Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 4.
Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

380. Philosophia... sub regimine Adm. Rev. P. Martini Kurowski... a P. Francisco Joanne Żabicki. 1726, Cracovia.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Nr 380
VIII A 47

Hrabia Kazimierz Stadnicki.

In primam Partem Philosophiæ videlicet Scientiæ Rationalis

PRÆFATIO

Transcendens omne Felicitatis humanæ genus aggredimur NN. Procul a Sophismatũ erroribꝰ ut existamus sola nobis Veritas prodromus sit. Et hanc nõ alias arbitremini nisi Scientiam Rationalem mentiũ directricem singularum. Cujus Apotheoses dum nullo attinguntur acumine nec nostra Ingenia prementur dum qualis sit ex se ipsa ut videbimꝰ satis maneat Commendabilis. Itaq; illam aggrediri necesse vestrasq; erigite mentes vires impendite, arripite animos si ir rudes nõ libet sterilescere. Sit vestris in oceano Scientiarũ animis fluctuantibꝰ in Aristotelico Eurippo se se immergentibꝰ Philosophis Portus Divina Gratia meta veritas et ultimus finis gratia Divini Verbi, hoc ẽ purissime Veritatis honor, a Cujus Scientiæ veritate ne aberremus, Sacris Angelici Doctoris D. Thomæ et Principis Philosophorũ Aristotelis insistemus vestigijs, Suo nobis suffragante Patrocinio Doctissimo Patriarcha nostro Beato Joanne Cantio Regni et Almæ Academiæ Singulari Patrono, Cujus implorata auxilianti ope, Sequens incipit Disputatio.

DISPUTATIO PROÆMIALIS.
De Natura Philosophiæ in Communi
QUÆSTIO 1ma.

Utrum detur Philosophia in rerum natura et quomodo definiatur?

Occasio Quæstionis hujus est ex Aristotele 2do. Top: ubi dicit: Plura scire contigit, sed n̄ intelligere, ubi videtur negare Philosophiam dari, quod omnia dt pfecte intelligere. Et 1mo. Phisicorum ait: Latent nos differentiæ rerum. Item 1mo Poster: asserit, quod Scientia n̄ est corruptibilium. Deinde 15to Metaph: ait: Sine universali n̄ ē Scientiam accipere. Cum vero in lib: Cath: Cap: de Substantia dicat destructis 1mis Substantijs (: sicut defacto corrumpuntur, impossibile ē Aliquid eorum manere, quæ dicuntur utilia. Unde videtur necessario tollere Philosophiam. E contra tn 1mo Metaph: Cap: 1mo. dicit: Omnis homo naaliter scire desiderat: et in 2do Poster: disertē determinat dari Philosophiam. Et 1omo Phisicorum definit Philosophiam quod sit cognitio rerum ut sunt; Ex qbus Contrarijs textibus merito oritur dubitatio præsens: Utrum detur Philosophia in rerum nāa ef. Opiniones circa primam Partem quæstionis st duæ. 1ma Negans et est Antiquorum ut Democriti, Heracliti, Cratilli, Aristippi, Epicurij, Anaxagoræ et Cæterorum qui negabant Posse quidquam Sciri. 2da

Affirmans

affirmans est communis oūm recentiorū et antiquorum melioris notæ Phōrum. Circa 2dam Partē Opiniones patebunt ex ipsa determinatione Quæstionis.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini Simplices

Suppono 1mo Philosophiam 5plr sumi. 1mo sumitur Strictissime pro Cognitione speculativa Entis Realis p altissimas Causas; et sic sumpta Comprehendit Solam Metaphisicam, quæ dicitz 1ma Philosophia. 2do Stricte pro Cognitione Entis Realis speculativa p quascunq Caās tam superiores qm inferiores, et sic sumpta ꝯprehendit n̄ solū Metaphisicā sed etiam Phisicam et Mathematicam quæ dicuntz Scientiæ speculativæ Entis Realis. 3tio latē pro Cognitione speculativa Entis n̄ solum Realis sed etiā et Rationalis, et sic ꝯprehendit una cū Metaphisica Phisica Mathematica etiam Logicam. 4to sumitz latius pro Cognitione n̄ solū speculativa sed etiam practica, et sic ꝯprehendit n̄ tm naales et Reales, sed etiam morales Scientias; quales st Politica, Œconomica, Æthica. 5to latissime pro Cognitione Intellectiva qualicunq sive simplici sive Comparativa, et p qualescunq Causas; et sic Comprehendit aggregationē oūm Scientiarū et artiū tam Activarū qm factivarū sive illæ sint Liberales sive Illiberales s mechanicæ. In ꝑsenti q quæstione qdo quærimꝰ Utrum detur Philosophia in rerum natura? Sumimus n̄ in ultima et per ultima acceptione, sed solū Quæstio ꝑcedit de Philosophia

sumpta 1mo 2do et 3tio modo, quangm de illa n̄ sum tam late tractaturi.

Suppono 2do Dupliciter aliquid dici pt esse in rerum natura. 1mo ut p se existens actu et extra suas cāas ut St vg Petrus Franciscꝰ Paulus &c hic Leo, hic lapis et alia individua substantia. 2do prout ē existens in alio v tangm in subjecto v tangm in causa; et sic Philosophia est in rerum n̄a. ēst enim in intellectu velut in subjecto et simul velut in causa; Intellectus enim dum tendit in diversa objecta s̄dum diversas abstractiones format de ipsis diversos actus scientificos ex quibus tand resultant habitus. Porro ex his pt 3plr posse sumi Philosophiam. 1mo pro actu ipso philosophandi sive sciendi. 2do pro htu ex frequentatis actib⁹ acquisito. 3tio in abstracto pro simplici quada qualitate præcisa p intum, n̄ tn ab hoc v illo sed ab omni simplr sive actu sive habitu philosophandi, ita tn ut utrumq valeat connotare.

Suppono 3tio In rerum n̄a res esse 2plces. Alia sunt singulares quæ alterant, generant, et corrumpuntur, et de talib⁹ nequit dari scientia, qa tales sunt incertæ et mutabiles. Alia Universales quæ a singularib⁹ p intellectum abstrahuntur scilicet a motu et n̄a; qa hæc ē radix corruptionis et mutabilitatis singularium, et de talibus solum datꝰ scientia.

Articulus 2dus

Determinata Quæstio.

Conclusio 1ma. Datꝰ in rerū n̄a Philosophia sive Cognitio

gnitio quæ dicitur Scientia proprie et rigorose sumpta. est communis contra Antiquas.

Pbtur 1mo. Quidquid reponitur in Prædicamentis illud datur, d Philosophia reponitur in Prædicamentis, g Philosophia datur. Ior clara: Quia Prædicamenta st Classes rerum dispositivæ secundum Sub, et Supra, id ē Sdum Prædicabilitates et Subijcibilitates: id ē st coordinatio Generum et Specierum. Nor pbtur: Ois habitus ponitur in Prædicamento, d Phia ē htus, g Phia ponitur in Prædicamento. Ior pbtur: habitus ponitur in prædicamento qualitatis, nratur enim ir species qualitatis g Ois htus ef. Nor pbtur: Habitus est qualitas p qm res ht se bene sive apta ē ad aliquid agendum, d Phia ē talis qualitas p qm Intellectus aptus est ad Intelligendum aliquid vere et sine errore, g ef. Ior est Definitio htus. Nor pbtur: Phiæ p primam partem sclt Logicam Intellectus res bene definit, dividit, et argmtatur, per 2dam sclt Phisicam cognoscit Principia, per 3tiam sclt Metaphisicam cognoscit Ens quatenus Ens cum suis Principijs, Causis et Proprietatibus, g Phia ē qualitas p qm Intlus ē aptus cognoscere absq errore.

Pbtur 2do Coo. Datur Sciendi desiderium sive Philosophandi g datur et ipsa Phia. Ans Aristotelis 1mo Methphisicorum Cap. 1mo. Cqntia pbtur: Naa nil facit frustra, ded Sublata Scientia sclt Phiâ, desiderium sciendi esset Frustra, g Si datur desiderium sciendi, dt dari et ipsa Scientia sclt Phia.

Pbtur 3tio Coo. Qui negat Phiam dari vel scit qd

negat v nescit, si nescit g frustra negat; si scit g datz Scientia scilt Phia.

Coo 2da. Philosophia eandz ht originem qm ipse homo et tota natura. Sive quod idem ē, Phia ē concreata et infusa 1mo homini in sui creatione. Est D. Thomæ 1. Par: Quæs: 94. Art: 3tio; et communis oum fere Catholicorum.

Pbtz 1mo. Quidqd datz in rerū naa eandz dt hre originem qm et tota rerū nāa, d Philosophia datz in rerum natura, g eandz dt hre originem qm et tota rerum nāa. Nor pcedens Iam probata; Ior fundatz in illo Textu S. Scripturæ Ioannis 1mo: Oā p Ipsum facta sunt et sine illo factū ē nihil; Respondent adversarij Phiam esse infusā 1mo Parenti n statim in sui Creatione, sed post lapsum juxta illud Genesis 3tio: Aperti sunt oculi eorū et cognoverunt se esse nudos. Sed con Responsione: Adam propria Nna indidit aalibz ante lapsū ut ptt ex eodz Genesi: Sed hoc n potuit facere sine Philosophia g Phia debuit esse ipsi concreata, seu infusa ante lapsum. Nor pbtz: Adam n potuit recte Nna rebus imponere sine cognitione rerum ut sunt, d Cognitio rerū ut sunt, ē Phia, g Adā n potuit Nna rebus imponere sine cognitione ut sunt rerum. Ior ptt: Quia tunc res nominantz recte qdo conveniunt Nna rebz. Nor ē a Definitione Philosophiæ.

Articulus 3tius
Solvuntz Objectiones

Obijcitz

Obycitz con xmam Coonem. Non datz Cognitio rerum ut sunt, q nec Philosophia datz. Cqntia a Definitione ad Definitum. Ans pbtz: Si daretz aliqua Cognitio Rerum deberet esse certa et vera, sed nulla Cognitio ē vera, q n̄ datz Cognitio Rerum ut sunt. Sequela Joris: quia Philosophus xmo Poster: Cap: 2do. docet: quod Cognitio Scientifica dt esse certa. Nor pbtz: Ois cognitio nostra incipit a sensu sed cognitiones sensuum n̄ st certæ et veræ, q nulla Cognitio est vera. Jor fundatz in illo axiomate: nihil ē in intellectu nisi prius fuerit in sensu. Nor pbtz: Sensus errant circa ppria Subjecta, q Cognitiones sensuum n̄ sunt certæ et veræ. Cqntia manifesta. Ans pbtz: Ab experientia, Sensus visûs videt remum in aqua fractum qui ē integer, Solē in ortu et occasu majorē qm in meridie judicat et sic de alijs, q ef. Rz ngdo Ans, et probationis norē cum sua probatione. ejus probationis distingdo Ans: Sensus errant circa propria Objecta aliqdo, Concedo Ans; Errant semper, Ngo Ans et Cqntia. Non enim sequitz nullad ideo dari Scientiam cum Sensus aliqdo errent, cū possint corrigi v a Semetipsis v p alium sensum, qui circa idem Objectum n̄ errat, ut ptt in proposito exemplo de remo; Nam pt sensus visûs corrigi per tactum. Ex quibz melioribus experientijs inltus format Sciam philosophandi. Solutio.

Instabis. Stante eo quod Phia possit esse certa ex Parte modi Cognoscendi, adhuc n̄ erit certa ex Parte Cogniti, q adhuc n̄ ē certū Phiam dari. Ans pbtz: Cognitio ut sit certa et vera, dt esse de rebus certis et immutabilibus, sed Philosophia

n̄ ē de Rebus certis et immutabilibꝰ ꝙ adhuc n̄ certa ex parte Cogniti, esto quod possit esse certa ex parte modi cognoscendi. Jor ex Conditionibꝰ Sciæ ab Aristle Lib: 1mo. Poster: Cap: 2do enumeratis. Nor pbtꝫ: Res naales n̄ sunt certæ et immutabiles, d Phia ē de rebꝰ naalibꝰ, ꝙ Philosophia n̄ ē de rebus certis et immutabilibꝰ. Rꝫ Ngdo Ans:

Solutio. cum suæ probationis Nore, ejus Probationis distinguendo Jorē: Res naales n̄ sunt certæ et immutabiles; Sumptæ in singulari Concedo Jorē; Sumptæ in universali nego Jorē. Sed Phia ē de rebꝰ naalibꝰ; in uuiversali Concedo; in singulari nego.

Urgebis. Atq; de rebus naalibꝰ etiam in universali Sumptis n̄ datꝫ Scientia, ꝙ n̄ Subsistit Solutio. Ans pbtꝫ: Res naales etiam universales st incertæ et mutabiles, ꝙ de illis nequid dari Scientia. Cqntia ex dictis in Supposito 3tio. Ans pbtꝫ: Res corruptibiles st incertæ, d res naales etiā ut universales sunt corruptibiles, ꝙ st incertæ et mutabiles. Jor ex ipsis ptt Terminis. Nor pbtur: Quod inest corruptibili, illud etiam ē corruptibile Sed Res universales insunt Corruptibilibꝰ, ꝙ sunt corruptibiles. Jor fundatꝫ in hoc axiomate: Quidquid in alio recipitꝫ ꝑ modum recipientis recipitꝫ. Nor pbtꝫ: Res universales v st genera v species, qualia st vg Substantia, vivens, aal, hō, sed hæc insunt corruptibilibꝰ individuis vg Petro Paulo ꝙ universalia insunt corruptibilibus. Rꝫ Ngdo Ans

Solutio. 1mi et 2di et Norem 3tij Argmti, Probationis ejus distingdo Jorē: Res ūles insunt corruptibilibus,

res

Res universales singularisatæ sive contractæ per differentias individuales ad aliquid certum individuum, concedo; Abstractæ p inltū ab individujs, nego Norem. et Cqntiam sub eadē distinctione. 2plcē q Statum hnt res ūles; Alium Entitativum et realem in quo st singularisatæ et identificatæ rebꝰ singularibꝰ sive Individujs, et p consequens ad corruptionem Singularium corrumpuntꝫ, juxta illud Axioma: Peremptis singularibus pereunt universalia. Alium Objectivum habent in Intellectu, quo-ad connexionē Prædicati cū Subjecto sive quoad veritatē Propositionū universalium. Et in hoc Statu res ūles existunt certæ et immutabiles.

Obijcitꝫ con 2dā Coonē. Si Adæ esset concreata Philosophia, Adam debuit hre Cognitionē rerum ut sunt, sed Adam n̄ habuit Cognitionē rerū ut sunt, q neq. Philosophia fuit ipsi Concreata. Sequela Joris a Definitione ad definitū. Nor pbtꝫ Si Adam habuisset notitiam rerum ut st, cognovisset naām Serpentis et pomi vetiti, sed Adam n̄ cognovit naām Serpentis et pomi vetiti, q n̄ habuit notitiam rerum ut sunt. Sequela Joris ptt. Quia debuit Adam hre notitiā rerū ut sunt omnium pfectē, cum illā habuit a Deo infusam sive concreatā, Dei enim opera st pfecta. Nor pbtꝫ: Deceptio n̄ pt stare simul cū Scientia, sive notitia naturæ rerū, sed Adam deceptus est a Serpente p pomum mediante Uxore, q Adam n̄ cognovit naam Serpentis et pomi.

Solutio ℞ Ngdo Norem 1mi et 2di argmti, 3tij digdo Iorem: Deceptio n̄ potest Stare cum Scientia actuali, concedo: cum Scientia habituali nego Iorem; et concessa Nore distinguendum Ans; q̄ Adam n̄ habuit Notitiam naturæ Serpentis et pomi, actualem, concedo; habitualem nego Consequentiam. Quando enim deceptus est Adam licet n̄ advertebat actualiter ad ndam Serpentis et pomi, tn̄ habuit habitum Scientiæ concreatum sive infusum a Deo, p quem potuisset advertere, si tantum voluisset.

Instabis. Desiderium Sciendi n̄ pt esse simul cum Scientia etiam habituali, q̄ Adam desideravit Sciam q̄ Adam n̄ habuit etiam habitualem Sciam ante lapsum. Ior ptt: qa desiderium ē appetitus rei n̄ habitæ Nor ptt ex S. Scriptura, qa Adam assensus ē Serpenti promittenti sibi Sciam boni et mali. ℞ Digdo:

Solutio Adam desideravit Scientiam omunem sive naalem nego; eminentem sive Divinam concedo Norem. et Sub eadem distinctione nego Cqntiam. Divinam enim solum Scientiam promittebat ei Serpens, ut ptt ex ipsis verbis S. Scripturæ: Eritis sicut Dij Scientes Bonum et malum.

Dices. Ois peccans ē ignorans, errant enim qui operantur iniquitatem, q̄ Adam peccavit q̄ fuit ignorans, consequenter n̄ fuit Philosophus. ℞ digdo

Solutio Iorem: Ois peccans ē ignorans, in particulari concedo, in universum nego Iorem, et concessa minore nego Cqntiam. Sub eadem distinctione; Unde Adam n̄ erravit circa Propositiones universales qdo peccavit, nec desijt Philosophus esse.

Dices

Dices 2do. Philosophia adæ si fuit necessaria ante lapsum, q̃ non fuit ipsi Concreata. Ans. Tum qa data est in remedium cæcitatis mentis, pravitatis in voluntate et miseriæ in corpore. tum qa Adam multa ignoravit ante lapsum, quæ scivit post lapsum, qualia st dolor, miseria, q̃ &c. Ad 2do Ans ad Probationis 1mæ Partẽ, dicendo Phiam principaliter datam fuisse propter cognitionem veritatis, secundario ut esset remedium malorũ per peccatũ intulit homini. ad 2dã Partem Probationis R: quod Adam plura didicit post lapsum p̃ scientiam experimentalem et actualem, cum notitiam habuit ante lapsum per scientiam habitualem.

QUÆSTIO 2da

U. Definitio Philosophiæ, quòd sit Cognitio Rerũ ut sunt sit Recta.

A Quæstione an sit ordo nãe vocat ad quæstionẽ quid sit? nec ẽ controversia aliqua ir Scholas circa Definitionẽ Philosophiæ, ac potius Doctrinæ, q̃m dubitationis causâ hæc Quæstio proponitur.

Articulus 1mus

Exponuntr Termini Simplices.

Suppono 1mo. Definitio quod sit oratio explicans naam rei. est q̃ 2plr una hominis, qua explicat

Nominis sive Vocis sfcationē. Alia rei quæ naam
sui Definiti exprimit. Definitio rei subdividitur
in Essentialē et Descriptivam. Essentialis autē
est vel Methaphysica quæ datꝫ ꝑ genꝰ et differen-
tiam. Vel Physicas quæ fit ꝑ causas extrinsecas
proprias et ꝯmunes v ꝑ effectus proprios, v ꝑ aliqua
accidentia Communia quæ licet separatim pos-
sint alijs a Definito servire et convenire n̄ tn
conveniunt simul sive objectivē sumpta, ex quo
ꝑtt Defn̄em causalē quæ scilt datꝫ ꝑ aliqm caām
reduci v ad essentiale si sit ꝑ causas intrinsecas
v ad Descriptivam si sit ꝑ extrinsecas.
Suppono 2do. Regulas bonæ ꝑ Definitionis ꝑcipu-
as esse 6. 1ma ut Definitio clarior sit suo De-
finito unde dt constare Terminis notioribꝰ. 2da
ne Definitū ingrediatꝫ in Defn̄ē qa idꝫ ꝑ idꝫ Defi-
niretꝫ essetꝫ n̄ tam notius qm ignotius se ipso.
3tia ut Definitio sit adæquata suo Definito hoc
est ut n̄ excedat suū Definitū nec excedatꝫ ab
illo; alias v competeret alijs a Definito, essetꝫ
superflua v n̄ sufficienter explicaret naām De-
finiti, diceretur diminuta. 4ta ut Definitio
convertatꝫ cū suo Definito et ē contra; hæc Re-
gula immediate fluit ex ꝑcedenti estꝫ propri-
etas Definitionis. 5ta ut uniꝰ rei n̄ sit nisi
una Definitio puta essentialis et respectu
unius et ejusdꝫ generis, n̄ vo Descriptiva et re-
spectu diversorū generum. 6ta eaꝫ Principa-
lis ut Defn̄iō constet grē et differentia, v ad mi-
nimum aliquid supplens vices gris et differentiæ,

Nam ꝑ

Nam p Definitionē essentialē dt explicari tota naā rei sive essentia, in cujuslibet autē rei essentia reperitꝫ aliquid multis commune, quod ē p genꝰ, et aliquid soli essentiæ proprium, qd ē differentia. Ut autē Definitio sit optima dt fieri p genus proximum et differentiam maxime propriam: quorū utrumq. debet esse ejusdem prædicamenti.

Suppono 3tio. Philosophiæ si spectemꝰ Nomen (cujus primus author est Pitagoras Samiꝰ Teste Laertio Cicerone Quintiliano) idꝫ ē quod Amor sive Studium Sapientiæ. Si vo rem ipsam consideremus varie a varijs definitꝫ. 1mo raōne Essentiæ definitꝫ ab Aristotele 1omo Metaph: sic: est cognitio rerum ut sunt. A Platone vō clariꝰ sic: Phia ē Cognitio rerum Divinarū et humanarum prout p naalē rnem investigari possunt. 2do Raōne dignitatis ab Isidoro definitur sic: Phia ē Ars Artium et disciplina disciplinarum. A Themistio vō quod sit fasciculus laudatarū artiū et humanæ animæ pfectio. 3tio Raōne finis definitꝫ ꝑplr. 1mo qd sit cognitio sui ipsius a se ipso. 2do quod sit mediatio mortis, inquantū scilicet Philosophꝰ p contemplationem veritatis dicitꝫ esse mente avocatus et separatus a rebus corporeis. 3tio qd sit similitudo hnis cū Deo inquantū humana patitꝫ fragilitas, ubi p ly similitudo intelligitꝫ n̄ quo ad æqualitatem, sed quo ad proportionem aliqm, inqtum scilt ut Deus scit oā et regit, ita homo scit oā saltim in universali

p Scias Speculativas, regit vō p practicas, nempe Remp: p Politicam, Domum p Aeconomicam se ipsum p Aethicam. 4to quod sit cognitio veritatis; hæc enim ē finis proximus Philosophiæ.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio.

Coo. Philosophia in ꝯmuni recte definitur ab Aristotele quod sit cognitio rerum ut sunt. est communis Oūm Phōrum.

Pbtur. Quæ definitio explicat naām sui definiti illa est recta, sed Definitio Phiæ explicat naam sui Definiti q̄ dicta Definitio ē recta. Ior ē conditio bonæ Defnis. Nor pbtur: Quæ Definitio datur p genus proximum et differentiam maxime propriam illa explicat naam sui Definiti, sed hæc datur p genus proximum et differentiam maxime ppriam, q̄ ꝯ Ior: qa in his duobus scilt in gre et differentia tota consistit Essentia rei. Nor pbtur: In Defnē Phiæ ly cognitio ponitur pro genere, ly rerum ut sunt ponitur pro differentia, q̄ ꝯ. Ans pbtur: Phia p ly cognitio convenit cum cognitione sensitiva sive experimentali cum cognitione nostra intellectuali, quæ dicitur simplex intelligentia sive notitia primorum principiorum. Item cum cognitione Beatorum in Patria tam matutina quæ dicitur Visio beatifica, qm vespertina quæ dicitur species infusa sive supaddita animæ post separationem a corpore, p ly rerum ut st differta prædictis cognitionibus tanqm p suum Objectum. Habitus

enim sicut

enim sicut specificantur, ita et distinguuntur per sua Objecta. Ans patet quoad 1mum. Quia sive quaeratur quid est sensatio, quid simplex intelligentia? quid visio beatifica? recte respondetur quod sit Cognitio. Ans quo ad 2dum probatur: Quia ly rerum ut sunt v. sfcat cognitionem essentiae sive naturae rerum ut vult S. Damascenus et sic differt a cognitione sensitiva per quam cognoscimus existentias rerum non essentias, idque per differentias individuales non per essentiales, v. sfcat cognitionem rerum principia et causas ut vult Lonardus lectione 1ma et 2da in 1mum librum Phisicorum, et Mastrius Quaestione Proaemiali Logicae, et sic differt tam a simplici Intelligentia quae non fit per alia Principia cum ipsa sit cognitio primorum Principiorum, tum a Cognitione beatorum intuitiva, quae non fit per causas naturales, sed per causas altioris ordinis scilicet cognitio matutina sive visio beatifica fit per lumen gloriae, cognitio vespertina fit per species a Deo infusas, quod Cognitio in Definitione Philosophiae ponitur pro genere ly rerum ut sunt per differentia.

Infertur 1mo. Allata Definitio Phiae Aristotelica est essentialis, quia est per genus et differentiam, ut in Conclusione.

Infertur 2do. Platonica quoque definitio licet sit recta et essentialis, ipsaque Aristotelica clarior tamen non stat pro Partibus Phiae, nisi distributive et pro tota Phia collective. Rao 1mi, quia similiter ht pro genere cognitionem, pro differentia Partes integrales sui Objecti adaequati. Rao 2di, quia exprimit distincte jam contenta sub suo definito, Aristotelica vero in Confuso sive generali. Rao 3tij

Quia n̄ competit Partibus Phiæ sicut competit Aristotelica et quidē ꝑ particulā Rerū Divinarū tanguntꝫ Objecta Phiæ nāalis, quæ considerant Entia Realia, qualia considerat Methaphisica, Mathematica et Phisica; ꝟ etiam ꝑ Res Divinas intelliguntꝫ objecta a māā seperata, ut Deus et intelligentiæ sive angeli. per particulam Rerum humanarū exprimuntꝫ objecta Phiæ moralis et rationalis; ꝟ etiam ꝑ res humanas designantꝫ Objecta Corporea ꝑ Antonomasiam, inquantum scilt hō præstantissimꝰ ē ir̄ omnia corpora. per Particulam vō prout ꝑ nāalem rāones investigari possunt differt a Theologia Viatorum quæ procedit ꝑ lumen Fidei; unde Theologia Viatorum n̄ Continetꝫ sub Phia sed sub Scientia altiori nempe sub Theologia Patriæ, quæ ē Beatorū Clara Visio Dei.

Infertꝫ 3tio. Reliquæ Defn̄es Phiæ sūt ttm descriptivæ n̄ tn otiosæ. Rao 1mi; qa Definitiones quæ ꝟ Nomen ꝟ dignitatē ꝟ finem ꝟ Causas, effectus et accidentia explicant, sūt descriptivæ, sed reliquæ Definitiones allatæ in Supposito 3tio explicant Nomen, dignitatē ꝙ Philosophiæ, q sūt Descriptivæ. Rao 2di: qa nihil obstat unam eandemq rem diversimode ab intellectu considerata diversas hr̄e cognitiones etiā quidditativas, et multo magis descriptivas, dummodo illa diversitas teneat se ex parte modi cognoscendi, non vero ex Parte rei cognitæ.

~~tat~~

Arti

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Objicitur 1mo con Coone. Nulla res recte definitur duabus definitionibus essentialibus, Sed Philosophia definitur duabus Definitionibus Essentialibus, ergo non recte definitur. Ior quia Essentia una est et invariabilis cujusque rei. Nor est nostra in illato 1mo et 2do. Rx digdo Iore: Nulla res recte definitur duabus definitionibus essentialibus eodem modo, concedo Iore: diverso modo nego Iore: similr distinguenda Nor: Sed Phia definitur duabus definitionibus essentialibus, diverso modo concedo, eodem modo nego Nore et Cqntia. Solutio

Instabis. Phia eodem modo utraque Definitione definitur ergo Solutio non valet. Ans Utraque Definitio constat gre et differentia ergo utraque Definitione eodem modo definitur Phia. Rx Ngdo Ans, Pbaonis ejus distingdo Ans: Utraque constat gre et differentia ab objecto explicite et distincte posito nego; Una ab Objecto explicite et distincte altera ab Objecto implicite et in Confuso posito Concedo Ans et Cqtia. Rx 2do Phia utraque definitione definitur eodem modo simplr concedo; eodem modo sdum quid nego Ans, et Consequntia spectando ergo Objectum Phiae simplr sive quo ad Entitatem utraque Definitio eodem modo se ht, spectando vo Objectum sdum quid sive quo ad claritatem et majorem explicationem diverso modo se habet; nam clarior est Platonica obscurior Aristotelica. Solutio

Objicitur con illatum 1mum. Definitio essentialis dt constare gre et differentia Sed Definitio Aristotelica non constat gre et differentia ergo non est Essentialis. Ans pbtur: Differentia dt esse ejusdem pdicati cum

genere, sed res ut sunt n̄ sunt ejusdē ꝑdicāti cū cognitione quæ ponitꝫ pro genere in definitione, ꝙ n̄ possunt dici differentia in Definitione Phiæ; Cqnter Definitio Phiæ n̄ constabit grē et differentia. Ior ꝑ se nota. Nor ꝑbtꝫ: Res in nullo Prædicamento ponuntꝫ sunt enim Terminus Transcendens, ꝙ n̄ st ejusdē ꝑdicamenti cum Cognitione quæ ponitꝫ in ꝑdicamento qualitatis. Solutio ℞ Ngdo Ans cum Nore suæ Probāonis 3tij Argmti digdo Ans: Res ad nullum spectant ꝑdicamentum maālr et inesse rei concedo; frlr et inesse Scibilis Nego Ans. Vel aliter: Res ad nullū spectant ꝑdicamentū qua tales, sive res qua res et reduplicative concedo; qua Scibiles et specificativæ Nego Ans, et Cqntiam. Sic enim st ejusdē ꝑdicamenti cum scientia tanqm ejus correlativum. ℞ 2do ad Iorē Ngdo 2di Argmti r̄nem rationis qa n̄ ē universalr vera, habitꝫ enim et Potentiæ hnt hoc speciale, quod definiantꝫ per objecta, quæ inesse rei n̄ st ejusdē Prædicamenti cum ipsis habitibus et Potentijs.

Obijcitꝫ con illatū 2dū. Quam late ꝑtt lumen Inltꝫ et veritas rerum, tam late ꝑtt Philosophia, ꝺ hæc ut definita a Platone n̄ ꝑtt tam late sicut lumen intellectūs, ꝙ n̄ est sufficienter definita a Platone. Ior qa Phia est cognitio Intellectiva ꝑ naale lumen Intellectūs. Nor ꝑbtꝫ Res naales n̄ ponuntꝫ in Definitione Platonica, sed lumen Intellectūs extendit se etiā ad res naales, ꝙ Phia definita ~~tam~~ a Platone n̄ patet tam latē qm lumen intellectꝫ. ℞ 1mo per Res

Divinas

Divinas intelligi etiam res naales tum quia n̄ fiunt a nobis, ꝺ a Deo, tum qa in illis relucet Divina omnipotentia Sapientia bonitas et alia attributa. Solutio
Rꝫ 2do per res humanas etiam posse intelligi res naturales ut dictum in illato 2do.

Obijcitꝫ Cond. 1. Solucōnē. Si hæc Solutio subsisteret ꝗ frustra poneretꝫ membrū 2dū scilt rerum humanarum. Cqntia pbtꝫ qa Deus ē causa actuū humanorū. Rꝫ digdo Probaonē Cqntiæ: Deus ē Causa Actuum humanorū in linea Entis Concedo; in linea liberi et deficientis Nego Ans et Cqntiam: Siquidem Stante concursu Dei cū voluntate nostra quo ad actus humanos, adhuc hō ht libertatē eos exercendi v. n̄ exercendi; 2do autē modo n̄ xmo Actus humani considerati ꝑtinent ad Philosophiam moralem. Entia autē rnis quæ etiam sunt Actus Intellectus Nostri sunt potius defectus Entis qm Entia, unde res Divinæ dici nequeunt.

Dices. Cognitio Intellectiva qualis ē Phia extendit se etiam ad negationes et privationes, sed in membris istius definitionis nec negationes nec privationes continentꝫ ꝗ hæc Definitio Platonica adhuc n̄ ē sufficiens. Ior pttꝫ Tum qa ejusdem facultatis est cognoscitivē opposita, tum qa Intellectus Cognoscit extra Supremū cælū spatia imaginaria quæ sunt purum nihil. Itē cognoscit tenebras in aere quæ sunt privatio lucis, cæcitatem in oculo quæ visus, surditatē quæ auditus, claudicationē quæ gressus, mortē quæ vitæ ē privatio, ꝗ ꝛc. Nor pbtꝫ qa Privationes et Negationes

neq. pertinent ad res Divinas neq. ad humanas cum sint purum nihil q̃ n̄ continentꝫ in membris Definitionis. Rꝫ Ngdo Nore, Pbaonis digdo Ans: Privationes et negationes n̄ pertinent ad res Divinas et humanas directe Concedo, reductive Nego Ans, et sub eadꝫ distinctione Cqntiã. Reducuntꝫ enim Privationes ad eas fras quarũ st Privationes, et negationes ad ea Entia quor sunt Negationes. Rꝫ 2do digdo Iore: Cognitio Intellectus extendit se ad privationes et negationes, ꝑ se et primario Nego; per accidens et secundario concedo Iore; et similiter distincta Nore Nego Cqntiam. Per Cognitionẽ enim Entium cognoscuntꝫ negationes eorũ 2dario vꝫ per Cognitionẽ spatij realis spatia imaginaria, sic per Cognitionem visus cognoscitꝫ cæcitas adinstar alicujus formæ realis, sed ista cognitio cum sit 2daria et ꝑ accidens n̄ oportebat eam distincte ponere in Phiæ Objecto. Sicut in Objecto medicinæ quod ẽ corpus Sanabile n̄ ponitꝫ distincte in Sanabile et ægrotabile, quæ sunt negationes et privationes Sanitatis, licet utrumq. consideret medicus.

Solutio

Objicitꝫ con Illatũ 3tiũ. Definitio Phiæ quo ad Nomen n̄ ẽ recta q̃ est otiosa. Cqntia ptt. Ans pbtꝫ: Ista definitio tribuit Phiæ quod n̄ ẽ tribuendum q̃ n̄ ẽ recta. Ans pbtꝫ: Nullus Amor ẽ cognitio, sed ista definitio vocat Phiam Amorẽ Sapientiæ quæ ẽ cognitio veritatis q̃ ei tribuit quod n̄ est tribuendũ. Ior pbtꝫ: Diversarum Potentiarũ diversi sunt actus, sed amor ẽ Actus Voluntatis, cognitio ẽ Actꝫ Inltûs q̃ nullꝫ amor

est

est cognitio. Rᵗ Ngdo Ans 1mi et 2di argmti, 3tij concessa Jore distinguo Norem: Sed hæc definitio vocat Phiam amorem Sapientiæ, unde nomen desumptum concedo; ad quod sfcandum desumptum nego Norem et Cqntiam. Licet enim Nomina debeant convenire rebus nil tn obstat ut quandoq. aliud sit, unde Nomen sumitur, et aliud ad quod sfcandum sumitur, ut patet in hne cujus Nn licet desumptum sit ab humo, tn ad scandum Aal rationale e impositum. Rᵗ 2do Concessis concedendis et negatis negandis distinguo Norem 4ti Argmti: Amor e actus voluntatis, amor sumptus frlr concedo; sumptus causalr Nego Norem; Similr distinguo Consequens: q nullus Amor est cognitio, amor sumptus frlr concedo; Amor causaliter Nego Cqntiam. 2plr autem pt spectari amor causaliter sumptus, v inqntum procedit ab Intellectu causaliter juxta illud nihil volitum nisi cognitum, v inquantum causat desiderium sciendi, utroq. modo pertinet ad Intellectum et utroq modo provenit cum Cognitione, 1mo quidem originaliter 2do terminative, inquantum scilicet terminatur cognitio.

QUÆSTIO 3tia.

U: Philosophia adæquate dividatur tam ab objecto in Rationalem, nãalem et moralem, quam à fine in Speculativam et Practicam. neque.

Quoniam qui bene dividit bene docet post quæ-

stionē an et quid sit? ordo nāe vocat ad questionē quotuplex ē Phia, cujus occasionē dedit 3plx divisio Phiæ, tum qđ altera earum pluribꝫ qm duobus constet membris quod videt esse contra Regulas bonæ Divisionis. Circa 1mam divisionem nulla ē controversia ir Philosophos circa 2dam 3plx ē opinio 1ma Ammonij Alexandri Filoponi qui dicunt eam esse subfluam, partemq rationale reyciendam putant. 2da ē Hugonis a S. Victore qui dicit sufficientem esse, vultq. addi artes Mechanicas 3tia ē communis Phorum qui rectam et adequatā dicunt. pro cujus meliori notitia sit.

Articulus 1mus

Exponunt Termini Simplices

Suppono 1mo. Divisionem esse orationē quæ multiplicitatem in aliquo existentem explicat seu quæ totū in suas Partes distribuit et quoniam totum ē 3plx, Potentiale actuale et accidentale, proinde quoq. et Divisio ē 3plx totius Potentialis actualis et accidentalis. Divisio totius Potentialis ē qua totū potentiale sive universale dividit in suas Partes Subjectivas hoc ē in partes quas sub se continet Potentia. est 1 Analogi in sua Analogata, qđo vq dividit Ens in Substantiam, et accidens in Ens reale et ens rationis. Vel univoci in sua univocata qđo dividit genus in suas species vq dal in hnem Leonē et Vel Speciei in sua individua, ut homo in Petrum Paulum q et minus proprie in suas differentias

genericas

generica Divisionis ut Aal in rationale et irrationale. Dico Improprie qa genus proprie nõ dividitur in differentias sed ꝑ differentias in species et quidem in species ut quod, in Differentias ut quo. Divisio totius actualis qua totum dividitur in suas Partes ex quibꝫ actu componitur, sive illæ Partes sint essentiales idꝫ v Physicæ quales vg hominis sunt, corpus et anima, vel Methaphysicæ quales sunt, Aal et rationale ratione hominis, quæ a Logica vocant genus et differentia. Sive Integrantes idꝫ v Heterogeneæ quales st partes aquæ aeris sanguinis &c v homogeneæ quales st hominis manus pes, digitus caro, sanguis nervi ossa &c. Divisio accidentalis ẽ qua totum in partes accidentales dividit quæ sit 3plr. 1mo qdo Subjectum dividit in sua accidentia tam Qdicabilia ut mensa in albam, nigram, arboream, marmoream bicubitale &c: qm Qdicabilia ut Substantia in essentiam inq existentiam. quo ctiã Divisio nominis in sua Ssata quæ dicit Divisio æquivoci in sua æquivocata ut Canis in Aal terrestre, piscem marinum, et sidus cæleste. 2do qdo accidens dividit in Subjecta, ut albũ in nivem saccarum lac &c. 3tio tandẽ qdo accidens dividitur in sua accidentia vg dulce in albũ flavum molle durum.

Suppono 2do Regulas sive Leges bonæ Divisionis potissimum esse 3. 1ma ut divisio sit ꝑ membra opposita, hoc ẽ distincta, idꝫ v re v saltim ratione. Unde contra istam Regulã

peccatur toties, quoties membrū unū Divisi includit in alio vg Si quis divideret hominē in Corpus Animam, Intellectū et voluntatē, nō esset recta divisio qa Intellectus et voluntas includunt in Anima. 2da ut Divisio sit p membra q̄ quantū fieri pt̄ paucissima. Unde ordinarie traditur p membra Contradictoria, quo casu dt esse bimembris. 3tia ut Divisio sit adæquata suo Diviso, sive Exauriens nāam sui Divisi ita ut membra dividentia simul sumpta nec plus nec minus dicant q̄m suum divisum.

Suppono 3tio. Habitus et Scientias solere dividi ratione horū 3triū. 1mo Raone Objecti sive mād circa q̄m versant. 2do ratione finis ad quem ordinant. 3tio rōne dignitatis quam inter se habent.

Suppono 4to. Ratione mād sive objecti dividit Phia, in Realem cujus Objectum ē Ens rationis quod simul ē cum Intu, et hæc procedit p causas intelligendi comprehendit Logicam et omnes Scientias Sermocinales quæ agunt de Sermone sive Congruo ut Grammatica, Sive ornato ut Rhetorica, sive ligato ut Pōētica Sive vero ut Dialectica. In mād cujus Objectum Ens reale est, quod antecedit intum et hæc procedit p causas essendi, comprehendit Phisicam quæ considerat Ens mobile abstractum a māa singulari; Mathematicam quæ considerat Ens q̄tum abstractum a māa

Singulari

Singulari et ꝯmuni n̄ tn̄ intelligibili; et Meta
phisicam quæ ꝯsiderat Ens in Communi abstra
ctum ab omni mãa Singulari, Communi, et
intelligibili. Et in Moralem cujus Objectũ est
Ens morale quod consequitur Inltum, id ē Actio
nes humanæ; et hæc procedit ꝑ causas vivendi,
Comprehenditq. Æthicam quæ bonum virum,
Æconomicam quæ bonum Patremfamilias, et
Politicam quæ bonum Civem et bonũ Principe
instituit.

Suppono 5to. Philosophia rn̄e finis dividitꝫ in
Speculativam cujus finis ē veritatis cognitio;
et in Practicam cujus finis ē operatio. Specu
lativa subdividitꝫ in Scientias raõnales sive
Sermocinales, et in reales sive naales, quarũ
1ma ē Methaphisica quæ etiam vocatꝫ Theo
logia naalis. 2da Phisica quæ sub se continet
Medicinam. 3tia Mathematica quæ subdividi
tur in Scientias pure Mathematicas, et n̄ purē
Mathematicas. Pure Mathematicæ st duæ; Geo
metria quæ de qntitate continua sive de ma
gnitudine, et Arithmetica quæ de quantitate
discreta sive de numero tractat. Non pure Ma
thematicæ etiam st duæ; astronomia quæ de
magnitudine mobili id ē de corporibꝫ cælestibꝫ,
et Musica quæ de nrõ Sonoro sive de harmonia
agit: Ad has 4 species Mathematicæ reliquæ
omnes ejus species (quarum est infinitꝫ penē
numerus) revocantꝫ. ut ad Astronomiam Astro
logia quæ effectus Siderum; Optica quæ radios
directos; Cathoptica quæ radios reflexos; Ana-

clastica quæ radios refractos; Gnotica et Sciaterica
quæ proportionē umbrarum ad Gnomonē sive
stylo aliquo in planum erecto considerat; Cosmo-
graphia quæ totius mundi, Geographia quæ
Terræ, Hydrographia quæ aquarū, Topographia
quæ particularium locorum descriptionem
continet. Huc pertinet etiam Compitū Ecclesia-
sticus, ars navigandi &c. Ad Geometriam revocat
Geodesia quæ latifundia commensurare, Trigo-
tria quæ triangula tam rectilinea qm sphæ-
rica resolvere, Altimetria quæ altitudinem
Planimetria quæ planas areas, Empadometria
quæ profunditates, Sterreometria quæ corpora
sive magnitudines, trinam dimensionē habēn-
tes metiri docet. Huc revocat utrag. Architec-
tonica civilis et Castrensis. Ad Arithmeticā
revocant omnes numerandi modi et Scientiæ
qualis est Arithmetica vulgaris, Geodetica utrag
Arithmetica calcularis, sive linearis, Algebra-
etica, Grabdologia &c. Ad Musicam revocantur
Cantus horaris et figuraris omnisq canendi et
modulandi ratio tam antiqua qm moderna.
Practica quoq. Philosophia subdividit in Scienti-
as. Imo Activas ut sūt Partes Philæ moralis Phi-
sica Œconomica et politica et artes omnes, quæ
post se nullum relinquunt opus, ut ars citha-
risandi, psallendi, equitandi, saltandi &c 2do in
factivas ut sunt artes Mechanicæ quæ post
se relinquunt opus ut ars pingendi, sculpendi
ædificandi &c.

Suppono

Suppono 6to Ratione dignitatis demum artes et Scientiæ dividuntur in Superiores, ut et Theologia utraq. speculativa et practica, Jurisprudentia utraq. Civilis et Canonica, Moralis doctrina, Phia cum utraq. medicina. et in Inferiores 14, scilicet liberales 4. Grammaticam, Rhetoricam, Dialecticam, Arithmeticam, Musicam Geometriam, Astronomiam, et totidem Illiberales sive Mechanicas, scilicet: Agriculturam, Venatoriam, militarem, Nauticam, Hirurgiam, Textoriam et fabrilem.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio.

Cõo 1ma. Divisio Philosophiæ ab objecto ẽ recta et adæquata. Hæc Conclusio licet adscribatur Platoni 6to Stoicorum deducitur tn ex Aristotele 1mo Top: Cap: 12. et est D. Thomæ initio Æthicorum ad Nicomachum. D. Augustini de Civitate Dei lib: 8. Cap: 4to.

Pbtur 1mo. Divisio Philosophiæ in Scientias quæ procedunt per Principia universalia et de rebus ulibus agunt ẽ recta, sed memorata Divisio Phiæ est in Scientias quæ procedunt per Principia ulia et de rebus universalibus agit, q' est recta.

Pbtur 2do. Ad Divisionem rerum recte dividitur Phia sed res universalissimæ dividuntur in Ens reale subjectum motui, v supra motum elevatum, qd Intellectus cognoscit: in Ens morale, actus nostros liberos concernens Intellectus ordinat et in Ens rnis ab intellectu in suo esse dependens qd Intellectus format; q' et Phia recte dividitur in

naalem morale, et rationale.

Pbtz 3tio. Quam multiplices caas in rebus cognoscit Inltus tam multiplex e Phia, sed intellectus in rebus cognoscit caas 3plices, g Phia recte dividitur 3plr. Jor ptt: Quia Phia e cognitio rer p caas. Nor pbtz: Intellectus cognoscit in rebus Caas essendi quae spectant ad naalem; causas vivendi quae ad morale; et caas intelligendi quae ad rnalem Phiam ptinent, g Intellectus cognoscit 3plces causas in rebus.

Pbtz 4to. Quod sunt ordines rerum tot sunt Partes Phiae, sed Ordines rerum st tres, g et Partes Phiae st tres. Jor ptt: tum ex 1mo Metaph: Cap: 2. ubi dicit Aristoteles, qa Sapientis id e Philosophi munus e ordinare; tum qa Phia cum sit Intellectus nostri pfectio ex diverso rerum ordine diversitatem s divisionem sortiri debent. Nor ptz: Quaedam res sunt simul cum intelligente Inltu id e ordinante et disponente eas p modum Subjecti pdicati generis, Speciei, differentiae, definitionis divisionis &c et hic ordo e raonis, et spectat ad Logicam; quaedam res Intellectus nostri operationem pcedunt qa habent suum esse sine nostro Intellectu, et hic ordo e naae, spectatq. partim ad Phisycam in rebus corporeis et mutabilibus, partim ad Metaphisicam in rebus immutabilibus et supra motum elevatis; Quaedam res st quae actum sive operationem Inltus nostri consequuntur, qa eas voluntas ductu rationis facit, g hic Ordo dicitur Justitiae spectatq. ad morale Phiam, quae actiones sdum virtutem pscribit, g sunt tres Ordines rerum qui spectant ad Philosophiam.

Coo 2da

Coo 2da. Philosophia recte et adæquate dividitur in Speculativam et Practicam. Est Aristotelis 2do Metaph: cap: 2do. et 6to, qm admittunt Aristotelis Interpretes: Philopomeus, Simplicius, in Proœmio Phcorum, Alexander 1mo Priorum cap: 1mo, Themistius 1mo Poter: Cap: 24to, Averroes et alij.

Pbtur 1mo. Philosophia ē assimilatio hominis cum Deo ut insinuatum Quæstione 1ma, Sed in Deo ē Contemplatio et Actio, q et in Phia dt esse consequenter recte dividetur Phia in Speculativam et Practicam.

Pbtur 2do. In rebus duo a nobis apprehenduntur verum et bonum, q et Philosophia dt esse 2plx, Speculativa et Practica. Ans ptt. Cqntia pbtur: Veritas apprehenditur p Speculationem, bonitas p operationem, q Phia dt esse Speculativa et Practica.

Pbtur 3tio. Quot animi nostri facultates aliquid pficit et appetitur a nobis tot dt hre partes, Sed duas Animi facultates pficit Phia, et 2plcem appetitum ordinat q duas dt hre partes Speculativam et practicam. Ior ptt: qa Phia ē pfectio Animi nostri. Nor pbtur: In Animo nostro 2plx distinguitur facultas, intellectus et voluntas, sicut et 2plx appetitus rnalis et Sensitivus, Sed Phia Speculativa perficit Inltum et appetitum rnalem, practica voluntatem et appetitum Sensitivum, q tlm duæ dantur facultates.

Pbtur 4to. Philosophus dt esse Vir ex omni parte perfectus, contemplando ea quæ st, et operando ea quæ decent, q et Phia quæ ē ejus forma pfectiva dt esse Speculativa et Practica. Cqntia ex loco denominatorum patet.

Infertur 1mo. Divisio Phiæ Platonica potior ē et Prior,

qm Aristotelica, Rao quia habitus 1mario dividuntur
p objecta primaria, 2dario vo a fine dividuntur, q &c.
Infertur 2do. Divisio Phiæ in rnale naale et moralem n pt dici totius integralis in Partes integrantes, Sed bene totius Potentialis in partes Subjectivas, Rao 1ma Quia totum Integrale n pdicatur de Partibus integrantibus in recto nisi ttm in obliquo, Sed Phia pdicatur de rnali naali et morali in recto, q n e Phiæ divisio totius &c. Rao 2da Quia si esset totius integralis in partes integrantes divisio Phiæ esset maxime ideo: qa sumitur a maa, partes autem integrantes sunt Partes maales, Sed hæc Rao n valet tum quia licet hæc Divisio sit a maa sive ab objecto, partes tn dividentes n st maales, tum qa etiam totum Potentiale ht se p modum maæ respectu Partium Subjectivarum, q Ratio sequelæ non valet.
Infertur 3tio. Licet memorata bimembris et 3bris Divisio Phiæ sit Analogi in sua Analogata, Subdivisio tn speculative in Phisica Mathcam et Metaphysica e univoci in sua univocata; Rao 1mi qa p prius Phia dicitur de speculativa qm de Practica utpote quæ dependet a speculativa, sicut e voluntas ideo e posterior Intellectu qa dependet ab illo ut dicetur de Anima in tractatu, idem Judicium esto de rationali, naali, et morali; p prius enim Phia in 3muni respicit naalem, per posterius rnalem et moralem propter eandem raone q utra hæc Divisio Phiæ in communi est Analogi in sua Analogata. Rao 2di Quia Philosophia speculativa pdicatur de Phisica, Mathematica et Metaphisica, tanqm genus de suis speciebus, q Subdivisio

Speculativæ

Speculativæ ē univoci in sua univocata. Ans Tam Phisicæ qm Metaphisicæ et Matematicæ competit idem Nomen Phiæ et ratio nominis eadem; nam et Phisica est Philosophia speculativa, et Mathematica ē Metaphisica (ut suis locis dicetur) et Phisicæ finis ē veritatis cognitio et Mathematicæ et Metaphisicæ, q ipsis competit idē Nomen et eadē Nnis rāo.

Infertur 4to. Phia Practica Subalternatur speculativæ, Rao qa Practica pendet à speculativa, mutuatur enim Principia ab illa, sine quorū adminiculo n̄ ht Nomen Scientiæ, q ex. Ans Mechanicæ enim Artes pendent a Mathematica, medicina a Phca moralis Philosophia ab Anima; nam divisio habituum et virtutum moralium pendet a distinctione Potentiarum animæ, q ex.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Objicitur cond 1. Coone. Quæ dicit divisio plus qm totū divisum, illa n̄ ē adæquata, sed Divisio Philosophiæ in rn̄alem, naalem, et moralem dicit plus qm totū Divisum q n̄ est adæquata. Ior ex Supposito 2do pttt.

Nor pbtur: Logica quæ in ista divisione dicitur Phia rn̄alis n̄ est Pars Physicæ q hæc Divisio dicit plus qm totū divisum. Ans pbtur: Philosophia considerat res est enim cognitio rerum ut sunt, d Logica n̄ considerat res, quia considerat Entia rnis quæ contradistinguuntur reali Enti q Logica n̄ est Pars Philosophiæ.

Confirmatur 1mo. Nullū Instrumentū ē Pars ejus

cujus ē instrumentum ut ptt Inductione p oā Instrumenta Sed Logica ē instrumentū Philosophiæ nam ab ea velut ab Instrumento proxime procedit Actio definiendi dividendi et argmtandi in tota Phia q̄ Logica n̄ ē Pars Phiæ.

Confirmatr 2do. nulla pars pmiscetr alijs Partibus, partes enim sunt impermixtæ adinvicem Sed Logica pmiscetur Partibus Phiæ quo ad modos sciendi, q̄ Logica n̄ est Pars Phiæ. R̄ Ngdo Norē et pbaonis

Solutio ejus Ans, ad cujus Probaonē distinguitr Jor. Phia considerat res ut sfcant quid ratū vel nr̄lr v participialr concedo; quid ratū solū nr̄lr nego Jorē; Sed Logica n̄ considerat res ut sfcant quid ratum, nominalr concedo participialr nego Norē et Cqtiā. Explicatr: Solvo nominalr res sive quid ratū dicitr qdo sfcant existentiam a Parte rei, participialiter vō res sive quid ratum vocamus qdo sumitur quo ad solam essentiam etiamsi nullum esse habeat a Parte rei sed tm Objectivum. Patet autē qd Ens rnis sit res sive quid ratū participialiter cum ejus Essentia cognoscatr ab Intellectu ut patebit in Logica. Ad Confimaonē xmā R̄ digdo Norē: Logica ē Instrumentum Phiæ utens concedo; docens nego Norē et Cqntiā. Ad 2dā Confirmaonē similr R̄ distinguendo: Nulla Pars permiscetr alijs Partibus, principalis concedo; minus Principalis nego Jorē; Sed Logica ē Pars Phiæ minus Principalis concedo; Principalē Nego Norē et ejus Cqntiam.

Objicitr cōn eandr Coonē. Divisio Philosophiæ in

rnalem

rnalem naãlem et moralem n̄ exhaurit naã sui Divisi, q̄ n̄ ē recta et adæquata. Ans pbt: Nec Metaphisica nec Artes mechanicæ continentur in dicta divisione, d et metaphisica et artes mechanicæ ptinent ad Phiam, q̄ dicta divisio n̄ exhaurit naam sui Divisi. Ior quoad 1mum: Metaphisica maxime deberet contineri sub naali Phia, ht enim pro Objecto Ens reale, sed Methaphisica n̄ continetur in Phia naali, est enim Scientia transnaalis ut ex ejus nomine ptt, q̄ Metaphisica ex. Ior quo ad 2dum: Mechanicæ artes nec a reali nec a naãli nec a morali Phiâ continentur, cum versentur circa artefacta, quæ sine his optime fieri possint. Nor quo ad 1mum: qa Metaphisica ē Phia et quidem 1ma ut ductum. Nor quo ad 2dum: quia etiam in artibus mechanicis reperitur veritas quæ ptinet ad Phiam hnt enim certas Regulas juxta quas operantur q̄ et illæ artes pertinebunt ad Phiam. Rx Ngdo Ans et Probaonis ejus 1mam partem Ioris et 2dam Noris Probaonem Ioris digdo sic: Metaphisica maxime deberet contineri sub naali Phia sumpta Stricte nego; sumpta sub naali lato modo concedo Iorem; similr digũo Norem. Sed n̄ continetur sub naali stricte sumpta concedo; late nego Norem et Cqntiam. Naturalis q̄ Phia Stricte sumpta illa dicitur quæ tractat solum de Ente naali, qualis ē Phia, late vō sumpta illa dicitur, quæ tractat de Entibus a nostro Intellectu dependentibus lumine naali cognoscibilibus, et sub hac continetur n̄ tantum Phisica sed et Metaphisica et Mathematica. Rx ad Probaonem 2dæ Partis Noris digdo sic:

In Mechanicis reperitur veritas simplr et essentialr negatr participative inqntu hnt veritates in Principijs Phiæ fundatas Concedo Ans; et Sub eadē distinctione nego Cqntiam.

Instabis con 2dā Soluōne. Conservatio vitæ ē finis simplr Phiæ sed artes Mechanicæ ptinent ad conservationē vitæ q ad Phiā etiā ptinebunt simplr n̄ participative sive reductive. R digdo Iorem: Conservatio vitæ ē finis Phiæ ut pficit Animam et Corpus coō ut pficit corpus Solum nego Iorem, similr digūo Norē: Artes pertinent q ut habitꝰ sunt servientes corpori, concedo; ut htus st perficientes Animum nego Norē et Cqntiam.

Obycitꝰ con 2. Coonē. Unus habitus naālis n̄ pt esse simul speculativus et practicus sed Phia ē unꝰ habitꝰ naalis, q n̄ pt esse speculativa et practica. Ior Uni namq. et eidem rei n̄ conveniunt opposita. Nor quo ad 1mū: qa Phia unica constat definitione essentiali. Nor quo ad 2dum: qa naali lumine acquiritur q est unicus et naalis Habitus. R digdo Iorē: Unus htus unitate specifica concedo; unitate generica v analogiæ Nego Iorē: Similr distincta Nore nego Cqntiā. Phia enim ut sic, sive in ɔmuni sumpta est una analogice n̄ specifice.

Dices. Philosophia nullo modo dividi pt, q nec ex Parte Analogiæ ē divisibilis in Speculativā et Practicam. Ans pbtꝰ: Accidens inhærens Subjecto indivisibili nullo modo dividi pt, sed Phia ē accidens inhærens Subjecto Indivisibili q Phia dividi n̄ pt. Ior quia accidentia dividuntꝰ ad divisionē Subjecti. Nor Phia ē qualitas inhærens

animæ

animæ rationali q̃ est accidens inhærens Subjecto indivisibili. Ans qa Phia est habitus qui ē species qualitatis. Cqntia ptt: qa Anima rñalis ē Substantia immaterialis. R̃ Ngdo Ans Probaonis digdo Jorē: Nullo modo dividi pt rñe Subjecti Inhæsionis Concedo. rne Subjecti Attributionis Nego Jorē, et concessa simplr minore, similr distinguo Cons: Ergo Philosophia dividi ñ pt ex Parte Subjecti inhæsionis concedo: ex Parte Subjecti attributionis nego Cqntiā.

Objicitr cond eandr Coonē. Aristoteles 1mo Top: C. 1. divisit Quæstiones Philosophicas in problemmata cognitionis actionis, et opinionis; sive Speculativa, Practica, et Dialectica sed ista Divisio est a fine, q̃ ex mente Aristotelis Phia ñ sufficienter dividitr a fine: In speculativam et Practicam, sed debuit addi ad istas duas partes 3tiam scilicet opinativam sive in utramq Partem disputabilis qualis ē Dialectica. R̃ 1mo Negando Norē: Rao negationis, qa ista Divisio potius est ab Objecto qm a fine. R̃ 2do exponendo mentem Aristotelis, quod Aristoteles p Divisionē Problemmaticam ñ intendebat dividere Phiam siquidr vix ñ in qualibet Parte Phiæ possunt esse problemmata et speculationes, quæ pprie vocantr Theoremata, et Practica quæ vocantur problemmata Mathematica, et opinativa sive in utramq Partē disputabilia quæ dicuntr Problemmata Dialectica.

Dices. Epicurus divisit Phiam in Æthicam Phcam et Canonicam; Cleanthes autē in naalē moralem, Dialecticam, Civilem Theologicā sive Methaphisicā oriamq, q̃ plures erunt Phiæ partes

qm 3 assignatæ. R ad Divisionē Epicuri 1mo non esse immediatam sed mediatam et sufficientē. 2do si p canonicā intelligit (ut explicat Toletus) Medicinam practicā quæ subordinatur Phcæ, divisio ejus n̄ erit p opposita. Si autē p Canonicam intelligit communia quædam Principia sciendi, qualia ptinent ad simplicē intelligentiā erit una pars pmixta reliquis duabus. 3tio Si p er Canonicam intelligit generalem modū sciendi qualis ē in Logica, Divisio ejus æquivalebit aliquomodo ~~Logicæ~~ Platonicæ. R similr ad Cleanthis divisionē, eam etiam n̄ esse immediatā et sufficientem et contineri tam in Aristotelica quam Platonica.

Obijcitur con illatū 3tiū. Si Divisio Philosophiæ tam rne maæ qm finis esset Analogi in sua Analogata, q̄ et ipsa Phia esset totum Analogum. Cqns est falsum q̄ et Antecedens. Sequele Joris: quia partes simul sumptæ sunt ejusdē raonis cum toto. Nor pbtur: Si Phia esset quid analogum n̄ reponeretur in pdicamento qualitatis, analoga enim reijciuntur a pdicamentis, d Phia reponitur in Prædicamento qualitatis, est enim habitus Intellectualis, q̄ Phia n̄ ē totum quid analogū. R Ngdo Norē et suæ Probaonis sequelā ad cujus Probaonē distinguo Ans: Analoga reijciuntur a pdicamentis, analogā pdicatione et caalitate simul Concedo; Analoga alterutro ttm nego Ans et Consequentiam. Explicatur hoc in Sole; qa cum Sol a caalitate respectu diversorum effectuū sit quid Analogum, n̄ desinit esse quid univocum pdicatione, ac proinde n̄ removetur ā

Prædica-

Prædicamento Substantiæ; et ita se res ht in p̄-
senti dubio; licet enim Phia sit quid analogum
p̄dicatione de suis Partibus, qa tn ē quid univo-
cum quo ad cāalitatē, causando scilicet in Intel-
lectu unum habitū Philosophiæ in communi
proinde a Prædicamento qualitatis removeri n̄ dt.

QUÆSTIO 4ta

U: Philosophia sit necessaria homini et ab Intrinseco ratione Propriæ formæ, et ab Extrinseco ex Suppositione certi Finis. nec ne.

Occasio Quæstionis desumitꝫ ex Aristotele qui 1mo
Metaph: cap: 1. dicit: Omnes homines naturaliter
scire desiderant. E contra vō Commentatores in
lib: 9no Metaph sic scribunt: Anima n̄ propriē di-
sponitur ꝑ Scientiam nisi qdo fuerit actu Sci-
ens, et maxime qdo fuerit in sua ultima per
fectione, scilicet qdo utitꝫ Scientia, cum autē
Scientia raro in actū exeat merito quæritꝫ U:
Phia ꝗ. qm quæstionē alij proponunt his termi-
nis: Utrū homo inclinetꝫ in Phiam tā rāone
p̄priæ formæ qm rn̄e finis. nec ne. Opiniones
sunt duæ. 1ma ē Antiquorum in 1ma Quæsti-
one enarratorū qm etiam multi, p̄sertim Lu-
terani sequuntꝫ, Carol, Stadius, Melamptōn, Eco-
lampadius aliijq. qui Phiā n̄ ttm ming necessa-
riā sed etiam tollendā dicunt. 2da ē commu-
nis omniū n̄ ttm Phorum sed etiā multarū
nationū dicentiū Philosophiam esse homi-
ni necessariam.

#

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. In pretio fuisse semper apud homines Philosophiam testantur historiae et nunc docet experientia; Soliq. Barbari eam neglexerunt sicut et nunc Scythae faciunt, reperiuntur tn pter Barbaros quidam reicientes eam ut minus necessariam. Alij ex Zelo quodam, qui n̄ ē sdm̄ Sciam eo quod putent eam n̄ satis cum Sanctitate Sotiari posse, quasi vero Deus qui Scientiarum est Dnus Servos eruditos dedignetur v quod plures ē doctis n̄ fuerunt Sancti qm ex Simplicibus. Alij ex deceptione qui existimant Philosophiam esse simplicium deceptricem haeresum Parentem et nutricem rixarum ministram sumentes pro causa n̄ causam et vitia hn̄um re optima abutentium tribuentes Phiae. Non secus acsi quis vellet tollere Tribunalia eo quod saepe mali et astuti hn̄es illis abutantur ad perniciem innocentium. Vel medicinam prohibere eo qd imperiti Medici saepe mortem pro remedio propinent. Alij demum ex contemptu, eo quod existiment Phiam Christianis esse inutilem totamq. eruditionem eorum concludi in una scripturae Sacrae intelligentia et peritia historiae Ecclesiasticae Conciliorum et Sanctorum Patrum opinionibus. Sane verbum Dei jure optari pt. Haec oportuit facere et illa n̄ omittere. Alij ad extremum ex malitia ut rudibus hn̄ibus

facilius

facilius illudere possint ex quo motivo Luterus et alij Hæretici Scientias speculativas damnant quod eorum Errores detegant qua tn ipsi ad sua Sophismata impie abutuntur. Hinc Machometes Suijs Sectatoribus Studia et disputationes irdixit ratus impiam Sectam armis facilius qm rnibus promovendam nec nisi contra ignaros valituram. Nam qui male agit, odit lucem, ne arguantur opera ejus ut dicitur Joannis 3tio. Et ante omnes ut refert S. Augustinus lib: 18vo de Civitate Dei cap: 52do. Impius Julianus Christianos literis et Phiæ incumbere prohibuit, ut destituta Scientijs Fides facilius extingueretur.

Suppono 2do. Necessarium (quod Aristoteles 5to Metaph: Cap: 5. definit est illud quod se aliter hre n potest) 2plr sumitur. 1mo ab Intrinseco idq. 2plr absolute quod se nullo modo pt aliter hre sed e determinatum omnino ad esse et tale e solus Deus, v est necessarium ex Suppositione quod scilicet est determinatu ad esse supposita causâ v maali sic vg corpus rne maæ dicitur esse necessario et intrinsece corruptibile v formali sic: homo necessario dicitur esse risibilis v disciplinabilis propter animam rnalem quod rursus necessarium e a forma 2plx. Vel tanqm propria Passio sic: tendentia deorsum est necessaria lapidi et obus gravibus, tanquam propria passio v tanqm terminus propriæ Passionis. 2do dicitur aliquid necessarium ab ex:

trinseco id q̄ v ratione causæ efficientis sic lapis necessario fertur sursū eo quod sit ita projectus, v rāone causæ finalis quod necessario vocatur ex suppositione finis et est 2plx. Imo simplr sine quo finis haberi nō potest, sic cibus necessarius é ad conservationē vitæ quia vita sine cibo conservari nō pt. 2do necessariū dicitur ēdum quid et ad melius esse sine quo licet finis haberi pt, melius tn et commodius cum illo habet, sic: Equus necessarius é ad iter agendū et hoc genus necessitatis ht latitudinem ut possit aliquid ad aliquem finem magis v minus esse necessariū.

Suppono 3tio. Inclinatiō q̄ nihil aliud notat nisi appetitū rei conuenientis, sive tendentiam rei in aliud sibi conueniens, é 2plx. Innata et elicita. Innata é vis quædam s virtus a nāa insita ad aliquid agendū v consequendum inesty rebus v a causa efficiente sicut inclinationes parentum inst filiis v a nāa qualis est corruptibilitas in omnibus rebus naalibus q̄ constant nāa nō satiata forma v a forma quales st omnes propriæ passiones a forma dimanantes. sunt autē Inclinationes hujusmodi sive propensiones nāales in 2plici differentia; quædam enim connotant terminum intrinsecū id é solum actum propriū quales st oēs proprietates puta risibilitas in hīne, hinnibilitas in equo q̄ hæ enim nō hnt aliū terminum

prater

præter solum actum, scilt visum v hinnitum actualem. quædam connotant Terminum extrinsecum ut ē esuries v sitis in ãalibꝫ, propensio gravis deorsus, levium sursum, hæ connotant Terminum extrinsecum uti ē cibꝫ potus, templum, hæc Inclinatio sive propensio naalis ōbus rebus competit indifferenter, estq. idem cum necessario ab Intrinseco. Nam necessarium hic sfcat idē qd nãale sive connaturale. Elicita vō Inclinatio s propensio est appetitus rei alicujus propter aliquem finem consequendum, estq. idem cum necessario ab extrinseco sive ex Suppositione Finis, et hæc convenit solis rñe utentibus. Vel etiam propter finem v quasi propter finē aliquando agentibus, juxta illud D. Augustini: Ostendis ramum viridem Ovi et trahis, nuces puero ostenduntꝫ et trahitꝫ. v illud Poetæ: Trahit sua quemq. voluptas præsens, quæ licet de utraq. inclinatione tam ab intrinseco qm extrinseco procedat, maxime tn procedit de appetitu sive inclinatione naali, eaq. quæ dicitꝫ propensio, sive tendentia in Terminum extrinsecum. certum enim est quod Phia n̄ sit propria Passio hominis cum exeat in actum sine omni difficultate. Phia autem difficulter acquiritꝫ.

Suppono 4to. In hac quæstione homo sdum 3plcem Statum sive considerationē pt spectari 3plr. Imo sdum Statum privatum ut homo est sive Persona singularis. 2do sdum Statum Politicum ut est Pars Reip. idq. v Principalis sive

imperans quales st Reges, Imperatores, Principes et omnes Magistratus. sive Serviens aut obtemperans proxime Reip: quales sunt Ministri Status Item Milites Medici q: 3tio sdum Statum Fidei uti e Christianus sive fidelis idq sive in Officio aliquo Spirituali sive sine illo.

Articulus 2dus

Resolvitur Quaestio.

Coo 1ma. Philosophia e homini necessaria tanqm terminus inclinationis sibi ratione formae competentis; sive aliter homo inclinatur in Philosophiam necessario tanqm in Terminum ratione formae sibi naalr competentem. Est D. Thomae 4to Senten: dist: 26ta. Art. 1. Quaest.

Pbtur 1mo. ad quid homo ht inclinationem naalem illud est ei necessarium, tanqm terminus Inclinationis illius, sed homo ad Phiam ht naalem inclinationem, g Phia e homini necessaria tanqm terminus inclinationis. Ior ptr: qa esset frustra illa inclinatio quod n e dicendum Deus enim et naa nihil faciunt frustra. Nor ptr. Authoritte Aristotelis 1mo Metaph: Cap. 1. dicentis: Ois homo naturalr scire desiderat, sed Phia e pfectissimum scire qa e ars artis, Scientia Sciarum ut dictum quaestione 2da, g Phiam naalr homo desiderat id est ht naalem ad illam Inclinationem. Desiderium enim appetitus naalis inclinatio propensio hic pro eodem sumuntur. Pbtur 2do ratione ex D. Thoma 1mo Metaph: lectione 1ma explicante supra verba Aristotelis

pfectione

perfectionem suam tanqm terminum sibi naalr debitum sicut quælibet res et homo ita naalr appetit sive inclinatur in illam rationem formæ scilicet ratione Animæ rnalis. Ior ptt ex eo, qa maa xma appetitu naali appetit fram, ideo quia forma est perfectio maam ipsam Actuans perficiens et determinans, quo ad esse specificum substantiale. Nor pbtr. Cognitio veritatis ē maxime propria homini et est ejus pfectio sed Phia ē fra facilitans intellectum ad consequendam Cognitionem veritatis q Phia ē maxima hnis pfectio. Ior ptt qa veritas ē Terminus perfectio et Objectum Intellectus - qua acquisita quiescit, sicut bonum ē Objectum, perfectio, Terminus voluntatis qua acquisita similr quiescit et fruitur bonitate. Nor etiam ptt: qa Phiæ habitus ad hoc ē supadditus animæ ne erret circa cognitionem veritatis.

Infertur 1mo. Homo haud inclinat in Phiam tanqm in proriam Passionem, sive quod idem ē, Phia n̄ est hominis tanqm propria passio. Rao ptt ex dictis in Supposito 3tio propriæ enim passio sine difficultate exit in actum, sed Phia acquiritur cum difficultate qa p assiduum usum et exercitationem q Phia n̄ ē propria Passio.

Infertur 2do Homo n̄ inclinatur in Phiam rnē maæ Rao omnia habentia maam inclinarentur in Philosophiam, sed hoc falsum ē q et nec homo ratione maæ inclinatur in Phiam.

Infertur 3tio. Nec quæ ex Parte causæ efficientis proximæ, neq. ex parte causæ efficientis remotæ homo inclinatur in Phiam. 1ma Pars constat expe-

#

rientiâ, qa plerumq Sapientis Filij Solent esse fatui; ut de Ariphacani, Hortensij, Ciceronis Filijs testantur historiæ. 2da Pars illati ē contra Avicennam qui existimat Scientias imprimi nobis ab intelligentijs. et pbtr: Phia acquiritur p frequentatos actus q̄ n̄ imprimitur ab intelligentijs. Ans ptt: Quia Phia ē htus; Cqntia etiā clara quia actus intellectus nostri st vitales et a nobis immediate producti, q̄ n̄ possunt imprimi ab extrinseco scilicet ab intelligentijs.

Infertur 4to. Phia licet n̄ sit intrinseca homini tn̄ eandē pficit intrinsecē Rāo 1mæ partis; quia Phia est accidens pertinens ad 1mam speciem qualitatis nimirū ad htum. Rao 2di. Quia Phia pficit essentialem et Principalem Partem hominis Scilicet Animam, ergo ef.

Cōo 2da. Simpliciter et absolute loquendo magis homo inclinatur in Phiam Speculativam naalē, qm in rationalē et moralem. Pbtr

Pbtr 1mo. In majorem pfectionem magis homo inclinatur qm in minorem, Sed Scientiæ Speculativæ reales sunt majoris perfectionis qm rationales et morales, q̄ simpliciter magis inclinatur homo in Sciās speculativas reales sive naales, qm in rāonales et morales. Ior ptt; qa in tantū aliquid in aliud propendet inqntum est sibi bonum et proportionatum, q̄ tanto magis propendebit in aliud, quanto erit melius et perfectius. Nor pbtr: Scientiæ reales hnt pfectius et nobilius Objectum, qm rāonales et morales, q̄ sunt majoris pfectionis. Cqntia ptt; qa pfectio Scientiarū

desumitur

desumitur ab Objecto. Ans pbtur Scientiæ speculativæ Reales sive naales habent pro Objecto Ens reale, Scientia vo speculativa raonalis ht pro Objecto Ens rationis, jam vo Scientiæ morales practicæ hnt pro Objecto actus voluntatis, sed pfectius ē Ens reale Entibus rnis et actibus voluntatis q̄ Scientiæ Reales hnt objectum pfectius qm rnales et morales. Ior Demonstrabitur infra, Nor etiam clara; qa Entia realia sunt a Parte nullo cogitante intellectu, jam autem Entia raōnis n̄ sunt nisi per operationem Intellectus, sicut et actus voluntatis n̄ sunt nisi p imperium voluntatis, ut dicetur infra.

Infertur 1mo. Secundum quid et p accidens pt aliqs magis inclinari in Phiam rnalem et moralem qm in speculativam ~~et~~ naalem. Rao ab experientia; videmus enim plures dari operam Iurisprudentiæ Medicinæ et Mechanicis artibus etiam vilissimis propter annexam utilitatem.

Infertur 2do. Inter ipsas speculativas Scias ē ordo inclinandi sive necessitandi intellectum, Rao qa illa Scia magis inclinat ad se intellectum humanum quæ universalissimum et pfectissimum objectum habet. 2do illa quæ magis reale, 3tio qui minus reale. in prima classe ē Metaphisica, in 2da Phisica, in 3tia Mathematica.

Coo 3tia. Philosophia ab extrinseco ~~finis~~ ex suppositione finis 3plr ē necessaria homini 1mo ut ē homo, 2do ut ē Politicus, 3tio ut ē Fidelis sive Ecclesiasticus.

Pbtur 1 Pars Coonis 1mo. autho: S. Scripturæ. Sap: 7mo ubi laudatur Sapientia n̄ tantum quæ docet timo-

rem Dei sed etiam naalis quæ scit dissolutionem Argmtorum, dispositionem orbis Terrarum, virtutes elementorum. Idem colligitur ex authoritate magnorum Virorum; Socrates nullum agnoscebat malum præter ignorantiam nullum bonum præter Scientiam. Plato vocavit Phiam pulcherrimum munus Deorum. Herillus felicitatem hominis posuit in cognitione rerum, quæ ex mente S. Scripturæ et profanorum Scriptorum Philosophia est necessaria homini ut homo est privatus.

Probatur 2do Raonibus conglobatis. Tum qa Phia expolit mentem per qm solam homo est homo; tum quia fugat ab hnibus Barbariem eosq. mitiores reddit ut patet in illis qui literas tractant; tum qa ad hoc conditus est homo ut contempletur opera Dei et pulchritudinem orbis quod non assequitur nisi per Phiam. Confirmatur a sensu gnali totius orbis terrarum. quia apud cultiores gentes non tm Phia sed etiam ipsi Philosophi in magna admiratione fuerunt. Sic Salomonem totus orbis admiratus est, Pytagoram, Socratem, Aristotelem magni Reges venerabantur. addo quod res ipsæ quæ ad Sapientes aliquomodo spectabant carò æstimabantur. Sic Lucerna fictilis Epicteti tribus drachmarum millibus a quodam redempta.

Probatur 2da Pars. X in communi. Quod est necessarium Reipublicæ est necessarium homini ut est Pars Reip: sive ut est Politicus, sed Phia conservationi Reip: necessaria quæ est necessaria homini ut est Pars Reipublicæ, sive ut est Politicus. Ior est a toto ad

Partes

Partes. Nor pbtz: A quo aliquid producitz ab eodz et conservatur (: quod intelligendum e de causis æquivocis Superioris ordinis :) sed a Phia Respublicæ st pductæ g Phia e necessaria conservationi Reip: Jor e a testimonio Astrologorum qui dicunt astra quæ prosunt productioni rerum eadz propitia fore conservationi earum. Nor pbtz exemplis: Respublica Judæorum fundata e p Moysen quem insigne Phorum fuisse refert Philo. Respublica Ægyptiorum authorem agnoscit Mercurium Trismegistum id e Ter maximum quod esset simul Rex Phus et Sacerdos. Chaldeorum et Persarum Resp: leges accepit a Magis id e Phis. Atheniensium Remp: fundavit Solon unus ex 7 Sapientibz Græciæ, et sic per omnes Respublicas bene institutas eundo inveniemus. g Philosophia est necessaria g

Pbtz 2do Specialr per distributionem Partium Reip: homo 2plr ptinet ad Remp: v qa ei p est tanqm Magistratus v quia servit utiliter sed ad utrumq ex pdictis necessaria e homini ut e Pars Reip: g q Jor clara a sufficiente divisione. Nor pbtz quo ad Magistratus id est Principes, Reges g 1mo authoritate et exemplis Sapientiæ 1mo et 8va dicitz: Reges diligite Sapientiam; et Salomon a Deo petiit Sapientiam; Plato dixit Beatas fore Resp in quibus v Philosophi regnarent v Reges Philosopharentz; Philippus Alexandrum filium ad instruendum tradidit. et ad Persas Regum Filij a Magistris instruebantur et Regno potiti

BIBLIOTH. PAVORDVIANA LEOPOLIEN.

eorum Consilio oā regebant. Apud Hinnenses alij Literati etiā nunc Reip: ꝑsunt.

Pbtꝫ 3tio Rne Pars eadꝫ. Ordinare et disponere Sapientis est sed ad Principes et Magistratus pertinet ordinare et disponere de populo, q̄ debent esse præ cæteris Sapientes. Ior ab effectis; qa ordo ē opus Sapientiæ; Nor ex se clara.

Confirmatꝫ eadꝫ 2da Pars Coonis: Idem ē Princeps in corpore Politico, quod ē caput in corpore Phco sed Caput Phcum naā omnibꝫ instruxit sensibꝫ sclt externis et q̄ internis reliqua vo unico ttm sclt tactu q̄ Caput hoc ē Princeps magis dt esse sensatus qm reliquæ Reip: Partes. adde qa Politica quæ ē Scientia Regendi Populos ē Pars Phiæ cū alijs connexa. Nor principalis Argmti pbtꝫ quoad 2dum sclt quoad eos qui serviunt Reip: utiliter v per Medicinam v ꝑ Iurisprudentiam v ꝑ militiam sed istis obus ē necessaria Phia, q̄ ꝛc. Nor quoad medicinā ptt: qa medicina ē pars Phiæ eidem subalternata, hin illud: Ubi desinit Phisicus ibi incipit Medicus. Aristoteles etiā Philosophiā et Medicinā sorores vocat, eo qd sibi mutuam opem ꝑstent. Galenus dixit: Siquis optimus est Medicus idem erit et Phisicus; et ptt hoc exemplis Galeni, Hyppocratis, Averrois, Avicennæ q̄ medicina indiget Philosophiā. Nor quo ad Iurisprudentiā ptt; qa Phia teste Alcidama apud Aristotelē ē munimentū Legū;

sdum

sdum Ciceronem 5to Tuscul: Quæstione: Inventrix Legum, Magistra morum et disciplinæ, Dux vitæ, virtutis indagatrix, vitiorum excultrix. Addit Idem Scevolam et alios Jurisconsultos eximios multos fuisse adjutos a Phia. Unde Philosophia ē clavis Scientiarum, q̄ et Jurisprudentiæ eadem. Nor quo ad Artem militarem deducitur. Ars et fortitudo militaris destituta Scientia politica, quæ ē Pars Phiæ pernitiosa quædam feritas ē, ut ptt in Barbaris nationibus, quarum exercitus greges sunt Leonum v luporum oā devastantium, qm hominum militia. Unde Antiqui finxerunt Palladem Currum Martis moderari Bellatoresq. omnes; clari et præcipui Sapientes fuerunt, ut patet de Hercule, Philippo Alexandro, Pyrrho, Epaminonda, Alcidiadē Scipione Julio Cæsare et cæteris innumeris etiam ex recentioribus, q̄ Phia etiam ad artem militarem necessaria.

Pbtz 3tia Pars Coonis. Quod scilicet Philosophia sit necessaria homini ut ē fidelis et Christianus. hæc Pars Conclusionis, n̄ est intelligenda de Fide considerata ex Parte principij scilt Dei à quo infunditur, stabilitur et conservatz sine Phia, imo ipsa Phiâ et omni humanâ industriâ renitente (: ut factum est in Apostolis et alijs viris illiteratis, ut tantum opus Soli Divinæ virtuti tribueretur; sed intelligenda est de Fide sumpta ex parte Subjecti scilt hominis, qui illius propagationi et conservationi cooperari dt etiam per media humana ut ejusmodi sunt Autho-

ritas Principum, severitas Legum &c: et in hoc sensu dicimus nil magis esse necessarium Fidei quam Philosophiam.

Pbtur 1mo Authoritte S. Scripturæ quæ sæpe utitur naalibus rnibus ut Acto: 14to Apostolus Existentiam Dei ex effectibus naalibus; Act: 17mo Præsentiam Ejus ex operatione demonstrat, quia in Ipso vivimus movemur et sumus; Liber Job totus Phiâ refertus est, in eo Teste S. Hieronymo Epist: ad Paulinum oēs Diæ propoōnes assumptiones coōnes determinat, Phiam pænē universam maxime de Metheoris et Astronomiam in medium adducit, Metaphysicalia quoq n̄ raro discutit de Angelis de Scientijs de Divinis attributis de veritate &c. Moralis vō Phia nullibi copiosius traditur idem videre ē in Psalmis fere ōbus sed præcipue in Psalmo 18vo et 103tio idem in alijs Scripturæ Libris potissimum vō in libro Moysis quos S. Patres dividunt in Doctrinam moralem naturalem et Theologicam idem pt probari authoritte SS. Patrum et innumeris testimonijs.

Pbtur 2do Raonibus. Phia ad conservaōnem et Propagationem fidei est necessaria q̄ et homini ut ē fidelis sive Christianus. Cqntia ab Officio Christiani qa mandavit Deus unicuiq de proximo suo. Ans pbtur Tum qa p Phiam facilius infideles eruditi trahuntur sicut doctissimus Origenes innumeros traxit Philosophos;

tum

tum qa sine Phia Sophismata Hæreticorũ n̄ facile detegi et solvi possunt, tum qa Fidelis Dicitꝫ Fidelis 3 ꝑstare dt. 1mo ut sit paratꝰ ad reddendã fidei rãonẽ suæ. 2do ut possit exhortari in doctrina sana. 3tio ut possit Eos qui contradicunt convincere. Confirmari hæc Pars pt innumeris exemplis Patrũ. 1ma Petri 3 1mo ad Thimotheum qui omnes fuerũt ꝑfecti Philosophi.

Infertꝫ ad ꝑdictos 3 fines solũ ẽ necessaria Phia necessitate sdũ quid sive quoad melius esse. Rao illati; qa homo ꝑditꝰ Phiâ melius et ꝑfectius pt exercere Officia humana, munia Politica et Ecclesiastica qm ille qui talis n̄ ẽ, q̄ sdum quid ttm s propter melius esse n̄ vo simpliciter.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycitꝫ con 1 Coonẽ. Si Philosophia esset necessaria homini ratione fortunæ sequeretꝫ quod omnes hñes essent Philosophi, Consequens est falsum q̄ et Antecedens. Sequela Ioris pbtꝫ. Fortuna omnibus Individuis inest æqualiter q̄ Philosophia si ẽ necessaria ex Parte formæ omnes hñes erunt Philosophi Sꝫ nqdo Sequelã Ioris Probaonis distinguendo Cqns: q̄ si Phia esset necessaria ex parte formæ, necessaria tanqm ꝑpria Passio concedo. necessaria tanqm Terminꝰ inclinaõnis naalis nego Cqntiã. Dicet enim Inclinatio in aliquem Terminũ semꝑ et obus insit, tanqm propria Passio, n̄ tñ necesse est ipsum

terminum inclinationis semp et obj inesse; qa pt impediri ab extrinseco ne insit. Sic gravia licet semper ferantur naalr ad centrum gravitatis suae tn possunt violenter detineri extra illud.

Instabis. Inclinatio in Phiam e ppria passio q Phia est necessaria hni tanqm propria Passio. Cqntia pbt: Ideo ridere e propria Passio hnis qa homo ht inclinationem ad ridendum q a pari Phia erit propria ejusdem Passio qa ht ad illam inclinationem naalem.

Confirmatur. Philosophari idem e quod discurrere sed discurrere sive rationari pprium e Soli hni q Philosophari erit proprium. R Concesso Antecedente Ngdo Cqntiam Probaonis ejus digdo Ans. ideo ridere q ridere in Potentia concedo in Actu Nego Ans. quod scilicet propria sit hominis passio, Similiter diguo cqns: q et Phia in Potentia sive inhoative erit propria Passio Concedo: in Actu et Complete sumpta nego Cqntiam. Sicut enim ridere in Poa idem est cum Inclinatione ad ridendum, ita philosophari inhoative et in Poa idem e cum inclinatione ad Philosophandum, sive cum desiderio Sciendi, et sicut risus actualis n e propria Passio sed potius effectus sive Terminus ejus, ita et Phia est Terminus Inclinationis ad Philosophandum sive desiderium Sciendi unde ad confirmationem eodem modo respondendum.

Objicitur 2do con eandem Coonem. Inclinatio in Termini acquisitione nullam sentit difficultatem sed Inclinatio in Phiam sentit difficultatem q

Inclinatio

inclinatio in Philosophiam n̄ est naālis inclinatio in terminum. Ior ptt ab experientia; qa ideo lapis nullam sentit difficultatem descendendo deorsum quod ad hoc habeat inclinaōne naāle; Nor etiam experientia constat: qa Phia multo labore et Studio acquiritur. Rd digdo Iorē: Inclinatio nālis in Termini acquisitione nullam sentit difficultatem, inclinatio orta a Poā completa concedo Iorē. Inclinatio a Poā incompleta nego Iorē; et con essa Nore diguo Cqns: q Inclinatio ꝑ orta a Potentia completa concedo a Poā incompleta nego Cqns et cqntia. Dico q quod nullam habeat lapis difficultatem in tendendo deorsum scilicet a Potentia tendendi deorsum in lapide completa Potentia autem inclinans hnem in Phiam est incompleta, scilt intellectus qui prius pt perfici multis speciebus ut acquirat Scientias; est enim tanqm tabula rasa atq. ideo nec acquirere Philosophiam sine difficultate et labore.

Instabis. Inclinatio a quacunq. Potentia orta sive a completa sive ab incompleta dt esse aliquid conveniens et perfectivum, sed inclinatio in Phiam si daretur aliqua naalis n̄ esset in aliquid conveniens et ꝑfectivum q nulla datur Inclinatio in Phiam tanqm in terminum. Ior ē a cāa finali; qa ideo aliquid inclinatur in aliud quia ē sibi bonum. Nor pbt Quod pluribus et doctis et indoctis videtur esse malum et fugiendum n̄ est terminus conveniens Inclinationis, sed Phia pluribus doctis et indoctis videtur esse mala q Phia n̄ ē Terminus inclinaōni naālr conveniens. Ior a paratis; Nor tum a testimonio Apostoli dicentis: videte ne quis

vos seducat p Phiam, tum ab experientia quia vulgus humanum fugit Phiam, eo quod putet esse malum ꝙ.

Confirmatꝫ 1mo. Phia pluribus fuit occasio mali ut mortis, hereseos, submersionis, freneseos. 2do Magna Pars Phiæ Sophistica vocatꝫ sive fucata Sapientia q̃ n̄ tantum videtꝫ sed ipso facto est mala. Rꝫ Ngdo Norē 1mi argmti Probaonis ejus digdo Iorē: quod pluribus ꝙ malum simplr et ratione sui Negatꝫ; p accidens et rāone alterius Conditꝫ Ior; similr distincta Norē negatꝫ Cntia. ad authoritatē Apostoli: dico Apostolum loqui de philosophia mundana et abusiva quæ contrariatur fidei, n̄ de Phia vera et sana quæ captivat Inltum in obsequium Fidei. Ad experientiā dicendū, quod fulgus fugit Phiam non simplr et ratione sui sed p accidens et rne alterius sclt rnē annexæ difficultatis.

Dices q̃ quod n̄ sequitꝫ Phiam ideo esse malam propterea quod pluribus talis videatur, v propter abusum v propter difficultatem. alioquin et panis esset malus eo quod sit in sudore vultūs quærendus v quod Saturos insolentes efficiat, qd tn nemo dicit. Item S. Scriptura esset eodꝫ modo reprobanda cum eā magis abutantꝫ Hæretici et Pseudopolitici qm Phia, quæ tn culpa n̄ est ejus sed Abutentis. Ad Confirmaōnē 1mā simplr dicendum Phiam esse causā mali rne abusūs n̄ rne sui. Ad Confirmaonē 2dam Rꝫ Sophisticam esse Partem Phiæ n̄ per se et primario, sed p accidens et sdario intentam, id

est

est ut evitentur et solvantur Sophismata non ut fiant et commitantur, ejusdem enim Scientiae est tractare non tantum de fine sed et de opposito finis sui. Sic Theologia tractat de peccatis et vitijs, medicina de venenis, Jurisprudentia de injurijs, Grammatica de Sollecismo tanquam de oppositis suorum finium, qui sunt virtus Sanitas, aequitas, Sermo congruus, ut sic cognita magis evitentur.

Urgebis ex Concessis. Phiam fugiunt homines sive propter difficultatem sive propter abusum quod adhuc non inclinantur in eam, tanquam in bonum naturaliter sibi conveniens. Probatur Cqntia: nullus homo inclinatur in aliquid difficile vel nocivum naturaliter, sed Phia est difficilis et nociva saltim abusive ut concessum, quod nullus in eam inclinabitur tanquam in Terminum naturaliter convenientem. Ad concesso Antecedente negando Cqntiam, Probationis ejus distinguendo Jorem: nullus homo ex precise sumptum conceditur, difficile et nocivum ut habet annexam sibi utilitatem negatur Jor; similiter distinguitur Nor: Phia est difficilis et nociva saltim abusive, difficilis et nociva precise tantum negatur; difficilis cum annexa utilitate conceditur. Solutio

Dico Ergo etiam in bellum inclinantur Summe licet sit difficile propter honestatem vel propter utilitatem scilicet propter gloriam ob Patriam defendendam, pacem consequendam, fines dilatandos et multo magis debent inclinari in Phiam, quae non per se sed propter abusum nociva est, etsi per se sit sed difficilis cum multo magis proficiat hominem

Phia qm arma qa hæc defendunt externa illa p-
ficit interne quo ad animam et externe quo ad corpus.
Instaurabis Argmtum: Ad omne id ad quod hō ht naale
inclinaōnem tendit facilr et delectabilr, sed hoc ipso qd
homo in acquisitione Phiæ experitur labores et
difficultatem n̄ tendit in illam delectabilr et fa-
ciliter, g hoc ipso n̄ ht ad illam inclinaōnem naale
tanqm ad terminum perfectivum. Nor ex concessis.
Ior pbtur: Non minus naale pondus sive inclinatio
causat facilitatem in acquisitione sui sermonis
qm habitus in suis operaōnibus, sed htus et faci-
litatem et delectationem causat in ordine ad su-
as operaōnes, g et naale pondus sive inclinatio
idem causabit in ordine ad acquirendum suum
Terminum. Ior ptt: Quia pondus illud naale æqui-
valenter ē htus, sicut htus ē æquivalenter pondus
Nor etiam evidens: qa htus dantur ad faciliter ope-
randum. Sed digdo Iorem: Ad omne est tendit dele-
ctabiliter et faciliter loquendo de tendentia
in suo Principio conceditur Ior; loquendo de
tendentia in sui progressu negatur Ior, similr
distincta minore Neganda Cqntia. Quamvis
g ubi adest Pondus naale et inclinatio ad aliquid
ad illud suaviter procedamus a Principio, n̄ tn
necesse est, ut eandem suavitatem et facilita-
tem experia suavitatem et facilitatem
experiamur in ulteriori progressu. Rao
istius c̄: qa naalis illa inclinatio se sola
est Principis

est Principijs sufficiens Tendentiæ in aliud, dum incipitur, n̄ autē ē sufficiens principijs Tendentiæ in progressu, eo quod tunc intervenirent aliquæ multæ difficultates, ad quas vincendas propter Inclinationem naalem requiruntꝫ alia adminicula, quæ qa aut n̄ habentꝫ facilr̄ aut cū difficultate ad usum applicantꝫ, ideo impediunt tendentiæ facilitatē et Suavitatē. Ad Probaonis majoris R. Ngdo Simplr. ratio negationis est qa n̄ ē paritas ir̄ habitū et Inclinaōnē naalem. Inclinatio enim naalis nullam in principio, magnam in progressu, maximam in fine difficultatē experitur; ē contra Inclinatio habitualis maximam in Principio, minorem in medio, minimam v nullam in fine sentit difficultatem.

Obycitꝫ con illatū 3tiū ejusdꝫ Coōnis. 1mo. Plerumq Filij eandꝫ habent inclinationē qm Parentes; 2do communiter dicitꝫ astra inclinant, g dnt inclinatione etiā ad Phiam. Cgntia a pari et pbtꝫ Authoritte Ptolomæi Proōne 5yma Centiloquij dicentis: Sol dat conjecturativum nato intellectum, Mercurij vim imaginativam. Idē configuratus cū Jove ad Jurisprudentiā inclinat cum Marte ad fabulas cum Saturno Solidam omnium rerum cognitionem tribuit. 8tio Plinius et alij Scribunt inveniri certos lapides quos qui gestat efficitꝫ Eloquens v discursivus; Idem Scribunt Naturalistæ de quibusdam herbis et radicibus historiæ etiam testantꝫ multos opera Angelorū sive

bonorum sive malorum evasisse Doctos et Philosophos
q̄ Causa efficiens tam proxima qm remota pt dare
inclinationem ad Phiam. R ad 1mum et 2dum: qd licet
verum sit inesse nobis inclinationem ad multa con-
sequenter ad Phiam tam a Parentibus relictam qm
ab astris insitam, eamq inclinationem esse naturalem
illa tn̄ inclinatio est radicalis tm et remota n̄ au-
tem vitalis et proxima, de qua ē sermo in pfenti.
R ad 3tium: quod lapides et herbæ inclinent ad Elo-
quentiam et Phiam occasionalr tm excitative et
merē extrinsecē n̄ autem naālr vitaliter et intrin-
secē. Dem pt dici quo ad Angelos inqntum scilt v ex-
citant Phantasmata v removent impedimenta
qbus naalis inclinatio ligata quodammodo tenetr.
Obijcitr con 2da Coone. In quo sunt plura motiva
appetibilitatis, in illud magis homo inclinatr naālr d
in Phia rnali et morali plura st motiva appetibilita-
tis qm in naāli q̄ in rnālem et moralem Phiam magis
homo inclinat qm in speculativam naālem. Ior qa
Inclinaōnis istius est bonitas termini sive Objecti.
Nor pbtr quo ad 1mum: Rationalis Phia sive Logica est
Scientia simul et universale instrumentum ad ac-
quirendas alias Scientias quod n̄ ht Phia naālis. Nor
quo ad 2dum: Moralis Phiæ Objectum includit ratio-
nem n̄ tantum veri sed etiam boni, Objectum autē
Phiæ naālis solum includit rnem veri q̄ in rnāli
et morali plura sunt motiva ē R istud argmtum
procedere de appetitu sive inclinatione elicita
n̄ de innata de qua loquitr Conclusio. R 2do qdo Iorem
in quo sunt plura motiva appetibilitatis in illud
magis homo inclinatr si cætera sint paria conditr
Ior; si cætera n̄ sint paria negtr Ior; similr digtur
Nor: Sed in naali Phia plura sunt motiva ita ut
cætera sint paria Negatr Nor; ita ut cætera n̄ sint
paria Conditr et Negtr Cqntia. Disparitas enim in
hoc est

hoc est: qa Phia nãalis ht Objectũ pfectius solt Ens reale qd majore proportione ht ad nostrum Inltum, rñalis autẽ et moralis qa licet habeat Objectum tñ ht tenuissimũ nempe illa Ens rnis hæc actus humanos quorum utrũq ht esse a nobis dependens ac proinde absolute loquendo magis homo inclinatꝫ in naale qm in raalem et moralem. Potest etiam dici ex Parte rñalis Phiæ quod in eam magis inclinatꝫ homo quo ad executionem qm quo ad Intentionem quomodo inclinatur in naale Phiam, ex Parte võ moralis quod in eam magis inclinamur sdũ quid, sed in reale simpliciter.

Quæres 1mo

Quot fuerunt modi constituendæ Phiæ in 1mis Inventoribꝫ s Reparatoribꝫ.

Rdo ad 4tum Dico 5 erant modi qbus processerunt Authores in 1stituenda Phia. 1mus modus est Similitudinis. 2dus Separationis. 3tius Resolutionis. 4tus Compositionis. 5tus Proportionis q 5. Per modum Similitudinis constitutæ st species et genera. Cum enim 1mo omnia sub unico conceptu homo confunderet, postea sensuum Ministerio ex cognitione Accidentium aliorum communium et alior minꝫ communiũ, sive Principiorũ a nãa obus rebꝫ tributorum etiam nãas rerum distinxit vꝫ cum videret figuram exteriore similẽ in multis rebꝫ singula illarũ rerũ individua sub una specie collocari; cum enim videret accidentia aliqua esse communia pluribꝫ formis sive speciebus, illas diversas species sub uno genere comprehendendas esse censuit. Per viam Separationis Accidens a Substantia, et ab accidente Accidens distinctũm

est. Videns em homo se aliqdo frigore aliqdo calore
affici, aliqdo bene valere aliqdo infirmum esse, tn
semp eundem hominem manere, hinc cognovit ali
quid inesse rebus, quod n e de ipsarum rerum natura
sed pœnitus accidentarium, quod omnino destrui
pt sine destructione rei. unde res illa cui inhæret
accidens appellata e substantia, id vo quod inhæret
accident vocatum est. Cum vo ulterius mens huma
na progrederetur, videretq unum accidens sic afficere
unum subjectum, ut alterum afficere n possit,
hinc cœpit accidens ab accidente distinguere vg
cum videret nivem albam et simul frigidam, cal
cem etiam albam n tn frigidam, hinc intellexit al
bedinem et frigiditatem n unum, sed duo diversa
esse accidentia. Per viam Resolutionis inventæ st
causæ et Principia rerum, nam ut in rebus acciden
talibus accidit, ita et in naalibus accidere intelligendu
est, unde quemadmodum rei artificialis naturæ et
causæ recte pspiciuntur, si in suas partes et Principia
resolvantur, sic rei naalis causæ inveniuntur, cum in
suas proprietates, affectiones et Principia resolvuntur.
Per viam Compositionis inventi st effectus et propri
etates rerum occultæ, et semp inveniuntur dum
scilt componimus sive conferimus rem aliquam
cujus notas habemus effectus et proprietates cum
alia re eidem simili in natura, et ex notis ef
fectibus unius rei de ignotis alterius rei racioti
namur, et postea experientem raonem probamus.
Per viam Proportionis devenimus in Cognitionem
rerum quæ nullam habent Proportionem cum
nostro Intellectu ex notitia earum rerum quæ
sunt notiores nobis, sic p res sensibiles et ma
teriales ad res intelligibiles immaales et Divi
nas ducimur Teste S. Paulo Rom: 1mo invisibilia
Dei p ea quæ facta st intellecta pspiciuntur.

Quæres

Quæres 2do

Quod ē Officium Philosophi Respondentis opponentis et Auditoris

Rdo ad singula quæsiti puncta Dico 1mo Officiū Phi ex Parte Intentionis ~~p qd consequitur finē suum~~ est inquirere veritatem. Ratio qa illud est Officium Phi ex Parte intentionis p quod consequitur finem suum sed per inquisitionem veritatis Philosophus consequitur finē suum, q inquisitio veritatis q. Ex Parte vō executionis Officium Phi 1mum est inventæ veritati firmiter adhærere, nec propter cujusqm Authoritatē aut celebrem opinionem ad ea recedere. Ratio qa n̄ ē censendus habere Scientiam qui dubitat de aliqua re sed potius fidem humanam aut opinionem, dum ex aliorū sensu de Rebus judicat diffidendo suæ rationi. 2do ne temeram suā opinionē aliorum opinionibus probabilibus referat, nisi meliorem suam recto judicio cognoverit. Ratio qa plures oculi plura videre possunt si bene rem inspicere voluerint, tum qa laboraret Studio nova commiscendi aut vanam gloriam aucupari videretur. 3tio ut nihil temere cuidam credat nec tn in rebus facilibus semp apodicticam demonstrationē quærat. Rāo qa sicut nāa sic Phia n̄ dt deficere in necessarijs nec abundare in supfluijs; si enim oa crederet Phūs n̄ consulta rnē, v etiā rerū facilium vellet habere Demonstrationem, deficeret in necessarijs et abundaret in superfluijs q q. 4to si necessitas poscat alienam opinionem reijcere, id facere dt refutando n̄ contemptim reijciendo, nisi indigna sit illa opinio cui immoretur. Raō qa nil magis dedecet Phūm qm fastus.

Dico 2do Officium Opponentis sive argumentantis ē pcipue 3plex. 1mum clarē et distinctē ar-

gumenta ꝓponere quod facit commode si prius stu-
duerit legerit audiverit omnia attente, in Propo-
tione autem argmtorum utatr formâ Syllogistica
aut Enthimematica quæ brevior est et concisior
minusq manifestat vim illationis latentis, sed
majorem Respondenti facit difficultatem. 2dum
negata a Respondente directe in forma inferre
ita ut negata Propositio sit conclusio novi Syllogi-
smi, aut consequens novi Enthimematis Serva-
tis et nõ omutatis Terminis ad quod multum
conducit privata exercitatio et studium. 3tium
nõ esse nimis pertinacem in disputando sed mo
destum, viriliter in proponendo argmtum et qua
tum fieri ꝑt in difficultate proposita ꝑsistendo
nec divertendo ad alia sine necessitate nec ic
toties repetendo, qa hoc sterilitatem ingenij ar-
guit, et tædium parit.

Dico 3tio Officium Respondentis sive Defendentis
est etiam 3plex. 1mum clarè et distinctè ar-
gumentum bis fideliter repetere, ut sic melius co
gnoscat medium quo utitur arguens ex cujus
intelligentia facilior sit Responsio. 2dum ad
singulas Argmti Propositiones clarè et distinctè
respondere concedendo vera, falsa negando di-
stinguendo dubia, et hoc de majore v minore
Syllogismi et Antecedente Enthimematis in-
telligendum est. Deveniendu võ ad Conclusione
aut Cons nõ dt dicere Nego Conclusionem aut
Consequens quia illa Propositio dicit Consequens
aut conclusio quæ necessariò infert ex præmissis
Ratione formæ, et sic nõ dt negari sub nomine
Conclusionis v Consequentis, sed neganda e sub
nõe Cntiæ. si võ distinguenda e, nõ dicat di-
stinguo Cntiam sed distinguo Cns. Cntia enim

consistit in

consistit in ipsa illatione n̄ vō in assertione veritatis unde distinguin̄ pt qa distinctio cadit super æquivocationem v ambiguitatem Propōnis prout ht diversos Sensus in sfcando, debet g negari si est Mala, concedi si est bona. Tandem in Hyppothetica Proone n̄ dicendū nego Iorē Sed Sequelam Ioris. qa Hyppotetica Propositio constat ex 2bus Proōnibꝫ tanqm ex Antecedente et Cqnte. 3tium Animi sui Sensum interroganti dilucidē declarare.

Dico 4to Officium addiscentis Phiam ꝑcipuè est 2plx. 1mum ut dicendi n̄ prius rnem assumat qm audiendi fuerit aggressus. 2dum ut difficultate initij patienter ferat. 3tium Ut fastus absit ab Auditore Philosophiæ. 4tum ut sit morigerus et obediens ꝑceptis; Sicut enim in Vas angustum difficile infunditꝫ liquor nisi inclinetꝫ, ita in animum non acquiescentis consilium v Præceptis Sapientiæ. 5tum ut sit attentꝫ et docilis. 6tum ut sit discretus et gratus. 7mum ne sit molestus et intempestivus in interrogando.

Quæres 3tio

Quis est Ordo inter Partes Philosophiæ? quæ Methodꝫ Cursûs nostri Philosophici.

Quantum ad 1mum ante Rnem Suppono 4plcē esse ordinem inter Sciās. 1mus est naturæ qdo progredimur ab universalioribꝫ tanqm naturâ prioribꝫ et notioribꝫ ad minus universalia et naturâ posteriora. 2dus est dignitatis et sdum hunc una Scientia ꝑfertꝫ alteri 3plr. v rne

Objecti nobilioris, v rñe finis potioris, v rñe modi procedendi in demonstrationibꝫ exactioris. 3tius ē Doctrinæ qui res docendas discendasq. accommodat ad captum discentium, v qa sine hoc cætera cognosci nequeunt bene. 4tus ordo ē inventionis cū aliqua Scientia prius est inventa qm cæteræ. hoc præmisso Rꝫ ad 4tum Dico 1mo

Dico 1mo. Ordine naturæ et dignitatis prior est Phia naalis et moralis qm raonalis, ordine autē doctrinæ et facilioris acquisitionis prior ē raālis qm istæ Duæ. Rao 1mi tum qa Objectū naalis et moralis Phiæ Pstantius est utpote Ens reale, tum qa illæ innituntꝫ principijs lumine naturæ notis ac ideo certissimis. Rao 2di qa Rationalis Phia tradit modum commune procedendi in obus scientijs in quo omnes aliæ Scientiæ ab ea dependent ut patebit inferius tractando.

Dico 2do Ordine dignitatis et sdū se Scientiæ Speculativæ sunt priores practicis; practicæ tn priores quo ad nos et rñe inventionis. Ratio 1mi tū qa Scientiæ Speculativæ expetuntꝫ propter se, quod ē dignius qm expeti propter aliud ex 1mo Metaph: Cap: 2do. et 6to Metaph: Cap: 1. tum qa Scientiæ Speculativæ illustrant faculatem nobiliorem scilt mentem; practicæ vero destinantꝫ ad dirigendum appetitum. Tum quia finis Scientiæ Speculativæ est cognitio, practicæ vō opus. Cognitio vō sdū se prior ē operaōne; Tum qa Objectum Phiæ Speculativæ certius ē nam ē immutabile et sempiternum; Practicæ vō Contingens et mutabile cum dependeat a nostris actionibꝫ, qbus nil est mutabiliꝫ. Ratio

2di qa

2di ga prius sunt inventæ ab hominib⁹ Scientiæ Practicæ qm Speculativæ. Cæterum et rnē Objecti possunt dici nobiliores practicæ, 2 n̄ omnes.

Quantū ad 2dm. Cum multum ad raonē doctrinæ in Studio Philosophiæ pertineat modum viamq. certā tenere n̄ttm in exercitationib⁹ tam privatis qm publicis sed etiam multo magis in tradenda ipsa Phia, deo ne liberē et inordinate huc et illuc evagemur, quæ evagatio confussionē et difficultatē omnino pareret, certam viam, qm Græci methodum, nos dispositionē tractandorū vocamq. observabimus. Dico Totum hunc Cursum Philosophicū Speculativum in 3 Partes dividemus, scilicet Logicam Physicam et Metaphysicam, quas ordine eo quo st positæ tractabimq. Proinde sit

PARS 1ma
Philosophiæ Speculativæ
LOGICA.
Tractatus 1mus.

Iste Tractatus tres continebit Disputationes. 1ma naturam Logicæ. 2da naturam Entis rationis in communi. 3tia distinctionis quidditatem et proprietates cū spectatib⁹ Terminorū quæ vulgo vocant parva Logicalia ventilabit. Quarū duæ posteriores Disputationes pure spectent ad Metaphsicas, qa tn 2da ad totā Logicā, 3tia

vō tam ad Logicam ḡm ad Phcam utiliter servit
ideo necessario statim a Principio ḡmitti debuerunt.

DISPUTATIO 1ma
De Natura Logicæ.

Quoniam ignoti nulla cupido ideo antequam ad ipsam
tractationem Logicæ accedamus prius quid sit
qualis et propter quid sequentib⁹ Quæstionibus
investigdbimus. Unde sit

QUÆSTIO 1ma

Ut: præter naturalem admittenda sit artifi-
cialis Logica, vitq necessaria ad acquiren
das alias Scientias, et ꝺficiat earum Demon
strationes. nec ne.

Occasionem Quæstionis quo ad 2dam Partē dedit
ipse Aristoteles 1mo Poster: Cap: 3tio et 2do Phoro
quos Philosophas multum errasse ob ignoranti
am Logicæ. Et tandq 2do Metaph: Cap: 3tio vo
cat Logicam modum sciendi in quibus locis vi
detq sibi contradicere quodammodo. Unde meri
to queritq An sit necessaria Logica. nec ne.
Opiniones circa 1mam Partem Quæstionis ea-
dem sunt quæ et circa 1mam Quæstionē Pro-
æmij generalis. 1ma negans, Antiquorū Philo
sophorum et modernorum Hæreticorum.
2da affirmans, communis oium Philosophorū.

Circa 2dam

Circa 2dam Quæstionis Partem opiniones sunt præcipue 3. 1ma tenet Logicam n̄ esse simplr necessariam ad acquirendas Scientias quocunq modo sed tm̄ sdū quid, unde potius utile qm necessaria dicit, ita Scotus cum sua Schola, Phonseca Connibricenses et alij. 2da Opinio asserit Logicam necessariam esse ad Scientias acquirendas in Statu perfecto simpliciter, sed in Statu imperfecto tm̄ sdum quid, ita tenent Complutenses, Sanctus et alij. 3tia tandē docet esse simplr necessariam in Statu utroq Scientiæ, ita Arauxo, Amicus, Lerma, Alexander et alij multi; unde pro meliori intelligentia quæstionis sequitur.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Nomen Logicæ deducitur a græca dictione Logos, quod latine ratione, verbum, sermonem sfeat. quapropter Logica a quibusdam deducitur sermocinalis Scientia eò, quod commune ōbus Scientijs modum considerat. Hic autē n̄ necessario requiritur externus sed sufficit internus, quales st cogitaōnes nostræ. Ab alijs dicitur rationalis n̄ tm̄ ex Objecto sed etiam ex eo, et potius quidē qd dirigat rnem cum circa Actus Intus sive mentis operaōnes versetur tanqm circa propriam maām. Dicitur et Dialectica quatenus ex probabilibus procedit deducto Nne a græca dictione Dialegome, quæ sonat probabiliter sive in utraq Partem disputare. Unde Nn̄ Dialecticæ si sumatur Strictē et inadæquatē pro aliqua tm̄ Parte disserendi sclt pro Syllogismo probabili ē quid distinctum a Logica tanqm Pars a toto; si vō sumatur ex communi usu loquendi latē et adæquatē pro tota arte disserendi idē ē qd Logica.

Suppono 2do. Logicam esse 2plcem naãlem et artificialem. Logica naãlis ē naãle lumen rnis s Potentia a naã ōbus hnibꝫ indita ad disserendum unumꝫ ex alio inferendum, hæc ab ipso Inltu n̄ distinguitꝫ; qa inltus naãli vi sibi insita, hoc ipso qd ē Pōa rationalis novit aliquatenꝫ modum discurrendi ex uno naãli ternoto ad aliud progrediendi saltim circa res aliquas faciles imperfecte tn̄ et quasi cespitando eo, quod vis ejus p peccatum 1mi Parentis sit debilitata. et ista Logica naãlis quod detꝫ necessario ptt: tum qa insunt nobis Semina Scientiarum, ut docet S. Thomas 1ma 2dæ. Quæs: 63tia. Art: 1mo: tum qa etiam aggrestes solent aliquos discursus formare vg est ignis q calor ē. Artificialis s acquisita Logica ē habitus quidam in Intellectu residens nostris actibus acquisitus, quo inltus pt in una quaq materia facilr promptē et sine errore discurrere. Sive aliter ē habitus Superadditꝫ inltui, dirigens eum ut recte in cognoscendo procedat. Præsens Quæstio n̄ instituitꝫ de Logica naali, nam apud oēs certum est illam esse necessariam, cum sit quædam Pōa intellectiva cum habitu 1morum Principiorum Logicalis, sed procedit quæstio de Logica Artificiali, sive de artificiosa Cognitione bonitatis Consequentiæ et aliorum ptinentium ad demonstrationem. Hæc autem artificialis Logica 2plx Statuitꝫ Docens et Utens de quibus Sequenti quæstione ex professo tractabitꝫ. Porro Docens 2plr consideratꝫ v quatenꝫ ē ars liberalis v quatenꝫ Scientia. 1mo modo sumpta tradit sive explicat Principia regulas et Instrumenta Logicalia conficienda. 2do modo sumpta deducit Conclusiones Logicas ex principijs et præceptis quæ supponit. De utraq hoc modo præsens movetꝫ dubium.

Suppono

Suppono 3tio. Scientias quo ad ꝑsens in 2plici esse differentia. 1mo em̄ sumunt in Statu imꝑfecto cū 1mo acquiruntꝫ et generantꝫ. 2do in Statu ꝑfecto qdo st̄ genitæ et acquisitæ. v sdū alios Scientia Imꝑfecta est tunc, cum qs assensum ꝑbet alicui uni et alteri Conclusioni ex ꝑmissarū actibus convictus n̄ tn̄ scit illam in sua Principia resolvere, nec a fallacia argumentorum defendere. Scientia autē ꝑfecta dicitꝫ qdo aliqs ht cognitionem plenam oūm veritatū et Conclusionum de Objecto alicujus Scientiæ, et n̄ solum Conclusionibus ex assensu ꝑmissarū convictꝫ assentitur, sed etiam scit easdꝫ Conclusiones in sua Principia resolvere et facile ab erroribus defendere. In 1ma differentia, uterꝫ Status videtꝫ retinere essentiā Scientiæ cū differentia accidentali penes diversam perfectionem, modo tn̄ sit firmus, certus, et evidens assensus ut puero et Viro competit ēentia hominis. In 2da differentia Scientia imperfecta n̄ videtꝫ habere Scientiæ Substantiam, quia licet habeat aliqualem assensū n̄ tn̄ certum et evidentem, qui ad rationē Sciæ requiritꝫ; unde potius reducitꝫ ad assensū opinativum qm̄ Scientificum. Porro Scientia in Statu imperfecto pt sumi 2plr. 1mo sumitꝫ quatenus aliquod partiale ꝑceptum v conclusionem de suo Objecto Cognoscit et demonstrat vg in Phisica an materia sit pura Potentia. 2do cū qs assentitꝫ alicui Conclusioni propter Manifestam evidentiam ꝑmissarum, illam tn̄ evidentiam nescit scientificè talem esse ob debitam connexionē, id est nescit resolvere in sua principia, et hæc n̄ requirit Logicam artificialem.

Suppono 4to. Ad hoc ut aliqua Cognitio seu assensus alicujus Conclusionis sit scientificꝫ et generet Scientiam duo sunt ꝑcipue necessaria. 1mum ē cognoscere causā conclusionis demonstratæ

sive Principia ex qbꝫ infertꝫ Conclusio. Scire em̄ sdū Aristotelem 1mo Poster: Cap: 2do. est rem ꝑ causam cognoscere. Unde ille Scientiā dicitꝫ hr̄e qui dependentiam effectūs a Causa cognoscit. 2dum ē cognoscere bonitatē Cqntiæ, id est cognoscere conclusionē v Cqns sequi ex ꝑmissis propter optimam earū dispositionem in modo et figura. Unde sicut ante qmlibet cognitionē prioristicē ꝑcognoscendum est an sit Subjectum, et quid sit, et an ꝑmissæ sint veræ, ita ante qmlibet cognitionē Scientificam prioristicē necessario ꝑcognoscenda ē bonitas Cqntiæ. Et Ratio est, qa nisi Inltus sit certus de bonitate Cqntiæ, nullo modo convinci pt, sed semp manet cum formidine, ne fallatꝫ in deducenda cognitione ex ꝑmissis. De 1mo q modo n̄ disquirunt Authores, pt enim cognosci causa Conclusionis demonstratæ solo lumine naali; utrum autē hoc 2do modo sit necessaria Logica? quæritur.

Suppono 5to. Scientia in Statu ꝑfecto pt ɔsideran 2plr. v quoad ꝑfectionem extensivam v quo ad ꝑfectionem intensivam. Perfectione extensiva tunc aliquis dicitꝫ acquirere Scientias dum attingit oēs Conclusiones in aliqua Scientia recte inferre ex Suis ꝑmissis rite dispositis n̄ pt tn easdꝫ Conclusiones resolvere in sua Principia Logicalia licet possit resolvere in principia realia. Perfectione autē intensiva tunc dicitꝫ aliquis acquirere Sciam quando pt resolvere Conclusiones n̄ tantum in Principia realia sed etiam in principia Logicalia, id ē demonstrare Passiones instrumentorum Logicaliū seq. exactē defendere ab omnibꝫ impugnationibus adversariorum. Unde Scia ꝑfecta intensiva est Scia simplr, id ē sdum omnem modum Scientiæ. Scientia autem ꝑfecta extensivē ē ttm Scientia

sdum

sdum quid, sive sdum aliquem ftm modu. Nde Intelligendum de Scientia in Statu imperfecto; nam Scientia imperfecta in 1ma acceptione qua data e ad finem 3tij Suppositi è imperfecta tantus extensive, perfecta vo intensive, unde simplr e Scientia. In 2da vo acceptione Scientia imperfecta est imperfecta et intensive et extensive.

Suppono 6to. In omni Syllogismo Demonstrativo tria st distinguenda. 1mum est materia circa quas versatr talis Syllogismus. 2dum est forma s ordo Syllogismi in materiam illam productus. 3tium est assensus quo adhæremur veritati rerum in modum Syllogismi dispositarum, quia Sensus st 3 in quolibet Syllogismo, Scit: Joris, Noris, et Cntiæ. Exemplificatr hoc totum in ista Physica demonstratione: Omne quod è Subjectum contrarijs est corruptibile, Sed Omnia Sublunaria sunt Subjecta contrarijs, g omnia Sublunaria st corruptibilia. In qua demonstratione materia st res maales de quibus procedit Phia nempe: Sublunaria corruptibilia et Subjecta contrarijs; Forma è coordinatio istarum rerum in modum Syllogismi, ita ut pro majori termino Corruptibilia, pro Nori Sublunaria pro medio termino Subjecta contrarijs ponantr. Actus vo quibus admittimus majores et Nores cui Cntia vocantr assensus.

Articulus 2dus

Determinatr Quæstio

Coo 1ma. Præter naturalem omnino dr dari Logica Artificialis. Est communis Phorum.

Pbr 1mo. Quod è necessarium ad intelligendum illud omnino dari dr Sed Logica Artificialis è necessaria ad intelligendum, g Logica Artificialis g Jor ga naa n deficit in maximè necessarijs. Nor pbr: quod docet modus recte definiendi dividendi et

argmtandi illud ē necessarium, Sed Logica Artificialis docet modum ꝙ ꝙ Logica artificialis est necessaria ad intelligendum. Ior ptt qa aliter res n̄ intelligimꝰ nisi per istas tres modos sciendi selt: ꝑ Defnē Divisionem et Argmtaōnes. Nor etiā ptt ex Supposito 1mo.

Confirmatꝫ experientiâ. Quia videmus multos recte definire dividere et argmtari, sed hoc n̄ potest fieri nisi ꝑ Solam Logicam artificiale ut ptt ex se et dictum in Supposito 1mo, ꝙ omnino dt dari Logica artificialis.

Coo 2da. Logica artificialis ē simplr necessaria ad qmlibet Scientiam acquirendam in Statu tam ꝑfecto qm imperfecto intensive, ita ut ne una Conclusio alicujus Scientiæ possit Scientificē cognosci et vere ad Substantiam et Speciem Scientiæ sine illa pervenire. Eot Aristotelis 1. Top: Cap: 2do ubi docet Dialecticam ad omniū Scientiarū viam continere. D. Thomæ Opusculo 8tio Quæst: ultima ad 3tium, ubi docet a Logica omnes Sciās dependere.

Pbtꝫ 1mo Rnē. Facultas ꝑfecte discurrendi ē simpliciter necessaria ad Scientias ꝑfecte acquirendas sed Logica artificialis est facultas perfectē discurrendi ꝙ Logica artificialis est simpliciter necessaria ad Scientias tam in Statu ꝑfecto qm imperfecto acquirendas. Ior ptt Nam Scientiæ acquiruntꝫ per discursus perfectos. Nor pbtꝫ Logica naalis est facultas imperfecte Solum discurrendi ꝙ artificialis erit facultas perfecte discurrendi. Cqntia: qa Ars corrigit et ꝑficit naam.

Pbtꝫ 2do. Quod sine Logica omnino haberi nequit ad illud ē simpliciter necessaria Sed Scientia Sumpta intensive tam in Statu ꝑfecto

quam

quam in imffecto nequit haberi sine Logica q simpliciter Logica est necessaria ad acquirendas Scientias intensive tam in Statu ffecto qm imperfecto. Jor ptt qa illud est simplr necessarium sine quo finis haberi nequit. Nor pbtr: quod pertinet ad rationem essentialē et Substantiam Scientiæ, sine illo Scientiæ haberi nequeunt. Sed Logica pertinet ad rnem essentialem et Substantiam Scientiæ q sine Logica ef. Jor ptt qa quelibet res est p suam Substantiam et rnem essentialem. Nor pbtr: Certitudo et evidentia formidinis expers ptinet ad Substantiam Sciæ Sed absq. Logica nequit esse in Scientijs talis certitudo et evidentia, q Logica ef Jor ptt: qa Scientia essentialr ē habitus certus et evidens. Nor pbtr: Deductio Conclusionis ex Principijs nequit haberi sine Logica, sed certitudo infallibilis et evidentia Scientiæ consistit in deductione Conclusionis ex principijs q absq. Logica nequit esse certitudo infallibilis Scientiæ. Jor ptt qa Logica inuny ē vim illationis et formam investigare. Nor etiā constat ex Supposito 4to.

Dices. potest dari talis Conclusio quæ possit solo lumine naāli certē et evidenter cognosci sed Contra Ille dicit habere veram Scientiam qui scit se scire infallibiliter, sed q ditus solo lumine naāli nescit se scire infallibiliter q non ht veram Scientiam cujuscunq. Conclusionis. Jor ex Supradictis ptt. Nor pbtr ano authoritte S. Augustini qui loco Supra citato dicit: quod Logica docet discere et sola Scientes facere pt.

2do pbtz Nor rne: Qui scit demonstraone conficere ille scit se scire, sed solo lumine naali praeditus nescit demonstraone facere q nescit se scire. Jor ptt: Qa Scia e habitus p Demonstrationem acquisitus. Nor pbtz Solo lumine naali praeditus nescit quae sit forma Syllogistica infallibilis, d omnis demonstratio dt constare ex forma Syllogistica infallibili q ex solo lumine naali praeditus nescit facere demonstraonem.

Dices. Sufficit lumen naale ad cognoscendam infallibilitatem Conclusionis, praesertim in rebus claris et evidentibus Sed contra si infallibilitas Coonis sive fra Syllogistica pt cognosci solo lumine Intellectus naali q Logica artificialis frustra ponitur ut habitus quidam distinctus ab alijs htibus in Intu. Cqntia pbtz: ad ea quae Intus cognoscere pt solo lumine naali non indiget habitibus q si formam Syllogisticam pt intellectus proprio lumine cognoscere frustra erit Logica artificialis. Ans ptt: Qa frustra fit p plura quod pt fieri p pauciora. Cqntia etiam clara: qa Logica artificialis ad hoc ponitur ut doceat formam Syllogisticam ad inferendam Conclusione ex praemissis. ¶

Pbtz 3tio Coo. Ad firmum assensum scientificum est simpliciter necessaria Logica Sed ratio verae Scientiae requirit firmum assensum Scientificum, q ad rnem verae Scientiae simpliciter est necessaria Logica. Nor ptt: Qa ratio verae Sciae in hoc consistit ut Intellectus firmiter adhaereat illis omnibus quae in disputaone vocantur. Nor pbtz: Bonitas Cqntiae nequit cognosci absq. Logica, q ad firmum assensum ex. Jor ex Suposito 4to ptt: qa bonitas cqntiae est unum ex requisitis ad cognitionem Scientificam. Nor clara: Quia sola Logica ostendit quae mala et quae bona Cqntia.

Confirmatz: ad acquisitione Sciae n sufficit cognitio certa et evidens Conclusionum, verum oportet scire defectus Syllogismorum et formas Sophistarum earumq.

redargutione

redargutionem, sed hæc omnia docet Logica q̃ Simplr est necessaria ad Scientias.

Infertur 1mo. Licet Logica Artificialis sit necessaria etiam ad Scientias in Statu imperfecto, tam q̃do Statꝰ imperfectus ponitur pro 1ma acquisitione Scientiæ qm q̃do ponitꝫ pro una v pluribꝰ conclusionibꝰ n̄ tn̄ pro ōbus certo demonstratis; non est tn̄ necessaria Simplr ad Scientiam in Statu imperfecto, quo quis cognoscit causam Conclusionis demonstratæ absq̃ cognitione bonitatis Cyntiæ; sive brevius dicendo, licet Logica Artificialis sit necessaria ad Scientias in Statu imperfecto intensivē, n̄ est tn̄ necessaria ad easq̃ sumptas extensivē. Rao 1miet 2di: Quia in utraq̃ harum acceptionum Scientia n̄ admittit quidditatem suam veræ Scientiæ q̃ ad illam prequiritꝫ Logica. Ans ex Supposito 3tio, Cyntia ex Supposito 4to, et ex Probaōne Coōnis ptt. Ratio 3tij: Quia in tali acceptione Scientia n̄ ht rationem et Conditiones Scientiæ strictē sumptæ, s. potius opinionis v Scientiæ lato modo sumptæ pro Cognitione demonstrativa, quid est in se et quoad se, sed n̄ quoad illum, qui concipitur illa demonstraōne.

Infertꝫ 2do. Etsi probabile videtꝫ q̃d homo acuti ingenij sdum suam Potentiam Pcām sola Logica preceptiva instructꝰ possit alias Scientias acquirere pfectē pfectione extensiva; has tn n̄ pt acquirere sine Logica deductiva perfecte pfectione intensiva. Ante Probationem illati præsentis, Notandum

Notandum. 2plx ē Potentia hnis: una Phisica q̃do scilt Objectum aliq̃d Poæ Phicæ hominis est proportionatum. Alia ē Poa Phisica et moralis simul, q̃do Objectum aliq̃d pt attingere homo n̄ solum sdum sē spectatum, sed etiam diversis circumstantijs et impedimentis extrinsecus vestitum. his pnotatis Potꝫ illati pars 1ma: ad hoc ut aliqs cognitione unius aut omniū Conclusionū factarum in aliqua Scientia

sufficit cognoscere bonitatem et veritatem ꝓmissarum cum bonitate Cntiæ, ꝙ homo alicui ingenij sdm suas ꝓpãm Phãm consideratus ꝑt cum sola Logica ꝓceptiva cognoscere veritatem ꝓmissarum cum bonitate Cntiæ ꝙ et acquirere scientias ꝯ. Ior ex suppposito ꝯto ꝑtt. Nor quo ad ꝓmissas veritatẽ ꝑbꝫ: Veritas ꝓmissarum in mãa aliarum scientiarũ n̄ probatã a Logica, sed bonitatem ꝓmissarum cujuscung mãe ꝑt homo cognoscere ꝑ solam Logicam ꝓceptivam ut ꝑtt ex se ꝙ ad cognoscendam veritatem ꝓmissarum n̄ indiget Logicã deductivã sive scientificã. Nor quo ad bonitatem Cntiæ ꝑtt: ꝙa etiam Logica ꝓceptiva tradit regulas bonæ cntiæ, licet edoꝯ n̄ ꝑbet, ꝙ homo ꝑt cognoscere bonitatẽ et veritatem ꝓmissarum cum bonitate Cntiæ ꝑ solam Logicã ꝓceptivam.

Pbꝫ 2da Pars illati. Qui ꝑt resolvere exactè oẽs coõnes in sua principia tam Logicalia qm realia, ille ꝑt acquirere scias in statu perfecto ꝑfectione intensiva sed sine Logica deductiva cum sola ꝓceptiva nemo ꝑt id facere ꝙ ꝯ. Ior ex Supptis ꝑtt. Nor quoad 1mum ex conclusione clara est, quo ad 2dum quod scil sola ꝓceptiva Logica ad hoc non sufficiat ꝑbꝫ: Quia Logica ꝓceptiva nudam notitiam Terminorum et Prõnum tradit sine demonstratione Proprietatum ijsdem Terminis et Propositionibus conwenientium, ꝙ sola Logica ꝓceptiva n̄ sufficit ad hoc ut possit resolvere exacte conclusiones in principia tam realia qm Logicalia.

Inferꝫtio. Logica artificialis etiã quoad conservaõẽ aliarũ sciãrũ est simplr necessaria. Pbꝫ Omnes Scientiæ usu et exercitio conservant, sed sine Logica n̄ ꝑt esse usus et exercitium ꝑfectum scientiarum ꝙ Logica artificialis etiã quoad conservationem Scientiarũ ꝯ. Ior ꝑtt experientiã: Quia nisi adsit usus in Scientijs oblivioni dantꝫ.

Nor pbꝫ

Nor pbtz: Usus et exercitium in Scientijs fit p Definitiones, divisiones, et Syllogismos, sed hæc sine Logica haberi n̄ possunt g̃ ef. Pbtz 2do illatū: Concursus causæ universalis ē necessarius ad conservationem omnium inferiorum, ut ptt ex incursu cælorum p influentias, sed Logica ē causa universalis aliarū Scientiarum p Aristotelem I. Poste: Tex: 27. ubi illā vocat Scientiam communē, g̃ ef.

Infertur 4to. Logica ante alias Scientias necessario ediscenda est. Pbtz: Ante exercitium cujuslibet artis comparanda st instrumenta illi servientia ususq illorū rectus ediscendus est, sed Logica subministrat instrumenta sciendi et usum eorū rectum g̃ ante omnes Scientias ediscenda est.

Coo 3tia. Demonstrationes in materia aliarum Scientiarum sumptæ pro assensu, quo adhæremus p̄missis et Conclusioni n̄ fiunt effective a Logica sed ab illa Scientia ad cujus Objectum spectat illa mā̃a; sumptæ vō pro forma Syllogistica demonstraones etiam in mā̃a aliarum Scientiarū fiunt a Logica.

Pbtz I Pars Coōnis. Demonstrāo sumpta p assensu ē effective ab eo habitu qui illū assensum elicit sed quælibet Scientia elicit suos assensus g̃ quælibet Scia format suas demonstrationes sumptas p assensu. Nor pbtz: Quælibet Scia intantū dicitz elicere assensum inqtum illuminat inclinat firmatq inltum circa veritatem Objecti alicujus, sed quælibet Scientia illuminat inclinat firmatq. Inltum circa pprias veritates g̃ ef. Ior ptt: Quia habitus Scientificus nihil aliud est qm lumen quoddam relictum in Inltu ex p̄cedenti actu, quo illustratz circa aliqm veritatem certo cognoscendam et firmiter retinendā dum ei p̄sentatz g̃ ef. Nor ex se nota.

Confirmatz. Nulla Scientia fertz extra suū Objectū sed assensus in mā̃am aliarum Scientiarū eliciti

sunt extra Objectum Logicæ q̃ tales assensus n̄ possunt elicia Logica q̃ n̄ eliciunt ab habitu Logicæ. Cqntia quia quilibet ~~actus~~ habitus producit actus similes illis a quibus productus est.

Pbt 2da Pars Coōnis 1mo authoritte S. Scripturæ Opusculo 70. Quæst: 5. Art: 1. Ubi expressē docet Logicam omnibus Scientijs ministrare instrumenta Sciendi, unde Logica communiter dicit Organū instrumentum et Ministra Sciar̄ sed hæc ministratio intelligi n̄ pt nisi inqntū Logica disponit maām aliarum Scientiarum in formam Syllogismi q̃ ef. Pbt eadē Pars Coōnis 2do rn̄e: Forma Syllogistica fit ab illo habitu cujus est artificiosē ordinare res cognitas, sed solius Logicæ ē officium ordinare res cognitas artificiosē, q̃ a sola Logica fit forma Syllogistica etiam in maā aliarum Scientiarum. Ior p se clara Nor pbt: qui h̄tus novit artificiū ordinandi res illius solius ē ordinare res artificiosē, sed solus habitus Logicæ novit artificium ordinandi res, q̃ solius Logicæ ef. Ior ptt ex Aristotele dicente: Solius Sapientis sive Scientis est ordinare. Nor Declarat: artificiū Syllogisticū est Ens rn̄is, q̃ a sola Logica cognoscit. Cqntia: qa Objecta aliarū Sciar̄ st̄ Entia realia.

Confirmat hæc Pars Coōnis 1mo: Sola Logica facilitat Intellectum ad attingendum ordinem artificiatum Syllogismi q̃ ad solam Logicam ptinet ille ordo sive frā Syllogistica in quacunq materia. Ans qa sola Logica tradit et probat regulas Syllogisandi. Cqntia qa inttm aliquid pertinet ad habitum, inqtū ille habitus facilitat nos ad illud attingendum.

Confirmat 2do. Tota Scientia continet virtualr in suis Principijs, sicut arbor in semine suo, d̄ Cognitio ordinativa rerum in modum Syllogismi est extra Prin

est extra Principia aliarum Scientiarum et solum ptinet in Principijs Logicalibus q ad illam Cognitionem ordinativam et fabricativam Syllogismorum n se extendunt aliæ Scientiæ sed Sola Logica. Rx adversarij Formam Syllogisticam ut cognoscendam ptinere ad Logicam n vero ut exequendam, sive quoad Cognitionem n quoad executionem sic em etiam ad alias Scientias ptinet. Sed Contra: Executio et applicatio formæ Syllogisticæ n fit nisi qdo cognoscitur sed sdum responsionem Cognitio formæ Syllogisticæ ad Solam Logicam spectat q et executio illius ad eandem spectabit. Jor pbtr: Facere formam Syllogisticam nil aliud est qm ipsam apprehendere in aliqua materia, propterea enim dicitur Ens mis qa tota consistit in cognitione et apprehensione rationis q executio ef.

Confirmatur hæc Instantia argmto efficacissimo. Ejusdem facultatis e ordinare et corruptum ordinem restituere, sed Logica corruptum ordinem Syllogismi in materia aliarum Scientiarum restituit, q Logica in mãa aliarum Scientiarum ordinem et formam Syllogisticam facit. Jor pbtr a pari Sicut Solius Dei est vitam dare, ita Solius Dei e eandem restituere corruptam in virtute ppria, nam in virtute Dei etiam possunt homines. Nor etiam Clara qa si quis error contingat circa formam Syllogismi, mox ad Logicam tanqm ad Judicem recurritur Supremum ut discutiat examinet talem formam et in debitum ordinem reducat et reformet.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones.

Obijcitur con 1. Coonem. Intellectus e Poa naturalis q n indiget Logica artificiali ad dirigendos suos Actus ans ptt. Cqntia pbtr: Poa naalis n indiget arte ad operandum q si Inltus e Poa naalis n indiget Logica

artificiali. Ans ptt a Poa visiva. Visus em sine adminiculo artis pcipit colores. Rq Ngdo Cqntiam Probnis ejus digdo Ans: Poa naalis n indiget arte ad operandum Poa quae n est indifferens ad plures agendi modos Concedo. Poa indifferens nego Ans et cqntiam, una cu paritate ir visum et Inltu, qa visus intellectus plures modos inteligendi. quare ho licet naalr disserit imfecte tn et erroneè nisi a Logicae htu dirigat.

Obijcitr con 2 Coone. Quod de facto acquiritr sine Logica ad illud simplr n e necessaria, sed Scientiae in esse pfecto acquiruntr sine Logica q Logica n e ad Scientias acquirendas simplr necessaria. Jor ptt ex supradictis qa illud est simpliciter necessarius sine quo res nullo modo acquiri pt. Nor pbtr inductione: Zeno fuit primus Inventor Logicae, sed Hyppocrates Medicinam, Aegyptij Mathcam, Anniq Helordq et Haldaeus, Scientias omnes didicerunt ante Zenonem, q sine Logica artificiali illas acquisierunt, cqnter sine illa acquiri possunt eeam in esse pfecto. Rq Ngdo Nore ad Probaone dicendo illos antiquos habuisse Logicam artificiale licet sub alia fra qm nunc e, v si n habuerunt nec alias Scientias habuerunt quo ad certitudine Scientificam licet habuerint qntum ad ipsa documenta experientiasq, quae tn solent esse fallibiles sine modo certo Sciendi.

Obijcitr 2. con eandr Coone. Si Logica esset necessaria simplr ad acquisitione aliarr Sciarus q v pro rudibus v pro ingeniosis esset necessaria sed pro neutris q ef. Sequela Joris ptt a sufficienti enumeraone. Nor pbtr: Non e necessaria pro rudibus quia hi nec illam intelligunt, nec illa indigent cum n possint pvenire ad alias Scientias, neq etiam pro Ingeniosis, quia hi naali potius ductu rnis, qm nodosis Logicae pceptis possunt opararo Scias.

Rq esse

R. esse necessariam utrisq. si volunt addiscere perfecte alias Scias nam cum solo lumine naali etiam ingeniosi saepe errabunt cum n. semp nota sit illaõ.

Instabis. Omnia quae docet Lca artificialis inventa sunt lumine naali q. ad scientias acquirendas sufficit Logica naalis. R. Ngdo Cqntiam. Rao negaõnis e. qa sicut Prudentia inventa est lumine naali et tn postqm est inventa simplr est necessaria ad acquisitionem et usum virtutis. Logica artificialis ejusq. Instrumenta sciendi licet p. lumen naali inventa st tn post inventionem simplr st necessaria ad scientias.

Obycitz 3. con eandr Coonem. Quod ptinet ad acquisitionem finis sdum modum ttm, n. sdum substantiam, n. e necessarium simplr ad acquisitionem finis, sed Logica ptinet ad acquisitionem aliarum scientiarum sdum modum ttm n. sdum substantiam, q. Logica n. e simpliciter necessaria ad acquisitionem sciarum. R. Ngdo Jorem. rao negaõnis; qa cibus vg n. requiritz sic simplr ad conservationem vitae, cum possit Divinitus vita conservari absq. cibo, requiritz tn simplr ad aggeneraõnem et conservaõnem ejusdem in pprio ordine naturae. hoc idem proportionalr dicendum de Logica artificiali, quae se sic etiam pportionalr ad rem habet.

Instabis. Soli htus supnaales st simplr necessarij, q. nullus htus naalis cqnter nec Logica e simplr necessaria ad sciendum. deinde solae Poae tribuunt simplr posse q. n. habitus, ac ideo nec Logica. R. digdo Ans: Soli htus supernaales st simplr necessarij ad substantiam operis, Concedo Ans: ad modum et pfectionem operis, Nego Ans. et Cqntiam. Ad 2dum R. Ngdo Ans. Rao negaõnis; qa species intelligibiles st habitus acquisiti, et tn simplr necessariae ad intelligendum, sicut et htus primorum Principiorum e simplr necessarius. R. 2do quod Poae tribuant simplr ipsum posse

quoad Substantiam actus precise, htus vo tribuunt posse quo-ad modum id e artificiose et perfecte.

Dices. Non datur htus practicus tradens modum procedendi communem obus habitibus practicis, quia nec htus speculativus Logicae dt dari communis obus habitibus speculativis. Rx 1mo Ngdo Ans: Quia datur prudentia modum habitibus practicis prescribens quo ad circumstantias. Rx 2do ngdo Cqntiam et paritatem. Rao disparitatis; qa htus speculativi oes conveniunt in uno modo procedendi, sed n htus practici; qa unus quisq. ht distinctum modum procedendi.

Obijcitur con 2 Par. ejusdem Coonis. et simul con 1mam et 2dam Partem illati 1mi. Scientiae in Statu imperfecto n acquiruntur per Demonstrationem quia ad illas n e simplr necessaria Logica. Ans pbtur Scias in Statu imperfecto hre e cognoscere naas et quidditates rerum et Syllogismorum circa illas res, vimq illationis, sed haec omnia possunt haberi sine demonstratione quia Scientiae in Statu imperfecto n acquiruntur per Demonstrationem. Ior ex Supposito 2do ptt. Nor etiam evidens; qa omnia haec acquiri possunt per solam Logicam preceptivam. Rx Ngdo Ans Pbnis digdo Iorem: Scientias in Statu imperfecto hre e cognoscere naas et quidditates Syllogismorum, quoad totam ratione proprietatis ptinentis ad Syllogisticam formalitatem concedo Iorem; cognoscere naam Syllogismorum quoad maam ignoratis eentialibus ejus requisitis Nego Iorem. et applicata eadem distinctione Nori Nego Cqntiam. Duo enim solent considerari in naa Syllogismorum 1mum e recta Dispositio in modo et figura; et haec e eentia Syllogismi quae nisi a Lca artificiali haberi pt. 2dum est Bonitas Cqntiae quae ad rectam dispositionem

consequitur

consequitur tanqm propria passio ipsi eēntiæ Syllogismi deserviens et ipsam scomitans. ista necessario requirit assensum scientificum, ut evidens et certa habeatur ~~eēn~~ Scientia; quod etiam nequid esse sine Logica artificiali, quæ ē regulativa actuum scientificorum. Unde si Scia imperfecta sumatur pro assensu Scientifico et n̄ pro aliquali cognitione non potest haberi sine Logica.

Instabis. Rusticus nullam hnis artē pt elicere aliqm demonstraōnē rectam vq omne qd ht aām vivit, d omnis homo ht animam g ois hō vivit. qui Syllogismus est in modo Barbara et facile assensum illi pbere pt, g ad hoc ~~Lo~~ eliciendum n̄ requiritur Lca artificialis. Cqntia ptt; qa Cqntia ē evidentissima in tali Syllogismo cum n̄ sit certior et clarior ulla Cqntia, qm in barbara. R ad Ans qd illa demonstratio licet sit bona n̄ producit tn assensum in rustico Scientificum, sed nisi actum opinionis v fidei humanæ, cum nesciat an Cōō ex principijs bene v male inferatur; nam si illi Argmtum fiat Sophisticum, etiam illi assensum pbebit. R ad Pbnem Cqntiæ; quod licet n̄ sit ulla Clarior Cqntia qm in barbara sdm ppriam rationē formalē et absolutē consideratam, pt tn esse clarior altera relative considerat tanqm demonstrans ipsa demonstrata.

Dices. Scire est rem p causam cognoscere, d rudes etiam cognoscunt rem p causam qv lapidem descendere deorsum, qa gravis est, g rudes sciunt aliqua sine Logica. R digdo Norem: Sciunt certō et evidenter Nego Norē; formidolosæ et inevidenter concedo Norem, et Cqntiam sub eadē distinctione;

qa rudes levi fallaciâ a certitudine qm se existimabant habere, facile dimoventur v dubitare incipiunt. Rz 2do etiam digdo Nore: eandem cognoscunt rem p causam maalr qtum ad Coone deductam evidenter concedo; frlr qtum ad modum deducendi frlem Nego Nore. et Cqntiam. Quia n cognoscunt Coone demonstratam esse in tali figura et modo, nisi habeant Lcam artificiale.

Objicitur con illatum 2. S. Augustinus ut supra relatum est dicit quod Sola Lca docet discere et Scientes facere pt, q n videtur probabile quod possit aliquomodo absq Lca artificiali hri Scientia. Rz S. August: loqui de Logica præceptiva n autem de demonstrativa s scientifica. Vel etiam intelligendus e de pfectione Scientiarum extensiva n intensiva, ad qm in hne ingenioso pt sufficere Sola Lca pceptiva tantum.

Instabis. Acquirere scias in esse pfecto extensive est acquirere omnium aut saltim plurium Coonum assensum scientificum in illis scientijs, sed hoc n pt fieri sine artificiali Logica demonstrativa etiam a qtumvis Ingenioso hne q ad hæc e illi necessaria Lca demonstrativa. Ior ex dictis in illato clara. Nor pbtur: a Poa limitata n possunt exerceri actus plures et difficiles perfecte sine superaddito htu, ejusmodi actus facilitante, sed Inltus hnis qntumvis ingeniosi e Poa limitata, Logica aute demonstrativa e htus pfectus, ejusmodi actus facilitans q hoc fieri n pt absq Logica demonstrativa. Rz Negdo Nore Plnis digdo Iore: a Poa limitata sdum suam potentialitate Phcam simul et moralem n possunt exerceri actus plures Concedo Iore; limitata sdum suam potentialitate ttm moralem Nego Iore; similr digno Nore: Sed Inltus e Poa

limitata

limitata sdu Potentialm Phca nego Nore; sdu moralem concedo Nore, et nego Cqntia. Quid aute sit Poa Phca quid moralis et Pca dictu e supra.

Urgebis. Ad hoc ut possit Inltg hre assensu scientificu omniu Coonu, dt cognoscere scientifice bonitatem Cqntia absq. Lca Demonstrativa, g nec assu scientificu hre. Nor pbt: Bonitas Cqntia e Ens rnis, sed Ens rnis nequit Intelligi absq. Lca demonstrativa, g Inltus etiam sdu Poam suam Phca spectatg nequit cognoscere bonitate Cqntia absq. Lca. R Ngdo Nore Pbnis digdo Iore: Bonitas Cqntia est Ens rnis p modu essentia et quidditatis ipsius Syllogismi et Cqntia, nego Iore, et concessa Nore negtr Cqntia. Cum em essentia rerum sint indemonstrabiles sufficit ad cognitionem bona Cqntia scire ttm regulas ejus sine earum demonstratione.

Promovebis Argmtu. Atqui etia Bonitas Cqntia est Ens rnis p modum propria passionis ipsius Syllogismi et Cqntia g dubium e in suo robore. Subsumptu pbt: Essentia ipsius Syllogismi vg in Darij e recta dispositio pmissarum et extremorum cu medio g Bonitas Cqntia ht se ut pprietas Syllogismi. Cqntia: Quia una ttm dt esse essentia cujusq. unius rei. R Ngdo Assumptu, Pbnis ejus digdo Ans: Essentia Syllogismi e recta dispositio pmissaru, essentia partialis concedo Ans: totalis nego Ans et Cqntia. Na etia Bonitas Cqntia e essentia partialis constituens cu dispositione pmissarum una eentia totale Syllogismi. Unde sicut e indemonstrabile Syllogismu in Darij hre Premissas sic dispositas, ita etia e indemonstrabilis a priori bonitas Cqntia in Syllogismo Darij.

Objicitr con illatu 3tiu. Quo sublato n tollitr aliud sublatum n e necessarium ad oservaone remanentis

Sed Sublata Logica manent cæteræ Scientiæ q Logica n̄ est necessaria ad earum Conservationem. Nor pbtr: Si auferatr Divinitus ab aliquo Pho pfectissimo Solus habitus Logicæ, ille Phus ex principijs Phiæ poterit reducere Cōones suas siquidr retinet cognitionem Phiæ naālis q Sublata Logica manent cæteræ Scientiæ. R Ngdo Nore pbnis. digdo Ans: ille Phus retinet Cognitionem Phiæ naālis inesse habitus et qualitatis Concedo Ans; inesse Scientiæ Nego. Ans et Cqntiā. Qā sine Logica nullus htus pt retinere Cognitionem inesse Scientiæ Sicut etiā ~~Scientia~~ Prudentia ab hne liberali remanet libertas inesse habitus, sed n̄ inesse virtutis. Unde Sicut nullus Actus Virtutis sine prudentia elici pt, ita nullus actus scientiæ sine Logica.

Instabis. Ille htus Phiæ naālis remanens post Sublatam Divinitus Logicam ē p demonstrationē, acquisitus q manet in esse Scientiæ. R quod ille htus cum p Demonstrationē acquirebatr fuit Scientificus qa tunc regulabatr a Logica; cum autē desijt regulari a Logica, desijt esse Scientificus.

Obijcitr cōn illatū 4tū. Aristoteles 1mo Pcon Tex: 4. dicit hanc nobis a naā insitam esse viam ut a facilioribus et notioribus nobis incipiamus, sed Logica ē difficillima cū circa opera Inltus recondita versetur q n̄ ē ediscenda ante Alias Sciās. R ex S. Doctore Opusculo 50. Quæs: 6ta. Art. 1. a facilioribus semp esse incipiendum nisi necessitas aliqdo compellat inhoare a difficilioribus tunc scilt qdo aliter facere n̄ possumus. Non possumus autē pfecte acquirere Scientias sine Logica ut dictum. Potest etiā negari Nor, cum etiā cæteræ Scientiæ in

Suo

suo esse perfectē acquisitæ pendeant a Logica sine dubio Logica erit facilior qm aliæ Scientiæ, saltim ratione modi procedendi. **Instabis.** Si Logica esset prius discenda qm aliæ Sciæ maxime ideo qa deberet dirigere Inltum circa modū Sciendi, sed hoc n̄ competit Logicæ q̄ n̄ ē prius discenda. Sequela ex dictis ptt. Nor pbtz: Dirigere Inltū circa modum Sciendi competit totius Metaphicæ ut docet Aristoteles 1. Metaph. Cap: 1mo. q̄ n̄ ꝯpetit Lcæ. R. Ngdo Nores Pbnis digdo Ans: Metaphicæ competit dirigere, directione imperante Concedo Ans; directione componente sive ministrante Nego Ans et Cqntiā. qa talis directio competit Lcæ. Vel dicendū cū S. Doctore 1mo Metaph: Lectione 4ta: qd Metaphica dirigit quoad ꝑdicata realia n̄ quoad ꝑdicata rnis sicut Logica.

Urgebis. Illa Scientia ē prius tractanda quæ ꝓbet et dirigit Principia tractandorū sed Metaphica probat et dirigit tractandorum Principia in alijs Scientijs q̄ Metaphica prius ē discenda qm Logica R. Ngdo Iorem. Rao negationis; qa n̄ illa Scientia dt prius cognosci quæ probat Scientiarum aliarum Principia sed tradit modū probandi illa qualis ē Lca. Vel etiā distz Nor; Metaphica probat Principia immediate Negtz Nor, Mediate Conceditz Nor et Negtz Cqntia. Metaphica enim si se extendit ad probanda Principia Scientiarum, hoc facit mediante Lca artificiali tanqm cum causa sua cujus virtute infert Contradictoria, et rnes adversariorū solvit.

Obijcitz Con Coone 3tiā ejusq. Punctū 2dū. S.

Doctor 4 Metaph: Lect: 4 dicit quod in Parte demonstrativa sola doctrina ptinet ad Logicam usus autem talis doctrinae ptinet ad alias Scientias q ex mente S. Doctoris Logica n concurrit ad demonstrationes aliarum Scientiarum etiam quoad formam. Rx S. Doctorem loqui de usu activo quo ad maam qd scilt aliae Scientiae in suis demonstrationibus n utantur maa Logica, qa versantur circa maam propriam n autem de usu quoad formam Syllogisticam quipetitur a Logica.

Instabis. Influxus Logicae respectu aliarum Sciarum est mere directivus sive Regulativus ut superius dictum q ad actus demonstrativos illarum n concurrit effective. Cqntia Pbtz: Artes Architectonicae dirigunt artes inferiores absq. eo qd active concurrat ad actus illarum, sicut et Prudentia dirigit virtutes morales n tn influit active in actus illarum q similr ad actus demonstrativos aliarum Scientiarum Logica n concurrit effective. Rx Nqdo Cqtia similr et Pbnis Cqntiam, et dando disparitatem; quia Actus Partium inferiorum et virtutum moralium n st proportionati Architectonicis Artibus et ipsi prudentiae, ac ideo artes Architectonicae sicut et prudentia n possunt effective ad actus illarum concurrere sed solum directive, actus vo aliarum Scientiarum st omnino pportionati Logicae quatenus in ipsis reperitur forma rationis Logicalis.

QUAESTIO 2da

U: Logica recte dividatur in Docentem et Utentem, tanqm habitus realr distinctus. necne

Ex

Ex pcedenti quæstione patuit dari Logicam artificialem tnqm simplr necessariam ad alias Scias sequi debuit qa quod sit Logica juxta morem ab Aristotele pscriptum. Sed qa æquivocum definiri n pt, nisi prius distinguatur in sua significata ideo Nomen Logicæ cum varie accipiatur nunc pro Doctrina, nunc p usu, merito hæc quæstio pcedere debuit quæstionem quid sit. Occasionem huic Quæstioni dedit Phus lib: 1 Poster: Cap: 8. dicens Oportere Logicam non solum generationem Syllogismorum considerare sed etiam potestatem hre faciendi. E contra 2do Metaph: Textu 25. Logicam Docentem apellat Sciam Utentem vo modum Sciendi. juxta expositionem B. Thomæ: Res ipsa cum diversa illi ratio competat generis; merito g dubitatur an Divisio ista sit in membra realr distincta. Opiniones circa 1mam Partem Quæstionis st 3. 1ma e quæ negat hanc Divisionem esse bonam. 2da e quæ tenet solum admittendam esse hanc Divisionem in Parte Topica et Sophistica, ita tenet Phonseca Conibricenses, Complutenses et alij. 3tia e quæ docet sdum oes Partes Logicæ servire, ita B. Albertus Magnus, Magister Scoto, Joannes a S. Thoma et communiter oes Thomistæ cum S. Doctore. Circa 2dam Partem etiam triplex sensus authorum invenitur. 1mus e Eorum qui dicunt qd distinguantur realr sicut res a re, ita Zoares Vasques, Mastrius et alij cum Græcis. 2dus Eorum qui tenent distingui frlr specifice, ita Sanches. 3tius eorum qui negant distingui Realr ullo modo, sed tantum rne. ita S. Doctor cum sua schola.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Præter Divisionem Logicæ in naãlem et Artificialem quæ desumitur ex Aristotele 1mo Rhetoricorum Cap: 1. dicente omnes hñes esse Dialecticos a naã v arte de qua divisione in superiori Quæstione dictum. Logica Artificialis varie ab Authoribus dividitur. 1mo in Universalem et Particularem. Universalis ē quæ omnibus modis sciendi seu potiꝰ omnibus Scientijs communia præcepta definiendi dividendi et argmtdi tradit vg quod Definitio debeat esse ꝑ ꝑdicata essentialia, qd demonstratio debeat constare ex necessarijs. Particularis ē quædam præceptorum Logicorum accommodatio ad materiam cujusq. Scientiæ, ut unusquisq. intelligat quomodo in ea Scientia qm aggreditur procedere debeat. Unde hæc tradit ꝑcepta singulis Scientijs propria vg qd in Pcã sint Definitiones formandæ ꝑ mãam et formam et hæc divisio desumitur ex Aristotele 1mo Elenchorum Cap: 1. ubi docet 2ꝑlces esse Elenchos; proprios qui uni cuiq. Scientiæ competunt et ꝯmunes, et Communes qui ad Dialecticam spectant. 2do dividitur in Totalem et Partialem quæ divisio concidit cum superiori, differt tñ ab illa hoc qa totalis ē quæ continet omnia ꝑcepta directiva Entium rñis seu quæ tradit modos omnes recte operandi ꝑ rationem et intellectum. Partialis est quæ Partem aliquam ejusmodi præceptorum continet. Utraq. autem in propria Sphæra Scientiæ Logicæ continetur. quod de altero membro superioris Divisionis nempe de Logica particulari ñ ē dicendum, hæc em vagatur per omnes Scientias. 3tio dividitur in Inventivam et Judicativam.

Inventiva

Inventiva ē quæ ꝓscribit ꝓcepta Locorum ex quib; argumenta ad probandam aliqm Propositionem depromuntꝫ. Judicativa ē quæ tradens quasdam formas et Regulas Argmtorꝫ de ijsdꝫ judicat sintne accommodata nostro judicio. 4to in Partem Apodicticam seu demonstrativam quæ ex necessarijs, Dialecticam sive probabilem quæ ex probabilibus, et Sophisticam sive captiosam quæ ex apparentibus argumentis concludit. 5to dividitꝫ in Veterem et Novam. Vetus ē quæ continet in se ꝓcepta ante Aristotelem inventa ut st ꝓdicamenta, definitiones, Divisiones. Nova dicitꝫ illa qm Aristoteles tradidit et consummavit et hæc continet doctrinam de Syllogismo tam formali qm maali cujus st tres Species Superiori divisione contentæ continentꝫq. in Lib: Poster: Top: et Elenchorꝫ. 6to dividitur a S. Thoma juxta 3 mentis Operationes, sive actus Intlus, quarꝫ 1ma dicitꝫ Simplex apprehensio quæ ē terminorum Incomplexorum Notitia et sdum hanc Intellectus Cognoscit unius cujusq rei essentiā in se ipsa. dicitꝫ etiā Simplex, qa rem quasi simplici Intuitu cognoscit sine ulla affirmatione et negatione vg concipiendo hnēm Leonem præcise sdum se. 2da vocatur Judicium sive compositio et divisio ꝑ qm judicamq rem apprehensam tribuendo illi aliquid ꝑ affirmationem et verbum est. v removendo ꝑ negationem sive particulam non ab illa, tam implicite qm explicite vg explicite Petrus ē Studiosus. Petrus non est Rapax. Implicite Petrus studet. Petrus n̄ rapit. 3tia appellatꝫ Discursꝫ

sive operatio Rationalis p qm ex uno cognito ad aliud cognoscendum ratio procedit. Ad 1mam spectat Tractatus prædicabilium et prædicamentorum. ad 2dam Tractatus de interpretatione sive de Propositione, tum de definitione. ad 3tiã Tractatus de argumentatõne tam mãali qm formali. 4to deinde communissime dividit Logica in Docentem et Utentem. Docens est quæ tradit modos sciendi præscribit certas Regulas recte definiendi dividendi, et argumentandi, tam demonstrativè qm probabiliter, et discernendi verum a falso. Utens ẽ quæ ijsdẽ Regulis utit et in Exercitio definit dividit et argumentãtur.

Suppono 2do. Quod in utraq hac Logica duo considerant Scil: habitus et Actus. Actus ẽ Logicæ Docentis ipsa cognitio regularum omnium bene diserendi a qua dicitur Actualis. Habit vero est permanens notitia earundẽ Regularum p qm quando volumus possumus easdem proferre defendere sive ratione comprobare.

Suppono 3tio. Distinctionem esse 2plicem realem et rationis. Realis est quæ reperitur inter aliqua ante opus Intlꝰ. Rationis ẽ quæ fit mediante operatione Intlꝰ. Realis subdivid in Realem ⊥ Entitativam quæ ẽ distinctio rei a se ut ẽ inter Petrum et Paulum. et Realem modalem quæ reperit v inter entitatẽ et modum ejus, ut est inter Petrum Sedentẽ et ambulantem, v stantem aut jacentem. Distinctio rationis etiam subdividitur in

Distinct

Distinctionem Rationis ratiotinatæ quæ fit ab Intellectu cum fundamento in re, ut est inter genus et differentiam, sive gradus Metaphisicos. et Rationis ratiotinantis quæ fit ab intellectu sine fundamento in re, ut ē inter vestē et indumentum, v inter duas negationes aut inter non entia vg inter hymeram et hyrcocervum. Sed de hīs plura inferius dicētur.

Articulus 2dus

Determinata Quæstio

Cōo 1ma. Logica optimē dividit in Docentem et Utentem quæ Divisio locum habet in ōbus partibus Logicæ. Est D. Thomæ 4to Metaph: lectione 4ta ubi dicit: potest Logica considerari et sdum quod ē Docens et sdum quod ē Utens recte argumentandum sed easdem ad usum applicat bene definiendo dividendo et argumentando sed Logica ē facultas bene discurrendi q ñ ttm tradit præcepta sed eadē applicat ad usum, consequenter recte dividit in Docentem et Utentem. **Ꝓbt 1ma Pars Coonis.** Facultas bene disserendi ñ solum Scientifice tradit Regulas ad

Confirmata: Quod omnibus artibus Concedit ñ est Logicæ negandum, sed omnibus artibus conceditur quod habeant doctrinam præceptorum et usum illorum q̄ et Logicæ hoc idem ñ est negandum. **Ꝓbt 2da Pars Coonis:** In omni parte Logicæ scit demonstrativa Topica et Sophistica non modo traduntur Regulæ, qualiter actus elici debeant

verum etiam actualr fiunt et eliciunt; ut patebit q in omni Parte Logicæ reperitur doctrina et usus illius doctrinæ.

Pbt 2do specialr quoad Partem Demonstrativa non est Ior ratio ob qm potius Pars Topica debeat dividi in docentem et utentem qm demonstrativa q si Topica pars Logicæ è simul Docens et Utens ut adversa Sententia fatetur etiam demonstrativa Pars erit simul Docens et Utens. **Ans Pbt** Pars Topica ex eo recte dividit in docentem et utentem quia tradit Præcepta de re qualibet probabilr disputandi, illaq. cuilibet Quæstioni applicat. Sed etiam Pars demonstrativa tradit Præcepta concludendi ex necessarijs eaq. cuilibet maa necessarie applicat q non è Ior Ratio q. **Ndent Complices**: Quando Logica explicando et definiendo demonstrationem (ut intermittam alias Scias:) formandoq. Syllogismos demonstrativos servat Regulas bonæ definitionis divisionis et Argmtationis talis Actus è potius doctrina qm usus Sed **Contra Responsionem**: Ille Actus potest esse simul doctrinæ et usus q Responsio n valet. **Ans Pbt**: Potest esse doctrina ingntum tradit aliqua præcepta, pt esse usus inquantum tradendo illa Præcepta, servat Regulas alibi præscriptas q ille Actus est. Sed **Confirmatr** hæc Instantia: Qua ratione Confectio Syllogismi demonstrativi n pertineret ad Logicam sed ad illam Scientiam in cujus materia exerceretur (vg ad Phcam si in maa Phisica exercetur:) eadem ratione etiam confectio Syllogismi Topici

gismi Topici n̄ pertinet ad Logicam Sed ad illam Scientiam in cujus mā exerceret seu fit, Sed hoc n̄ admittit opposita Scientia q̄ nec 1mum admittere dt. Ior declarat quia licet in illo casu mā esset Phca v Mphca et sic rne mā ad illas Scientias pertinere deberet, tn̄ quoad formam et modum adhuc ad Lcam spectaret in utraq. materia tam necessaria qm probabili q̄ qua ratione ec.

Infertur: Hæc Divisio Logicæ extendit se ad oā membra Divisionum in 1mo Supposito relatarū Ratio quia in pmissis membris obus reperit doctrina et usus ut ptt cuilibet p se consideranti.

Coo 2da Logica Docens et utens ut St habitus n̄ distinguuntur realr sed solū ratione ratiocinata. Ita D. Thomas 4to Metaph: Lect: 4. et communiter Thomistæ.

Pbt 1ma Pars Coonis: Logica Docens et Utens ut sunt habitus ~~sunt in eodē Inltu q̄ n̄ distinguit~~ nec numero nec Specie distinguunt q̄ non distinguuntur realiter. Ans quoad 1mū pbt: Logica docens ut utens ut sunt htus, sunt in eodē Inltu q̄ n̄ distinguunt numero. Cqntia Pbt: Duo accidentia Solo numero distincta non possunt esse simul in eodē Subjecto, Sed si Logica Docens et Utens distinguerentur nro, duo accidentia Solo nro distincta essent in eodē Subjecto sclt: in eodē Inltu q̄ ec. Ans quo ad 2dum probat: Distinctio habituum Scientificorum specifica procedit ex diversitate Principiorum et Objectorum formalium, Sed utriusq. Logicæ habitus procedunt ex ijsdem principijs et circa idem Objectum Versatur q̄ Logica docens et utens n̄ distinguunt

realr specificè, et cqnter sunt unus idemq habitus realiter. Ior qa quilibet habitus sicut debet hre propria principia et Objectum ita ab illis specificari dt. Nor quoad 2mum pbtr: Habitus Logicæ Utentis procedit ex principijs Logicæ docentis q htus Logicæ docentis et utentis ex ijsdem principijs procedunt. Ans ptt ex Defne Logicæ Utentis, tu etiam ptt ex eo, quia si traderet aliqua alia pcepta eo ipso esset Docens n utens. Nor superior quoad 2dum prbtr quod scilt hnt idem Objectum formale. Logica Docens et Utens hnt eandr rationem formalem dictam quæ Ens rnis et eandem formalem rationem sub qua id est abstractionem ab omni materia negativè q hnt idem Objectum formale. Ans pbtur: Logica Utens in alijs Scientijs solum applicat formas definitionis divisionis et argmtnis quas Docens pscribit sed hæ formæ st Entia rnis quæ re ipsa st abstracta ab omni mãa ut patebit infra q Lcã Docens et Utens hnt eandem rnem formalem Objecti quæ et sub qua.

Pbtr 2do eadr Pars: Intellectus spe: et practicus n distinguitur realr entitative, est enim una eademq Potentia diversimode a diversis Actibus denominata q etiam habitus Logicæ docentis et utentis n distinguuntr realr entitative. Cqntia pbtr: Ut se ht Poã intellectiva ad operationem speculativam et practicam ita se ht habitus Lcæ ad actus a quibus denominatr docens et utens q si Inltus speculativus et practicus n distinguitr realr entitativè

neq htus

neq̃ htus Logicæ Docentis et Utentis distingui debent realr.

Obtur 3tio ead Pars ex S. Doctore 2da 2dæ Quæs: 28 art: 4. Distinctio realis habituum n̄ sumitr ex distinctione Actuum quando tales Actus ita se hñt ut unus oriatur ex alio sine nova difficultate g̃ htus Logicæ Docentis et utentis n̄ distinguuntur realr. Ior è S. Doctoris et pbr: Habiti ponuntur in Potentijs ad vincendas et superandas difficultates operandi g̃ qdo in Poā n̄ è nova difficultas n̄ est necesse constituere novum et distinctum habitum. Subsumo Sed qdo unus Actus oritr ex alio n̄ è nova difficultas ad producendum actum sequentem supposita facilitate Poæ ad actum priorem g̃ ex distinctione talium actuum n̄ dt sumi distinctio habituum. Nor etiã pbr Si Actus Logicæ Utentis adderet novam difficultatem supra actum Logicæ docentis illa difficultas oriretur v ex Parte maã quæ resisteret ut fit in arte fabrili ubi ferrũ resistit, unde ad illud tractandũ speciali industria opus est, v ex Parte Poæ executivæ quæ esset alia a Poa Scientiæ ut in Musica, pictoria et alijs artibus accidit. Musicus enim mente scit Regulas et gutture v manu eas exequitr. unde nova industria ad formandã vocem, v movendos digitos iniget, sed ex nullo horum capite oritr difficultas in usu Regularũ Logicæ, g̃ actus Logicæ Utentis consequitr ad actum Logicæ Docentis sine nova difficultate. Nor declaratur qr nec maã Logicalis resistit ordinanti Intui, nec alia Poã cognoscit Regulas, et

alia applicat ad usum verū unꝰ ideꝰ Inltꝰ ꝗ ꝯ.
Confirmatur Inductione exemplorum et 1mo ex S. Doctore. Deo virtus Charitatis indistincta est realr formaliter etsi habeat plures actus sclt dilectionem, gaudium pacem, desiderium, fruitionem delectationem qa isti Actus sic se habent ut posterior n̄ sequatur ex habitu Charitatis nisi ꝑ priorem sine nova difficultate. et sic eadꝫ Virtus Charitas quæ inclinat ad diligendum Deū, etiam inclinat ad desiderium delectationem et gaudium de Deo ꝗ a pari qa Actus Logicæ Utentis sequitꝫ ex Actu Logicæ Docentis isti duo habitus non erunt ir se distincti realr. 2do Eadem Prudentia prævidet media ad finē et pericula quæ occurrunt circa Executionem mediorū et finem. Item Ignis eadem Virtute calefacit ceram et rarefacit eandem sine nova addita virtute. Idem Inltus elicit plures Actus distinctos sclt Cognitionem cum discursu et sine discursu qd ideo fit, qa isti Actus st sibi subordinati, sed etiā Actus Logicæ Utentis st Subordinati Actibus Logicæ Docentis ꝗ ad eundem habitum pertinebunt et non ad distinctos habitus realiter.
Pbtꝫ 4to eadꝫ Pars: Eodem htu quo elicitꝫ Actus Logicæ docentis etiam elicitꝫ Actus Logicæ Utentis ꝗ Logica docens et utens n̄ st habitꝰ realr distincti. Ans Eodem htu realr frlr quo naturā vꝫ Demononis Cognoscimus illiusꝫ Proprietates essentiam Construimus demonstrationes ꝗ eodꝫ htu elicitꝫ actꝰ Logicæ docentis et utentis. Cqntia ptt qa Actus Logicæ docentis consistit in cognitione materiæ demonstrationis, utentis vō in Constructione illiꝰ. Ans pbtꝫ Cognita naā demonstrationis ejusꝫ proprietatibus sine sine nova difficultate construitur demonstratio ꝗ eodem htu. Cqntia ptt: qa

habitus

habitus dantꝫ ad vincendas difficultates. Ans pbtur Tota difficultas demonstrandi vꝫ consistit in cognitione demonstrationis præceptorum ꝗ Cognita materia ꝛc.

Pbtꝫ 2da Pars Coonis. Quæ differunt penes Solos Conceptus Intellectûs fundatos Super diversa ratione illa distinguuntꝫ ratione raciotionata ut pt̃ ex Supposito 4to Sed Logica Docens et Utens differunt penes Solos Conceptus in ltûs ꝗ ꝛc habitus Lcæ docentis et utentis distinguuntur ratione Sola ratiocinata. Nor pbtur Illud distinguitꝫ penes diversos Conceptus quod unum in se manens distinguitur penes diversa munia sed habitus Logicæ Unus in se manens distinguitur penes diversa munia ꝗ htus Logicæ docentis et Utentis differt penes solos Conceptus. Ior ex se pt̃. Nor ex præcedenti Probatione Clara.

Infertur 1mo. Logica Utens Sumpta pro instrumentis Sciendi distinguitur realr a Logica docente. Rao qa sic Sumpta Logica Utens ē effectus, docentis tem ē causa illius ꝗ Logica Utens Sumpta pro Instrumentis Sciendi ꝛc.

Infertur 2do Habitus Logicæ Utentis ē distinctus realr ab habitibus aliarum Scientiarum quibus applicatur et inservit. Pbtꝫ illatū Objecta distincta distinctos constituunt habitus ꝺ Logicæ Utentis Objectum ut invenitur in alijs Scientijs est distinctum ab Objectis illarum, cum Objectum Logicæ Utentis sit Ens rnis sive modus Sciendi (ut dicetꝫ infra.) Objecta vō aliarum Scientiarū possunt esse realia ꝗ et ipsi habitus Logicæ Utentis et Scientiarum qbus applicatꝫ Logica erunt

distincti realr. Pbtz 2do Phca Mphca, Mathematica sunt htus ir se distincti realr g et Lca dt esse ab illis distincta cum n sit Major ratio propter qm illæ a se distinguantur, et Logica ab illis n distinguatur g habitus Logicæ Utentis est distinctus realr ab htibus aliarum Scientiarum.

Infertz 3tio Logica Utens sumpta pro instrumentis Sciendi n distinguitur ab alijs Scientijs quibus applicatur. ratio patebit ex dicendis in Solutione Objectorum contra Conclusionem.

Articulus 3tius

Solvuntz Objectiones

Objicitz con. 1. Coone. Si Logica esset divisibilis in docentem et utentem maxime ideo qa e Scientia communis directiva aliarum Scientiarum sed propter hanc rnem n e ita divisibilis g simplr n dt ita dividi. Sequela pbtz: propterea em aliæ Scientiæ n dicuntz utentes qa sistunt in Cognitione sui Objecti nec ordinantz ad cognitionem aliarum Scientiarum g si Logica ef. Nor etiam pbtz Metaphisica e Scientia universalis directiva aliarum Scientiarum sed Metaphisicæ n competit Divisio in Docentem et utentem g nec Logicæ, ex eo quod sit directiva aliarum Scientiarum hæc divisio competere dt. Rz Ngdo Nore Probne distingdo: Metaphca e directiva aliarum Scientiarum p modum htus instrumentalis et inferioris Negatz Ior; p modum htus imperantis et superioris conceditur Ior. et concessa minore sub eadem distinctione negatz Cqntia. Licet ergo Metaphisica sit directiva aliarum Scientiarum, quia tn dirigit easdem p modum Superioris habitus

non

n̄ competit ipsi divisio in docentē et utentē qa tamen Logica dirigit easdem p modū ~~superioris~~ htus instrumentalis, id ē n̄ repugnat ipsi divisio in docentem et Utentem, qua etiā Mediante sola Mphcā dirigit Scias.

Instabis Atq. Logica ut ē htus instrumentalis dirigens alias Scientias n̄ pt dividi in Docentē et Utentē ꝑ solutio n̄ valet. Pbtz assumptū: Si Logica recte divideretz in Docentem et utentem etiam ut est habitus instrumentalis ꝑ divideretz v ut totum integrale sive actuale v ut totum Universale sed neutro modo dividitur ꝑ n̄ recte sequela Ioris a sufficienti enumeratione. Nor pbtz Logica n̄ ē totum actuale qa caret qntite quæ totū integrale constituit non etiā ē totum Universale sive Potentiale qa in Logica n̄ st differentiæ Contrariæ, in quas dividi possint, quæ ad Divisionem totiꝰ universalis omnino requiruntz ꝑ Logica nec ut totū integrale nec ut totū actuale dividitz. Rz Negdo Norem probnis distinguendo Ans: Logica n̄ est totū integrale qa caret qntitate molis Conditz Ans Quantitate Virtutis negatz Ans et Cqntia. habet enim certos gradus pfectionis qui ~~caret qntite molis~~ sufficiunt ad divisionē totius actualis sive integralis.

Contra Divisio integralis dt esse p membra distincta sed Divisio Lcæ in docentē et utentem n̄ ē per membra distincta ꝑ n̄ ē recta. Ior est a Conditionibus bonæ divisionis. Nor est Coo 2da. Rz Ngdo Norē: non ē p membra distincta realr Concedo Norē; distincta ratione nego Norē et Qntiam.

Promovebis Argmtu. Divisio in membra distincta ratione ad hoc ut sit bona, dt rerum ordinem servare, sed Divisio Logicæ in docentem et Utentem n̄ servat rerum ordinem g̃ n̄ ē bona. Jor ptt qa Conceptus intellectus debent esse conformes rebus alias erunt falsi. Nor pbtr: Ordo naturæ poscit ut doctrina pcedat usum, sed in ista divisione doctrina n̄ pcedit usum, g̃ hæc divisio n̄ servat ordinem naæ rerum. Jor ptt: qa doctrina pt subsistere sine usu et opera. Nor pbtr Logica Utens pcedit docentem g̃ doctrina non præcedit usum. Ans Pbtur: Logica docens ē scientia g̃ dt acquiri p usum demonstraonis. cqnter Utens pcedet docentem tanqm causa effectum. Rx ngdo Nore cum sua Probatione. Proonis ejus distinguendo Nore, utens pcedit docentem quatenus docens ē Scientia Conclusio quatenus est ars liberalis sine pceptiva nego Nore et Cqntia Rx 2do: Utens pcedit docentem frlis et sdum totum htum spectata Ngtr Nor. virtualis et quo ad alios actus Consideratus Conditr Nor, Semper enim Habitus Logicæ docentis prior ē sdum se, licet aliqui actus utentis eandē processerunt, quod n̄ repugnat in htu xmo et Instrumentali

Obijcitr 3tio con 2da Par: Conis. Cum Complutensibus. Si Logica Utens diceretr respectu Partis demonstrativæ tunc v in maa aliarum Scientiarum v in maa propria, sed neutro modo dici pt, Ergo Logica Utens n̄ ponitr in parte demonstrativa cqnter Logica n̄ recte

dividitr

dividit in Docentem et Utentem in tota sua latitudine. Sequela ab enumeratione sufficienti. Nor pbt quælibet Scia conficit suas demonstrationes p directionem Logicæ docentis q in materia necessaria aliarum Scientiarum n dat Logica Utens. Ans pt qa si aliæ Scientiæ n conficerent suas demonstrationes verum conficeret eas Logica Utens sequeretur quod Sola Logica esset Scientia. Nor quoad 2dum pt: Usus proprie dictus dt distingui a Doctrina et eam psupponere, alias Considerationes Logicæ docentis et utentis confunderent. Sed usus in maa demonstrativa Logicæ n distinguit a doctrina qa potius p talem usum frlr docemur naturam demonstrationis q ab eo usu Pars Logicæ demonstrativa n pt dici Utens. R ad Sequelam joris Logicam utrobiq hre usum, et quidq in maa aliarum Scientiarum ht usum passivum, qdo illæ Sciæ in conficiendis sujs demonstrationibus utuntur pceptis Logicæ. habet etia usum activum, dum habitu operativo Logicæ p frequens exercitium demonstrandi acquisito, concurrit Phcē et elicitivē ad demonstrationem aliarum Scientiarum. Ad probne 1mæ Partis Noris R digdo Ans: Quælibet Scia oficit suas demonstrationes p directionem Logicæ docentis ttm directivē. Negat Ans; etiam elicitivē et physicē concedit Ans, et Negat Cqntia. Non em Sequit qd Logica Sola sit Scientia, qa etiam aliæ Sciæ eliciunt suas demonstrationes quoad materiam, Logica autem utens elicit easdem quoad formam ut dictum pcedenti quæstione. R etia ad probationem 2dæ Partis Noris, digdo Jore: Usus dt

distingui a Doctrina et etiam ꝑsupponere, usus maa-
lis conceditur Ior. Usus frlis negatꝫ Ior. et similiter
distincta Nore hisce terminis negatꝫ Cqntia. Dico
ꝙ ex Supposito 3tio quod 3plx ē usus in omni Par-
te Logicæ. 1mus ē frlis qui et gnalis dicitꝫ qualis
ibidem 1mus. Alter materialis ut ibidem. 3tius
Particularis sed hic n̄ invenitꝫ in Parte demonstrativa
Objicitꝫ con̄ 1 Partes 2dæ Coonis: Habitꝰ specie distin-
cti distinguuntꝫ realr Sed htus Logicæ docentis et
utentis st specie distincti ꝙ distinguuntꝫ realr.
Ior ptt qa distinctio specifica ē realis ut ptt indu-
ctione ꝑ omnes species. Nor pbtꝫ: Quorum habituum
st actus specie distincti illi ipsi htus st specie di-
stincti Sed Logicæ docentis et Utentis actꝰ st
specie distincti ꝙ et habitus ꝙ. Ior ptt qa speci-
ficantur habitus ꝑ actus. Nor etiam clara; qa actus
docentis ē speculatio sive cognitio, utentis vō ē
constructio. ℞ Ngdo Nore cum suæ Pbnis nore, ejus
Probnē distinguendo: Habitus specificantꝫ ꝑ actus
maalr et 2dario concedo Ans; frlr et primario ne-
go Ans et Cqntiam. Sic ēm specificantꝫ per prin-
cipia et Objecta.
Instabis Actus docentis et utentis Lcæ sunt
distincti frlr ꝙ et habitus eorundem. Cqntia; qa
sicut Poa ita et htus n̄ pt exercere actus frlr
distinctos ut ptt inductione; qa omnes actus in-
tellectus sunt Intellectiones, omnes actus vo-
luntatis sunt volitiones. Ans pbtꝫ Actus scien-
tificus et n̄ scientificus st distincti frlr, sed actꝰ
Docentis Lcæ ē scientificꝰ, Utentis vō n̄ scientificꝰ,
ꝙ ꝙ

g ef. Ior ab oppositis. nor ex supradictis clara. R 1mo Ngdo Ans ejus Pbne distinguendo: Actus Scientificus et n Scientificus st distincti frlr subordinati Negatur Ior; n Subordinati conceditur Ior. Similr distincta Nore Negatur Cqntia. R 2do Ngdo Cqntiam ejus Pbne digdo: Potentiæ et htus n possunt exercere actus distinctos frlr, si actus illi n sunt Subordinati Conceditur Ans, si sunt Subordinati Ngtur Ans et Cqntia

Urgebis In actibus Subordinatis n datur nova difficultas sed in actibus Logicæ Utentis datur nova difficultas supra actus Docentis g actus Utentis non st Subordinati Actibus Logicæ Docentis. Ior e nostra in Probne Coonis. Nor pbtur Intellectus instructus pceptis universalibus definiendi dividendi et argumentandi novam difficultatem ht in applicatione eorundem ad certam mdam sine exercitio Continuo, sed exercitium Continuum Logicam constituit utentem sicut pcepta generalia Docentem g actus utentis novam ef. Ior declaratur in Tyronibus qui etsi optime sciant Definitionem debere constare genere et differentia, v in conficiendis Syllogismis medium Terminum debere poni pro Subjecto in Iori pro Prædicato in Nori propositione, tn antequam se exerceant difficultatem sentiunt in Construendis definitionibus et Syllogismis, g ef. R Ngdo Nore, Probnem distinguendo: Intellectus Instructus pceptis novam sentit difficultatem sine exercitio, ita ut p illud exercitium generetur novus htus Negatur Ior; ita ut p illud exercitium remove-

atur ttm impedimentum Conditꝫ Ior. Nor distinguitur: Sed exercitium constituit Logicam utentem ꝑ modū remotionis impedimenti Conceditꝫ Nor; per modū novi htūs Negatꝫ Nor et Cqntia.

Promovebis Argmtū. Per Continuum exercitium Scribendi producitur novus htus recte Scribendi ultra Regulas rectē scribendi, q̄ etiam ꝑ continuū exercitium definiendi q̄ producetꝫ novus htus ad definiendū ultra Regulas gnales recte definiendi. Rꝫ Ngdo Cqntiā et dando disparitatē: qa Actꝰ Scribendi ab alia Poā cognoscitur nempe ab intellectu et ꝑ aliā Potentiā fit nempe ꝑ manū; Actꝰ autē definiendi ab una eademq. Poā intellectiva.

Restaurabis Argmtū. Per Actus Logicæ docentis producitꝫ habitus q̄ ꝑ subsequentes Actus Utentis alius dt produci habitus distinctus. Cqntia; qa ꝑ frequentatos Actus fit habitus, q̄ ꝑ distinctos Actus distincti producentur habitus. Rꝫ Ngdo Consequntiā Probnis distinguendo Cons: q̄ ꝑ distinctos Actus n̄ Subordinatos distincti ꝓducentꝫ habitus Conditꝫ Cons; per Subordinatos nego Cqntiam. Rao Solutionis istius ptt ex Actibꝰ Charitatis supra relatis in Conclusione.

Replicabis Habitus Logicæ utentis pt augeri independenter ab htu docentis et sine augmento illius, q̄ ē distinctus ab illo et n̄ Subordinatus illi. Cqntia manifesta. Ans pbtꝫ: Si aliquis exerceat se in Construendis vg Syllogismis probabilibꝰ absq. eo qd addiscat aliqua nova ꝓcepta Docentis augebitꝫ habitus Utentis sine augmento Docentis

centis q̃ htus ꝯ. Ans: Htus augentur per multiplicationem suorum actuum, sed in data Hyppothesi multiplicantur actus utentis sine multiplicatione actuum docentis q̃ si aliqs exerceat ꝯ. R̸ Ngdo Ans et Suæ Pbnis Ans, ejus Probnis digdo Iorē: Habitus augentur per multiplicationem actuum aut frlem aut mãalem conceditꝫ Ior; semꝑ frlem negatur Ior. Sed in data Hyppothesi multiplicantur actus Logicæ utentis sine multiplicatione actuũ docentis formali Conceditꝫ Nor; sine multiplicatione mãali negatur Nor et Cqntia. qa cum Logica docens et utens versentꝫ circa idem Objectum multiplicatis actibus Utentis frlr etiã actus Lcæ docentis multiplicantur saltim mãalr.

Impugnabis Solutionē. In data Hyppothesi ex frequentatis actibus Logicæ Utentis redditꝫ Inltus facilior et expeditior ad formandos Syllogismos sine nova acquisitione præceptorum q̃ etsi ejus actus multiplicentur mãalr n̄ augetꝫ tñ htus. R̸ digdo Ans: Redditꝫ Inltus facilior et expeditior sine nova acquisitione ꝑceptorū extensiva Conceditꝫ Ans; sine nova acquisitione intensiva Negatur Ans et Cqntia.

Dices. Qui bene regulas novit n̄ semꝑ illis bene utitur q̃ etiam qui bene argumentatꝫ n̄ semꝑ ꝑcepta callet, Cqnter habitus Logicæ utentis pt augeri sine augmento htûs Docentis. R̸ digdo Ans: qui Regulas novit n̄ semꝑ illis bene utitꝫ propter mãam qm ignorat in aliqua Scientia Conceditꝫ Ans; propter formam cujus Regulas tenet Negatꝫ Ans. similr distinguitꝫ Cqns: q̃ qui bene argmtatꝫ mãalr n̄ semꝑ ꝑcepta callet Conditꝫ Cqns; qui bene argmtatꝫ frlr n̄ semper ꝑcepta callet Negatꝫ Cqns et Cqntia. R̸ 2do transeat Ans, et negatur

Cqntia. Rao Negaõnis; quia a prioribꝫ naam ad posteriora n̄ valet Subsistendi Cqntia negativa vg aal pt esse n̄ rationale g homo pt esse n̄ rationalis n̄ valet Consequentia. Unde cum hic sit Similr æquē neganda est Cqntia.

Obijcitꝫ 2do con 2da Parte ejusdꝫ Coonis. Instrumentum distinguitur a re cujus ē instrumentū realr et n̄ sola ratione ratiocinata ꝺ Logica Utens est Docentis instrumentum g dt ab illa distingui realr. Jor ptt, Nor pbtꝫ: Logica Utens ē instrumentū omnis Scientiæ g et Logicæ Docentis ē instrumentū. Cqtia ptt; qa Logica docens ē Scientia ut patebit infra. Rꝫ digdo Jorē: Instrumentū distinguitꝫ a re proprie dictum Conceditꝫ Jor; improprie negatꝫ Jor. et similr distincta Nore Neganda Cqntia. Logica em Utens dicitur Instrumentum, sed improprie qa potius est facultas instrumentorum Sciendi effectiva et similitudinarie ttm potius ē instrumentum.

Instabis Scientia et n̄ Scientia distinguuntꝫ realr ꝺ Logica docens ē Scientia, Utens vo n̄ ē Scientia, g distinguuntꝫ realr ante opus Inltûs. Jor ex Terminis ptt. Nor pbtꝫ: Objectum docentis ē Scibile ut Scibile, Utentis autē Objectum n̄ ē Scibile ut Scibile, g docens ē Scientia, Utens autē n̄ ē Sciā. Rꝫ Ngdo Norē quoad 2dū punctum probnē ejus digdo: Objectum Utentis n̄ ē Scibile ut Scibile, in recto Conditꝫ Ans; in Obliquo Negatꝫ Ans et Cqntia. Licet em Actꝰ Logicæ Utentis n̄ sint simpliciter Scientifici possunt tn̄ dici reductive et inhoative Scientifici. quatenꝰ in Obliquo tendunt ad Scibile et viam

parant

parant ad eliciendum assensum Scientificum. Rx 2do Lca Utens n̄ ē Scientia reduplicative ut utens ē, conceditur Nor; specificative ut htus ē Negatur Nor et Cqtia. Ille em̄ htus quo utimur Regulis Logicæ licet non ex usu d ex alio Capite nempe ex demonstraone sive ex assensu scientifico fiat Scia, usus tn ptinet ad illum, sicut dilectio proximi reduplicative qua proximi, dilectio n̄ ē virtus Theologica, qa hoc ht ex dilectione Dei, specificative tn qua charitas ē, erit virtus Theologica. qa ad eandem Charitatem pertinet dilectio Dei et proximi. Idem de Lca Utente proportionate dico.

Obijcitur cōn illatum 2dum. Logica Utens constituit unum per se htum Scientificum cum maa aliarum Sciarum g Lca utens ut ē in alijs Scientijs n̄ distinguitur realr ab illis. Cqntia manifesta. Ans pbtur: ex maa et forma fit unum p se d Logica Utens introducit formam in maam aliarum Sciarum g Logica Utens constituit unum p se cum htibus aliarum Sciarum. Rx 1mo Ngdo Ans, probne digdo: ex maa et forma fit unum p se in naalibus Conceditur; in Artificialibus Negatur Ior. Sed Lca utens communicat formam artificiale Conceditur Nor; naale negatur Nor et Cqtia. Rx 2do concessa Iore probnis digdo Nore: Lca communicat formam p modum causæ efficientis instrumentalis Conditur Nor; p modum causæ formalis Ngtur Nor et Cqntia. Rx 3tio digdo Ans 1mi Argmti: Lca Utens constituit unum habitum Scientiæ cum maa aliarum Scientiarum ut sumitur pro htu negatur Ans; ut sumitur pro instrumentis Sciendi scilt pro definitione divisione et argmtaone Conceditur Ans, et

negatur Cqntia. Sic enim pt constituere cum illis h̄tum scientificum saltim sdum quid unum.

QUÆSTIO 3tia

U: Ens Rationis Relativum sive directivum triumm mentis Operationum sit Objectum Logicæ artificialis Formale et adæquatum. nec ne.

Occasio quæstionis desumitur ex Pho qui lib 4 Metaph. Top. 5. dicit quod Dialectici et Sophistæ cum Pho eandem subeant figuram, nam de ōbus disputant. Idem dicit et in alijs locis et pcipue qd tractans de Lca nullam mentionem fecit Entis rnis, unde videtur asserere quod Lcā tractet de Ente reali. E contra 6 Metaph. Lcam n̄ numerat ir Scias reales p quod innuit qd Objectum Logicæ non est Ens reale

Circa istam quæstionem quot capita tot Sensus Authorum reperiuntur. Mastrius enumerat opiniones plus qm 20 quæ tn oēs ad 4 Classes revocari possunt. In 1ma Classe st ij Authores qui pro Objecto Logicæ ponunt voces sive Nomina rerum; ita Ocham, Gabriel, et alij Nominales. In 2da Classe erunt illi qui statuunt p Objecto Lcæ aliquid reale, sed et isti divisi st, alij enim statuunt res omnes, eo quod velint tam latepatere Objectum Lcæ, sicut et Metaphisica; ita Rudolphus Agricola et Alij Operationes Intellectūs ut dirigibiles intrinsecē sive extrinsecē directas; ita Zoares, Phonseca et Alij qm plurimi. In 3tia classe ponuntur illi qui dicunt aliquid esse conflatum ex Ente reali et rnis; ita Averroes, Mirandulanus Alijq.

In 4ta

In 4ta tandem classe sunt qui ponunt pro Objecto Logicæ Ens rnis, sed nec isti conveniunt, alij enim volunt Objectum Lcæ esse Ens rnis in tota sua latitudine sumptum, alij contractum sive ad argumentationem ut Alberty magnus, sive ad Syllogismum ut Scotus cũ sua Schola, sive ad demonstrationem ut Ammonij et alij Græci. Cæteri tandem Ens rnis, q̃ n̄ in tota latitudine sumptum, sed ut ē commune ad Intentiones 2das Inltûs fundatas in rebus, quæ intentiones exprimuntur in Lca p istos Terminos: genus, Species, ꝑdicamentũ prædicabile, ꝑdicatum, Subjectũ, argumentationes Syllogismus q. Ita tenet D. Thomas, Arauxon, Massius et omnes Communiter Thomistæ.

Articulus xmus

Exponunty Termini

Suppono 1mo. Res illas circa cujus Considerationem Scientia tribus Nominibus appellaty: Subjectum Objectũ et maã circa qm, quæ 3 partim st idem partim diversa. Sunt idem qa notat id quod in una quaq. Sciã consideraty. Sunt diversa qa diversas hnt formalitates inadæquatas. Dicity enim Objectum quod objcity considerãoni Scientiæ et terminat actus illig, tangm aligs Scopus illi ꝓpositus et Objecty. Dicitur Subjectum qa Subjcity passionibus quæ de ipso demonstranty et ꝑdicanty, qa ex illo oriunty. 3plx autem Subjectum Sumitur. 1mo pro Subjecto Inhæsionis

quando ē Substantia respectu accidentium. 2do pro Subjecto prædicationis quod ē inferius respectu superioris qualis ē Terminus ille qui in Propositione ponitur pro Subjecto. 3tio pro Subjecto attributionis sive Considerationis, et in tali acceptione Subjectū ē hujus loci. Dicitur etiam materia circa qm ex eo quod Scientiæ circa illam versentꝫ, v quia Comparatꝫ ad rationem formalem Sub qua et ad frām specificativam et distinctivam. Vocatꝫ etiā ab alijs Terminus qa ut Terminus terminat eam rem cujus est Terminus ita et Objectum Scientiā v potentiam terminat, ut ptt in Poā visiva, cujus Objectum nempe color Terminat eandem.

Suppono 2do. Duo inveniuntꝫ in Objecto, unum per modū maæ, aliud ꝑ modū formæ. Unde et Objectū triplex assignatur maāle et formale. Materiale est res quæ n̄ rn̄e sui sed rn̄e Objecti formalis a Scientia attingitur. Formale vō ē quod ꝑ se et rn̄e sui a Scientia Consideratur. Porro in Objecto frli duo sunt distinguenda, scilt. Genus Entis et gen. Scibilis; sive rationem frlem Quæ, et rnem frlem sub qua. Ratio formalis Quæ vocatꝫ aliter Objectū formale quod et inesse rei estꝫ res ipsa quæ rn̄e sui attingitur a Scientia. Ratio formalis Sub qua alio Nomine Objectum formale quo et inesse Scibilis est modus sive medium quo mediante attingitꝫ res ipsa principalis a Scientia quod ē dictum de Objecto Scientiarū hoc idem ptt ex Objectis Poārū.

Suppono 3tio. Objectū frle quod statuitꝫ 2plx adæquatum et inadæquatum. Adæquatū est qd neq. excedit Scientiam neq. ab illa excedit, comprehenditꝫ omnia quæcunq. in Scientia tractantur.

vocatur

vocatur alio Nomine totale et attributionis Objectum. Dicitur attributionis, qa omnia quæcunq in Scientia tractantur illi attribuuntur sive in recto ut passiones sive proprietates et species, sive in obliquo ut principia causæ partes. Inadæquatum est Pars Objecti inadæquati, dividiturq in Principale et minus principale. Principale ē Pars præcipua quæ principaliter Consideratur a Sciā. Minus Principale est pars minus principalis Objecti adæquati. hoc utrumq appellatur alio Nomine Objectum partiale. Ratio etiā Formalis Sub qua 2plx ē. Alia vocatur proprie ratio Sub qua; et alia ratio per quam. Ratio Sub qua est illud in quo conveniunt Omnia Objecta partialia alicujus Scientiæ et ideo a quibusdam dicitur Objectum communicatum, vocaturq communiter Abstractio. Ratio per quam est medium sive motivum sive causa propter qm assentimur conclusionibus, et ad istam revocantur principia Scientiæ.

Suppono 4to. Objectum attributionis ex mente Phi 1mo Poster: Tex: 2do et 26to definitur sic: Est id, de quo in Scientia præcipuē agitur, quod est et quidē, et quod per ejus quidquid est demonstrantur Passiones de eo in illa Scientia, et ad illud omnia quæcunq tractantur in Scientia revocantur v tanqm Principia v tanqm causæ v tanqm Species et partes v tanqm proprietates. hinc ad hoc ut aliquid sit Objectum adæquatum attributionis tres conditiones requiruntur. 1ma ē ut de illo sit specialis cura, intentio, et tractatio in Sciā. 2da ut contineat omnia quæcunq tractantur in Sciā cujus ē Objectum. 3tia est ut per illud specificetur et designetur Scientia ab omni alia.

Suppono 5to. Cum nihil possit sciri nisi sdm quod Ens est actu, ut docet Aristoteles 9no Met: Omnis enim nostra Cognitio fit ratione Entitatis. unde cum S. Doctore 4to Met: lect: 4ta: 2plx Ens assignamus. reale et rationis. Ens Reale est qd ht esse a parte rei ante omnem considerationē Intūs. Ens rnis ē qd tantū ht esse objectivē in Intu concipiente illud adinstar Entis realis. D est non ht esse ē subsistens neq; inhærens extra v intra intellectum sed tota ejus Entitas tam in fieri qm in facto esse, consistit in hoc quod ydario cognoscit in intellectu. Et hoc etiā 2plr sumit. 3mo late prout comprehendit Entia rnis etiā grammaticalia Rhetoricalia et ficticia. item negationes privationes et relationes, etiā illas quæ nō st Logicæ vg Relationes dextri v sinistri in cælo, relationem Dei ad Creaturas. Et sumitur Stricte pro Ente rnis Logico sive pro yda Intentione quæ consistit in relatione rāonis, qualis ē relatio generis ad Species, Speciei ad Individua, prædicati ad Subjectū, medij termini ad extrema, cōnis ad ymissas & his suppositis sit.

Articulus 2dus
Determinata Quæstio

Cōma Objectum formale quod adequatū Logicæ est Ens rnis directivum operationū Intūs. Objectum vero formale quo seu ratio formalis sub qua considerat istud Ens rnis est partim abstractio ab omni maa negative & partim principia juxta quæ demonstrat Conclusiones. Ut Aristotelis Cap 2. 4. Metaph: ubi metaphisicam equiparat Logicæ, eo quod sicut illa est de omni Ente reali ita hæc de omni Ente rnis. Et D. Thomas 4to Metaph: lect: 4. ait

lectione 4. et multis alijs in locis.

Pbtz 1 Pars 2plr. 1mo Illud ē Objectū frle quod adæquatum Logicæ cui conveniunt Omnes Conditiones Objecti formalis et adæquati, sed Enti rnis directivo Operationū Inltûs conveniunt, q̄ ef. Ior ptt. Nor quoad 1mū pbtz: Id 1mo p se n̄ rnē alterius attingitur a Scia de quo principia, partes, et passiones in illa demonstrantur, ꝯ de Ente rnis ꝓdicta hæc demonstrantz q̄ ef. Ior ptt: hæc enim st propriæ Objecti considerationis. Nor nam cum inquiritur p qm operationem Intellectûs fiat Ens rnis qm maām, et quomodo denominet, tunc principia de illo demonstrantz cum de Definitione propositione, argmtione, propositionibꝫ prædicabilibus et alijs tractatur, tunc partes et Species de illo demonstrantur, tunc Suppositio appellatio oppositio, Reductio, æquipollentia, conversio, et alia veritatem manifestantia explicantur, tunc passiones ꝯ proprietates illius declarantur q̄ ef. Nor pbtz quo ad 2dū ex hac prima ut sibi connexa constat nec valet si quis dicat: quod etiam Lcā de prædicamentis tractat, qa de his solum tractat n̄ materialr et sdū se sed frlr ut sclt in illis invenitz Ratio superioris et inferioris. maālr enim spectata ptinet ad metaphysicā; quoad 3tiā et 4tā conditionē ptt: nam Lcæ n̄ ē alia Cura nisi de Ente rnis p se tractare a quo Lcā dicitz rnālis non realis; quod vō Metaphysica tractet de Ente rnis, hoc facit sub diversa formalitate, id ē sdū communem rationem Entis, n̄ propriam et differentialem, id ē ut frā quædam intrinsecæ regulativæ operationum. Unde Ens rnis spectat ad metaphysicam specificativē sumptam, non vō reduplicativē. Pbtz 2do Pars 1 Coonis: Ens rnis nec excedit

Logicam, qa nulli alteri ꝯpetit Sciæ, nec ab ea exceditur quia omnia ad illud revocantur v tanqm partes v principia v passiones quod est de rñe Objecti frlis q Ens rnis. ē Objectum adæquatum ita ut ñ solum Intentiones 2dæ quæ fundantur in rebus quales st genus species, accidens, sed etiā quæ fundantꝫ in vocibus ut vg Nomen Verbum prædicatū, ampliatio ad illud pertineat.

Pbtꝫ 2da Pars Coōnis quoad 1mū: Objectū formale quo consequitur abstractionē 3plcē a māa, sed Ens rnis sub nulla harum Considerari pt q ē. Non sub 1ma ñ enim affectum qualitatibꝫ Sensibilibus; nec Sub 2da qa caret quantitate nec etiam Sub 3tia qa nullam ht maām a qua possit abstrahi positivē sed ttm negativē. Unde licet Deus in Theologia etiam negative consideretur, tñ hoc ibi fit propter Summa Dei perfectionē et actualitatem. Ens rnis vō propter imperfectionem v minimam Sui Entitatē v ut Massius docet, differt ab Ente rnis rñe frli quæ, qd tñ sufficit ad specificationem Scientiarum.

Pbtꝫ 2do 2da Pars Coonis quoad 2dū: Quia p Definitione Entis rnis tanqm principium demonstrantꝫ demonstrantur de eo Passiones vg de universali ꝑdicabilitas de definitione quod sit explicativa ignoti.

Infertur: Voces et res ñ possunt esse Objectū formale Logicæ sed ttm maāle. Operationes vō nullatenꝰ possunt essent, nisi quatenus inducunt rnē rerū. Rao 1mi quoad voces: tum quia Lcā pt esse sine vocibus; tum qa sequeretur Lcām ñ esse Eandem apud omnes gentes ex eo quod voces et linguæ ñ sunt eædem. Tandem quia voces p accidens attinguntꝫ a Logica inqntum selt st Signa manifestativa 2darum Intentionū. Quoad res rāo hæc

quia

quia Entia rnis applicantur rebus ipsis ut cognitis vg Aali tribuitur quod sit genus unde res ttm a Logica Considerantur rne 2darum Intentionum inquantum in ejs attenditur ratio generis aut speciei. Rao 3tij quoad operationes: quia operationum Inltus nullam ht curam Lca p se nisi p accidens, hoc e rnem Entium Rationis, nam p se spectant ad Scientiam de anima, ubi agitur de Inltu et ejus actibus. his positis:

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Objicitur con Coone. Ens rnis commune e Grammaticæ Rhetoricæ quæ tractant de figuris tropis specie q g n e Objectum frle Logicæ. Cqntia. qa Objectum formale n dat esse commune alteri Scie. deinde directivum dt esse prius directo d Ens rnis est posterius operationibus intellectus g n pt esse directivum. R ad 1mum digdo ans: Ens rnis e Commune quod provenit a libera impositione voluntatis qualia sunt Grammatica Rhetorica Concedo ans; quod provenit ab Inltu nego ans et Consequentiam, quia hoc solum est proprium Logicæ. R ad 2dum digdo: Directivum etsi sit quod reale Concedo; si rnis nego Iorem. et similr negata Nore nego Cqntiam.

Contra. Omne constitutivum et distinctivum dt esse perfectius eo quod p illud constituitur sed Ens rnis n est ~~constitutivum~~ Logica perfectius qa fit per rnem, Logica autem est htus realis g ef. R digdo Iorem: omne constitutivum si sit extrinsecum concedo Iorem; si sit intrinsecum qualis e Ordo ad Objectum Nego Iorem et negata Nore Negatur Consequentia.

Contra Ordo realis n̄ ē nisi ad Terminū realē sed p̄dictus ordo ē ad Terminū rnis g̃ ꝛ. Ior qa Ordo s̄ relatio rnis dt esse ad Terminum v̄ inter extrema realia. R̄ digdo Iorē: Ordo realis ꝛ si sit prædicamentalis concedit Ior; si sit transcendentalis ut hic Negatur Ior: concessaq. Nore Negat Cqntia.

Instabis. Inter Sciam et illius Objectū dt esse Relatio prædicamentalis sed ad Ens rnis n̄ ē relatio realis g̃ ꝛ. R̄ digdo Iorē Si sit ad Objectū realr existens condit Ior; si ttm ad existens p rnem Negatur.

Obicit 2do Ratio formalis generis Subjecti p̄dicati et aliorum st conceptus Inltus nostri, sed conceptus ē res quia ē qualitas et st Objectū Logicæ, g̃ Lca tractat de rebus. R̄ digdo Iorē: Ratio formalis si sumat pro Conceptu formali s̄ pro cognitione ipsa Concedit Ior; si pro conceptu Objectivo s̄ pro re cognita Nego Iorē. et Similr distinguo Nore Sed conceptus ē res conceptus frlis Conditur Nor; Objectivus illeq. p actum reflexus Negatur Nor; g̃ Logica tractat de rebus Negatur Cqntia.

Contra Vg est etiā relatio rationis seu Logica d̄ hæc est Ens reale qa producit htū Sciæ realē g̃ ꝛ R̄ digdo Norē: Sed sumpta maalr ut nimirū est actꝰ discursivus concedo Norē, ut ē dispositiva in tali figura Nego Norē. nam sic ē aliquid rnis. g̃ ꝛ negat consequentia.

Contra. Impossibile ē ut Ens rnis efficiat aliquid reale nemo enim dat qd n̄ ht, Sed illa demonstratio aliam ut ē disposita in modo et figura efficit Scientiam realem g̃ et ipsa ē realis. R̄ digdo Norem: ut causa efficiens Negat Nor, ut Conditio sine qua n̄ concedit Nor. ergo ꝛ.

Contra Ens rnis, ut Conditio sine qua non, etiam

nequit

nequit concurrere ad causandum aliquid reale q̃ ef.
Ans Specificativum alicujus realis ipsum dt esse reale
sed Ens rnis dt esse specificativum ipsius Logicæ quæ
est realis q̃ ef. R̃ digdo Jorem specificativum si sit
intrinsecum concedit Jor; et simul si se habeat per
modum partis constituentis, si intrinsecum et p mo-
dum Objecti negatur Jor; concessaq. minore nega-
tur Consequentia.

Obijcitur 3tio con eandē Coonē. Si Objectum Logicæ es-
set Ens rnis, Logica distingueret p illud ab alijs Scijs
sed n̄ distinguitur q̃ Ens rnis n̄ Objectum est ef. Jor
ptt a conditionibus Objecti adæquati. Nor pbtr: Ens
rnis n̄ pt specificare Logicam q̃ neq. distinguere ab
alijs. Cqntia ptt: qa distinctio respicit specificatio-
nem tanqm rnem sui formalem. Ans pbtr Ens reale
nequit specificari ab Ente rnis sed Logica ē Ens re-
ale realr intellectui inhærens q̃ n̄ pt specificari
ab Ente rnis. Jor pbtr: Inter specificans et specifi-
catum dt esse proportio sed ir Ens reale et Ens
rnis nulla ē proportio qa n̄ sunt ejusdem generis
in existendo cum Ens rnis nullam habeat in re-
rum natura existentiam extra opus intellectus.
R̃ Negando Norē cum sua Probne, ejus Probnis Jorē
distinguendo: Ens reale nequit specificari ab Ente
rnis intrinsecē concedit Jor; extrinsecē negat Jor.
et concessa simplr nōre eodem modo distinguen-
dum Cqns. Unde licet n̄ sit proportio ir Ens re-
ale et Ens rnis in genere Entis, benetn ē propor-
tio inter illa in genere Scibilis.

Instabis Logica etiam extrinsece n̄ pt specifi-
cari ab Ente rnis q̃ Solutio n̄ valet. Ans pbtr: htus
realis petit specificativum reale sed Lca est htus

realis — q. ꝯ. R̄ digdo Probnis Jorē: Habitus realis petit specificativum reale extrinsecum negatꝫ Jor; intrinsecum conceditur Jor. et concessa nore similr distinguendū Consequens. Specificativum q̄ extrinsecum cujuslibet scientiæ ē ipsū Objectum quod in Logica ē Ens rnis, et hoc licet n̄ habeat existentiam ꝑ se, tn̄ habet illam ꝑ principium productivum sui esse, s per Intellectum quem respicit, tanqm causam suam. Specificativum autem Intrinsecum Scientiarum est ordo realis ad suum Objectum, ꝑ quod Objectū quælibet Scientia constituitꝫ, et hic Ordo sicut ē realis, ita Scientiam facit realem.

Urgebis. Non ē compatibile specificativū intrinsecum reale cum specificativo extrinseco rationis, q̄ si Ordo realis Logicæ ad Objectum, est quid intrinsece specificativum, Ens vō rnis extrinsece, non videtur Ens Rnis posse subsistere pro Objecto Logicæ. Ans pbtꝫ: Ordo realis dt esse ir̄ extrema realia, ꝺ Ordo rnis extrinsece specificans n̄ est extremum reale q̄ n̄ est compatibile. R̄ Ngdo Ans Probnis distingdo Jorem: Ordo realis dt esse inter extrema realia, Ordo prædicamentalis Conditꝫ Jor; Ordo transcendentalis Ngtur Jor. Ordo autem iste transcendentalis in Logica ē ipse habitus Logicæ, ut connotat Ens rnis quod autem iste Ordo transcendentalis possit ordinari ad Entia Rationis patet in Actu quo formo hymeram, aut quo fingo fabulas, qui actus n̄ respicit Entia realia, et tn̄ est realis.

Objicitꝫ

Obijcitur 4to Contra eandem Coonem: Objectum cujuslibet Scientiæ dt habere proprietates de se demonstrabiles, ergo non pt esse Objectum Logicæ. Ior pt: alias enim nihil haberet Objectum, qd de ipso demonstrari possit, seclusis enim proprietatibus nihil e quod cum Objecto habeat necessariam connexionem. Nor pbtr: Istæ proprietates Entis rnis v essent reales v rnis, sed neutræ esse possunt, ergo Ens rnis non habet proprietates de se demonstrabiles. Ior a sufficienti enumeratione pt. Nor pbtr: Non sunt reales quia essent nobiliores Ente rnis, non sunt etiam Entia rnis quia idem esset proprietas sui ipsius, ergo Ens rnis neq. reales neq rationis proprietates hre pt. Rt Ngdo Nore: Quia Ens rnis in communi ht istas proprietates, quodsi ostensivum veritatis, directivum mentis operationum, generativum Scientiæ et hæ proprietates demonstrantur a priori; medium autem talis demonstrationis est ipsa denominatio naturæ realis. Quando autem dicitur quod essent v reales v rationis hæ proprietates dico esse Entia rnis, nec propterea idem erit proprietas sui ipsius cum sub Ente rationis plura sint Entia rationis in quibus unum e pprietas alterius, ut oppositio, æquipollentia, conversio sunt proprietates

Instabis. De rne proprietatum e, ut simul coexistant Subjecto, nec possint naalr separari ab illo, d Proprietates Entis rnis non coexistunt sed separantur ab Ente rnis, qa hnt esse factum Inltus, qui libere ponit in executione, ergo proprietates Entis rnis non possunt adhuc esse Entia rationis. Ior pt

Quia proprietates existente Essentia, cujus sunt proprietates, et ipsæ existunt, ut ptt inductione Ergo
R̄ digdo Jore: Proprietates coexistunt Subjecto quæ resultant naālr sine interventione alterius actionis Cont Jor: quæ n̄ resultant naālr sed per interventionem alterius actionis Consequunt rel Ngt Jor. Eodē modo distincta Nore Ngt cqntia. Unde n̄ ē paritas ir proprietates Entis realis et Entis rnis. Proprietates em̄ reales hnt esse dependenter ab actione Inltus; Unde Poā, essentia, statim ponuntur absq dependentia ab actione alicujus, proprietates vō rationis dependent et a fundamento et a consideratione Intellectūs. Unde ad has proprietates sufficit, ut ita cum Ente rnis nectant ut essentia unius exigat fundare positionē alterius accedente Intellectūs operatione

Dices. Non Ens nullas ht passiones sed Ens rnis est n̄ Ens cum n̄ detur a parte rei existens, g Ens rnis nullas ht passiones sive proprietates.
R̄ digdo Jorem: Non Ens nullatenus existens qd est pure possibile nullas ht passiones sive proprietates Cont Jor; Non Ens existens saltim in Intellectu Ngt Jor. Et applicata distinctione minori Ngt Cqntia. Quia Ens rnis ht esse Objective in Intellectu, quod ē sufficiens Terminativum Scie et cqnter passionum principium

Objicitur cond Illati xmā Partē. Voces in Logica Definiunt dividunt et p illas omnia explicant imo p voces definiunt Partes orationis, s nomen et verbum, ex quibus oā alia oriuntur ut Proprietates Syllogismi g ec. R̄ digdo Ans Voces p accidens ut sunt signa Conceptuum Condt Ans; p se ut objectū Ngtur ans.

Contra

Contra. A vocibus sumitur differentia Logicæ dum dicitur Sermocinalis quia voces per se considerantur. Rx digdo Ans: A vocibus differentia extrinseca s. denominativa maalr Condtr Ans; differentia intrinseca et essentialis s. formalis Ngtr Ans.

Contra. Differentia habitus determinans Inltum circa suum Objectum e intrinseca sed per voces determinatur Inltus in Logica his enim cognitis et earum sfcatione facile in modis Syllogismos formare poterit quod est. Rx digdo Nore: sed per voces etiam tanquam per objectum, per accidens Condtr Nor; tanqm per objectum per se Ngtr Nor: quia difficultas n est in Cognitione vocum d in pronuncianda natura 2darum Intentionum.

Obijcitur cond illati 3tij Partem I. Operationes intellectus ut dirigibiles tractantur a Logica quia sunt Objectum Logicæ. Ans D. Thomæ qui initio Posteriorum docet actus mentis s. operationes intellectus esse propriam materiam Logicæ, ac ibidem ostendit Logicam esse directivam illarum Rx D. Thomam loqui de maa dirigibili n vo cognoscibili.

Contra. Operationes Intellectus qualr denominantur, talr considerantur, sed denominantur directivum Inltus quia et considerantur. Rx digdo Nore Denominantur extrinsece Concedo Nore; formalr passive ac intrinsece ngo Nore.

Contra Realis denominatio n pt hri ab Entibus rationis sed hæc denominatio per rnem Inltus quod n sit directiva e realis; quia directio est accidens reale quod est Rx digdo Norem: sed e realis ut sfcat Actionem Concedo; ut sfcat notionem quæ illam actionem denominat nego Nore.

QUÆSTIO 4ta

U: Logica sit Scientia una specie Athoma et simplex qualitas. nec ne

Occasio istius Quæstionis sumitur ex varijs locis Aristotelis qui Lcam aliter alibi vocat, ut 2do Metaph: lect: 5. vocat eam modum Sciendi, 1mo Thopi: instrumentum Sciarum, 1mo Rhetoricorum Cap: 2: facultatem n habentem determinatum Objectum, 3tio Metaph: Artem probabiliter disserendi. E contra vo 4to Metaph: comparat illam cum Metaphca, cum Objecto 1mo Poster: Tex 27 confert eandem rne principiorum communium. Unde cum Metaphca sit Scia merito dubitatur an etiam Lca sit simpliciter Scientia, an vo possit dici aliquo modo Ars. Opiniones circa 1mam Partem Quæstionis st præcipue tres. 1ma negat Logicam tam docentem qm utentem esse Scientiam, sed instrumentum Sciendi v artem v facultatem esse dicit, ita Ammonius, Ægydius, Romanus, Rodolphus et alij. 2da e Eorum qui dicunt tam docentem qm Utentem esse simplr Scientiam; ita Murtia, Didacus a Iesu et alij recentiores. 3tia opinio e eorum qui tenent Logicam docentem esse vere Scientiam quoad omnes suas Partes, non vero Logicam Utentem; ita tenent D. Thomas et Scotus cum suis Discipulis. Circa 2dam Partem quæstionis 3 etiam sunt Sententiæ. 1ma est Nominalium qui tenent

Logicam

Logicam hrē ttm unitatem aggregationis, et n̄ esse unam p se; id est tot esse Scientias per se in Lca quot sunt libri Logicæ. 2da ē quæ tenet Logicam esse unam genere et multiplicem specie; ita Scotistæ Toletus et alij. 3tia tandem Sententia est ē communis Thomistarū qui Logicam Statuunt esse unam unitate specifica; ita Capreolus, Magister Soto, Philippus a SSS. Trinitate et alij.

Circa 3tiā Partem Duæ st opiniones. 1ma tenet n̄ ttm Lcam sed et omnes alias Scias n̄ esse simplicem qualitatē, sed quid aggregatū ex pluribus habitibus; Ita Gregorius, Scotus et alij Nominales et Scotistæ. 2da tenet Logicam esse simplicem qualittem; ita Cajetanus, Magister Soto, Dominicus de Flandria, et communiter Thomistæ.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo Nomen Scientiæ multis modis sumi posse. 1mo Sumitur latissime pro quacunq; notitia rei etiā pro experientia, et in hoc sensu dicitur qui expertus ē frigus, scit esse frigidum. 2do Sumitur pro Fide sic dicimur Scire Deum. 3tio pro Notitia acquisita p narrationem aut lectionem aut alio modo quocunq; sic scimus Iaconiam, Americā novum mundum. 4to pro Cognitione etiā sensitiva, in quo sensu Aristoteles 1mo Metaph:

dicit: omnes hnes naalr scire desiderant. 5to tandem sumitur propriissime pro nititia et cognitione discursiva certa et evidenti. Et in hoc sensu definitur ab Aristotele 1mo Poster: cap: 2: sic: Scire est rem p causam cognoscere propter qm res est quoniam illius e causa et n contingit aliter se hre. Communiter definitur sic: Scia est habitus Intellectualis verus certus et evidens rei necessariæ p propriam causam acquisitus p demonstrationem. Ex quibus definitionibus ad scientiam proprie acceptam 6 conditiones requiruntur, s colliguntur requisitæ. 1ma Conditio; quod sit scientia vera: error enim et falsitas repugnat Scientiæ. 2da quod sit certa: formido enim aut dubietas opinione constituit n sciam. 3tia quod sit evidens ut distinguatur a Fide tam humana qm Divina quæ e argmtum rerum apparentium. 4ta quod sit de necessarijs, id e de immutabilibus aliter se n habentibus. 5ta ut sit de Objecto universali de Singularibus enim n e Scientia. 6ta ut sit p demonstraone acquisita, id e p discursum Syllogisticum: qa Scientia quælibet non est Cognitio sed cognitio rei p causam et quidem propriam. Et in hoc sensu quæritur an Lca sit Scia.

Suppono 2do In vera Scientia hæc tria reperiri: Subjectum, Principia, et passiones; qa sine his n potest esse demonstratio pariens Sciam: Porro Scientia in rigore accepta 2plx est Actualis et habitualis. Actualis e assensus sive cognitio

demonstrativa

demonstrativa qua rem aliquam actualr cognoscimus quæ tamdiu in nobis perseverat qmdiu alicui Conclusioni assentimur. Habitualis est quæ in nobis manet generaturq. in Inltu ex frequentatis Actibus scientificis reddens Inltum capacem ad Similes Actus Exercendos. Præsens g quæstio procedit de Logica habituali n̄ actuali.

Suppono 3tio Artem sic n̄ sumi prout contradistinguitur nāæ ut illam usurpat Aristoteles 2do Phisicorum, neq. in illa acceptione prout contradistinguitur experientiæ ut dicitꝫ 1mo Metaph: cap: 1. Experientia est Singularium; Ars vō Universalium. neq. Sumitꝫ pro Sola collectione ꝑceptorum alicujus Sciæ, qa sic Nomen Artis pt etiā attribui scientijs, sed Sumitꝫ ars stricte prout illā Aristoteles 6to Ethicor Cap: 4. definivit: Ars ē habitꝰ cum recta ratione factivus earū rerum quæ aliter atq. aliter se habere possunt et n̄ hnt principium Artis in se ipsis d in nobis. Sed quoniam opus quod efficitꝫ pt esse 2plx. aliud externum et corporeum ut Domus Cathedra ꝛ aliud internum et incorporeum ut Syllogismus Proō ꝛ quæ st opera improprie; unde etiā Ars 2plr Sumitur. 1mo proprijssime pro habitu factivo operis externi ꝑ operationem corpoream et externam; et hujus generis st artes mechanicæ sive serviles quæ dicuntꝫ tales quia ordinantꝫ ad bonū corporis et exercentꝫ ꝑ corpus, qd dt servire rationi. 2do Ars minus proprie accipitur pro habitu factivo

operis interni p operationem animæ internam et tales artes numerantur 7. dicunturq liberales.

Suppono 4to. Unum sdum Phum est illud qd ē indivisum in se et divisum a quolibet alio, ut Petrus dicitur quid unum qa est indivisus in se et divisus ab alijs individujs naturæ humanæ. Unde unitas ē Indivisio in se et divisio a quolibet alio. Hæc autem unitas est 3plex Numerica, specifica, et generica. Numerica ē sdum qm quævis est Singularis et una, ut Petrus. Specifica est sdum qm plura singularia conveniunt in specie et natura; ut Petrus et Joannes dicuntur unum specie, quia sub eadem specie hnis continentur et unam communem Definitionem sive nãam habent. Unitas generica ē irter illa quæ licet diversas hnt Defitiones proximas conveniunt tn in aliquo uno superiore; ut hō et equus in nãa aãlis. Unitas specifica sumitur ab unitate Objecti adæquati et ab unitate finis. Unitas generica ab unitate Objecti generici circa quod versatur Scientia. Unde illa Sciã erit una genere cujus Objectum frle ē unum genere. et sic omnes Sciæ speculativæ sunt quid unum genere. Una specie sciã dicitur cujus Objectum frle ē unum specie; ut vg Arithmetica. Illa vō una numero ē Sciã quæ in uno numero Subjecto invenitur vg Arithmetica in Inltu Petri ē una numero. Et quia unitati apponitur distinctio; Unde illæ Scientiæ distinguuntur genere quæ objectis genericis et diversis finibus

finibus Differunt ut sunt Scia speculativa et practica. Illæ vō differunt specie quæ ꝑ objecta formalia differunt specifice; ut arithmetica et Geometria quarum unius Objectum frle ē numerus, alterius magnitudo. Illæ differunt numero quæ st in Subjectis numero differentibus; ut arithmetica Petri differt ab arithmetica Joannis. Præsens quæstio n̄ currit de universalitate generica, sed de unitate formali id ē de unitate specifica v Generica, nam de priori n̄ ē dubium quod Lcā Petri, ā Logica Pauli differat numero sicut et ipsa Subjecta sunt distincta numero. his suppositis.

Articulus 2dus

Determinatꝫ Quæstio

Coo 1ma. Logica docens est verē Scia quoad oēs suas partes. Est aristotelis 4to metaphi ubi Logicam æquiparat methaphysicæ 1mo Priorum: ubi dicit Acturum se de Scia, et 2do Posteriorum Tex: 20. ubi dicit egisse se de Scia demonstrativa. Itē 1mo Rhetoricorū cap: 4. vocat Logicam scientiam resolutivam. Est etiam D. Thomæ 4 metaphi lect: 4. Scoti Quæstione 1ma universalium. D. Augustini in Dialectica Cap: 1. et libr: 2. doctri-

næ

Christianæ Cap: 26. et oũ ferme Thomistarũ et Scotist.

Pbr Coõ Rne. Cognitio certa et evidens p demonstrationem acquisita ẽ Sciã proprie sumpta d Logica Docens quoad oẽs suas Partes est cognitio certa et evidens p demonstrationem acquisita q̃ ef. Ior ptt ex Supposito 2do. tum quia ad veram Scientiam spectat ut ex principijs evidentibus p evidentem cqntiam proprietates suorum Objectorũ demonstret de earũ essentia. Nor Pbr: Cognitio sive habitus probans Conclusiones suas et Sciens causas earum est certus et evidens p demonstrationem acquisitus d Logica quoad oẽs suas partes ẽ talis cognitio sive habitus q̃ ef. Ior ptt ex 1mo Poster: cap: 2. ubi dicitur quod demonstratio sit Syllogismus pariens Sciãm; qa procedit p causas 1mas et immediatas. Nor pbr per omnes Partes sive libros Logicæ sive quoad ptem Dialecticam, Topicã, Sophisticã procedit Logica demonstrative q̃ quoad omnes suas Partes ẽ cognitio p demonstrationem. Ans pbr: Tam bene ostenditur de Syllogismo demonstrativo quod generet Scientiam ex eo; qa procedit ex veris primis et immediatis, qm de Syllogismo Topico probabilitas p hoc qd constet propositionibus pbabilibꝫ, qm etiam de Syllogismo Sophistico apparentia v deceptio ex eo quia utitur æquivocationibus et alijs causis errorũ tanqm proprijs medijs et causis conclusionum

non aliter

n̄ aliter sicut risibile de hn̄e demonstratꝫ ꝑ Aal rationale, q̄ ꝑ omnes partes sive Libros Logicæ procedit demonstrativē.

Infertꝫ 1mo. Logica docens n̄ ē facultas. Ratio habitus qa n̄ ē indifferens ad utramq. Contradictionis partem probandā n̄ ē facultas, sed Logica universalr accepta prout tractat de Definitione, divisione, demonstratione, et alijs modis sciendi late sumptis n̄ ē indifferens ad utramq. Contradictionis partem ut ptt q̄ n̄ ē facultas

Infertꝫ 2do. Logica Docens n̄ ē simplr oūm scientiarū ꝑstantissima, pt tn̄ dici nobilior alijs saltim sdū quid. est contra Authores 2dæ sententiæ. Ratio 1mi quia Logica n̄ ht Objectū nobilius alijs Scientijs neq. modū demonstrandi certiorem cum Mathematica sit certior in demonstrando, sed nobilitas Sciarū simplr in his duobus consistit q̄ ef. Ratio 2di qa Logica ordinatꝫ ad cognitionem veri et dirigit Inltū, ne in Scientijs operationibꝫ erret quoad omnes alias Scientias illarum quoq. discursus ꝓpria ratione ꝑficit, q̄ saltim sdū quid ē nobilior alijs.

Coō 2da. Logica Utens qua Utens sive reduplicative sumpta n̄ ē verē Scientia in recto, pertinet tn̄ saltim reductive ad genus Sciæ. Est D. Thomæ loco supracitato, et ē communis Thomistarū et Scotistarum.

Pbr 1ma Pars Coonis. Ad hoc ut aliqs habitus

sit vera Scia dt demonstrare passiones de suo Subjecto, d Logica Utens n demonstrat passiones de suo Subjecto g Logica Utens n est Scientia Nor pbr: Actus Logicæ Utentis e constituere instrumenta apta ad disputandum definiendum, sed in tali constructione n demonstratur propria Passio de Subjecto, g Logica Utens ec. Nor pbr In constructione defnis Divionis et argmtionis et cæterorum solum attenditur partium Compositio sub certa forma seclusa omni consideratione Passionis, g ec.

Confirmatur 1mo. Usus rei n e ipsa res g et Usus Scientiæ n e ipsa Scia. Subsumo Sed Logica Utens e usus Scientiæ g n e Scientia.

Confirmatur 2do. Usus Logicæ in alijs Scientijs n semp parit Sciam g Logica Utens non est Scia. Ans ptt quia Syllogismus vg Topicus v Sophisticus in materia Physica hic errore ille opinionem parit g usus Lcæ n semp parit Scientiam.

Pbr 2da Pars Coonis. De quo Scia pdicatur in Obliquo, illud ptinet ad genus Scientiæ reductive, Sed de Lca Utente pdicatur Scia in obliquo g Utens ptinet ad genus Sciæ reductive. Nor pbr: de modo Sciendi Scientia pdicatur in Obliquo sed Logica Utens e modus sciendi g ec. Ior pbr: quia falsa e frlr hæc propoo:

modus

modus Sciendi ē Scientia; ista vō ē vera: modꝰ sciendi ꝑtinet ad Sciam v modus Sciendi servit Scientiæ, ꝙ de modo Sciendi ꝓdicatꝫ Scientia in Obliquo. dixi in Coone Utens reduplicativē qa cum sit unus idemq habitus cū Lca Docente ut probatum superius, entitate et specificative obtinet Nomen Scientiæ.

Infertꝫ. Logica Utens ut Utens ē ars n̄ ꝓprie d ꝑ similitudinem. Ratio 1mi qa Lca utens sdum Regulas præscriptas a docente operatꝫ et facit opera interna vꝫ defn̄es divisiones, ꝙ est ars. Rao 2di qa de ratione artis propriē et simplr sumptæ est, ut introducat frā in materiā externā, ut ptt in actibꝰ mechanicis, quæ vt artes propriæ, sed Lca Utens n̄ introducit frām in maām externam ut dictū in rn̄e priori ꝙ n̄ ē ars propriē sed ttm similitudinariē.

Coō 3tia. Logica Docens ē una specie athoma ita tenet Magister Soto quæs: 3. Proœmialium et alij cum illo Thomistæ.

Pbr 1mo. Quæ Scientia ht unā rn̄ē frlem Objecti quæ et Sub qua illa Sciā ē una specie athoma, sed Logica Docens ht unā rn̄em frlem Objecti quæ et Sub qua, ꝙ ē una specie. Ior ptt ex Supposito 5to, nor etiā ex eodꝫ tum ex ꝓcedenti quæstione ubi egimꝰ de Objecto frli quod, ꝙ ꝯ.

Pbr 2do. Si aliquid tolleret unitatem specificam Logicæ tunc maxime tolleret eandem pluralitas et diversitas Coonum, sed hæc n̄ tollit, q̄ nihil eandem tollit. Cqntia Logica ē una specie infima. Ior ē Partis adversæ. Nor pbr: Omnes Conclusiones Lcæ cadunt sub unam rationem Objecti specifici formalis q̄ pluralitas ac diversitas conclusionum n̄ tollit unitatem specificam Logicæ. Cqntia ptt; Ans pbr: Oēs conclusiones Logicæ etsi sint distinctæ specifice maālr et in rn̄e Entis, n̄ sunt tn̄ distinctæ inesse scibili et frlr; qa omnes considerantur a Logica quatenus sub eadem ratione formali quæ, id ē sub ratione Entis rn̄is sive 2dæ Intentionis; nec non sub ratione formali sub qua conveniunt. videlicet ratione abstractionis ab omni materia negative; omnes em̄ nullam involvunt materiam, q̄ omnes Conclusiones Logicæ cadunt sub unam rationem Objecti specifici formalis.

Coō 4ta. Logica Docens ē simplex qualitas. ē D. Thomæ 1ma 2dæ Quæs: 5ta. art: 4 ad 3. Cajetani ibide et aliorum.

Pbr 1mo Authoritte S. Doctoris lococitato: Ille qui in aliqua Sciā acquirit p demonstrationem Scientiam Conclusionis unius, habet quidem habitum scientiæ sed imperfectæ, cum vero

acquirit

acquirit p aliquam demonstrationem Scientiam Conclusionis alterius n aggenerat in eo alius habitus 2 habitus qui prius inerat fit perfectior ut pote ad plura se extendens eo quod Conclusiones et demonstrationes unius Scientiæ Ordinate sunt, et una derivatur ex alia, Ergo ex mente D. Doctoris Scia quælibet et cgnter Logica est simplex habitg non aggeneratus aut compositus ex pluribus partialibus habitibus p diversos actus acquisitis, ut ex ipsis verbis S. Doctoris clarè patet.

2br 2do Coõrne. Qui habitus Conclusiones suas materialr inesse Entis specificè inter se distinctas sub eadem ratione formali considerat, ille habitg est simplex qualitas, Sed Logica docens omnes suas Conclusiones maalr inesse Entis specifice inter se distinctas sub eadem ratione formali considerat g Logica docens é simplex qualitas. Nor patet ex Coõne stia. Jor pbr: Deo Intellectus é simplex Potentia absq ulla sui maali compositione quamvis distincta Objecta attingat. qa ad omnia illa Objecta sub eadem ratione formali specificativa ipsius Potentiæ terminatur, g etiam qui habitus Conclusiones suas cf. Cgntia pbr. quia habitus est perfectior Potentia g ipsi dt proportionari in eo, quod sicut Potentia quæ universalior est, et pluribus distinctis habitibus perfectibilis, omnia p dictorum habituum Objecta sub unica attingit ratione formali, seu sub abstractione et universali ratione veri, absq

aliqua sui Compositione, ita quilibet Scientificꝰ habitus nõ ad omnia in universum Objecta intellectus, sed ad omnia quæ sub speciali et formali ratione ipsius habitus continentur, possit extendi absq. sui multiplicatione, et omnia ut Simplex qualitas absq ulla sui compositione terminare.

Respondent Adversarij aliqui ad hanc probationem negantes paritatem inter intellectum et habitum; quia Potentia intellectiva non producitur nostris actibus, atq. ideo è simplex, habitus autem nostris actibus generatur, ac proinde nõ pt dici simplex qualitas.

Contra. Etsi Potentia intellectiva nõ producatur nostris Actibus, habitus vò scientificus producatꝫ tn semper inter habitum et Potentiam manet proportio, q si Potentia intellectiva ad omnia sua Objecta absq. ulla sui compositione terminatur, quia omnia illa sub eadem ratione formali attingit, etiam habitus quamvis nostris actibus genitus omnia sua Objecta absq. aliqua sui compositione attinget, quia ad omnia sub eadem ratione formali terminatur.

Infertur 2mo. Logica docens ut ambit Principia et Conclusiones nõ est unus specie habitus, nec una Simplex qualitas. Rao quia principia cognoscuntur per habitus simplicis intelligentiæ, Conclusiones vò per habitum Scientiæ, q habitus Intelligentiæ et Scientiæ sꝰt inter se

distincti

distincti, q Logica docens ut ambit Principia et Conclusiones &c.

Infertur 2do. Logicam Docentem, ut amplectitur Scientiam et opinionem, non esse unum simplicem habitum nec unam simplicem qualitatem, probabile est. Partem affirmantem tenet Magister Soto ques: 3. Prodemialis in responsione ad ultimum. Ratio illius e; quia Scientia et Opinio sunt duo habitus n' solu specie sed etiam genere diversi ut Philosophy docet lib: 1. Poster: Cap: 20. et 25. q Logica docens ut complectitur Scientiam et opinionem id est conclusiones demonstrativas et probabiles n' est unus simplex habitus. Ratio partis alterius. quod scilicet sint unus simplex habitus Conclusiones Logica tam probabiles qm demonstrative Logica ut e unus habitus poterit p diversa media scilicet p necessarium et p contingens demonstrare inclinare intellectum ad Contrarios assensus Scientiæ et opinionis, q ut amplectitur Conclusiones demonstrativas et probabiles est unus simplex habitus. Contia p.tt. Ans p.br a part: Potest una causa p diversa media producere contrarios effectus scil necessarios et contingentes & etiam habitus Logicæ p diversa media poterit generare Scientiam et opinionem.

Articulus 3tius
Solvuntq Objectiones

Obycitz con̄ π Coones. Scientia habens Actus opinativos non ē quoad omnes partes verē Scientia, d Logica ht Actus opinativos q̄ non est vere Scientia quoad omnes partes. Jor ptt; quia Actus Opinativi non possunt causare veram Scientiam. Nor etiā clara; quia Logica disserit ex probabilibus, ut ptt ex πmo Thop: et efficit Syllogismos Topicos q̄ habet Actus opinativos saltim quo ad partem topicam. Rf digdo Jores: Scientia habens Actus opinativos elicitive n̄ est vere Scientia Conceditur Jor; Actus opinativos directive negatur Jor. similiter applicata distinctione minori Neganda Consequentia. Logica enim docens quatenus Scientia saltim sdario potest dirigere intellectum ad actum probabilem et evidentem et licet Actus opinativi ex Parte materiæ dirigibilis et effectus subsecuti sint quid contingens et singulare, tamen ex parte modi dirigendi et Regularum p̄ quas procedunt sunt quid scientificū et ur̄sale.

Instabis. Scientia debet parere Scientiam qa simile producit sibi simile, q̄ si Logica potest producere actum probabilem non erit vere Scientia. Rf digdo Ans: Scientia dt parere Sciā πmario Concedo ans; 2dario nego Ans. similiter distinguendum Consequens: q̄ si Logica pt producere actum probabilem πmario n̄ erit verē Scientia Conceditz Cqns; si pt producere actum probabilem 2dario non erit vera Scientia Negatz Cqns et Cqntia.

Urgebis

Urgebis. Habitus sumit denominationem ab actu q si Logica potest producere actum probabilem, etiam 2dario Logica erit habitus opinionis. R digdo Ans: Sumit denominationem ab actu 1mario Concedo Ans; ab actu 2dario nego Ans et cqntiam. Sic etiam habitus Charitatis denominatur a dilectione Dei tanqm ab Effectu primario, non vo a desiderio et gaudio. hoc idem dicendum de actu opinativo et scientifico in Lca.

Obijcitur con 2da Coone. Logica Utens acquiritur per demonstrationem, q est Scientia. Ans ptt quia per eundem actum et in eodem instanti in quo acquiritur Logica docens acquiritur etiam Logica: Utens sunt enim unus idemq habitus sola ratione ratiotinata distinctus. Eqtia etiam ptt quia demonstratio est instrumentum Sciendi. R digdo Ans: Logica Utens acquiritur per demonstrationem tanqm effectus ejus 1marius Negatur Ans; tanqm effectus 2darius et consecutus conceditur Ans et negatur Cqntia. Demonstratio q per qm acquiritur Lca 1mario Terminatur ad docentem et 2dario ad utentem; unde utens n pt esse simpliciter Scientia. Sicut etiam licet ad qualitatem vg Sequatur Similitudo n motus alterationis, ideo e ad similitudinem, qa e ad qualitatem cu talis motus n terminetur p se 1mo sed ttm 2dario ad similitudinem.

Instabis Logica docens et Utens sunt idem realr habitus ut dictum quest. 2da. q si Lca docens directe sub htu Sciae etiam Utens erit directe sub eodem htu Scientiae. R ad Ans quod Lca Utens specificative sive Entitative sit realr idem cu docente,

non aute

non autē reduplicative sumpta, ac proindo sic sumpta non erit Scientia nisi indirecte.

Urgebis. Implicat eundem htū esse Sciā et n̄ esse Sciām sed Lcā docens et Utens st unꝰ et idꝫ htus (ut dictum) ꝗ implicat Lcā docentē esse Sciām, et utentē n̄ esse Scientiā. Rꝫ digdo Iorē: Implicat eundem habitū esse Sciā et n̄ esse Sciām tā sdū rē qm sdū rnē Contꝫ Ior. eundꝫ sdū rem ꝺ diversū sdum rnem negtꝫ Ior. Similr distꝫ Nor: Sed Lcā docens et utens st idꝫ habitꝰ sdū rē et sdū raonē simul Ngtꝫ Nor; sunt idꝫ sdū rem ttm concedit minor et negatur cqntia.

Replicabis. Distinctio rnis n̄ sufficit falsificare Propōnē ꝗ distinctio rationis n̄ sufficit adhoc ut contradictoria dicantur s verificentꝫ de una eademq re. Ans pbr: ab quod res est v n̄ est, res dicitꝫ vera v falsa ꝗ cum Lca docens et utens Sola rnē distinguantꝫ, si dicens ē Sciā et Utens erit Sciā. Rꝫ digdo Ans: Distinctio rnis n̄ sufficit falsificare Propōnē, si ipsa distinctio rnis s id penes quod extrema distinguuntꝫ ratione in Propōne n̄ importetur Concedo Ans; si importetur Negatꝫ Ans et cqntia.

Promovebis argmtū. Quando aliquod ꝓdicatū essentialr dicitur de aliquo, etiam de illo dicitur reduplicative licet interveniat distinctio rationis ꝺ de Lca docente et utente essentialr dicitꝫ Sciā, ꝗ hæc eadꝫ dt dici de illis licet inter eas interveniat distinctio rationis. Ior pbtur exemplo: homo vg essentialr ē aāl ꝗ etiā reduplicative homo qua homo ē aāl. Rꝫ digdo Iorē: si illud ꝓdicatū dicatur de Subjecto essentialr frlr ut in allato exemplo Ctꝫ Ior; si dicatꝫ essentialr identice Negatꝫ Ior. distinctaq nore Ngda Cqntia. exemplificatꝫ hæc distinctio: Nam licet recte dicatur hic hō ē Deus (demonstrando de Christo) n̄ tn̄ recte dicitꝫ: hic hō qua hō ē Deꝰ (etiā de Christo demonstrando) qa Deū esse n̄ convenit huic hni id est Christo essentlr frlr s quatenꝰ ē hō, ꝺ ttm identice s quatenꝰ humanitas ē unita verbo divino in Christo. idē dicendū ē in proposito quia Lca Utens ē idꝫ htus essenlr identice cū docente n̄ vō essenlr frlr.

Obijcitꝫ cond

Obycitur contra illatum ejusdem Conclusionis. Ois ars versatur circa opus sensibile, d Logicæ utentis nullum est opus sensibile, g Logica utens n̄ ē ars etiam improprie. R̄ disdo jorē: Ois ars servilis et mechanica, Conceditur jor, ars liberalis qualis ē Logica utens, Negatur jor, et sub eadē distinctione negatur nor et Cqntia.

Dices. Eadem simplex qualitas n̄ pt esse simul ars et Scientia d Logica ē una eadē et simplex qualitas ut dictum in Conclusione 4ta, g n̄ pt esse simul ars et Scientia. R̄ digdo jorē. Eadē qualitas spectata sub eadē rne Conceditur jor, sub diversa rne negatur jor et ~~Cqntia~~. concessa minore similiter distinguendum Cns, Logica g quatenus demonstrat sui Objecti proprietates est Scientia, quatenus vō certas Regulas continet et illas servat ē ars.

Obycitur cōn 3tiam Coonē. Ubi sunt distincta Objecta et Coones specie diversæ, ibi et Scientiæ st specie distinctæ, sed in Lca st distincta Objecta et Coones diversæ specie, g in Lca sunt Scientiæ distinctæ specie. jor patet ex Aristotele Loco supra citato, nor etiam clara, qa vq hæc Coo genus ē universale specie differt ab ista Coone Demonstrao generat Scientiam sicut et ipsa Objecta genus Slt et demonstrao specie differunt.

R̄ digdo jorē. Distincta frlr et inesse Scibilis conceditur jor, maaliter et inesse rei negatur jor. Similiter distinguitur nor, sed in Logica sunt distincta objecta et Coones maalr et inesse rei conceditur nor, frlr et inesse Scibilis negatur nor et Cqntia. Hoc idem dicendum ad probandum

rnis. Oes enim Coones Logicæ licet inessentis differant specifice tn sub eadem mē frli nem pe abstractione ab omni maa negative attinguntꝫ a Logica

Instabis. Nulla pt assignari specialis abstrao a maa quæ tribuat rnem frlem Objecto Logicæ; q̄ Coones Logicæ n̄ hnt unam vñem Objecti Specifici Ans probatꝫ, si esset aliqua assignabilis abstractio maxime illa esset quæ est ab oi maa sensibili et intelligibili ꝺ hæc n̄ pt tribuere rnē frlem constitutivā Objecti Logicæ ꝙ nulla pt assignari ꝯ Nor pbatꝫ. Si abstractio ab omni maa sensibili et intelligibili esset frlr constitutiva Objecti Lcæ, Logica n̄ institueretꝫ frlr a metaphisica sed distinguitꝫ ꝙ ꝯ. Sequela jons pbatꝫ Objectū metaphisicæ Constituitꝫ inesse Objecti frlr p abstraonē ab oi maa sensibili et intelligibili ꝙ si abstractio ab omni maa ꝯ. ℞ Negando Ans et pbationis ejus Sequelā, probationē ejus Sequelæ distinguendo: Objectū metaphisicæ Constituitꝫ p abstraonē ab oi maa positiva, Conceditꝫ Ans, negativa negatꝫ Ans, et Cqntia sub eadem Distinctione, Logicæ ꝙ competit abstractio ab oi maa negative; qa objectum ejus frle quod nullam in se includit maam, metaphisicæ autē competit abstractio positiva; qa tractat de multis rebus quæ hnt maam realiter.

Urgebis

Urgebis. Etiam Theologia abstrahit ab oi maa negative, qa illius Objectum slt Deus nullam in se includit maam positive abstrahibilem q Lca quae eadem gaudet abstractione n distinguetur a Theologia.
R Negdo Cqntia: Quia Theologia abstrahit ab omni maa negative propter maximam pfectionem et actualitatem sui Objecti. Lca vo propter summam impfectionem sui Objecti qd cum sit minimae Entitatis nullam ht maam a qua possit abstrahere. Unde manifesta Rao differentiae elucet in his Scientijs.
Dices. Maae esslr diversae n possunt sub una eademq. abstractione considerari ab una eademq Scientia, d in Logica st maae esslr diversae q n possunt considerari a Logica sub una abstractione ab oi maa negative. Jor ptt in Mphica Phisica et mathematica quae qa hnt diversas maas hnt etiam diversas abstractiones. Nor Probatur, Res, Conceptus, voces st maae esslr diversae etiam inesse scibili sed in Logica tractatur de rebus, Conceptibus, et vocibus ut supra dictum. R disqdo jorem. Maae esslr diversae quae ordinantur ad diversum finem n possunt sub una abstractione considerari, quae ordinantur ad eundem finem negatur jor, et applicata distinctione Nori negatur Cqntia. In artibus q mechanicis quae ordinantur ad diversum finem diversae maae em diversimode considerantur cum autem Lcae Finis sit unus slt modus sciendi etiam maae

istæ diversæ st frlr quid unu qa uni fini deserviunt ac p consequens ipsa Logica ē una a materia et a fine

Obijcitur con 4ta Cdone. Si Logica esset simplex qualitas n̄ darentur in Lca partiales habitus sed dantur, g n̄ est simplex qualitas. Nor ptr Acquisito p 1ma demonstraone habitu Scientifico vg quod pdicabile sit vox apta nata pdicari de multis p 2dam demonstraonem vg hanc: quod Syllogismus constans ex veris primis et immediatis generat Scientiam tunc v novus producitur habitus distinctus a Priori v non, si novus producitur g in Logica dabuntur plures habitus speciales si n̄ producitur g 2da Demonstrao erit otiosa quod falsum ē. Rx negdo nore ad Probaone dicendo quod p 2da Demonstraone n̄ producitur novus habitus sed pexistens pficitur n̄ additione novi partialis habitus sed p applicaone ad nova maam; Sicut lux pficitur extensive cum novos colores illustrat n̄ p id quod luci aliquid intrinsecu addatur d p id quod novo colori applicatur.

Instabis. Habitus pexistens p demonstraone 2dæ Cognitionis perficitur ut responsum, d talis pfectio non videtur possibilis nisi pexistenti habitui addatur aliquid reale, quod n̄ ē aliud nisi ipse novus partialis habitus p 2dam Demonstratione pductus, g p 2da Demonstrationem producitur novus partialis habitus. Rx Digndo nore: Sed talis pfectio n̄ videtur possibilis, nisi

pexistenti

pexistenti habitui addatur aliquid reale per additionem intrinsecam ipsius habitus, negatur Minor; per additionem extrinsecam novae maae ad quam de novo applicatur Conceditur Nor, et negatur Cqntia. Et hoc modo intelligendus S. Thomas 2da 2dae: Quaest: 74ta. Art: 5to. ubi insinuat augmentum intensivum habitus non fieri per additionem, bene tn per augmentum extensivum illius.

Obycitur 2do contra Eandem Coonem. Si Logica esset simplex qualitas et unus habitus, sequeretur quod habens habitum alicujus partialis Objecti Logicae nullam difficultatem sentiret circa alia Objecta partialia, sed hoc est falsum, quia Logica non est simplex qualitas. Sequela patet; quia cum habitus dantur ad vincendas difficultates, et Logica est simplex qualitas ac unus habitus, sequeretur quod habens habitum etc. Nor patet; quia quantumvis habeat aliquis habitum praedicabilium, novam difficultatem habebit in acquirendo htu enuntiationis, argumentationis demonstraonis etc. quod falsum est etc. Respondeo Dignodiorem cum sua Sequela; Si Lca esset simplex qualitas sequeretur quod habens htum etc: nullam difficultatem sentiret formalem, Conceditur Sequela, maalem; negatur Sequela. similiter distincta minore negatur Cqntia. 2plr em invenitur difficultas in virtutibus et Scientijs, altera frlis et eentialis, altera maalis et accidentalis. 1ma est carentia ipsius habitus, 2da est carentia applicaonis ad maam et defectus Exercitij, et hanc 2dam difficultatem postquam aliquis ht, potest invenire aliquid Scientiae et virtutis circa partialia ejusdem Scientiae vel virtutis Objecta; et ad illam difficultatem vincendam non requiritur novus partialis habitus sed solum praexistentis habitus nova applicatio.

QUÆSTIO 5ta

U: Logica sit simpliciter Speculativa.

Constituto genere Logicæ, differentia illius ē inquirenda, cui inquisitioni Aristoteles ꝓbuit occasionē dum 1mo Top: Cap: 9. et 12mo, Problemmata oīa Logicalia dicit esse aut practica, aut speculativa aut quæ ad istam conducunt. E contra vō eodem libro Cap: 15. dicit: Problemma Dialecticum esse speculativum, unde merito quæritur, An Logica sit speculativa v practica, an ex utroq. Composita. Opiniones circa istam Quæstionē st præcipue tres. 1ma tenet Logicam esse Scientiam practicam, ita Aureolus 1mo Sententiarum, Thonseca, Arraga, Conibricenses. 2da vult Logicam esse Speculativam et practicam simul, hanc defendit Vasques, Ruvius, Cardanus, Zuares, Toletus, et alij. 3tia tandem docet Logicam tm esse Speculativam, ita D. Thomas et ejus Discipuli, ut Capreolus, Torres, Zonardus, Complutenses, et alij Thomistæ. Idem Sentit Scotus cum Sua Schola.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini.

Suppono 1mo Nomen Speculationis derivari a græca dictione Scopeo quod latine sfcat considero, contemplor, hinc derivatur Scopos id ē Speculator Speculatio unde ex derivatione et sfcaone Nominis, Speculatio sfcat qndam ɔtemplaonē et ostensionē similē illi cognitioni qm habent inferiora ex aliquo eminentiori loco, quam Cognitionē Græci apellant theoream

a græco

a græco theoreo, quod latine sfcat speculor, à quo etiã a Græcis Deus dicitꝫ Theos, quasi sciens et contemplans omnia ex Suprema Cæli arce; Sumitꝫ autẽ Speculaõ 2plr. 1mo amplõ pro cognitione quacunq veritatis et sic omnis Scientia pt dici speculativa; qa quælibet ɔtemplatꝫ veritatem sui Objecti. 2do sumitꝫ propriè et Strictè prout contra distinguitꝫ praxi pro Cognitione Solius veritatis simpliciter in qua talis cognitio quiescit, nec ulterius tendit ad regulam et operationem diversæ Potentiæ ab intellectu. Definitꝫ autem communiter Speculatio sic: est Actus Solius intellectus n̄ ordinatꝰ ad aliqm Operationem alterius Potentiæ ab intellectu regulandæ. Dicitꝫ Actus Soliꝰ intellectꝰ; qa Solꝰ Intellectus ẽ potentia cognoscitiva veritatis; dicitꝫ n̄ ordinatus ad aliqm operationem alteriꝰ Poẽ, qa ꝑ hoc differt a praxi, tum ut Sciamus quod htus internus Intellectus sit solum ex hoc, qa n̄ habet ordinem ad opus externum.

Suppono 2do Quod praxis sit Nn græcum deductum a verbo tracto qd sfcat ago s operor. Sumitꝫ autẽ Praxis 4plr. 1mo pro quacunq operaone tã interna qm externa et de hac acceptione n̄ ẽ dubium in ꝓsenti. 2do Sumitꝫ Strictiꝰ prout solũ dicit operaonem Potentiæ Cognoscitivæ aut Sequentis Cognitionẽ qualis ẽ Poẽ appetitivæ Operatio. 3tio Sumitꝫ proprie pro Omni Operatione existente in voluntate nostra, sive sit circa mediã sive circa finem. 4to Strictissime et ꝓprijssime ꝑ Sola operatione elicita conformiter ad dictamen rnis

p electionem voluntatis, et hæc cum Scoto Quæst. 4. Prologor. communiter definitur sic: Est actus alterius Poæ ab intellectu naalr posterior Electione natus elici Conformiter rectæ rationi ad hoc ut sit rectus. Dicitur Actus alterius Poæ ab intellectu, id est Actus voluntatis elicitus v imperatus. Dicitur posterior electione, qa actus practicus regulatur a Poa intellectiva: omne enim regulatum et directum naalr posterius est sua regula et suo directivo. Ponuntur autem istæ particulæ ad differentiam Actuum Poæ nutritivæ et vegetativæ, Dicitur tandem natus elici conformiter rectæ rationi, 1mo ut Sciamus extensionem Praxeos ad opus consistere in relatione Conformitatis juxta Aristotelem 6 Etticor. ubi dicit: Veritas consideraonis practicæ est conformiter se hns appetitui recto. 2do ut Sciamus Solum hoc loco definiri Praxim bonam moraliter quæ dt esse conformis rectæ rni, tanqm regulæ suæ.

Suppono 3tio Cum Scientia dividatur in Speculativam et practicam ly Scientia accipitur p htu ut Sensus sit: habitus alius est Speculativus et alius Practicus. Habitus vo practicus pt dici 3plr. 1mo ex objecto qdo objectum ht factibile v saltim attingibile p operaonem practicam regulatam p notitiam quæ de illo habetur quale Objectum est Domus vg in architectura. 2do ex modo procedendi operabili qualiter architecturam vg procedit respectu domus. 3tio ex fine qa finis illius est operatio ut vg Architectura

chitecturæ ē domus qm extruit ob defensionē a pluvia v a frigore. Similiter htus Speculativus pt dici 3plr. 1mo ex Objecto qa versatur circa objectum pure speculabile ut ē Scientia de rebus naalibus. 2do ex modo procedendi qdo procedimus modo speculativo vg Definiendo et resolvendo rem in sua Principia universalia et Considerando attributa ejus essentialia. 3tio ex Fine si solam Contemplationē s speculationem veritatis intendat, hinc facile ptt differentiam esse ir htum speculativum et practicum. Nam htus speculativus est qui ex natura sua Ordinatur ad Objectum speculabile modo speculativo ob dignitatem speculationis. Practicus vō ē qui ordinatur ad Objectum Operabile modo operabili ob finem Operationis.

Suppono 4to Divisionē Scientiæ tanqm habitus in Speculativam et practicam ratione objecti esse Causalem et radicalem, ratione vo finis esse frlm. Est autē finis frlis 2plx. 1mus dicitur intrinsecus ipsi Scientiæ p se Conveniens et hic ē v opus v Cognitio. 2dus ē extrinsecus qui se tenet ex Parte Scientis v addiscentis Scientiam vg Gloriam, voluptas lucrum &c Sed hic finis n̄ est rao formalis specificans Scientiam posset tn dici specificans quo ad raonē motivi n̄ vo terminativi. Unde hic finis p accidens ttm competit Scientiæ. 2do ergo dicitur Scientia speculativa v practica ex fine intelligendum ē de fine intrinseco.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Conclusio 1ma. Logica non est simpliciter practica Scientia. Est D. Thomæ 1ma 2dæ. Quæst 5 ymæ con Authores 1mæ Sententiæ.

Probatur 1mo. Si Logica esset Scientia practica maxime ideo qa dirigit operaones intellectus in Definiendo dividendo et argumentando, d hæc rao non ht robur g Lca non est simpliciter practica. Major est contraria Sententiæ ex eo qa directio Actuum est praxis, sdum Authores Sententiæ illig. Nor Prob: Actus quos dirigit Lca non st praxes sed speculaones g rao 1mæ Sententiæ Authorum non ht robur. Ans Probatur. Actus quos dirigit Lca non ordinantur ad aliquid extra genus Cognitionis g non sunt praxes. Cqntia ptt. Quia praxis cum sit alterig ab intellectu Pōæ actus ordinatur ad aliquid extra genus cognitionis quæ est Actus intellectus. Ans Prob: Actus quos dirigit Lca, st Actus intellectus independentes a voluntate, g ef. Ans Probatur: Definire dividere et argumentari st Actus Solig intellectus, d Lca hos dirigit et circa hos versatur ut ipsi concedunt adversarij g ef. Ior declaratur: Non enim in mea Potestate est Ut Definitio constet gre et differentia, sed hæc est naa defnis qd de alijs Actibus intellectus dicendum est.

Confirmatur

Confirmat. Si Lca esset scientia pra-
ctica v ideo sdm adversarios ga sufficit ad
scientiam practicam, ut unus actus intellectus
& alius actus eorum bene v male eliciendum
dirigat, d hoc dici n dt, ga nulla e coo scienti-
fica gntumvis speculativa, gm n procedat aliqs
actus raonis dictans ipsam bene v male eli-
ciendam, g &c.

Dices. Saltim actus imperatus a voluntate e pra-
xis et alterius Poe ab intellectu ga voluntatis.
Unde licet Lca consideret actus intellectus ob
hanc raonem adhuc erit practica, ga tales actus
possunt imperari a voluntate.

Contra. Logica agit de actibus intellectus sdm se
et n ut imperantur a voluntate. Quod si aliqdo
tales actus imperentur a voluntate, id fit p acci-
dens et voluntati quod imperet et actibus intel-
lectus quod imperentur. Nam gntumvis n imperentur
adhuc intellectus ageret de illis sdm se g respon-
sio adversarios n valet. Praeterea n sufficit
ut actus imperatus sit quomodocunq alterius Poe
sed quod sit proprie alterius Poe etiam quo ad sub-
jectionem id e ne intellectus sit subjectum illius
g &c.

Probr 2do Coo. Logica nec e activa nec factiva
g n e simpliciter practica scientia. Cntia
patet ab enumeratione, ga scientia practica
se dividit in activam et factivam. Ans

quo ad 1mum probtur. Scientia Activa juxta Philosophum versatur circa Actiones quarum Principium est electio: Electio autem est Actus voluntatis sed Lca non versatur circa tales Actiones, sed tantum circa Actus intellectus, ergo non est ex. Ans quo ad 2dum probtur: Scientia factiva est quae relinquit post se opus aliquod externum sed Lca non relinquit post se opus externum, cum Syllogismus vel non sit opus externum sed internum manens in intellectu, ergo Lca non est Scientia factiva.

Coño 2da. Logica non est simul scientia speculativa et practica. A communis Thomistarum contra Authores 2dae Sententiae, et colligitur ex Divo Thoma 1ma Par: 2uaest: 1. Art 4. Ubi dicit quod in Scientijs Phisicis Alia est speculativa alia practica. Et 6to Eticorum Lectione 2da. Distinguit Scientiam et Sapientiam a prudentia et arte tanquam virtutes essentialiter diversas ex eo quod illae sint speculativae hae practicae. Probatur Raone: Habitus mere naalis et inferioris ordinis nequit esse simul et simpliciter speculativus et practicus, sed Lca est habitus mere naalis quia viribus naae acquiritur procedendo per Principia mere naalia. Item est inferioris ordinis quia non est Supnaalis, ergo Lca non est simul speculativa et practica. Ior Probatur 1mo: Unus et idem Habitus nequit Subordinari Principijs essentialiter diversis et inter se non Subordinatis, sed Habitus speculativus et Practicus

cticq subordinant diversis essdr Principijs
et ir se n subordinatis slt practicq volun-
tati, speculativq vo Intui. g nequit htq naalis
esse simul speculativq et practicq. Probtq 2do
eadq jor: differentiae essentiales dividentes
rem in diversas species et mutuo se ex-
cludentes n possunt uni eidq rei convenire, d
speculativum et practicum st diffeae essenti-
ales dividentes ir se scientiam inferioris
ordinis in diversas species, quae se mutuo
excludunt, g speculativum et practicum
n possunt uni eideq htui convenire.
Jor ptt: qa etiam raonale et irrle st diffeae essen-
tiales, unde n possunt convenire uni
hni, alias duae esseae essent simul in
una naa, qd e impossibile. minor Colli-
gitq ex D. Thoma Par. 1. Quaes. 1. Art 4to.
Et probtq: Diffeae essentialis et specifica
htuum sumitq ex objectis formalibq diver-
simode specificantibq htq, d ee speculati-
vum et practicum desumuntq ex objectis et
Principijs formalibq diversimode specifican-
tibq htq, g st diffeae essentiales distinctae.
Nor Probtq: Quorum htuum objecta st opposita
in ipsa rne frli cognoscendi, illi htq desumun-
tur ex objectis et Principijs frlibq diversimo-
de specificantibq, d objecta htq speculativi
et practici st opposita in ipsa rne frli
cognoscendi g cf. Jor ptt: qa frlis diversitas

objectorum reducitur ad diversa principia ex quibus proceditur circa unum Obctum v actum, ut docet S. Thomas 1. Posteriorum L. 4.
Nor proq. In objectum speculativum tendimus modo resolutivo resolvendo Coonem in prima Principia; in practicum vo modo opposito idem compositivo, descendendo ab universalioribus ad particularia. Sed.
Dices cum Vasques disqdo Iorem: Htus naalis nequit ee simul speculativus et practicus si ille Htus adaequate respiciat et attingat speculativum et practicum. Conceditur Ior; Si inadaequate Ngatur Ior: Unde ~~cum~~ utrumque Lca simpliciter et inadaequate pt dici simul speculativa et practica.
Contra Coonem. Objecta quae sdum proprias actiones respiciuntur p se et adaequate a diversis htibus n possunt attingi ut inadaequate ab alio 3tio htu, nisi attingantur sub alia distincta et altiori rne in qua illae priores rnes adunantur, d Lca n pt habere istum altiorem et eminentiorem modum q nequit attingere in suo Objecto speculativum et practicum, ut rnes inadaequatas, et Consequenter n pt esse simul speculativa et practica.
Ior declaratur. Implicat vq ut hae duo color et Sonus quae sdum proprias rnes a diversis Potentijs attinguntur scilt a visu et auditu, sub ijsdem rnibus attingantur ab alia 3tia Poa

nisi

nisi certe illa Poa sit eminentior et supe-
rior, alias n̄ esset diversa Poa sed quid ag-
gregatum ex illis duabq. Nor etiam ptt. qa
Lca ē Oūm Scientiarū infima, ht ēm obje-
ctum tenuissimum q̄ n̄ pt habere alti-
orē modū.

Probtr 2do Cōo. Lca ē una Scientia specie, q̄
n̄ pt esse simul speculativa et practica; Cqntia
ex se manifesta, Ans ex pcedenti quæstione.

Infertr 1mo. Logica n̄ ē partim speculativa par-
tim practica, Rao quia Logica sicut et alia Scien-
tia est simplex qualitas ut dictū supra q̄ n̄
pt dividi in plures partes, quarū una sit spe-
culativa et altera practica.

Infertr 2do. Logica omnino ē v speculativa v
practica, Rao qa Scientia recte dividitr apud oes
in speculativam et practicam, d Lca ē Scientia
ut probatū quæstione 4ta, q̄ n̄ pt excludere
utramq. rationē. Ior ptt: Quia etiam apud illos
qui negant Logicam esse simplr Scientiam d ttm
sdum quandam verborū sfcationē, recte dividitr
hoc modo.

Cōo 3tia. Logica ē simplr proprieq. speculativa.
Est Aristotelis qui Teste Laertio de Vitis Philo-
sophorū Logicam numerat ir Scientias speculati-
vas. D. Thomæ 1ma 2dæ. Quæst: 5ma. Art: 3tio ad
3tiū et 2da 2dæ. Quæst: 5ma. Art 2do ad 3tium.
Scoti Quæst 4. Prologorū. D. Augustini lib 3 de

Civitate Dei Cap. 4.

Probtur 1mo. Scientia quæ per se 1mo et directe ordinatur ad Speculationem est simplr speculativa, sed Lca ordinatur per se primo et directe ad Speculationem quod est simpliciter Speculativa. Ior ptt: Quia Scientia quæ ht pro fine Contemplaonem et Cognitionem veritatis dicitur speculativa. Nor probtur: Logica ht pro fine contemplaonem 2darum intentionum demonstrando de illis suas proprias Passiones et resolvendo illas in sua Principia, sed hic finis est nuda Speculatio et Cognitio veritatis, quod Lca ordinatur per se primo ad Speculaonem.

Confirmatur. Logica est tota propter Definitionem Divisionem et Argmationem ut ex se ptt sed Definitio Divisio et Argmtio st pure speculationes, quod Lca est simplr speculativa. Nor Ptur: Quia tunc censemur speculari qdo definimus dividimus et argmtmur et aliæ Scientiæ dicuntur speculari sua objecta, inqtum circa illa argumentantur, quod etc.

Probtur 2do Coo. Scientia quæ ht Objectum frle pure speculabile est simplr speculativa, sed Lca ht objectum frle pure speculabile, quod est simplr speculativa. Ior ex suppositis ptt. Nor Ptur: Ens rationis est Objectum Lcæ, sed hoc est pure speculabile quod etc. Ans probatur: Ens Raonis ht principia sua extra nos nec ejus efficiendi facultas in nobis est cum Consequatur esse rerum in Inlctu re

præfen

præsentatarum, sed sdum illarum exigentiam et Hm a nobis Concipitur vg Genereitas consequitur naam communem pluribus speciebus et sic a nobis Concipitur. Confirmatur: magna Pars rerum quæ tractantur in Lca solet tractari in mPhisica et e converso plura quæ st ppria metaphisicæ tractantur in Lca, g Signum e qd Lca sit speculativa. Cqntia ptt: Quia Metaphisica est pure speculativa.

Probtur 3tio. Scientia quæ ht Principia speculativa et ipsa e simplr speculativa, Principia Lcæ st speculativa, g es. Ior ptt: Quia Scientiæ specificantur ab Objecto et Objectum a Principijs. Nor Ptt: Principia Lcæ st ista quæ st eadem uni 3tio st eadem ir se. Item dici de omni dici de nullo et alia hujusmodi qbus et Lca et aliæ Scientiæ speculativæ ad suas veritates comprobandas utuntur, g eo ipso st speculativa.

Infertur: Logica saltim sdum quid et p quandam analogiam sive similitudinem ad artes pt dici practica; e D. Thomæ loco supra citato. Rao: Quia Logica quatenus e ministra aliarum Scientiarum recedit a rigore, quo htus qui alijs n inserviunt dicuntur speculativi. g es. Rao 2da: Quia Lca respicit actus qdoq ut ordinabiles et factibiles; inclinat enim ad conficiendos Syllogismos in propria et aliarum Scientiarum materia g es.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycitur Contra primam Coonem 1mo. S. Thomas 2da 2dae Quaest: 47ma. Art: 2do ad 3tium dicit: Logicam esse artem speculativam, sed Ars dicit praxim q' Lca e simul speculativa et practica.

R negdo Norem. Nam ut Constat ex S. Doctore aliquae artes sunt speculativae qdo scilt opus ab illis confectum e opus rationis et ordinatum ad Cognitionem veritatis prout e in Logica.

Obycitur 2do con eand Coonem. Scientia quae ht pro Objecto et fine proximo aliquid operabile et modum illud operandi prescribit e practica d Lca artificialis ht pro Objecto et fine proximo aliquid operabile et docet modum operandi q' est practica. Jor e a Conditione Scientiae practicae.

Nor probtur: Objectum practicum ex Aristte e aliquid contingens et a nobis operabile d objectum Lca e aliquid Contingens et a nobis operabile sicut e omne Ens raonis s modus Sciendi quem Lca prescribit q' est. R Ndo Norem, ad Probaonem distinguitur jor. Objectum practicum est Contingens et operabile operaone quae n sit speculatio actualis, Conditur Jor. Operatione quae est speculao actualis negatur Jor. Et distincta eodem modo Nore, neganda Cntia; qa Ens Raonis et Oa instrumenta Sciendi a Lca fiunt p operationem quae e pura speculatio fiunt enim Cognoscendo, et in Cognitione sistunt.

Instabis

Instabis. Objectum factibile n̄ ē pura speculaõ
d Lca ē de Objecto factibili g̃ n̄ est de Objecto
pure speculabili. Ior ptt: qa quod ē factibile
ad aliam Poam spectat et n̄ ad intellectum
Nor ptt: Lca versatur circa Syllogismos facien-
dos et n̄ ttm contemplandos g̃ ē de Objecto
factibili. Ans ē Aristotelis 1mo Retoricor. C. 1.
Ubi ait Dialecticam versari circa opera quæ
bene v male fieri possunt. et Id 1 Top: dicit
qdo pfectam methodum Lcæ attribuit, si
efficiantur quæ plegimus. g̃ &c. R ad oā brevis-
simè Dndo Norem: Lca fit de Objecto factibi-
li intra intellectum, Conditur nor. Extra intlum
negatur nor. Authoritates etiam Aristis sic in-
telligendæ st. 1ma quod p bene v male fieri
n̄ dicit de fieri morali sed de speculativo
et intra intlum. Unde nec in propria accepti-
one bene v male sumitur. Hoc idem dicen-
dum ad 2dam authoritte. Sed Instabis: Lca
introducit fram Syllogismi v alterius mo-
di sciendi in maam externam g̃ Lca ver-
satur circa opus factibile extra intlum. Ans ptt
Lca docet conficere et conficit multos Syl-
logismos vocales et Scriptos qui st magis ex
terni qm operaones voluntatis quæ manent
in anima g̃ Lca introducit frmam syllogi-
smi in maam externam. R Ddo Ans: Lca

introducit fra Syllogismi ex primario et p se n̄ ordinando illas ad contemplaonem veritatis Negt Nor. Sdario S ordinando illas ad otemplaone verittis, Conditz Ans et negatz Cqntia.

Obijcitz 3tio con eand Coone. Htq dirigens Actq voluntatis ē practicq, q etiā et htq dirigens actq inltus qui ē Logica, erit practicq, Ans ab obq Conditz, Cqntia etiam ptt. Quia utrobiq dirigunt actq cum utrobiq Regulae eorū dirigendorū assignent q ex. R Ndo Cqntiā et dando disparittem, qa actiones voluntatis st Actq alterig pōe ab intellectu, n̄ autē Actiones ipsig intellectq, unde etiā speculativē n̄ practicē dirigunt. Sed

Dices. Si Lca n̄ esset practica maxime ob hanc ratione qd n̄ dirigit Actq alterig Poe ab intellectu ut dictū, d hac rao n̄ convincit, q ex. Nor ptz. Licet Lca dirigat Actq intellectq immediatē, tn mediatē dirigit actq aliarū Potentiarum, d hoc sufficit ad actq frlr practicos, q illa rao n̄ convincit. Nor ptt. Quia oes Poe inferiores regulantz a Poa Superiori et illi subijciuntz. Ior probtz. Licet Synderesis n̄ regulet nec dirigat immediatē executionē poe exterioris circa media operabilia, tn ex vi regulationis mediatē simplr

de

denotatur esse htus practicus q similiter licet Logica immediate respiciat actus intellectus dirigendos, tn ob mediatam regulationem actuum aliarum Potentiarum simplr dicetur esse Scientia practica. Rx bene Negando Norem: Cum suae Probationis minore, qa ordo mediatus n sufficit ad Constituendum aliquem habitum practicum, bene autem immediatus. Unde de Synderesi dicendum e quod illa n. e htus practicus ob mediatam regulationem executionis, sed ob immediatam Intentionis actuum qui st diversi ab actu intellectus cum sint voluntatis. Sed

Instabis. Sicut Prudentia p se dirigit actus virtutum tam internos qm externos ita etiam Lca dirigit p se Actus Intellectus circa formationem Syllogismorum tam internorum qm externorum q sicut illa e practica ita et haec erit. Rx Ngdo Parittem. Quia actus internus Virtutis p se ordinatur ad actum externum et ambo efficiunt unam virtutem unde uterque a prudentia dirigitur; Actus vo vg Syllogismi interni et externi n componunt unum Syllogismum nec cadunt sub regulas prudentiae, ideoque Solus Syllogismus p se a Lca dirigitur, et ne erremus in efformando externo satis est ut a Syllogismo interno xmo et p se talis error ppulsetur.

Instabis. Ois Actus imperatus et regulatus a Prudentia e practicus sed Actus intellectus vg Actus Syllogisandi circa quos versatur Logica imperantur et regulantur a Prudentia q st practici.

Rᵗ dido Norē. Regulantᵗ a Prudentia quo ad speciem ꝛ substantiā speculaonis Negᵗ Nor. quo ad exercitiū conceditᵗ Nor et Negatᵗ Cqntia, qmvis etiā posset Concedi Operationes intellectus ut a prudentia procedunt hre raonē praxis: qa ut sic dependent ab electione voluntatis et st erroris practici capaces, ut autem dirigunt a Lca n̄ hnt se ita, qa n̄ cadunt sub directionē Lcæ nisi ut st capaces erroris speculativi scilt falsitatis, et ideo n̄ st praxes sed mere speculationes.

Obijcitᵗ con 2dā Coonē. nulla ē implicantia ut Lca sit simul speculativa et practica q̄ dicenda ē omnino talis. Ans probtᵗ: Nulla ē implicantia ut una eademq. Scientia sit simplr speculativa et practica simul, sed Lca ē scia q̄ ē Jor ptt: in Theologia quæ ex communi Theologorū sensu simul ē speculativa et practica q̄ nulla ē implicantia ut una eademq. ē. Rᵗ Ngd: Ans: Probaonis Jorē Digdo: Nulla est implicantia ut una Scientia superioris ordinis et sup-naturalis qualis ē Theologia Conditᵗ Jor. Scientia ordinis inferioris qualis ē Lca Ngtᵗ Jor. et similiter distincta Nore Ngtᵗ Cqntia.

Obycitᵗ con 3tiā Coōnē. Scientia speculativa est cujus Cognitio ē finis gratia sui d̄ cognitio Lcæ n̄ ē gratia sui verū ppter alias Scientias q̄ ē. Jor ē Aristis ꝛ Mettaph: c. 2.

et D.

et D. Thomae super Boetium de Trinit. 2. 1. art. 1 ad 4. Nor etiam ptt. 2a Lca speculatur Ens rnis ideo ut dirigat alias Scientias, unde etiam dicitur Scientia Instrumentalis q. q. R. quod Ior currat de Scientia Reali et principali n̄ de rnali et ministeriali qualis ē Lca. Unde illius Cognitio de Ente rnis ē expetibilis et propter se ipsam et ppter alias Scias. R. 2do digd Iore: Cujus Cognitio ē finis extrinsecus n̄ ē gratia sui Ngtur Ior. finis intrinsecus Conditur Ior. applicata distinctione Nori Ngtur Cgntia. Finis q. intrinsecus Lcae ē Cognitio Entis Rnis ppter se ipsum, qa Ens Rationis ē quoddam bonum intellectus ppter se expetibile d finis ejus extrinsecus ē acquisitio aliarum Sciarum.

Instabis. Scientia speculativa dt sistere intra speculationem sui Objecti, d Lca n̄ sistit, qa ordinat eandem speculationem ad Confectionem sui Objecti: ideo enim Scimus regulas argmtandi ut de facto argumentemur q. q. R. ad Iore quod n̄ verificetur in Scientia instrumentali ut ē Lca. Unde missa Iori Digtur Ior. Lca ordinat speculationem ad Confectionem objecti cujus exercitium ē proxime praxis Ngtur Nor. cujus Exercitium est speculatio Conditur Nor. Unde Confectio Syllogismi ē quaedam actualis ejus speculatio cum fiat speculando p quod n̄ desinit esse Scia

speculativa, et qmvis Actualis Syllogismi confectio n̄ sit Regularis Lcæ speculao, ē tn earundē speculativa executio.

Instabis. Si Lca ht pro fine speculaonē et cognitionē q̄ ē nobilior Scijs practicis d hoc dici n̄ dt q̄ et illud quod sequitur. Sequela ptt: qa quælibet Scia speculativa ē nobilior practica ex 6to Methaphisicorū Tex: 2do. Nor pbtur Lca ht Objectū debilissimū et incertissimū. Sciæ autē practicæ hnt objectū reale nimirū Actiones humanas q̄ est R Digdo Sequela: Est nobilior practicis sdū quid id rne modi procedendi speculative conditur, Simplr id ē rne Objecti qd dat nobilitatē majorē habitui qm modus pcedendi ngtur. Unde et authoritas Aristotelis verificatur in Scijs speculativis et principalibus n̄ autē in inferioribus qualis ē Lca. Et hæc qntū ad 1mam Disputanionē sufficiant

DISPUTATIO 2da

De Ente Rationis in Communi.

Quoniam ostensū ē supra totam occupationē Logicæ principalē esse circa Entia Rationis quatenus sit directiva mentis operationū, ideo anteqm in particulari de illis agamus pmittenda ē disputatio De Ente Rationis in Communi.

QUAESTIO

QUAESTIO 1ma

Utrum detur quid sit, et quotuplex, sit Ens Rationis in Communi

Locus Quaestionis est apud Philosophum multis in locis, sed praesertim 6to Methaph: ubi dicit Oe Ens v. est in Anima v. extra Animam. Ubi per Ens in Anima Commentatores intelligunt Ens rationis. Opiniones circa 1mum punctum quaestionis sunt duae. 1ma est negans dari Ens Rnis, quam tenet Joannes Gandavensis, Mirandulanus, Spinula et alij quos citat Arauxo 3tio Metaphisicorum Quaes: 1. Art: 7. 2da affirmans estque Communis Philosophorum tam Graecorum quam Latinorum. Circa 2dum punctum Quaestionis 4 sunt opiniones. 1ma tenet Ens rnis habere esse actuale et formale ante oem operationem intellectus, ita Medina 3tia Parte Quaest: 32. art: 5. dubio 1. ad 1. Ubi loquitur de Entibus rnis habentibus fundamentum in rebus. ~~hun~~ Phonseca 6. Methaphi: 2da est ut Durandus refert lib: 1. Sententiarum Dist: 19. Quaes: 5. Et eorum qui existimant Ens rnis illud esse, quod est Subjective in Intellectu. Unde sdum istos, htus intellectuales, Scientiae et Artes solt vocantur Entia rnis. 3tia ut refert Spessanus lib: 6to Metha: Quaes: ultima. Est et eorum qui putabant Ens rnis esse illud quod est genitum a mente tanquam a Causa efficiente. Unde dicebant Actionem intelligendi, internam locutionem et verbum per illam productum

esse Ens rnis. 4ta tandē quæ docet Ens rnis esse illud quod consequitur rem ut ē objective in intellectu, qualia st genus, species, subjectum Prædicatum, et similes intentiones dictæ idē Hæc Opinio ē Communis Thomistarū

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Ens 2plr sumitur. 1mo participialiter et sic Ens acceptū sfcat id quod ht esse existentiæ. 2do Nominaliter et sic Ens idē est quod res ∠ quod ht esse, sive illud esse sit actuale sive Potentiale, sive essentiale sive accidentale. Porro Ens nominaliter adhuc 2plr sumitur. 1mo Strictè pro eo solo quod vere est, nimirū pro Ente reali tm. 2do latè pro omni eo quod ht esse aliquid sive verū sive fictū atq. similitudinariū et sic acceptū Ens dividitur in reale et rāonis. Insuper Ens comparatum cū nihilo 3plr pt spectari. 1mo Strictè et rigorosè prout Ens sumitur pro eo quod vere et pprie ē, v saltim pt existere et nihil put opponitur Enti hoc modo sumpto, et sic Ens rnis ē purū nihil; qa nec realiter ē nec realr pt esse. 2do latius prout Ens rnis sumitur pro eo quod ē v in re v saltim in apprehensione, et nihil prout opponitur Enti in ista amplitudine, et in hoc sensu Ens rnis n ē purū nihil sed aliquomodo Ens. 3tio prout sumitur Ens stricte et in rigore

et nihil

et nihil ample s. lato modo pro eo qd negat esse quodcunq, sive in re sive in apprehensione, et sic Ens rnis ē medium inter Ens et purum nihil; qa ex una parte n̄ est Ens reale, ex alia vo parte n̄ caret quocunq. ht enim esse saltim in intellectu. Hic tn n̄ sequitur esse medium ir contradictoria, quia Ens reale et nihil 3tio modo sumptum n̄ contradicunt sibi.

Suppono 2do. Ens rationis in tota sua latitudine sumptum n̄ sfeat id qd factum ē p rnem sed quod aliquomodo dependet a rne. Hinc pro 2plici dependentia Ens rnis 3plex dicitur. Dicitur Ens rnis qd fit ab Intlu tanqm a cāa efficiente ut st intellectiones, opera Artis quæ p rnem excogitantur et fiunt. 2do dicitur Ens rnis Subjective, sicut oes pfectiones sive htq intellectuales qui in intlu subjectantur hæc autem st Entia realia. 3tio Objective dicitur Ens rnis quod se ht p modum objecti cogniti. Et hoc fieri pt 2plr. 1mo prout aliquid ht esse in Intlu objective ita: ut etiam habeat v. p possit hre esse extra Intlum, sicut st oes res actu existentes v. quæ jam fuerunt aut futuræ st, imo etiam possibiles quæ nunqm erunt et talia Entia objectiva, st realia. 2do quatenus aliquid ita ht esse in Intlu objective ut nullum habeat esse extra illum, p quod cessante Cognitione Intlus etiam cessat.

Et in hac acceptione Ens Objectivum dicitur proprie Ens rnis.

Suppo 3tio. Ens rnis Objectivum nullum habens esse extra inltum e 2plx. 1mum dicitur Ens rnis ratiotinantis s sine fundamento in re ut st hymera, hyrcocervus et alia ab inltu maxime apud poetas conficta. 2dum dicitur Ens rnis ratiotinatae sive cum fundamento in re. Et hoc dividitur a D. Thoma Quaes: 71. de Veritte. Art: 1. in corpore, et a suis Discipulis in negationem proprie dictam ut n homo, in negationem improprie dictam, alias in privationem ut e caecitas, et in Relationem ut in Subjectum et praedicatum in Proone. Dicitur autem 1mo negatio hre fundamentum in re vg n homo in lapidem, quatenus scilt innititur formae lapidis quae cum fra hnis negata nequit coherere. 2do Privatio innititur Subjectis aptis et natis recipere formas privatas sive corruptas sicut caecitas in Aali quod aptum natum e habere visum. 3tio Relationes innituntur actionibus inltus ad quas statim illae consequuntur ut universalitas in hne innititur actioni Inltus agentis denudantis ipsum a Conditionibus individuantibus v actioni Inltus possibilis, objectum cognoscentis ad cujus Cognitionem resultat ipsa relatio rnis.

Suppono 4to. Ens rnis 2plr habere esse.

1mo

1mo formaliter qdo actu ab intlu concipitur.
2do fundamentaliter s aptitudinaliter quatenus proximum illius fundamentum existit sicut etiam duo vg alba dicuntur frlr. similia dum per intlum comparantur ir se; fundamentaliter vo dicuntur similia quatenus proxime fundant relationem similitudinis. Per prius esse dicuntur esse per se sdum suam frām et complete extra suas cāas sive extra Statum possibilitatis existere; per sdum vo dicuntur ttm virtualr et in sua existere Causa. Quaelibet em res in sua causa et fundamento existit ttm virtualr.

Suppono 5to. Denominationem ab aliqua frā provenientem esse 2plicem. 1ma e extrinseca quae provenit a forma, quae n existit in hoc subjecto quod denominatur ab illa, et sic vg paries denominatur visus extrinsece a forma visionis, quae n e in pariete, sed in oculo, potiusque paries e terminus visionis qm subjectum. 2da e Intrinseca quae provenit a frā quae existit in re denominata vg paries dicitur esse albus ab albedine sibi inhaerente. Porro una et eadem frā pt aliqdo tribuere has duas denominationes intrinsecam quidem subjecto cui inest vg visio Aali, extrinsecam vo termino quem respicit ut vg eadem visio parieti. his suppositis.

Articulus 2dus
De Terminatur Quaestio

Coo 1ma. Datur Ens Rationis. ē Aristotelis locis supra citatis, et D. Thomæ passim.
Probatur 1mo. Quod ē p se scibile illud datur, sed Ens rnis ē p se scibile g. datur. Ior ptt Scibilitas enim consequitur entitatem rei. Nor ptt. Tum qa de illo datur Scientia id ē Lca cujus ē objectum. Tum qa illud ē p se scibile, quod passiones ht de se demonstrabiles, d Ens rnis ht passiones de se demonstrabiles g. ē p se scibile. Ior ptt: Quia ois Scientia dt demonstrare passiones de suo Objecto. Nor ptt: De Ente rnis demonstratur quod sit ostensivum rei quod dicat ordinem ad Inltum ef g. Ens Rnis ef.
Probtur 2do Coo. Datur id quod solum ht esse objective in inltu d Ens rationis ē tale, g. datur. Ior ptt: Dantur formæ, distinctiones et respectus seu relationes quæ n̄ st a Parte rei, sed solum concipiuntur p inltum, g. datur id quod solum ef. Ans ptt: Intellectus concipit Ens vg in homine cæcitatem ad modum frē positivæ, distinguit gradum genericum a specifico, concipit respectum vg aālis ad sua inferiora, g. dantur frē Distinctiones et respectus.
Pbatur 3tio Coo. De facto sæpe concipimus et imaginamur impossibilia ut vg Angelum p modum rei corporeæ, negationes et privationes p modum formarum positivarum, sed

hujusmodi

hujusmodi Entia n̄ st realia q̄ st Entia raonis, Perconsequens datꝫ Ens rnis. Nor pbtꝫ: Quia Entibꝫ ejusmodi repugnat esse à parte rei, nisi p̄ consideratione inltꝫ, q̄ n̄ st Entia realia.

Infertꝫ 1mo. Ens rnis ante opus inltꝫ nullū ht esse frle et actuale, Rāo qa alias n̄ distingueretꝫ ab Ente reali et esset mala divisio Entis in reale et rnis, a Philosophis allata.

Infertꝫ 2do. Ens rnis n̄ solū existentiā sed etiā essentiā solū ht ab Inltu, Rāo qa existentia proportionatꝫ essentiæ ut modus ejus. Unde ex Conditione existentiæ arguimꝫ conditionē essentiæ, q̄ ef. Ans pbtꝫ: Existentia enim ē ipsiꝫ essentiæ actualitas q̄ ef.

Infertꝫ 3tio. Ens rnis Logicū cū fundamento in re n̄ ē purū nihil, sed aliquid. Rāo qa purū nihil n̄ ht fundamentū in re. Tū qa relationes rationis denominant Entia realia, ut vꝫ Relatio generis denominat aāl quod sit genꝫ, Relatio speciei denominat vꝫ hñem quod sit species q̄ Ens rnis ef.

Infertꝫ 4to. Ens rnis n̄ ē illud quod ē subjective in Inltu, nec ē actꝫ inltus et locutio interior. Rāo primi, qa habitꝫ oes st Entia realia ut et species intelligibiles q̄ ef. Rāo 2di qa p̄dicta causantꝫ et fiunt a causa

Reali selt et inltu q̄ ef

Infertur 5to. Entia possibilia s quae possunt realiter existere licet actu n̄ existant dū concipiuntur vg Rosa hyeme, n̄ st Entia rationis. Rao qa talia Entia non solū habent esse Objectivū in intellectu sed etiā esse reale possibile; Ens vo Rnis ē illud quod cū n̄ sit Ens reale neq. possit esse, cognoscitur tn p modū illius.

Coo 2da. Ens rationis recte describitur sic: Est id cujus totū esse est tm objectivè in intellectu Ita Aristes locis citatis et Commentatores 6to meth: D. Thomas 1. Par: Quaes: 16. Art 1. ad 2dū. Ubi arit: Ens rnis n̄ ē in rerū nāa d concipitur ut Ens in ratione

Pbtur Per hanc Defn̄em Essentia Entis rnis explicatur q̄ ē recta. **Pbtur Ans:** Quia p tt quomodo ab Ente reali distinguitur et puro nihilo. Dicitur em Ens rnis qd ht solū esse Objective in inltu qa licet Entia realia sint in inltu, n̄ hnt tn esse tm objective in Inltu d etiā esse reale extra Inltū. Tum qa Species intelligibiles licet sint in inltu tn sunt Entia realia qa sunt subjective. Dicitur deniq Ens rnis esse in inltu objective inqntū apprehenditur ab inltu. Distinguitur etiā a puro nihilo Ens rnis, cū sit saltim aliquid diminutū et hoc ipso opponitur illi.

Infertur 1mo. Essentia Entis rnis n̄ consistit in denominatione extrinseca etiā ab intellectu preveniente. Rao primi, qa De-

nominatio

nominatio extrinseca ē quid reale q̄ Ens
rnis n̄ consistit in illa. Ans pbtr: Nullo cogitan-
te vere et realiter vg Deus denominatr crea-
tor, et paries visus q̄ Denominaō ē quid rea-
le. Rao 2di, qa etiam denominatio cogniti ē
realis q̄ essēa Entis rnis n̄ consistit in illa
etiam ut ab inltu proveniente. Ans pbtr: 2a
rem esse cognitam nil aliud ē, nisi cognitio-
nem terminari realr ad ipsam rem, d hæc sta
Parte rei q̄ Ens rnis n̄ consistit in Denomi-
natione extrinseca.

Infertr 2do. Ens rnis n̄ consistit in impossi-
bili. Rao qa Ens rnis Est suo modo Ens, impos-
sibile vo absolute n̄ ē Ens. Rao 2da, 2a inltg
concipiens Ens rnis concipit illud ad modum Re-
lationis realis n̄ vo quod in illo sit vera relatio
realis vg dum concipit speciem referri ad indi-
vidua loquendo de Ente rnis relationis, d im-
possibile n̄ pt taliter concipi ut ptt q̄ ꝛc.

Infertr 3tio. Essentia Entis rnis consistit in
quadam Potentiali relatione ad sua inferiora
vg generis ad suas species, existentia vo in
actuali relatione ad eadē inferiora et sic
Entia rnis hnt essēam et existentiam depen-
dentem ab inltu. Rao qa Entis respectivi Essēa
et existentia dt consistere in relatione d Ens
rnis Logicum ē respectivum cum neq. sit Priva-
tio neq. negatio q̄ Essentia illius consistit, q̄ ꝛc.
Ior declaratr: Quia Essea Entis absolutr et
existentia consistit in aliquo absoluto q̄
Entis respectivi ꝛc

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycitur cond 1 Coone. Si daretur Ens rnis esset intelligibile et cognoscibile, d Ens rnis n̄ ē intelligibile et cognoscibile g n̄ datur. Jor ptt. Quia omne Ens ē cognoscibile. Nor pbtur: Oe intelligibile necessario dt esse anteqm intelligatur, d Ens rnis n̄ ē anteqm intelligatur g n̄ datur. Jor ptt. Quia oe intelligibile et cognoscibile prius intelligitur esse cognoscibile qm actu cognoscatur. Cognoscibile enim ad actum dicitur cognitum; Comparatur enim ut in actu 1mo ad actum 2dum. Prius autem ē aliquid in actu 1mo qm in actu secundo. Nor Tota Entitas Entis rnis ē actu cognosci, cum totum illius esse sit ab intellectu ut ptt ex Definitione ejus. R Ngdo Nore Probaonis digdo Jore: Oe intelligibile necessario dt esse anteqm intelligatur, si sermo sit de esse Essentiae, Concedo; de esse Existentiae Nego Jore; Similiter distincta Nore negatur Cqntia. Ens enim rnis ht suum esse essentiae antecedens intellectus Cognitionem saltim in prioritate naae. Cond Quidqd antecedit intellectus Cognitionem ē aliquid reale, d Essea Entis rnis n̄ ē realis - - - - - - g n̄ antecedit Inltus cognitionem consequenter n̄ datur. R digdo Jore: Quidqd antecedit inltus cognitionem et dicit ordinem ad existentiam realem Concedit Jor; si dicat ordinem ad existentiam Rnis, negatur Jor; Similiter applicatur

Distinctione Nori Negda Cgntia. Quia Essea Entis Rnis dicit ordinem ad existentiam, et sic ē Ens rnis.

Instabis. Entia rnis ante sui cognitionem nullum hnt esse g n̄ sunt antequm cognoscantur etiam quo ad esse essea. Ans ptt. Quia esse Entis rnis est quod sit Objective in Iltu quod nequit esse ante actualem Cognitionem, g Ens Rnis &c. Rndigdo ans: Entia Rnis ante sui Cognitionem nullum hnt esse actuale et frlr existens Concedo; nullum hnt esse possibile Nego Ans. Licet enim de rne frli Entis rnis sit ut terminet inltum in sui cognitione Actualiter antecedenter tn̄ ad talem Cognitionem inltūs datur esse essentiae Entis rnis ut possibilis et ab ipsa Poa actuali ipsius inltūs producibilis. hinc essea Entis Rnis, qa ante omnem actualem existentiam ē prius possibilis etiam ante omnem ante omnem actualem Cognitionem erit possibiliter Cognoscibilis.

Urgebis. Modus cognoscendi sequitur modum essendi sed ante omnem actualem Cognitionem Entia Rnis nullum hnt modum essendi g neq habebunt actualem modum cognoscendi. Ior ptt. qa inltm aliquid cognoscitur in qtum ē Ens n̄ Entium enim nulla ē Scientia. Nor pbtur Entia Rnis ante oem sui cognitionem tam intra qm extra inltum nullum hnt esse g neq modum. Cgntia illud nullum ht modum essendi eq. purum nihil quod tam intra qm extra

inltu nullu ht esse q' es. R. Ngdo Nore
et Probaonis digdo Ans: Entia Rnis nullu hnt
esse tam intra qm extra inltu, esse actuale
concedo; esse possibile, nego Ans et Cqntiam.
Cujus Probationis iteru distinguit Ans: illud
nullu ht ee eq. puru nihil, qd nullu ht esse
ta intra qm extra inltum, esse tam possibi-
le qm actuale, concedo; quod nullu ht esse actu-
ale bene tn possibile, nullu ht modu essen-
di estq. purum nihil nego Ans. Unde licet an-
tecedenter ante oem actuale Inltq cognitio-
ne nullu habeat esse actuale tam intra qm
extra Inltum Ens rnis, ex eo tn qa Inltq cu
sit Poa activa p qm Ens rnis pus e produci-
bile, rne suae activitatis qm ht Inltq qm actu
pducatq, ita p prius e cognoscibile qm actu co-
gnoscatur, sicq Ens rnis n e puru nihil.
Dices. Nihil e in Inltu qd n prius fuerit in
sensu juxta cmune axioma, d Ens rnis n est
in sensu prius cum n sit sensibile q nec pt
esse in Inltu, atq sic nullo modo e cognosci-
bile. R. digdo Jore: Nihil e in Inltu quin
prius fuerit in sensu v frlr v occasionalr con-
ceditq Jor; semp frlr, negatq Jor. Et sic Ens rnis
e in sensu occasionalr inqtum Ens reale
pt pcipi a sensu aliquo ex cujus occasione
devenit in Cognitione Entis rnis Inltq.
Objicitq 2do con 2 Coones. Qua Definitio com-
petit alteri a Definito illa n e recta d De-
finitio Entis raonis haec qd sit objective tm

in inltu competit alteri a Definito q̄ ef. Ior ptt
Eā essea unius rei n̄ pt alteri competere. Nor pbt
Creaturæ possibiles st quæ solū objective existunt in
inltu ut ptt q̄ competit ef.
Cnqtia ptt qa Creaturæ possibiles n̄ sunt Entia
Rnis. R̄ Ngdo Nore, Probaonis digdo ans: Creaturæ
possibiles sicut et Antichristus hnt ttm esse
Objective in inltu ita tn ut aliud esse hre possint
extra Inltum Cqntia secus negatr. Quia Ens
Raonis ita ē Objective in Inltu ut nullū esse
reale extra Inltum hre possit.

Contra. Nihil cognitū ut nihil, ht ttm esse Objective in inltu et quidr tale quod nec actu existat nec existere possit in rerū nāa, q̄ tn ista Definitio competit alteri. Cqntia ptt: qa Rnis n̄ ē nihil cognitū ut ptt ex Scoto Doctore opusculo 42. cap: 1. dicente: Ad Ens rnis requiritr fictio, fictio autē n̄ ircedit, cū n̄ Ens apprehenditr ut n̄ Ens sed cum apprehenditr ut Ens q̄ ef. R̄ digdo ans: Habet esse Objective intrinsecum et fictitium Nego; Extrinsecū et reale a cognitione reali Conceditr Ior; et sub eadr distinctione neganda Cqntia. Quia Ens rnis objcitr intrinsece nihil autē extrinsece et sic ista Definitio n̄ pt ipsi competere, et licet nihil dum Cognoscitr nullū aliud esse acquirat nisi cognitum n̄ p hoc sequitr quod sit Ens rnis; alias paries consideratr ut cognitr et qui nullū ht esse nisi cogniti esset Ens rnis.

Instabis. Ens Rnis n̄ ē Ens reale q̄ ē nihil

Non enim datur medium ir ista, v ista defini-
tio competit alteri. Rx Ngdo Cqntiam: Quia Ens
rnis est quasi medium ir Ens reale et nihil, d
medium n participans de utroq. extremo si-
cut tepidum de calido et frigido sed p negati-
ones extremorum ut angelus e medium ir hnes
et Leones itaq. Ens rnis opponitur nihilo qa est
Ens extra nihil et ht conceptam essēam defi-
nibilem existentiam et proprietatem op-
ponitur etiam Enti reali tum verbaliter tum
nominalr sumpto: qa deficit a realitate
Unde Ens rnis licet sit nihil reale tn est
Ens objective et mentale et Consequenter
n pt dici absolute nihil nec pure contradi-
ctorie oppositum Enti reali.

Obijcitur 3tio cond eandem Coōnem. Non oē Ens rnis
est n Ens Cognitum admodum Entis sed etiam
Ens cognitum ut n Ens q 1ma Definitio
Entis posita in Conclusione n videtur esse re-
cta. Ans Non solum concipimus v affirmamus id
quod impossibile e sed etiam negamus qd neces-
sarium e quod utrumq. spectat ad Ens rnis.
Ans qdo concipimus id qd n est acsi esset affir-
mamus id quod impossibile est et qdo concipi-
mus id quod e acsi n esset negamus id quod ne-
cessarium e q etc. Rx ad Probaonem quod sive af-
firmemus quod impossibile est sive negemus
quod necessarium est hoc semper fit fingendo
quod n e acsi esset a parte rei, atq. sic

recte definit Ens rnis quod sit n Ens cognitu ad modu Entis. Hic

Sciendum Essentiã Entis rnis esse posse objci qa pt considerari ab intu, sivõ loquamur de Ente rnis actuali et positivè ejus esse ad et existentiã esse actu objci et considerari. qa eadẽ actiõ qua ẽ productiva essentiæ positivè facit ejus existentiã. Ens autẽ rnis actuale dicit quod actualr cognoscit.

QUÆSTIO 2da

Utrum Ens Rationis cũ fundamento in Re recte dividat in Privationem negationem et Relationẽ nec ne

Quæstio hæc ꝓmittit alijs v ideo ut innotescat facilig de quibꝫ Entibꝫ rnis agendũ sit in Logica pt autem sumi occasio ejus ex Aristle qui una ex parte in tota 4ta solũ agit de Entibꝫ rnis Relativis, altera tn ex parte 9. Metaph: textu 27. ait etiã de negativis et privativis. Unde merito quæritꝫ utrũ Ens rnis habeat species et partes in quas dividat. Circa ꝗsentẽ quæstionẽ n ẽ magna controversia ir Authores qus ad ipsam divisionem d tm circa explicationẽ divisi et membrorũ dividentiũ qua satis constabit ex ꝗnotatis quomodo negatio et privatio sint Entia rnis ut cum Thomistis aliqui sentiunt Scotistæ et Zoarez Disput: 45 Metaph:

dist. 3 v n̄ sint ut cum Pontio alij docent Scotistæ; unde pro intelligenda quæstione

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Ens rnis hre fundamentum in re nihil aliud ē qm qd conformiter ad nāas rerum aliquid quod in ipsis vere n̄ reperitur possit Intellectus ad modum Entis in illis concipere ut ptt ex Superiori Quæstione. Unde illud Ens rnis n̄ habebit fundamentum in re quod Inltus absq conformitate aliqua ad naas rerum confingit Et hujusmodi Ens rnis ab aliqbus Solet appellari Negatio, qa dicit negationem ois illius fundamenti, sed Negatio sdum hanc acceptionem et sdum quod sfcat negationem fræ in Subjecto, est quasi Nn̄ æquivocum, ne itaq in horum nominum Sfcatione hallicinemur Nne Negationis in sequentibus solum intelligemus Negationem fræ in Subjecto.

Suppono 2do. Privationem et negationem n̄ esse idem licet enim utraq dicat carentiam hæc tn̄ non est nisi Rao generica, differunt itaq in hoc quod privatio sit Carentia fræ in Subjecto apto nato hre talem fram vg carentia visus in oculo Cæci, aut carentia albedinis in pariete dicuntur Privationes, qa istæ carentiæ st in Subjectis talibus quæ stapta suscipere tales fras; Oculus enim Cæci ht capacitatem ut recipiat fram visus, paries carens albedine ē aptus natus recipere albedinem, et sic de cæteris. Negatio autem

est

est carentia frae in tali subjecto quod subjectum n̄ ē aptū natum hre tales fram, sic carentia visus in lapide dicitur negatio, qa lapis n̄ pt hre visionē sic etiam carentiā irrationalitatis in hne dicitur negatio, qa hō ē incapax irrationalitatis etiā de quacunq Poā.

Suppono 3tio. Privationē et negationē 2plr sumi posse. 1mo Simpliciter et absolute quatenus dicunt ipsam carentiā et remotionē frae. 2do frlr quatenus concipiuntur p modū frae. Si itaq Privatio consideretur 1mo modo quatenus realr removet fram a subjecto vq visū ab oculo sic ē a parte rei, ~~nun~~ n̄ qa ht a parte rei aliqm Entitatem sed qa vere et absq. consideraōne inltus ē remotio Entitatis et frae; unde in hac acceptione Privatio formaliter n̄ ē Ens reale nec Ens rnis, d n̄ Ens ē fundamentalr Ens rnis, si vo consideretur Privatio visus tanqm fra positiva oculo inhaerens cum tn n̄ insit sic est Ens rnis privativum qa tunc efficit raonē Entis, d n̄ realis q rnis proportionalr idq dicendū de negatione.

Suppono 4to. Relationē rnis definiri sic: ē comparatio unius ad aliud facta p Inltū cognoscentem; Unde facile constat hanc n̄ esse a parte rei, d inqtum concipitur ab inltu in aliquo subjecto, est Ens n̄ reale d rnis fundatum. Et tales st Relationes Creatoris ad Creaturas generis ad speciem. 2plces autē st relationes rnis. aliae st quae ex quadam ne

cessitate consequuntur modum intelligendi in
quantum aliqua ordinate intelligit, quae secundum
se ordinem non habent, quamvis illum ordinem intellectus non
adinveniat nec intelligat ea habere ordinem,
alias esset falsus, ut sunt Relationes Crea-
toris et Domini in Deo, non enim ex quod Deus
est cognitus vel intellectus, attribuitur ei hujusmo-
di Relatio, sed secundum se, absolute enim et sim-
pliciter dicitur Deus et Creator. Aliae sunt rela-
tiones rationis adinventae per intellectum et attri-
butae ei quod relative dicitur, et hujusmodi sunt
Relationes quae attribuuntur ab intellectu rebus
intellectis prout sunt intellectae, sicut Re-
latio generis et speciei, has enim relationes
Ratio adinvenit considerando ordinem ejus quod
est in intellectu ad res quae sunt extra, vel
etiam ordinem intellectum adinvicem. Et
tales relationes dicuntur 2dae Intentiones
objective quasi 2do intellectae. his praenotatis.

Articulus 2dus

Determinatur Quaestio

Coo. Ens Rationis cum fundamento in re
recte dividitur in Negationem, Privationem
et Relationem. Est Aristotelis 5to Metaph: D.
Thomae Quaes: 25 de veritte Art: 5to.

Probatur 1mo. Haec Divisio nec est superflua nec diminuta
quod est recta. Cognitio patet: qa recta divisio dt esse in mem-
bra aeque latepatentia sicut et ipsum divisum, id est
ut non plus contineant membra dividentia nec mi-
nus quam ipsum Divisum.

Ans probatur

Ans probt: quo ad 1mum: Unum membrum distinguitur Essentialr ab alio qa Relatio concipitur per modum positivi respectus, per hoc quod ordinet Inltus aliqua duo quae a parte Rei n̄ ordinantur: Negatio concipitur per modum qualitatis in Subjecto n̄ apto ad habendam fram, Privatio vo in Subjecto apto q̄ haec Divisio n̄ ē Superflua. Ans quo ad 2dam probt: Omne Ens rnis v est positivum et sic ē Relatio v negativum et sic v Supponit Subjectum ad recipiendam fram aptum et ē privatio v Subjectum omnino ineptum et sic est Negatio, q̄ haec Divisio n̄ ē diminuta cnter bona.

Pbt 2do. Haec Divisio exhaurit naam totius Divisi q̄ est recta, Ans: quotiescunq aliqd divisum dividitur per species proximas illa Divisio exhaurit naam totius Divisi, d haec Divisio dividitur per species proximas q̄ est recta. Ior pt: 2a Species proximae exhauriunt naam totius divisi, ut cum aal dividitur in hnē, Equum, Leonem et alia aalia irraonalia, si illa animalia facile enumerari possunt. Nor etiam pt: 2a n̄ st aliae species propiores his q̄ st proximae. Confirmatur: Nullum Ens Rnis invenitur quod n̄ contineatur sub his membris ut pt, q̄ haec Divisio exhaurit totum Divisum atq per illam recte dividitur Ens rnis

Infertur. Solum Ens rnis relativum illud q n̄ oē d ttm illud qd sdario s reflexe fit ab inltu scilt 2da Intentio spectat ad Lcam. Rao qa Entia rnis privativa et negativa cum

n̄ sint directiva operaōnū inltq̄, n̄ possunt spectare ad Lcā, d potiq ꝑtinent ad Scias illas ad quas ꝑtinent frae quas removent, aut ad metaphisicā cum dicant rnem alicujus Entitatis et deinde Relationes aliae raōnis, licet resultent ex cognitione n̄ tn̄ denominant rem solū in statu cogniti, d etiā in statu existentiae extra Cognitionē. Relatio enim Creatoris v Dni n̄ denominat Deū pure cognitū in se sed Deum in se existentē ut dictū notato 4to. Similiter Relatio Doctoris v Judicis, qa n̄ hō ut cognitq ē, est Doctor v Judex sed hō existens, hinc q̄ constat quod ista oā non sint necessariae tractationis d ttm 2dae Intentiones Lcae; his decisis

Articulus 3tius

Solvuntq Objectiones

Obijcitq 1mo cōn Coonē: Ens reale dividitq in Substantiā et accidens q̄ Ens rnis sic dt dividi, sed haec divisio n̄ ē talis q̄ n̄ est recta. Subsumptū ex se ptt. Cqntia pbtq: Ens rnis imitatq Ens reale in sui Defne q̄ et in sui Divisione nam sicut naam et defnē Entis rnis investigamq ꝑ Analogiam ad Ens reale ita et Divisionē, et rāo est qa quidqd ē simplr in Entibq realibq sdū quid invenitur in Entibq rnis q̄ Divisio ee. Ꝛ ad hoc totū Argmtū: quod Ens rnis latissime sum

ptum s. ut e etiam n̄ fundatū saltim
methaphoriæ et abusive pt dividi ꝑ substan-
tiā et accidens rnis qa divagatꝫ ꝑ oa genera
nos autē ttm divisimꝰ Ens rnis fundatum.
Contra. Etiam Ens rnis sic fundatū dt divi-
di q̄ Solutio n̄ Subsistit. Ans. Ex eo quod conci-
pitꝫ id relatū qd n̄ ē relatū, fit Relatio rnis
q̄ ex eo qd concipitꝫ ut Subsistens quod implicat
subsistere fit Substantia rnis similr cū ali-
quid cogitatꝫ ut inhærens in aliquo Subjecto
cui inesse nequit, ut cū vacuum concipitꝫ ad
instar qntitatis v cæcitas ad instar qualita-
tis et sic de cæteris ꝓdicamentis, q̄ ē ratio
propter qm etiā Ens rnis cum fundamen-
to sic debeat dividi sicut Ens reale Rꝫ Ngdo
Ans: ad ꝓbaonē dicendū: quod cum concipio
aliquid ad modū Substantiæ qntitatis et
qualitatis hoc totū fit sine fundamento
in re unde qdo S. Doctor 1 par. Euæs: 28 et
Scotꝰ 5 Metaph: Euæs: 11. Concedunt rela-
tionem abstrahere a reali rnis, secꝰ vō
cætera ꝓdicamenta loquuntꝫ doctrinalr
s cū fundamento in rebꝰ et n̄ sine fun-
damento.
Obijcitꝫ 2do. Ista Divisio latiꝰ patet qm ipsū
divisū q̄ n̄ ē recta. Cqntia ptt. Ans pbtꝫ: Ista divisio
continet membrū quod se extendit etiā ad Ens
rnis n̄ fundatū q̄ continet ꝯ. Ans: Ens rnis non
fundatū ideo dicitꝫ tale, qa dicit negaōnē oīs fun-
damenti q̄ ē Ens rnis negativū. Cqnter ista Di-
visio continet membrum quod se extendit

ad Ens rnis n̄ fundatū. R̄ Ngdo Ans et ~~ft~~ hujus probaone concessa antecedente, Negat Cqntia ex dictis: Quia licet Ens rnis n̄ fundatū includat negationē fundamenti n̄ tn p hoc erit Ens rnis negativum, alias enim cum oē Ens rnis sit negatio Entis realis diceret negatio; unde p Ens rnis negativū intelligit id qd dicit carentiā frē in Subjecto.

Obijcit 3tio Oe Ens rnis ē Relatio q dicta Divisio est superflua. Ans: Oē Ens rnis dicit ordinē essentialem ad Inltū cognoscente ex eo qd totum illig esse sit cognosci. R̄ Ngdo Ans, Probaonis distinguendo Ans: oe Ens rnis dicit ordinē essealē ad inltū tanqm ad Causam, ordinē sdum dici Concedo Ans. Ordinē s respectū sdū esse qui sit ad purum terminū, sicut genus refert ad speciem Nego Ans et Cqntiā. Cum em commune sit obq Entibq rnis fieri p inltū cqnter etiam ɔmune ē illis referri ad illū; qa tn ~~ilt~~ intellectq n̄ ht se p modū puri termini sed p modū caē, unde saltim referunt ad illū Relaones sdū dici, n̄ vo relaones sdū esse, quae sit ut ad purum terminū.

Obycit 4to. Ista divisio ē diminuta q n̄ ē bona. Ans Dant plura Entia rnis cū fundamento in re pter enumerata q ē diminuta. Ans Possū concipere spatiū imaginariū supra cœlū Empyreū p modū alicujus extensi s quanti et p modum loci continentis, d tale Ens rnis neq ē Privatio neq negatio neq Relaō cū concipiatur ad instar Entis absoluti de genere qntitatis q ē diminuta q R̄ Ngdo Ans et Probtionis nore: Quia

si spatiu imaginariu concipiat intra latera alicujus corporis vacui e privatio cu sit quasi loc privatus et n repletus corpore; si concipiat extra oe ctinens e pura negatio cu sit nihil; si vo ccipiat ut ctinens respectu ctenti, sic erit relatio rnis. Unde reductive ad ista 3 ptinebit, qd de alijs similibus Entibus rnis dicendu est.

QUÆSTIO 3tia

5

U: Ens Rationis Logicum put e 2da Intentio sit denominatio intrinseca v extrinseca.

Ut tanto clarior sit naa Entis rnis pponit hac Quæstio quæ inquirit in quona ejus Essea consistat, hujus occasio e ex ipso Aristotele 2do Posteriori Cap. 7. ut in 1ma Quæstione adnotavimus. Unde difficultas istius quæstionis determinanda oritur. Deinde cum de Anima lib: 3tio. Tex: 20 dicat: qd intelligere sit quoddam pati, hoc autem pati n melius intelligat qm in ipso objecto in quo terminat, unde cu Ens rnis fiat p opus Inltus, videtur esse in quadam denominatione. Circa p sente quæstione potissimu duæ inveniuntur oppositæ sententiæ. 1ma e quæ tenet Entia rnis Logicalia s 2das Intentiones esse denominationes quasdam extrinsecas rebus affixas ab Inltu; ita Vasques, Phonseca et alij. 2da Sententia oppositu docet qd scilt Entia rnis Logicalia sint denominationes intrinsecæ. ita fere oes Thomistæ et plures Scotistæ. Unde pro meliori resolutione sit.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini.

Suppono 1mo Ens rnis Logicum s Relationem rnis 2dæ Intentionis 2plr sumi. 1mo fundamentalr sicut est in rebus ipsis quatenus in illis pt fra aliqua rnis s Relatio concipi propter fundamentum in ijsdem rebus vg Relatio Speciei in Petro Paulo et ex eo qd conveniant in nãa humana. 2do frlr qdo scilicet aliqua fra rnis ab intellectu actualr concipitur alicui secundario convenire vb fundamentum in illo habitum vg Specieitas hñi ppter conformitatem ejus in Individuis.

Suppono 2do. Denominatio in omuni ē participatio Nnis et fræ in abstracto; hinc denominatio proprie loquendo n ptinet ad ordines rerum d potius ad ordinem Nominum, ut advertunt Complutenses siquidem res ut sfcantur Nominibus st, quæ pprie dicuntur denominari ut constat ex Definitione denominativorum Psens tn difficultas n procedit de denominatione sic sumpta sed ut mãalr accipitur ptinetq ad rerum ordinem, estq quo ad psens denominatio 2plx Intrinseca et Extrinseca. Intrinseca ē quæ sumitur a fra existente in re denominata, sive illi inhæreat sive n. sic Paries denominatur intrinsece albus ab albedine quæ in illo existit; homo rnalis a rnalitate aal videns a visione existente in oculo. Extrinseca sumitur a fra existente extrinsece in alio subjecto, sic Paries dicitur visus a visione existente in vidente, quo fit ut eadem forma denominet intrinsece subjectum in quo ē, extrinsece vb terminum quem respicit. Unde in subjecto ponit

aliquid esse

aliquid esse reale. si fra sit reale in termino vō nihil reale ponit qmvis ipsū denominet realr tales. His ꝑsuppositis

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Cōo 1ma. Ens rnis Lcū s 2da Intentio denominans 1mā n̄ ē denominatio extrinseca ab intellectu proveniens d intrinseca. Est communis cōn authores 1mæ Sententiæ et ē D. Thomæ 1. Par: Quæs: 6. Art: 3. Ubi dicit quod n̄ Ens n̄ ht in se unde cognoscatꝫ d cognoscitꝫ inqtum Inltꝫ sfcat illud cognoscibile.

Pbtꝫ 1mo quo ad 1. Partē. Nulla 2da Intentio existit realr nec intra nec extra Inltū, g̃ nulla 2da Intentio ē denominatio extrinseca. Ans ptt. Quia 2da Intentio ē ttm ꝓprietas competens rebꝫ ex eo qd ab Inltu cognitæ st ut dictū supra.

Cqntia pbtꝫ. Denominaō extrinseca ē Ens reale sive existat realr extra Inltū ut esse visum armatū ef sive in Inltu ꝑ se cognitū g̃ Ens Raōnis ef.

Pbtꝫ 2do quo ad 2. Partē. Intentio 2da facit qd res cognita Intrinsecē dicat Relationē ad suum Correlativū g̃ 2da Intentio ē Denominatio Intrinseca. Ans ~~2do~~ qdo Inltꝫ cognoscit aal cū ordine ad Inferiora resultat ex hujusmodi cognitione ordo in aali ad species, qui cū illi n̄ conveniat a Parte rei sed ttm prout obijcitꝫ Intellectui ē Ens rnis l 2da Intentio,

Talis tn̄ ordo et respectus intrinsecus ex vi 2dæ Intentionis et gr̄is cujus naā ē respicere plures species et ꝓdicare de illis.

Coō 2da. Generalr loquendo nullū Ens rnis consistit in denominatione extrinseca ꝺ in Entitate ficta admodum fræ intrinsecæ objecta denominante. Est Aristlis 6 Metaph. lex. 8. et D. Thomæ loco citato.

Pbtꝫ ijsdē argumentis qbus superior, et xmo quidꝫ sit: Denominationes extrinsece ante quodvis opus Inltꝫ dantꝫ, ꝺ nullū Ens rnis datꝫ ante opus Inltus, ꝗ nullū Ens rnis ē Denominatio extrinseca. Nor ptt: qa oē Ens rnis solū ht esse objective in Inltu. Ior pbtꝫ: Quando vꝗ Deus dicitꝫ Creator est denominatio extrinseca sed ante opus Inltus Deus dicitꝫ Creator ꝗ Denominatio. Et Ior ptt: Quia ꝑ hoc qd Deus dicatur Creator nulla fra ponitꝫ in ipso realis alias esset mutabilis siquidꝫ posset illi Aliquid de novo advenire quod ab æterno habuit, Nor etiā evidens qa si Deus nullū creasset Inltū sed sola insensibilia Entia, vere diceretꝫ Creator. Sed hic n̄ ꝑ Ens rnis cū non esset inltus qui illud efficeret ꝗ Ens rnis ꝗ

Confirmatꝫ. Quia Denominatio extrinseca independens a Consideraone Inltꝫ nihil aliud importat qm fram realē terminatā ad Aliquod Objectum vꝗ Denominatio visi in pariete nihil aliud dicit qm actū visionis terminatū ad parietē ꝑ

Pbtꝫ 2do quo ad 2 Punc: Coonis. Ens rnis dt esse contra distinctū ab Ente reali qd ht esse a Parte rei nullo inltu cogitante sed quidqd aliud

aliud

aliud assignatur propter fra ficta quae e ttm objective in Intellectu e aliquid reale reptum a Parte rei q Ens rnis consistit in quadam Entitate ficta.

Observandum hic, Quod qdo dicitur in Conclusione nullum Ens rnis essentialr consistere in denominaone extrinseca idem est acsi dicatur nulla Denominatio extrinseca proveniens a forma reali est Ens rnis frlr.

Infertur Dantur denominaones extrinsecae, Rao qa quotiescunq. aliquid ht denominaonem novam absq. ulla fra sibi intrinsece inhaerente illa Denominatio dt dici extrinseca, sed defacto multa hnt denominaones novas absq. ulla fra nova q tales Denominationes debent dici extrinsecae et Cqnter dantur. Nor ptt ex dictis, qa Paries dicitur de novo visus cognitus absq. visione v intellectione intrinseca in eo subjectata.

Coo 3tia. Etiam quo ad existentiam Ens rnis n consistit in denominatione Cogniti prout esse cognitum dicit puram denominaonem extrinsecam.

Pbtur ex 2da Coone. Denominatio extrinseca e realis q n pt esse existentia Entis rnis. Cqntia qa existentia debet esse in eodem gre cum essentia, q cum essentia Entis rnis n Consistit in Denominatione extrinseca reali nec ~~denomin~~ existentia ejus consistet. his positis sit

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obijcitur 1. con 1. et 2 Coones Denominaõ extrinseca importat aliqd Ens rnis in re denominata q in ipsa Consistit Ens rnis. Ans Ponit aliqd

in re denominata sed n̄ reale q̄ aliquid rnis.
Jor ptt qa denominata res ut paries visus
accipit aliquid novum p denominaones qd ante
n̄ habebat, Minor etiam ē evidens, qa tota reali-
tas manet in actu videndi seu in Pōa visiva
a cujus actu paries denominatur visus q̄ es
Rt Ngdo Ans: ad cujus Probaones digtur Jor. Poni
aliquid in re denominata intrinsecum nego
extrinsecum concedo Jorem; similr Nor digda
Non reale intrinsecum conceditur Nor, n̄ reale
extrinsecum negatur Nor et Cqntia. Unde pari-
es qdo dicitur visus accipit aliquid reale n̄ qui-
dem intrinsecum sed solum extrinsecum eo qd ter-
minet actum videndi qui ē realis et realr
terminetur ad parietem, quod sufficit ut talis
denominao sit realis n̄ quidem intrinsece, ꝯ
extrinsece.

Contra. Denominaō visi in pariete n̄ pt ha-
beri a visione q̄ provenit a fra rnis quae est
in Pariete. Ans Actio visiva n̄ ē aliquid rece-
ptum in Pariete sed in oculo q̄ nequit deno-
minare parietem visum. Cqntia Omnis deno-
minaō dt provenire a fra recepta in re de-
nominata q̄ denominatio q̄. Rt Ngdo Ans
cum Probaonis suae Cqntia, cujus Probaonis distin-
guitur Ans: Denominatio dt provenire a forma
recepta v intrinsece v extrinsece Concedo
Ans; semp intrinsece nego Ans et Cqntia.
Quia licet denominao intrinseca requirat
fram intrinsecam communicatam subjecto ex-
trinseca tn requirit fram communicatam
extrinsecē

extrinsece subjecto et ut Termino s. objecto, et sic visio dicitur communicata parieti in-
quantum ad illum terminatur.

Instabis. Visio s. actus videndi objecto non dat nisi esse visum quod est denominatio extrinseca ergo et actus videndi s. cognitio non dat nisi esse cognitum et intellectum. et sic Ens rnis consistet in denominatione extrinseca. Et Concesso Andte Negtur Cqntia. Rao disparitatis est ex S. Doctore qa sensus visus est Potentia passiva quae cognoscit recipiendo illud cujus speciem recipit non autem ex receptis aliquid format sed immediate tendit ad objectum praesens, Unde absentia videre nequit ac ideo nullum esse dat suo objecto, sed Objectum suum esse totum habet aliunde scilt maale a qualitatibus xmis, activis et passivis formale vo a luce Intellectus autem cum non sit Poa merē passiva d etiam activa mediante specie impressa et lumine Inltus agentis format suum objectum et dat illi esse. Intentionale in Subjecto tanqm in speculo in quo actus relucet et videtur et hoc Intentionale frlr sumptum et cum remotione Entitatis rei quae est extra conceptum per modum cujusdam Entis vocatur Ens rnis.

Dices Terminare actum inltus est solum Denominaō extrinseca d Ens rnis dicitur terminare actum Inltus ergo Ens rnis est denominaō extrinseca et in illa consistit. Ior ptt ex dictis, qa Paries visus ideo dicitur denominari extrinsece qa terminat actum videndi, unde etiam a pari id dicitur denominatio extrinseca respectu inltus quod terminat actum Inltus. Nor potest Objici Inltui nihil aliud est qm

terminare actum Intlg d Ens rnis consistit in
obyci g Ens rnis terminat actum Intlg. Rndo
Nore cum Suae Pbaonis Iore: Quando enim dicitur qd
essea Entis rnis consistat in Obijci n e sensus
frlis ita ut Obijci s attingi rem ab intlu sit
Ens rnis essentialr, tale enim obijci datur a parte
rei d e sensus Causalis quatenus ex eo qd attin-
gatur ab intlu vg Naa humana abstracta a Sin-
gularibus resultat quoddam esse fictum vg Rela-
tio ipsius naae ad inferiora, et sic de caeteris.
in quo esse ficto et in hac attingentia stat
Ens rnis, et ideo Ens rnis n dicitur simplr obyci;
qa hoc e reale sed esse Obijective ttm qd e Ens
rnis.

Obyciitur 2do. Denominatio qua Deus dicitur Domi-
nus v Creator e Denominao extrinseca g Ens
rnis n consistit in tali denominaone. Ans et
Cntia ptt: Quia pdicta denominao advenit Deo
ex tempore et nihil reale ac intrinsecum ponit
in Deo g Est Ens rnis; Ergo si Denominatio
qua Deus dicitur Dnus consistit es Rndigdo Ans:
Est Extrinseca a Relaone reali in se existente
negatur; a Relaone reali existente in Creaturis
quae dicunt ordinem servitutis Conditur Ans, et Ne-
gatur Cntia. Vel aliter distinguitur: Est extrinse-
ca loquendo de denominaone Dni quae fun-
datur in servitute Creaturae Concedo ans; quae fun-
datur in Potestate coercitiva negatur Ans et Cntia.

Contra Impossibile e ut una et eadem Relatio
numero denominet utrumque correlativum

g im

Impossibile ē ut p eandē Denominationē
qua denominatur Creatura realr serva Deus
denominetur realr Dnus. Ans Impossibile ēm
ē ut p Personā Paternitatis denominetur Pa-
ter et Filius ꝯ ꝯ R digdo Ans. Impossibile ē
ut una et eadē relao denominet utrumq
corelativū æqualr ita ut utrumq denomi-
net intrinsecē conditū; ita ut unum denomi-
net intrinsece et aliud extrinsece Ngtr Ans et
Cntia. Quia Deus extrinsece ttm denomina-
tur realr Dominus a Relaone Servitutis quæ
est in creatura; Creatura vō intrinsece de-
nominatur Serva quæ relaō Creaturæ ideo
denominat extrinsece relatū Deū qa termi-
natur ad illū qd sufficit ad relaonē raonis ut
dicetur in Pdicamentis.

QUÆSTIO 4ta

U. Ens rnis habeat oēs causas. nec ne.

Explicata naā Entis rnis nunc jam inquiri-
mus de Causis ejus a quibus proveniat, vel ex
eo qa dicitur 1ma degeneratione Textu 44 qd
nihil se ipsū possit causare. Cū vō Juxta eun-
dē Aristotelē in Physicorū 4tor sint genera Cau-
sarum quæritur hic, num oēs Causæ conveniant
Enti rnis.

Indeterminanda hac quæstione dissentiunt au-
thores alij enim simplr negant Ens rnis hre
Causas sui esse pro hac Sententia citatur Ama-
strio Horbæus Tractatu de 2dis Intentionibus

Magyron, Soncinas, Soares et alij; concedunt quidē Ens rnis eo modo quo ē Ens hre Causa efficiente sui id tn negant de alijs et maxime de finali. Alij concedunt cæteras causas sed negant frlem. alij negant Inltū esse Causa effectivam Entis rnis ut Montecalvus disp. de 2dis Intentionibus Cap. 22do; communis tn sententia oēs attribuit caas Enti rnis, pro cujus determinatione sit.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Causa ē id ad cujus esse sequitur aliud ut docet Aristoteles 2. Phisic: quatenus vō pdicatur de Causa efficiente finali maali et frli est 2plex Propria et Impropria. Propria ē quæ realr influit in effectū impropria est ad qm qualitercunq consurgit effectus. Alij volunt quod in id recidit, qd alia sit realis quæ dat esse rei reale, et alia rnis quæ dat esse rnis, quod sequitur ad omne cognitum Objecti 2darij.

Suppono 2do. Non esse hic sermonē de Causa pprie dicta nam Entia Rnis cum n̄ sint vere Entia d solū concipiuntur ad modū Entiū n̄ possunt habere veras Caas; implicat enim aliquid habere veras causas et n̄ hre verū esse. Unde qua ratione dicunt Entia Eadē Proportione modo quæritur An habeant oēs caas sui esse et An oēs v aliquas ttm. his pnotatis sequitur.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Cōo

Coõ 1ma. Ens Rnis ht aliqm Causam sui esse saltim impropriam s eo modo quo ẽ Ens. Colligitur ex Aristotetele 1. de genaratione Tex: 87. et 3tio de Anima. Ex D. Thoma multis in Locis ex Scoto tũ ex alijs.

Pbtur Quidqd ht essentiam et existentiam (Pter primam Causam) dt hre sui esse causam, d Ens rnis ht esseam et existentiam ut supra deductum q ht sui esse causam. Jor Quia sola 1ma Causa est a se cætera autẽ quæcunq existunt debent hre proportionalẽ caam sui esse q et Ens rnis.

Pbtur 2do. Nihil fit de novo nisi causetur qa nihil pt causare se ipsum ex 1mo de Generatione d Entia rnis de novo fiunt q hnt causam sui esse. Nor Quia n semp hnt illud esse Objectivum, nisi cum concipiuntur admodũ Entium q Entia rnis

Confirmatur Quod prius n fuit et postmodũ est ht causam sui esse saltim ad quam consequitur d ante Cognitionẽ Inltus Ens rnis n fuit et posita Cognitione ẽ q Ens rnis ht causam ad qm consequitur.

Coõ 2da. Cum 4 sint causarũ genera, oã suo modo concurrunt ad efficientiam Entis raõnis.

Pbtur Inductione quo ad singula et 1mo quidem quod habeat causam efficientẽ satis ptt ex superiori Coõne hæc autẽ Causa n ẽ Alia nisi Intellectus quod sic pbatur. Inltus ponit Ens rnis extra Statũ possibilitatis et extra causas siquidem antequm cognoscatur n ẽ frlr nec actualr d solum potentionalr aut fundamentalr postqm vero Cognoscitur ẽ actualr et formaliter

q Inltus ē Causa efficiens Entis rnis. Deinde
qa Ens rnis ipsam denominaonē ht a rne
qd scilt fiat a Ratione s ab Inltu ut oēs con
cedunt q Ens rnis ht causam efficientem
Inltum. 2do ht finalem scilt cognitionem
veritatis aut quidpiam aliud Intellectu et
Pbtr gnalr 1mo: Poa naalis n agit frustra si
cut et naa, sed inltq qui format Entia rnis
ē Poa naalis q propter aliquem finē dt illa
efficere, Cqnter Entia rnis hnt causā finalē.
Pbtr 2do specialiter: quod fit gratiā alicujus habet
finem sed Entia rnis fiunt gratia alicujus q hnt
causā finalem. Nor pbtr qa Intellectus n pt sine
illis rectē operari in cognitione Veritatis, inde
multa fingit ut facilius res proprie dictas ex
plicare possit. tum qa Sæpe Entia Raonis facim
ut videamus Intellectus nostri fæcunditatem et
Subtilitate qd scilt ea quæ nec sunt nec esse pos
sunt valeat concipere.
3tio ht causam maalē scilicet naturā in qua fun
datur. Pbtur Forma intrinsece denominans ali
quod Subjectū comparatr ad illud veluti forma
ad maām denominatā, sed Ens rnis ∂ Intrin
secē denominat naturas reales, non utcunq.
Sed -- ut cognitas q Ens rnis ht suam Causā
maalem in qua recipitur n Subjectivē qa nullibi
est tanqm in Subjecto, ∂ denominative et ap
plicative.
Confirmatr. accidentia habent maām in quā,
sed Ens rnis ē accidens q ht maām in qua suo
modo. Pbtr 4to ht Causā formalē seu esse ob
jectivū

jectivum scilt definitionem. Pbtz quod ht effectum formae, ht formam, sed Ens rnis ht Effectum formae seu esse specificum Nominis seu Objectivum g habet et causam ꝑ

Confirmatz: Omne Ens rationis fundatum habet quidditatem et definitionem sed quidditas sumitz a forma et definitio a genere et differentia g Ens rnis ht suo modo Causam formalem quae n pro forma physica sed pro forma totius et metaphisica accipitur. Pbtz 2do: Secunda Intentio denominat aliam multoties imo est Rao formalis causandi aliam ut ptt de universalitte quae e causa virtualis ꝓdicabilitatis g Ens rnis Logicum habet causam formalem.

Articulus 3tius

Solvuntz Objectiones

Obycitz 1mo con 1 Coone. Illud ht causas quod pt recipere virtutem s influxum illarum, sed Ens rnis n pt recipere influxum causarum g n habet causas. Jor ptt qa omnis causa dt influere. Nor pbtz: Non Ens n pt recipere influxum causarum sed Ens rationis e n Ens g non pt recipere influxum causarum. Nor pbtz qa tum Ens rnis dt esse qdo concipitz acsi esset Ens cum tamen n sit Ens, g Ens raonis n est Ens. Rz Ngdo Norem et Probaonis digdo Jorem: non Ens non pt recipere influxum, n Ens simpliciter concedo Jorem. n Ens sdum quid Nego Jorem; applicata taliter distinctione Minori Neganda Cqntia. Quia

Ens rnis n̄ ē n̄ Ens simpliciter sed tm̄ sdū quid cum sit similitudo quædam Entis. Unde licet n̄ possit recipere influxū causæ realis et Phcæ, pt tamen recipere Causæ saltim impropriæ s intellectualis quæ dat illi esse objectivum.

Contra. Quod recipit influxū Causarū pt esse extra caās sed Ens rnis n̄ pt esse extra causas suas g n̄ recipit influxū illarū. Nor Si Ens rnis posset esse extra suas Causas maxime extra maale et efficiente cum hæ illiꝰ sint veræ causæ, d non pt esse extra illas g non pt esse extra suas causas. Nor non pt esse extra causā maale seu extra res in qbus fundatur, qa alias esset sine fundamento, ipsum etiam Ens Logicū n̄ extra efficientem s intellectū qa patet esse objective in illo, et qa tunc solum est qdo inltꝰ aliquid apprehendit p modum Entis quod re ipsa n̄ est Ens; ut S. Thomas docet opusculo 42. Cap. 4. g Ens rationis &c. Rꝫ ngdo Nore et probaonis Minore ad ultimā Probaone dicendo: quod Entia rnis dicuntꝫ esse intra causā maale, tunc qdo in rebus st fundamentalr, virtualr et causaliter; tunc autem intra causā efficientem s intra Intellectū, qdo nondum sunt producta. Sic etiam de cæteris causis intelligendū: quando vō jam p actū comparativum intellectūs actualr illorū esse extrahitur, ab illo esse fundamentali et potentiali ut conceptum, tunc ht suam formam, et esse extra omniū causarum causalitatem modo sibi proportionato.

Obijcitꝫ

Obijcitur 2do con 2 Coone. Ens rationis nullam potest habere ex predictis causam q Conclusio ruit. Ans 1mo non maale ex qua cum sit accidens rnis neq maalem in qua qa esset subjective in illa quod est contra S. Doctorem Opusc: 48. Trac: 2. C. 1. et qa esse subjective est accidentis realis q Ens rnis n ht causam maale, n ht formalem qa forma n pt hre maam, qa alias frā esset quid compositum; habere em frā proprium est compositi, omnis autem forma ē quid simplex, sed Ens rationis ē frā intellectualis vg universalitatis genereitas, q Ens rationis n ht causam formalem. 3tio n ht caam efficientem qa Ens rnis n ē capax influxus intellectus qui est realis q non ht ultimō tandem nec causam finalem; qa hæc maxime esset directio Intellectus et cognitio veritatis d Ens rationis ad neutrum servit q ef. Nor quo ad 1mum: Ens rnis est ignobilis quid qm inltg et qa Ens rnis n est Activum q nec directivum. Nor quo ad 2dum: qa veritas rerum tunc cognoscitur qdo res ut st in se cognoscuntur, seu quo ad predicata illorum realia sed p Entia rnis n possunt cognisci predicata realia cum hæc prius cognoscantur qm Entia rnis q Ens ef. Rt Ngdo Ans ad Probaonem 1mo de causa maali ex qua dicendum quod hæc sit improprie in Ente rnis, sicut vg in Definitione ht se genus et differentia, in Divisione Partes atq in argmtaone Proprietates et Termini. De causa materiali in qua Rt digdo: Ens rnis n pt esse subjective p inhærentiam veram realem

concedo; pe Inhærentiam Similitudinariam et rnis nego. et Sic S. Doctor intelligendus loco citato: Ens rnis nullibi esse Subjective ht p inhærentiam realem extra inltum. De Causa formali distinguitur Ior: forma n potest hre maam, forma realis et Substantialis concedo; forma intellectualis et quasi accidentalis nego. Cum em Inltus sit reflexivus pt uni Enti rnis dare formam alterius vg Universali formam generis v speciei. De causa efficiente R distigdo: Ens rnis n est capax Influxus Intellectus, intellectus directe operantis concedo; reflexe operantis nego. De Causa finali et quidem quo ad 1mum digdo R: Ens rnis Est quid ignobilius, in genere Entis Concedo; in gre directionis n imperantis quidem et disponentis Nego. Quando vo dicitur Ens rationis n est activum; distinguo: proprie et effective concedo; improprie et dispositive nego. ad 2dum etiam distinguo: Prædicata realia prius cognoscuntur cognitione simplici s p Solam apprehensionem et imperfecte concedit; Cognitione pplexa et perfecta s p Defnem et Divisionem et argmtaonem Negat.

Obycitur 3tio. De Causa efficiente. Si Ens rnis haberet caam efficientem, tunc maxime esset intellectus d Intellectus n est causa efficiens Entis rnis g n ht causam e Nor pbt: Ois caa effectiva realis producit effectum sibi proportionatum scilt realem Sed Inltus e, causa realis g ejus effectus dt esse realis et n Ens rnis. Ior ptt: Qa qualis caa talis et effectus. Nor etiam constat: qa Inltus est Poa animæ rnalis quæ e fra physica.

R Ngdo

R. Ngdo Nore Probtionis dist. Ior: Ois caa effectiva realis quae solu una actione agit scilt directa, Conditt Ior; quae 2plici actione scilt et directa et reflexa agit ut Inltus, negatt Ior; Unde facilis e solutio Noris. Inltus em cu sit causa fecundissima 1ma sua actione quae dicitt directa producit effectu reale scilt speciem expressa Entis realis; 2daria vo actione et reflexa producit Ens rnis.

Contra. Ens rnis n proportionatt Inltui tanqm suae causae g n producitt ab Inltu. R. digtt Ans: non proportionatt in rne Entis, qa scilt n e Ens reale ut Inltus conditt Ans; in rne causati a caa aequivoca negatt Ans et cqntia.

Instabis. Inltus n e caa aequivoca sed potius univoca g Solutio n evacuat argmtum. Ans pbt: Caa particularis et determinata ad unu est causa univoca n aequivoca sed Inltus e causa particularis et determinata ad unu scilt ad solam actione reale hoc e Inltione g cs. R. digtt Ans est caa univoca respectu productionis speciei expressae Entis realis conditt Ans; Respectu productionis Entis rnis et speciei illius expressae negatt Ans et Cqntia.

QUAESTIO 51a

U: Ens rnis efficiatt a solo Inltu, et p quos actus, an etiam possit effici ab alia Poa. nec ne.

Intellectu esse causa efficiente Entis rnis constat ex superiori quaestione sed utrum id soli competat et n alteri alicui Poae nunc quaeritt desumpta

occasione quærendi ex ipso Aristotele qui 1. Phisi;
Tex: 20. dicit quod Inltus sit universalium sensus vo
Particularium. Cum autem Entia rnis efficiantur
ut particularia, sequitur quod possint effici a
sensibus qui st particularium præsertim cum Ens
rnis tunc fiat qdo concipitur admodum Entis, cum
tn n sit Ens, ac ideo aliter ac in se est et cum
sensus qdoq. aliter percipiant objecta qm in se st
videntur formare Ens rnis. Altera tn ex Parte
6to Metaph: Tex: 8. idem Philosophus Ens rnis dicit
Ens in anima quasi Ens inltuale. Unde merito
quæritur an per solum Intellectum formetur. Circa
præsentem quæstionem varij st author sensus, alij
docent n. ttm Inltum d etiam sensus externos
formare aliquod Ens sensibile æquivalens Enti
rnis ita Ariaga Disp: 6. Metaph: Sectione 3. et alij.
Alij docent quod licet sensus externi n forment, in-
terni tn formant, ita Zoares disp: 14ta. Ariaga
et cæteri. Alij negant de omnibus sensibus tam in-
ternis qm externis sed attribuunt id ultra
inltum voluntati; ita communiter Scotistæ.
Communis tn sententia e apud Thomistas docen-
tes qd solus Inltus formet Ens rnis; unde pro intelli-
genda quæstione sit

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Dum quærimus de Potentijs ani-
mæ utrum omnes forment Ens rnis sciendum e
qd quæstio ad præsens sit in 2plci ordine. 1mo em
aliæ st cognoscitivæ ut est Inltus et sensus
tam interni qui st 4. scilt sensus communis,
Phantasia s imaginatio, æstimativa seu

cogitativa

cogitativa, et memoria s reminiscentia.
qm externi qui st 5; Visus, auditus, Olphactus,
gustus, et tactus. 2do Aliæ sunt appetitivæ
et hæ v appetitivæ sensitive, ut concupisci-
bilis et irascibilis, v rnales ut ē ipsa voluntas
de qbus ōbus in libris de Anima agetur. Hæc
autē ē differentia ir istas Pōas: qa Pōæ ap-
petitivæ et Sensus externi n formant sibi
Objectū sed ꝑsupponunt illud Inltus vō et
Sensus interni formant sibi Objecta sed
diversa rne; qa Inltus format sibi Objectū qd dicitur
2darius sclt Ens rnis, quod esse formalr ht in intel-
lectu Objective ut dictum. Sensus vō interni vg
Phantasia pt quidem formare sibi Objectū s Speci-
em et dare illi quoddam esse Objectivum id est
quod possit Obijci: sed illud esse ttm erit maalr
id ē habebit se ut maa apta ad hoc, ut ab Intel-
lectu concipiatur frlr id ē sub esse frli Entis rnis.
Suppono 2do. Quod radix et occasio formandi Ens
rnis pt esse 2plx. 1ma ē latitudo cognitionis
humanæ, quæ se extendit ad oā cognoscenda
s potius ē Objectum ipsius Inltus sclt Ens. Unde
Inltus nil pt cognoscere, nisi sub rne Entis; et
sic negaones privationes adinstar Entis intelligit.
2da Imperfecta fæcunditas Inltus nostri, quæ cum
n valeat intelligere res ut st in se, sæpe distin-
guit Ens in varios Conceptus et conjungit res
quæ conjungi n possunt realr, aut disjungit quæ
disjungi n debent; v comparat rem ad aliquam, ad
quæ realr n comparatur.
Suppono 3tio. Licet 4 conditiones assignentur ad
hoc requisitæ ut aliqua Pōa possit efficere

Ens rnis frlr, scilt ut Poa possit sibi formare Objectu et n̄ ꝑsupponat illud, et sicut Poa sit cognoscitiva; cum Ens rnis debeat esse fictum et Essentia illiꝰ consistat in cognosci. deinde ut Poa possit discernere ir Ens reale et rnis. ꝑterea ut possit se reflectere supra suos actꝰ. tandꝫ ut Poa possit id quod apprehendit comparare ad aliud; tn̄ in rei veritate sufficiunt duo ad Ens rnis in ꝯmuni. 1mo ut habeat esse Objectivum, ratione hujus sit ꝑsens Poæ per modu Objecti, ita ut ab illa Poa dicatꝫ fieri et produci, quæ illi tribuit esse Objectivum. 2do quod n̄ possit realr existere. 1mu ē propter Poas appetitivas. 2du propter alias Poas cognoscitivas ꝑter Inltum.

Suppono 4to. Actus primos et ꝑcipuos Inltus esse tres mentis Operationes dictos, de qbꝰ dictu supra. ꝑter hos alius ē actus absolutus, qdo inltꝰ aliquid concipit sine ordine ad aliud vꝰ dum concipit hnem, lapidem, quæ st Entia absoluta. et aliꝰ actus collativus s Comparativꝰ, qdo Inltꝰ considerat aliquid cum ordine ad aliud vꝰ si quis cognoscat aal esse ꝑdicabile de hne et Leone, sive hoc simplr apprehendendo, sive judicando. Item alius est actꝰ Rectus, quo Inltus cognoscit aliquid directe, sive apprehendendo, sive judicando, sive discurrendo, s sine discursu n̄ reflectendo se supra suam cognitionem, s n̄ cogitando an res illæ sint a se cognitæ, ut si qs postqm cognoscit Petrum velit se reflectere aut considerare ut a se cognitum. Potest ego quæstio institui de omnibꝰ his actibus. His ꝑsuppositis sit.

Articulꝰ

Articulus 2dus

Determinatur Quaestio

Coo 1ma. Nullus sensus externus pt facere Ens rnis; est communis contra Ariagam.

Pbtz 1mo. Nullus sensus externus pt comparare unum alteri ut docet Scotus in 4to. dist: 49na. Quaes: 2da. q̃ n̄ pt facere Relationem rnis.

Pbtz 2do efficatiq. Nullus externus sensus pt concipere quod nec ē nec esse pt, q̃ nullus sensus externus pt formare Ens rnis. Ans Si posset sensus externus aliquid tale apprehendere, maxime cum vg Baculus in aqua fractum concipit, aut Solem exiguae Magnitudinis, et caetera similia, d̃ talia qmvis non sunt tn esse possunt a parte rei talia, sive p naalem Poam sive p absolutam Dei Poam; qa et Sol tam exiguae magnitudinis sicut apparet visui, possibilis est et a Deo factibilis. similr remus fractus in aqua et alia similia, q̃ ef

Confirmatz. Si sensus externi formarent Ens rnis maxime ideo qa in multis falluntz, sed hoc n̄ est fingere Ens rnis frlr, d̃ ttm pbere occasionem Inltui ut fallatz in Judicando; et qa sensus externi n̄ apprehendunt fictionem d̃ solam apparentiam, q̃ ef

Coo 2da. Etiam nullus sensus internus tam sdum se consideratus, qm ut elevatz in homine pt formare Ens rnis. E contra Zoares et Joannes Martines lib: 1. Quaes: 9.

Pbtz 1mo. gnalr. Quod ē sensibile n̄ ē Ens rnis d̃ reale, sed sensus interni solum feruntz in objectum sub rne sensibilis, q̃ in aliquid reale et n̄ rnis. q̃ n̄ possunt apprehendere Ens rnis,

nec formare illud. Ior ptt: Quia oē sensibile dt esse quantum, extensum, et maale, ut à sensu pcipiatur, g ef.

Pbtz 2do specialr quo ad 1dā Partē Coōnis. Causa inferior elevata a superiori ad operandū extra suam sphæram Connaturalem, solū pt producere effectꝰ faciliores causæ superioris non vō difficiliores; ut de efficientia cæli in ordine ad animata imperfecta explicat D. Thomas Quæs: 3. de Poā Art: 11 ad 14. Sed cognoscere esse fictum quod ē formale in Enterationis vg in Proone et Syllogismo est Inltui valde difficile ut ipsâ experientiâ constat, g esse fictum n̄ attingitꝫ ab imaginativa, licet aliqualr discurrat et judicet, g etiā nullus sensus internus ut elevatꝫ in homine pt formare Ens rnis.

Coō 3tia Voluntas n̄ ē causa efficiens Entis raōnis. Est contra Scotistas.

Pbtz 1mo. Esse Entis rnis ē pure Objectivū g sola illa Poā pt producere Ens rnis quæ objectis a se abstractis communicat esse Objectivum, sed voluntas nequit causare esse Objectivū nec illud communicare g neq. efficere Ens rnis.

Nor Subsumpta ptt: qa hoc est discrimen ir Intellectum et voluntatē, quia ille trahit ad se res, ista vō fertꝫ ad ipsas, ut docet S. Thomas 1. Par: quæs: 16. art: 1. ex quo fit ut Inltꝰ communicet rebꝰ cognitis aliquid esse p quod ɔstituatꝫ intra ipsum, et sic causet esse Objectivum; Voluntas vō cum potius exeat a se, n̄ attingit Objecta sdū aliquid esse Objectivū

et ideo

et ideo neq illud efformat, sed tendit ad res sdm bonitatem qm hnt in se ipsis g ef.

Pbtz 2do. Intantum voluntas posset facere Ens rnis inqntum amaret n bonum ut bonum, sed tunc n pt facere tale Ens rnis g ef. Nor pbtz: applicatio bonitatis ad bonum a parte rei, supponitur facta ab inltu proponente voluntati n bonum ut bonum, aliter voluntas tenderet in incognitum quod e contra 7mune illius axioma: Nihil volitum nisi cognitum; cum enim voluntas sit potentia cæca n pt tendere in aliquod objectum nisi ut propositum et p cognitum ab Intellectu, g ef.

Coo 4ta. Solus Intellectus pt facere Ens rnis p oes tres suas operationes. Est Aristotelis 6. Metaphs D. Thomæ 1. Par: Quæs: 3. art: 4.

Pbtz 1mo Pars 1. Coonis. Si enim Ens rnis n fit p sensus externos v internos, nec p voluntatem, g sequitz qd fiat p solum Inltum.

Pbtz 2do. Solus Inltus pt apprehendere et attingere n Ens admodum Entis g Solus Inltus pt facere Ens rnis.

Ans pbtz. Poa attingens n Ens admodum Entis dt habere pro Objecto universalissimum Ens sed solus Inltus pro Objecto universalissimum Ens ht g Solus Inltus pt attingere n Ens admodum Entis.

Pbtz 3tio Coo. Solus Inltus pt attingere Ens rnis formalr et discernere ir Ens rnis et Ens reale cum Solus attingat quidditatem ejus ut quidditas est et Solus attingit rnem. unde ht quod sit Ens rnis g Solus Inltus pt facere Ens rnis. cqntia ptt: qa Ens rnis tunc formatz qdo ejus naa et quidditas quæ consistit in esse repræsentativo cujus totum esse est Objici n tn purum nihil cognoscitz g ef.

Quantum ad 2dam Partem Conionis pbtz quo ad 1mam operaonem. Tunc fit Ens rnis qdo tribuitur rei solum esse Objectivum ut pt ex definitione Entis rnis, d p primam mentis operaonem tribuitur qbusdam rebus solum esse Objectivum q p 1mam operationem inltus facit Ens rnis. Nor pbtz: Nam qdo concipimus Privationes vg tenebras admodum alicujus frae positivae, tunc sine incedente judicio aut discursu tribuimus tenebris hoc esse positivum p 1mam Inltus operationem ita ut hoc esse positivum solum habeat esse Objectivum in Inltu et nullo modo a Parte rei q ef. Tum qa p 1mam mentis operaonem cognoscuntur et fiunt signa quae pro formali sunt Entia rnis q ef.

Pbtz 2do quo ad 2dam operaonem. Relatio Pdicati ad Subjectum est verum Ens rnis cum n detur a Parte rei, d haec Relatio solum fit p 2dam mentis operationem q ef. Nor pbtz: qa ista relatio debet fieri ab illa operaone p qm fit Pdicatio et Propositio d hae fiunt ttm p 2dam mentis operaonem, in qua e affirmatio et negatio q ef.

Pbtz 3tio quo ad 3tiam operaonem. Relatio Andtis s inferentis ad Cqns s illatum est Ens rnis, d hoc solum pt cognosci p 3tiam mentis operationem q ef. Nor pbtz: qa istae Relationes solum possunt fieri ab illa operatione per qm pt fieri quod unum habeat se ut inferens respectu alterius ut illati d hoc solum fit p 3tiam mentis operationem in qua est discursus qui dicit illationem unius ex alio ego ef

Infertur

Infertur 1mo. Ens rnis frlr sumptum formatur per actum Intlus comparativum simplicem v Compositum absolutum v respectivum. Est D. Thomae 1mo Periphermenias Lectione 10 dicentis: quod ejusmodi Intentiones id est universalia Intlus format sdum quod comparat eas ad res extra animam. Et ratio est qa in oi actu quo cognoscitur et formatur Ens rnis semper importatur aliqua connotatio ad Ens reale ut innuit S. Doctor Opusc. 42do. C. 1. dicens: quod tunc efficitur Ens rnis qdo Intlus apprehendit quod non est acsi esset quod tunc semper requiritur aliqua comparatio.

Confirmatur analogum minus Principale cognoscitur per attributionem ad magis principale et per ordinem ad Ipsum definitum quod cum Ens in communi sit analogum ad Ens reale et rnis, istud autem sit analogum minus Principale oportet ut cognoscatur per attributionem ad Ens reale quod fit per Comparationem et respectum quendam; deinde Entia rnis formata per 1mam operationem Intlus fiunt per actum comparativum simplicem, caetera vero per actum comparativum compositum quod est.

Infertur 2do. Non omne Ens rnis fit per actum Intlus reflexum; ratio qa Illa Entia rnis quae fundantur supra reales Entitates existentes et denominant illas sub statu existentiae, ut st relationem Creatoris, Dni, caeci, fiunt per cognitionem et actum directum; illa vero Entia rnis immaterialiora quae fundantur supra Entitates non ut existentes sed ut cognitas ut st 2dae Intentiones praedicamentorum fiunt per cognitionem reflexam.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Objicitur 1mo cond. 1. Coone. Qui cognoscit rem aliter ac e in se, format Ens rnis, d Sensus externus cognoscit rem aliter ac est in se g format Ens rnis. Ior pbtur: Quia ex cognitione rei ut e, nullum sequitur Ens rnis, d sequitur ex cognitione rei aliter ac e in se g es. Nor autem illa ptt: qa qui apprehendit rem taliter qualiter n est a Parte rei, cognoscit rem aliter ac e in se; ut ptt in visu qui apprehendit Solem ut globum unius palmi et tn Sol excedit multis vicibus terram g es. R Ngdo Nore: Quia n oe quod aliter concipitur qm sit in re Ens rnis, d opus e ut illa formalitas cum qua concipitur illi realr competere n possit. Probne ejus Ioris digno quo ad 2dum punctum: Sed sequitur (: scilt Ens rnis :) ex cognitione rei aliter si cognoscatur positive transeat si cognoscatur negative ttm, conceditur. Hoc idem dicendum ad probnem Noris: quod scilt sensus apprehendat Solem n majorem palmo negative ttm et n positive.

Contra Sensus in pdictis casibus falluntur g formant Ens rnis. R digdo Ans: Sensus tunc falluntur occasionalr inqtum pbent occasionem Intui ut fallatur et judicet Solem esse parvum et quasi ministerialr inqntum species deferunt. Conditur Ans: frlr et completive Negtur Ans et Cqtia. Nunqm enim ptingere possunt sensus ad quidditatem rei et dandum esse frle; unde licet oculus judicet Solem parvum aut remum in aqua esse fractum etiam positive adhuc n

decipitur

decipitur, qa remus Vestitus aquâ licet n̄ sit fractus inesse naali tn ē fractus inesse intentionali, hoc tn n̄ ht ab actu visionis d antecedenter ad illam, et sic nullum intervenit Ens rnis, alioquin Speculum qdo repsentat remum fractum in aqua efficeret Ens rnis qd nemo dicet.

Instabis. Sensus in pdictis Casibus apprehendit aliquid impossibile q tn format Ens rnis. Ans pbtur: Impossibile ē vq quod Sol qui ē a parte rei sit minor terrâ q qdo oculus videt Solem ut minorem terrâ attingit aliquid omnino impossibile. Sed Ngdo Ans, et Probnis ans digdo: quod solt verum sit in sensu composito n̄ vo in sensu diviso id est implicat contradictionem quod Sol fiat minor terrâ retinendo suam magnitudinem quae tn si ab ea auferatur (: quod p D. Poam fieri pt :) n̄ repugnat qd sit minor terrâ, aut saltim inesse intentionali qd et de alijs casibus valet de qbus tn agere ex pfesso spectat ad animasticam.

Obijcitur 2do con 2dam Coonem Concipere Ens fictum ē formare Ens rnis d Sensus interni concipiunt Ens fictum q formant Ens rnis. Nor pbtur: concipere qd ē omnino impossibile a parte rei, ē concipere Ens fictum sed sensus interni concipiunt qd ē omnino impossibile a parte rei q ex. Nor pbtur: Imaginativa concipit et fingit talia monstra quae nullo modo possunt esse a parte rei nec per absolutam Dei Poam, cnter st impossibilia d imaginativa est sensus internus q ex Nor pbtur Imaginativa concipit et fingit hyrcocervum s monstrum compositum ex hyrco et cervo d tale

monstrum ē impossibile etiam p absolutam Dei Pōam
qa Deus n̄ pt producere nec unire ea quae st spe-
cie essentiali distincta ut in unam naam co-
eant g̃ ef. Rn̄ Ngdo Nore et ejus Probnis Nore ad
probnem negatur Ior cujus probnis distinguitur Ior.
Imaginativa concipit et format hyrcocervum
et alia similia monstra qntum ad externa ac-
cidentia et figuras Condtur Ior; qntum ad essēas
et substantias suas negtur Ior. Ita autem concipe-
re ē concipere impossibile et in hoc sensu ne-
gatur Non; n̄ in primo: qa sic posset pduci a Deo
tale monstrum qd habeat accidentia simul
hyrci et cervi n̄ tn̄ essentiam utriusq.

Contra. Latiq ptt Ens imaginabile qm Ens possibile
d imaginabile ē objectum imaginativae g̃ imagina-
tiva pt tendere ultra possibile ad impossibile. Rn̄
ad Iorem quod vera sit de Ente imaginabili in lata
sfcatione pro Objecto Inltus n̄ in stricta Sfcatione
pro Objecto Imaginativae hoc enim solum pbet In-
tellectui fundamentum tutandi posse repsentari
aliquid impossibile. Unde solum imaginabile funda-
mentalr sumptum latiq ptt qm Ens possibile.

Obycitur cond 3tia Coonem. Pōa ordinans unum ad
aliud ad quod realr n̄ ordinatur format. Ens rnis
d voluntas aliqdo contra lumen ostensivum et dire-
ctivum ordinat unum ad aliud ad quod realr n̄
ordinatur g̃ voluntas format Ens rnis. Ior ptt
qa Inltus ideo facit Ens rnis qui ordinat unum
ad alterum ad quod antea non ordinabatur. Nor
etiam constat qa voluntas aliqdo pversa crea-
turam pfert Deo g̃ ef. Rn̄ Digdo Iorem Poten-
tia ordinans format Ens rnis si cognoscat saltim
in exercitio talem ordinem Conditur Ior. si n̄ cogno-
scat negatur Ior. Deinde ad Nore dicendum: qd voluntas

esto comparet et ordinet, tn quia Comparatione qm facit n cognoscit ideo p illam nullaten, resultat Ens rnis cujus totum esse consistit in cognosci. Rt 2do digdo Probne Joris: Ideo Inltg facit Ens rnis qa ordinat unum ad alterum active et cognoscendo talem ordinem conditz Jor; qa ordinat passive ut jam ordinatum ad aliud solum appetat Negtz Jor. Et hoc 2dum dicitz de voluntate. Rt 3tio Ngdo Nore eum sua Probne, et rao est qa frlr ordinare proprium Sapientis ex 1mo Methaphisicorum Voluntas g qa e Poa caeca sequens ductum rnis solum maalr et improprie dicitz ordinare in qtum fertz et inclinatz in Objectum apparens ab alio sed ex vi actg Inltg antecedentis formatum et pverse ordinatum.

Contra. Sicut Inltus attingit n Ens acsi esset Ens cognoscendo vg Privatione admodum Entis ita voluntas attingit n bonum acsi esset bonum qdo vg amat objectum peccaminosum d Inltus attingens n Ens admodum Entis format Ens rnis g etiam voluntas attingens non bonum acsi bonum format Ens rnis. Rt digdo 2dum Punctum Joris: Ita voluntas attingit n bonum frlr dando illi tale apparentiam negtz Jor. Psupponendo talem apparentiam factam s fictam ab Inltu Conditz Jor. Voluntas em solum id attingit quod ipsi ab inltu proponitz sig Inltus proponit bonum voluntati absolute absq aliquo ordine ad aliud illud sic appetit neq ad aliud pt illud ordinare ex apprehensione itaq Inltus n ex actu voluntatis causatz Ens rnis.

Objicitz cond 2. Par. Coonis. Inltg formando Ens rnis fingit sed 1ma operatio inltg n fingit qa semp est vera et naalr fertz in Objectum ut in se e

q̃ ꝑma operatio n̄ format Ens rnis. Rꝫ missa Iori, disgtꝫ Nor. Prima operatio n̄ fingit affirmando et negando Conditꝫ Nor; unu pro altero concipiendo Ngtꝫ Nor. Vel sic: Non fingit nec errat complexe dicendo verum v falsum conditꝫ Nor; Incomplexe ordinando adinvicem conceptꝰ n̄ ordinabiles v n̄ proportionatos fini quem intendit Ngtꝫ Nor et Cqntia. De quo etiam dictum Dispu: ꝛ. Quæs: ꝛ.

Contra. Ens rnis fit ꝑ actum comparatu Intellectꝰ ꝺ prima Operatio n̄ comparat unu alteri qa n̄ componit unu cu alio cu hoc munus sit 2dæ operationis q̃ Ens rnis n̄ fit per ꝑma operaõne. Rꝫ digdo Nore: Non comparat unum alteri affirmando v negando Conditꝫ Nor; Simplr apprehendendo unum in ordine ad aliud, negtꝫ Nor et Cqntia. Unde ꝑ ꝑma Operationem sine affirmatione et negaõne discernimꝰ Objecta ꝑdicta talia ab his quæ in ꝑdicamento n̄ sunt, cognoscimusq unum ꝑ ordine ad aliud v ad multa vꝫ universale in ordine ad inferiora.

QUÆSTIO 6ta

U: Ens rnis et cognoscatꝫ et formetꝫ ab Intellectu Divino, nec ne.

Quamvis Theologici magis qm Philosophici negotij sit ista quæstio cum tn fere ab obꝰ tractetur This et nos eam expediemus cujusquidꝫ pt esse aliquomodo in Aristotele cu dixit: Ens rnis esse Ens in anima s in Inltu et cum Deus habeat Inltum illumq ꝑfectissimum

et fecundissimum, unde ex hac perfectione ori-
tur difficultas utrum Deus possit formare Ens rnis
Circa presente quaestione 3 sunt potissimum Sen-
tentiae. 1ma e quae absolute negat Deum
formare Ens rnis sed neq. cognoscere admit-
tit. ita Vasques 1. Par: Disp. 118va. Num: 12.
Celestinus Disp: 2. Logicae Sectione 1. 2da e hu-
ic opposita quae tenet Deum et cognoscere et
formare Entia rnis ita Ariaga, Scotus Gonsales
Amicus, sed hi postremi pter Ariagam di-
cunt de Entibus rnis quae ir respectu ideales
contentos esse cum Divina cognitam ut diversi-
mode imitabilem a Creaturis respiciunt. 3tia
tandem sententia est quae dicit Deum cognoscere
d n formare Entia rnis, ita Cajetanus Cap: 1. de
Ente. Durandus. Joannes a S. Thoma et noster Ma-
kovius Disp: 2 Proaemialium quaes: 4. et alij. Pro
qua stabilienda sit

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1. Duplicem esse cognitionem Entis ra-
tionis, 1ma dicitur Speculativa et in actu signa-
to qdo Solum Cognoscitur naa Entis rnis quasi Soli-
tarie quatenus scilt Ens rnis vel jam est factum
v factibile ab Intu vg qdo intra me dico Rela-
tionem rnis esse merum respectum nihil con-
cipiendo ad quod ea relatio consequatur aut termi-
netur. Et taliter cognoscere Ens rnis n e illud
formare cum nulla detur nova existentia obje-
ctiva Entis rnis. 2da dicitur practica et in actu
exercito qdo cognoscitur Ens rnis ita ut ei statim
communicetur existentia Objectiva vg dum hic
et nunc cognoscimus aliquid aliter qm sit ap-
prehendendo scilt diversas naas admodum unius

aut idq referendo ad se ipsum qd fit dum vg
Relatio rnis concipitq cum suo fundamento
et comparaone ad extremum habitudi-
nis et tunc relatio rationis qm dicit vg
species ad individua, ht existentiam objecti-
vam ab Inltu concipiente naam ut omu-
nem pluribq.

Suppono 2do. Hanc esse differentiam ir cognitio-
nem humanam Entis rnis et ir Divinam, qa huma-
na Cognitio speculativa et practica Entis rnis ha-
bet imperfectionem et ex Parte modi cognoscendi ipsi
Inltus cognoscentis illud imperfecte, id e aliter
ac est in se et ex Parte ipsius cogniti Objecti
imperfecte scilt Entis rnis. Divina vo Cognitio
Entis rnis cognoscens illud ut formatum v forma-
bile ab Inltu humano nullam ht imperfectionem
et ex Parte modi cognoscendi Inltus Divini licet
ipsum cognitum scilt Ens rnis sit ex naa
sua imperfectum: unde licet Inltq Divinq cognoscat
Ens rnis n tn p hoc acquirit aliqm imperfectio-
nem sicut oculq videns caecum v claudum n est
p hoc imperfectus nec visio ejus. Dupliciter autem
pt intelligi quod Deus cognoscat et formet Entia
Rnis. 1mo directe s alias absolute et immedia-
te qdo cognoscit absq. ullo ordine ac Inltum
formantem illud. 2do indirecte et mediate
qdo cognoscit ut factum et factibile ab alio
Inltu scilt humano, qdo scilt penetrat Inltum
humanum et comprehendit in illo omnes Actq
illius et ipsum Ens Rnis formatum. Dicitq autem
mediate qa mediante cognitione nostra possunt
dici fieri a Deo qa nil facere sine auxilio Dei
possumus; sed n fiunt a Deo ita ut cognoscat
esse quod n est. His suppositis sequitur.

Articulus 2dus
Determinatꝫ Quæstio

Coō 1ma. Deus cognoscit Entia Rationis facta v factibilia ab inltu creato. Est D. Thomæ 1 Par: Quæs: 14. art: 9. ex quo loco sic probatꝫ Coō Deus scit et cognoscit oā quæcunq st quocunq modo sive actu et simplr sive in Poā activæ v passiva sua v creaturæ sive in Poā imaginandi v cognoscendi v quocunq modo sfcandi, d Ens rnis aliquomodo ht esse actu v in Poa imaginandi inltus creati g Deus cognoscit Ens rnis. Ior pbtꝫ authoritte S. Scripturæ, Sapientiæ 8vo scit Deus versutias sermonū et dissolutiones argumentorū signa et monstra id ē hymeras s levissimas fictiones, anteqm fiant. Psalmo 93tio Deus scit cogitaones hominū quoniam vanæ sunt; et in alio loco: Quoniam ipse cognovit figmentū nostrū. Hoc idꝫ ex S. Augustino ptt lib 15to de Trinitte Cap: 13: non enim st ulla quæ nesciat. Et in expositione Psalmi 93: Oculos Dei nemo vitare pt qa n solū in cubiculo videt sed etiam intima cordis tui g Deus videt omnia.

Confirmatꝫ. Si Deus n cognosceret oā Entia rnis a nobis facta v factibilia, sequeretꝫ Deum n scire omnes Cogitationes hominum d Deus scit omniū hnum cogitaones ut ptt ex allegatis authorittibꝫ g ef. Sequela Ioris pbtur: Cogitationes nostræ frequenter impossibiles st et hymericæ ut cum cogitamꝫ hnem esse brutum g Si Deus n cognosceret ef.

Pbtꝫ 2do Deus comprehendit inltū creatum g comprehendit et oēs actus ejus disputatorios

et conceptus tam frles qm objectivos illis correspondentes sed Inltus creatus concipit et ht pro Objecto Ens rnis ac disputat de illo q Ens rnis factum s factibile quo ad formam fictam attingit ab Inltu Divino.

Confirmatur. Deus cognitione meam terminatam ad Ens rnis cognoscit q et ipsum Ens rnis cognoscit. Cqntia pbtur. Nulla Cognitio pt cognosci nisi cognoscatur Objectum s Terminus ejus cognitio enim est repsentatio vitalis sui Objecti q si Deus cognoscit cognitione meam terminatam ad Ens rnis, cognoscit et ipsum Ens rnis.

Coo 2da. Inltus Divinus p se ipsum directe et immediate nullum format Ens rnis. Colligitur ex D. Thoma in 1mo Distinctionum 2da. Quaestione 1ma art: 2do. et opusculo 24. C. 1.

Pbtur 1mo Quod dicit imperfectionem illud Inltus Divinus n pt formare d formatio Entis rnis dicit imperfectionem q Ens rnis n format Inltus Divinus. Jor ptt: Quia omnis imperfectio removetur a Deo cum sit Ens Perfectissimum. Jor pbtur Attingere et cognoscere id quod non est tale adinstar alterius v attingere rem aliter qm in se sit dicit imperfectionem d formatio Entis rnis attingit et cognoscit id quod n est tale s attingit rem aliter qm in se sit ut satis ptt ex dictis q q. Jor ptt a Contrario qa Cognoscere aliquid prout est in se dicit pfectione q cognoscere aliquid aliter qm sit in se dicit imperfectionem.

Dices. Quod attingere et concipere n Ens realr ut Ens rnis n Ens reale adinstar Entis realis ob intrinsecam analogiam qm hnt ir se, nullam continet imperfectione.

Contra. Quando Inltus format distinctione rnis

inter ea

inter ea quæ sunt unum competit n̄ unico sed plu-
ribus conceptibus ut inferius ptebit, sed hic modus intelli-
gendi est imperfectus qa infert inadæquatione Intellectus
ad rem, et cōnter imperfectione g hic modus Intelli-
gendi n̄ ē Deo tribuendus.

Pbtr 2do Cōō. Si Deus deberet formare Entia rnis
maxime ideo qa illa cognoscit d hæc ratio n̄ con-
vincit g Deus n̄ format Entia rnis. Sequela est
adversæ Sententiæ. Nor pbtr: p hoc qd Deus cogno-
scat Entia rnis non fingit ea sed solum ab In-
tellectu nostro ficta cognoscit g qdo quidē ex vi
illius cognitionis n̄ fingit, ex vi illius cognitionis
n̄ facit Ens rnis, g hæc rāo n̄ convincit. Cōntia
ista ultima ptt qa in pductione cujuslibet Entis
rnis frlr reperitur fictio. n̄ enim ad formationem
Entis rnis sufficit quælibet cognitio apprehendens n̄ Ens
d talis quæ apprehendendo fingat id qd revera n̄ ē Ens, ut
constat ex S. Doctore Opusculo 42. Cap: 1mo: Nec valet dicere
quod ita cognoscendo det illis esse Objectivum. Nam
contra est, qa n̄ quodlibet esse Objectivum ē Ens rnis alio-
quin oēs Creaturæ essent Entia rnis et omnes Intel-
lectiones nostræ sed tm esse Objectivum fictum, quod nec
est nec esse pt. Deinde hinc sequeretur qd Deus etiam
Entia rnis hymerica formaret eo ipso quod actus In-
tellectus Divini cum ea pcipit hnt quoddam esse Objecti-
vum in Intu Divino. Quod autē Deus n̄ fingat illud
Pbtr: Ois fictio ē opposita rei veritati d Deus ē sum-
ma veritas qui nec fallit nec fallere pt g Deus
n̄ fingit. Confirmatur. Si Deus formaret Entia rnis
qa illa cognoscit sequeretur quod Deus mentiretur,
dū videt nos mentiri d hoc ē plasphemum et impi-
um g et illud ex quo sequitur.

Infertur 1mo: Formalr et completivē neq respectus

idæales format Deus, nisi forte fundamentlr. Rao 1mi: Quia ad formaõnem completam Relationis rnis quæcunq illa sit sequitur ut nãa quæ in se absoluta ẽ concipiatr frlr ad aliud actu terminari, et sic ut aliter concipiatr qm ẽ in se quod dictũ est involvere imperfectionem cum Inltu Divino incompossibilem g Deus ñ format conceptus idæales frlr et completive. Rao 2di: Qã cũ Deus cognoscat Essentiã suã ut imitabilem a Creaturis solum fundamentalr illam comparat ad Creaturas id est quod solum Inltus humanus pt habere fundamentum ut essentiam Divinam faciat quasi comparatam frlr et ordinatam.

Articulus 3tius

Solvuntr Objectiones

Objicitr 1. cond 1 Coonem. Cognitio Entis rnis ẽ imperfecta ut ptt g. ñ pt tribui Divino Inltui. Cqntia ptt: qa cognitio Divina ẽ perfectissima g ef. R digdo ans Cognitio immediata Entis rnis est imperfecta conditr ans. Cognitio mediata, negtr ans et Cqntia. Cum g Cognitio Entis rnis immediata ñ attribuatr Deo quasi immediate secluso Inltu humano illud formet; sed tn mediante illo. Unde in hac cognitione nullam includit imperfectionem quinimo hæc cognitio perfecta ẽ, qa Cognoscit Ens rnis ut verẽ est.

Contra. Si Deus cognosceret Ens rnis a nobis factũ v cognoscit Idem numero p nostram fictionem fabricatum v aliud simile quod ipse format neutrũ dici pt ef. Nor pbtr. Nam primum qa illud Ens rnis ita dependet ab Inltu nostro ut a quovis alio Inltu dependere nequeat. Non 2dũ, qa Deus Ens

rnis n̄ format ut ptt ex Conclusione 2da q̄ ne-
utrū dici pt. R̸ Ngdo 1ma parte Noris ad Probōnē
digdo: Ens rnis ita dependet ab Inltu nostro ut n̄
dependeat ab alio inesse et conservari Concedo; in
cognosci Nego.

Instabis. Deus n̄ pt cognoscere n̄ Ens p modū Entis qa
falleretur q̄ neq Ens rnis ullo modo cognoscit. R̸ digdo
Ans: Non pt cognoscere n̄ Ens p modum Entis practi-
ce prout Inltus humanus concedit Ans speculativē
Negat Ans. vel: Non pt cognoscere 1mo et p se tanqm
primarium cognoscens condt; Secundario tanqm
sdriū cognoscens Ngt Ans. Itaq licet falli et finge-
re Ens rnis sit imperfectio, pfectio tn ē cognoscere
alios falli et illorum figmentum.

Obycit cond 2 Coone. Ens rnis cognoscit a Deo
q̄ et format. Ans ptt ex dictis Coone 1ma. Cqntia
pbt: Totū esse Entis rnis formalr consistit in co-
gnosci, tunc ein ht esse dū cognoscit q̄ si Ens rnis
cognoscit a Deo etiam et format. R̸ Ngdo Cqtiā
Pbōnis Ans digdo: Esse Entis rnis consistit in co-
gnosci dum cognoscit diverso modo qm ē in se
Condt Ans; eodē modo sicut a Deo cognoscit Ngt
Ans. vel aliter digt: Cum cognoscit practice con-
cedit Ans; Speculativē Negt Ans et Cqntia. Quia
Deus cognoscit Ens rnis speculativē id ē ut fa-
ctū et factibile ab Inltu humano n̄ vō practi-
cē ut factum a se ipso.

Contra 1ma Responsione: Deus cognoscens Ens ra-
tionis ut ab Inltu humano factū cognoscit eo
modo quo in Inltu humano est Sed in Inltu hu-
mano ē diverso modo qm sit in se sult p mo-
dū Entis et si n̄ sit Ens q̄ Deus cognoscit illud
isto modo, q̄ et format hoc modo.

Contra 2da Respon: Practicē cognoscere Ens rnis

ē illi dare esse objectivū d Deus dat eē Objectivum Enti rnis q Deus practicē cognoscit Ens rnis. Nor pbt Deus cognoscendo fictionē nostri Inltus facit figmentū nostri Inltus esse suæ cognitioni psens q dat illi esse Objectivū. Cqntia qa esse Objectivē ē psentari cognitioni q ex R ad 1mū digdo Jorē. Si sensus illius ē hic Deus cognoscit Ens rnis et insup eo modo quo Inltus humanus Ngtr Jor; si vō sensus ē hic Deus n̄ tm cognoscit Ens rnis cognitum sed etiā cognoscit modū quo Creatura cognoscit Ens rnis. Conditr Jor et Ngtr Cqntia. R ad 2dū digdo Jorem practice cognoscere est dare esse Objectivum; Objectivum intrinsecum et quod consequitr ipsū cognosci Condtr Jor; esse objectivum denominativū extrinsece quale etiam hnt Objecta cognita Realia Ngtr Jor applicata digcone Nori Ngda Cnqtia. Deinde Probatio ctntis digtr. Deus cognoscendo figmentum nostri Inltus s Ens rnis facit illud sibi psens objective ut formatū a nostro Intellectu et cognitum ut quod Condtr Ans ut formatū a se Ngtr Ans et Cqntia. Non dat em Deus Enti Rnis esse Objective frlr sed tntū denominative v ideo qa illud cognoscit ut formatū ab alio n̄ vō immediate, unde nec format illud per se.

Instabis. Deus nostra figmenta n̄ cognoscit nisi admodum cujusdā Entis cū Ens sit Objectū adæquatū Inltus q dat illis Objectivū eē intrinsecum. cqntia ptt: qa tunc esse Objectivū intrinsecum dicuntr hrē Entia rnis qdo concipiuntr admodū Entis et ex vi talis actus hnt

esse

esse quasi intrinsecē p modū cujusdā Entis terminantis cognitionē Dei q̄ si Deus cognoscit nostra figmenta &c. R̄ digdo ans: n̄ cognoscit ita ut in se aliquid sint Ngt̄ ans; ita ut in se nihil sint nisi inqtū concipiunt̄ aliquid ab Inltu nostro Condt̄ ans. Deus q̄ n̄ cognoscit vg mortem in se ipsa quasi esset aliquid sed cognoscit eam in vita ipsa inqtum cognoscit mortem n̄ esse vitā. Hinc ptt responsio ad Pbnem Cqntiæ, quod ex vitalis cognitionis Entia rnis n̄ hnt esse psens intellectui Divino p modum Termini directe terminantis illā cognitionē, sed reflexe, id ē ut contenta in Poā cognoscendi Creaturæ, hoc enim sufficit ut dicat̄ ea formare.

Urgebis. Non ē inconveniens Deū cognoscere Ens rnis adinstar Entis realis q̄ Deus dū cognoscit Ens rnis etiā format illud. Ans pbt̄ Deus cognoscit omnia Objecta eo modo quo cognoscibilia st, sed Ens rnis ex sua essēa petit cognosci adinstar Entis realis ita ut n̄ possit concipi aliter q̄ &c. R̄ Ngdo Ans et Pbnis digt̄ Jor: Deus cognoscit oā quomodo cognoscibilia sunt ex Parte rei cognitæ condit̄ Jor; ex Parte modi cognoscendi Ngt̄ Jor. Alias enim deberet cognoscere etiam res p discursum quæ tali modo a nobis cognoscibiles sunt. Hoc idem dicendū qd Ens rnis dt cognosci adinstar Entis ex parte rei cognitæ n̄ ex Parte modi cognoscendi alicujus formæ perfectissimæ qualis est Divina.

Obijcit̄ 2do con Ide. Anteqm esset Inltus humanus Ens rnis erat psens Inltui Divino et

cognoscebat illud qa tunc ab æterno pendebat ab Inltu Divino in suo esse Objectivo q̃ n̄ ab Inltu Creato q̃ si Deus tunc cognoscebat Ens rnis p cqns formabat.

R ad 1ma Partē Antis quod nullo existente Inltu humano cognoscebat Deus Ens rnis ut humanq esset in Pōa Activa ejus, sicut a nobis cognoscitur rosa in hyeme ut contenta in Pōa Activa Plantæ. Seu cognoscebat illud ut a nobis factibile. R ad 2dam Partē Antis, s rnē illiq digdo: Pendebat in suo esse Objectivo extrinseco Condtr in suo esse Intrinseco s consecuto Ngtr ab æterno q̃ Ens rnis a nullo pendebat effectivē s consecutive sed pendebat extrinsecē ab Inltu Divino, inqtū Inltus Creatq erat pro aliquo Tempore illud facturus.

Objicitur 3 condeandr Coonē et ejus illatū: Respectus idæales essēæ Divinæ ad Creaturas st Entia Rnis qa n̄ sunt reales ut docet S. Thomas 1ma Par: Quæs: 15. Art: 2. ad 3tiū et 4. Sed Deus ē caā effectiva taliū Respectuum ex eodr Divo Thoma q̃ Deus ē Caā efficiens Entis rnis. R digdo Nore Deus causat respectq idæales formalr apprehendendo aliqm Relationē in sua essēa ad creaturas adinstar realis Ngtr Nor; fundamentalr cognoscendo suam essēam diversimodē imitabilem quæ imitabilitas ē fundamentū Respectuū idæaliū quos in Deo frlr concipimq et intelligimus, Condtr Nor et Negtr Cqntia.

Contra. Deus ab æterno Intellexit suam essēam

essẽam ẽẽ diversimode imitabile a Creaturis q intellexit suam essẽam ut dicentes ordinem s Relationem ad Creaturas d iste ordo s Relaõ æterna n ẽ realis qa Deus n dicit relaõnes reales ad creaturas q est Ens rnis q Deus format respectus idæales qui dicuntur Entia Rnis. R Concessa Iori ejus digdo Cqns: q ab æterno intellexit suam essẽam ut dicentes ordinem ad Creaturas frlr negatur eminenter v fundamentalr proxime in ordine ad Inltum Creatum Condtr. et Rao ẽ qa si Deus ab æterno frlr ordinasset suã essẽam ad Creaturas ad quas realr n ordinabatur intelligeret rem aliter qm ~~esset~~ est et sic errasset et conficeret Ens rnis qd tn nemo dicit.

Instabis S. Thomas Quæs: 4. de Poã. Art: 11. dicit quod Relationes rnis aliæ st p rnem inventæ aliæ st continentes pfectissimũ modũ Intelligendi q Deus hoc ipso quod pfectissime intelligit causat et format Ens rnis. R ad autho. S. Thomæ quod Relaõnes rnis idæales cqntur pfectissimũ modũ intelligendi Dei n formalr d fundamentalr pxime ut dictũ.

Obijcitur cond idem. Respectus idæales causantur a Deo sed n causantur qntũ ad fundamentũ q causantur qntũ ad frle illius Relaõnis et distinctionis rnis. Nor pbtur: qa fundamentũ hoc ẽ ipsa essẽa Divina quæ ab Inltu Divino n causatur d psupponitur ad tale Relaõnem q est. R digdo Nore: non causantur qntũ ad fundamentũ remotũ quod est eminentia Divinæ nãæ condtur Nor: qntum

ad fundamentum proximum quod est essentia Divina
ut cognita per modum diversae imitabilitatis
Negatur Nor et Cqtia. Sicut enim Inlty creatus potest
causare fundamentum proximum intentionum
Logicalium quae fundantur in natura ut cognita
sic Inltus Divinus potest causare fundamentum
proximum distinctionis idearum quod est imi-
tabilitas cognita. Unde ly causari in materia Idea-
rum idem sonat apud D. Thomam quod fundari.
Contra. Qui respectus actualiter cognoscuntur non vero so-
lum sunt in essentia Divina ut in fundamento et co-
gnoscuntur comparative ad res cujus sunt respectus
formaliter, quia formale Relationum rnis consistit in cogno-
sci et dicti Respectus idealis actualiter cognoscuntur
ab Inltu Divino et non solum sunt in essentia Divi-
na ut in fundamento et cognoscuntur comparative
ad res quae predicti Respectus causantur ab Inltu Divino
formaliter non vero solum fundamentaliter. Ad digdo Nor.
Cum qua etiam distinctione potest distingui Jor. Sed predi-
cti Respectus cognoscuntur actualiter, sed quod habent
esse objectivum in Inltu Divino denominative
extrinsece et ut sunt in suo fundamento scilicet
in essentia Divina cognita et sic ut fundamentaliter
comparentur Conditur Nor. cognoscuntur actualiter sed dum
quod habent esse objectivum consecutive et formaliter ac de-
nominative Intrinsece et per comparationem formalem
id est adinstar Relationis realis Negatur Nor et Cqtia.
Instabis. Deus ab aeterno cognovit se esse Crea-
torem Creaturarum quae cognovit se cum compara-
tione ad Creaturas quod per hanc cognitionem compara-
tivam relinquitur in eo Relatio rnis ad Creaturas.
Ad digdo Ans. Deus cognovit se Creatorem cogni-
tione

tione simplici condtr Ans; cognitione compa-
rativa s relativa negatr Ans et Cqtia. Nam Deus ab
aeterno cognoscit se cum consortio Creaturarum
tanqm frlem repsentaone earum habens et so-
lum intellexit Creaturas esse a se dependentes
neq. ob id concipit aliquid denovo sibi advenire
qd vere n sit; et sic nullo modo format Relati-
one rnis.

Quaeres tn. Utrum saltim angeli possint Entia rnis
formare. ad quaesitum respondendo Dico: neq An-
geli formant Entia rnis omnia; probabile tn
est qd possint aliqua formare. e D. Thomae
quoad 1mum. Quaes: 4 de Poa art: 4. Et quo ad 2dum
1 Par: Quaes: 57. art: 3.

Pbtr 1ma Pars. Angelum concipere rem ut e in se
et simul ut in se n est est impossibile atqui An-
gelum formare Ens rnis e concipere rem ut in
se e et simul ut in se n e qd angelum formare
Ens rnis e impossibile. Ior pbtr: Impossibile est
Inltum affirmare simul et negare Idem de eodem
ut docet Aristoteles 2do Priorum Cap: 21. sed simplex
conceptus angeli aequivalet nostro Iudicio cum enim
species ipsi repraesentet Objectum ut in se e, nec
indigeat ulla compositione aut discursu, statim
p 1mum actum inhaeret objecto ut docent The-
ologi in Tractatu de Angelis qd n pt simul ha-
bere conceptum 2plcem quod res sit et qd n sit.
Noretiam 1mi argmti pbtr: 2a ex una Parte
formare Ens rnis est cognoscere rem impossi-
bilem tanqm possibilem ut superius dictum ac proin-
de cognoscere rem ut e in se ex altera vo Par-
te angelus n pt intueri suam speciem quin co-

gnoscat Objectum verè ut è in se. Species enim
n̄ pt imprimi quin illud sic ipsi repsentet,
alioquin esset vitiata et vitium refunderetur in
Deum qui illam infudit Inltui angelico ꝗ neq ꝗ.
Pbtr 2da Pars. Angelus pt distinguere attributa Dei
quae n̄ st ir se distincta, d talis distinctio è Ens
rnis ꝗ quod Angelus possit formare Ens rnis p-
babile è. Ior ptt: qa Inltus angelicus cum sit limita-
tus n̄ pt concipere unico conceptu totum Deum,
proindeq cogitur formare plures Conceptus de Deo
et illum in varia attributa distinguere. Nor
etiam ex dictis ptt. sed etiam et pbtr: Ens rnis è qd
totum ht esse objective in inltu d haec distinctio
ht totum esse Objective in Inltu ꝗ haec distin-
ctio è Ens rnis. Dixi Probabile è: qa angeli pos-
sunt cognoscere omnia v in verbo v illo modo quo
illis Deus vult revelare ut Idem S. Doctor docet ibi-
dem Articulo 5. Unde simplr loquendo 1ma
Pars tenenda.
Infertur 1mo. Etiam Inltus Beatorum n̄ format Entia
Rnis Ratio qa Etiam Beati unico intuitu vident
pfectiones Divinas ut st in se et de Supernaalibus
n̄ judicant nisi Idem dispositione Divinae Providen-
tiae Revelantis.
Infertur 2do angelos malos formare Ens rnis saltem
respectu misteriorum Supnaalium Rao qa in hoc
ordine possunt se subtrahere ab ordine Divinae
Providentiae et errare in illorum conceptione
ꝗ ꝗ.
Objicitur cont assert. Fictio Entis rnis oritur ex
ignorantia rerum ut in se st. d angeli multa
Supnaalia ignorant ut arcana ~~et~~ misteria
quae

quæ sibi Deus reservare vult q̄ saltim circa naturalia possunt formare Ens rnis. R. 1mo dgdo Iore. Fictio oritur ex ignorantia rerum in inltu imperfecto qualis ē in hnibus Condt Ior; in Inltu perfecto qualem hnt angeli pertim boni Ngtr Ior. R. 2do ex D. Thoma quod cum supnaalia pendeant ex libera ordinaone Divina; unde angeli Boni licet illorum habeant ignorantiam qa tn habent rectam voluntatem n̄ concipiunt illa aliter qm sint in se.

Contra Angeli mali formant Entia rnis circa supnaalia ut dictū in illatione 2da q̄ et angeli boni formant Entia rnis circa eadē supnaalia cū eorū Inltus sit ejusdem ordinis. R. Ngdo Cqtiā ob magnā disparitatem qa angeli Boni propter voluntatē rectam n̄ concipiunt res supnaales cū fictione angeli vō mali e contra licet vā naalia ut st in se cognoscant tn circa supnaalia ex pversitate suæ voluntatis qua se subducunt a Sapientia et Providentia Divina irdū fictiones exercent et sdū conditionē naturaliū res supnaales concipiunt et judicant.

Obycitr 2do. Potest angelus mentiri q̄ pt concipere rem aliter qm ē in se et p Cqns pt formare Ens rnis. R. Digdo Cqns: Potest concipere rem aliter qm est in se ex se et primario negtr Cqtia; concipere in alio et sdario Condtr Cqntia. Dum enim angelus nobis mentitr novit operationē mendacem ut possibilem fieri ab hne et movet aerem in similia verba quæ ab hne deberent proferri ad falsum ejusmodi Conceptū enuntiandū; at vō mentiri a n̄ pt pure mentalr alterum angelum alloquendo.

QUÆSTIO 1ma

U. Ens Rnis Cognoscat p Propriam Speciem?

Unum hic supponimus, et alterum quærimus. Supponimus quod Ens rnis sit cognoscibile; qa hoc constat ex dictis; quærimus autem an supposito qd cognoscat Ens rnis, cognoscat p speciem impressam propriam, an saltim p speciem expressam alienam. Cui quidem quæstioni dedit ipse Aristoteles Occasionem qui 3tio de Anima Textu 3tio et 38vo, docet Inltum egere speciebus ad Intellectionem; jam autem Intellectio dependeat a Phapasmate ut ptt ex eodem lib: Arislis Tex: 29. Unde cum Ens rnis n possit hre phantasmata neq aliqm speciem videtur hre. Contra tn eodem libro cap: 5. dicit qd Inltus noster intelligendo scit omnia. Unde et ad Entia rnis cognoscenda dicit Eandem Poam. Hinc recte quæritur quomodo Ens Rnis cognoscat?

Diversus e sensus Authorum circa istam quæstionem. 1mo alij tenent qd neutram speciem habeat Ens rnis propriam, ita multi Thomistæ. 2do alij sentiunt saltim pbabilr Ens rnis cognosci p propriam speciem impressam n quidem a phantasmate elicitam sed ab ejus specie expressa productam, ita Sanches in Proœmio Logicæ suæ, Quæs: 19. Coone 6ta. Cui favent Complutenses in sua Logica disp: 2da Quæs: 3. 3tio alij asserunt quod Ens rnis sicut 2dario repsentatur et cognoscitur p speciem impressam Entis realis sic 2dario repræsentatur et cognoscitur p speciem expressam ejusdem ita quidam ex Thomistis. 4to tandem alij docent qd licet Ens rnis egeat specie impressa Entis realis, ht tn speciem expressam ppriam et hæc e omnis apud oes alios. Pro qua stabilienda sequitur

Articulus Xmus

Exponuntur Termini

Suppono Xmo. Quod Inltus noster ut Intelligat objectum indiget specie sibi unita quæ repsentet Objectum. Unde hæc species intelligibilis ut sic nil aliud ē qm imago quædam s similitudo Objecti p qm Inltui res aliqua repsentatur. Et hæc 2plx est. Xma dicitur Impressa quæ ē similitudo Objecti pducta p lumen Inltus agentis a phantasmatibus illustrati, et impressis intellectui possibili ad hoc ut possit Intelligere et p qm constituitur Intelligens in actu Xmo. 2da dicitur Expressa quæ est similitudo producta ab Inltu actualr intelligente. Hæc solet vocari aliter verbum s Conceptus mentis qa mente concipitur.

Suppono 2do. 2plr aliquid pt cognosci Xmo p se ipsum qdo cognoscitur p propriam et adæquatam speciem vg qdo Rosa cognoscitur p speciem rosæ. 2do per aliud s in alio qdo cognoscitur p alienam s n adæquatam speciem sic cognoscuntur Partes mē totius, hō p suam imaginem. Ut autē species aliena repræsentet aliud dt ipsa duo habere. Xmo Similitudinem aliqm cum repræsentato n tn semp inesse rei sed saltim inesse repræsentationis s inesse intelligibilis. Unde qa nullam ht equus similitudinem cum hñe sed sunt disparata inter se ideo non repræsentant se invicem, dt vō hre ista similitudinem saltim virtualr id est ita ut species habeat se ~~invicem~~ v ut causa v ut effectus v aliquo modo dicat ordinem ad repræsentatum. Et sic species Entis realis est similis Enti rationis ut causa ejus. 2do species aliena repræsentans aliquid diversum diverso modo pprium Objectum

et diverso alienum repræsentare. primario et per se proprium 2dario per accidens. g. alienum ne fiat confusio in cognitione.

Suppono 3tio Objecta quæ ab Intellectu cognoscuntur esse in 2plici differentia. alia ut proportionata intellectui nostro quod scil proportionant in modo cognoscendi cum nostro Intellectu pro hoc statu qui omnia cognoscit dependenter a sensu et phantasmate et talia sunt omnia materialia quæ p se sunt sensibilia. Et alia improportionata quæ scil improportionant in modo cognoscendi cum Intellectu pro hoc statu et talia sunt ea immaterialia quæ n' hnt proprium Phantasma sunt. g. v maxima entitatis ut Deus gloriosus. v minimæ Entitatis ut Ens rnis. v proxima Enti 3mo ut intelligentia et ideo ista omnia debent p alienam Speciem repræsentari et cognosci et ita Deus gloriosus cognoscitur per speciem Creaturarum, Ens rnis p Speciem sui fundamenti. his suppositis sequitur

Articulus 2dus

Determinata Quæstio

Coa 1ma Ens rationis n' cognoscit per speciem impressam propriam a phantasmatibus eductam nec p speciem a se ipso productam, 2 p speciem Entis realis in quo fundatur. Est D. Thomas Quæst. 1ma de Potentia art. 1. ad 10.

Pbr 1ma Pars. Ens rnis nulla hr phantasmata g' n' cognoscit p speciem eductam a phantasmatib.

ans

Phantasmata sunt sensibilia id ē affecta qualitatibus sensibilibus ut calore frigore &c, ꝯ Ens rnis n̄ est sensibile quid, g' nulla ht phantasmata.

Confirmatꝫ species educta ex Phantasmatibꝫ prius existit in sensu qm in Intellectu, ꝯ Ens rnis n̄ existit nec pt existere in sensu cum n̄ sit quid maāle g' Ens rnis n̄ ht speciem propriam a phantasmatibꝫ eductam.

Pbr 2da Pars. Per illud Ens rnis cognoscitꝫ quod est ab Ente rnis producibile sed species impressa n̄ est producibilis ab Ente rationis g' Ens rnis non pt cognosci p speciem impressam a se productam. Nor Ens reale n̄ pt produci ab Ente rnis sed species impressa est Ens reale quia ē qualitas continetur sub ꝛma specie ejus selt habitu g' species impressa n̄ ē ꝓducibilis.

Pbr 2do idꝫ. Si Ens rnis posset hre aliqm speciem impressam maxime illam qm Intellectus possibilis eliceret ex specie impressa Entis realis ꝯ n̄ pt habere talem g' nullam. Nor pbr Intellectus possibilis n̄ potest elicere speciem impressam, g' Ens rnis n̄ pt hre talem speciem impressam qm Intellectus elicit ex specie impressa Entis realis. Ans pbtur Si Intellectus possibilis posset elicere speciem impressam sequeretꝫ quod illam imprimeret sibi ipsi; species em impressa dicitur ex eo qd imprimatꝫ intellectui possibili ꝯ intellectus possibilis n̄ pt sibi eam imprimere; alias em idem ageret in se ipsum qd est contra Philosophum g' Ens rnis n̄ pt hre talem speciem impressam qm Intellectus eliceret ex specie impressa Entis realis.

Pbr 3tia Pars Coonis. Quidquid cognoscitur per aliquam speciem cognoscitur ergo et Ens rnis dt cognosci per aliqm speciem, d non cognoscitur per speciem propriam ut probatum e ergo dt cognosci per speciem alienam scilt Entis realis.

Confirmatur Ens rnis e similitudo Entis realis ~~rationis~~ ergo per illius speciem cognoscitur. Ans pbt Ens rnis ht esse admodum Entis realis ergo Ens rnis e similitudo quædam Entis realis.

Infertur Etiamsi posset elicere Intellectus ex specie impressa Entis realis aliam speciem repræsentantem Ens rnis illa tn species dependeret a specie impressa Entis realis. Rao qa species impressa n pt causari sine dependentia a phantasmate est em virtus causata ab Objecto per cognitionem Intellectus agentis mediante phantasmate, d Phantasma n pt esse sine Ente reali quod e sensibile ergo etiamsi posset ec.

Coo 2da Ens rationis cognoscitur per speciem expressam propriam n vo per speciem expressam entis realis.

Declaratur Coo. Intellectus noster postqm cognovit vg hominem abstractu ab individuis per speciem ejus impressam et formavit speciem expressam de illo, reflectit se supra suam cognitionem distinctam a priori dicendo: homo in communi est species, et sic actualr cognoscit Ens rnis per speciem expressam propriam immediate repræsentantem Ens rationis, quamvis repræsentet semper illud cum habitudine ad Ens

reale et

reale et cum dependentia a specie impressa et expressa eorum a quibus fuit abstracta. Dicitur itaq; ista species expressa Entis rnis propria n̄ quia sit ab ipso Ente rationis producta, sed qa nihil aliud nisi ipsum repræsentat et cognoscere facit.

Pbr Coo. 1mo. Quod cognoscitur per cognitionem distinctam a cognitione Entis reales, cognoscitur p speciem expressam propriam, ꝛ Ens rationis cognoscitur p ~~speciem~~ cognitionem distinctam a cognitione Entis realis ꝗ Ens rnis cognoscitur p speciem expressam propriam. Jor ptt quia cuilibet Cognitioni dt correspondere proprium et peculiare verbum mentis ac ideo propria species expressa. Nor pbr; quod cognoscitur cognitione reflexa cognoscitur p distinctam cognitionem ab illo quod cognoscitur p cognitione directam, sed Ens rnis cognoscitur p cognitione reflexam, Ens vō reale cognoscitur p cognitionem directam, ꝗ ꝯ.

Pbr 2do. Species expressa et ultimata n̄ potest repræsentare plura p modum plurium d Ens reale et Ens rnis ut distincta sunt plura p modum plurium, ꝗ species expressa repræsentans Ens reale n̄ pt se extendere ad repræsentandum Ens rationis ꝗ Ens rationis dt repræsentari p propriam speciem expressam immediate. Jor ptt quia si una species repræsentaret plura per modum plurium daretur in mente æquivocatio et sic n̄ evitaretur confusio. Nor etiam constat ex immediate dictis. aliud enim ē homo

aliud specieitas q̃ Ens rationis et Ens reale sunt distincta.

Infertur. Species expressa Entis rationis producitur ab Inltu possibili ex specie Entis realis tam impressa quam expressa p̃ sdariam cognitionem illius. Ratio Quia Ens rationis est omnino cognoscibile, ꝯ n̄ cognoscitꝫ p̃ speciem expressam Entis realis ut in Coone dictum q̃ p̃ aliam quae producitur ab Inltu possibili. his suppositis

Articulus 3tius

Solvuntꝫ Objectiones

Obijcitꝫ con̄ 1 Coone. Si Ens rationis cognosceretꝫ p̃ speciem impressam Entis realis sequeretꝫ quod eadem species esset Ens reale et Ens rationis sed hoc est impossibile ut patet q̃ Ens rationis n̄ cognoscitꝫ p̃ speciem impressam alienam scilt Entis realis. Sequela pbr. Species inesse repraesentativo est ejusdem naturae cum Objecto repraesentato, q̃ si Ens rationis cognosceretꝫ per eꝑ. Rꝫ negando Sequelam probationis ejus distinguendo ans: Species est ejusdem naturae cum Objecto 1mario Conceditur ans cum Objecto 2dario negatur Ans. et tale Objectum secundarium est Ens rationis.

Contra Species Hm repraesentat Objectum a quo est causata, sed species realis n̄ causatꝫ ab Ente rationis, ꝯ ab Ente reali existente in phantasmate q̃ species impressa Entis realis

realis ttm repræsentat Ens reale. Ior ptt quia species est semen objecti et effectus ejus. Nor etiam ex se constat, quod enim causat effective realr et ipsum dt esse reale g species realis ec. R Negando Iorem quia p speciem formæ cognoscitur materia et tn n causatur a materia. Deus p suam essentiam cognoscit creaturas et tn n causatur a Creaturis. ad hoc g ut species impressa Entis realis repræsentet sdario Ens rnis, sufficit Ens rationis esse simile Enti reali et quod habeat essentiam et proprietates proportionemq et modum ad Ens reale, sicut homo pictus ht similitudinem hnis vivi.

Instabis. Inter speciem Entis realis et Ens rnis nulla est similitudo, g n pt subsistere qd dicitur in solutione. Ans pbr: Species Entis realis est naturalis similitudo Entis realis, g n e similis Enti rationis. R negdo Ans probnis ejus digdo Ans: Species entis realis est naturalis similitudo Entis realis, similitudo p se et tmario illi conveniens Condtr Ans. 2dario et p accidens Negatur Ans et Cqtia. Quia sic jam est similitudo ejus quod se habet ad instar Entis realis

Urgebis. Naturalis similitudo alicujus Objecti n pt repræsentare aliud objectum etiam 2dario, sed species impressa Entis realis est species ejus ut dictum, g n pt etiam 2dario repræsentare Ens rationis. Ior ptt: Species impressa vg hnis quia e naalis similitudo hnis n pt repræsentare equum v angelum, g ec. R digdo Iorem: Non pt repræsentare aliud objectum omnino disparatum cum illo, Condtr Ior. hoc idem dicendum ad Cqns, qa Ens rationis assimiliatur Enti reali.

Dices Magis differunt Ens reale et Ens rationis qm homo et Angelus, Sed per speciem hnis n potest repræsentari nec quidditative Angelus, q n e per speciem Entis realis Ens rationis. R digdo Jorem Magis differunt in genere Entis Concedit Jor; In genere Objecti et Ordinis negat Jor. Ens em rationis est aliquid Entis realis ut quid effictu ad illius similitudinem et fundatum Super illud et sic dt p illud cognosci. Angelus vo non est modus hnis nec inclusus virtualr in homine, nec ht similitudinem et proportionem cum homine Sed e Ordinis Superioris ad hnes.

Contra Ens reale et rnis differunt gre q nullam habent similitudinem etiam in ratione Objecti et ~~similitudinis~~ ordinis. R digdo Cqns: q nullam habent similitudinem, æqualitatis Concedo; proportionis Nego Cqns et Cqtias v dicendum non esse inconveniens speciem Objecti alterius generis quando hoc continetur in illo; qa videmus formam albedinis v speciem esse virtualem repræsentativam similitudinis in ea fundatæ quamvis sit alteri generis.

Objicit Con Coone 2da. Ens rnis n ht propriam speciem impressam, q nec ht speciem expressam. Ans ex Conclusione 1ma ptt. Cqntia p 6r a quo removetur causa ab eodem dt removeri et effectus ejusdem causæ cum effectus consequat causam, sed ab Ente rationis removetur causa speciei expressæ scilt species impressa propria quæ e principiu cognitionis illius q dt removeri et species expressa.

tanqm

tanqm effectus speciei impressæ, q̃ si Ens rnis n̄ ht speciem impressam etiam n̄ dt habere speciem expressam. R̸ Negdo Cqntia ad probnem dicendo quod ttm species impressa propria sit causa speciei expressæ propriæ, quia bene potest esse aliena. Vel R̸ 2do dicendo quod species impressa propria sit causa speciei expressæ propriæ in omnibus Negatꝫ in aliquibus conceditꝫ. In Entibus enim materialibus species impressa propria est causa speciei expressæ, n̄ vō in immaterialibus ut in Entibus rationis.

Contra Ita species impressa propria ē similitudo propria et naturalis Objecti sui, sicut species expressa propria q̃ quidquid n̄ ht speciem impressam propriam nec pt hrē speciem expressam propriam. R̸ Negando Ans. Ratio quia species impressa ē inhoativa similitudo Objecti; unde pt repræsentare plura sed diverso modo. E contra vō species expressa ē consummata et distincta, ut terminus rem repræsentans ultimatē et ut se ht in se; unde ita repræsentat unum ut n̄ possit alterum.

Instabis. Ideo speciem expressam ppriā dicitꝫ hrē Ens rnis, quia eadem species n̄ pt repræsentare plura p modū plurium, q̃ etiam et species impressa ideo n̄ poterit repræsentare Ens reale et Ens rationis, quia etiā st plura ut plura. R̸ digdo Cqns: Si illa repræsentet explicitē et distincte Conceditꝫ Cqntia; Si repræsentet Ens reale formaliter, et Ens rationis virtualiter ac 2dario illud explicitē hoc implicitē Ngtꝫ Cqntia.

Urgebis. Ergo etiam poterit fieri similr in specie expressa. R. Ngdo illatum; quia sicut cognitio Entis realis est distincta ab illa cognitione Entis rationis, ita verbum mentis s. species expressa. Unde in ratione intelligibilis motivi Ens rationis reducitur ad reale, n tn in ratione intelligibilis terminative et consummative; quia ratio terminativi n potest suppleri.

DISPUTATIO 3tia

De Distinctionibus

Quanqm Disputatio hoc tota spectet ad metaphcam sicut et pcedens de Ente rnis Partim ad methaphisicam partim ad animasticam, quia tn cognitio distinctionum summe necessaria e ad sequentes quaestiones quae tam in Lca qm in Physica et Metaphysica ventilabuntur. ideo visum e etiam Disputationem hanc quae distinctionum naam explicat Proemio Lcae adjungere. In qua quid ventilabitur patebit ex sequentibus quaestionibus quarum sit

QUAESTIO 1ma

U. Distinctio dicat aliquid positivum v negativum illudq absolutum v Relativum

Locus quaestionis e in aristle praesertim 4 metap. Tex. 4. ubi docet Metaphysicam considerare Ens et passiones ejus tam simplices, ut sunt unum verum bonum aliquid; qm etiam distinctas

distinctas ut st diversum idem simile dissimile æquale et inæquale quarum quædam quid positivum quædam quid negativum dicunt. Unde oritur dubitatio quid sentiendum de distinctione. Opiniones circa præsentem quæst. st duæ oppositæ. 1ma dicit quod distinctio consistat in positivo ita cum multis tenet Herma dist. 2. Lcæ. 2da Opinio contrarium tenet quæ tribuitur Joanni a Sancto Thoma et alijs qui etiam dicunt eam esse quid relativum. Alij autem cum Phurthago dicunt quid absolutum.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo quod ista nomina: distinctio pluralitas, divisio, separatio, differentia, diversitas licet aliquando promiscuæ accipiantur pro eodem, non tamen sub eadem formalitate. Nam distinctio, pluralitas, multitudo opponuntur unitati seu identitati. Divisio vero, separatio unioni sive contiguitati. Hinc differentia est proprie inter ea quæ solis formis disconveniunt et in aliquo genere proximo conveniunt ut homo et Leo in aali, diversitas vero inter ea quæ diversas formas et naturas habent et non participant de genere proximo ut homo et lapis. hinc diversum latius patet quam differens. Porro Divisio proprie est inter distinctam proindeque minus latepatet quam differentia quæ tam inter disunita et separata abinvicem quam inter unita reperitur. Tandem distin-

ctio adhuc latiꝰ ptt qm ista oā, distingui em dicuntꝫ quæcunq ꝟ divisa ꝟ differentia, ꝟ diversa st.

Suppono 2do. Inter distincta, diversa, differentia notabilius et opposita hanc esse differentiam; qa distincta illa dicuntꝫ quæ ꝑ negationem sui ꝟ realr ꝟ frlr exprimuntꝫ. Diversa distinctioni superaddunt negationem unionis ꝫ connexionis. Unde quæ st divisa st etiam distincta, n̄ tn̄ e contra quæ sunt distincta sunt etiam divisa, qa multa distinguuntꝫ quæ n̄ dividuntꝫ. Differentia superaddit rebꝰ distinctis dissimilitudinem in natura. Unde hō et brutū n̄ solum distinguuntꝫ et divisa sunt a se sed etiam differunt. Opposita autem sunt quæ hnt ir se specialem repugnantiam, ut ptt ex definitionibus oppositorum.

Suppono 3tio. Distinctionem dicere duo. unū fundamentalr alterū frlr. Fundamentalr dicit ipsam rem quæ ē ꝟ eadꝫ ꝟ distincta. Frlr dicit frmam rne cujus ē res eadem ꝟ distincta. Sicut se ht hō et lignum quæ ꝑ suas Entitates fundamentalr distinguuntꝫ. Frlr vō ꝑ frmam illis entitatibꝰ superadditam a qua denominantꝫ. Et circa hoc ꝓsens quæstio

Suppono 4to Distinctionem varie a varijs describi. Ab alijs em dicitꝫ quod sit quædam separatio ac divisio unius ab altero. ꝟ ideo qa distinguere vꝫ Proonem multiplicem est dividere illam in plures sfcationes, et separare unam sfcaonem ab altera. Ab alijs quod sit n̄ identitas unius cum altero. ꝫ quod sit alietas unius ab alio ꝫ quod sit remotio sive carentia identitatis. Ab alijs dicitꝫ quod sit ratio qua unum non dicitꝫ aliud sive

sive alterum. Ubi sub distinctione ponitur aliud
v alterum ideo; qa in Divinis datur distinctio ir Pa-
trem et Filium n tn Pater est aliud aliud a Filio
licet sit alius: qa aliud importat distinctionem
naæ quæ in Divinis una est Patris et Filij; aliud
vo importat distinctionem Personalem. Porro Ti
Philippus a SS. Trinitte distionem sic definit:
est duorum v plurium v quæ ut plura concipi-
untur in se divisio s diversitas. Desumitur autem
hæc Definitio ex Defne identitatis tradita
ab Aristotele 5 Metaph. cap: 9. ubi dicit: qd iden-
titas sit duorum v plurium v quæ ut plura
concipiuntur unitas.

Articulus 2dus
Resolvitur Quæstio

Coo 1ma Distinctio pro formali dicit negaone.
Est Aristotelis 10 metaph: Cap: 1. D. Thomæ super
Boetium de Trinitte quæs: 4 Art: 1. et in alijs lo-
cis ubi ait de uno.

Pbtur 1mo Distinctio frlr n e pfectio q n osistit
in aliquo positivo nec dicit illud q solum osistit
in negativo. Ans ptt: qa oe Ens psupponitur esse
pfectum et in suo esse ostitutum antequam con-
cipiatur distinctum. Cqntia etiam evidens: qa ois
pfectio e quid positivum cum oe positivum debeat
esse Ens proinde bonum ac pfectum ut docetur
in Metaphia q ef.

Pbtur 2do Distinctio frlr e carentia identita-
tis q pfrli dicit negationem Ans ptt ex suppo-
sito 4: Cqntia etiam clara: quia carentia
identitatis e negatio.

Confirmatur in illo frlr consistit distinctio quod solo ablato tollitur distinctio, sed sola carentia identitatis ablata tollitur distinctio quia in carentia identitatis frlr consistit distinctio et per consequens in negatione. Nor pbr. qdo ponitur identitas tollitur distinctio sed ablata carentia identitatis ponitur identitas quia ablata carentia identitatis tollitur distinctio. Nor pbr ablato uno contradictorio frlr ponitur alterum contradictorium et idem de privativis dicendum vg ablatis tenebris ponitur lux sive non tenebrae sed carentia identitatis et identitas sunt contradictoria quia ablata carentia etc

Coo 2da. Distinctio non est quid absolutum sed relativum. est aristotelis et D. Thomae sup Boetium de Trinitate quaes. 4 art. 3. Pbr

Pbr 1mo Relativa sunt quorum esse est ad aliud se habere sed distinctio per suam rem frle est ad aliud quia est quid relativum. Nor pbr distinctio est ratio frlis distinguendi non quidem a se ipso sed ab alijs, nihil enim distinguitur a se ipso, quia distinctio est per ordinem ad aliud. Subsumo: sed qdo aliquid est per ordinem ad aliud tunc est quid relativum quia distinctio cum ex Ratione sua formali sit per ordinem ad aliud erit quid relativum.

Pbr 2do. Si distinctio non est quid relativum maxime ideo qa distinctio cujuslibet rei est ipsa essentia sed hoc non est verum quia sit illud ex quo sequitur. Sequela est Urthadi. Nor pbr Essentiae rerum sdum se non sunt relativae

ideo

ideo dt addi frma relativa p qm unu
referat ad aliud sed p distinctione una
res refert ad aliam tanqm ab ea diversa q
n e verum quod distinctio cujuslibet rei ab
alia sit ipsius essentia. Nor pbr una res n
pt dici diversa v distincta nisi p comparati-
one ad aliam q p distinctione una res
refert ad aliam.

Infert Respectus quem dicit distinctio n e pure
predicamentalis d potius transcendentalis. e D. Thoma
loco citato in Conclusione 2da. Rao 1ma qa distin-
ctio competit Enti antequm descendat ad 1o gene-
ra q distinctio n pt esse Respectus pdicamentalis
sed transcendentalis cu actu et oe geny Entis sicut
et ipsum Ens. Rao 2da qa distinctio competit etia
Deo glorioso ut ptt de distinctione Divinarum
Personarum qd pbat S. Thomas 1 Par: Quaes: 86 ad men-
tem S. Athanasij: ~~alia~~ Alia e Persona Patris
alia Filij alia Spiritus S. Et in pluribus alijs lo-
cis docet S. Doctore Convenire Distinctione Di-
vinis Personis et Relationibus n tn diversitatem.
Et cu Deus gloriosus n sit in genere ut docet
S. Thomas 1ma Parte quaes: 3tia Art: 5. et alij ad
eo, propterea dicendu e distinctione n esse re-
spectum pdicamentale d transcendentale

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycit con 1 Coone. Negation ingredit 1mu et for-
malem Conceptum distinctionis q distinctio
n dicit negationem pro frli. Cntia ptt. Ans
pbr: Sine quo res concipiunt optime distingui

illud n̄ ingreditur ĩmu et frle conceptu di-
stinctionis sed sine negaõne res optime concipiuntur distingui,
q̄ negatio ex Nor ptt qa oē qd ē de raone frli ali-
cujus sine illo res nec esse nec concipi pt. Nor
pbr: Anteqm vg in Petro concipiatur negatio Pau-
li saltim ratione prius dt concipi Petrus
et Paulus. Petrus quidem p modu subjecti
recipientis illa negaõne Paulus vo p modu
frae cujus carentia dicit illa negaõne d in
illo priori Petrus et Paulus distinguuntur q̄ in
illo priori rnis Petrus et Paulus distinguuntur
sine ulla negatione. Nor pbr Petrus et Paulus
in illo priori rnis st duo et n̄ unus q̄ in
illo priori rationis st distincti. R̄ Nqdo
Ans cu sua Probnis nore ad cujus Probnem
distinguitur Nor: Sed illo priori rnis Petrus
et Paulus distinguuntur maalr et specifica-
tive Contr Nor; frlr negatur nor; similr distin-
guitur Cqns; q̄ in illo priori distinguuntur sine
ulla negatione maalr conceditur Nor; frlr ne-
gatur Nor et Cqntia. Nullo enim modo pt con-
cipi Objectum aliquod ut distinctum nisi con-
cipiatur ratio frlis a qua frlr ht hoc qd sit di-
stinctum: quae rao frlis omnino ē quid ne-
gativum v ideo quod p solu negativu pdicatu
concipio aliqd esse frlr distinctu. qdo vo
Objectu aliquod concipitur ante frle distin-
ctione, concipitur v ut Ens v ut unum
Sed n̄ ut distinctu. Hoc ide dicendu ad Pro-
bne ejusde Noris, qdo dicitur in illo Priori

Petrus

Petrus et Paulus st duo et n̄ unq: duo
maalr concedit; duo frlr sive ut distincti
negat Ans et Cqntia, qa dualitas sive multi-
tudo frlr Consistit in negatione unitatis.
Obijcit cond 2 Coone. Relatio ꝑsupponit extrema
distincta quia idem ad se ipsum n̄ refert q distin-
ctio ē Relatio ꝑsupponens extremorum distin-
ctionem et sic illis supflue addit aut dabit
processus in infinitum.
Confirmat Prius pt res concipi sdum suum esse
intrinsecum qm sdum esse extrinsecum, sdum id
quod ē ad aliud, sed in illo priori quando rem
concepi sdum esse intrinsecum ipsius esse est
distinctio et n̄ Relatio cum Relatio in poste-
riori signo concipiat: Sequit ēm esse rei
Relatio q distinctio n̄ est frlr relatio. R digdo
ans: Relatio ꝑsupponit extrema distincta
fundamentalr concedit Ans; frlr negt Ans et
Cqntia. Hoc idem dicendum ad confirmationem
Instabis. Relatio ꝑsupponit extrema n̄
tm fundamentlr sed etiam frlr distincta
q Solutio n valet. R digdo Ans: Relatio pre
supponit extrema distincta frlr ut talia
denominent et sint ante distinctionem
advenientem negt Ans; ut ipsa relaō frlr
in tali esse consistat condt Ans. Hoc ēm par-
ticular convenit Relaōni p distinctionem
importatae quod ipsa constituit extrema
ir quae versat frlr et actualr distincta

Quæres. An actualis distinctio involvat pluralitte. R. affirmative, et Rão ē qa ablatis aliis omnibus et posita unica Entitate in rerum nāa in hoc casu n̄ esset conceptibilis distinctio q̄ solū aliquid qd posset distingui sive id qd ē pars totius illius q̄ ēs.

Dices tn. Potest hæc Prōo de solo Petro ꝑdicari: Petrus ē distinctus q̄ in solo Petro ē distinctio q̄ distinctio non consistit in pluralitate. R. digdo Ans Potest ꝑdicari de solo Petro ita ut verificetur Petrū actualr distingui Negatur Ans; fundamentalr contr Ans. similr distinguendū Cons q̄ in solo Petro est distinctio fundamentlr concedtur Cntia; actualr negatur Cntia. Hæc et illa ultima quæ ex hac infertur.

QUÆSTIO 2da

U: Distinctionū duo ttm sint genera.

Occasio istius quæstionis sumitur ex Aristotele qui 5 metaph: Tex: 13. et 6 metaph: tex: 8. divisit Ens in reale et rāonis. Cū vō distinctio sequatur rnē Entis tanqm ejus ꝓprietas merito dubitatur utrū etiā talis sit divisionis distinctionis qualis ē ipsius Entis

Circa hanc quæs: duæ st opiniones. Ima ē quæ plura distinctionum gra qm duo assignat. hanc tenet Scotus Nominales Cajetanus Capreolus sed et ipsi n̄ conveniunt

unt ir se ut pttebit infra. Altera tenet duo ttm esse genera distinctionis. hanc tenent communiter Thomistæ. Pro meliori intelligentia Quæstionis sit

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Distinctio latissime sumpta apud Thomistas communiter dividitur in reales et rnis. Distinctio realis ē carentia identitatis quæ datur a Parte rei sine apprehensione. Inltus, id ē p qm res distinguuntur independenter ab omni operaone Intellectus ē p qm res nemine Cogitante ut plures. Distinctio rnis ē quæ beneficio Inltus fit et in re n̄ datur, id ē quæ ē ir talia extrema quæ in se sunt unum frlr concipiuntur tn̄ ab Inltu p modum plurium.

Suppono 2do. Distinctio realis 1mo dividitur in negativam et positivam. Negativa sive privativa ē quæ reperitur ir Ens et n̄ Ens, sive ir Ens et negationem aut privationem illius vg ir lucem et tenebras. Vel ir duo n̄ Entia s duas negaones vg inter cæcitatem et tenebras. hæc distinctio n̄ ē pprie realis, dicitur tn̄ realis: qa ē ante oem operationem intellectus. Positiva ē quæ reperitur ir duo Entia positiva vg ir hnem et lapidem. Porro divisio positiva ē 2plx alia ē realis major sive rigorosa quæ aliter dicitur distinctio rei a re et ircedit ir duo extrema quorum utrumq ē res perfecta et Absoluta. Et hæc v est irter actu

separata ut ir Petrū et Paulū. vel ir separabilia ut ir corpus et animam. Vel etiā ir inseparabilia ob dependentiā ut ir maām et frm. Alia ē realis minor, sive modalis, sive fvlis alio nomine realitatis a realitate quæ ircedit ir rem et modum ejus ut ir Petrū et ejus sessionem. v ir duos modos ut ir sessionē et deambulationē. Vel ir duas formalitates quarū una ante opus inltus n̄ ē alia, ut ir inhærentiā actualē accidentis et ejus existentiā qm sine illa hrē n̄ pt. Et hæc iterū ē cplx. Alia essentialis quæ fit a diverso principio Essentiali inter aliqua ut ir partes diversæ speciei v generis. Alia accidentalis quæ fit a diverso principio accidentali ir aliqua ut ir album et nigrum.

Suppono 3tio. Distinctio realis alia ē actualis quæ ē ir extrema actu distincta ut ir lapidem et nigrū. Et alia Potentialis quæ ē ir ea, quæ licet n̄ sunt actu distincta hnt tn possibilitatē ut actu distinguantz ir se qualis distinctio ē ir partes continui. Ad hanc aliqui revocant distinctionē virtualē.

Suppono 4to. Distinctio realis adhuc ē cplx. alia adæquata alia inadæquata. adæquata ē quæ reperitz ir extrema quorū unū n̄ includit aliud quia nihil unius extremi identificatz alteri ut ē ir lapidē et arborē. Inadæquata ē quæ versatz ir extrema quorum unum includit alterū tanqm Partem sic anima distinguitz ab homine qa ē pars ejus. Et hæc distinctio dicitz ab alijs includentis ab incluso.

Suppono 5

Suppono 5. Distinctio rñis 2plex ē. 1ma dicitur rñis rñantis quæ ē qdo inltus absq ullo fundamento distinguit et diversis conceptibus cognoscit ea quæ a parte rei st idē, ut qdo Petrus distinguitur in Subjectum et pdicatum vg in hac Proōne: Petrus ē Petrus. alia est rationis ratiotinatæ s virtualis quæ fit ab inltu cum fundamento in re ut qdo distinguimus in Deo misericordiam justistiam et alia attributa, aut in eadē fra gradus sive pdicata essentialia quæ st ejusdē Entitatis ut in hne aalitatē et rñalitē.

Suppono 6to. Scotus in 1mo distinctionum 2da quæs: 7. pter dictas duas distinctiones nimirum realem et rñis raciotinatæ assignat 3tiam distinctionem mediam ir duas pdictas qm vocat frlē ex nāa rei. Est autē distinctio frlis ex naa rei sdum Scotistas illa, quæ versatur ir aliqua duo quæ licet sint realr identificata tn hnt diversas formalitates quarum una n ē de conceptu alterius et hanc Scotus dicit esse ir gradus metaphcos ir divina attributa et ir Relationes et essentiam Divinam.

Suppono 7mo Distinctionem frlē multiplr accipi posse. 1mo accipitur pro diversitate frarum accidentalium sic paries albus et niger dicuntur distingui frlr. 2do pro diversitate frarum maaliu sic Petrus et Bucefalus dicuntur distincti frlr ob diversitatē essearum. 3tio accipitur pro distinctione illa quæ ē a parte rei actualr ante oēs operaonē inltus ir plures frlitates in una eademq re ir se identificatas realr quarum tn una a parte rei

n̄ ē altera et de hac ē mxa controversia
ir Thomistas et Scotistas. Nā de prioribus
n̄ ē dubium quoniam st reales
Suppono 8vo Ex doctrina Scotistarū omnia
quæcunq distinguuntur realr etiā frlr ex naa
rei distingui; n̄ tn oā quæ distinguuntur frlr
ex naa rei etiā realr distingui. Docent enim
quod illa quæ distinguuntur ex naa rei sint
in 2plci diffeā. 1mo illa st quæ p se existere pos-
sunt sine alijs rebus quas includunt ut sdū
illos maā et frā. 2do illa st quæ quidē sine
alijs existere n̄ possunt adveniunt tn alicui
rei quæ p se existere possunt ut st relaōnes
et modi extrinseci atq. hæc distinguuntur raalr
ex naa rei sdū Scotistas ante oēm operaōnē
intellectus in quo conveniunt cū Thomistis.
Unde 3tiū genus sdū illos ē quæ neq. p se
existere possunt nec de novo adveniunt
alicui qā st talis nāæ ut nec illa res in
qua semel existunt unqm possint esse si-
ne illis nec illæ sine rebus ipsis in quibus st
hnt tn ex Parte rei sive ex Parte objecti
ante oēm operationē Inltūs conceptibilitates
et formalitates distinctas. Et tales st juxta
illos oēs gradus Metaphci qui vocantur res po-
sitivæ inquantū n̄ st Entia rnis, inqntū vō
distinguuntur a duobus prioribus dicuntur formali-
tates, et ir istos gradus metaphcōs dicunt esse
distinctionē istam mediam potentē exi-
stere cū identitate rei.
Suppono 9no. Ex 4 potissimū capitibus Scotistæ

Distinctionē

distinctionem realem ex naa rei agnoscunt
scilt ex generaone, corruptione, separaone
et dependentia. unde juxta illos quoties aliqua
duo diversa generatione generantur et diversa cor-
ruptione corrumpuntur v separatur unum ab alio v
unum ab alio dependet in genere alicujus causali-
tatis, semper ir illa e distinctio realis ex naa rei.
Distinctionem vo frlem ex naa rei ex 5 capitibus
cognoscunt. 1mo qdo unum ex sua rne frli ex
cludit aliud. 2do ex Defne quando aliqua diver-
sa essentiali defne explicantur. 3tio ex descri-
ptione qdo aliqua diversimode describuntur. 4to
ex demonstraone qdo aliquid demonstratur de
uno quod de alio non demonstratur. 5to ex re-
duplicatione quando unum inqntum tale di-
citur de uno et inqntum tale n dicitur de alio
Suppono 1omo. Distinctionem ex naa rei varie
a varijs Scotistis definiri; 1mo definitur sic:
Est diversitas rerum realium objectivarum stans
cum vera identitate reali. Et hec defnio fa-
cile conciliaret Thomistas cum Scotistis cum
supponat qd distingui ex naa rei sit distingui
qntum e ex vi naae et essea sua idq. nemine cogi-
tante licet raalr identificetur alicui atq. adeo n
sit distinctum a parte rei et actu, et sic ista
definitio diceret idem quod distinctio virtualis
qm agnoscunt Thomistae. Aliter distinctio for-
malis ex naa rei definitur sic: Est illa quae
versatur ir plures ejusdem rei formalitates quae in
eadem Entitate phca radicantur et identifican-
tur qbus ante opus Inltus pdicata contradictoria
conveniunt.

Articulus 2dus
Determinatur Quaestio

Coo 1ma. Duo ttm st Distinctionum genera scilt distinctio realis et distinctio rationis. ē Aristotelis 4 metaph: tex: 4. D. Thomae multis in locis.

Pbr 1mo. Duo st genera Entis in quae recte dividitur Ens in omuni, scilt Ens reale et rnis ergo etiam duo st genera distinctionum in quae recte dividitur distinctio in omuni scilt Distinctio realis et rnis. Ans ē Aristlis locis supra citatis. Cqntia etiam ptt: qa distinctio sequitur ipsum esse. Ens em importat semp aut identitatem aut carentiam identitatis.

Pbr 2do. Omne n idem alteri aut ē n idem re aut non idem ratione, ergo etiam omne distinctum ab alio aut erit distinctum re aut distinctum rne. Ans ptt: qa n idem ē oppositum ly idem quod ē passio Entis sdum Aristotelem 4. metaph: Passio autem convertitur cum suo subjecto. Unde sicut Ens v Est reale v rnis ita et idem et cqnter n idem tanqm suum oppositum erit v re v p rnem. Cqntia etiam evidens: qa omnis distinctio ē non identitas sive carentia identitatis ut superiori quaes: dictum.

Infertur 1mo. Oēs aliae distinctiones ad ista duo grā facile revocantur. Rao qa n ē assignabilis distinctio quae ad alterutrum membrum revocari n possit ergo ef. Ans ptt quia ad distinctionem realem revocatur distinctio negativa positiva modalis formalis essentialis accidentalis actualis, potentialis adaequata et inadaequata, et quaecunq aliae similes assignari possunt. Reliquae ad distinctionem Rnis ptinent ut ptt ex divisione Distinctionis in suppositis data.

Infertur 2do. Signa distinctionis realis st 3. Rao p enumerationem: 1mum Signum ē separabilitas sive actualis ut ē ir Petrum et Paulum, sive mutua illaq v

naalis

nãalis ut ē in anima et corpore humano post mortem, v absolu-
ta ut si Deus accidentia sine Subjecto et Subjectũ sine acciden-
tibus conservet, sicuti fit in venerabili Sacramento Cor-
poris et Sanguinis Christi: quando g' ir aliqua talis separabi-
litas invenitur, dicuntꝫ esse distincta realr. Et hoc signũ
desumitꝫ ex Aristotele 4 Topicorũ cap: 1mo dicente: Si
potest unum esse sine altero, amplius n̄ est idem.
Fundatꝫ hoc signũ in illo axiomate: Impossibile ē simul idꝫ esse et
non esse.
Cæterum hoc signum n̄ valet in illis ir quæ datꝫ
mutua essentialis dependentia unius ab alio ita ut
n̄ possint mutuo separata existere ut ptt ex mãa
et frã licet enim mãa n̄ possit separata existere
absq; frã tn distinguitꝫ realr ab illa. Hinc ptt quod
n̄ liceat dicere: quod illa n̄ distinguuntꝫ realr quæ n̄
possunt separata existere. 2dum Signũ ē oppositio
producentis et producti s quando unum ē producens
alterũ productum et hoc signũ fundatꝫ in illo axio-
mate: nihil pt esse principiũ s causa sui ipsius.
Quod enim ē principium alicujus tribuit illi esse
quod autem est principiatũ s productũ accipit esse. Ni-
hil autem potest simul dare et accipere esse qd em
dat ꝓsupponitꝫ hre esse; nihil em operatꝫ nisi sit
quod autem accipit esse supponitꝫ illud non hre
3tium Signũ Distinctionis realis ē Subjectatio
in rebꝫ diversis s qdo duæ res st in diversis subje-
ctis ut ē nãa Petri et nãa Pauli et hoc signum
ē evidentissimũ. Alij 3tium Signũ assignant
qdo unum quodq. ht suum Conceptum positivũ
adæquatum, distinctũ a conceptu alterius a supremo
genere usq. ad ultimam differentiã. Et hæc quæ sic
distinguuntꝫ n̄ solũ st distincta sed etiã 1mo
diversa ut st res diversorũ ꝓdicamentorũ. Cũ
hoc signo convenit illud quod scilt in creatis
infallibile signũ sit ea distingui realr quibus
conveniunt ꝓdicata contradictoria. s quando

convenit uni ꝑdicatu intrinsecu ꝙ n̄ convenit alteri. Dicitꝫ in Creatis qa in Divinis ubi admittitꝫ distinctio virtualis eidē conveniunt prædicata contradictoria.

Infertꝫ 3tio n̄ esse universalr veram istam prōnem, quæcunq. n̄ distinguuntꝫ realr st idem realr. rao qa nisi supponantꝫ pro Terminis et extremis positivis quæ st realr a parte rei n̄ erit vera. Cæterū ut hæc melius intelligamus

Sciendū ē quod ly realr duplx sumi pt. 1mo stricte prout derivatꝫ a re ita ut distingui realr sit distingui rem a re. 2do laxe prout idem sonat quod N. Cogitante et hoc dicitꝫ de omni qd n̄ ē fictū ab inltū. Hinc etiā privationes et negaones dicuntꝫ distingui realr hoc ē nemine cogitante non rō realr tanqm res aliquæ et Entia unde in primo sensu illa Prōō falsa ē quia vg tenebræ et cæcitas n̄ st res propterea n̄ possunt esse distincta realr tanqm res a re.

Coo 2da Non datꝫ distinctio frlis ex naa rei media ir realē et rnis. ē Divi Thomæ 2do contra gentes Cap. 93. et in 2do dist. 3. quæs. 1ma. et 7. metaph. lect. 12 et 13. et in alijs locis plurimis.

Pbrr 1mo. Distinctio ē proprietas Entis ꝙ dt proportionari Enti sed Ens n̄ datꝫ mediū ir reale et rnis ꝙ nec distinctio. Ans 1mū ptt. Subsumpta Nor pbt. Oē Ens v datꝫ independenter ab operaōne Inltus v dependenter, ꝺ 1mū ē reale, 2dū rnis ꝙ n̄ datꝫ mediū ir reale et rnis. Iorptt. Nor etiā quo ad 2dū ab obus etiā adversarijs admittitꝫ. Quo ad 1mū pbr: Quidqd physice opponitꝫ Enti rnis ē reale sed quod fit independenter ab operaōne intellectꝰ opponitꝫ phcē Enti rnis ꝙ ē reale. Rt Scotistæ, præcipue Nerimero et Ponsius dari

Ens frle

Ens frle medium ir reale Ens et rnis qd e quid incompletum, p consequens dari distinctione formalem mediam ir reale et rnis ad distinguenda Entia incompleta ante operatione Inltus. Sed **Contra** e quia illud Ens frale o frlitas constitutiva Entis realis est Ens reale proprie cu opponatur Enti rnis, licet sit quid incompletum g n est quid medium ir Ens reale et rnis. Ans pbr mãa et fra sunt Entia incompleta et tn sunt Entia realia proprie prout Ens reale opponitur Enti rnis g illud Ens frle est reale proprie cu opponatur Enti rnis, licet sit quid imcompletu, p conqns distinctio quae sequitur tale Ens e proprie realis et n media ir reale et rnis. Deinde Distinctio Scotistica est distinctio ir formalitates sed talis distinctio est proprie realis g n e media ir realem et rnis. jor e Scotistarum. Nor pbr: Distinctio frlis e vg ir duas differentias individuales cu ejusmodi differe n sint proprie res sed formalitates determinantes naam Sed Distinctio ir duas differas individuales e proprie realis g et distinctio formalitate erit realis. Nor pbr Distinctio ir duas differentias individuales e ante Omnem operaone Inltus g est realis proprie. Praeterea Distinctio quae e ir rem et modu e proprie realis g etia quae e ir duas formalitates erit realis. Ans ab obg admittitur. Cqntia etia ptt: qa sicut modus ita et formalitates st Entia incompleta.

Pbr 2do Coo. Si daret distinctio frlis ex nãa rei poneret actualr oppositu~~one~~ unitatis sive identitatis sed n ponit g n datur. Dor ptt qa distinctio opponitur identitati Nor pbr Distinctio frlis e

ir ea quæ realr identificantur q̃ n̄ ponit actua-
liter oppositū unitatis sive identitatis. Rt
Scotistæ Distinctionē frlē ex naa rei ponere
oppositū unitatis sive identitatis frlis n̄ vero
entitativē qd n̄ repugnat; nam etiā D. Thomas
π par: quæs: ππ. art: π ad 2 inquit: nihil prohibet
id quod uno modo ē Divisū esse alio modo in-
divisum. Sed
Contra ē. Si dicta distinctio poneret actuale oppo-
situm identitatis frlis poneret etiam oppositū enti-
tative identitatis d sdū Scotistas n̄ ponit oppositū
identitatis entitative q̃ nec frlis. Sequela Joris pbr:
Illæ formalitates quæ irse distinguuntur st Entitates
cum n̄ sint nihil q̃ si distinguuntur frlr distinguun-
tur etiā entitative. Deinde implicat qd a parte rei
sit identitas realis et distinctio realis absolute et
simplr d hoc verificaretur si daretur distinctio frlis
q̃ n̄ datur. Jor pt. Norpbr: Talis distinctio ē actualis
a parte rei q̃ ē realis absolute et simplr.
Pbr 3tio Coo. Distinctio actualis ante operationē
Inltus fundat relationē realē diversitatis d distin-
ctio frlis ex naa rei n̄ pt illā fundare q̃ n̄ datur
actualr ante operaōnē Inltus. Jor pt. qa quæ ad
invicem distinguuntur, adinvicē referuntur relati-
one diversitatis, alias essent et n̄ essent distin-
cta, essent quidē ut supponitur n̄ essent vō qa n̄
essent diversa. Norpbr: Idē ad se ipsū n̄ refertur re-
latione reali diversitatis d distinctio frlis ex
naa rei ē ir ea quæ realr identificantur ut etiam
ipsi fatentur Scotistæ q̃ distinctio frlis n̄ pt funda-
re relaōnē realē diversitatis. Rt Zuares 4. metph:
Sectione π. num: 3. n̄ esse necesse quod ad distincti-
onē actualē sequatur relaō realis qa Deus realr

distinguitur

distinguitur a Creatura et tn̄ n̄ refertur ad ipsam et Scibile distinguitur a Scia et tn̄ n̄ refertur ad illam. Sed

Contra ē. Sicut unitas fundat Relationem identitatis ita numerus fundat relaonem realem diversitatis. Ergo ubi ē distinctio ē numerus ergo ubi est distinctio erit relatio diversitatis et quamvis Deus ad Creaturas et Scibile ad Sciam n̄ referatur, tn̄ et Scia ad Scibile et Creaturæ ad Deum referuntur ergo semper ir ea quæ actu distinguuntur a parte rei datur relaō realis diversitatis v mutua v n̄ mutua.

Pbr 4 Coo. infringendo fundamenta Scotistarum. Ideo juxta Scotistas datur distinctio frlis ex nāa rei vg ir gradum methaphios qa hi definiuntur diversis definitionibus, diversimode demonstrantur, unus a Conceptu frli alterius excluditur, de illis quæ verificantur duo Contradictoria. Ergo ad hæc oā salvanda n̄ requiritur distinctio frlis ex naa rei ergo hæc distinctio n̄ datur. Ior ē adversariorum ut ptt ex Supposito 7. Nor pbr: Posita distinctione virtuali sive fundamentali ptt una eadem res indivisibilis a parte rei et nullo modo a se distincta frlr ex nāa rei diversas sortiri defnēs demonstrationes, et conceptibilitates vg eadem anima rnis in ordine ad discursum ptt per oraonem concipi demonstrari ac definiri quod sit substantia intellectiva. in ordine vō ad volitiones qd sit substantia volitiva, qbus frlr et reduplicative sumptis competunt duo Contradictoria saltim mediata et minus rigorosa. Rursus Poā intellectiva pt dividi in apprehensivam judicativam et discursivam: item in intuitivam et abstractivam, et quælibet harum iterum in alias vg in

adequata et inadequata. Similr substaa volitiva pt dividi in amante et odiente in appetentem simplr et appetente sdu quid, quod obus ut ptt, competunt variae Defnes, Demonstrationes, conceptibilittes, uniusq. de altera negationes q ad haec oa salvanda n requiritz distinctio frlis ex naa rei p Cqns n datz

Pbr 5. Coo. Si daret distinctio frlis ex naa rei vg ir aalite et rnalite Petri tunc praecipue ideo qa Petrus p aalitte frlr convenit cu Bruto vg cum Bucephalo et p rnalitte disconvenit d falsu e qd Petrus p aalitte sibi identificata conveniat frlr cu Bucephalo q ex hoc capite n dt admitti dicta distinctio. Ior e Scotistar. Nor pbr: Aalitas quae e in Petro p se ipsa ht hoc quod sit unibilis rnali et n sit unibilis irrnali; Aalitas vo quae e in Bucephalo p se ipsam ht hoc quod sit unibilis irrnali et n sit rnali unibilis. d esse unibile rnali et n esse unibile rnali st pdicata specie diversa: similr esse unibile irrnali et n esse unibile irraonali st pdicata specie diversa Haec am pdicata reperiuntz in animalitte Petri et equi q p haec pdicata Petrg et Bucephalg n conveniunt. Nor Superior pbr 2do: aalitas Petri e pfectibilis p rnale, aalitas vo Bucephali n e pfectibilis p rnale; et contra aalitas Bucephali e pfectibilis p irrnale, aalitas vo Petri n e pfectibilis p irrnale q falsu e qd Petrg et Bucephalg oveniant in aalite.

Articulus 3tius

Solvuntz Objectiones

Obijcitz

Obijcit con Coone 1ma. Datur distinctio modalis quae neq. e realis qa n e ir extrema separabilia neq. e distinctio rnis qa e nemine cogitante q plura st distinctionu gra qm pdicta duo. Rx ex Illato 1mo; quod ista distinctio revocetur ad distinctione reale cum includat reale diversitte et alietate.

Obycit 1mo con Coone 2da: Si n daretur distinctio frlis ex naa rei tunc vg in hne aal includeretur in Conceptu frli raonalis, et rnale in conceptu frli aalis, sed hoc e falsum q datur. Sequela Joris ptt qa quae distinguuntur illorum unum n includit in Conceptu frli alterius. et e contra quae n distinguuntur illorum unum includit in Conceptu frli alterius. Norpbr Si aal includeretur in conceptu frli rnalis, tunc nullum daretur aal quod n foret rnale (ide dicendum de alijs gradibus Metaphcis) sed hoc falsum e q etia falsum e aal includi in Conceptu frli rnalis, et e contra. Rx Ngdo Sequela Joris: ad hoc em ut unum n includat in Conceptu frli alterius, sufficit distinctio virtualis sive fundamentalis ponens fundamentum ad hoc ut Inltg actu distinguat unum ab alio n distinctione penes explicitum et implicitum, sed penes exclusum et excludens. Sicut em distinctio realis entitativa n ssistit in indivisibili d ht latitudine graduum unde e generica specifica et numerica, ita distinctio rnis n e indivisibilis sed admittit latitudine. Unde major e distinctio ir grad metaphios qui se mutuo excludunt qm ir essea et relaones in Divinis quae se mutuo includunt. Prior vocatur penes excludens et exclusum posterior penes implicitum et explicitum, utraq. autem

n̄ dicit esse frlis ex naa rei d rnis ra
ciotionatæ fundata in virtuali sive emi
nentiali ac æquivalenti pluribꝫ ir se actiꝫ
distinctis quæ tam in Divinis qm in Creatis
reperit.

Obyt 2do con eand Coone: De una et eade frlitate
non possunt verificari duo Contradictoria d
de aalite vg Petri et ejus rnalite verificantur
duo Contradictoria q aalitas Petri et ejus rnalitas
n̄ ut una et eade frlitas p cqns dat distinctio
frlis ex naa rei. Jor ptt. Norpbr De aalitate ve
rificat quod sit ratio in qua Petrus ꝯvenit cu equo
de raonalitte quod n̄ sit rao in qua Petrus ꝯvenit
cu equo q de illis verificant ꝓdicata contradicto
ria. R digdo Jore: De una et eadꝫ frlite si sit eade
re et rne n̄ possunt verificari duo contradicto
ria Condo Jore; si sit eadꝫ re sed n̄ rne Ngo Jore.
et similr distincta Nore Nego Cqtia. aalitas em
et rnalitas Petri licet realr identificent rne
tn distinguunt p cqns possunt de illis verifica
ri duo ꝓdicata ꝯtradictoria. R 2do digdo eandꝫ Jore:
de una ꝯ si sit una et eadꝫ tam actualr qm vir
tualr Concedo Jore; si sit una et eade actualr n̄
tn virtualr nego Jore. et distincta Nore Ngo Cqtia.
Ad hoc enim ut verificentꝫ duo contradictoria
de aliquo subjecto n̄ requiritꝫ ut includat for
malitates actualr distinctas, d sufficit qd sint
virtualr distinctæ qualr aalitas et rnalitas di
stinguunt a Petro quod egregie explicat D. Tho
mas 1 par. quæs. 35. art. 1. In puncto continuati
vo de quo verificat quod sit principiu et finis
respectu diversarꝫ Partiu et addit ad suum
propositu S. Dr quod qa essea et Persona in

Divinis

Divinis differunt sdu intelligentiæ rnē, se
quit quod aliquid possit affirmari de uno quod
negatur de altero. Und etiā sufficit distinctio
virtualis ut de aalte Petri ante operaonē in
tellectūs verificetur qd ht rnē conveniendi cum
equo, n̄ vō de rn̄alte. Inltus em̄ habens fundamen-
tum in re concipit aalte Petri p ordinē ad sen-
sualitē in qua Petrus ɔvenit cū equo et alijs aalibus
n̄ concepta rn̄alite; et ē contra concipit rn̄alitē per
ordinē ad discursum in quo Petrus disconvenit
cū equo et alijs aalibus. Unde ppter ista diversa
exercita munera aaltas et rnaltas in Petro
distinguuntur virtualr p rn̄em vō actualr quate-
nus inltus Petrū cognoscit propter aalitē conce-
ptu inadæquato ꝑcise ut sensitivum et altero
conceptu inadæquato propter rnalitē ꝑcise ut di-
scursivum. R 3tio digdo Iorē: de una q n̄ possunt
verificari duo contradictoria (supposita distin-
ctione virtuali et rnis) contradictoria impro-
pria immediata condo Iorē, impropria et me-
diata nego Iorē, distincta Nore Nego Cqntiā.
Ut enim vere sint et pprie contradictoria dnt
exerceri circa idē et sdū eandē rn̄ē quod n̄ ve-
rificatur de aalite et rnalite Petri nā sdū aali-
tem convenit cū equo et sdū rnalitē n̄ conve-
nit. R 4to, dicta Contradictoria n̄ esse ɔtradictoria
frlr ante operaonē Inltus ē ttm fundamentalr
qa cū frlis contradictio sit affirmaō et negatio
quæ utiq fiunt p opus Inltus n̄ possunt frlr iden-
tificari nisi p opus Inltus. Unde sicut contradictio
frlr solū habetur p Inltū ita et distinctio quod
est pro nobis. Et qmvis Contradictio esset frlis n̄
tn distinctio dt esse talis. Alias ir esseā Dei

et Relationes ubi ē contradictio realis; esse enim communicatū realr, relaōnes vō n̄ communicantū deberet etiā ~~distinctio~~ esse contradictio realis, quod ē contra fidem.

Instabis ante operaōne Inltg rnē aalitatis Petrg frlr convenit cū Brutis, et rne rnalitis disconvenit frlr, q̄ dicta contradictoria st contradictoria frlr ante operaōne inltg. R̄ negando Cqntiā; sufficit em̄ ad hoc diversa virtualitas quæ ē fundamentū distinctionis actualis p̄ rnaone.

Urgebis Conceptus frlis aālitis n̄ ē de conceptu frli rnalitatis q̄ aalitas et rnalitas st frlr ~~Con~~ contradictoria. R̄ digdo Ans Conceptus ē inadæquatē ac reduplicative et p̄ rnē sumptus Contū Ans; adæquate et identice ac realr sumptus negtū Ans. Distingtū etiā Cqns q̄ aalitas ē. St frlr contradictoria p̄ rnē fundatam in distinctione virtuali Contū Cqtia; frlr ē Realr ante operationē Inltus negatū Cqntia.

Promovebis Argmtū. Conceptg frlis aaltis etiā adæquate identiceq sumptg n̄ ēst de Conceptu frli rationalitatis q̄ solutio n̄ subsistit. Ans si dictg Conceptg aaltis esset de Conceptu rnaltis; et e Contra, posset de illa ꝑdicari sed n̄ pt q̄ ē Ior pt: qa cū aaltas sit de Conceptu humanitatis pt: de illa ꝑdicari. Nor pbr: male dicitū rnaltas ē aaltas cū possit stare principiū discurrendi sive intelligendi sine Principio sentiendi ut pt in angelis et aanibg separatis. R̄ ngdo Ans primi Argmti, 2di digdo ~~An~~ Iorē: si ē posset de illa ꝑdicari in Concreto Contū; in abstracto ngtū Ior; similr distincta nore ngtū Cqtia: nā cū Concretū importet frā in subjecto possunt gradus

metaphci

metaphci vq vnale et aal de se ꝑdicari in Concreto propter identitatē subjecti. Abstractum vō cū solā frā importet et gradus metaphci cū identitate subti admittant diversas fraltates virtualr distinctas, inde in abstracto nequit ꝑdicari unū de alio. Sic em facerent ꝑdicaonē solū identicā n̄ vō frale.

Obyctꝫ 3tio con eand Coonē. Multa st quæ ex nāa rei n̄ st idē, ꝗ ex naā rei distinguuntꝫ Cqnter datꝫ distinctio ex naa rei. ℞ digdo Cqns ꝗ ex naā rei distinguuntꝫ distinctione media ir reale et rnis ngtꝫ Cqntia; distinctione reali v rnis Contꝫ Cqtia.

Instabis. Inter Colores oppositos vq albū et nigrū dantꝫ media sclt viridis rubeus flavus ꝑ ir creaturas corporeas et spirituales datꝫ hō qui de utrisq. participat, ꝗ etiā ir distinctionē realē et rnis dt dari media sclt frlis ex naa rei. ℞ ngdo Cqntiā Disparitas ē qa albū et nigrum Creaturæ corporeæ et spirituales n̄ opponuntꝫ Contradictorie sicut distinctio realis et rnis opponuntꝫ d solū contrariæ; Unde ir illa pt dari medium n̄ autē ir hæc: contraria enim suscipiunt mediū si n̄ includant Contradictionem.

Urgebis. Univoca opponuntꝫ Contradictoriæ æquivocis sed sdū Thomistas et alios plurimos ir illa datꝫ medium sclt analoga ꝗ etiamsi distinctio realis et rnis opponuntꝫ Contradictorie tn ir illa pt dari media distinctio sclt frlis ex naa rei. ℞ digdo Iorē. Univoca opponuntꝫ contradictorie æquivocis inadæquate contꝫ adæquate negatꝫ Ior et Concessa nore negtꝫ Cqtia. Univoca ꝗ opponuntꝫ solū æquivocis inadæquate n̄ vō adæquate, cū n̄ dicant puram convenientiā

in re ut sic in communi; sicut distinctio realis entitativa completa opponitur distinctioni rnis adæquate. unde ibi possunt mediare Analoga, hic distinctio frlis ex naa rei mediare n̄ pt.

Obycitur 4to cond eandem Coonem. Datur a parte rei Actualis Compositio vg hnis ex gre et diffea selt ex aali et rnali, q etiam dt dari actualis a parte rei extremorum distinctio cum compositio sit extremor unio. Subsumo sed hæc n̄ pt dici realis Ior cum sit unius et ejusdem entitatis q realis nor sive frlis ex naa rei p Cqns hæc datur. R̄ Ngdo ãmum ans et utramq. Cqntiam: sicut em distinctio ita et Compositio solum datur virtualis ir genus et diffeam, actualr autem hæc distinguit, et Componit Inltus, inqntum selt genus et diffea, sive aal et rnale obyciuntur illi, et genus concipitur ab illo ut quid potentiale et contrahibile, diffea vo ut quid actuale Contrahens et determinans, qd n̄ hnt in re cum sint identificata adinvicem realr.

Instabis Compositio ex gre et diffea quæ ē metaphca correspondet compositioni Physicæ ex maa et fra, d compositio Physica ē Actualis a Parte rei q et metaphca p cqns et distinctio ir genus et diffeam erit actualis a parte rei. Ior ē Phi 8 metaph: tex: 6. ubi dicit quod genus desumatur a maa et diffea a fra. R̄ digdo Iorem: compositio ex gnere q correspondet correspondentia pportionali et analogica Cntur; univoca negatur Ior et Cqtia. Non em sequitur qd ex eo qa Compositio phca ex maa et fra sit actualis a parte rei etiam compositio metaphca ex gre et diffea sit actualis a parte rei; cum proportionantur solum analogice n̄ vo univoce; et maa ac fra hnt rnem

Partis, quam

Partis, quarum una ē actus altera Poa; genus
autem et diffea hnt se tanqm pdicatum superius
et inferius ejusdem frae: imo si paritas valeret
tunc genus et diffea deberent distingui realr en-
titative, sicut distinguitur maa et frā. Ldo vō Phi-
losophus loco citato agit qd genus desumatur a maa
et diffeā a fra, id dt intelligi exemplariter as-
similiativeq, inqntum maa est Trmus determi-
nabile, frā eo ē primum determinans; n vō cau-
salr et osecutive; qa defacto aāl sfcat compoōne
ex anima et corpore ut dat gradum sentiendi;
et etiam unale sfcat opositione ex aā et corpore
ut dat gradum rnaciotinandi. Et ideo sequitur qd
genus et diffea distinguantur solum rne, quatenus
Inltus ocipit genus ut determinabile p diffeam.
Vel etiam pt dici qd genus desumatur a maa id ē
ab eo qd ē maale et poāle in una quaq re, non
vō a maā quae sit pars physica opositi maalis a
fra distincta.

Urgebis. Si opositio metaphca ex grē et diffea n
esset actualis a parte rei sicut opositio phcā
ex maa et frā n repugnaret Deo, sed hoc est
falsum, g et illud ex quo sequitur. Nor ab obj fer-
me Theologis admittitur. Jor pbr: Illa opositio non
repugnat Deo, quae n obest summae ejus sim-
plicitati, d si opositio metaphca n esset actu-
alis a parte rei, n obesset summae Dei simplici-
tati, g n repugnaret Deo, Jor ptt. Nor pbr: ideo
distinctio attributorum Dei n obest summae
Dei unitati qa n ē actualis a parte rei d
solum rnis, g etiam si opositio metaphca ꝯ
Ans ptt Cqntia pbr. Non minus opponitur distin-
ctio unitati qm opositio simplicitati g

qa distinctio attributorū Dei ꝑ Rꝫ Ngdo se-
quala Iare ꝛmi argmti, 2di nore 3tij digdo
ans: Ideo distinctio attributorū Dei n̄ obest
summæ Dei unitati qa n̄ ē actualis ꝑ hoc
ꝛmario et ꝑcise nego ans; ꝑ hoc qa talis distin-
ctio ē solum ꝑ implicitū et explicitū concedo,
ans et ngo cqtiā. Itaq. distinctio attributorū n̄
obest summæ Dei unitati, qa ē penes implicitū
et explicitū solū: nam attributa Dei st adin-
vicē de essentiali conceptu; compositio autem
importat semꝑ duas rñes quæ se invicē exclu-
dunt, htq. ꝑ fundamento Potentialitatē quæ
summæ Dei actualitati repugnat et ideo nul-
lo modo pt dari in Deo, sicut n̄ pt dari distin-
ctio penes excludens et exclusū. Quod autem
distinctio rñis n̄ repugnet Deo Rao ē qa hæc
fundatꝫ in eminentia Divinæ simplicitatis
n̄ in Poālitate qm Inltus noster nequit adequa-
re unico Conceptu.

Promovebis Argmtū. Compositio metaphca con-
stat ex oppositis relative, q ē actualis a Parte
rei. Ans ptt qa genꝰ dicit rñē determinabilē
diffea rñē determinatā quæ ad se invicē di-
cunt respectum. Cqntia pbr. Ideo in Divinis
tres Personæ distinguuntꝫ actualr ante opus
Inltus, qa relative opponuntꝫ, q etiā si oppositio
metaphca ostat ex oppositis relative erit
actualis relative Rꝫ distingdo ans ꝛmi Argti:
Compositio metaphca constat ex oppositis re-
lative relaone rñis sive Lcā et objectivā con-
ceditꝫ ans, relatione reali sive phca et sub-
jectiva negatꝫ Ans et Cqtia. Sic em genus

et diffe-

et differentia sive determinabile et determinans dicunt ad se respectum rnis sive Logicum et Objectivum, n vo realem physicum et subjectivum. Unde de Personis Divinis paritas n valet, qa illæ ideo distinguuntur actualr realr, qa etiam opponuntur actualr realr, quod n verificatur de compositione metaphca ut dictum.

Obycitur 5 con eandem Coonem. Eodem modo vg in hne distinguitur aalitas et rnalitas quo modo in illo st, q in illo st frlr ex naa rei, q etiam distinguuntur in illo ex naa rei, cnter datur distinctio frlis ex naa rei. Nor ptt. Jor pbr Unitas et distinctio sequitur esse, cum sint proprietates Entis q eodem modo. R Ngdo Jorem xmi Argti, 2di digdo Ans: Unitas et distinctio sequitur esse comparative prout unum e v n est aliud condtur Ans: absolute ngtur Ans et Cntia. Unitas q et distinctio n sequitur esse absolute sed comparative prout unum e v n e aliud. Unde ad hoc ut gradus metaphci dicantur distingui actualr ex naa rei non sufficit quod actualr ex naa rei sint vg in hne sed insup requiritur ut unus actualr n sit alius.

Instabis. Aalitas et rnaltas ita st actu frlr in gre ut frlitas unius n sit frlitas alterius, q distinguuntur actu frlr ex naa rei. R Ngdo Ans et Cntiam: Nam a parte rei in hne aaltas et rnaltas, item rnalitas et aalitas st idem, cum sit una eademq entitas indivisibilis realr, licet p rnem distinguantur.

Urgebis Si Aalitas esset rnalitas frlr a parte rei tunc nullo modo (scilt tam adæquate qm inadæquate) animalitas posset definiri, nisi in ejus defne poneretur implicite aut explicite rnabilitas, q hoc e falsum q et illud ex quo sequitur. Sequela Joris pbr: Homo a parte rei e aal, et rnalis, nullo modo nec adæquate nec inadæquate pt definiri sine Aalitate

et rnalitate simplr; qa substaa frlr a parte rei
ē Ens, neq inadaequate pt definiri sine Ente sal-
tim implicite, cū aalitas a parte rei esset rnaltas.
Rx Ngdo Sequelas Joris xmi argti, 2di digdo Cqns u-
trumq: Quia hō q sine rnalite et aalitate similr
sicut substantia esset sine ente essentialr con-
cedit Ans; identifice negatr Ans et Cqtia. Hō em
essenlr est aal et rnalis, et substantia essentialr
est Ens faciens unum Conceptū cū ipso. Unde nul-
lo modo possunt definiri sine talibus pdicatis: aal
autē n̄ ē essentialr rnale, sed solū identifice;
qa selt pvenit ab eadem anima et ideo dispar
ē rāo.
Promovebis Argtū. Aalitati hnis accedit rnalitas,
q aaltas n̄ ē frlr a parte rei rnalitas. Ans pbr
xmo: Aaltas hnis ē aaltas sdū se sumpta (cum
sit aaltas quo ad essentiā) ꝯ aaltas sdū se sum-
pta n̄ ē rnalitas cum possit sine illa reperiri
q aalitati hnis accidit rnalitas.
Pbtr 2do Ans: Aaltas hnis n̄ ē essentialr distincta
ab aalite equi, cū n̄ sit de ejus essentia, q rnalitas
accidit aalitati hnis. Pbr 3tio Ans: Differēa st
de essentia Entis, Ens em̄ ē analogum, ꝯ aal ē
univocū, q rnale n̄ ē de essentia illius; p cqns
aalitati hnis accidit rnaltas. Rx digdo Ans xmi
Argti. Aalitati hnis metaphce et pcisivē conside-
ratae accidit rnalitas Contr Ans; consideratae phcē
et prout ē in re negtr Ans et Cqntia. Sic em̄ ē
de essentia illius. 2di Argti quo ad xmus digdo Jores:
Aalitas hnis metaphce considerata, ē aalitas
sdum se sumpta Concedo Jores; Aaltas hnis
considerata physicē et put ē in re, est aalitas

sdum

sdū se sumpta Subdistinguo Iorē sdū se sum-
pta id est sdum essentiā metaphcā ꝑcisē nego;
sdū essentiā physicā concedo Iorē; et concessa
nōre distinguo, similr Cqns. Quo ad 2dū, diquo
Iorē: aaltas hnis metaphcē sumpta n̄ ē essenti-
alr distincta ab aalte equi concedo Iorē; sumpta
physicē nego Iorē; et Concessa nore distinguo simi-
liter Cqns: q̄ rnalitas accidit aalti sumptæ
metaphcē concedo Cqntiā, sumpta phco nego.
Sic em ē de essentia illius sicut et e contra.
Quo ad 3tium distinguo Iorē; qa differentiæ st
de essea metaphca Entis (Ens em n̄ ē univocū)
concedo Iorē; st de essentia phca nego Iorē et
conessa nore distinguo Cqns ut supra: Ens em
identificatꝫ ita cum differentijs, ut nunqm ab
ejs possit pfectē ꝑscindi, quare diffeæ Entis per-
tinent ad Esseam Conceptꝫ n̄ solū realis ꝯ eti-
am objectivi Entis: aal vō ꝑscindit objectivū
rnali, ac proinde rnalē ad conceptū objectivū
aalis n̄ ꝑtinet, ꝯ ttm ad realem, cujus identitas
n̄ impedit univocationem.
Obycitꝫ 6 con eandꝫ Coonē. Si n̄ daretꝫ distinctio for-
malis ex naa rei tunc vg gradꝫ individualis nem-
pe singularitas Petri n̄ distingueretꝫ frlr ex naa
rei a gradu specifico naæ humanæ sed sic distin-
guitꝫ q̄ datꝫ distinctio frlis ex naa rei. Ior ꝑtt
Nor pbr: si gradꝫ individualis vg singularitas Petri
n̄ distingueretꝫ frlr a gradu specifico naæ humanæ
maximæ ideo qa uterꝫ gradꝫ desumitꝫ ab eadē
entitate sed hoc ē falsū q̄ distinguitꝫ. Ior ꝑtt
Nor pbr: gradꝫ individualis desumitꝫ a maa signa
ta qntitate; specificꝫ vō a frā q̄ n̄ ab eadem

entitate. Rx Ngdo ami Nore et 2di argti, 3tij dig do
Ans: Gradus individualis desumitur a naa radicalr
et remote Condo Ans; proxime Ngo ans. Sic em
desumitur a toto composito cum vg Petrus dicat Com-
positum ex hac anima et hoc corpore.
Dices Singularitas Petri addit aliquid reale su-
pra naam specificam (alias Petrus n differret a
Paulo et alijs individuijs hnis) q tn singulari-
tas Petri distinguitur a naa specifica saltim
frlr ex naa rei p cqns datur distinctio frlis.
Cqntia ptt: qa additio realis unius ad aliud ne-
quit esse sine distinctione a parte rei cum
nihil ipsi sibi addatur. Rx Ngdo ans: qmvis em
singularitas Petri sit aliquid a parte rei n
tn pprie loquendo additur realr supra naam
specificam sed solum p Inltum, sioq. solum p Inltum
distinguitur a naa specifica.
Pro alijs Objectionibus solvendis. Sciendum 1mo
Unij et ejusdem rei posse dari 2plee conceptum
et defne qdo res una realr actualr est
multiplex virtualr licet n possit dari qdo
res e una tam realr actualr qm virtualr.
Sicut em oa aalia etsi in se sint plurima
propter unitatem fundamentalem terminant
unum conceptum, ita una et eadem res propter
distinctionem virtualem pt terminare plures
Conceptus.
Sciendum 2do. Conceptum aalis in hne existen-
tis n esse similem hni et bruto si acci-
piatur realr, si vo accipiatur put est
conceptus

conceptus per intellectum abstractus ab obiectis speciebus
sub aali contentus tunc est communis hni
et bruto realiter, sicque acceptus distinguitur a
rnali realiter inadequate. Ratio qa conceptus
genericus aalis realiter identificatur hni et bruto.
Certum autem hnem et brutum simul accepta
distingui a rnali inadequate tanquam includens
ab incluso.

Sciendum 3tio licet aaltas per principium senci-
endi definiatur adequate defne aaltis ut a
nobis concipitur qa tn a nobis concipitur inadequate
ideo praedicta defnio non est adequata aaltati
in se: Unde ex quo differt defne a rnali
non sequitur quod ab illo differat ex naa rei.
Idem dicendum est e contra de rnali qd defi-
nitur per principium discurrendi. Sicut licet ho
et quus conveniant defne cum aal defi-
nitur non sequitur quod realiter fiant unum quia
defnio illorum adequatur aali ut est in se
qd aali prout imperfecte a nobis concipitur sine
differentijs id est sine rnalte et irrnalte
qualiter conceptum aal est univocum respectu
hnis et bruti.

Sciendum 4to Si vg ho definiatur adequate de-
finitione adequante naam hnis ut est in
re dt quidem definiri cum singularitate sic
enim est singularis, et singularitas est ejus
essentia phee aqua prescindi non pt realiter non vo
si definiatur adequate defne adequante
naam hnis ut concipitur a nobis precisive

a qua solum distinguitur per rne non vo ex naa rei

Sciendum 5to De aali et rnali ut virtualr distinctis in hne ~~quo~~ posse verificari duo contradictoria ante operaone inlty, potentialr et in actu signato, non aute actualr et in actu exercito.

Sciendum 6to Naam creatam universale vg humanam solum esse comunicabile pluribus et in pluribus multiplicabile per me s logice et objective. non vero realr phce et ~~ob~~ subjective. nulla em datur naa quae alicui subjecto non sit appropriata. Et licet haec sit apta realr inesse multis, in illisq. multiplicari realr ingtum ly realr determinat actum aptitudinis, ipsa tn aptitudo non e realis. Nec valet si dicas: naa humana multiplicatur realr et phce q sic e multiplicabilis. sicut vg non valet dicere: Deus existit phce q e possibilis phce. qa ly phce pt determinare actum v poam. Unde qmvis naa humana sit multiplicabilis phce multiplicaone phca non tn poa phca 2 logica et objectiva ad phcam multiplicationem. Est aute poa Logica et objectiva non repugnantia ut vg dicta naa humana multiplicetur realr, sive ut a parte rei dentur multae naae humanae, quae quidem poa datur in re. Poa vo subjectiva et phca e aliqua naa potens fieri multiplex et haec poa non datur in re, qa in re nulla naa datur quae non sit singularis et indivisibilis.

Sciendum 7 Quamvis ad distinctionem actualem rnis raciotinatae, quae fit per actum judicativum affirmando, Selt aliqua ir se distingui s judicando unum non esse aliud, requiritur pro

fundamento

fundamento distinctio realis actualis non ad distinctionem rnis ratiotinatae quae fit per simplicem apprehensionem apprehendendo solum unum sine alio; qualis est vg ir aal et rnale: sed sufficit si talis distinctionis fundamentum sit aliqua multiplicitas sive eminentia virtualis.

Obycitur con Colorarium Coonis 2dae. Ubi duobus vel pluribus summe identificatis competunt praedicata stradictoria ante opus Inltus, ibi cum summa identitate reali dt dari aliqua diversitas realis sed in Deo essentiae et Personis Inltui et voluntati summae ir se identificatis spetunt ante opus Inltus praedicata stradictoria quae et diversitas aliqua realis illis competere dt. Subsumo sed non spetit immediata: quia sic identificantur ir se quae mediata sive rne 3tij alicujus praedicati illis spetere dt. Ior ptt ex legibus praedicatorum contradictoriorum quae uni et eidem sdum idem spetere non possunt. Nor pbr Essentia et Paternitas summe identificantur ir se et tn essentiae spetit Filiatio, Paternitati non spetit. Similr Inltus et voluntas ut etiam summe identificata et tn Filius procedit per Inltum non procedit per voluntatem quae in Divinis praedicatis summe identificatis competunt praedicata stradictoria ante opus Intellectus cqnter distinctio realis mediata sive rne 3tij praedicati. Rx Nqdo Nore. Cum enim

D. Thomas ad Salvandas ejusmodi Cpdicationes n̄ recurrat ad distinctionē realem mediatā ꝯ solū ad distinctionē rnis ut ptt ex Ām̄a par. 2uæs. 29. art. 1. ad 2. Ubi inquit: Ad 2dum dicendū, qd inqtum essea et persona in Divinis differunt sdū Intelligentiæ rnē, sequitꝫ qd aliqd possit affirmari de uno qd negatꝫ de altero. Unde stando in fundamentis D. Thomæ diguo illud. Paternitas n̄ ē Filiatio sumpta Filiatione frlr prout hoc cognomine Filiatio sfcatꝫ concedo; Paternitas n̄ ē Filiatio sumpta Filiatione pat in re existit et adæquate nego. Alias Paternitas n̄ esset eadem realitas cū Filiatione, qd ē falsū. Distinguo similr illud punctū procedit ꝑ Inltū et n̄ procedit ꝑ voluntatē realr sumptā nego; ꝑ voluntatē ut hoc nomine voluntas sfcatꝫ condo. Voluntas q̄ hoc Nn̄e sfcat ut a nobis scipitꝫ distincta ab Inltu: qua rne n̄ ē principiū Filij ē tn voluntas principiū Filij ut existit in re: qa ut in re sive in Deo existit nullo modo distinguitꝫ ab Inltu.

Instabis Repugnante Inltu creato Filiꝰ Dei, procederet ꝑ Inltū et n̄ ꝑ voluntatē et essea Divina esset Filiatio, et Paternitas n̄ esset Filiatio, sed repugnante Inltu creato, repugnaret distinctio rnis q̄ independenter ab Inltu creato Filiꝰ procedit ꝑ Inltū et n̄ ꝑ voluntatē: Esseā Divina ē Filiatio et

Paternitas

Paternitas n̄ ē Filiatio. R̄ Nḡdo Iorē: Nā Repugnante Inltu creato repugnarent in Deo Inltꝰ et Voluntas, esse et Relaō ut diversimode conceptibiles, ac pinde repugnarent cū diversitate necessaria ut de illis possint verificari ꝑdicata ꝯtradictoria. ꝺ de his fusius Theologi

QUÆSTIO 3tia

Utrum dentur ꝑcisiones Objectivæ ir ꝑdicata realr identificata. nec ne? 3

Occasio istius quæs: desumitꝫ ex Phō lib: 2. de anima cap: 5. et π phon. Tex: 49 docente quod Inltus noster concipiat naas maales ꝑ abstractionē a phantasmatibꝰ, ꝑ qd aperte videtꝫ sentire dari ꝑcisiones objectivas.

Opiniones hic st 3. 1ma negans qm tuentꝫ Nominales et plurimi neoterici ꝑcipue Hurtadus Ariaga, Franciscus bonæspei et plurimi alij. 2da ē media affirmans dari ꝑcisiones objectivas in Divinis n̄ tn in humanis, et hæc ē n̄ nullorū Neotericorū. 3tia ē affirmans absolute dari ꝑcisiones tā in Divinis qm in humanis; et hanc defendunt ꝯmuniter Thomistæ cū Zoare dist: 4 metaph: Sect: 8. Molina π par: quæs: 28: art: 2. disp: 3. Vasques π par: quæs: 28. art: 2. Disp: ππ4. cap: 1. Connibricenses thomo 1mo Logicæ quæst: 1. Complutentenses quæs: 3. art. 4 et alij.

Articulus 1mus
Exponuntꝫ Termini

Suppono 1mo Præcisionem quæ ē unius ab altero separatio in eadem re indivisibili esse 2plicem frlem et objectivam. Frlis ē quæ se tenet ex parte Inltus fitq tunc qdo actus Inltus attingit quidem ex parte Objecti oēs frlites sed aliquas adeo ofuse, ut de illis rnem reddere nequeat. Objectiva vo ē quæ se tenet ex parte objecti cogniti et fit tunc qdo actus Inltus attingit ex parte Objecti in re indivisibili unam frltatem sine altera ita ut ad illam sufficiat cognitio unius frltatis, manente altera frlte prorsus incognita et inconcepta, ut vg si in hnē cognoscat aaltas n̄ cognita nec concepta rnalite. Rursus hæc Pcisio ē 2plex Perfecta et Imperfecta. Perfecta ē qua ocipit unus gradus n̄ ocepto alio etiam implicite et confuse, ita ut unus gradus sit in poa ad alium neq actu illum includat ut ptt ex allato exemplo de aalte et rnalite. Imperfecta vo ē qua ocipit unus gradus n̄ concepto alio distincte et explicite ita tn̄ quod implicite et confuse attingat qa actu continet in alio qua rnē Ens Pscindit a differentijs. Præsens quæstio de Pcisione pfecta currit n̄ autem de imperfecta.

Suppono 2do Præcisionem tam frlem qm objectivam adhuc esse 2plicem scilt simplicem et Ipositam. Simplex ē cognitio unius frltis altera n̄ cognita ut ptt ex allato exemplo de aali et rnali. Composita vo ē negatio unius frltis de alia vg qdo dico aal n̄ ē rnale. Porro simplex Præcisio iterum ē 2plex Positiva et Negativa. Positiva ē qua unum p actum Judicij positivē separatur ab alio, ut cum dico ho n̄ ē Leo. Negativa vo ē qua p simplicem apprehensionem attingit unum n̄ attacto altero

cum quo

cũ quo realr identificatur, ut cũ scipio aal n̄ concepto rnali cũ quo aal ē realr identificatum. Et de hac in ꝓsenti quaeritur n̄ vō de priori. Licet autē concipiatur unum n̄ ꝯcepto alio tn̄ unũ n̄ negatur de alio; unde in ꝓcisione negativa n̄ datur falsitas nec fictio, et hoc pacto solet dici abstrahentiũ n̄ ē mendaciũ.

Suppono 8tio. Licet nunqm possint verificari de eodem Entitate ꝓdicata ꝯtradictoria in sensu reali, bene tn possunt verificari in sensu frls et ꝓcisivo, idq. propter diversam appellationē supra significatum frle Termini in quem fertur. Vel qdo ex parte ꝓdicati ponitur aliquid convenient Subjecto sdũ rnem in qua distinguitur rne ab altera frlte secum identificata. Vel qdo ex parte Subjecti ponitur reduplicatio quae solet exprimi his vocibus: ingntũ, quatenus, prout, et alijs similibus. Sensus vō realis s identicus fit tunc qdo propositio nullā ex his notis afficitur. v qdo ex parte Subjecti ponuntur hae particulae: res quae est ut ē in re realr ita a parte rei existit. Unde Proō haec: Aal est discursivum facit sensum identicum s realē. Haec vō: Aal ut Aal n̄ ē discursivũ, facit sensum frlem. Ut autē fiat sensus realis dt determinari modus essendi Subjecti, et n̄ ttm ꝓdicatũ affici particula realr; unde hae Proōnes: Aal realr cognoscitur, Aal ē rāo conveniendi realr cũ equo, Aal ut Aal n̄ ē discursivũ realr, et aliae similes sunt frles et reduplicativae, quemadmodũ et istae: essentia communicatur, Paternitas n̄ ꝯmunicatur n̄ em̄ opponuntur Sensui frli et ꝓcisivo, sicut nec priores. Communicari em̄, n̄ pt negari

de Paternitate, sumpta paternitate realr et ut ē adæquate a parte rei, ꝯ solū ut hoc nñe paternitas ꝯfcatꝫ, et ut a nobis concipitꝫ inadæquate

Articulus 2dus

Determinatꝫ Quæstio

Coō Inter prædicata realr identificata dantꝫ Præcisiones Objectivæ. Ita omuniter Thomistæ cū S. Doctore, quibꝫ favent ex extraneis Doctores citati pro sententia 3tia.

Pbr 1 Coo. Præcisio Objectiva ē Cognitio uniꝰ prædicati sine cognitione alteriꝰ identificati cum ipso, ꝯ datꝫ talis cognitio ꝙ datꝫ ꝓcisio Objectiva. Ior ab obꝰ admittitꝫ. Nor pbr: Pt Inltꝰ vꝰ in hñe cognoscere principiū sentiendi ñ cognito principio ratiotinandi, cū quo identificatꝫ realr ꝙ datꝫ cognitio uniꝰ ꝓdicati sive frltatis absq cognitione alteriꝰ sibi identificati. Cqtia ptt. Ans pbr. 2 pbr. 1mo: pt visus in pomo attingere colorē ñ attacto sapore, licet hic cū illo identificetꝫ realr ꝙ pt etiā Inltꝰ in hñe cognoscere principiū sentiendi. Vel 2do: Pt Inltꝰ in hñe cognoscere sensationem absq rñe sibi realr identificata ꝙ et principiū sentiendi absq principio ratiotinandi. Cqtia ptt: Quia principiū sentiendi dicit habitudinē ad sensationē, sicut e contra Principiū ratiotinandi ad rñationē ñ vo ad sensaōnē. Ans pbr: Pt causa effective ꝓducere aliquid ñ ꝓducto alio cū quo realr identificatꝫ ꝙ etiā pt Inltꝰ

cognoscere

cognoscere sensatione in hñe sine rnalte sibi identificata. Cgntia pt qa Inltus ē magis pcisivus in cognoscendo qm caā in efficiendo. Ans pbr Deus producit Entitate peccati ñ producta ejus malitia cū ipsa realr identificata q pt caā effective pducere aliquid ñ producto alio. Rq adversarij posse quidem cognosci principiū sentiendi ñ cognito clare et expresse principio raonandi, ñ posse tn cognosci principiū sentiendi quin saltim confuse cognoscatr principiū rnandi. Quemadmodū enim ñ pt cognosci Ens quin implicite et confuse cognoscatr Subetaā et accidens, p cqns ñ pt dari pcisio Objectiva pfecta.

Contra Qa Inltus nullo modo Cognoscens rnatio-naone nullo modo cognoscit principiū rnandi sed pt cognosci principiū sentiendi in hne nullo modo Cognita rne q pt cognosci principiū sentiendi, nullo modo cognito principio rnandi nec expresse et explicite nec confuse et implicite. Nor pbr Principiū sentiendi et principiū rnandi dicunt diversas habitudines ad diversos frlr Terminos q pt cognosci principiū sentiendi in hñe ñ cognito principio rnandi.

Pbr 2do Cōo. Predicata ɔtradictoria ñ possunt verificari ex parte Objecti de extremis realr identificatis nisi ex parte Objecti sint distincta, Q de plurimis extremis realr identificatis verificantr pdicata ɔtradictoria ex parte Objecti q illa st ex parte Objecti distincta, p cqns datr distinctio sive pcisio Objectiva. Jor clara Nor pbr: De hñe ut aal verificatr qd sit principium sentiendi, et de hñe ut rnali verifi

cat qd n̄ sit principiū sentiendi, et tn̄ in hne aal et rnale realr identificantr. Similr hæc Proō ē vera: Deus qa justus ē punit; et hæc n̄ ē vera in sensu fili: Deus punit qa ē misericors, cum tn̄ justitia et misericordia in Deo sint idē realr q de pluribus extremis realr identificatis verificantr &

Dices Non verificari ɔtradictoria de extremis sumptis Objective, ꝺ ut substant conceptibus diverso modo repsentantibus totā entitatē eorū. Unde sensus harū proonū: hō ut aal ē principiū sentiendi et hō ut rnalis n̄ ē principiū sentiendi. Est istæ: hō p cognitionē aal apparet Inltui principiū sentiendi; et p cognitionē rnale n̄ apparet principiū sentiendi. Deinde harū Proonū: Deus punit qa ē just, n̄ qa misericors, sensus ē iste: Deus p cognitionē justus, et n̄ p cognitionē misericors apparet Inltui puniens. Sed ~~cont~~

Contra Responsionē ē ꝛmo: Quia dictæ expositiones st valde alienæ a communi modo ɔcipiendi ꝓ dictas proones. Non em aal ideo sentit qa a nobis cognoscitr principiū sentiendi, sed ideo cognoscitr principiū sentiendi qa ex parte sui ē tale. Sicut n̄ ideo Deus Justus punit qa nos cognoscimus et adstruimus Eum ut Justū punire, ꝺ qa directe et immediate intendimus illū ex parte Objecti ideo punire qa justus ē. Et e contra dū dicimus illū n̄ punire qa ē misericors dicimus misericordiā sumptā Objective n̄ esse in Deo rnē puniendi, p cqns contradictoria de aali et rnali hnis

de Justitia

de Iustitia et misericordia Dei sumptis Objective verificant et n̄ solū ut substant Conceptibus diverso modo repr̄sentantibus totā Entitatē.
Contra ē 2do: Deus p̄ misericordiam aufert primam gratiā et n̄ p̄ Iustitiā. Deinde Essentia cōmunicat Filio, Paternitas n̄ cōmunicat, sed de his verificant cōtradictoria et parte Objecti ut ex se p̄tt, q̄ n̄ solū ut substant nostris Conceptibus ~~eam~~ eandē rē varie repr̄sentantibus.
Respondebis Verum esse qd dicit in Divinis n̄ tn in Creatis; qa illa fide edocti et captivantes Intlt̄ fateri cogimur propter Summam Dei p̄fectionē, hæc vō n̄ item.
Contra ē: Quia licet verū sit quod nulla sit paritas creaturarū cū Divinis ob imp̄fectionē illarū qa tn in p̄senti argumenta æque de utrisq; militant ideo Responsio nullo. æque enim Deo et Creaturis omnis cōtradictio repugnat, et aliunde magisterio Fidei nāæ humanæ imbecillitas juvat. Unde si de Divinis realr identificatis verificant contradictoria etiam hæc de humanis sic identificatis verificari dn̄t.
Pbr 3tio Cōo. Si n̄ daret p̄cisio Objectiva sequeretur Conceptū Objectivum universalē vq hn̄is esse conceptū Objectivum Singularium sed hoc ē falsum q̄ datur. Sequela p̄tt. Nor pbr: Si Conceptus Objectivus hn̄is esset conceptus Objectivus Singularium sequeret solū voces et n̄ res esse universales, et universale nil aliud esse p̄ter Singularia confuse cognita. Sicq. rursus sequeret visū cognoscentem confuse plures Colores et n̄ discernentem eorū gradū speci-

ficum et individuale efficere ursale qd e
con D. Thoma 1 par. quaes: 12. art. 3. Et contra
Phum 2do de anima Cap. 5. et 1 phcor. Tex. 49.
docentes, Intellectum esse universalium sen-
sum vo singularium q conceptus Objectivus Homi-
nis n e conceptus Objectivus singularium.
Pbr 4to Coo: Ex vi cognitionis pscindentis, aal
distinguit a rnali distinctione tenente se ex
parte Objecti q ex vi pdicte cognitionis aal
pscindit Objective a rnali. Ans pbr: p eam Co-
gnitionem Objicit et apparet aal ut distinctum
ab omni eo, qd Inltui p eam cognitionem n ap-
paret d p eam cognitionem n apparet Inltui
rnale, q p eam distinguit aal a rnali distin-
ctione tenente se ex parte objecti. Nor pbr
Jor pbr per eam cognitionem attingit et apparet aal
ut unum Objective; Inltus em attingere n pt plura
ut plura, verum quidqd attingit ut unum ex parte Obje-
cti dt attingere, d unum e indivisum in se, et divisum
a quolibet alio, q p eam Cognitionem apparet aal
ut distinctum Objective ab omni eo, qd p tale cogni-
tionem n apparet.
Confirmat Distinctio rnis ir aal et rnale e di-
stinctio cujus vi Aal et rnale st plura apparent
et objective, sive in esse cognito, et cujus vi aliqd
convenit aali quod n convenit rnali, sed talis di-
stinctio fit p cognitionem q Cognitio pscindit
Objective aal a rnali. Cqntia pbr. Na pcisio frlr
nulla pluralite facit in Objecto, nec ex vi
illius possunt verificari de Objecto pdicata
Contradictoria. Jor pbr: Distinctio rnis ir aal et
rnale facit ut aal n sit aliquomodo rnale (di-
stinctio em in eo ssistit quod unum n sit
aliud) q aal et rnale st plura et aliquid

convenit

convenit uni qd n̄ ɔvenit alteri.

Confirmatur 2do Authoritte D. Thomæ passim docentis Distinctionem ir frltates realr identificatas esse Objectivas, eam constituere plura Objecta, ex illis 3tium componi, nec non de illis rne ꝑdictæ distinctionis sive ꝑcisionis verificari ꝑdicata ɔtradictoria. Unde π par: quæs: 5. art: π in Corpore sic ajt S. Doctor: Bonum et Ens st idem sdū rem et differunt sdū rnē ttm. et infra dicit: Bonū et Ens st idē sdū rem, ꝺ Bonū dicit rnē expetibilis qm n̄ dicit Ens, q̄ de frltatibꝫ realr identificatis ob distinctionem rnis verificantꝫ ɔtradictoria. Deinde in πmo dist: 2. quæs: π. art: 2 in corpore ajt: qa rāo Sapientiæ n̄ ē rāo Bonitatis inqntū hujusmodi relinquitꝫ quod sit diversa per rnē n̄ ttm ex parte ipsius rationabilis, ꝺ ex proprietate ipsius rei, q̄ Sapientia et bonitas in Deo differunt ex parte Objecti n̄ obstante reali identitate ir eas.

Articulus 3tius

Solvuntꝫ Objectiones

Obycitꝫ πmo Con Cnē. Præcisio Objectiva ɔsistit in hoc ut unum ex parte Objecti concipiatꝫ n̄ concepto alio, ꝺ ex ꝑdicatis realr identificatis nequit concipi unū n̄ concepto alio vg genꝰ sine diffeā, q̄ n̄ datꝫ ꝑcisio Objectiva. Nor pbr Si conciperetꝫ genꝰ sine diffeā vg aal sine rnali sequeretꝫ qd realr cognosceretꝫ et n̄ cognosceretꝫ, sed hoc implicat in terminis, q̄ nequit concipi unū sine alio. Sequela Joris quo ad πmā

parte ptt, quo ad 2dam pbr: Diffeā ē id realr cū grē Sed hæc n̄ cognosceret realr, q̄ nec genus R̄ Ngdo Nore 1mi Argti, 2di Sequelā Joris, 3tij digdo Nore: Sed hæc n̄ cognosceret adæquate Concedo: inadæquate nego Nore. Similr distinguo Cqns: q̄ nec genus cognosceret adæquate id ē sdū totum id, qd continet sive actu sive in Poā Concedo; inadæquate id ē præcise sdū quod ē principiū sentiendi Ngo Cqtiā.

Instabis. Implicat ullo modo cognosci genus n̄ cognita diffeā in eadem re indivisibili q̄ Solutio n̄ subsistit. Ans pbr: Implicat ullo modo produci genus, n̄ producta diffeā, q̄ similr implicat ullo modo cognosci genus n̄ cognita diffeā. Ans ptt: Alias daret aliquid in rerū naā quod esset in genere vg Aalis, et n̄ subdeterminata specie. Cqntia pbr: Genus et diffeā constituunt unam et eandem rem q̄ si genus n̄ pt produci n̄ producta diffeā, nec poterit cognosci sine illa. R̄ 1mo ngdo Ans 1mi Argti, 2di Cqtiam et 3tij: Nam ir productionem et cognitione disparitas ē: productio em̄ frlr terminatur ad Communicandā rei producibili existentiā, qd n̄ ht cognitio. Unde causa n̄ pt producere unā frltate esseāle n̄ producta alia, bene vō Inltq, pt cognoscere unā frltate esseālem n̄ cognita alia. Deinde n̄ dat actio quæ n̄ ferat in existentiam rei, bene vō Cognitio ut ptt in cognitione abstractiva R̄ 2do digdo Ans 2di Argti: Implicat ullo modo produci genus n̄ producta differentia et simul

omnis

omnis causa ꝑcisiva in ꝓducendo Nego Ans; et non omnis Condo Ans, et ngo Cqtiā. Actio enim ꝓductiva Dei producit Entitatem peccati n̄ tn̄ ejus malitiam. Similr species impressa effectivē producit cognione n̄ tn̄ rnaltate qmvis Entitas peccati et malitia, similr cognitio et rnaltas realr identificentꝫ. Imo etiā in Sententia adversariorum Inltus creatus utens principijs creatis influit in vitalitate beatificæ visionis n̄ tn̄ in ejus Supnaturalitatem licet hæc identificentꝫ sibi.

Obycitꝫ 2do con candꝫ Coone: Non pt dari ꝑcisio Objectiva nisi ir illa, ir quæ datꝫ distinctio Objectiva d ir ꝑdicata sive gradus metaphcos realr identificatos n̄ datꝫ distinctio Objectiva g nec ꝑcisio talis. Jor ptt: Nam ꝑcisio fundatꝫ sup distinctione. Nor pbr Si ir ꝑdicata sive gradus Metaphcos realr identificatos vg ir aal et rnale daretꝫ distinctio objectiva, tunc aal haberet diversā cognoscibilitē Objectivā a parte rei a cognoscibilitate rnalis d hoc ē falsum g ef. Rꝫ Ngdo Nore π Argti, z distingdo Majore: Si ir ꝑdicata ef haberet diversā cognoscibilitatē virtuale s fundamentale Condo Jore. Actuale Ngo Jore. et distincta similr Nore Ngo Cqtiā. Haberet g aal a rnali diversam cognitionem virtuale n̄ vō actuale Scotisticā.

Instabis. Inter gradꝫ metaphcos nulla datꝫ a parte rei diversa cognoscibilitas etiā virtualis sive fundamentalis aut eminentialis g neq ꝑcisio Objectiva. Ans pbr: quælibet Entitas creata est Terminata et limitata g ir gradꝫ metaphcos nulla datꝫ. Cqtiā pbr: Intlm datꝫ in Deo diversa cognoscibilitas virtualr sive eminentialr qa ē infinitꝫ g sic quælibet Entitas

creata ē limitata ir gradꝰ metaphcōs ꝯ
R̸ Ngdo Ans. 1mi argti, 2di Cqntiā, 3tij digdo Ans:
Intantū datꝫ ꝯ ita ut hæc rāo sit sufficiens
Concedo Ans; ita quod sit adæquata Ngo Ans et
Cqntiā. Ad virtualē ꝙ multiplicitatem sive vir-
tualitatem multiplicem et eminentiā n̄
requirit infinitas. Nam in oūm Sententia
anima rn̄alis ē Entitas creata et limitata
et tn æquivalet pluribꝰ formis ir se realr di-
stinctis. Unde licet Entitas a qua ꝓveniunt
gradꝰ metaphci sit distincta et limitata, ꝑt
tn habere multiplicem virtualitatē.
Urgebis Quamvis detꝫ distinctio virtualis a
parte rei ir gradꝰ metaphcos, n̄ tn datꝫ actua-
lis, ꝙ neq. ꝓcisio Objectiva actualis dari pote-
rit. Cqntia pbr: Si daretꝫ Præcisio Objectiva actu-
alis n̄ admissa actuali distinctione ir gradus
metaphcos tunc cognitio Inltꝰ tribuentis ejus-
modi cognitionē esset falsa cū conciperet
actualr distincta ea, quæ actualr n̄ st distincta
ꝙ si n̄ datꝫ actualis distinctio ir gradꝰ meta-
phcōs neq. ꝓcisio actualis dabitꝫ. R̸ Ngdo Cqtiā
1mi argti, 2di digdo Ans: Si daretꝫ Præcisio ꝯ
ꝑ simplicem apprehensionē ngo Ans ꝑ actum
Judicij Concedo Ans, et Ngo Cqtiā. Licet ꝙ cogni-
tio qua Inltus ꝑ actū Judicij affirmat aal esse
actualr distinctum a rn̄ali sit cognitio falsa,
cognitio tn̄ qua ꝑ 1mū actū sive ꝑ simplicem
apprehensionē pure concipit aal n̄ concepto ra-
tionali, ē omnino vera qmvis sit inadæqua-
ta respectu Cognoscibilitatis totiꝰ Objecti. Un-
de sicut visus n̄ fallitꝫ scipiendo in pomo
colorem

colorem sine Sapore, ita Inltg n̄ fallitꝫ conci-
piendo unum gradum metaphcū sine alio. Et
in hoc sensu dici solet Abstrahentiū n̄ ē men-
daciū.

Instaurabis Argtū: Idem et indivisibile Objectū
nequit concipi ab Inltu quin tota cognoscibilitas
Objecti actualr cognoscatꝫ ꝗ nequit ꝑ cognitionē
pure præcisivam Inltꝫ cognoscere unū gradū
sive ꝓdicatū n̄ cognito alio, et distinguere
actualr unum ab alio. Ans pbr Si aliquod Ob-
jectum cognosceretꝫ n̄ cognita tota cognosci-
bilitate illiꝫ tunc n̄ esset indivisibile verū
divisibile ꝗ idem et indivisibile Objectū Rꝫ nego
Ans. tmi Argti, 2di digdo Ans: Si aliqd Objectū
ef virtualr Condo, frlr nego Ans. Itaq Obje-
ctū qd ē frlr divisibile virtualr vō indivisi-
bile pt inadæquate cognosci sdū unā rnem
et n̄ sdū aliā, et ita in ꝓposito nostro pt co
gnosci aal n̄ cognito rnali.

Objicitꝫ 3tio cōn eandꝫ Coonē. majorē connexionē
hnt illa quæ realr identificantꝫ qm quæ realr
n̄ identificantꝫ ꝯ dantꝫ aliqua quorū unum
n̄ pt Inltꝫ concipere n̄ concepto alio cum
quo realr n̄ identificatꝫ ꝗ a fortiori n̄ pt co
gnoscere unū n̄ cognito alio cū quo realr iden-
tificatꝫ. Ior ptt a comparatis. Nor pbr Relativa
adinvicem n̄ identificantꝫ et tn Inltꝫ nequit
concipere unū relativorū n̄ concepto alio cū
Relativa sint simul naā et cognitione ꝗ dantꝫ
aliqua ef. Rꝫ digdo Iorē: majorem connexionem
hnt ꝑ inesse Entis Concedo, inesse cognoscibi-
lis nego Iorē. similr ꝗ digdo norē, sed dantꝫ aliqua

si sint simul naã et cognione Condo, si n̄ sint
nego nore et cgtiã. Dicta em aliqua selt rela-
tiva cũ totum suũ esse habeant in ordine ad
aliud et unũ sit de conceptu definitivo al-
terius licet sibi n̄ identificent, n̄ possunt tn
cognosci adinvicẽ sine se ipsis, quod n̄ verificatur
de gradib, metaphcis. nec valet arguere ad con-
nexionẽ Entitativam ~~ad~~ et intelligibilẽ. nam
evidens est quod unio Hypostatica et 1mo et p se fa-
cta fuit in Persona Verbi non võ in Persona Patris
et tn n̄ cognito Patre nequit cognosci Filius.
Obijcitur 4to cond eandẽ Coonẽ. Extra Misteriũ SS Trinitatis
n̄ pt una Entitas realr identificari cũ duobus extre-
mis realr ir se distinctis, q si vg aal esset cogni-
tum et rnale n̄ esset cognitũ, una Entitas in Cre-
atis identificaretur realr cũ extremis realr ir se
distinctis, q n̄ pt cognosci aal quin cognoscatur rnale
p cgns n̄ dantur Præcisiones objectivæ. Ior certa, Nor
pbr: aal esset rnale et esset cognitũ cgnter identifi-
caretur cũ rnali et cũ cognito. Deinde rnale n̄ esset
cognitũ cgntr rnale et cognitũ realr distinguerentur
q unũ n̄ esset realr aliud quod ad distinctionẽ
realẽ requiritur, q si aal esset cognitũ, et rnale
n̄ esset cognitum, tunc una Entitas es. Rt ngo nore
1mi Argti, Edi diguo Ans quoad illud punctũ pcipue: ra-
tionale et cognitũ qd affirmatur de rnali distin-
gueretur realr Nego Ans; esse Cognitum quod negatur
de rnali, distingueretur realr Condo Ans et ngo cgtiã.
Pro cujus Solutionis Intelligentia adverte dili-
genter discrimen ex D. Thoma in 1 Dist: 5.
quæs: 1. Art: 1. ir nomina Substantiva et adje-
ctiva

ctiva Consistens in eo: quod Substantiva Suppo-
nant, adjectiva vō n̄ Supponant, sed applicent im-
mediate Suum Sfcatū frle Substantivo, qd ē dicere:
Substantiva adferunt Suum Subjectū cū frā, ad-
jectiva vō ipsissimo sfcato nominis Substantivi
applicant immediate frām. Unde Sensus hujus
Prōonis: aal ē cognitū accepto ly cognitū Substan-
tive, ē iste: aal ē id quod ē cognitū. accepto vō ly
cognitum adjective, Sensus ejusdē Prōonis erit
hic: aal immediate in seipso ē cognitū. Unde
ad veritatē pfatæ Prōonis in 1mo Sensu Sufficit,
qd aal identificetur cū re quæ ē cognita. Ad veri-
tatē autē prōonis in 2do Sensu, juxta quē pcedit
argtū requiritur, qd in se ipso immediate et non
rne alterius formalitatis sit cognitū Quare cū
aal pcisive cognoscitur, identificatur cū cognito
qd affirmatur cū aal, sed n̄ identificatur cognito
imo distinguitur ab illo qd negatur de rnali, ipsū
rnale rōalr distinguitur ut Ens a n̄ ente. negatur
em de rnali ipsūmet irrāole et cognitū co-
gnitione qm exprimit hæc vox aal, et rnale
cognitū cognitione, qm exprimit vox aal n̄ datur.
Pro complemento doctrinæ de distinctionibus et
pcisionibus tū etiā pro resolutione aliarū Obje-
ctionū quæ de novo possunt excogitari et
a quopiam afferri.

Sciendū 1mo Quod distinctio rnis raciotinatæ relin-
quat ir Objecta identitatē ex parte Objecti d n̄ for-
malem. Porro frlis identitas dicitur quæ frli et pro-
prio Conceptu exprimitur; identitas vō maalis sive
in Sensu identico dicitur qdo aliqua st idem

in ipsa entitate et realitate n̄ tn in ipsa rne
quæ p se xmo sfcat. Et ratio hujus ē qa huic
distinctioni in objecto s quasi intrinsece respon-
dent diversæ rnes inadæquatæ adjunctæ in uni-
ca rne s frā inadæquata licet in actu nunqm fi-
ant diversæ sive distinctæ nisi p conceptū In-
tellectus ut docet S. Thomas Opusculo Nono. Et p hoc
differt ista distinctio a distinctione rnis ratio-
tinantis, quæ ir extrema quæ distinguuntur nullam
identitatem tollit ex parte objecti; hoc ē neq mo-
ralem neq frlem. Porro distinctio rnis rnatæ
n̄ supponit distinctionem aliqm ex naa rei actu-
alem ex parte Objecti. Sicut et distinctio rnis
rnantis qdo tn fit distinctio rnis rnatæ
actualr ab Inltu resultant ex conceptibus
Inltus diversi conceptus Objectivi n̄ inesse rei
d in esse Objecti et repsentati v ideo qa apprehen-
sio n̄ causat aliqd in genere rei in objecto appre-
henso d tm in grē cogniti.

Sciendū 2do Fundamentū distinctionis rnis
ratiotinatæ ex parte Objecti qd sit aliqua vir-
tualis distinctio sive disconvenientia rei quæ
unica existens plures rnes sive pfectiones con-
tinet in suo esse. Ex parte autē Inltus nostri
fundamentū distinctionis rnis rnatæ est
impfectio ipsius n̄ concipiens adæquatæ omnes
illas rnes objecti d diversis conceptibus eas attin-
gens sive Comparans ut ptt ex S. Thoma in xmo
Distinctionū 2da, quæs: 1. art: 2. Ratio istius est
qa res qnto ē pfectior et eminentior tanto
plures pfectiones continet qm inferior. Unde
cū Inltus illas pfectiones in inferioribus dispersas

invenit

invenit etiam in superiori n̄ pt eas simul uno conceptu attingere 2 illas: distinguit in esse Objecti, et unam uno conceptu alteram alio attingit, etiamsi in esse rei sint quid unum et n̄ distinctae. Et sic distinguit attributa Divina quae in una frā Divina st unum, sicut etiam distinguit et gradus metaphcos.

Sciendum 3tio Distinctionem rnis rnatae qtum ad psens esse 2plicem Unam p excludens et exclusum, alteram penes implicitum et explicitum. Unde qa Objectivus Conceptus aalis a Conceptu Objectivo rnalis distinguitur distinctione excludentis et exclusi cum unum n̄ sit de essentia metaphcā alterius ideo unum pscindit perfectum ab altero. Iam vō conceptus Objectivus Entis qa solum distinguitur a Conceptu Objectivo suarum differentiarum (quae differentiae potius st dicendae modi intrinseci Entis) penes implicitum et explicitum cum Ens sit de essentia differentiarum suarum, ideo solum pscindit ab illis imperfecte.

Sciendum 4to Ex eo quod de extremis sola rnē distinctis possint verificari pdicata stradictoria n̄ ruere artem Syllogisticam quae innititur illis principijs: quae st eadem uni 3tio, st eadem ir se. et: dici de omni et dici de nullo; Licet rueret si possent verificari de extremis realr identificatis ut st a parte rei, nam sic n̄ qd fit diceretur de subjecto, diceretur etiam de omni identificato cum illo. Unde qdo in hnē cognoscitur aal et n̄ cognoscitur rnale, rnale n̄ concipitur ut ē a parte rei nam sic ē aal de quo falso ✱ diceretur qd n̄ cognosceretur.

Sciendum 5to In his et similibus Sillogismis qui cognoscit aal, cognoscit id quod est aal, sed aal est rnale ergo cognoscit rnale. Item hæc Entitas producitur a Deo sed hæc entitas est malitia ergo malitia producitur a Deo, Nqda est Cqntia, nam variatur appellatio, in minori enim fit sensus identicus in Cqnti vo frlis. Ad Proonem autem identicam et frlem mala est Cqntia, quia ex eo quod aliquid conveniat Subjecto realr non sequitur quod illud conveniat eidem Subjecto considerato precisive.

Sciendum 6to Voluntatem et sensus externos non prescindere objective saltim in omuni modo loquendi, qa licet ex duabus frltatibus realr identificatis attingant unum non attacta altera, hæ tn Poæ non faciunt distinctionem unius frltatis ab altera sed sufficit distinctio rnis facta ab Intellectu ir eas, ut predictæ Poæ dicantur attingere objectum inadæquatæ id est exprimendo unam formalitatem non expressa alia.

Appendix

In qua Varia Distinctio Terminorum exponitur.

Distinctio quo ad presens nihil aliud est qm multiplicis sensus explicatio et separatio unius partis cum qua veritas Proonis stare non pt. Fundatur vo 1mo in distinctione objectiva, 2do in multiplici vocum sfcatione, 3tio in uno modo Componendi. Quamvis autem impossibile sit omnes distinctiones simul adferre quæ tn frequentius in disputationibus adhiberi solent istæ sunt quæ sequuntur

Absolute Comparate. Absolute tunc adhibetur quando predicatum convenit Subjecto nulla facta comparatione.

vg

vq Petrus dum ht sufficientem doctrinam dicitur absolute doctus. Sumitur absolute 3plr. 1mo pro eo quod consideratur sdum sua essentialia pdicata et maxime sdum ea quae ab essea dimanant, quod explicatur ut plurimum per reduplicaonem, ut vq homo e absolute risibilis id est: homo quatenus homo e risibilis. 2do pro eo quod universalr sive in gre sine ulla restrictione sui dicitur de aliquo sic aal de hne dicitur absolute. 3tio pro eo quod e sine omni comparaone ut in principio dictum. comparative vo s sdum quid dicitur illud cui pdicatum convenit per comparaonem cum alio sic ignis noster elementalis absolute urit, comparatus vo cum igne infernali n magis dicitur urero qm ignis pictus.

Absolute Respective idem dicunt qd superius et magis patebunt ex pdicamentis ubi dicetur qd alia sint absoluta, alia Respectiva. Absolute dependenter idem st quod essentialr et participative.

Abstracte concrete. Abstracte dicitur ab abstractione pcisiva dum unum cognoscitur n cognito altero. Concrete dicitur qdo fra et subjectum frae cognoscitur sic albedo e quid abstractum, album e concretum de qbus passim occurrit.

Actu Poa. Actu Res dicitur esse cum a parte rei existit extra suas causas aut defacto operatur ut Petrus dum scribit, defacto dicitur scribere actu. Potentia dicitur qdo res pt esse in rerum naa v operari, licet n sit defacto nec operetur. Est aute Poa duplx Logica sive Objectiva et Subjectiva sive Physica de qbus in Phca agemus ubi de maa ama.

In actu 1mo in actu 2do. In actu 1mo dicitur qdo res ht principium et virtutem proxime existendi v operandi. in actu vo 2do res dicitur qdo e in actuali opere v existentia sic bonus Logicus

etiã dormiens dicitꝫ discurrere in actu 1mo
d̲ ñ in actu 2do, nisi q̲do actuale discursũ facit.
In actu exercito in actu signato. Per actum
exercitũ intelligitꝫ v̲ actus directꝰ ꝑut opponitꝫ
reflexo v̲ aliquod sfcatũ 1mo intentionalr acce-
ptũ. Vel etiã accipitꝫ pro ipso exercitio v̲ pro ali-
qua re individua prout ẽ individua. In actu vo
signato sumitꝫ v̲ pro Poã ad actũ v̲ pro rne com-
muni.
Adæquate Inadæquate. 1mũ dicitꝫ q̲do unũ ñ inclu-
dit alterũ nec ẽ pars illius sic hymera adæquate
ẽ ñ ens, id ẽ sdũ se totam et sdũ omne sui
partem. Inadæquate vo dicitꝫ dũ unũ includit
alterũ tanq̲m parte sui; sic Privatio ẽ inadæqua-
te ñ ens q̲a includit in se aliq̲m particulam
Entis, nam coalescit partim ex positivo partim
ex negativo; semꝑ em Privatio ẽ alicujus privati-
vi Privatio. Præterea adæquate sumitꝫ pro tota colle-
ctione singulorũ v̲ suppositorũ naaliũ v̲ parti-
um in toto, sic Corvus adæquate ẽ niger quia
sdũ oes partes, æthyops vo inadæquate albꝰ quia
ttm sdũ dentes.
Adhæsive Inhæsive informative et denominative.
Adhæsive tunc dicitꝫ quando aliquid ad alterum
terminatur ~~ad~~ ut aliud ñ intelligatꝫ ꝑvadere sed
tantum extrinsece afficit inhærendo vꝫ pun-
ctum continuans est in parte divisibile
quam unit adhæsive, quia Entitatem
illius Partis ñ pervadit sed tantum extrin-
sece afficit. Inhæsive dicitꝫ de frã accidentali quæ
in subjecto aliquo recipitꝫ vꝫ albedo in pariete existit
inhæsive. Informative tunc dicitꝫ q̲do aliquid a fra
substantiali informatꝫ intrinsece vꝫ hñũ corpꝰ ab ani-
ma rñali.

Denomina

Denominative tunc dicitur quando ab aliqua fra subjectum denominatur de quo jam dictum superius disp: 1. quaes: 2. et inferius dicetur in antepraedicamentis.

Bonitate phca, bonitate morali. Bonitas phca s naalis est ipsa integritas atq. perfectio rei in genere Entis quae etiam vocatur bonitas transcendentalis et Entitativa qa omni Enti convenit. Bonitas moralis reperitur in bonis et rectis moribus quando agens liberum actiones suas sdum prescripta et Regulas rectae rnis format; sic Philosophus acute disputans et male vivens dicitur bonus phce sed malus moralr.

Cathegorematice et Syncategorematice explicabuntur in Logica de Proone et in Phca iterum de infinito.

Caeteris paribus tunc adhibetur quando ir aliqua fit comparatio sic cum dicitur Petrus Logicus pluris e faciendus qm aliquis rudis Physicus, pt responderi caeteris paribus, id e si caetera sint paria.

Collective Distributive. Collective sive Copulative vox aliqua sumitur quando accipitur sdum omnia quae involvit quasi in cumulo, simul conglobata vg Oes Apostoli simul sumpti st 12; id e et iste et iste apostolus. Distributive dicitur quando vox sumitur sdum omnia et singula seorsim sumpta vg omnis ho e aal; id est et hic ho e aal, et iste e aal, et ille est aal, et sic de caeteris. Sic etiam dicimus bonus Logicus pt una hora facere mille Demonstrationes distributive dn collective id e unam post aliam sed n omnes simul facere.

Complexe incomplexe. Complexe tunc dicitur cum proo aliqua plura sfcata in se Repraesentat ut Deus justos praemiat malos punit. Incomplexe tunc dicitur cum unum sfcatum p unam vocem Repraesentatur ut aal rnale p hanc dictionem homo.

Distincte confuse. Confuse illud dicitur cognosci quod cognoscitur sub rne communi n̄ attingendo individua ejusdem Communis nāe vg cū aliquis nāā hnis communem cognoscit n̄ descendendo ad Petrū Paulū et cæteros. Distincte tunc aliquid cognoscitur cū sfcata particularia illius concipiuntur ut Petr, cū sua Petreitate cognitus. Plura de his in phcā.
In sensu Composito et Diviso. In sensu composito dicitur aliquid ꝯvenire subjecto cū aliquo adjuncto ꝯ ex conjunctione frē cū ipso sic paries dicitur designare alōū qa ht connexam sibi albedinem. In sensu diviso dicitur cū ꝯdicatū convenit subjecto sejuncto aliquo alio ut sedens pt currere Peccator pt salvari, st Proones verā in sensu diviso sed n̄ in composito, hoc ē semota sessione, et remotis peccatis, hic curret ille salvavibitur.
Directe et Indirecte. Directe illud dicitur cognosci ad qd ex sua nāā inltus ordinatur sic ad res Intelligibiles reales et se tendit noster Inltus. Indirecte cognoscitur illud v spectatur ad quod Inltus n̄ ex nāā sua sed ꝑ accidens Ordinatur Inqntū selt reperitur in illo nāā intelligibilis ut fit In Objecto Inltus ꝛdario.
Diverso Respectu eodem Respectu. Diverso Respectu dicitur de aliquo quod a nobis uno conceptu exhauriri nequit sed nunc sub una, nunc sub alia rne spectatur. Eodem Respectu dicitur qdo uno ttm modo et sdū unam rnem Res aliqua Consideratur. sic dicitur: canis ē vivens et n̄ vivens diverso Respectu. vivens ut ē aal latrabile, non vivens ut ē sidus cæleste.
Essentialr, accidentalr, integralr. xmū dicitur sine quo res esse nec concipi pt, ut est rnaltas in hne. ꝛdum dicitur de eo, quo negato adhuc manet essentia, ut ē omne accidens ꝯmune. stiū dicitur

de eo quod

de eo quod constat partibus integrantibus, sicut
hō constat capite manibus pedibus &c.
Extensive Intensive. 1mum dicitur de augmento
qntitatis, 2dum de augmento qualitatis, sic ca-
lor qui ē in ipso corpore major ē extensive calore
qui ē in manu. Si vō plures gradus caloris ponantur
in manu qm sit in toto corpore, tunc calor
erit major intensive in manu qm sit in ~~toto~~
corpore reliquo.
Formaliter, maalr. Formalr tunc dicitur qdo Prae-
dicatum convenit subjecto rne frae p ipsum subje-
ctum importatae vg Proō haec: Album ē disgre-
gativum visus ē vera frlr qa albedini convenit
disgregare visum quae ē frā albi. Maalr tunc di-
citur qdo sfcare volumus ꝑdicatum aliquod con-
venire subjecto rne māae vg Proō haec: Album
est dulce est vera maalr, qa ꝑdicatum dulce con-
venit subjecto rne māae, scilt rne lactis v sac-
cari. In idem coincidunt termini illi p se et
pro connotato; Per connotatum enim maale si-
gnificatum importatur, et p sfcatum p se indicatur
frle sfcatum a fra proveniens. Forma autē quo
ad ꝑsens sfcatur 1mo Physica sive sit naalis ut
anima in corpore, sive artificialis ut figura
Cathedrae. 2do Logica quae est rāo propria ex mo-
do certo cognoscendi. 3tio Metaphēa quae spe-
ctat ad ipsam esseam rei abstractē sumptē.
Formalr identice adhibentur partim in explica-
tione subjecti et ꝑdicati in ordine ad veritatem
v falsitatem Proōnum indagandam, qa saepe in sen
su formali Proō aliqua falsa ē quae r vera in

sensu identico. Hoc autem facile innotescit per Reduplicaonem ut dictum in quaestione immediate precedenti.

Frlr Objective Opponuntur sibi. 1mum enim dicitur de existentia rei, 2dum de possibilitate rei. sic flos rosae suo tempore efflorescens dicitur esse frlr. in hyeme vero tamen est objective: quia non in horto sed in mente illius est qui de rosa cogitat.

Formalr, causaliter, virtualr eminenter. Formalr tale tunc dicitur aliquid quando veram in se habet formam illam a qua denominatur res talis, sic ignis frlr dicitur calidus quia vere in se habet calorem. Causalr sive efficienter aliquid est tale per formam in causa existentem. sic manus non est frlr calida calore in igne existente sed tamen causalr, quia ille calor est causa hujus caloris. Virtualr tale aliquid tunc dicitur quando non habet talem formam in se vere a qua denominatur, habet tamen virtutem producendi illam, ita granum piperis dicitur esse calidum virtualr, quia potest calorem in stomacho excitare. Eminenter tunc dicitur aliquid contineri in aliquo quando continetur in illo sedum omnes perfectiones. sic Deus gloriosus continet in se eminenter omnes perfectiones Creaturarum non quod aliquid Creatum sit in Deo, sed quia potentissima quadam habitudine et supereminenti excellentia potest omnia quaecunque virtus creata potest.

Formalr Concomitanter opponuntur sibi, quia frlr dicitur ratione formae, concomitanter vero dicitur tale aliquid ratione alterius cui Conjunctum est. Sic casus unius concomitanter est fortuna alterius.

Formalr fundamentalr. Frlr idem est quod proxime sive Actualr, sic autem Cognitum dicitur esse tale formalr

frlr a cognitione quæ se ht p modū formæ.
Fundamentalr vō tale dicitr esse aliquid tunc
ttm quando in se continet radicem et funda-
mentū alicujus formæ; sic lapis dicitr funda-
mentalr cognoscibilis, qa ē fundamentū cogni-
tionis.
Formalr Transcendentalr etiā opponuntr sibi
sic bonū qua bonū dicitr esse frlr bonum,
sumptū vero in genere Entis ē bonū transcen-
dentalr.
Generice, specifice, numerice de his dicetur
abunde infra de universalibus.
Habitualr actualr. Habitualr semp involvit actū
primum et actualr actū 2dū.
Intrinsece extrinsece. Intrinsece sumitr primo
pro eo, qd dicitr essentialr sic homo intrinsece
id ē essentialr ē rnalis. 2do pro eo qd p unione
sive p informatione convenit alteri; sic māa
intrinsece unitr frē, nigredo intrinsece afficit
æthyope. 3tio pro eo quod sdā partes internas in-
est alicui; sic cerebrū ē intrinsecē in capite. Ex-
trinsece totidem modis sumitr p oppositū.
Logice, Physicē, Metaphcē, moralr. Logice dicitr
quod fit sdum Regulas Logicas vg hæc Proō. hō
sentit. Physice dicitr quod fit p causas phcas. sic
ignis urit phcē id ē p actione natura sibi
inditam. Metaphce dicitur quod fit p Principia
metaphca sic homine esse et n̄ esse impossibile ē me-
taphce idē ē qd supernaturalr. Moralr dicitr aliquid qd
fit juxta morem sive Judicium prudentū, sic mo-
raliter certū ē bene meritos dignos esse præmijs.

Mediate Immediate. Mediate usurpatur tunc quando aliquid mediat ir aliqua extrema vg Digitus auricularis dicitur esse proximus mediate in dici quia mediant ir eos duo digiti scilt medius et auricularis. Immediate opposito modo dicitur cum nihil ircedit ir aliqua extrema sic hō immediate ponitur sub aali.

Naturalr et artificialr. Primum dicitur de eo quod n̄ ut tempore verno arbores prata virescunt. 2dum dicitur de eo quod fit per industriam hn̄um: sic possunt produci per apem flores in hyeme.

Naturalr, Supnaalr Praeternaalr, connaturalr violenter. Naalr dicitur pro eo quod fit sdum gn̄ale et omune cursum rerum ex intentione et inclinatione naae juxta vires et capacitatem tam agentis, qm patientis. Sic caelum naalr movetur licet extrinseca forma concurrat ad movendum scilt Intelligentia assistens. Supernaalr dicitur id quod inest et convenit alicui supra vires et capacitatem naae. Sic Cognitio Clara Dei ē luminis supernaalis. Praeternaalr dicitur tunc quando aliquid n̄ ē id quod dicitur sdum Inclinationem naae n̄ tn ei repugnat. sic aqua sursum ascendit per canales praeternaalr. Connaturalr sive conformiter ad naam dicitur quod fit sdum cursum ordinarium naae. Sic aqua calida reducit se ad frigiditatem quae ē ipsi connaturalis. Violenter prout opponitur naali, tunc dicitur cum fit contra innatam propensionem rei alicujus. Sic lapis violenter ascendit sursum dum proijcitur versus caelum.

Ordine Intentionis et Ordine executionis. Ordine Intentionis illud dicitur, qd nos intendimus et desideramus. Et hic ordo vocatur Rerum prioritas a Consilio. ordine executionis dicitur qd prius assumitur ad id qd intendimus obtinendum sic Conclusio Syllogismi Intentione est prior, executione vero Praemissae sunt priores.

Per se et per accidens. Per se sfcat praedicatum convenire subjecto ex intrinseca ejus natura et necessario. Unde haec proo est per se vera: homo est risibilis qa risibilitas homini convenit ex Intrinsecis naae principijs. Per accidens vero sfcat praedicatum convenire subjecto casualr et Contingenter. Unde haec Proo: Joannes est Logicus est per accidens qa non necessario sed contingenter convenit Joanni esse Logicum. Unde hi termini conveniunt cum illis essentialr accidentalr. Porro ly per se varijs modis accipitur. 1mo pro eo qd est ab intrinseco et in tali acceptione opponitur ly per accidens. 2do pro eo qd competit alicui ratione Officij et vocationis, ut medico per se competit mederi, militi Patriam defendere. 3tio pro eo qd est directe et ex Professo, sic Logica per se agit de Ente rnis. 4to pro eo qd est per suam Entitatem, sic calor est calidus. 5to pro eo quod ex ipsis Terminis innotescit sic axiomata sunt per se nota, quale est hoc: Omne totum est majus sua parte. 6to pro eo qd est universalr et absolute. 7mo pro eo qd sine adminiculo alterius existit, sicut Substantia. 8vo pro eo qd est independenter ab alio, sic Deus solus est per se. 9no pro necessario absoluto. 10mo pro frá quae ex propria

Intentione agit propter Finem.
Positive negative. Positive dicitur de eo qd ht entitatem realem productam a Causa reali; s qd e tale p fram aliqm realem, ut hō imbutus Scientijs dicitur doctus positive. Negative dicitur in subjecto aliquo ubi nec frā ne oppositum frā reperitur. Sic hō destitutus virtute et carens vitio dicitur negative bonus. Poā Dei ordinaria, extraordinaria, et absoluta. Ordinaria Poā Dei vocatur quae operatur juxta cursum et exigentiam naae et supponit Legem Dei communem et ordinem quem Deus ordinaria sui Providentia servare statuit. Extraordinaria Poā e qua fiunt aliqua praeter ordinem cursus naturae. Absoluta Dei Potentia e quae omni Lege ac Decreto Divino prior e nec alligatur ad cursum ordinarium rerum, sic p absolutam suam Poām pt Deus aeternum Damnatos iterum salvare.
Primario, 2dario. Dicuntur v de fine v de Conceptu sic ignis primario ignem producit, 2dario vō calorem, sic in hne primario concipitur rnale, 2dario risibile, quod fluit a rnali.
Principalr Instrumentalr. Principalr agere tunc causa dicitur qdo virtute propria et suae naae commensurata producit effectum, ut ignis producit ignem. Instrumentalr tun agens operari dicitur cum in virtute alterius producit aliquid ut cum calor producit ignem ~~ut~~
Ut quod et ut quo. Ut quod ex mente Aristotelis illud e de quo quaeritur quidnam sit v cui convenire aut repugnare aliquid dicimus

ut quo

Ut quo vō ē ꝑ ꝟ qd aliquid fit v comparatꝫ. Un-
de fra dicitꝫ ut quod, sicut et cāa efficiens
Partes vō finis et mā dicuntꝫ ut quo.
Radicalr proxime. Radicalr idem sonat qd originalr
sic risibile radicalr sumptū n̄ differt a rn̄ali, qa
radix risibilitatis ē rn̄alitas. Sumitꝫ etiā pro Xma
Poā sive actu xmo alicujus. Proxime sumitꝫ pro
eo quod ē sdū se; sumitꝫ etiā pro actu ido et im-
mediato sic Calor proxime producit ignē. r
Realr, rn̄ē Constant ex superioribꝫ quæstionibꝫ
de distinctionibus.
Specificative Reduplicative efferri solent his vocibꝫ:
Quatenus, quâ tale, sdū quid, ut, prout, inqntū ꝛc.
Tunc autem sumuntꝫ istæ particulæ reduplicative
qdo reduplicant sive innuunt causā propter qm
ꝑdicatū inest subjecto; sic vg hō qua rn̄alis (id ē pro-
pter rn̄alitatē) ē risibilis. Tunc autē Specificative
idq. n̄ ita proprie ꝺ magis reduplicative qdo scilicet
reduplicant causam formalem. vg Paries qua co-
loratus id ē ratione coloris ē visibilis. Proprie et rigorose tunc
sumitꝫ ꝛc Specificative qdo ꝑdictæ particulæ restringunt
re ad certā speciem sive qdo reduplicant rāonē ma-
teriale v subjectū vg album qua ē saccarū (id ē qua
ē in tali subjecto) ē dulce. Inde facile colligitur
quod dictæ particulæ aliqdo nullitꝫ ex istis modis
sumuntꝫ ꝺ diminutive, ut cū dicitꝫ æthyops ē
albus sdū dentes id ē n̄ absolute ꝺ in parte. s
Sdum se, et sdū nos. Sdū se dicitꝫ idē qd frlr
v sdum inclinationē naturæ ē tale. Sdum nos
sive quo ad nos dicitꝫ, qd ex modo nostro concipiendi

tale esse videt. Sic Ens rnis hymericum sdum se ē nihil; qa nullibi ē a parte rei sdum tn nostram cognitionem ē aliquid saltim objective.
Simplr et sdum quid dicuntur de necessitate, ut patuit diss: 1 quaest: 1. dicuntur et de veritate ac bono; unde simplr aliqd dicitur verum v bonum qd ē ex omni parte sive ex omni rnē tale. Secundum quid vō cum ei deest aliquid.
Subjective objective patent ex diss: 1 quaest: 1. et alijs.
Subjective terminative dicuntur proprie de mutatione. Subjective mutatur id quod ē Subjectum alicujus actionis et termini p illam ducti; sic mutatur manus ex calida in frigidam.
Terminative dicitur mutari ipsum quod producitur ut ignis ex ligno productus.
Transitive intransitivē. Transitive se ht qd n ē idem cum eo, cui convenit. Intransitive contrario modo sumitur.
Ut sic, ut tale. Ut sic sive in omuni 1mo significat naam omnem ut abstrahit ab omni singularitate. 2do sumitur pro eo qd ē reduplicative. 3tio ut sic sumitur sub certa consideraōne sdum certas circumstantias ut vg hō dicitur multis miserijs subjectus et ut sic multis inferior bestijs et animalibus. Ut tale denotat naam singularitate affectam v determinat rem. Et haec quae spectabant ad tractatum Proemialium Logicae dicta sufficiant.

TRA:

TRACTATUS 2dus

Entia Rãonis 1mam Mentis operationem dirigentia Continens.

DISPUTATIO 1ma

De Universalibus in Communi.

QUÆTIO 1ma

U: Dentur Universalia a parte rei, et quid sint?

Occasio hujus quæstionis desumitur ex aristotele qui aliquibus locis videtur affirmare dari universalia a parte rei, in aliqbus vo negare. nam lib 1 Perichpher-menias affirmat illud dari dicens: Cum autem res aliæ sint universales, aliæ particulares, itaq universale dico qd de pluribus aptum ē pdicari. Jam vo Capite de Substantia dicit Substantias universales sive 2das sfcare quale quid, sfcare autem competit vocibus sive conceptibus. unde potius voces et conceptus universales dant a parte rei, n autem naturæ universales.

Opiniones circa hanc quæstionem st hæ: 1ma fuit Heracliti qui simplr et absolute negabat dari aliquid universale in rerum naã, nisi sola singularia propterea, qd omnes res sint mutabiles, nam aliæ generantur, aliæ intereunt. hinc ille censebat qd homo qui hodie vivit n sit ille, qui heri vixit, propter continuam mutationem. 2da n longe videtur ab hac dissentiens Nominalium, qui solas voces aut mentis conceptus tales dari, n naturas rerum asserunt. 3tia Opinio ē Eorum qui asserunt naãs dari universales d hi asserentes st diversi: Alij em naãs universales esse idæas quasdam a singularibus sepa-

ratas & extra omnia sensualia existentes censuerunt; Et ita Plato teste Phō 1mo metaphi. cap. 6. Alij vō asserunt naās rerū esse universales quæ tn a singularibus n̄ sint realr separatæ ꝯ solū ꝑ Intellectum; et ita Peripatetici. Pro meliori Intelligentia sit.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Universale ex vi Nominis dici id qd est communicabile multis s dicit ordinē ad plura. Quemadmodū singulare dicitur id qd ē incommunicabile multis, s qd de multis ꝓdicari nequit.

Suppono 2do Universale esse duplx: complexū et Incomplexū. Complexū ē qd pluribus dictionibus exprimitur quales st Proōnes universales et axiomata vg Oē totū ē majus sua parte; itē de quolibet vera ē affirmatio aut negatio, et aliæ similes. Incomplexū ē qd una tm designatur voce vg homo, Leo, equus ꝛc.

Suppono 3tio Universale incomplexū sex dupliciter, potissimū considerari. 1mo in causando qd plures pt causare effectus ut Deus gloriosus, Cælum, Sol ꝛc 2do in Repræsentando qd plura pt repræsentare ut imago, exemplar, Speculū, idea in mente artificis, species Intelligibilis, imo communis Conceptus omnis Inltus nostri pt dici sic universalis qa nobis res ab extra existentes repræsentat. 3tio in sfcando quod plura sfcare pt ut st voces communes, hō, aal, Substantia ꝛc. 4to in cognoscendo quod plura concipere sive cognoscere pt ut Inltus qui ē quodammodo omnia ut docet Phus 2do de anima. 5to in essendo qd v actu inest multis v illis pt inesse ut aal sic nāa aalis inest multis, homini, Leoni equo ꝛc Sol pt inesse multis licet enim

n̄ dentur

n̄ dentur actu plures Soles, st tn possibiles. 6to tandem in ꝑdicando qd pt ꝑdicari de pluribꝫ ut vg hō de Petro Paulo ꝛc. Et de his duabꝫ acceptionibꝫ ultimis præsens currit quæstio.

Suppono 4to Universale inessendo et prædicando sumi 2plr large et Stricte. Large sive improprie dicitꝫ universale omne id qd opponitꝫ singulari, qualia st omnia transcendentalia vg Ens, unum, verum, bonum quæ insunt et ꝑdicantꝫ de omnibꝫ transcendentalr. Stricte sive proprie sumptū universale ē unum quodq ex 5 prædicabilibꝫ inferiꝫ enumerandis.

Suppono 5to Universale proprie sive Stricte sumptū sumi 2plr maalr et Formalr. Maalr sumptū ē nāa realis sive res ipsa quæ denominatꝫ communis sive universalis ptq subesse alicui ex 5 prædicabilibus. Dicitꝫ vō universale maalr sive maale: qa in eo tanqm in maa pt recipi universalitas aliqua et illud denominare, quod etiā dicitꝫ universale fundamentale metaphcū incompletū et 1mointentionale. Universale frlr sumptū ē ipsa universalitas sumpta in abstracto quæ pt recipi in aliqua nāa omuni illamq denominare. s ē fra universalitatis a qua nāa communis dicitꝫ universalis frlr. Hoc ursale alio nomine appellatꝫ Logicū, completum actuale et 2dointentionale. Diti vō in abstracto, nāa in concreto ursale fale sfcat et frā denominantē et id qd ht frā, sive rem denominatā.

Suppono 6to Ut aliqua nāa dicatꝫ universalis in essendo 4 requirantꝫ Conditiones. 1ma ē ut talis nāa sit in pluribus ꝑ identitatē realē. 2da ut multiplicetꝫ ita, quatenꝫ in singulis saltim numero sit diversa. Unde nāa Divina n̄ pt dici universalis qa sine multiplicatione sui eadem numero communicatꝫ Tribꝫ Personis.

3tia ut multiplicata a singulis participet tota; unde lignum vg tripalmare quivis possit dividi in 3 palmos n̄ est tn universale qa de singulis palmis verificari n̄ pt qd sit lignum tripalmare, sicut de singulis hominibus verificatur qd sint homo. qta ut universale sit unum univoce n̄ æquivoce qa sic sfcant res omnino diversas convenientes solum in uno nomine.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Coō 1ma. Dantur a parte rei universalia maalr sive metaphcē sumpta. Est Aristotelis 1mo Perichermenias Cap. 6. D. Thomæ de Ente et Essentia Capite 5. et Opusc: 55 Scoti in 2do Dist: 3tia. quæst: 1. et Communis Phorum.

Pbr 1mo. Dantur a parte rei naā communes multis q et universalia maalr sumpta. Cqntia ptt: universale em maalr sumptum ē naā communis multis. Ans pbr: Datur a parte rei naa vg aalis in qua hō, Leo, bos ef conveniunt. Naā hnis in qua conveniunt Petrus Paulus ef et sic de alijs naturis intelligendum ē q dantur a parte rei naæ communes multis. Ans pbr Naā aalis et nāa hnis (qd intelligendum de alijs naturis) n̄ distinguuntur a suis inferioribus, sed inferiora aalis et hnis dantur a parte rei id ē species et individua q et naā aalis et naa hnis et cæteræ dantur a parte rei.

Pbr 2do. De quo dantur scientiæ reales istud ipsum dt dari a parte rei sed de universalibus maalr sumptis dantur scie reales q et ipsa universalia debent dari a parte rei. Ior ptt: Scia em realis dt esse de objecto reali a quo specificatur. Nor pbr physica mathematica metaphca st scientiæ reales d istæ sunt

de

de universalibꝫ ꝙ ꝯ. Jor ptt ex quæst Proæmialibꝫ. Nor pbr. Prædicta scia nõ p̃ possunt esse de singularibꝫ ꝙ st de usualibꝫ. Cptia ptt. Ans pbr scia nõ p̃ possunt esse nisi de necessarijs effectis et aliter se nõ habentibꝫ, d singularia st fluxa, mutabilia et aliter se habentia cũ sint in continuo motu.

Inserty 1mo Non solum voces et Conceptus formales communes (ut volunt nominales) ꝺ etiã Conceptus Objectivi ꝛ ipsa nãa universales dantur a parte rei. Rao quia nõ solũ voces ꝺ etiã res per voces sfcatæ insunt pluribꝫ quod ẽ de essentia nãæ universalis ꝙ nõ solũ ꝯ. Ans pbr ga vg hõ nõ solũ sdum vocem sed etiã sdum rem inest Petro Paulo et sic de alijs ꝛ ꝙ nõ solũ voces ꝯ. Ans pbr si vg homo inesset solum sdũ vocem Petro Paulo et alijs tunc Proones hæ: Petrus ẽ hõ, Pauly ẽ hõ; essent falsæ: falsũ em ẽ ꝙ Petrus sit vox ttm, Paulus sit vox ttm ꝙ ꝯ.

Inserty 2do Universalia maalr sumpta sive realiter separata a singularibꝫ realr nõ dant. est cõ Platone. Rao ẽ 3plex: 1ma quod ẽ de essẽa et rne constitutiva alicujus illud nõ pt separari ab illo ꝺ universalia maalia st de essea et rne constitutiva singulariũ ꝙ universalia ꝯ. Jor ptt ga essẽa et ratio constitutiva cujuslibet rei dt esse intra ipsam rem. Nor pbr. qd essentialr ꝓdicat de aliquo illud ẽ de essentia et ratione constitutiva illius ꝺ universalia maalia ꝓdicantur essentialr de singularibꝫ ꝙ st de essea illorum. Jor ptt In hac vg Proone: hõ ẽ aal rnale, ubi ꝓdicatũ aal rnale ẽ de essentia et rne constitutiva hominis. Nor etiã ptt in his et similibꝫ exemplis: Petrus ẽ hõ, Pauly ẽ hõ ꝙ ꝙ ꝯ.

Ratio 2da Si universalia maalr sumpta darent realr separata a singularibꝫ tunc essent universalia et nõ essent ꝺ hoc implicat ꝙ ꝯ. Sequela Jor. pbr: essent universalia ut supponitꝫ et ut Plato vult; nõ essent universalia

qa essent singularia. Quidqd enim existit separatum a parte rei dt esse productum, alias esset Deus, sed quod est productum est singulare, productio em ē actio, jam vero actiones st suppositorum sive singularium ut omuniter dicitur q si universalia es. Ratio 3tia qa si ursalia maalia darentur separata tunc gratis in nobis daretur inltus agens qui ideo datur ut separet naam universale a singularibus q n dantur universalia separata.

Infertur 3tio Universalia maalia sive naae omunes possunt esse separatae et distinctae a singularibus saltim rnē ratiotinata, n tn ex naa rei ut vult Scotus. Rao 1mi qa quae a parte rei ita identificantur ut tn in illis Intellectus possit habere diversa fundamenta distinctionis illa saltim ratione ratiotinata distinguantur d universalia maalia ita cum singularibus realr identificantur ut tn Inltus in illis possit hrē fundamentum distinctionis q universalia. Nor pbr substaa singularis in Petro Praecise ht suam inadaequatam rnē sive definitionem, scilt qd sit Ens p se existens, universalia vō maalia quae st in illo habent etiam alias suas rationes vg Corpus, quod sit Ens habens extensionem, sic Vivens qd sit Ens habens operaōnes vitales vg vegetandi, sentiendi, appetendi q q es. Rao 2di qa si universalia maalia essent distincta ex naa rei frlr a singularibus tunc etiam gradus omnes distinguerentur in frā quae illos tribuit d n distinguuntur gradus metaphci in frā, qa alias fra n esset simple sed composita ex distinctis realr gradibus q es. Sequela Joris pbr. Distincti realr effectus frles distinctas arguunt causas sive Entitates causantes d naae universales sive gradus metaphci st effectus formales frae, illiq distincti ex naa rei a singularibus etiam distinguerentur in fra, qd ē inconveniens.

Coō 2da. Universalia frlr sumpta n dantur a parte rei, d ttm fiunt p operationes Inltus.

Est

Est Aristotelis, D. Thomæ et aliorum locis supra citatis cond Scotistas et quosdam Neotericos.

Pbr 1mo. Existere a parte rei ē singularis sive individui, d implicat ursale frlr esse singulare g universale frlr n̄ datur a parte rei.

Pbr 2do Universale frlr sumptum exigit unitatem et aptitudinem positivam id ē ut unum s indivisum manens aptum sit inesse multis, ut docent Complutenses disp. 3. quæst. 5. num. 39 et ꝯmuniter Thomistæ, sed in ursali frlr sumpto nec unitas nec aptitudo positiva datur a parte rei ut patebit sequenti quæstione et alijs, g nec ursalia frlr sumpta dantur, d solum fiunt p operationem Intus. Pro Probatione istius Conclusionis erunt plura in sequentibus quæst.

Coō 3tia Universale recte sic definitur ē unum commune multis. ita Aristoteles 7 metaphcorum Tex: 14.

Pbr Coō. Quæ Definitio explicat naam sui Definiti illudq distinguit ab omni alio p illam recte aliquid Definitur, d Defintio Ursalis ē talis g ursale ꝗ Por a conditionibus bonæ Defnis. Nor quoad 1mum pbr: ad essecam universalis requiruntur duo: unitas et communitas, sed definitio dicta hæc explicat ut ptt g ꝗ. Nor quoad 2dum pbr. Quia p ly unum idq. si sumatur pro eodem ac incomplexum distinguitur a Prooñibus quæ st unum quid incomplexum. Si ly unum sumatur pro eodem ac completum distinguitur ab Entibus incompletis. Si sumatur pro eodem ac univocum distinguitur ab Ente et ab omni alio qd ht rnem analogi et æquivoci. Per ly vō commune multis distinguitur a singularibus quæ n st in multis g ꝗ.

Infertur Reliquæ Defnes quas passim adfert Phus v coincidunt cum immediate allata, v st descriptivæ. Rao 1mi qa qdo Phus 1mo Poster: Cap. ultimo definit ursale sic: Est unum in multis et pter multa. Et 7 metaph: tex: 45. Sic: Ursale ē qd aptum

natu e ut sit in multis. Hæ Defnes explicant naa sui Definiti quemadmodu et allata in Coone. unde sicut illa ita et hæ st esseales et solu in Terminis differunt ꝑ es. Rao 2di: qa qdo Phus 1mo de Interpret: cap. 4 definit ursale sic: Ursale e qd aptu e ut de multis ꝑdicet ista definitio fit ꝑ proprietate et tanqm quid 2dariu, prius em ursale inest, deinde ꝑdicatꝫ de multis juxta illud: Dici de præsupponit esse in. ꝑ hæc Definitio e Descriptiva

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycitꝫ Con Coone 1ma. Turpe e deserere sensu et sequi rnem d sensus judicat sola singularia dari a parte rei ꝑ illa sola dantur, n aute ursalia. Rꝫ digdo Jore Turpe e ꝑ si sensus n erret in percipiendo et si pertinet ad illius rei cognitione quæ cognoscenda venit Concedo Jore, si erret et n ꝑtinet ad cognitione rei quæ cognoscenda venit nego Jore. Similr digno Nore et Nego Cyntia. Sensus em plerumq fallunt in percipiendo vg cu visus remu in aqua submersu ꝑcipit quasi fractu. unde debent corrigi a rne. Deinde quia ad sensu solu pertinet ꝑcipere singularia n vo ursalia. Unde Inltus qui e ursaliu corrigit sensu et ostendit qd ꝑter singularia dentꝫ ursalia, n quide frlia quæ opponuntꝫ singularibꝫ, d maalia quæ illis identificantꝫ.

Instabis Quod datꝫ a parte rei ht esse improductu ut Deus, v productu ut Creatura, sed utrumq e singulare ꝑ ursalia etiam maalia n dantꝫ a parte rei. Jor ptt. Nor quo ad 1mu ab omnibꝫ admittitꝫ. Deus em e singularissimꝫ. Quo ad 2du pbr: Productio em e singularium ut communiter docent Phi ut dictu supra. ꝑ quod e productu e singulare. Rꝫ Conessa Jore 1mi Argti et Nore quo ad 1mu punctu, quo ad 2du digdo Nore: Quod ht

Quod ht esse productum ē singulare, ht esse primarium et p se singulare concedo Norē; qd ht esse 2darium et p accidens nego Norē et cqtiā. Similr digdo ans pbnis: Productio ē singularium 1mario et p se concedo ans; 2dario et p accidens nego ans et cqntiā. Sic em productio etiam ē ursalium maalium quæ ad productionē singularium cum producuntur.

Similr distinguo ans pbnis: Productio ē singularium primario et per se concedo ans; 2dario et p accidens nego ans et cqntiā. Sic enim productio etiam ē universalium maalium quæ ad productionē singularium cum producuntur.

Urgebis Si ursalia haberent esse etiam 2darium et cum productum, sequeretur 1mo qd perciperentur aliquo sensu quemadmodum accidentia (quæ hnt etiā esse 2darium) pcipiuntur sensibus sed universalia n pcipiuntur ullo sensu cum illorum sit Inltus, sicut singularium sensus g ef. Sequeretur 2do qd eo ipso n essent ursalia sed singularia siquidem essent involuta proprietatibus singularibus 2 hoc est inconveniens g ef. Rt Ngdo sequelam Joris 1mi argti; qa esseā cum producitur rebus, et tn nullo sensu pcipitur de accidentibus vō n valet paritas qa hæc dum percipiuntur sensibus st singularia 1mario et p se. 2di argti diguo Norē: sed ursalia n pcipiuntur sensu 1mario et p se concedo Norē, sic em sola singularia sentiuntur; 2dario et p accidens id ē rne singularium sibi identificatorum nego norē et cqtiā. Perceptis em 1mo singularibus ut Petro Paulo et cæteris 2dario pcipimus in illis humanitatem. Ad 2dā sequelam Rt digdo illam: sequeretur qd eo ipso n essent ursalia srlr condo; maalr nego. Et quamvis hæc sint involuta proprietatibus singularibus et singularisata sdum se tn sunt naæ communes.

Replicabis Ursalia st singularisata ut immediatē

dicitur quod sunt naturae singulares. si sic quod ursalia non dantur a parte rei. Rx digdo Cons: quod sunt naturae singulares identice Concedo Cqntiam; fundamentalr nego Cqntiam. Naturae enim quae possunt denominari ursales qa praebent Inltui fundamentum abstrahendi a singularibus ideo sunt ursales fundamentalr et remote.

Promovebis Argtum. Ergo etiam Individuum pt esse universale. Pbr Assumptum: Ex dictis Universalia singularisantur quod et singularia possunt universalisari per consequens Individuum poterit esse ursale. Rx Ngdo Assumptum: Rao negationis; qa Individuum vg Petrus ita includit singularitatem ut sine illa non possit concipi, naturae autem universales in sua rne frli non includunt singularitatem et sine illa optime concipiuntur.

Instaurabis Argtum: Naturae ursales in sua rne frli includunt singularitatem quod solutio non valet. Ans pbr Naturae ursales in sua rne frli includunt unitatem quod et singularitatem. Cqntia ptt qa sicut Individuum sive singulare ita et unum est indivisum a se et divisum a quolibet alio. Rx Ngdo Ans 1mi Argti, 2di digdo Ans: Naturae ursales ex unitatem frlem, nego Ans; unitatem communitatis sive Communicabilitatis Concedo Ans, et Ngo Cqtiam. Ursale enim maale de quo in psenti non est unum frlr et numerice d unum multis est Communicabile ita ut unum sive unitas sumatur pro maali, Communicabile sive Communicabilitas pro frli.

Prosequeris Instantiam. Atq nulla datur naa a parte rei una et Communis multis quod ursale pro frli non pt dicere Communicabilitatem. Ans pbr: Omnis naa Creata multiplicatur ad multiplicationem suorum singularium quod nulla datur naa ex. An pbr

Sola

Sola naa Divina ē una in Tribꝫ Personis Divinis
inmultiplicabilis ꝙ Omnis naa creata ꝯ. R. digdo
Ans Tmi Argti: nulla datꝫ naa ꝯ quæ sit una et
Communis multis frlr Concedo Ans; quæ fit ta-
lis fundamentalr nego Ans et Cqntiam. Licet em hanc
fram et unitatem naa habeat ꝑ abstractionem Iultus
abstrahentis illam a Conditionibꝫ individuantibꝫ, repe-
ritꝫ tn a parte rei fundamentum talis abstractionis
quatenus a parte rei reperitꝫ naa ejusdem rnis for-
malis in omnibꝫ Individujs, et hoc sufficit ut a
parte rei detur naa ursalis fundamentalr.
Renovabis Instantiam. Atq. nulla naa ursalis funda-
mentalr datur a parte rei ꝙ Solutio n subsistit.
Ans pbr: naæ ursales debent esse æternæ et incorru-
ptibiles ꝯ si tales darentꝫ a parte rei essent corru-
ptibiles, corrumperentꝫ em ad corruptionem suorum
fundamentorum selt singularium sibi identificatorum
R. ngdo Ans Tmi Argti, idi digdo Norem. Sed si tales
darentur a parte rei essent corruptibiles Tmo
et ꝑ se et quo ad essentiam ngo Norem; 2dario per-
accidens et quo ad existentiam Concedo Norem, et nego
Cqntiam. Ursalia em quo ad esseantiam sive quo ad
prædicata essentialia ad Connexionem ꝑdicati cum
subjecto st incorruptibilia et æterna negative.
Dices atq. ursalia fundamentalr sumpta quo ad
essentiam st Corruptibilia ꝙ Solutio n valet. Ans
pbr: hō vg ut sic, est ursale quo ad essentiam, ꝯ hō
ut sic ē corruptibilis ꝙ ursale. Nor pbr. Corru-
ptibilitas est propria passio hnis quatenꝫ com-
ponitꝫ ex maa et fra n satiante maæ capaci-
tatem ꝯ propria passio alicujus naæ n solum
competit inferioribꝫ talis naæ ꝯ etiam ipsi naæ

communi ꝛmario et per se; Deo em vg Petrꝰ est risibilis qa hō ē risibilis q̄ hō ut sic sive in communi ē Corruptibilis. Rꝫ digdo Ans ꝛmi Argti: Universalia fundamentalia st corruptibilia ꝛmo et p se Nego Ans. 2dario et p accidens quatenus corrumpuntꝫ ad Corruptionē Singularium Concedo Ans. Rꝫ 2do Ngo Dē Ans ꝛmi Argti, et 2di Norē, 3tij digdo Norē: Sed propria passio ē ut propria passio dicit potentiam ad Actum Concedo Norē; ut dicit actum et exercitium talis proprie Passionis Nego Norē et Cqntiā. Quamvis em vg Petrus ideo sit risibilis quia homo ē risibilis loquendo de Poā passionis n̄ ideo tn̄ e converso homo ridet quia Petrus v Paulus ridet loquendo de actu sive exercitio passionis.

Repugnabis Universalia st corruptibilia p accidens id ē quo ad Corruptionē Singularium q̄ sunt corruptibilia quo ad essentiā. Ans ex Concessis ptt. Cqntia pbr possunt omnia singularia Corrumpi totaliter q̄ etiā corrumpentꝫ et universalia quo ad esseam. Rꝫ Ngdo Cqntiā ꝛmi argti, 2di gdō Cqns: Ergo etiā corrumpentꝫ universalia maalr Concedo Cqntiā; frlr sive quo ad rnē connexionis ꝓdicatorum essentialium cū suis subjectis Ngo Cqntiā. Hæc enim connexio ē incorruptibilis et æterna. nam in æternū verū erit dicere quod vg hō sit Aal rnale etiamsi nullū esset individuū humanū Sed Omnia annihilarentꝫ; nam nullum aliquod prædicatū essentiale posset ei ꝯpetere.

Dices Si darentꝫ universalia maalr sumpta q̄ illorū esset aliqua necessitas v ex parte Inltus v ex parte Sciæ, ꝯ nulla ē necessitas ex parte utriusq. q̄ n̄ dantꝫ. Sequela Joris ptt. Nor pbr quo

ad Imā

ad 1mum: Inltus noster pt cognoscere omne Ens
q nulla ē necessitas ursaliū ex parte Inltus.
Nor quo ad 2dum pbr: Theologia ē Scia d hæc tra-
ctat de Deo singularissimo q nulla ē neces-
sitas ursaliū ex parte Scia. Rx ngdo nore 1mi
argti, 2di quo ad 1mum digdo ans: Inltus noster pt
cognoscere omne Ens uno et eodē modo nego ans:
diverso Concedo ans. Primo enim et directe cogno-
scit ursale, 2dario et reflexe singulare cognoscit.
Rx ad 2dum Concedendo qd Theologia sit Scia quæ tra-
ctat de Deo singularissimo qa immaterialis et im-
mutabilis, sed tn verificari n pt de alijs singula-
ribus quæ st maalia et mutabilia, cū Scientia
sit immutabiliū et aliter se n habentiū. Vel
Si de singularibus datur Scia tunc solū 2dario et re-
flexe idq de necessarijs vg quod Petrus sit risibilis
quod sit aal ex eo qa hō ē risibilis et aal. Dixi de
necessarijs nam de singularibus contingentibus
nullo modo dari pt Scientia.
Obijcitur Con Illatū 2dum. Si Ursalia maalr sumpta n
essent separata a singularibus realr, n posset de
illis dari Scia, d datur q sunt separata. Sequela Joris
pbr: Scia dt esse verorum æternorū et aliter se
n habentiū d si universalia n essent separata
a singularibus n essent vera æterna et aliter se
n habentia ef. Jor ptt. Nor pbr: Singularia (intellige
maalia) n st res æternæ et aliter se n habentes
q neq universalia illis identificata. Rx digdo se-
quelam Joris 1mi argti: Si universalia qn essent se-
parata tam sdum rem qm sdum rnem n posset
de illis dari Scientia Concedo Sequelam Joris. Sic em
essent singularia de quibus n datur Scientia. Si

n̄ essent separata sdū rem, essent tn̄ sdū rnem, n̄ posset dari de illis scientia nego sequela Joris, et concessa nore nego cqntiā.

Instabis Si universalia n̄ essent separata sdū rem a singularibus tunc idē posset quiescere et n̄ quiescere, sed hoc dici nequit q̄ ef et illud ex quo sequitur. Sequela Joris ptt: Homo vg qui ē in Petro et Paulo, potest in Petro sedente quiescere, et in Paulo currente n̄ quiescere q̄ si universalia ef. R̄ digdo sequelā Joris: Si ursalia ef tunc idem posset quiescere et n̄ quiescere, si idem illud esset indivisum et immultiplicatū, concedo sequelā Joris, si esset divisū et multiplicatum. Concedo nego sequelā Joris; similr distinguo ans 2di argti, et nego cqtiā. Homo em̄ ē devisus et multiplicatus; nam naā ursalis dt esse multiplicata et divisa.

Obijcitr con Illati 3tij ꝛmū punctū: Modus cognoscendi sequitr modū essendi, d ursalia n̄ separantr a singularib, quo ad modum essendi sive realr q̄ neq quo ad modū cognoscendi, p cqns n̄ possunt separari a singularib, rne ratitinata. R̄ digdo Jore: Modus cognoscendi ef sdum hunc modū quē ht res extra Inltū nego Jore, sdū modū quē ht res in inltu concedo. In Inltu em res jā st sub statu separationis sive abstractionis. **Dices** Si Inltq posset cognoscere ursalia absq singularib, tunc falleret; ~~[illegible]~~ alr em illa cognosceret qm revera sint, cū revera sint intra singularia, d hoc n̄ ē dicendū q̄ tn̄ ursalia n̄ possunt separari a singularib, rne rnata. R̄ ngdo sequelā Joris: Inltus em̄ cognoscens ursalia absq singularib, n̄ separat illos a singularib, d ttm considerat unū, n̄ consideratis alijs. Unde aristoteles lib 1 Mex 8 dicit: Universale posterius est singularib, et abstrahentiū n̄ ē mendacium ut dicitr 2do Pheor. unde in tali cognitione nulla reperitur falsitas aut deceptio ut ptt in visu qui n̄ decipitr pcipiendo pomi colore n̄ pcepto sapore odore ef

Obycitr

Obijcitur Con Coonem 2dam. Aristoteles 1mo Perich: Cō dicit quod rerum aliae sunt ursales aliae particulares sed particulares dantur a parte rei quod dnt dari et ursales. Item 4 metaph Cap: 8. et D. Thomas ibidem Lect. 2 dicit: Generans est tale quale genitum non tamen idem nec unum numero sed idem specie quod species et per Cons ursale frle datur a parte rei sdum Aristotelem et D. Thomam. Rx 1mo ad 1mam authoritatem Aristotelis quod eo loco non divisit res absolute sed prout sfcantur per Nomina, qa vo non sfcantur res nisi mediante Inltu ideo divisio intelligenda est de rebus non ut in se sunt sed ut Obijciuntur Inltui et ad Illum referuntur, et sdum quod de illis format Proones. Rx 2do ad idem, quod Aristoteles eo loco locutus est de ursali fundamentalr sumpto et non frlr. Vel pt dici hanc divisionem similem esse illi qdo substantia dividitur in 1mam et 2dam. Rx 3tio ad idem quod in illo loco per speciem intelligitur essea non autem ursale frlr sumptum.

Instabis Dato uno Relativo dt dari et alterum ejus correlativum, qa relativa st simul natura, sed singulare et universale st Relativa quod data a parte rei singulari dt dari et universale frlr.

Confirmatur haec Ratio. Oppositorum eadem est ratio sed universale et singulare st opposita quod si singulare totum et adaequatum est a parte rei etiam ursale dt esse a parte rei. Rx ad 1mum digdo Norem: Sed singulare et ursale st Relativa si accipiantur maalr sive 1mo Intentionalr et sdum Entitatem reales ngo Norem. frlr et 2do Intentionalr quatenus habent rnem subijcibilis et communicabilis concedo Norem. Sic enim sumptum ursale est Ens rnis et 2da Intentio facta ab Inltu cum sit quidam respectus sive ordo naae superioris ad inferiorem et minus comunem

qui Respectus ante Inltu n̄ dat. Addo quod n̄ sit necesse ut singulare Imo Intentionalr sumptu opponat relative ursali frli qa Deus ē singularis et tn n̄ ht ursale cui opponatur. R̄ ad Confirmationē ngo Iorē: qa talis Proo n̄ invenitur in aristotele d̄ potiꝰ quod contrariorū sit rationes diversæ et oppositæ. Habet tn in 4 metaph: aristoteles hoc, quod oppositorū eadē sit ratio doctrinæ et disciplinæ n̄ vō proonis.

Urgebis Unitas numerica ante Inltu sequitur ad Ens numericū g̃ etiā unitas specifica ante Inltu sequet ad Ens specificū. R̄ negdo suppositū Cgntis, quod nempe Ens specificum ante Inltu det. Vel si p Ens specificū ttm intelligatur specificū fundamentalr sive ipsa naa sdum se Concedo totum. Ejusmodi autē unitas quæ sequitur Ens specificū fundamentalr n̄ erit unitas pcisionis d̄ unitas frlis de qua in sequenti quæst: dicet.

Obycit 2do. Non repugnat ex parte Dei dari ursale frle g̃ saltim p Poam Dei absolutam pt dari. Ans pbr: remotis principijs individuantibꝰ naa manet ursalis, d̄ ex parte Dei n̄ repugnat removeri principia individuantia g̃ ē. Nor ptt qa pt Deus annihilare principia individuantia g̃ ē. R̄ negdo Ans et probnis Nore cū sua Probnē, et Ratio ē, qa naa et individuatio identitificant et eadē actione producunt.

Instabis Prius naa ē humanitas, qm Principia individuantia, sed omne prius pt esse et conservari sine posteriori g̃ naa pt conservari saltim Divinitꝰ sine Individuatione, et sic erit ursalis. R̄ dgdo Iorē

Prius

Prius naã ẽ humanitas sdũ Consideratione
Concedo Iorẽ; sdũ causalitatẽ nego Iorẽ. Quia idẽ so-
nat sdum causalitatem hõ et hic hõ.
Obyctũ Con 3tiã Coonẽ. Dicta Definitio Ursalis Compe-
tit alijs a Definito q̃ n̄ ẽ recta. Ans pbr Competit Deo
Deus enim ẽ in multis scilt in Tribꝰ Personis de
quibꝰ etiã ꝓdicatꝰ, et tn Deus n̄ ẽ ursalis, ut docet D.
Thomas 1ma parte quæst. 11. Art. 3. ꝑ es. ℞ Ngdo Ans
1mi argti, 2di digdo. Deus ẽ in multis modo indivi-
sibili et immultiplicabili Concedo ans; modo Divisibi-
li et multiplicabili qd ẽ de rne ursalis nego ans et
Cqntiã.
Dices Esse in multis modo Divisibili Convenit etiã
Enti, et tn hoc n̄ ẽ ursale, q̃ hoc modo esse in mul-
tis n̄ ẽ de rne ursalis. ℞ digdo ans; Esse in multis
convenit Enti analogice Concedo ans; univocẽ nego
Ans et Cqntiã. Non enim de essentia ursalis ẽ, ut sit
unum in multis quomodocunq; sed univoce, ut pate-
bit inferius.

QUÆSTIO 2da

**U. Detur a parte rei unitas frlis minor unita-
te numerica, ab illa realr distincta, ꝑ qm naã
possit esse Communis positive pluribꝰ, nec ne.**

Occasio hujus quæst. desumitꝰ ex Phõ 4 metaph Tex. 14.
dicente: Singulare dicimꝰ quod unũ numero ẽ; uni-
versale vero quod in his est. Deinde 5 metaph. Tex. 11
inquit: quæ non habent diversitatem quatenꝰ n̄ hnt
eatenꝰ unũ dicuntꝰ ut puta qui si prout hõ n̄ hꝫ di-
visionẽ, unꝰ ẽ hõ, quod sit prout aal, unũ aal; quodsi
prout magnitudo, una magnitudo.
Tria st puncta quæstionis. in 1mo quæritꝰ utrum
detꝰ unitas frlis. in 2do An distinguatꝰ a numerica

unitate. in 3tio utrum sit communis pluribus positive, sive an reddat naam Communem pluribus positive. Proinde circa 1mum punctum duae st opiniones. 1ma est quae negat dari unitatem frlem, d ttm numericam admittit; et sic tenent quidam moderni. 2da e quae affirmat eam dari, et e Communis ir Thomistas et Scotistas. Circa 2dum punctum etiam duae st opiniones. 1ma e Scoti asserentis dictam unitatem distingui ab unitate numerica frlr ex naa rei. 2da e Divi Thomae et aliorum, qui inter dictas unitates ttm admittunt distinctionem rnis rnatae. Circa 3tium punctum etiam duae st sententiae. 1ma e affirmans dari unitatem frlem positivam in naa, p qm dicatur ursalis positive; et haec e Doctoris subtilis. 2da e converso negat positivam sed admittit negativam et haec e S. Doctoris cum suis Discipulis.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo Unum in Concreto sdum Aristotelem 5 metaph: cap: 6. et 10 metaph: cap: 1. definiri sic: Unum est Ens indivisum in se et Divisum a quolibet alio. Unde unitas in abstracto e Entitas indivisa in se, et divisa a quolibet alio. Sive unitas e carentia divisionis.

Suppono 2do Unitatem quo ad praesens esse 2plcem maalem et frlem. Materialis sive numerica e carentia divisionis p principia maalia, et talis reperitur in quolibet Individuo, ut in Petro Paulo ex. Unitas vo frlis e carentia Divisionis p principia frlia, et talis reperitur in qualibet naa generica, ut vg in aali, et specifica ut vg in homine. Et inter has unitates, unitas numerica s individualis e maxima; qa dicit Carentiam omnis

etiam

etiam minimae Divisionis. Specifica vo v ut alij
loquuntur frlis propria e minor; qa et si dicit ca-
rentiam divisionis p principia frlia n tn p
maalia; ut ptt vg in humana naa, quae prout
e in Petro vg et Paulo e una unitate frli, n tn
maali. Dividitur em in plura individua diversa
quantitate signata. Generica vo s ut alij loquun-
tur frlis magis v minus Communis e minima
ut ptt Consideranti: et qa unitas e carentia divi-
sionis similr de Divisione discurrendum est
quod alia Divisio sit maalis et alia frlis; frlis
Deinde specifica v generica. Ex quib contrario
modo qm dictum e de unitate generica e ma-
xima specifica minor numerica minima.
Suppono 3tio Unitatem frlem esse 2plcem particularisatam
sive singularisatam et Communem multis. Particula-
risata (id e facta particularis p Principia alicujus Indivi-
duj) e qdo aliquod individuum dicitur unum frlr p fram
et essentiam sibi particulariter et pprie Convenientem
et sic vg Petrus dicitur esse unus ho p suam propriam ani-
mam rnalem. Unitas frlis Communis multis e qua
multa aliqua st unum p fram et esseam commu-
nem pluribus; et sic Petrus et Paulus et Cateri st unum
in naa humana p Inltum abstracta.
Suppono 4to Unitatem frlem Communem multis sumi
2plr Alia enim e unitas communis multis positive
alia negative. Unitas frlis Communis multis posi-
tive est p qm aliqua naa manens eadem et indivisa
in se reperitur in pluribus realr distinctis, quod fit 3plr:
numerice, specifice, et generice. Numerice tunc
qdo naa numero indivisa realr reperitur in pluribus
suppositis, et talis e sola naa Divina quae una
numero reperitur in 3ribus Personis realr distinctis
scilt in Patre, Filio, et Spiritu Sancto. Et de hac

n̄ ē ꝑsens quæstio. Specifice tunc qdo naa manens
eadē et indivisa sdū speciem reperitꝫ in pluribꝫ
numero distinctis. Generice tunc qdo naa ma-
nens eadē et indivisa sdū genꝰ reperitꝫ in pluribus
specie distinctis; et de hac utraq ꝑsens currit quæstio,
An scilt detꝫ a parte rei in naa unitas hæc frlis
communis positive, ita ut naa manens indivisa
sdū gradū genericū aut specificū ad quos consequitꝫ
reperiatꝫ in pluribꝫ sine eo qd in ipsis realr multi-
plicetur ante omnem operationem Inltꝰ vg An
naa humana ante opus Inltus sit una unitate
communi positivē respectu Petri Pauli et aliorū
Individuorum. Unitas frlis communis multis
negative est ꝑ quam aliqua naa ita dicitꝫ esse
una ut n̄ sit alicui supposito appropriata, v quando
naa n̄ repugnat fieri pluribꝫ communē. negative
em dicitꝫ aliquid commune qd n̄ ē quidem singu-
lare nondum tn ht frā universalitatis. Et de hac
etiā unitate ꝑsens procedit quæstio An detꝫ in
naa communi; similr et de aptitudine essendi,
sive negativa quæ ē quædā indifferentia s n̄
repugnantia ad essendum in pluribꝫ, sive positi-
va quæ ē actualis respectꝰ, sive tendentia ad plu-
ra Intelligendū est.
Suppono 5to naa ursalē vg humanā sdū D. Tho-
mā cap. 4 de Ente et essea, et Cajetani ibidē quæ-
stione 6. in triplici statu posse considerari, scilt
in statu solitudinis contractionis et abstractio-
nis. In statu solitudinis consideratꝫ tunc quando
consideratꝫ ꝑcise solum sdū suam esseam, sive sdū
prædicata essentialia et proprietates vg hō quod
sit aal rnale et sisibile, et sic spectata naā neq.
est singularis cū præscindatꝫ a singularibꝫ, neq.
ē ursalis cū n̄ referatꝫ ad singularia; unde neq. ē
in singularibꝫ, neq. in Inltu, nisi in poā, sed ē indif-
ferens

ferens ad utrumq. et quasi intermedia. Unde ulteriq
neq. una frlr, nisi fundamentalr, remote et negative
sive p Conformitate et similitudine. In statu Contracti-
onis Consideratq tunc, qdo contrahitur ad singularia
sive hæcceitates ug ho contrahitq ad aliquod Individuum
vg Petrum aut Paulum ex in qbus dividitq ac multiplicatur.
et sub tali statu naæ competunt pdicata realia substan-
tialia et accidentalia vg Petrus e ho, Petrus e albus. In statu
abstractionis sive Cognitionis consideratq naa tunc, qdo
ht esse in Inltu cognoscente illa et Comparante ad sua
inferiora, et tali statu naæ ht ja unitate ab Inltu frle
positiva ɔmune multis; qa inltus viso fundamento in naa
divisa et contracta, scilt visa ɔvenientia et similitudine
qnt hnt Individua ir se, rne illiq naæ abstrahit illa sive
ɔcipit sine Individuis, et sic tribuit illi unitate. Deinde dum
illa videt abstractam a multis, comparat ad Individua et
cognoscit cum respectu ad multa, tribuit illi ɔmunitate, sive
facit illa multis ɔmune positive. Propter 2plee Statum
naæ, 2plx etiam a quibusdam tribuitur ei unitas. Scilicet
Naturæ in Statu abstractionis tribuitq unitas pcisionis
quæ e indivisio naturæ Communis in sua inferiora
in quæ tn potest dividi. Vocatq tn unitas pcisionis
ideo qa naturis ante operatione inltus n ɔvenit
d post operatione illius. Naturæ in Statu Contracti-
onis convenit unitas numerica. Iam vo in statu
solitudinis unitas formalis. Porro unitas pcisionis
sive ursalis differt ab unitate numerica et frli:
quia istæ duæ dantq ante operatione Inltus non
autem illa. Deinde unitas pcisionis dicit indivisi-
one naæ in illa in quæ naa apta e dividi. Vel ut
alij loquuntq dicit ttm privatione n negatione di-
visionis. Unitas vo frlis et numerica dicunt indi-
visione in illa in quæ res dividi n pt, adoq. potius dicunt
negatione qm privatione divisionis.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Coo 1ma. Datq a parte rei unitas frlis Minor uni-
tate numerica. e ɔmunis et Colligitq ex Aristo

telt locis citatis. qm docet D. Thomas Opusc. 42
ubi naa sdum se docet. Concedendam esse quandam
unitatem

Pbr 1mo Unitas frlis ē carentia divisionis frlis sive
p principia frlia, q datur a parte rei in rebus ipsis
antecedenter ad omnem operationem Inltus carentia
Divisionis p principia frlia q datur et unitas
frlis. Ior ē Definitio unitatis frlis. Nor pbr. Petrus
vg in homine Pauli a parte rei et antecedenter ad
omnem operationem Inltus, caret omni divisione
p principia frlia: hoc ē n̄ ht aliqm divisionem et distinctionem ab illo p aliqua principia frlia alias
Petrus et Paulus a parte rei distinguerentur frlr
et cum minima distinctionum frlium sit specifica, distingueretur a parte rei specifice et p cqns n̄
essent ejusdem speciei athomae quod ē magnum
inconveniens q a parte rei et in rebus ipsis etc.

Infertur In quolibet Individuo naa a parte rei Ante
opus Inltus 2plx datur unitas: Numerica et frlis.
Rao quia quodlibet Individuum dicit carentiam
divisionis in plura Individua et sic datur in illo unitas numerica. Deinde dicit carentiam Divisionis
frlis in plures fras sive essentias et sic datur
in illo unitas frlis.

Pbr 2do. a parte rei ir Petrum et Paulum datur Relatio
Similitudinis in naa humana sed omnis Relatio similitudinis fundatur in aliqua unitate q
a parte rei ir Petrum et Paulum datur aliqua
unitas; Subsumo Sed n̄ unitas numerica qa
hac ir Petrum et Paulum n̄ reperitur sed potius
divisio numerica q a parte rei reperitur inter
Petrum.

Petrum et Paulum unitas frlis.
Confirmatur. Quelibet Entitas suam ht unitatem distinctam ab unitate alterius sed naa humana in Petro et Paulo e Entitas realis q ht suam ~~Entitate~~ unitatem Subsumo sed n numericam q formalem q datur unitas frlis a parte rei.
Coo 2da Unitas frlis et unitas numerica (seu quod idem e naa ursalis a singularibus v si generalius loquamur gradus superiores et inferiores, v ut alij dicunt gradus metaphci in eodem supposito existentes) n distinguuntur ir se realr sed solum rne raciotinata. Est aristotelis 4 metaph: Tex: 43. D: Thomae 1 par: quest: 26. art. 3. Ubi docet genus n differre a differentia et ab inferioribus sdum rem sed solum p rnem.
Pbr 1ma Pars Coonis. Quae in eodem supposito identificantur nullo modo realr distinguuntur d unitas frlis et numerica in eodem supposito identificantur q es Iorptt. Nor pbr Si unitas frlis et numerica in eodem supposito n identificarentur tunc in eodem supposito vg in Petro essent duae frae substantiales realr entitative ir se distincte et nullatenus realr identificatae, d ho e falsum ut patebit in phca Disp: de fra substantiali q es. Sequela Ioris pbr: unitas tam frlis qm numerica cum sint transcendentales dt cum una aliqua Entitate identificari realr (unum em Transcendentalr e passio Entis nullatenus ab ipso Ente realr distincta ut patebit in Metaphca Disputatione de uno) sed n identificarentur cum una et Eadem Entitate realr q cum distinctis. Si sic q essent in uno

supposito duæ Entitates quibus corresponderent duæ
frae substantiales realr distinctæ. Nor pbr. Si pdictæ
unitates cum una et eadem realr entitate identifica-
rent, etiam identificarentur ir se; nam quæ sunt
eadem uni 3tio st eadem ir se sdum cmune axioma,
sed in casu argumenti n identificarentur realr ir
se q nec cum identitate 3tia.

Pbr 2da Pars Coonis. Quæ sunt idem ante operati-
onem Inltus et solum habent fundamentum distin-
ctionis, illa distinguuntur ~~rea~~ virtualr sive ratione
ratiotinata, sed unitas frlis et numerica sic se hnt,
q solum distinguuntur virtualr sive ratione ratio-
tinata. Ior ptt et Nor quo ad 1mum; quo ad 2dum pbr.
Quæ præbet Intellectui occasionem et causam sufficien-
tem ad distinguendum, illa habent fundamentum
suæ distinctionis, sed unitas frlis et numerica
præbent Inltui occasionem et causam sufficientem ad distinguen-
dum q hnt fundamentum q. Ior ptt nor pbr. In
Individuo aliquo naturæ vg humanæ, selt in Petro præ-
habet occasionem et causam sufficientem Inltus gt
distinguendi gradum substantiæ, quatenus videt il-
lum p se subsistere quod e illi commune cum
angelis, gradum corporis quatenus videt in illo
quantitatem et extensionem quod e illi commune
cum lapide et alijs corporibus inanimatis, gradum
Viventis, quatenus comprehendit in illo operatio-
nes vegetandi, quod e illi commune cum plantis,
gradum aalis quatenus pcipit illum sentire, qd e ei
cmune cum brutis; gradum rnalis sive hnis prout
cognoscit illum discurrere aut rnatiotinari quod
est illi cmmune cum alijs individuijs speciei hu-
manæ. Sed hæc omnia pveniunt a distinctis vir-
tualr principijs id e a fra singulari et specifica ut
ptt, q unitas frlis et numerica pbet occasionem et
causam sufficientem ad distinguendum.

Infertur 1mo

Infertur 1mo ad multiplicationem unitatis numerice necessarium ē multiplicari unitatem frlem ita ut quemadmodum alia ō unitas maalis sive numerica Petri, alia Pauli et cæterorum; sic etiam alia sit unitas frlis Petri, alia Pauli et cæterorum. Rao 1ma; quia qdo aliqua duo realr identificantur tunc implicat multiplicari unum et n̄ multiplicari aliud sed unitas frlis et numerica identificantur realr q̄ ad multiplicationem unitatis numericæ q̄. Jor ptt Tum in actione et passione; quæ quia realr identificantur, implicat multiplicari actionem et n̄ passionem. Tum qa jam n̄ esset utraq. eadem Entitas. Rao 2da qa vg in Petro et Paulo n̄ ē una numero naa humana cum sola naa Divina sit una eadq. numero in Tribus Personis q̄ ad multiplicationem unitatis numericæ q̄.

Infertur 2do Individuum nihil addit supra naam specificam qd sit realr ab illo distinctum. Rao qa si illud Individuum adderet aliquid supra naam specificam distingueretur realr ab illa, tunc naa haberet a parte rei unitatem communem pluribus positive, sed n̄ ht ut dicetur Conclusione 3tia, q̄ individuum nihil addit q̄. Sequela Joris pbr: Si naa a parte rei esset realr distincta a singularitate, necessario haberet unitatem ppriam realem p qm constitueretur inesse unius et p qm distingueretur a singularitate, sed talis unitas esset a parte rei in omnibus Individuis q̄ si illud qd Individuum q̄. Jor ptt: qa res prius dt esse indivisa in se qm divisa ab alio. Nor pbr naa intra se ipsam nihil ht p quod multiplicetur, q̄ talis unitas esset a parte rei in omnibus Individuis.

Infertur 3tio Quemadmodum de unitatibus dictum est ita et de negationibus quas illæ importat discurrendum ē. Rao qa sicut in naa a parte rei n̄ est aliqua unitas quæ sit communis pluribus positive

absq. divisione, sed multiplicatis illis, illa quoq. multiplicaretur ut mox dicemq., ita n̄ ē aliqua negatio quæ una et eadē in obq. individuis reperitur, sed tot sunt negationes Divisionis quot st et individua.

Coo 3tia Non datur in naa a parte rei unitas frlis cmunis multis positive. Est Aristotelis. D. Thomæ et Communis Thomistarū.

Pbr 1mo Si in naa ursali daretur dicta unitas a parte rei hæc illi conveniret spectatæ sdū se sive in statu Solitudinis d sic spectatæ naæ n̄ convenit dicta unitas q n̄ datur a parte rei. Ior ptt. Nam dicta unitas n̄ competit naæ ut est in statu Abstractionis s in Inltu loquimur em̄ hic de illa n̄ ut ē in Inltu, neq. ut ē in statu Contractionis sive in Singularibq. sic em̄ spectata ē omnino determinata ad unum p Cqns data unitas dt convenire naæ sdum se spectatæ sive in statu Solitudinis. Nor pbr: Si dicta unitas conveniret naæ sdum se spectatæ tunc ei convenire deberet in omni statu inamissibilr, sed n̄ convenit illi in omni statu ut immediate dictū q nec sdū se spetatæ et in statu Solitudinis. Ior ptt: Nam qd convenit alicui sdum se id ē sdum pdicata essentialia sive frlia v sdū proprietates in quocunq statu rei inamissibiliter competit, ut cmuniter dicitur. Nor pbr. defacto in statu contractionis sive singularitatis unitas dicta n̄ competit naæ ursali in tali em statu naa una numero n̄ est multis communis q neq. in statu Solitudinis.

Dices Dictam unitatē esse proprietatē naæ sdum se spectatæ n̄ autē ut ē contracta ad singularia p Cqns illi cvenit n̄ autem huic. Sed

Contra Quidqd cvenit alicui ursali subjecto realiter

realitee et positive, illud opetit et omni con-
tento sub illo, sed unitas communis multis
svenit nae ursali sdm se realr positive uti
ejus fibria passio q illi dt competere etiam ut
singularisate sive in statu Contractionis. Jor
est regula antepredicamentalis cognatorum.
Nor bo ē adversariorū.

Pbr 2do Coo. Ubi ē a parte rei unitas qua pt mul-
tiplicari et divisa esse in pluribs ibi n ē unitas
frbs, sed in nae ursali vg humana a parte rei
est unitas qua pt multiplicari et dividi in plu-
ribs q in nae ursali ex. Jor ptt. Nor pbr. Petrs ē hō
Paulus ē hō ergo Petrus et alius distinctam realr
et frlr humanitatē ē hō et et aliam Paulus
q in nae ursali ex. Jor ptt. Nor pbr. Nae qua ē in Pe-
tro est illi realr identificata et qua ē in Paulo
eidem ē illi realr identificata et qua ē in Paulo
distinctam ex.

Dices Naam humana esse quid in statu abstractio-
nis multiplicatū et divisam in pluribs n tn sdm
ve ut praecedit omnem singularitatē. Sed

Contra Nae sdm ve neq ē a parte rei multiplex
neq una, sed indifferens ad utrumq q nae sdm
ve potest multiplicari. Ans pbr. quod in alio statu
pt habere unitatem et in alio multiplicitatē
illud ē indifferens ad hoc utrumq sed nae vg hu-
mana sdm se in alio statu scit in Intlu pt
habere imo ht unitatem in alio vō scit in statu
Contractionis ad individuare ht multiplicitatem
q ē indifferens. Jor ptt. Nor pbr. Nae sdm se specta-
te solum competunt pdicata essentialia et
pdicatū aalis rnalis nae humanae pt vō
est in Intlu sub unitate, tunc etiam recte

dicitur: hō ē aal rnale, qdo etiā ē in singularibus sive individuis sub multiplicatione, tunc etiam bene dicitur Petrus ē aal rnale, Paulus ē naa aal rnale q̄ et naa humana sdū se in alio statu.

Dices Naam humanam Petri n̄ posse communicari Paulo n̄ ex se et ex naa sua, ꝯ ex singularitate ipsius Petri.

Contra Tum qa Petrus et singularitas ipsius st̄ realr idem. Tum quia quod ex se et ex naa sua ē tale, illud semper et necessario ē tale nec ab ullo impediri pt vg quia hō ex se et ex naa sua ē rnalis et risibilis ideo semp et necessario ē talis absq. ullo impedimento q̄ etiāsi naā humana Petri n̄ pt communicari Paulo ex singularitate ipsius Petri neq. ex se erit illi communicabilis.

Pbr 3tio Si daretur in natura ursali unitas frlis communis multis positivē a parte rei tunc etiam deberet dari a parte rei naa una frlis (sive ursale frle) communis pluribus, ꝯ n̄ datur a parte rei talis natura q̄ neq. unitas ejusmodi.

Sequela Joris ptt. Unitas enim ē propria Passio naturæ sive Entis. **Nor pbr:** Si daretur a parte rei natura una formalis communis pluribus positive, sequeretur nullum jam individuum naæ vg humanæ a Deo creari et multiplicari posse ut ingeniose deducit Soncinnas, ꝯ hoc ē falsum et derogat omni Pōæ Divinæ, q̄ n̄ ꝯ

Sequela Joris pbr quo ad 1mum. Creatio ē ex nihilo absolute et simplr productio, ꝯ si naa daretur una frlis communis pluribus positivē jam ante creationem Individui vg naæ humanæ pexisteret tota et solum illius hæcceitas produceretur q̄ si daretur a parte rei naa humana &c.

Sequela

Sequela Ioris quo ad 2dum pbr: annihilatio ē totalis rei destructio ita ut nihil ex ea remaneat, d si naa vg humana a parte rei esset una frlis, communis pluribus, et indivisa in illis tunc annihilato quovis hnē maneret adhuc tota ejus essēa in reliquis Individuis; solumq illius existentia destrueretur q ef.

Infertur 1mo. Licet in naa ursali n̄ detur unitas frlis communis multis positive, datur tn ɔmunis negative idq. si ly negative sumatur pro eo qd alicui n̄ repugnat, n̄ vo pro eo quod n̄ est alicui appropriatum. Rao primi ptt ex probne Coōnis immediatæ. Rao 2di qa in nullo statu repugnat naam ursalē abstrahi p Inltu a singularibus et p talem abstractionē fieri unam frlr et communem multis q in naa ursali datur unitas frlis ɔmunis multis negativē. Cqtia ptt. In dicta em n̄ repugnantia consistit unitas frlis negative. Ans pbr: Non repugnat in statu abstractionis ut ex se ptt nec in statu Contractionis qa licet naa ursalis sumpta reduplicative et in sensu Composito id ē, prout ē in singularibus n̄ possit esse una communis multis, sumpta tn specificative et in sensu diviso, id est prout illi n̄ repugnat ut abstrahatur ab illis pt esse et fieri una communis multis neq ei repugnat in statu solitudinis : indifferentiæ alias ei in omni dato statu repugnaret q in nullo statu repugnat naam ursalē.

Ratio 3tij qa quod a parte rei n̄ est, illud in naa ursali dari n̄ pt a parte rei, sed unitas frlis com-

munis pluribus negative, idq. n̄ appropriata alicui a parte rei non est q̄ in naa ursali est. Tor pt. Nonpbr. Dicta unitate a parte rei esse ē impossibile q̄ n̄ ē a parte rei. Cqntia pt. Anspbr Impossibile ē a parte rei esse aliquid quod n̄ esset singulare v. in singularibus, extra em hæc nulla naa communis separatim existere pt, ut supra probatum ē, sed quod est singulare v. in singularibus, eo ipso est appropriatum alicui (ut pt etiam in ipsa naa ut contracta ad singularia) q̄ impossibile ē dari dictam unitatem a parte rei commune pluribus et nulli appropriatam.

Infertur 2do In naa ursali unitatem frle communem multis negative vocari unitatem conformitatis s. similitudinis. Rao qa individua ejusdem naæ a parte rei sunt sibi conformia et similia quoad pdicata essentialia rne quorum ir se conveniunt et sunt idem q̄ in naa ursali unitas est. Ex quo tn n̄ pt inferri quod a parte rei sit una naa, sed omnino sunt multæ ad multiplicationem individuorum. Quemadmodum et illi qui similes st in vultu dicuntur hre eundem vultum n̄ qd sit idem simplr sed per conformitatem, ita naa individuorum hnt eandem unitatem conformitatis s. similitudinis (qm alij fundamentale vocant) licet sint ir se distinctæ.

Infertur 3tio In naa ursali a parte rei n̄ ē una carentia divisionis s. indivisio in omnibus individuis d tot st carentiæ s. negationes quod st individua. Rao quia carentiæ sive illæ sint negationes sive privationes, sicut hnt esse admodum frarum, ita et illarum quasi individuationes adinstar individuationem frarum dnt accipi, sed impossibile ē idem accidens in se indivisum

esse

esse in pluribus subjectis cum accidentia indivi-
duentur a subjecto ut dicetur in metaphisica quia in
naa a parte rei non est una carentia divisionis.
Infertur 4to In naa non datur etiam aptitudo ad essen-
dum in multis positive sed solum negative. Rao
xmi, quia si in naa daretur dicta aptitudo tunc
ei convenirent vel sdum se spectatae vel ut est in
singularibus, sed neutrum est dicendum quia est. Ior ptt
Nam isti tantum duo status dantur a parte rei, 3tius
autem status abstractionis fit per Intellectum. Nor pbr: non sdum
se spectatae, quia sic deberet ei convenire pro omni sta-
tu cum esset praedicatum ejus essentiale sed non convenit ei
pro omni statu nam ut existens in singularibus dicit
repugnantiam ad essendum in multis quod erat
probandum ut est in singularibus quia illi non convenit tam
sdum se spectatae quam ut est in singularibus. Ratio 2di ptt
a simili argumento sicut probatum est de unitate
frli negative quia ut in nullo statu repugnet
dari in naa unitatem (ut dictum in illato xmo)
ita aptitudinem ad essendum in multis cum utrumque
aeque requiratur ad constituendum ursale frle.
Infertur 5to Naa sdum se est juxta sua praedicata essen-
tialia sive in statu solitudinis considerata non
est ursalis frlr nec particularis sed indifferens et
subjectum utriusque capax est D. Thomae capite 4
de Ente avicenae 1 metaphi cap 5. dicentis: Aequi-
nitas sdum se est tantum aequinitas nec una
nec plures.
Infertur 6to Naa ut ht sedem in individuis et est con-
tracta tam in sensu composito quam in sensu divi-
so non pt esse ursalis frlr vel fundamentalr proxime
bene tn remote, ita fere omnes. Rao xmi quo ad
sensum compositum. Unitas frlis positive com-
munis est quando aliqua fra communicatur pluri-
bus sine sui divisione sed naa vg humana quae est

a parte rei communicat Petro et Paulo cum
sui Divisione q naa contracta ad Individua n pt
esse positive communis et Ursalis. Nor pbr: si
naa humana a parte rei communicaret ut
fra realis indivisa Deus n posset annihilare
Petrum n annihilato Paulo et alijs Indivi-
duis naae humanae d hoc falsum e ut ptt ex pro-
bne Coonis q ef. Rao ejusdem quo ad sensum divisum
qa naa n est indifferens v in Poa subjectiva ad
habendas plures singularitates successive alias
corrupta una singularitate transiret ad existen-
dum sub alia singularitate d hoc e falsum ut ex se
ptt q ef. Rao 2di quia naa humana ut e con-
tracta in singularibus pt ab illis abstrahi p Intel-
lectum q pt esse fundamentum remotum ursalitatis.
Infertur 7mo Naa in statu essentiae sive soli-
tudinis e fundamentum proximum ursalis frlr
Rao qa naa in hoc statu e indifferens ad singula-
ritatem et ursalitatem et utriusq capax subjectum
ut dictum in illato 5to; in statu autem phco sive
Contractionis jam e determinata ad singula-
ritatem et proinde n e proxime capax ursalita-
tis. In statu etiam objectivo sive Logico jam e actu
et frlr ursalis q relinquitur quod in statu essentiae
sive solitudinis sit ursalis fundamentalr proxi-
me.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Objicitur Con 1 Coonem Aristoteles 5 metaph: Tex: 4. tractans
de unitate solum enumerat unitatem numericam, spe-
cificam, et genericam, sed unitas generica et specifica
n datur a parte rei q praeter unitatem numericam

nulla

nulla alia datur a parte rei. Nor ptt: qa dictæ unitates solum fiunt p operationem Inltus q es. R ad authoritte Phi quod licet n fecerit mentionem explicitam unitatis frlis fecit tn implicitam inqntum enumeravit unitatem specificam et genericam respectu quarum unitas frlis ht se p modum fundamenti et juxta hanc explicationem distinguitur Nor: Sed unitas generica et specifica n datur a parte rei prout genericum et specificum sumuntur frlr Concedit Nor. prout sumuntur fundamentalr negatur Nor et Cqntia.

Instabis Omnis unitas realis e unitas numerica q a parte rei nulla alia datur unitas frlis. Cqntia ptt. Ans pbr: Quidqd e reale a parte rei e singulare q omnis unitas realis e singularis, Subsumo sed omnis unitas singularis est unitas numerica q omnis unitas realis e numerica. R Ngdo Ans, probnis digdo Cqns: q omnis unitas realis e singularis identice et maalr condtur Cqntia, frlr negatur Cqntia. Verum itaq e omnia quæ st a parte rei esse singularia inde tn n sequitur quod n detur unitas frlis a parte rei cum unitate numerica in uno quoq Individuo Conjuncta. Sicut etiam Entitas realis Petri n solum continet Principia maalia a quibus sumitur diffea numerica d etiam principia frlia, ex quibus sumitur diffea essentialis. Unde unitas realis Petri n solum continet unitatem numericam quæ sequitur Principia maalia sed etiam unitatem ~~maale~~ formale quæ sequitur principia essealia qmvis a parte rei n distinguantur istæ unitates.

Urgebis Si daretur unitas frlis q v esset rnis v realis d neutrum dicendum q n datur. Nor pbr Non primum quia realis et n rnis adstruitur n 2dum qa unitas frlis dt esse communis nihil autem a parte rei e unum commune, qmvis

em vg Petrus sit hō aal ef ex his tn a parte rei nihil ē commune sed omnia singularisata.
Rg Ngdo Norē; ad probnē dicendū quod sit realis n̄ tn excludens unitatem numericam cū qua identificatur: neq. etiam unitas numerica excludit unitatē sibi identificatā ḋ ttm a se realr distinctam. unde quod nil sit a parte rei commune, inde ttm sequitr quod unitas frlis n̄ sit realr distincta ab unitate numerica.

Dices Si daretr a parte rei unitas frlis vg specifica p illam Individua essennt quid unū frlr ḋ hoc falsū ē g et illud. Nor pbr quia vg in Petro et Paulo naa ē multiplicata et a parte rei divisa g Petrus et Paulus n̄ sunt unū frlr. Cqntia ptt quia cū multiplicatione et divisione nulla stat unitas g ef.
Rg Ngdo Norem Probnis digdo ans: In Petro et Paulo naa ē multiplicata maalr Concedo ans; frlr Nego ans et Cqntia. Quia multiplicatio maalis n̄ obstat unitati frli quæ identificatr cū unitate maali.

Obijcitr con 2 Coonē. Quæ ante omnem Operaōnē Inltus diversas hnt defnes et unū n̄ includit essentialr aliud illa distinguuntr realr v saltim frlr ex naa rei ḋ unitas frlis et numerica diversas hnt definitiones, nec una includit essentialr aliam quemadmodum et fra superior n̄ includit essentialr inferiorē g distinguuntr frlr. Rg Ngdo Iorē: Sufficit em ad pdicta uti etiā ad salvanda Contradictoria distinctio Virtualis ut ptt ex quæst 2da. Disp: 3tia. Tract: 1.

Instabis Quæ fundant Relationes frlr distinctas ad illa n̄ sufficit Distinctio virtualis ḋ unitas frlis et numerica fundant ejusmodi relationes g unitas frlis et numerica distinguuntr plus qm virtualr. Ior ptt: Distinctis em Relationib,

frlr

frlr debet correspondere frlr distinctum fundamentum. Nor pbr sup unitate frli fundatur relaõ similitudinis in naa, et sup numerica fundatur relaõ diversitatis q unitas frlis est Cqtia ptt: Una em et eadem Entitas n pt fundare in uno subjecto plures Relationes realr distinctas q est. R Negdo Nore 1mi argti, 2di Cqntia 3tij digdo ans: Una et eadem Entitas n pt fundare e distinctas numero Concedo ans; distinctas specie ut in psenti Nego Ans et cqntiam. Nam eadem vg albedo e fundamentum relationis similitudinis ad aliud album et dissimilitudinis ad nigrum.

Dices Principia unitatis frlis et numericae st maa et fra, sed maa et fra distinguuntur realr q etiam unitas frlis et numerica dnt distingui realr et n solum virtualr sive rne rnata. R digdo Iore: Principia unitatis frlis et numericae st maa et fra et st principia radicalia remota Concedo Iorem; proxima et immediata Nego Iorem. Principium em proximum et immediatum unitatis frlis et numericae e tota essentia carens divisione frli et numerica.

Obycitur Con illatum 1mum: Ubi datur unica Entitas ibi etiam datur unica ttm unitas, d in naa contracta vg in Petro datur unica Entitas q etiam unica unitas, p Cqns ad multiplicaonem unitatis maalis sive numericae n multiplicatur unitas frlis sive n dantur duae unitates in quolibet Individuo. Iorptt quia unitas e pdicatum et passio Entis Cqns illud. Nor pbr: in naa Contracta vg in Petro ttm datur Entitas singularis q etiam ttm unitas singularis sive numerica. Cqntia ptt. Ans manifestum: qa Petrus e unum numero suppositum, unus

numero hō, unū numero aal q̄ in naa contracta vg in Petro ttm datꝫ Entitas singularis. Rꝫ negdo Norē ꝑmi argti, 2di digdo Ans: In naa Contracta ttm datꝫ Entitas singularis maalis et n̄ etiā frlis propria Nego Ans, singularis maalis Conjuncta cum frli Concedo ans et nego Cqntiam. Licet enim omnia quæ st in Petro sint singularia tn in se ꝑter Entitatē et unitatē numericā etiā unitatē et Entitatē frlē hnt propriam sive particularisatam, n̄ autē communē multis. n̄ em solum in Petro dantꝫ principia diffeæ maalis ꝑ quæ differt a Paulo sed etiam dantꝫ principia diffeæ frlis sive essealis ꝑ quæ differt a Bove Leone ꝛc.

Instabis In Petro vg nulla pt esse Entitas frlis propria ad quam sequatꝫ unitas frlis distincta a numerica q̄ solutio n̄ valet. Ans pbr. Entitas identificata cū alio n̄ pt facere distinctā unitatē sed Entitas frlis in Petro ē identificata cū illo; in Petro em oā st unū numero q̄ in Petro nulla pt esse Entitas frlis propria conjuncta cum maali ad qm sequatꝫ unitas frlis distincta a numerica. Rꝫ Negdo ans ꝑmi argti, supposita distinctione virtuali, 2di digdo Iorē: Entitas identificata cū alio q̄ identificata et realr et rnē Concedo Iorē. Identificata solū realr et distincta virtualr sive rnē rnata Nego Iorē. Similr diguo Norē et Nego Cqntiā. In Petro em vg dantꝫ plures Entitates reales particulares, quæ licet identificantur realr et Entitative cū naa Petri, distinguuntur tn ab ea rne rnata.

Obijcitꝫ Con Coonē 3tiā. Datꝫ unitas maalis

Singularis

singularis a parte rei ꝑ qm Individuum positive ē unum ꝗ etiā dt dari unitas frlis positiva ꝑ qm naa sit una communis positive. Cqntia pbr: dato uno oppositorum dt dari et alterū, sed unitas maalis singularis ē opposita unitati frli Communi cum sint relativa ꝗ si datur unitas maalis positiva in singulari, etiam dt dari unitas formalis positiva in naa. Rꝗ Nqdo Cqntiā; Ad probnem missa Jore quæ ttm valet de oppositis relativē et contrarie eodem modo se habentibꝫ et n̄ diverso. Nor digtur sed unitas maalis et frlis st relativa relatione reali negatꝫ Nor; relaone rnis quatenꝫ rāo considerat naam ꝑ modum unius ɔmunis ꝓdicabilis et singularia ꝑ modū subycibiliū Condtꝫ Nor. Sic autē rei singulari n̄ correspondet a parte rei universale et unitas illius.

Instabis Sicut a parte rei singulare ē unum, ita et universale a parte rei est unum ꝗ st Relativa realr, n̄ tn ꝑ rnem. Ans pbr: Petrus et Paulus sunt unum in natura humana, ut Porphyrius Cap: de specie dicit; quod plures homines participatione speciei sunt unus homo ꝗ ursale a parte rei est unum. Rꝗ Negando Ans, probationis digdo ans. Petrus et Paulus sunt unum in natura unitate aliqua reali et positive Communi Nego Ans; unum unitate Conformitatis et negative id ē inquantum in illis est negatio Divisionis frlis, seu inquantum n̄ habent a parte rei, ꝑ quod Distinguantur formalr Concedo ans.

Urgebis Ante omnem operationem Intellectus Petrus et Paulus st unum frlr, ꝗ realr et positive.

Ans ptt: Quia Petrus et Paulus ante operationem Intellectus nullatenus distinguuntur frlr. Cqntia pbr: In quo aliqua conveniunt realr et positivē illud ipsum dt esse reale, sed Petrus et Paulus conveniunt in natura humana realiter positivē q natura humana debet esse communis illis. R Digdo Ans: Ante omnem operationē Intellectus Petrus et Paulus sunt unum frlr p aliqm naturam aut unitatem frlem illis a parte rei communem negatur Ans; per naam illis fundamentalr communem Conceditur Ans; et Negatur Cqntia. Et hæc naa fundamentalr communis nihil ē aliud nisi conformitas et similitudo duarum v plurium naturarum, quod scilicet natura unius sit cformis naæ alterius.

Replicabis. Petrus et Paulus a parte rei carent divisione frāli, qa quo ad suam Entitatem n sunt divisi sed solum quo ad conditiones maales, q st unum positive frlr et n ttm fundamentalr sive p conformitatem. Cqntia ē a Defnē unitatis positivæ. R Ngdo Cqntia, et ejus Prbnem. Nam Definitio unitatis frlis positivæ n ē simplex negatio et carentia divisionis, d ē carentia divisionis supponens aliquid positivum in quo; qa naa humana existens in Petro et Paulo deficit, alias em esset similis naæ Divinæ, ideo in illa Petrus et Paulus n st unū frlr positivē sed negativē.

Dices. Quæ definiuntur unica defnē, illa st unū unitate reali et positive communi ex 4 metaph: Tex: 10. Sed Petrus et Paulus definiuntur una defnē scilt hominis q st unum unitate reali positive communi R digdo Jore: quæ definiuntur una defne st unū positive, si definiuntur Defnē proxime sibi conveniente Contr Jor; si definiuntur defne remote sibi conveniente Negtr Jor.

Dupliciter

Dupliciter q̄ res definiuntur proxime et remote. Proxime definitur ipsa naa, remote autem definiuntur ipsa Individua. rao istius ē qa causa communis ē unitas frlis positiva n̄ negativa. Cum vō unitatis frlis positive quae est Ens rnis et solum fit p̄ Inltum proxime capax sit ipsa naa uti proximum fundamentum ursalitis Logicae n̄ autem individua quae st remotum fundamentum ursalittis, merito proinde dicitur qd individua n̄ definiantur defne proxima d̄ remota.

Promovebis Argtum. Si Petrus et Paulus n̄ st unum frlr positive in naa humana tunc nec hoc erit illis commune positive quod importatur p̄ prædicata illis convenientia vg qdo dicitur Petrus ē hō Paulus ē rnalis, sed hoc falsum ē q̄ et illud ex quo sequitur Nor pbr Petro et Paulo convenit p̄ se positive ante opus Inltus humanitas et rnalitas, q̄ falsum ē quod n̄ sit illis commune illud quod importatur p̄ prædicata illorum essealia. Rx Ngdo Sequelam Ioris: Nam qdo naa humana prædicatur de Petro et Paulo n̄ ideo ttm hac prædicatio convenit Petro et Paulo quod in illis naa humana existat positivē et multiplicata sed maxime ideo qa st similes et conformes in naa humana.

Renovabis Argtum. Si Petrus et Paulus n̄ convenirent in una frlitate communi positive d̄ ttm negative sive p̄ conformitatem s̄ quod idem ē, si n̄ essent idem frlr in naa humana a parte rei tunc different specifice s̄ essentialr ir se d̄ n̄ differunt q̄ conveniunt in una frlitate communi positive. Rx digdo Sequelam Ioris; differrent specifice diffea oppositiva unitati identitatis Contr; diffea opposita unitati conformitatis s̄ similitudinis negtur Sequela Ioris; Similr distincta nore ngtur Cntia.

Reassumes Argtum. Petrus et Paulus n̄ differunt diffea opposita unitati conformitatis ut concessum, q̄ conveniunt in naa una ɔmuni frlr a

parte rei. Cqntia pbr: Dicta conformitas exigit a parte rei aliquod fundamentum reale, ē enim relatio realis quemadmodum et similitudo, sed istud fundamentum ē unitas frlis ejusdē naē Petro et Paulo communis, alias si essent distinctæ naē n̄ fundaretur in illis Relatio conformitatis, d potius difformitatis sive diversitatis g ef. R. Ngdo Cqntiā xmi argti, 2di digdo nore: sed istud fundamentum ē unitas frlis ejusdē naē positiva negatur Nor; unitas frlis negativa Contr Nor et negtr Cqntia.

Urgebis Quod convenit naē sdum se, convenit ei pro omni statu ut supra dictum, sed naē sdum se convenit esse indivisam g etiam ut ē in Petro et Paulo et alijs; convenit ei esse indivisam, subsumo, sed esse in sua Entitate indivisum ē habere unitatem frlem communē multis positive, g etiam Petrus et Paulus conveniunt in naā humana una frlr et positive. Nor pbr: Naā secundum se n̄ dicit aliquid qm pdicata essealia sive principia frlia, sed juxta hæc n̄ ē divisa, alias n̄ unā sed plures haberet essentias sive differentias frles, quod ē falsum g ef. R. Digdo Nore xmi argti: sed naē sdum se sive in statu esset convenit esse indivisam sdum quid id ē in divisione frli ttm sive quoad principia frālia specifica conceditur Nor. indivisā simplr id ē tam in divisione frli qm maali sive quoad principia frlia partialia et maalia simul negatur Nor et Cqtia. Naa em sdum se n̄ ht istam omnimodā indivisionē cum defacto in statu contractionis rnē differentiarū individualium realr dividatur

ac multiplicetur

ac multiplicetur. Similr distinguo ans, Subsumptum vero Probnis Ioris distinguo sic: Naa sdum se quod ut naa est absolute concedo Iorem; ut est existens a parte rei nego Iorem.

Obycitur Con Illatum 2dum. Aristoteles Cap: ad aliquid dicit: illa dicuntur similia, quorum una est specie qualitas; illa aequalia quorum una est quantitas; illa eadem, quorum naa est una, quod Petrus et Paulus sunt non quaedam similia sed eadem per naam ipsis communem. Rt quod Intentio Aristotelis est docere, quod subjecta similia in naa, non dicuntur pure similia sed similia cum identitate. Aristles tn non intendit docere quod talis identitas frlis debeat esse communis positive vel negative actualr dum fundamentalr sive virtualr.

Obycitur con Illatum 5tum. Quod aptum est esse in pluribus est ursale sed naa vg humana sdum se apta est esse in pluribus in Petro Paulo et caeteris, quod est ursalis et non indifferens. Nor pbr: Cui competit actus 2dus competit et Poa sive actus 1mus, sed naa humana in statu existentiae est in pluribus, quod eadem in statu essentiae apta est esse in illis. Rt digdo Iorem: quod aptum est esse in pluribus est universale si est aptum esse in pluribus ut unum et superius concedit; si ut multiplex et aequale negtur Ior. Similr distinguitur Nor: Naa humana est apta esse in pluribus ut una indivisa et superior negtur: ut multiplex et aequalis concedit Nor et Ngtur Cqtia. Pt etiam dici quod aptitudo naae ad essendum in pluribus non est per modum actus 1mi distincti a 2do, sed quod consistit in ipsa actuali inexistentia in pluribus cum reali Divisione.

Instabis Quod est indivisum unum et aptum

ꝑdicari ē ursale, ꝺ naa in statu esseæ ē indivisa
una apta ꝑdicari de pluribꝫ, ꝗ naa in statu es-
sentiæ ē ursalis. Nor quo ad 1mum: qa naa in tali
statu n̄ ē distributa in singularia, ꝗ ē indivisa.
Nor ad 2dum: naa in tali statu n̄ est multiplex
ꝗ ē una. Nor ad 3tium: naa in dicto statu n̄ ē
inepta prædicari de pluribꝫ ꝗ ē apta. Rꝫ digdo
Jorē: Quod ē frlr et positive indivisum unum et
aptum prædicari est frlr ursale Concedit Jor;
quod ē fundamentalr et negative indivisum
unum et aptum prædicari ē ursale frlr negatur
Jor. Idem dicendum ad minorē qa naa in statu
esseæ n̄ ē frlr positiveq indivisa et una, tali
indivisione et unitate, quæ ad ursale requiritꝫ.
Non sufficit em ꝑcise naam esse n̄ distributam
in plura inferiora, aut præcise n̄ esse multipli-
cem, ꝺ insup necesse ē ut obtineat aliqm posi-
tivam qualitatē rnis, et unitatē ꝑcisionis, ꝑ
qm fuit positivē una et indivisa, proindeq frlr
ursalis. Similr in illo statu esseæ naa n̄ ē frlr
apta ꝑdicari, ꝺ ttm fundamentalr; licet em
tunc n̄ sit inepta, n̄ sequitꝫ tn̄ quod sit frlr
et positive apta, cum etiam hic sicut et in
unitate et in divisione detꝫ aliquod mediū
ir aptū et ineptum frlr, scilt aptū fundamen-
talr.

Urgebis Quod multiplicatꝫ et dividitꝫ numero
præsupponitꝫ ante esse unū, sed naa in statu exi-
stentiæ multiplicatꝫ ac dividitꝫ numero ꝗ
antea scilt in statu essentiæ ē una simplr.
Rꝫ digdo Jorē: Si multiplicatꝫ ac dividitꝫ pro-
prie concedo; Si improprie nego Jorē. Similr
distinguo Norē. Naa in statu existentiæ mul-
tiplicatꝫ proprie, id ē quasi ex uno ꝑsupposito

fiant

fiant plura, ut accidit in divisione Continui
nego; multiplicatur improprie Condo nor et Ne-
go Cqtia: qa in Individuis naa fit producitur
multiplex numero n ex una actuali sed
ex pluribus naturis possibilibus.

Dices. Naa in statu essentiæ e ursale metaphcum
q in hoc statu n e indifferens ad ursalitatem
et singularitatem. Ans qa ad ursale metaphcum
nihil amplius requiritur, qm ut naa sit abstra-
cta a singularibus, nec ullam admittat 2dam
intentionem. Cqntia pbr: quod e actu ursale
n e indifferens ad ursalitatem, sed naa in sta-
tu esseæ e actu ursalis q n e indifferens. Rx
distinguendo Cqns: q naa in statu esseæ n est
indifferens ad ursalitatem metaphcam conceditur,
ad Logicam ngtur Cqtia. Licet em ad ursale meta-
phcum sufficiat abstractio et n admissio inten-
tionis 2dæ ad Logicum tn ultra hæc duo requi-
ritur unitas positiva et aptitudo proxima præ-
dicandi de suis inferioribus, quæ cum sint 2dæ In-
tentiones n conveniunt naæ in statu esseæ
d ttm prout e in Inltu. Similr distinguitur Nor:
naa in statu esseæ e ursalis metaphce contr.
Logice negtur Nor et Cqntia sub eadem distinctione.

Promovebis Argtum. Naa in statu esseæ e ursale
metaphcum ut dictum q etiam Logicum; Cqntia
pbr: qd e aptum inesse pluribus, etiam aptum e p-
dicari de pluribus; qa pdicari sequitur ad esse, d
naa in statu esseæ e apta inesse pluribus, q et
prædicari de pluribus. Rx negdo Cqntiam Probnis
ejus disgdo Jore: quod aptum e inesse pluribus, e
aptum pdicari de pluribus aptitudine proxima
et positiva negatur; aptitudine remota et

negativa Contr Ior, Concessa Nore Sub eadem distinctione neganda Cqntia.

Obijcitur cont Illatum 6tum. Naa humana a parte rei existit in multis q habet aptitudinem proximam Essendi in multis. Cqntia ptt qa ab actu ad Pōam valet Cqntia. R digdo Cqns: habet aptitudinem per Indivisionem negtr Cqntia p similitudinem Concedit Cqntia. Et sic Solum ht fundamentum remotum ad ursalitatem naa existens in individuis quod n negamus n tn ht fundamentum proximum.

Instabis. Naa humana in Petro e indivisa in plures differentias esseales q est una unitate frli et sic nihil illi deest ut sit fundamentum proximum ursalis frlr. R digdo Ans: Naa in Petro est indivisa in plures differentias esseales et divisibilis in easdem negatur Ans; e indivisa et indivisibilis simul Conceditur Ans et negtr Cqtia. Quia ad ursale requiritur indivisio cum divisibilitate in plura et ratio e qa negatio divisionis e privatio quae connotat subjectum aptum ad divisionem.

Urgebis Illud e fundamentum proximum ursalis cui additur ipsum frle Universalis, sed singularibus additur ipsum frle ursalis, q singularia st fundamentum proximum ursalis. Nor pbr: Frle universalis e unitas d unitas additur singularibus q ef. Nor pbr: a quibus tollitur multiplicitas illis additur unitas, d tantum a singularibus tollitur multiplicitas q ef. R Ngdo utramq. Nore Probnis digdo Iore: a quibus tollitur multiplicitas, illis additur unitas v positiva v negativa Conceditur Ior; semp positiva negatur Ior. et concessa Nore distinguitur Consequens q singularibus additur unitas negativa Conceditur positiva negatur Cqtia. Haec autem unitas negativa

cum

cum dicat indifferentiam ad unitatem et multi-
plicitatem n̄ sufficit ad ursale.
Obycitur con Illatum 7. naa humana in statu essēæ
posita et a singularibus ꝑcisa nequit intrinsece
ꝑdicari de quolibet individuo g talis nāa nequit
esse maale sive fundamentum proximum ursalis:
ans pbr Naa illa ꝑcisa ē naa omnium hnum
sed hæc nequit ꝑdicari de quovis individuo alias
aliquod individuum haberet nāas omnium ho-
minum, quod implicat g ꝗ. R negdo ans, Probnis di-
stinguendo Iorem: naa illa ꝑcisa ē naa omnium ho-
minum ut abstracta ab ejs concedit Ior, ut Contra-
cta et multiplicata in illis negatur Ior. Similiter
digtur Nor: naa omnium hnum nequit ꝑdicari de
quovis individuo ut Contracta et multiplicata
Concedit Nor, ut abstracta negt Nor et Cgntia. Hinc
em n̄ sequitur quod Petrus habeat naas omnium
hominum sed ttm sequit quod habeat naam
humanam et ꝑdicata illius essēalia. Naa em hu-
mana in statu essēæ et a singularibus abstracta
nihil aliud involvit.
Instabis. Illa naa dt ꝑdicari de Petro vg quæ realr
inest et convenit Petro sed Petro n̄ inest nec con-
venit alia naa nisi naa ipsius Petri distincta
a naa omnium aliorum hominum g tn nāa
Petri distincta ab omni alia n̄ vō naa omnium
hominum dt ꝑdicari de Petro. R distinguendo
Ans: Naa quæ realr inest Petro dt ꝑdicari de Pe-
tro ita, ut in modo ꝑdicandi debeat repræsenta-
ri modus quo inest Petro a parte rei negatur
Ior; ita ut n̄ repræsentetur ille modus Concedit Ior.
Concessa Nore digdum Cgns: g naa Petri distincta
ab omni alia dt ꝑdicari de Petro ita ut di-

stinctio illa n̄ repræsentet Concedt; ita ut repræsentet ngt Cyntia.

Observandū hic quoniā triplex nāæ Statꝰ varie ab alijs exprimitꝰ ideo ut melius memoria teneatur Synonimia exprimens hos Status dico naām in statu Solitudinis, sive sdū se consideratā alio nomine dici naām in statu essentiæ sive in statu metaphcō. Sicut nāa in statu contractionis dicitꝰ esse in statu existentiæ sive reali et phcō. Insuꝑ naa in statu abstractionis dicitꝰ esse in statu Objectivo sive Logico sive etiā in Inltu.

Addo insuꝑ pro Complemento Responsionis ad Instantiam penultimā objectionū contra Coōnē 3tiā, si quis n̄ contentꝰ esset Responsione ibidē data, ḋ instaret ulteriꝰ quod relatio realis debeat habere fundamentū reale, ac ꝑ cqns relatio similitudinis in naa debeat fundari super unitate positiva reali dicendū ē quod talis relatio conformitatis sive similitudinis ꝑter unitatē negativā pt habere unitatē positivam frlē, sed particularisatā sive identificatā cum unitate numerica, et hæc unitas sufficit ad fundandam relationē conformitatis in naa, sicut relatio similitudinis duarū albedinum fundatꝰ etiā suꝑ unitate ipsis albedinibꝰ identificata.

QUÆSTIO 3tia

U: Universale Logicum fit ꝑ operationē Intellectūs possibilis absolutam, an vō ꝑ operationem Comparativam.

Dictum

Dictum ē 1ma quæstione hujus disputationis universalia formalia solum dari ꝑ Inltum; nunc quæritur ꝑ quem actū Inltûs fiant, et quidem quod fiat ꝑ actū Inltûs agentis videtꝫ docere Aristoteles, cum 2do phcōn (juxta explicationem D. Thomæ) dicat aal posse intelligi absq. hñe et homine absq. Socrate, hoc ē ursale abstrahere a singularibꝫ. Contrariū tn 4. et 10 metaph: docet. Unde merito ꝓsens excitatur quæstio.

Circa qm quæstionē 4 st opiniones: 1ma docet ursale frlr fieri ꝑ abstractionē Inltus agentis ita quidā ex Thomistis ut Flandria 3tio metaph: quæst: 3tia, Magister Soto quæst: 2. Ursaliū, quibꝫ videtꝫ favere D. Thomas 1 par: quæst: 55. art: 1. et Cajetanus ibidem. ex Scotistis Faber 4 metaph: quæst: 9. cap: 4. Item Averroes 1mo de Anima Commento 8vo et alij. 2da tenet ursale frle fieri ꝑ cognitionem præcisivam sive abstractivam Inltus possibilis, ita Durandus in 1mo Dist: 3tia. quæst: 5 ad 2dum, Toletus quæst 2da ursalium Connibricenses quæst: 4, Capreolus in 1mo Sententiarum Dist: 8. quæst: 2. art: 3, et alij cū quibꝫ sentire videtur D. Thomas 1ma parte quæst: 85va art: 2. 3tia affirmat universale formale fieri ꝑ comparationem Compositam Inltus possibilis ita quidam Veteres Phi. 4ta asserit universale fundamentale sive metaphcū fieri sive potiꝫ cognosci ꝑ abstractionē Inltus agentis remote proxime vō ꝑ abstractionē Inltûs possibilis. Jam vō ursale frle sive Logicū fieri ꝑ comparationē simplicē Inltus possibilis, ita plurimi Thomistæ cū S. Doctore, Scotꝫ 4. metaph quæst: 11.

Complutenses et alij.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Præter illa quæ dicta sunt quæst: 1ma præsentis disp: Ursale fundamentale sive metaphcum 2plr considerari remote et proxime. Remote iterum 2plr magis v minus remote. magis Remote tunc qdo consideratur naa ipsa ut ē a parte rei vg naa humana per differentias individuales Petri Pauli et Aliorum individuorum contracta. Minus remote tunc qdo eadem naa consideratur ab his differentijs p intellectum agentem abstracta id est sine proprietatibus Petri Pauli et aliorum Individuorum concepta v repræsentata; Iam autem proxime consideratur tunc qdo eadem naa consideratur ut p Inltum possibilem præcise absq. inferioribus suijs cognita. Et hoc ursale respicit inferiora tanqm Terminum a quo id est ut ab illis abstrahitur sive præscinditur. Dicitur absolutum et 1ma Intentio sive res cognita sicuti est. E contra ursale frle respicit inferiora tanqm Terminum ad quem, id ē ad quæ refertur. Diciturq. Respectivum et 2da Intentio sive Ens rnis.

Suppono 2do Ad ursale (ut ex ejus defne ptes) duo requiri. 1mum ut sit unum n̄ quidem unitate p aggregationem ex subjecto et accidente, qualiter dicitur esse vg hō albus, aut unitate p accidens ut est vg cumulus lapidum, vel unitate Analoga qualr unum n̄ ē simplr sed sdum quid unum, sed unitate univoca. 2dum ut sit aptum ad essendum in multis sive communicabile multis, idq. ad diffeam naæ singularis quæ solum ē in uno Individuo, et ad diffeam naæ

Divinæ

Divinæ quæ licet sit communicabilis Tribus Personis, qa tn n̄ multiplicatur in illis, n̄ pt dici ursalis.

Suppono 3tio licet hæc duo unum et aptum inesse multis tam ad ursale metaphcum qm ad Logicum requirantur, cum hac tn distinctione; qa universale metaphcum ut pote abstractum a conditionibus individuantibus p Inltum agentem consistit solum in unitate pcisionis absoluta absq. inferioribus et in aptitudine nondum relative sumpta ad illa, solumq. dicit n̄ repugnantiam ad essendum in multis. Ursale vero Logicum consistit in unitate et aptitudine respiciente sua inferiora positive p Inltum. Unde ursale frlr fit unum aptum inesse multis p Inltum possibilem ut patebit ex infra dicendis.

Suppono 4to Iuxta Aristotelem lib. 3. de anima 2plcem esse Inltum, scilt agentem et patientem sive passibilem. Inltus agens ē Poa activa illustrans phantasmata et abstrahens naam ab his quæ eam obscurant, scilt a Conditionibus individuantibus simulq. eliciens speciem impressam sic dictam eō, quod imprimatur Inltui passibili quæ species simul cum Inltu concurrit ad producendam Cognitionem Objecti. Inltus vō patiens sive passibilis ē dictus a patiendo sive recipiendo v. qd oā possit concipere ē poa passiva sive receptiva specierum impressarum quæ illi ab inltu agente porriguntur: quibus fœcundatus producit speciem expressam sive verbum mentis.

Suppono 5to. Utrumq. Inltum duos habere Termi

nos intrinsecos et extrinsecos. Inltus agentis Terminus intrinsecus ē species impressa qm ille producit. Extrinsecus vō ē abstractio passiva relicta in naa a qua solū naa denominatur extrinsece abstracta sive est denominatio extrinseca qua naa denominatur abstracta. Inltus possibilis Terminus intrinsecus ē verbum mentis quod ille producit sive species expressa quae repraesentat naam pfecte. Extrinsecus autē ē ipsa relatio rnis.

Suppono 6to Praeter doctrinam quomodo procedendum sit in cognitione nostra pro hoc Statu in supposito 1mo quaest. 4. Disp. 2dae. Tractatus 1mi datam cognitionem adhuc esse 2plem directam et reflexam. Directa ē qua Inltus possibilis cognoscit aliqm naam communem solum sdum pdicata ejus essentialia n̄ descendendo ad ejus inferiora, quae cognitio vocatur pcisiva sive abstractiva, sive absoluta, et spectat ad 1mam mentis operaonem. Reflexa vo est qua idem Inltus possibilis cognoscit naam communem ut relatam ad sua inferiora et haec cognitio aliter dicitur respectiva, estq adhuc 2plx simplex et composita. Simplex ē qdo fit sine actuali affirmatione aut pdicatione unius de altero. Composita ē qdo fit cum actuali pdicaone sive affirmaone unius de altero; quae quidem cognitio composita dicitur reflexa ideo, qa inltus reflectendo se cognoscit naam communem ut comparatam ad inferiora, quemadmodum cognitio simplex pt dici directa eo, quod Inltus directe dictam naam comparet ad sua inferiora; ex quibus ptt 4 esse operationes Intellectuales circa universale formale. 1ma est abstractio Inltus agentis, 2da ē cognitio directa sive pcisiva Inltus possibilis, 3tia ē comparatio ejusdem simplex, 4ta ē comparatio Composita.

Arti-

Articulus 2dus

Resolvitur Quaestio

Coo 1ma Universale fundamentale sive metaphisicum fit (sive potius cognoscitur) per cognitionem abstractivam Inltus agentis remote; proxime vo per abstractionem Inltus possibilis. Est Sententia Thomistarum communis.

Pbr 1ma Pars. Per qm Cognitionem naa communis abstrahitur a conditionibus individuantibus et separatur ab inferioribus per illam fit ursale metaphcum remote. Sive ut alij dicunt ursale in repraesentando, sed per cognitionem abstractivam Inltus agentis naa communis abstrahitur a conditionibus individuantibus et separatur ab inferioribus ergo per illam fit universale metaphcum. Nor pttr ex dictis supra. Ior pbr: Universale metaphcum remote (sive in repraesentando juxta alios) est naa abstracta a conditionibus Individuantibus et separata ab inferioribus sive reprraesentata ut una. Metaphca em agit de abstractis, ergo per qm cognitionem naa communis etc. Cqtia pttr. Ans tum ex dictis tum ex eo pbr: qa ursale metaphcum remote est id quod est intelligibile sive objectum Inltus in actu 1mo, sed hoc e naa abstracta a conditionibus individuantibus et separata ab inferioribus, singularia em n possunt intelligi proxime et directe d solum rne ursalium.

Pbr 2da Pars. Tunc dicitur naa ursalis proxime metaphce qdo cognoscitur ut aptum ursalitis fundamentum, sed per cognitionem Inltus possibilis abstractivam cognoscitur ut aptum ursalitis fundamentum ergo per illam fit ursale metaphcum proxime, sive juxta alios ursale in essendo. Ior

ptt. Nor pbr. Tunc naa ursalis ē aptū ursalitis Logicæ fundamentū qdo fit una et indifferens ad plura sive communis multis negative, sed p cognitionē abstractivā Inltꝰ possibilis fit una et indifferens ad plura, s communis multis negative g p Cognitionē ꝛc

Infertꝫ Perfectiori modo fit universale metaphcum proximè p abstractionē Inltꝰ possibilis qm agentis Ratio qa actus 2dus comparatꝫ ad 1mum ut magis ad minus perfectum, sed p abstractionem sive cognitionem abstractivam Inltus agentis ursale metaphcū est intelligibile in actu 1mo p abstractionē vo Inltꝰ possibilis est intelligibile in actu 2do. Deinde ursale metaphcum p abstractionē Inltus possibilis cognoscitur et repsentatꝫ p speciem perfectiorē scilt per speciem expressam sive verbum mentis propiusq. accedit ad hoc ut accipiat ursalitatē Logicam tanqm complementum et formam ultimam in rne ursalitatis quod antea n̄ habuit g universale metaphcum perfectiori modo fit per abstractionē Inltus possibilis qm agentis.

Coo 2da Universale frle sive Logicū fit p cognitionē Inltus possibilis comparatā simplicem. ita Aristoteles Locis in occasione citatis, D. Thomas pluribꝰ in locis et præcipue 1mo sententiarum Dist. 2da. quæst. 1. art. 2. ubi dicit. Inltus ex hoc quod Intelligat aal ut in multis speciebꝰ attribuit illi Intentionē generis. Et 1. Perichermenias lib. 1o inquit. Inltus has relationes attribuit naæ Intellectæ sdū quod comparat eā ad res extra animam.

Pbr 1mo. Per illā Cognitionē fit ursale formale s Logicum p qm respicit inferiora respectu

rationis

rationis, d ursale Logicu sua respicit inferiora
p cognitione Inltus possibilis comparativa sim-
plicem q p illa fit. Jor ptt qa ursale Logicu frlr
e Relativum et constituitur frlr p rne et respe-
ctum ad sua inferiora. Nor pbr. Respectus ille s
Relatio tunc temporis fit cum apprehenditur or-
do ir aliqua ir quae talis ordo n est a parte rei
Sed hic ordo nihil e aliud qm comparatio unius
ad alterum q ursale Logicu respicit inferiora
p cognitionem ef. Jor ptt, Nor pbr: hic ordo n pt
esse abstractio s precisio q est comparatio. Ans pbr
Abstractio s precisio in hoc consistit quod ursale Co-
gnoscatur praecise absq. inferioribus (quemadmodu
comparatio in hoc quod ursale cognoscatur ut re-
spiciens inferiora) q hic ordo n pt esse abstractio
s precisio.

Pbr 2do. Cognitio Comparativa simplex tribuit
ursali frli s Logico unitatem frlem et aptitu-
dinem ad essendu in multis q p illa fit ursale
frle Logicum. Ans pbr Unitatem et aptitudi-
nem frlem et positiva n pt tribuere universali
frli sive Logico Cognitio abstractiva Inltus agen-
tis, neq. Inltus possibilis nec etia comparatio
composita ejusdem Inltus possibilis ut mox
patebit ex inferendis q sola cognitio compara-
tiva simplex. Unde.

Infertur 1mo Universale frle s Logicum n pt fieri p cogni-
tionem abstractivam tam Inltus agentis qm possibilis. Rao
Xmi quia universale formale ht Intentione 2dam
universalitatis, d cognitio abstractiva Inltus agentis
n ht 2dam Intentione universalitatis, q ursale frle
x fit p cognitione abstractiva Inltus agentis. Jor ptt

Nor pbr: 2da Intentio ht suum esse p actionem agnoscitivam d cognitio abstractiva Inltus agentis n est cognoscitiva ut docetur libr. 8tio de anima, q n ht 2dam Intentionem ursalitis. Deinde ut dictum in Probne 1ma; ursale Logicum e Relativum ad sua inferiora d dicta cognitio abstractiva n refertur ad sua inferiora cum p illam universale abstrahatur ab inferioribus, q ursale Logicum n fit p cognitionem abstractivam Inltus agentis. Rao 2di: qa cognitio abstractiva Inltus possibilis, est cognitio naae communis sine suis inferioribus, q universale Logicum quod est Relativum n pt fieri p cognitionem abstractivam Inltus possibilis.

Infertur 2do. Neq. universale Logicum pt fieri p cognitionem Comparativam Inltus possibilis. Rao qa dicta cognitio est cognitio cum actuali pdicare, d p ejusmodi cognitionem n pt fieri universale frle, q ursale frle s Logicum n pt fieri p cognitionem comparativam. Nor pbr: Cognitio cum actuali cognitione supponit jam ursale factum, estq. actus 2dae mentis operationis, sed per 2dam mentis operationem n fit universale frle, cum sit considerans simplicis pertinens ad 1mam operaonem; et qa 2da operatio n dat rationem communem multis, d componit pdicatum cum subjecto ac dividit, q p ejusmodi cognitionem ef.

Infertur 3tio. Licet nec p cognitionem abstractivam Inltus agentis, nec p pcisionem possibilis fiat ursale frle, utraq. tn haec cognitio ad illud e necessaria. Rao 1mi et 2di ptt ex immediate dictis. Ratio 3tij qa ursale frle, fit p comparaonem naae ad inferiora, d haec fieri n pt absq. cognitione ejusdem naae quod spectat ad Intellectum possibilem q ef. Deinde n pt quodqm cognoscere nisi abstractum a Conditionibus individuantibus quod fit p Intellectum agentem, q utraq. haec cognitio ad ursale frle e necessaria. Quibus declaratis sit.

Articulus

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycitur 1mo Con coone 1ma. Per quod aliqua naa communis ponitur extra inferiora, per illud fit ursale fundamentale s metaphcum, d per abstractione Intellectus cujuscunq et quomodocunq naa aliqua communis ~~convenit~~ non ponitur extra inferiora, q ursale fundamentale s metaphcum non fit &c Jor ptt. Nor pbr: Quod ponit naam aliquam commune solum extra diffeas, non ponit illam extra inferiora, d abstractio Inltus cujuscunq ponit naam commune extra diffeas, q non extra inferiora. Jor pbr: abstrahi a differentijs e extra illarum conceptum esse; abstrahi vo ab inferioribus e esse extra essentiam inferiorum, q quod ponit naam aliqm communem solum extra diffeas, non ponit illam extra inferiora. Nor pbr: quod non pt esse extra essentiam singularium, non pt poni extra singularia, d naa communis non pt esse extra esseam singularium, cum in illis includatur, q non pt poni extra singularia. Rt Ngdo Nore 1mi argti: licet enim a parte rei naa communis non ponatur extra inferiora, bene tn per Inltum illam abstrahentem ab inferioribus. 2di Argti Nego Jore: Nam Semotis differentijs quibus naa communis contrahitur et determinatur, hoc e manet in inferioribus, in quo maneat naa inclusa, et ad quod comparetur tanqm ad Terminum; Sic vg qdo aal abstrahitur a hne tanqm genus a rnali, sclt a differentia, nil jam manet in homine in quo aal illud includatur destructa diffea sclt rnali, destruitur ipse homo; quia naa communis abstrahitur a differentijs, ponitur extra esseam illarum per Inltum, qmvis id a parte rei non possit fieri; eo ipso abstrahitur ab inferioribus, et ponitur extra essentiam illorum.

Obycitur con Coone 2da. 1mo Actio realis dt habere

Terminum reale n̄ rnis sed comparatio Inltꝰ possibi-
lis simplex ē Actio realis (quod idem ptt. dici de Com-
posita et abstracta Cognitione) q̄ ꝑ illam n̄ pt fieri ur-
sale frle quod ē Ens rnis. Jor ptt Actio em identificatꝰ
cum Termino, sed Ens reale n̄ pt identificari cum
Ente rnis q̄ Actio realis es. Rꝫ Negando Jorē xmi argti,
2di distinguendo Jorē: actio identificatꝰ cū Termino
xmario Concedo; cū Termino 2dario Nego Jorē et
concessa nore nego Cqtiā. Sicut em vq generatio
quae est actio substantialis xmario terminatꝰ
ad substantiā, 2dario ad proprietates et acciden-
tia ita Comparatio Inltꝰ ht pro Termino pri-
mario naam reale cognitā in ordine ad aliud,
pro 2dario vō et ꝑ modū resultantiae ht aliquid
rnis. Imo si hoc argtū valeret certe nullū Ens
rnis fieri possit ꝑ actionē Inltus

Obijcitꝰ 2do cond eandē Coonē: Naa Communis ante
omnem operationē Inltꝰ possibilis ē frlr uni-
versalis q̄ ursale frle n̄ fit ꝑ cognitionē Inltus
possibilis comparativam. ans pbr: nāa ex vi abstra-
ctionis inltꝰ agentis fit una in multis et de
multis q̄ naā communis ante oēs operaonē q̄
Cqntia a Defne ad Definitū ptt. Ans pbr Naa quae
in singularibꝰ erat multiplx divisa et multipli-
cata ꝑ abstractionē Inltus agentis ē una et
indifferens ad plura q̄ naa ex vi abstractionis q̄
Ans quo ad xmū ptt: quia ꝑ Inltū agentē nāa
abstrahitꝰ a conditionibꝰ individuantibꝰ ꝑ quas
fuitꝰ multiplicata et divisa q̄ fit una. Sic
em abstracta repraesentatꝰ absq inferioribus
illam diversificantibꝰ. Ans quo ad 2dū: qa eo ipso
quod naa sit abstracta ab inferioribus manet
indifferens ad illa, q̄ fit indifferens, Rꝫ Ngdo Ans
xmi et 2di argti, 2tij digdo Ans: Naā quae in

Singularibus

singularibus est unitate et in diffea positiva
nego; negativa condo ans et nego cqntiam.
Hæc autem unitas sive indifferentia licet
sufficit ad ursale metaphcum ac proinde ut
naa p Inltum agentem abstracta sit ursale
metaphee, n tn sufficit ad ursale Logicum d
ad illud requiritur unitas et indiffea positiva
naæ ad plura qm n ht naa abstracta p Inltum
agentem quæ repsentatur et cognoscitur pcise
p speciem impressam n repræsentatis in
actu signato nec in actu exercito conditi-
onibus individuantibus nec aliqua habitudine
naæ ad inferiora sicut vg visus qdo pcipit co-
lorem n percipit saporem imo nec colorem cum
aliqua habitudine sive ordine ad saporem.
nam p speciem qua visus pcipit colorem
n solum n repræsentatur sapor, sed nec color
cum aliqua habitudine ad saporem, et ita in-
telligendus e D. Thomas 1ma parte quæst: 85.
art: 2do.

Obijcitur 8tio Cond eandem Coonem. Tunc aliqua naa
communis dicitur esse frlr ursalis qdo ht fram
universalitatis, d sine actu comparativo sim-
plici Inltus possibilis pt hanc fram ursalitis ha-
bere g ursale frle n fit p cognitionem Inltus
possibilis comparativam simplicem. Nor pbr naa
abstracta p Inltum agentem neq est singularis
neq indifferens ad singularitatem, aut ursalitem
alias n esset scibilis g sine actu comparativo
Deinde D. Thomas opusc: 55 docet quod naa sine
actu comparativo sit ursalis p actum Inltus
agentis ubi inquit eadem naa quæ singularis
erat efficitur postea ursalis p actionem Inltus

depurantis illa a Conditionib, individuantib,
quæ st hinc et nunc, q sine actu Compa-
rativo &c. R. Negando Nore Xmi argti 2di digdo
Cqns: q sine actu Comparativo simplici Inltus
possibilis ht fra ursalitatis logicæ id e 2dæ in-
tentionis qua naa redditur una et apta ines-
se multis ngo Cqntia; universalitis metaphæ
p actum Inltus agentis remote p actu vo
Inltus possibilis proxime abstracta Condo Cqtia.
Unde ad authoritte S. Dris R. dicendo D. Thomas
loco citato intelligere ursale metaphcu in re-
psentando et negative, n vo logicu nisi solum
fundamentalr et in poa remota.
Instabis fra ursalitatis Logicæ quæ e 2da Intentio
necessario consequitur naam ut abstractam absq ulla
comparatione Inltus possibilis, q etia naa sine
ulla Comparaone ht formam universalitatis lo-
gicæ. ans pbr. Relatio necessario consequitur funda-
mentu proximu. posito em fundamento ne-
cessario resultat Relatio ut patebit ex dicendis
de relaone d naa abstracta p Inltu agente
e proximu fundamentu ursalitatis Logicæ
q fra ursalitatis Logicæ necessario consequitur
naa ut abstracta. R. negando ans Xmi argti 2di
distinguendo Iore. Xmo Relatio necessario ex rea-
lis Concedo; rnis nego Iore; Relatio em realis
fit p resultantiam, Rnis vo fit solu p cogniti-
onem, eamq in ordine ad suu terminu qd ne-
quit fieri sine actu comparativo. R. 2do di-
stingdo eandem Iore. Relatio necessario consequitur
fundamentum proximum ex solu fundamen-
tu nego; fundamentu una cu termino
Concedo Iore. quod ptt etia in relaone reali

quæ

quæ licet habeat fundamentum proximum
ante positionem tn termini
intelligitur poni, Jam vo per abstractionem Inlty n̄
agentis ponitur fundamentum remotum
et possibilis vo proximum, d n̄ ponitur Terminus,
qa hic n̄ nisi per comparaonem ponitur.
Urgebis con x Resp: Etiam Relatio rnis necessa-
rio consequitur fundamentum proximum q solutio
n̄ valet. Ans pbr: Intentio ursalitatis ē Relatio
Rnis d hæc consequitur fundamentum proximum
scilt abstractionem Inlty agentis ut docet D. Tho-
mas quæst. 86. art: 2 ad 2dum dicens: Humanitas
apprehenditur sine conditionibus individualibus
quod ē illam abstrahi: ad quod Intentio ursalis
sequitur, q etiam Relatio rnis. Rx Ngdo Ans xmi
argti 2di digdo Nore: Sed hæc consequitur ex medi-
ate id ē mediante comparaone Inltus possi-
bilis Concedo Nore, Immediate nego Nore et
Cqntiam. Et sic Intelligendus ē D. Thomas hic
et in alijs locis citatis circa ursale. Sive quod
intelligat ursale fundamentalr proxime n̄
vō frle et logicum.
Obycitur 4to Con eandem Coonem. Objectum dt antece-
dere poam sicut vg visibile antecedit Poam
visivam ut docet Phus 3tio de anima Tex:
xo. Sed ursale frle ē objectum Inltus possibi-
lis: qa ē intelligibile ab illo q dt antecedere
ipsius operaonem, consequnter n̄ fit per comparao-
nem simplicem Inltus possibilis. Rx xmo digdo
Jore: Objectum ex xmarium Concedo 2darium nego.
ad nore: Sed ursale frle ē Objectum Inltus possibilis

1mariu Condo, 2dariu Nego Nore et Cqtia.
Primariu em Inltg objectu st ipsa res sive
prima Intentiones; 2darium Entia rnis
sive 2da Intentiones, quale e ursale frle.
R 2do Negdo Iore: non e em necesse ursalr ut
supponatr objectu actu existens, d sufficit qd
sit possibile ut ptt in arte domifactoria qua
versatr circa domu possibile.

Dices si daretr ursale separatu a parte rei
sdum re ut voluit Plato, tunc ex vi sepa-
rationis realis absq. omni Comparaone
esset ursale frle, q tn ursale frle n fit p
cognitione comparativa simplice. R Ne-
gando sequela Andtis. in tali em casu n es-
set ursale frle sive Logicu sed potius reale
sive phcum.

Dices 2do. Universale separatu sive abstractu
p Inltu agentem n e singulare frlr q est
universale frlr q p hanc abstractionem et
n p comparaone fiet. R Negdo Cqntia 1ma;
Rao quia ir singulare frlr et ursale frlr
datur medium scilt ursale fundamentalr
sive metaphcu, et qmvis hoc ursale meta-
phcu possit dici frle respectu fundamentalis
remoti n tn respectu ursalis Logici, qd com-
plete et pfecte dicitr esse ursale.

Obycitr con illatu 2du. Ursale frle e relao
rnis p qm naa communis dicitr de mul-
tis et e in multis, d ista relatio resultat p
cognitione comparativa Inltg possibilis.

q p

q̄ p illā fit ursale frle. Nor pbr Inltus possibilis n̄ pt cognoscere naam esse in multis nisi exprimat conjunctione cū illis p verbū est aut esse, ꝯ sic illā exprimere est eam cognoscere cognitione complexa sive comparativa ut ptō q̄ ista Relao ē. Rꝫ negando Norē Xmi argti, 2di Iorē: non ē em necesse ut naa actu sit in multis cognoscaturq ut actū in multis, ꝯ sufficit si concipiatꝫ apta et indifferens esse in multis quod fit p comparaonē simplicē licet Xmū fiat p comparaonē complexā.

Quæres Xmo Per qualē ꝓcisionē fiat ursale metaphcū. Rꝫ ursale metaphcū fit p ꝓcisionē objectivam n̄ p frlem.

Pbr Ursale dt esse univocum sive simplr unū respectu suorū inferiorū, ꝯ si n̄ fieret p præcisionē objectivā verū p frlē, n̄ esset tale q̄ fit p objectivā ꝓcisionē. Ior patebit ex infra dicendis. Nor pbr si ursale n̄ fieret p præcisionē objectivā diversificaretꝫ ab inferioribꝫ quæ actu includeret, sicq amitteret unitatē pfectā, sicut Ens diversificatꝫ a modis essendi quos actu includit: sicq n̄ ē univocū, ꝯ de his plura in metaphca. Ꝫ.

Quæres 2do. Quæ unitas et aptitudo ad essendū in multis requiritꝫ ad universale frlr et pfecte. Rꝫ quod requiratꝫ unitas frlis positiva sicut et ipsa aptitudo ad essendū in pluribꝫ positiva. Est Arist. 4mo metaph: tex: 45. D. Thomæ opusc: 42. de naa generis. Cajetani de Ente Cap: 4. quæst: 4. ubi dicit de aptitudine.

Pbr Xma Pars Unitas frlis ursalis dt esse indivisa

actu q̃ dt esse positiva. Ans ptt qd em ē divisu
jam n̄ ē unum. Cqtia etiā ex ipsis Terminis ptt.
Pbr 2da Pars nimirū de aptitudine. Universale
ab Aristotele dicitꝫ aptū, ꝺ aptū n̄ ē idē quod n̄ ine-
ptum v n̄ repugnans, alioquin omnis aptitudo
et poā posset explicari ꝑ n̄ repugnantiam
quod n̄ ē dicendū, q̃ aptitudo frlis et proxima
naē ursalis ē positiva.
Confirmatꝫ Aristoteles et Porphirius explicant Es-
sentiā universaliū et ꝓdicabiliū ꝑ ordinē ad
inferiora ꝺ ordo ad plura inferiora dicit apti-
tudinē positivā q̃ aptitudo universalis ad es-
sendū in pluribus ē positiva. Pbr 2do eadꝫ Pars:
Si ad ursale sufficeret negatio repugnantiæ
ad essendū in pluribꝰ etiā ad singulare suf-
ficeret negatio repugnantiæ ad essendū in
uno ꝺ hoc ē inconveniens, q̃ et illud. Seque-
la Joris pbr: Sicut se ht ursale ad multa, ita
singulare ad unū ttm, et sic vg humanitas in-
qntū humanitas erit ursalis et singularis qa
de illa negatꝫ utraq. repugnantia.
Obijcitꝫ cond x Partē Resp: ad quæsitū. Unitas uni-
versalis n̄ dt convenire individujs ꝺ unitas frlr
convenit individujs q̃ unitas frlis positiva n̄ requi-
ritur ad ursale. Jor ptt quia ut dicatꝫ unitas uni-
versalis n̄ dt descendere ad individua alioquin Pe-
trus posset dici ursalis. Nor clara qa dicimꝰ Petrꝰ
ē unus homo frlr q̃ unitas frlis convenit
individujs. Rꝫ nore currere de unitate frli nega-
tiva de qua in conclusione 3tia quæst 2. hujus
controversiæ dictū; n̄ autē de unitate frli
positiva, de qua ad ꝓsens et quæ in ipsa naā
est ab Inltu, sicut et ipsa aptitudo positi-
va ad

va ad essendum in multis. Unde cum unitas
frlis negativa comitetur naa sdum se de
scendit cum ipsa ad individua, et multi-
plicatur ac dividitur ad multiplicaonem Indivi-
duorum.

Objicitur con 2 Par ejusdem Resp. Naa sdum se dicit
ttm sua pdicata essealia. et S. Thomas Opu-
1bto dicit, habilitas essendi in pluribus n̄ ē de
essea naæ q̄ naa n̄ pt dicere essealr apti-
tudinem ad plura. R̄ digdo Ans: dicit ttm pdi-
cata essentialia ut naa ē Conceditur, ut ē su-
perior et frlr ursalis ngatur Ans et Cqnitia.
Sicut q̄ albedo ē de essea albi ut ē album frlr
d n̄ ē de essea subjecti quod dicitur album, ita
unitas et aptitudo ē quidem de essea ursalis
d n̄ de essea naæ quæ dicitur ursalis.

Dices Ista aptitudo naæ ad essendum in multis
v ē intrinseca et realis ut quidam putant
rnis v etiam tanqm passio, ut dicit Scotus. v
xmo esse Ens rnis et n̄ competere ab intrin-
seco naæ, ut docet S. Doctor Cap. 4 de Ente
et rao est, qa bene pt intelligi tota essea naæ
absq habitudine ad inferiora. R̄ 2do his proo-
nibus: aptitudo negativa ad essendum in pluribus
competit naæ ab extrinseco scilt beneficio
Inltus agentis expoliantis ipsam a Conditioni-
bus individuantibus, et hæc aptitudo ē realis n̄
realitate phca extra animam d realitate
metaphca intellectualr elaborata. 2da Proo
ē aptitudo positiva ad essendum et communi-
candum se pluribus competit naæ ab extrin-
seco beneficio Inltus possibilis concipientis

et comparantis ipsam naam unificatam ad inferiora, et hæc aptitudo n̄ ē realis, d pura relatio rnis, sicut et unitas aptitudinis ejus.

QUÆSTIO 4ta.

U: Universalia st ppetua tam incomplexa quam complexa? nec ne.

Post examen esseæ sive quidditatis ursaliu descendimus ad investigaone proprietatu ursalis incipiendo a proprietatibus ursalis metaphci. Occasio quæstionis sumitur ex Pho lib: 1. Poster: Cap: 9 dicente: Scientia ē sempiternorum et n̄ corruptibiliu. Et in libro Catheg: cap: de Substantia: destructis 1mis substantijs impossibile ē aliquid eorum id ē ursaliu manere. Veteres etiam Phi naas ursales docuerunt esse ppetuas. Opiniones circa 1mam partem quæst: id ē circa ursalia incomplexa st tres: 1ma Scoti in 1mo Dist: 36ta quæst: unica et aliquorum veterum Thomistarum Teste Soncinate 9 metaph: quæst: 4 qui tenent quod peremptis singularibus maneant ursalia sintq. æterna positive quo ad esseam. 2da ē Georgij Veneti Problemmate 24to. Thomo 1mo. et Platonis qui docent ursalia esse æterna etiam quo ad existentiam. 3tia D. Thomæ 1 par: quæst: 3: et de Poa quæst: 3. art: 5. ad 2dum. Et aliorum asserentium, quod peremptis singularibus pereant ursalia tam quo ad existentiam qm quo ad esseam positive n̄ tn̄ negative.

Circa 2dam partem quæst: id ē circa ursale

complexum

complexum sive circa Proones necessarias duæ
st opiniones: 1ma defendit D. Bonaventu-
ra Oham, Zumel 1 parte quæst. 10 qui di-
cunt proones necessarias n̄ habuisse ab æter-
no veritatem in actu d̄ ttm in poa, altera
e D. Thomæ et aliorum ferme communis
quæ patebit ~~quæst~~ Coone 3tia.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo p̄ ursale incomplexum intelligitur
hic naa communis 1mo intentionalr acce-
pta vg naa generica et p̄cipue specifica, ita
ut sensus 1mi puncti quæstionis sit, an pe-
remptis singularibus sive individuis maneant
ursalia sive naæ genericæ et specificæ. Jam
vo p̄ ursale complexum intelliguntur Proones
ursales in maa necessaria ita ut sensus 2di puncti
quæstionis sit; an proones ursales in maa neces-
saria sint æternæ veritatis.

Suppono 2do 2plr aliquid posse dici p̄petuum sive æter-
num positive et negative. Perpetuum positive
dicitur id quod ht duraonem infinitam, id est princi-
pio et fine carentem, ratione cujus extendit se
ad omne tempus scilt p̄teritum, p̄sens, et futu-
rum. Perpetuum vō negative dicitur id quod n̄
est determinatum ad certum tempus d̄ indifferens
ad hoc v illud: sive aliter est id quod n̄ ht
principium suæ gnationis et corruptionis.

Suppono 3tio ursalia quo ad p̄sens esse in 2plci
diffea: alia st quorum Individua realr et subjecti-
ve sunt in Inltu, ut st Sciæ habitus intelle-
ctuales et species intelligibiles. Alia quorum
individua solum sunt in inltu objective,

realr vo et sdu sua entitate st in rerum
naa extra Inltu ut st oes res maales quarum
sola similitudo sive species Intelligibilis est
realr in inltu, idq. ideo, qa ursalia n̄ st separata
a singularibus d illis identificata. Proinde ubi
st singularia id e sive in inltu sive extra in-
tellectum, ibi quoq. et ursalia. Eadem em naa ani-
malis e in se sdum essea in Individuis et in
Inltu, solumq. differt raone et sdum diversum
statum sive modu essendi, qa naa sdu se so-
lum dicit pdicata essealia pcise in individuis
dicit eadem pdicata d contracta et singularisata;
in Inltu vo dicit eadem pdicata essealia d obje-
ctive n̄ vo subjective.

Suppono 4to Ursalia adhuc esse in 2plci diffea
scilt spiritualia et corporalia. Spiritualia st
quae abstrahuntur a rebus immaalibus ut naa
ursalis angelica abstrahibus vg a Gabriele Rapha-
ele et de his n̄ e psens quaestio, qa sicut
singularia ita et ursalia st incorruptibilia.
eadem em e naa sdu re quae ab Inltu concipi-
tur ut ursalis, atq. ea, quae e a parte rei singu-
laris. Corporea vo ursalia st quae abstrahuntur
a rebus corporeis ut naa humana a Petro
Paulo et de his psens procedit quaestio.

Suppono 5to esse juxta D. Thoma 1ma par.
quaest. 3. art: 4 ad 2. et in 1 Dist: 33tia. art. 2.
sumitur 3plr. 1mo pro esse essentiae sive pro
quidditate rei quae per defnem explicatur. 2do
pro esse existentiae sive pro actu existen-
di extra causas. 3tio pro eo esse per quod expri-
mitur veritas Proonis; sdu quod ly est dicitur
copula.

Suppono 6to Ex S. Thoma 1 par. quaest: 16
art. 1

art: 1. de veritte eplcer esse veritatem. 1ma
e Transcendentalis quae e adaequatio rei cum
inltu. et sdum hanc Creaturae dicuntur verae
quia hnt conformitatem omni Dei in inltu
Divino existentibus. 2da e formalis quae consistit in adae
quaone Inltg cum objecto quando scilt aliquid af
firmatur v negatur de objecto conformiter ad res
sfcatas. Unde veritas haec solum e in inltu a
qua inltus dicitur verus qdo apprehendit rem
ut e in se. Falsus autem si apprehendat rem
aliter qm e in se. Porro in veritate formali
duo considerantur: 1mo illud qd se ht ut formale
consistitq in cognitione et enuntiatione Con
nexionis ir pdicatum et subjectum et ideo re
peritur frlr in inltu, et dicitur proprie veritas.
Unde si Inltus e aeternus ipsa veritas e aeter
na. 2do est illud quod requiritur ut fundamen
tum et e ipsa connexio sive unio earum rerum
ir quas fit affirmao v divisio si fuerit ne
gatio. Et ab hoc fundamento dicitur in rebus
veritas fundamentalis, haec autem veritas
fundamentalis iterum e eplx Positiva et
negativa. Positiva qdo aliqua hnt iden
titatem positivam sive actu st unita ut
aal et rnale in Petro et haec n e ab ae
terno. Negativa e negatio ~~aeterna~~ diversitatis ir
extrema sive qdo nulla diversitas repe
ritur ir aliqua.

Articulus 2dus
Determinatur Quaestio

Cõo 1ma Universalia quo ad existentiam n st ppetua.

Est con 2da Resp Opinione, invenitur expresse in Aristotele Cap de Substaa dicente: peremptis 1mis Substantijs funditus, omnino pereunt 2de.

Pbr Quae existunt ad existentiam singularium illa peremptis singularibus pereunt, d ursalia sic existunt g ursalia quo ad existentiam cum singularibus pereunt. Jor ptt lumine naae. Nor manifesta: qa ursalia identificantur cum singularibus quibus 2dum omnes Phos solis competit 1mum esse scilt existere.

Infertur 1mo Peremptis obus singularibus naae alicujus ursalis (quemadmodum in fine mundi peribunt omnia mixta excepto hne) etiam ipsam naam universalem necesse e perire quo ad existentiam. Rao qa talis naa ursalis totum suum esse ht in singularibus.

Infertur 2do Licet universalia vere et realiter oriantur ac intereant ad generaone et corruptione singularium ut docet Aristoteles 1 Poster: et D. Thomas ibidem pt tn dici quod aliquomodo remaneant scilt v in virtute suarum causarum v in ideis Divinis v in Inltu angelico aut humano, rne specierum intelligibilium, in qbus repsentantur. Rao 1mi ptt ex dictis et Authorittibus Arist: et D. Tho. Rao 2di qa licet in aliqua specie omnia individua pereant et cqnter tota illius naa specifica evanescat, tn frequenter adhuc in causis maalibus remanet vis quaedam iterum altera Individua intra eandem speciem pducendi, sicque licet hyeme omnes rosae pereant adhuc tn remanet in planta facultas producendi similem Rosam. Rao 3tius

qa ab

qa ab æterno st in mente Divina ideæ in quibus rerum oum naæ repsentantur. Rao 4ti et 5ti qa etiam in mente Angelica et humana possunt repsentari q pt dici ef.

Coo 2da. Universalia etiam quo ad esseam n st ppetua positive, bene tn negative. Est Arist. 12 Metaph. Cap. 1. D. Thomæ 1 par. quæst. 10. art. 3. ad 2tium. et quæst. 3. de Poa. art. 5. ubi inquit: Quidditas Creaturarum antequm esse habeat nihil e nisi forte in inltu Creantis, ubi n e Creatura sed Creatrix essea. idem tenent alij plurimi Phi eorum 1 opinionem.

Pbr quo ad 1mum 3plr: 1mo Si ursalia essent ppetua positive quo ad esseam essent etiam sic ppetua quo ad existentiam, d n st ppetua positive quo ad existentiam q neq quo ad esseam. Nor ptt ex 1ma Coone. Sequella Joris pbr: Nulla essea pt poni in rerum naa nisi existens q si ursalia ef Ans pbr: Omnis essea Creata dt poni p realem et veram actionem Dei; alias talis essea esset Ens a se, d quod ponitur p veram et realem actionem Dei dt esse existens. actiones em tam activæ qm passivæ st suppositorum q nulla essea pt poni in rerum naa nisi existens. 2do pbr Si ursalia quo ad esseam essent ppetua positive sequeretur qd res n crearentur in tempore simplr, d ttm sdum quid, sed hoc falsum e q ursale quo ad esseam. Sequela Joris ptt solum enim crearentur quo ad existentiam naam essea illorum esset ab æterno q n crearentur in tempore simplr d ttm sdum quid. Nor ptt ex S. Scriptura 1mo Geneseos: In principio Deus Creavit cælum et terram, et 1mo Joannis: Oa

p Ipsum facta st g res creantur in tempore sim.
3tio pbr Quod a Deo dependet n̄ ē ppetuum positive
sed ursalia quo ad esseā a Deo dependent
g n̄ st ppetua. Ior ptt qa quod a Deo depen-
det ht esse causatum in tempore p actionem
realem ut ptt in quolibet effectu dependenti
a Deo. Nor clara.
Pbr 2da Pars Coonis 1mo: quod ex se n̄ habet
principium corruptionis ē incorruptibile ne-
gative d ursalia quo ad esseā n̄ hnt ex se
principium corruptionis g st incorruptibi-
lia negative et cgnter ppetua sive æterna
negative. Nor pbr Principium corruptionis est
singularitas d ursalia quo ad esseā n̄ hnt sin-
gularitatem g ex se n̄ hnt principium corrupti-
onis. Idem proportionalr dicendum de principio
generaonis. Universalia dicuntur passim in-
generabilia et incorruptibilia.
2do Perpetuum negative ē illud qd ē indiffe-
rens ad hoc v illud tempus, sed ursalia quo
ad esseā st ad hoc v ad illud tempus indif-
ferentia g sunt perpetua negative
Ior ē 1ma Defnio pepetui negative. Nor ptt.
Coo 3tia Universalia quoad esseam st perpetua
quantum ad veritatem propositionum. ita Por-
phirius Cap de communitatibus et differentijs
generis et differentiæ, ubi dicit: Sublatis e mun-
do particularibus hominis adhuc pt intelligi
hō ē aal. Idem docet D. Augustinus lib: 2. de libero
Arbitrio Cap: 8. et lib 2 Soliloquiorum.
Pbr Ursalia quo ad essentiam esse perpetua
quantum ad veritatem Proonum nihil aliud
est

est, qm Proones universales et necessarias esse semp veras, d ejusmodi Proones st semp verae, g et ursalia sdum esseam st perpetua quantum ad ~~esseam~~ veritte Proonum. Jor ptt. Nor pbr: Hae Propositiones homo ē aal, rosa est flos q sunt ursales et necessariae, sed hae Proones sunt semp verae g ef. Nor pbr: ab aeterno hae Proones: aliquis hō n̄ est aal, aliqua rosa n̄ est flos, sunt falsae g hae omnis hō ē aal, omnis rosa ē flos sunt semper verae. Cqntia pbr: Ex duabus Proonibg contradictorijs semper una est vera, altera falsa etiamsi res n̄ existat a parte rei, ut Aristoteles Cap: de contrarijs docet, sed istae Proones omnis homo est aal, aliquis homo n̄ ē aal. omnis rosa est flos, aliqua rosa n̄ est flos st Contradictoriae, g si istae aliquis homo non est aal, aliqua rosa n̄ est flos st falsae ab aeterno; istae omnis homo ē aal, ois rosa ē flos sunt ab aeterno verae.

Infertr Veritas formalis Proonu ursaliu necessariaru fundamentalr sumpta n̄ ē positiva ab aeterno d ttm negativa jam vo formalis actualis sive quo ad suam formalitatē sumpta ē aeterna positive respectu Inltus psertim Divini qui ē causa illig: 2ma Pars illati ptt: qa ut sit identitas sive unio ir praedicatu et subjectum aeterna necessario dnt dari naae quae pdicentr et subyciantr, idē uniantr ab aeterno. qa hoc spectat ad veritatem fundamentalem positivā, d n̄ dantr aliquae naae extra Deu ab aeterno ut dictu g neq veritas Proonum fundamentalis positiva. 2da Pars etiā ptt qa ibi ē veritas fundamentalis negativa ubi ir extrema non

datur diversitas, quod in proonibus necessarijs ir
praedicatum et subjectum nec fuit nec est nec
esse potest diversitas: quia hoc ipso non essent necessariae
si pro diversitate temporis aliter se habere
possent quia veritas Proonum necessariarum fun-
damentalis negativa potest dici aeterna.
3tia pars illati patet: quia veritas formalis Proonum
secundum suam formalitatem spectata sive actualis non est
in ipsis rebus quod in intellectu cognoscente conne-
xionem ir praedicatum et subjectum, quod datur ab
aeterno talis Intellectus nimirum Divinus qui est
causa connexionis istius ir praedicatum et subje-
ctum quod est.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycitur contra 1 Coonem Universalia sunt libera ab ortu
et interritu ab omni diffea loci et temporis
secundum communem Phorum sensum quod sunt perpetua quo
ad existentiam. Respondeo dicendo ans: sunt libera etc negative
id est ex se non habent unde oriantur aut intereant
quod per accidens ad generationem et corruptionem
singularium concedo, sunt libera positive id est quasi
nunquam habuerint principium aut habitura
sint finem nego ans, et consequentiam.
Obycitur contra 2 Coonem et simul instatur contra Respon:
Universalia quo ad esseam neque generantur neque cor-
rumpuntur quod sunt perpetua positive. ans probatur: sola,
singularia generantur et corrumpuntur quod non
ursalia quo ad esseam. Respondeo dicendo ans: Ursalia
neque generantur neque corrumpuntur per se et
primario concedo, per accidens et secundario nego
ans. ad generationem enim et corruptionem
singularium generantur et corrumpuntur.
Disquo etiam consequentiam negative concedo positive
nego.

Instabis

Instabis. quæ hnt esse reale et positivum ante existentiam illa st ppetua positive d ursalia hnt tale esse ante existentiam q st ppetua positive. Nor pbr Ursalia ante existentiam continent in pdicamentis q hnt esse reale et positivum. Cqntia ptt Quia series pdicamentorum ē realis et positiva. Deinde semp verum erat dicere: hō ē substantia corporea vivens animata rnalis, d hæc st ursalia q ursalia hnt esse reale, et positivum. R negdo Nor xmi argti 2di digdo Ans: Ursalia continent in pdicamentis ante existentiam, continent actu nego; poā concedo ans et nego Cqntiam.

Urgebis Universalia hnt esse anteqm producant q st ppetua. R digdo Ans: hnt esse in se nego; in poa Dei Creativa seu activa tanqm in sui causa concedo ans et nego Cqntiam.

Replicabis Ursalia hnt esse in se q solutio n valet. Ans pbr esse in rebus productis et actu existentibus n ē aliud, qm quod fuit anteqm producerent et existerent, nā Petro vg ita competit aal rnale sicut antea competebat hni q ursalia ꝗ. R negdo Ans xmi argti 2di gido Cqns: hnt esse in se positive nego. negative concedo Cqntiam.

Dices hnt esse positive q solutio n valet. Ans pbr Ista vg Petro: hō ē aal rnale ab æterno fuit vera in se q ursalia hnt esse in se positive. R negdo Ans xmi argti 2di gido: ista Petro fuit vera ab æterno in se id est fuit fundata in aliqua re æterna nego. fuit ab æterno vera id ē fuit fundata in entitate exemplarium Divinorum quæ cum Deo identificant concedo ans, nego Cqntiam.

Obijcitur Con 3tiam Coonem hæc Proo solum est vera tunc qdo existit hō, falva vō qdo n̄ existit, q ursalia quo ad veritatem proonum n̄ st ppetua. Rt Neqdo Ans. dicta em Proo n̄ sfcat rem immediate ut ē a parte rei d ut apprehenditur ab inltu, neq sfcat actu extrema unita, d ttm qd habeant necessariam habitudinem ut uniantur; in qua habitudine fundatur veritas dictæ Proonis. Et ideo licet nullus hominum existeret in rerum naa adhuc tn ista Proo esset vera et apprehenderetur ab inltu Divino v angelico sive daretur unio et connexio ꝓdicati cum subjecto verificaretur q licet n̄ daretur existentialr. idem dic de alijs Proonibus necessarijs et ursalibus.

QUÆSTIO 5ta

U. Prædicabilitas sit ppria Passio universalis Logici? nec ne?

Occasionem hujus quæst. porrigit Arist: lib. 1 de Interpretacone cap 8 dicens: Ursale dicitur qd de pluribus aptum ē ꝓdicari, Ubi ursale Logicum definit. defnes autem dant p essealia, proinde merito quæritur an ꝓdicabilitas sit propria passio an vō essea ursalis Logici.

Opiniones hic st duæ: 1ma est Scoti quæst 15 Prædicabilium et ejus sequacium docentium Prædicabilitatem esse essea ursalitis Logicæ et prædicabile idem frlr esse cum ursali Logico. 2da ē D. Thomæ Opu: 48. Tract. 1. cap. 12. Alberti Magni, Cajetani et aliorum asserentium ꝓdicabilitatem esse ppriam passionem ursalitis

Logicæ

Logicæ, et Pdicabile frlr distingui ab ur-
sali Logico.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo Prædicabilitatem esse poam sive
aptitudinem naæ ut Pdicetur de suis inferi-
oribus et attribuatur illis. Unde differt a Pdicaone
quæ est oratio enuntiativa, in qua Pdica-
tum attribuitur Subjecto actualr sive de illo
affirmatur v negatur. Quæ Pdicao v ē comple-
xa qdo Pdicatum constat pluribus terminis
utcunq distinctis vg hō ē aal rnale. vel in-
complexa qdo Pdicatum ē unus Terminus:
ut cum dico hō ē aal, Petrus ē hō, Paulus
ē albus ꝯ. Porro Pdicatio ē triplex: identica
disparata, et media ut dictum supra et infra
dicetur. Insup Prædicatio alia ē Nominum
Concretorum, alia Nominum abstractorum,
alia nominum 1mæ Intentionis, alia Nomi-
num 2dæ Intentionis, ut etiam dictum supra
Suppono 2do Prædicabile sumi 2plr maalr
et frlr: Maalr dicitur esse illud quod remo-
te aptum est Pdicari de multis, et sic etiam
ursale metaphcum pt dici Pdicabile. Frlr vō
dicitur illud, qd ht 2dam Intentionem alicujus
Pdicabilis, propter qm proxime aptum ē præ-
dicari de multis. et de hac in Psenti quæritur.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Cōo. Prædicabilitas ē ppria passio ursalis Lo-

gici. ita Arist. lib. 1 Poster. Cap 11. et lib 2. Postr. Cap 2. D. Thomas ibidem et ejus Discipuli passim.

Pbr Coo 3plr. 1mo quod consequitur esseam alicujus illud est propria ejus passio, d ~~ursa~~ Prædicabilitas consequitur esseam ursalis Lci q' est propria ejus passio. Ior a nam propriæ passionis. Nor pbr: quod consequitur esse positive in multis consequitur esseam ursalis Logici, d ꝑdicabilitas consequitur esse positive in multis q' est. Ior ptt: qa esse positive in multis (intellige in ordine rnis) est essea ursalis Logici. Sicut esse negative in multis a parte rei est essea ursalis metaphci. Nor pbr Conceptus 2darius alicujus rei consequitur conceptum 1marium ejusdem, sed ꝑdicabilitas est conceptus 2darius, esse vo in multis conceptus primarius q' ꝑdicabilitas consequitur esse positive in multis. Ior ptt. Nor clara ex illo axiomate: dici de ꝑsupponit esse in.

Pbr 2do Prædicabilitas convertitur cum ursalitate Logica q' est propria illius passio. Cqntia a Conditionibus propriæ passionis. Ans pbr Quæ de se invicem dicuntur, illa secum convertuntur, d ꝑdicabilitas et ursalitas in concreto, id est ꝑdicabile et ursale de se invicem dicuntur, q' secum ɔvertuntur. Nor pbr Recte dicitur: ursale Logicum est ꝑdicabile, et e contra ꝑdicabile est ursale, q' ꝑdicabile dicitur de universali et ursale de ꝑdicabili.

Pbr 3tio Prædicabilitas ɔvenit universali

Soli

Soli omni et Semp q̃ ē propria ejus Passio.
Cqntia ptt a Defne proprij. Ans quoad 1mum
pbr: non convenit singulari qa hoc solu de
uno ꝑdicatꝫ, n̄ ursali metaphco, qa de rne
hujus ē esse in multis realr n̄ vo ꝑdicari
q̃ convenit Soli ursali Logico. Ans quoad 2
et 3tiu pbr. Semp verū est dicere qd genus
sit id qd ꝑdicatꝫ de pluribꝫ specie differenti-
bus; species id qd ꝑdicatꝫ de pluribꝫ numero
differentibꝫ et sic de alijs, d genꝫ species
et alia ejusmodi st ursalia Logica q̃ ꝑdica-
bilitas ꝯvenit Semp et omni ursali Logico.
Infertꝫ 1mo Prædicabilitas n̄ ē essea ursalis
Logici. Pbr sine quo ~~res~~ pt concipi ursale
Logicū illud n̄ ē de essea illiꝫ d sine ꝑdica-
bilitate concipi pt q̃ ꝑdicabilitas ef. Ior ptt
nihil em sine sua essea esse et concipi pt.
Nor pbr Pt Inltꝫ concipere naam ꝯmune multis
absq eo quod concipiat eandem ut ꝑdicabile
frlr vg hnē absq eo quod ꝑdicetꝫ de Petro
Paulo ef, q̃ sine ꝑdicabilitate ef. Cqntia ptt
Ans pbr: pt concipi hō absq risibilitate q̃ etiā
naa communis multis vg idem hō absq
ꝑdicabilitate. Cqntia ptt a pari, tam risibilitas
respectu hnis qm ꝑdicabilitas respectu ursalis
Logici st conceptꝫ 2darij. Ans ptt qa essea pt con-
cipi absq proprietate cum illi ꝑsupponatꝫ.
Pbr 2do Prædicabilitas differt frlr ab ursali
Logico q̃ n̄ ē de essea illiꝫ. Cqtia ptt. Ans pbr
Prædicabilitas differt defne ab ursali Logico
q̃ frlr. Ans pbr Ursale Logicū sive ursalitas
ō relao rnis, qua naa ꝯmunis frlr, refertꝫ
ad sua inferiora, ꝑdicabilitas vō ē aptitudo

naæ ad ꝑdicandū de inferioribꝰ ꝙ ꝑdicabilitas.
Unde quemadmodū naa prius concipitꝫ ut una
in multis qm de illis frlr ꝑdicetꝫ (ꝑdicabi-
litas em pullulat ex vi talis naæ sic conceptæ)
ita ursalitas sive rāo frlis Logici ursalis prius
concipitꝫ esse in multis qm sit ꝑdicabilis de
illis; nā nihil ꝑdicatꝫ de alio nisi sit in illo.
ideo em vg albedo ꝑdicatꝫ de pariete qa ē in
illo tanqm in supposito et causa subjectiva.
Infertꝫ 2do Prædicabilitas ꝯvenit ursali Lcō
ꝑ Inltum. Rao tum qa ursale Logicū n̄ datꝫ
a parte rei; tum qa ursale a parte rei est
singulare et incommunicabile multis, ꝙ
ꝑdicabilitas ꝯvenit ei ꝑ rnem.
Confirmatꝫ Authoritte Aristotelis lib. 1. de
aā tex: 8 dicente: Universale aut ē nihil aut posterius
id ē ursale frlr sumptū et ꝑdicabile quod ē ejus pro-
pria passio est post res ipsas ~~pe~~ seu per Intellectum
ꝙ ꝑdicabilitas convenit ursali Logico ꝑ Inltum.
Infertꝫ 3tio Prædicabilitas ē relatio Rāonis ex parte
naæ et ꝑdicabilis ad inferiora. Pbr: Quod n̄ ē a parte
rei ꝺ ꝑ Inltum formatur adinstar relāonis realis
illud est relāo rnis, ꝺ ꝑdicabilitas est talis ꝙ ꝙ Unde
Relatio universalitatis concipitꝫ ab Inltu ex parte naæ
ad inferiora tanqm ad ea in quibꝰ est, ꝑdicabilitas vō tan-
qm ad ea de quibus ꝑdicatꝫ.
Infertꝫ 4to Prædicatio n̄ ē proprietas ursalis Logici. Pbr
de Rāone proprietatis est ut conveniat omni, ut pate-
bit ex controversia de proprio, ꝺ ꝑdicatio actualis n̄
convenit omni Ursali Logico, ꝙ n̄ ē ejus ꝓprietas. Nor pbr
Non ꝯvenit illis speciebus quæ conservantꝫ in unico in-
dividuo, qualis ē Sol luna Phœnix ꝙ qa n̄ ꝑdicantꝫ de
multis actualr ꝙ non convenit omni. Unde artes
ꝑ ly aptū in esse et ꝑdicari definivit ursale, n̄ vō per
ly actu in esse et ꝑdicari.

Artic-

Articulus 3tius

Obijcitur 1mo cond Coonem. Propria passio demonstratur de Subjecto, sed predicabilitas non demonstratur de ursali Logico quod non est ejus proprietas. Jor ptt. Nor pbr: quod ponitur in defnt alicujus, de illo non demonstratur, sed predicabilitas ponitur in defne ursalis Logici quod de illo non demonstratur. Jor est Aristotelis 1mo Poster. Nor ptt qa ursale definitur: quod sit aptum unum inesse multis et predicari de multis. Rt negando Norem 1 argti 2di digdo Norem: sed predicabilitas ponitur in defne ursalis Lci descriptiva concedo, essealis nego Norem, et Cqtiam. Ursale enim non definitur descriptive sed essealr, sic: est unum aptum inesse multis.

Urgebis Esse in multis idem est quod predicari de multis, quod si esse in multis est de defne esseali ursalis Lci, etiam et predicari erit de essentia illius. ~~Respondeo distinguendo Ans~~ Cqtia ptt: Proprietas enim est idem cum eo, cujus est proprietas.

Ans pbr: Hoc ipso quod aliquod ursale est in multis etiam predicatur de illis quod esse in multis idem est quod predicari de multis. Rt digdo Ans Esse in multis idem est quod predicari de multis radicalr concedo Ans; frlr nego Ans et cqntiam. Prius enim in ursali seu in naa aliqua communi concipitur quod sit in multis, qm quod predicatur de illis, qa predicari de multis fluit ex inesse multis.

Instabis Prædicari non pt fluere ex inesse multis quod idem gratis dicitur. Ans pbr illud quod fluit ex alio tanqm ex essea sui subjecti supponit causam ~~ursale~~ realem, sed ursale Logicum, quod dicitur inesse multis non est causa realis cum sit Ens rnis quod predicari est. Rt negdo Ans 1mi argti 2di gido Jorem: illud quod fluit est si fluat sdum rem concedo Jorem si sdum rnem nego Jorem et concessa Nore nego Cqtiam.

Dices Si predicabilitas est ppria passio ursalis Logici

tunc sicut ipsum ursale spectat ad 1 mentis Operationem ita et illa spectaret, sed n spectat q n est propria passio. Ior ptt qa essea et Passio eandem Poam requirunt. Nor pbr Prædicabilitas spectat ad 2dam mentis operaonem q n ad 1mam. Cqntia ptt. Ans pbr: Prædicabilitas importat affirmare s affirmaonem, d hæc e 2dæ operaonis q pdicabilitas q. R negdo Norem 1mi argti 2di ans 3tij digdo Iorem: Prædicabilitas importat affirmare aptitudinalr Concedo, ~~aptitu~~ actualr nego Iorem. Similr diguo norem: Sed hæc e 2dæ operaonis aptitudinalis nego, actualis Concedo Norem et nego Cqtiam.

Obycitz 2do Con eandem Coonem et simul con illatum 1mum: Prædicabilitas e de essea ursalis Logici q n e propria ejus passio. Ans pbr Sine quo 1mo et essealr nequit aliquid concipi, illud e de essea illis sed sine pdicabilitate ursale Logicum nequit 1mo et essentialr concipi q pdicabilitas est de essea ursalis Logici. Ior ptt qa in una quaq re 1mo et essentialr concipitz essea deinde proprietas et acoidentia. Nor pbr Uno eodemq actu Intlz quo naa aliqua communis multis concipitz, concipitz etiam ut pdicabilis de illis q hæc prædicabilitas. R negando ans 1mi argti 2di digdo 2dum punctum andtis: Concipitz ut pdicabilis de illis fundamentalr conceditz, frlr negatz, solum em ursale Logicum concipitz frlr ut e aptum inesse multis, 2dario vo ut e aptum pdicari de multis.

Instabis Per eundem actum abstractionis Intellectus constituitz naa ursalis et pdicabilis

q etiam

q etiam uno eodemq actu Intellus concipitur naa ꝑdicabilis quo et ursalis frlr, p cqns ꝑdicabilitas ē de essea ursalis Logici. R negando Cqntiam quia etiam p eandem actionem producitur hnis rnalitas, risibilitas, existentia et hæcceitas, et tn ex his omnibus sola rationalitas dicitur esse essealis hnis, reliquæ vō proprietates v accidentia. Similr eadē actione producitur Ens et ejus unitas veritas et bonitas, et tn hæc tria n sunt conceptus Ꝛmarij d Ꝛdarius et attributa s ꝓprietates Entis.

Dices Illud ē de essea ursalis Logici p qd ursale Logicum differt a metaphco d p ꝑdicabilitate differt q hæc ē de essea illius. Sor ptt. Nor pbr. Ursale Logicum proprie dicitur ursale in ꝑdicando, sicut metaphcum dicitur ursale in essendo q p ꝑdicabilitate ef. R Negdo Norē Ꝛmi argti, 2di ans. utrumq em ursale pt dici in essendo dummodo per esse in in ursali Logico intelligatur esse rnis sive p Intellu in metaphco vō esse reale sive a parte rei. Quando autē ursale Logicum vocatur ursale in ꝑdicando, dt intelligi descriptive n autē essealr.

QUÆSTIO 6ta

U: Ursale Rectē dividatur in 5 prædicabilia sitq genus ad illa, nec ne?

Occasio hujus quæst. habetur apud Phum lib 1 Topi. cap. 3. ibi. Omnis autē proo et omne problema aut propriū, aut genus, aut accident indicat. Et apud Porphirium Cap. 1. Isagoges ibi: Cum sit

necessariu, et ad Aristotelis Pdicamentorum doctrinam, quid sit genus, quid species, quid differa, quid proprium, et quid accidens, et ad distinctiones etiam assignandas. Euia vo Aristoteles sub nne ursaliu n nisi genera et species videtur posuisse, ut constat ex Disp. Ejus, qm instituit con Platonis ideas, et 1mo de ~~cap.~~ Par. aaliu cap. 3. Proinde merito dubitatur utrum ursale recte dividatur.

Circa 1ma quaestionis Partem 3 st opiones: 1ma e Leuccippi Graeci de Pdicamentis cap 24. Simplici Commentario 6. et gno, Ammonij in Ante Pdicamentis cap 3, Averrois et aliorum docentium duo ttm esse Pdicabilia slt genus et speciem. 2da e Cajetani Cap. de Specie affirmantis plura esse qm 5 Pdicabilia addit em Individuum vagum et Defnem. 3tia e D. Thomae Opu. 48. cap. 1. Scoti quaest. 12. Ursaliu. et in 1. Dist. 8. quaest. 8. et aliorum tenentium ttm 5 esse Pdicabilia, nec plura nec pauciora esse posse.

Circa 2dam quaest. Partem etiam 3 st Opiones. 1ma negans Ursale esse genus ad 5 Pdicabilia et esse quid analogum et haec e Vodij Ammonij Cap de genere, Beati Alberti Magni Tract 2 in Porphirium Cap 9. ~~ami~~ Avicennae in Logica Cap 7. et aliorum. 2da affirmans ursale esse genus ad 5 Pdicabilia; estq. Imunis Thomistarum et Scotistarum. 3tia e quasi media tenens ursale esse quidem genus in ordine ad genus et speciem non vo ad alia 3 Pdicabilia, d analogice se hre ad illa, eo quod videantur inaequalr Pdicari genus em et species immediate Pdicantur de multis, differa vo et proprium mediate.

Deinde

Deinde genus et species ꝑdicantꝫ substantialr, accidens et proprium accidentalr

Artitulus Xmus

Exponuntꝫ Termini

Suppono 1mo. Universale Logicum et ꝑdicabile (de quibꝫ ad ꝑsens) pro eodem hic sumi. Nam licet formalr sumpta distinguantꝫ ut subjectum et sua propria passio sumptum tn ꝑdicabile radicalr idem est qd ursale Logicum. Quae quidem nomina, qmvis ex communi usu loquendi passim usurpentꝫ in concreto id ē ꝑ ly ursale et ꝑdicabile proprie tn et principalr usurpari dnt in abstracto id ē ꝑ ly ursalitas et ꝑdicabilitas.

Suppono 2do ad ursalis Logici rnem et ꝑdicabilis 4 requiri Conditiones: 1ma ē ut sint quid incomplexum sive simplex idq ad diffeam vocum compositarum. 2da ut sit in multis et de multis, idq ad diffeam individuorꝫ. 3tia ut sint quid univocum idq ad diffeam aequivocorꝫ et analogorꝫ. 4ta ut sint ꝑdicatum negativum. hoc em ostendit potius qd res n̄ sit qm quod sit. Differunt autem ꝑdicatum, ꝑdicabile et ꝑdicamentum: qa ꝑdicabile ꝑdicatꝫ de suis inferioribꝫ quaecunq illa sint, praedicatum vo de specie sive de subjecto, jam vo ꝑdicamentum de 1ma substantia.

Suppono 3tio 2plr aliquid pt dici genꝰ: 1mo essealr et ex naa sua. et ita 1mum ꝑdicabile ē genꝰ. 2do accidentalr et denominative, id ē quatenꝰ alicui accidit ꝑ Inltum forma genereitatis a qua denominatꝫ genꝰ. Et sic ursale ut sic ē genus respectu ꝑdicabilium. Unde 1mum ꝑdicabile pt dici genꝰ et species diverso Respectu. Genus essealr et ex naa sua, species vo accidentalr et de-

nominative. Sicq 1mum ꝑdicabile ꝑdicatꝫ de suis inferioribꝫ essealr, ursale vō denominative et accidentalr de 5 ꝑdicabilibꝫ. Sicut vg Paries dicitꝫ esse albus denominative, ipsa vō albedo dicitur esse talis ex naa sua.

Suppono 4to ut aliquid dicatꝫ genꝰ 4 potissimum requiri conditiones. 1mo ut ꝑdicetꝫ de pluribus specie differentibꝫ. 2do ut ꝑfecte ꝑscindatꝫ ab inferioribus, sitq extra rnem illorum. 8tio ut n̄ ꝑdicetꝫ ꝑ prius et posterius, d ex æquo de inferioribus, alias esset analogum 4to ut membra illud dividentia differant ir se essealr.

Suppono 5to ad dignoscendas species alicujus generis accidentalis sive accidentis generici et eorum numerum investigandum necessarium ē ut inveniantꝫ diffeæ divisivæ talis generis. Propria autem et essealis diffea in omnibꝫ accidentibꝫ tam realibꝫ ꝑm rnis sumitꝫ ex proprio et adæquato subjecto; licet ~~ecce tam diffea q~~ cum hac diffea quod accidentia realia habeant subjectum tale cui inhærent et illud denominant realr. Unde dicitꝫ subjectum Inhæsionis. accidentia vō rnis cum habeant subjectum tale quod ttm denominant idq n̄ realr, d ttm ꝑ rnem. Unde subjectum illorum dicitꝫ denominaōnis sive attributionis.

Articulus 2dus

Determinatꝫ Quæstio

Cōo 1ma Universale Logicum recte et adæquate dividitꝫ in 5 ꝑdicabilia Selt in genus speciem differentiam proprium et accidens. Est Porphirij in proæmiali suæ Isagoges, Aristotelis D. Thomæ et aliorum locis Citatis in opinionibus.

Pbr 1mo

Pbr 1mo hæc divisio exhaurit totam naam ursalis Logici q̄ ē recta. Cqntia pt. Ans pbr Naa ursalis Logici ē esse unum in multis et prædicari de multis d hoc utrumq. exaurit pdicta divisio q̄ exhaurit totam naam ursalis Logici. Ior pt ex dictis Nor quo ad 1mum pbr. Esse in multis est esse in illis ut aliquid essentiale vel ut aliquid accidentale, si ut esseale tunc v inest eis ut pars essēæ seu quid incompletum vel ut tota essea, si ut pars tunc v pars poālis et contrahibilis et sic est genus v ut pars actualis et contrahens poalitatem et sic ē diffea si ut tota essea id est ex parte poali et actuali composita tunc erit species. Si vero ut accidentale, tunc v inest necessario et sic ē proprium v accidentaliter sive contingenter et sic ē accidens. nec pt quid amplius cogitari q̄ pdicta divisio exhaurit esse unum in multis. minor principalis quo ad 2dum pbr: Prædicari de multis vel est pdicari de illis in quid v in quale. si in quid tunc v de pluribus specie differentibus et sic est genus v de pluribus numero differentibus et sic est species; si in quale tunc v in quale essentiale et sic ē diffea; v in accidentale id v convertibile et ab essea fluens et sic ē proprium v non convertibile nec ab essea fluens sed mere contingenter se habens nec pt quid amplius colligi q̄ pdicta Divisio exhaurit totum pdicari de multis.

Pbr 2do Compositio metaphca et Logica proportionatur compositioni phcæ hæc em e fundamentum illius, d in compositione phca 5 ttm reperiuntur scilt maa fra compositum proprium quod consequitur fram, et accidentia quæ consequuntur maam g et in compositione metaphca et Logica 5 pdicta reperiuntur; et quidem genus ht se ut maa, diffea ut fra, species ut ex his compositum, proprium quod ab intrinseco jungitur essea, et accidens quod jungitur extrinsece, sic sit g et pdicatio quæ consequitur compositione erit 5plx.

Infertur 1mo. Etiam ursale metaphcum recte et adæquate dividitur in 5 species. Rao qa etiam ursale metaphcum e aptum inesse multis d 5 modis unum pt inesse multis scilt vel ut tota essea v ut pars essea poalis sive incompleta v ut pars completa et actualis v ut accidens sive proprium sive contingens g ef.

Infertur 2do Nec defitio nec individuum vagum nec Ens nec accidens pdicamentale pt dici ursale Logicum et pdicabile. rao 1mi qa definitio e vox complexa ursale autem dt esse incomplexum. Rao 2di qa individuum vagum n sfeat aliqm rnem omunem abstractam et pcisam a singularibus d immediate sfeat ipsa singularia sub disjunctione vg quidam homo sfeat aut Petrum aut Paulum. Rao 3tij qa Ens e analogum, ursale autem dt esse.

esse univocum. Rao qti qa accidens pdicamentale ē transcendens q nec definitio.
Coō 2da Ursale frle est genus ad 5 pdicabilia. ita D. Thomas 1mo con gentes Cap 3 et communiter Thomistæ cum Scotistis.
Pbr 1mo Ursale pdicatz de 5 pdicabilibus univoce q ē genus ad illa. Cqtia a conditionibus generis ptt Ans pbr. Quinq pdicabilia participant rationem ursalis Logici æqualiter q de illis pdicatz ursale univoce. Cqntia ptt qa ad rnem pdicationis univoce requiritur ut æqualiter id est et sdum rem et sdum nomen et sdum eandē nominis rnem pdicatum dicatz de subjecto Ans pbr. illa æqualiter participant rnem ursalis formalis Logici quæ æqualiter includunt respectum ad plura d 5 prædicabilia æqualr includunt respectum ad plura q æqualiter participant rnē ursalis frlis. Nor pbr Posse inesse pluribus absq dependentia unius ab alio de illisq pdicari absq ordine prioris et posterioris est æqualiter includere respectum ad plura d 5 prædicabilia sic se hnt q æqualr includunt respectum ad plura slt ad sua inferiora.
Pbr 2do Ursale frle inest multis specie differentibus sclt 5 prædicabilibus et pdicatz de illis q est genus ad illa. Cqntia ptt Id enim solum ē de rne universalis frlis ut insit multis ratione essēæ et pdicetz de illis rne proprietatis. Ans pbr quo ad 1mum: 5 pdicabilia diversas hnt diffeōs specificas frles

q ursale frle inest illis tanqm specie differentibus. Ans pbr. generi competit esse in differentibus specie in quid, speciei in differentibus numero in quid, diffeæ in quale essentiale, Proprio in quale accidentale convertibile, accidenti in quale accidentale non convertibile q 5 pdicabilia diversas hnt diffeas specificas. Ans superius quo ad 2dum pbr. Ursali frli competit proprietas generis scilt pdicari de multis specie differentibus q 5 pdicabilia rne ursalis frlis specie differunt q de illis pdicatur tanqm de specie differentibus. Ior ptt. Nor etiam manifesta, tum qa pdicabilia hnt diversas differentias specificas ut dictum immediate, tum qa unum quodlibet illorum ht infra se individua rnis solo numero distincta ut dicetur infra.

Infertur 1mo Ursale frle ad 5 pdicabilia non est genus supremum nec infimum q intermedium. Rao 1mi qa ad 5 pdicabilia assignatur aliud genus supremum scilt Ens rnis sive 2da intentio ut sic. Rao 2di qa ir ursale et 5 pdicabilia mediat aliud genus id est pdicabile in quid quod e immediatum genus ad diffeam, mediatum vo adhuc ad proprium et accidens. Rao 3tij ex se ptt q universale n e genus supremum nec infimum.

Infertur 2do Universale frle pcise sumptum non pdicatur

non ꝑdicatꝫ de 5 ꝑdicabilibꝫ essentialr v ac-
cidentalr d abstrahendo ab utroq rao qa pt
esse ꝑdicatio essealis v accidentalis et n esse
ursalis d identica vg Petrus e hic homo hec
albedo est hec qualitas qmvis ursale frle ꝑ-
dicetꝫ de genere specie et diffea essealr de pro-
prio vero et accidente accidentalr hec
tn ꝑdicatio n est immediata d mediata
immediate em solu ꝑdicatꝫ de pluribꝫ specie
differentibꝫ quibus etiam immediate inest

Articulus 3tius

Solvuntꝫ Objectiones

Obijcitꝫ 1mo Con. 1 Cogne: adstruendo pauciora
qm 5 prædicabilia. Tot st ꝑdicabilia quot
st ꝑdicata d ꝑdicata non sunt 5 q nec
ꝑdicabilia, cqnter divisio ursalis n e recta
Nor pbr authoritte Aristotelis 1mo top Cap
4 ubi 4 ttm assignat ꝑdicata slt genꝰ
definitionem proprium et accidens q
ꝑdicabilia n st 5. Rꝫ Ngdo Iorem qa ut
supra dictum diversa est ratio ꝑdicati et ꝑdica-
bilis ꝑdicatum em dicitꝫ respectu speciei quæ
cum respectu sui dici n possit, etiam n pt nu-
merari inter ꝑdicata: ꝑdicabile vo dicitꝫ respe-
ctu inferiorum qui respectus sive ordo cu
sint 5plx etiam ꝑdicabilia erunt 6. Rꝫ
2do explicando Authoritte Aristotelis: ille
enim loco citato n enumeravit ꝑdicata

ursaliu de suis inferioribus sed tm illa ex quibus problemmata dialectica sive Proones conficiuntur ita ut cum hæ pari modo ex specie et diffea constituantur, compendio usus sub ly definitionis speciem et diffeam intellexit.

Instabis Quidqd Pdicatur aut Pdicatur essealr v accidentalr q Pdicabilia tm sunt duo. Cqntia ptt. Ans pbr. Ad esse sequitur Pdicari, sed quidquid inest multis aut inest essetialr aut accidentalr q quidqd Pdicatur est. R digdo Ans tmi Argti Quidqd Pdicatur est immediate Nego Ans; mediate concedo Ans. Immediate em ursale Pdicatur de pluribus specie differentibus abstrahendo ab esseali et accidentali Pdicatione ut dictu in illatu 2do. R 2do digdo idem Ans Quidqd Pdicatur tanqm de speciebus sub alternis sive sdum modos generaliores Condtur Ans; tanqm de speciebus infimis sive sdum modos specialiores ngtur Ans et Cqntia. Sic em ursale Pdicatur de pluribus tribus Pdicalibus specie infima differentibus ut patebit ex sequentibus Disput.

Dices Si ursale frle Pdicaretur de 5 Pdicabilibus tanqm de speciebus infimis tunc deberent dari plura Pdicabilia D hoc e cond Coone q et Responsio 2da. Sequela Joris pbr Genus subdividitur in genus summum subalternum, et infimum, species in speciem

Subalternam

Subalternam et infimam sive athomam, si-
militer diffea, propriu, et accidens, dividi
possunt q' si ursale ef. R. Negdo Sequelam
Joris 1mi Argti, idi digdo Ans: Genus Subdivi-
ditur Sumptu maalr sive metaphce Condo
Ans; Sumptum frlr sive logice nego Ans et C.
Idem em modus essendi in multis et pdi-
candi de illis competit generi summo Sub-
alterno et infimo, tam em insunt et pdi-
cantr p modum totiq poalis, idem de specie
diffea, et cæteris dicendum.
Obycitr 2do Cond eandem Coone adstruendo plu-
ra qm 5 pdicabilia. Modi pdicandi sequun-
tur modos essendi sed modi essendi sunt
plures qm 5 q' et modi pdicandi. Jor videtr
esse omnis apud Phos. Nor pbr pdicamen-
ta sunt 10 q' et modi essendi st 10. Ans
patebit infra. Cqntia clara qa ex modis essen-
di constituuntr pdicamenta. Prætera
Aristoteles lib 4. metaph. cap. 4. docet tot esse
partes ursales quot sunt species Entis
d 10 sunt species Entis sclt dicta pdi-
camenta q' etiam 10 pdicabilia quæ st par-
tes ursalis. R. digdo Jorem Modi pdicandi
sequuntr modos essendi absolute sive pro-
maali nego Jorem, comparate sive pro frli id ē
rne Connexionis Superioris ad inferiora
Concedo Jorem et similr digno Norem sed

modi essendi st plures absolute et promaali
Concedo, comparative et pro frli Nego Norem
et cqtiam. Modus em pdicandi sequitur modum
essendi n quomodocunq sed pro frli, qd
cum ttm cplx fieri possit etiam 5 erunt
species ursalis selt 5 pdicabilia.

Instabis Atq. etiam pro frli sive comparative dan-
tur plures modi pdicandi q solutio n valet. Ans pbr
Anima et punctum frlr pradicantur de suis in-
ferioribus selt de hac v illa Anima de hoc v illo
puncto d anima et punctum ad nullum ex 5
modis pdictis reducuntur q plures modi pdicandi
dantur etiam pro frli. Nor pbr Animat n pdicatur ut
genus qa n e pars frlis n ut species qa n est es-
sentialr totum n ut diffea qa n est quale es-
sentiale sed quid esseale n ut proprium v acci-
dens commune qa e substantia similr dices
de puncto q anima et punctum ec. R Ngdo Ans
xmi argti, 2di Jorem. Rao negaonis qa ut aliquid
sit ursale ut pdicabile dt esse Ens completum
anima autem et punctum st Entia in-
completa per cqns n hnt veram rnem pdica-
bilis directe, hnt tn reductive idq ad speciem.

Urgebis Etiam diffea vg rnale e quid incomple-
tum et tn est vere pdicabile q ly incomple-
tum n tollit rnem pdicabilis p cqns anima
et punctum licet sint incompleta sunt

tamen

tamen pdicabilia. R. digdo Cqns: Ergo ly in-
completus est quod dicit determinate parte
essea n tollit rne pdicabilis Concedo Cqntia
quod hanc n dicit ex parte rei conceptae
n tollit rnem pdicabilis nego cqntia. Quia
g diffea dicit determinate parte essea il-
lius de quo pdicatur licet sit quid incompletus
est tn pdicabile jam vo anima et punctu
neq dicit totam esseam, neq parte illius de
quo pdicatur. Anima enim n est hujus et illius
animae pars neq punctum hujus et illius
puncti: et ideo n possunt dici pdicabilia.
Promovebis Argtum Praeter diffea specifica datur
generica distinctu ab illa constituens pdicabi-
le g tn dantur plura pdicabilia qm 5. Cqntia
pt. ans pbr Datur genus constituens distinctu
pdicabile a specie g etia diffea generica dt con-
stituere distinctu pdicabile a diffea specifica.
Cqntia pbr: Ideo genus constituit distinctum
pdicabile a specie qa pdicatur de pluribus differentibus
specie in quid, sed etia diffea generica pdicatur
de pluribus differentibus specie in quale quid
g diffea generica est. R. Ngdo ans. 1mi argti,
2di Cqntia, 3tij causalem: n ideo em id fit, sed
ideo qa species pdicatur de pluribus numero
differentibus, ut dicens totam illorum esseam: ge-
nus vo de pluribus differentibus specie ut di-
cens partem illorum essea contrahibilem

quod n̄ valet de diffca qa hæc sive sit generica sive specifica semp ꝓdicatꝫ ut dicens solam partem esseæ illorū de quibꝫ ꝓdicatꝫ et sic generica non constituit distinctū ꝓdicabile a specifica.

Replicabis. Quod modis dicitꝫ unum oppositorum tot modis dicitꝫ et aliud ut docet Phus sed singularia quæ st opposita ursalibꝫ sunt plurima g̃ et ursalia erunt plurima ꝑ cqns n̄ 5. R̄ digdo Iorē: Quod modis dicitꝫ unū ꝗ quæ st opposita sdum unam eandemq̃ rnem Concedo Iorē: quæ sdū diversā nego Iorē. Sive Quæ sunt opposita frlr id ē quot sunt sfcaones unius oppositi, tot debent esse et alteriꝫ Concedo Iorem, quæ st opposita maalr id ē tot dnt esse subjecta maalia et supposita uniꝫ quot et alteriꝫ Nego Iorē. Patet hoc vg in nigro et albo quæ qa sunt opposita frlr ideo quot modis dicitꝫ unum tot modis dicitꝫ et alterū, n̄ tn omnino requiritꝫ tot esse supposita alba quot st nigra, aut e contra. Concessa Nore diguo similr Cqns: Ergo et ursalia dnt esse plurima sumpta fundamentalr et quo ad existentiā Concedo; sumpta frlr sive quatenus induunt aliqm intentionē universalitatis et ut aliquomodo possunt ꝓdicari nego Cqntiā.

Obijcitꝫ Con Coonē cdā. Ursale n̄ æqualr ꝯvenit 5 ꝓdicabilibꝫ g̃ n̄ ē genus ad illa. Ans ꝓ

Ursale

Ursale p prius convenit generi speciei et differentiæ quia essealr. p posterius vo proprio et accidenti g̃ n̄ æqualr. R Ngdo Ans 1mi Argti 2di digdo; Ursale p prius est ex parte diffeārum Concedo Ans; ex parte gris sive ipsius ursalis ut sic nego Ans et Cqntiam. hoc em abstrahit ab utroq. nihilq. in suo conceptu esseali involvit nisi quod sit aptum inesse multis et pdicari de multis. Tale autem inesse et pdicari ovenit tam illis quæ essealr qm quæ accidentalr insunt et pdicantr, proinde inæqualitas ex parte differentiarum n̄ tollit æqualitatē rnis genericæ. Quod ptt etiam vg in aali quod licet p inæquales diffeas sive p rnale et irrnale contrahatr æqualr tn participatur.

Instabis Substantiæ et accidenti nil ē univocum g̃ si ursale pdicatr essealr sive substantialr et accidentalr de pdicabilibus n̄ pt esse univocum ad illa. R digdo Ans Substantiæ et accidenti nil est univocum in genere Entis Concedo Ans; in genere pdicabilis Nego Ans. Vel ut alij loquuntr nihil est univocum sdm esse reale Concedo Ans; secundum esse intentionale Nego Ans et Cqntiam.

Urgebis Nullum transcendens pt esse genus ad sua inferiora cum ab ejs n̄ possit pscindi pfecte d ursale ē transcendens ad substaā et accidens cum de illis pdicetr g̃ ursale n̄ ē genus. R digdo Iorē: Nullum transcendens est quod transcendit sua inferiora essealr et a parte rei

Concedo; qd transcendit accidentalr ꝑ rnem et denominative solū Nego Iorē. Tale em transcendens cū ꝑveniat ab intellectu pt attribui etiā Summis generibꝫ pro genere. Similr distincta Nore Nego Cqtiā. Ꝝ 2do digdo Norē; Sed ursale transcendit Substaam et accidens ursale maale quod imbibitꝫ in 10 ꝑdicamentis Concedo; frle qd ē Superiꝫ ad 10 ꝑdicamenta Nego Norē et cqntiā.

Quaeres 1mo An ursale in actuali ꝑdicatione de Subjecto Singulari maneat ursale nec ne? Anteqm respondeatꝫ ad quaesitum:

Suppono 1mo Praedicationē incomplexā (de qua ꝑcipue procedit hoc quaesitū) esse 3plcem: Identicam in qua idꝫ de se ipso dicitꝫ v sdum idem Nomen ut hō ē hō, v sdū Nomen Synonimum ut gradius ē ensis. Disparatā in qua ꝑdicatū cū Subjecto nullā ht connexionē ut Petrus ē lapis. Et mediā in qua ꝑdicatū connectitꝫ Subjecto Sufficienter.

Suppono 2do Praedicatio identica alia ē frlr talis qdo ex vi Sfcaonis Terminorū idꝫ sfcat unus quod et alter ut in dicto exemplo: ho ē hō. Alia maalr identica qdo sfcaones st diversae ꝺ realitas sive Entitas est eadꝫ ut vg actio ē passio, albū ē Substantia, sic cum respectu uniꝫ ejusdemꝫ Subjecti

dicitꝫ

dicitur album ē dulce, sic in Deo justitia ē misericordia.

Suppono 3tio ꝑdicatio media (in qua ꝑdicatū ht connexionē cum subjecto n̄ tn omnimodam identitatem enuntiatur de ipso) ē etiā 2plx. alia directa quando id quod ht rn̄em fre estq. superius ponitur pro prædicato id ~~est~~ vō quod habet rationem materiæ estq. inferius ponitur pro subjecto. Et hæc ꝑdicatio directa v est absoluta sive formalis sive essentialis in qua ꝑdicatū est superius et essentiale subjectū, ut hō est aal. v est accidentalis sive connotativa in qua ꝑdicatū est superius sed extra esseam subjecti, sive sit entitative substaā ut in hac Proone: Annulus ē aureus, sive accidens proprium ut hō ē risibilis sive accidens commune ut hō ē albus, alia vō ꝑdicatio media est indirecta in qua e contra id quod ht rationem maæ et est inferius ꝑdicatur de hoc, qd ht rnem fre et est superius ut cum dicitur. Aal est hō. His suppositis respondendo ad quæsitum dico:

Dico Ursale in actuali ꝑdicatione de subjecto singulari manere ursale. Est Connibricensiū et aliorū plurimorum.

Pbr 1mo In actuali ꝑdicatione ursalis de subjecto singulari manet nāa confuse cognita ita ut ex parte ꝑdicati appareat pluralitas sin-

gularitatū q̄ in tali p̄dicaōne manet ursale.
Ans pbr: quando dico Petrus ē hō ex parte p̄di-
cati pure repr̄sentatr̄ esse hn̄is, singularitas
vō tenet se ttm ex parte subjecti q̄ ex par-
te p̄dicati manet naa humana confuse co-
gnita. Ans pbr Si n̄ ttm ex parte subjecti d̄
etiā ex parte p̄dicati repr̄sentaretr̄ singu-
laritas sequeretr̄ hanc proonē: Petrus ē homo
et similes esse prorsus identicas, sed hoc est
falsum q̄ singularitas ttm se tenet ex par-
te subjecti. Sequela Joris pbr. Tunc Proo est
identica q̄do p̄dicatū et quo ad rē et quo ad
modū p̄dicandi ē prorsus idē cū subjecto, sive
q̄do idē p̄dicatr̄ de eodr̄ modo eodr̄, sed ~~et~~ in
dicta Proone hoc fieret q̄ ex. Nor pbr quando
dico: Petrus ē homo, si ly homo sicut realr ē
contractus, ita etiā frlr repr̄sentaretr̄ esse
contractus ad individuationē Petri tunc illa
naa contracta repr̄sentaretr̄ esse solius Petri, et
nullius alterius individui humani de Petro
em̄ solum p̄dicaretr̄ naa humana p̄ Petrei-
tatē contracta, sed Petrus et naa humana
p̄ Petreitatē contracta st frlr idr̄ q̄ idr̄ p̄dicare-
tur de eodē et modo eodē, siq. idē esset dicere:
Petrus ē homo ac Petrus est Petrus n̄ solū
quo ad rem sfcatam sed etiam quo ad mo-
dum sfcandi.

Pbr 2do Assertio. Ursale in actuali p̄dicati
one

one manet abstractum a differentijs in esse objectivo q manet ursale; Ans pbr: in hac pdicatione: hic hō ē aal, ly aal eodē modo obycitur intellectui quo obyciebatur solitarie acceptum sed solitarie acceptum obyciebatur abstractum a differentijs q et in actuali pdicaone. Ior ptt qa alias ursale n semp esset unum aptum in esse multis et pdicari de illis.

Pbr 3tio Exercitium proprietatis n destruit essentiam sed actualis pdicatio ē exercitium proprietatis ursalium q n destruit ursalitatem. Ior ptt in risu et risibilitte. Nor ex quæst. p Cqns ursale manet in actuali pdicatione.

Confirmatur. Hæc duæ Proones: Petrus ē hō et Petrus ē hic hō, differunt manifeste sed hoc n aliunde fit, nisi qa in posteriori explicice concipitur singularitas ex parte pdicati in priori vō n nisi obscure maali et identice, q in priori Proone est ursale pdicatum.

Confirmatur 2do. Quando dico v Petrus v Paulus n ē hō, falsa ē Proo, quando vō dico: v Petrus v Paulus n ē hic homo, vera ē Proo, q quemadmodum in 2da Proone est pdicatum singulare ita in 1ma pdicatum ursale.

Obijcitur Cont determinaone quæsiti. Ursale in actuali pdicaone de subjecto singulari identificatur singularitati qa de illa affirmatur q

n̄ manet ursale. R. Ngdo Cntiā: Licet em verificatr de re ut ē a parte rei, n̄ tn prout transit ad aliū statū, sclt prout ht esse in intu; nam etsi affirmatr de singulari, adhuc tn ē superior et communis, nec ē inconveniens naā communē identificari singularitati cū n̄ sit communis suppoone communi distributiva d confusa et virtuali: ut vg dicendo Petrus ē hō, n̄ est sensus hic: Petrus ē omnis hō, sed hic: Petrus ē hic v ille hō.

Obycitr 2do cōn idē. Ursale in actuali pdicaone determinatr ad hoc v illud particulare q̄ n̄ manet ursale. R. digdo Ans. Determinatur extrinsece id est applicatr ex parte objecti sit rei ad subjectū aliquod particulare p actū Judicij affirmantis licet sit pcisum et separatū a differentijs Concedo ans, determinatr intrinsece id ē ita ut n̄ maneat naa omunis in pdicato ex parte modi pdicandi, sed sola diffea particularis Nego Ans et Cntiā. Pro alijs Objectionib Sovepi

Adverte 1mo actū pdicationis sive Judicij licet sit simple et indivisibilis frlr virtualē tn esse 2plcē, idē quo ad vim repsentandi æquivalere duobus realr distinctis actibus, adeoq. n̄ repugnare illi ut respectu subjecti sit clarus et n̄ pcisivus ex

parte

parte vō. pdicandi confusus et pcisivus. Sicut
n̄ implicat ut aliqs actus virtualr oplx ten-
dat ex parte subjecti in aliquid creatum; ex
parte vo pdicati in increatum. Quodsi dicamus
ctum pdicaonis sive Judicij esse ex duobus
actibus, quorum unus sit apprehensio subjecti
alter pdicati, ita ut his duobus simul sum-
ptis, prout constituunt unum actum Judicij corro-
spondeat identitas subjecti cum pdicato p mo-
dum objecti, tunc facile salvatur p diversitte
apprehensionum psens difficultas, dicendo
quod selt idem actus Judicij sit clarus ex par-
te subjecti, et confusus sive ursalis ex parte
Prædicati.

Adverte 2do. Ad hoc ut aliqua Proo particu-
laris sit vera vg hæc Petrus ē hō, n̄ requiri
ut totum hæc quod pdicatum maalr et impli-
cite ac extensive importat, adæquate identi-
ficetur cum subjecto sic em oā individua hu-
mana deberent identificari cum Petro, d
sufficit qd identificetur inadæquate, et sdum
id quod importat frlr explice et intensive.
Illud autē importatum st sola pdicata esse
alia naæ vg humanæ sfcata in omuni p
hanc vocem: hō, et convenientia obus indi-
viduis.

Adverte 3tio. Ursale in actuali pdicaone
de subjecto singulari manere solum ursale

quo ad modum predicandi ex vi repsentaonis
n̄ quo ad modum essendi sive quo ad rem predicatam ex vi verificaonis.

Adverte 4to In hac Proone. Petrus ē hō ex parte subjecti clare repsentari singularitatem n̄ vō ex parte predicati. vel si ex parte utriusq dicatur clare repsentari, tunc diversa claritate, nam ex parte subjecti repsentatur claritas vi cujus Petrus discernitur ab alijs individuijs humanis, ex parte vō predicati vi cujus discernitur ab individuijs aliarum specierum.

Adverte 5to Quando tam subjectum qm predicatum ē ursale, sive unum sit magis latepatens qm aliud, sive æque latepatens n̄ perdi ursalitatem abstractionis: qa in his vg Proonib hō ē aal, hō ē risibilis manet naa confuse cognita ex parte utriusq termini.

Quæres 2do Utrum Intentiones tam 1ma qm 2da predicentur de se ipsis invicem, v de alterutris, et quomodo.

Suppono 1mo. Intentio quæ ex vi Nominis nihil aliud est nisi in aliud tendentia, sumitur 2plr. 1mo pro actu voluntatis tendentis in aliquem finem p aliqua media. Et in hoc sensu pertinet ad Phos et Theologos morales, ut Intentio audiendi concione ut anima paseatur verbo Divino. 2do sumitur pro actu Inltus cui proprie competit attendere et intendere. Et in hoc sensu

pertinet

pertinet ad Phos speculativos, estq 2plx. Alia
Formalis quæ ē actus Inltus sive cognitio ap-
prehendens Objectū vg cognitio qua apprehen-
ditur hō quod sit aal rnale. Alia Obiectiva quæ
est res ipsa cognita ut hō aal ef. Utraq hæc
Intentio sive Notio est 2plx. 1ma et 2da. Inten-
tio 1ma Objectiva est res considerata sdum
ea quæ ipsi ꝯpetunt a parte rei. Sive ut alij
dicunt est Objectū 1mariū Inltus et reale ut
hō aal ef. Intentio Objectiva 2da est res cogni-
ta sdum ea quæ ipsi competunt dependenter
a reflexione mentis. vel sdum denominatio-
nē qm accepit ex eo qd sit cognita. Sive ē Ob-
jectum Inltus 2darium ut hō cū dicitur species
v Subjectum in aliqua Proone. Intentio frlis
1ma est cognitio rei sdum ea ꝑdicata quæ ipsi
competunt independenter a Reflexione Inltq
Sive ē Actus Inltus directq. Intentio frlis 2da
est actio mentis reflexa sive quæ versatur
circa Intentionē 2dā objectivā. Sive est ten-
dentia Inltq in Objectū 2dariū, ut cognitio ho-
minis quod sit species.
Suppono 2do quod utraq Intentio Objectiva
sit tā 1ma qm 2da sit 2plx; Sive sumatur 2plr
in concreto et in abstracto; sive quod idem
est Termini utriusq Intentionis ir quos fit
ꝑdicatio alij sunt concreti alij abstracti.
Concreti dicuntur qui sfcant simul frā et
Subjectū tā in genere Substantiæ ut ho
aal ef. qm in genere accidentis realis ut
albū, dulce ef. qm etiā in genere accidentis

rnis ut genus species. Abstracti dicuntur qui sfcant solam fram sine subjecto sive substantialem ut humanitas, aalitas &c sive accidentalem realem, sive accidentalem rnis. Vel etiam quae sfcant totam esseam absq inferioribus ut humanitas, aalitas, albedo, dulcedo, genereitas, specieitas.

Suppono 3tio quod concreta in genere substantiae sint Entia p se, in genere vo accidentis sint Entia p accidens, quantum ad modum sfcandi licet quo ad rem sfcatam n sint Entia p accidens; qa principalr sfcant fras in ordine autem subjecta in quibus st fra. Unde haec proo: ho e albus, aequivalet huic: ho e habens albedinem.

Suppono 4to sdum D. Thomam opusc: 69. Concreta ab abstractis differre 1mo qa abstracta st talia p se ipsa; nam albedo p se ipsam e albedo. Concrata vo st quae dicunt subjectum et fram. 2do qa abstracta sfcant fras simplces puras et impermixtas. Concrata vo fras ut st in subjecto et sic permixtas illi et accidentibus alijs. 3tio qa abstracta sumuntur ut partes in quantum sfcant id quo aliquid est, Concreta vo sumuntur ut tota inqntum sfcant id quod ht fram.

Suppono 5to Non esse hic sermonem de abstractione partiali sive frli et de terminis sic abstractis, sed de abstractione totali et

de terminis

de Terminis sic abstractis, ē autē abstractio totalis qdo fra abstrahitur a Subjecto id est consideratur sine illo vg humanitas Petri sine Petro. Totalis vō est qdo tota aliqua naa abstrahitur a suis inferioribus omnibus, id est concipitur sine illis, ut humanitas sine omnibus Individuis humanis. his suppositis:

Dico 1mo. In Divinis et transcendentibus abstracta de Concretis, et concreta de abstractis recte pdicantur vg in Divinis Deitas ē Deus, et e contra, Deus ē Deitas, sic in transcendentibus recte dicitur Ens ē bonū et Entitas est bonitas, sicut etiam bonitas bonitas ē Ens, et Ens ē bonitas. Ratio 1mi. quia in Divinis oā st idem, ubi n̄ obviat oppositio relativa. Ratio 2di. qa etiā Transcendentia imbibuntur in ultimis differentijs rerū nec possunt pscindere perfecte a suis inferioribus.

Dico 2do. Pro Prædicaone Terminorū 1mo intentionaliū in substantijs creatis 3 regulæ assignantur. Pbr per enumeraone.

1ma Regula ē in substantijs creatis concretū vere et frlr pdicatur de concreto, sive sit superius ad subjectū, sive illi æquale. dicimus em hō ē aal, et hō ē rnalis.

2da Regula Termini substantiales 1mæ intentionis abstracti n̄ pdicantur de concretis nec concreti de abstractis. Unde n̄ recte dicitur, ho ē aalitas; v humanitas est aal.

3tia Regula In substantijs abstractum de abstracto n̄ recte ꝑdicat. unde ista ꝑdicaõ humanitas ē aalitas n̄ ē recta. aliqui dicunt, qd etiã abstractum de abstracto possit ꝑdicari in substantijs, si sumant specificative, n̄ vo si reduplicative. Rao 1mi, qa abstracta specificative sumpta hnt rnem totiꝰ respectu inferiorum, cum ea includant implicite et in potentia, quidqd subjectum includit actu. Rao 2di. qa abstracta reduplicative n̄ hnt rnem totiꝰ respectu inferiorum, qa ꝑscindunt perfecte ab inferioribus.

Dico 3tio. Prædicaõ ir concreta et abstracta accidentalia 1mæ Intentionis realia, ht etiã 3 Regulas. enumerant:

1ma in accidentibꝰ realibꝰ concretum vere et formalr de concreto ꝑdicat, in quo est ejus fra vꝰ hõ ē albꝰ, albũ ē dulce.

2da In accidentibꝰ, quando abstractum ē de essea alteriꝰ abstracti, sive sit superiꝰ sive æquale, tum identice qa frlr ꝑdicat de illo. Patet in his exemplis: Albedo ē color, Logica ē Scientia. Si vo n̄ fuerit de ejus essea, n̄ pt vere ꝑdicari: qa falso diceret, albedo est extensio.

3tia In accidentibꝰ abstractum n̄ ꝑdicat de suo concreto, nec Concretum de abstracto. falso

enim

enim diceretur, album ē albedo v. e contra.

Dico 4to Cum 2dæ Intentiones respectu 1marum habeant se ut accidentia respectu substantiarum, sequuntur Regulas accidentium realium. Unde 1ma Regula de Prædicatione 2darum Intentionum ē hæc: Intentio 2da in concreto prædicatur de 1ma in concreto, sed n̄ in abstracto. Unde recte dicitur aal ē genus, male vo aal ē genereitas. 2da regula, 2da Intentio in abstracto n̄ prædicatur de 1ma in abstracto, si fuerit substantia, bene vō si fuerit accidens. qa falsō diceretur humanitas ē species, aalitas ē genereitas, bene vō albedo ē species, quantitas ē genus supremum, ratio ē quia ad hoc, ut 1ma Intentio denominetur a 2da, duo requiruntur, scilt qd sit Ens completum, et qd sit Ens p se, quæ conditiones tm reperiuntur in abstracto accidentis in in concreto substantiæ.

Dico 5to Prædicationis 2darum Intentionum de se ipsis 4 dantur regulæ. enumerantur. 1ma Regula, 2da Intentio, quæ ē de essea alterius, vere prædicatur de illa, tam in abstracto qm in concreto. unde recte dicitur, genereitas ē ursalitas, et genus ē ursale. 2da. Intentio 2da quæ pugnat cum alia, n̄

pt de illa pdicari nec in concreto nec in abstracto; falso em diceretur, genereitas ē specieitas, genus ē diffea.

3tia. Quando plures 2dæ Intentiones inst eidem Subjecto, et n̄ pugnat una cum alia, erit ir illas vera pdicao in concreto, d n̄ in abstracto. unde vere dicitur, Subijcibile est pdicabile genus ē species subalterna. Sed falsō Subijcibilitas ē pdicabilitas, genereitas ē specieitas subalterna.

4ta Quando una 2da Intentio é capax denominationis alterius, pt hæc Sumpta in concreto pdicari de illa Sumpta in abstracto. Unde vere dicitur, universalitas est genus, genereitas ē species ursalis.

Dico 6to. 1ma Intentio nullo modo pt pdicari de 2da. Rao ē, qa ē Subjectum illius et inferior, jam vo Intentio 2da est Superior, tanqm forma denominans 1mam Intentionem.

Dices con 1 regula assertionis 2dæ. Prædicatum dt continere oa quæ st in Subjecto, sed aal n̄ continet oa, quæ st in homine, tanqm suo Subjecto, qa ho continet rationalitte, qm n̄ ɔtinet aal, q concretum de concreto n̄ vere pdicatur. R. digdo Norem: Si aal sumatur sdum sua attribu

ta

ta essealia pcise, et prout separatu p
Inltum, ab omni participante transeat
Nor. Si aal sumatz ut totu confuse continens
inferiora negatz Nor et Cqtia. Quia sic aal
dicit, id quod pt hre aalite; sub qua parti-
cula quod pt hre comprehenduntz oes dif-
feae, slt rnalitas et oes aliae, quae possunt
conjungi cu aalite.

Quaeres 3tio qualis denominatio e ursale, s
quomodo naa realis dicitz ursalis.

Suppono 1mo Denominationem esse 2plcem in-
trinsecam et extrinsecam. Intrinseca e quae pro-
venit a fra existente in re denominata, sicut
paries dicitz albus ab albedine in se existente.
Extrinseca vo e quae provenit a fra existente
in alio subjecto; sicuti paries dicitz visus a vi-
sione quae e in oculo, Res cognita dicitz a
cognitione quae e in inltu. Et sic paries vi-
sionis, res cognitionis, n e subjectu sed tm
Terminus ad quem terminatz cognitio et
visio. Unde psens quaesitu ht hunc sensum:
An universalitas denominet naam reale
vg hominem intrinsece, an vo extrinsece.

Suppono 2do Praesens quaesitum n tm p-
cedit de ursalibg sed etia pt procedere et
de omnibg Entibg rnis quomodo denomi-
nant naam realem et p omnes men-
tis operationes ut vg quomoda naa realis

vg hó in prima mentis operaone dr̃ spe-
ciès, quomodo idem hó dicitur ꝑdicatum v subjectum in 2da operaone; Item quomodo idem hó major v minor, v medius terminus in 3tia mentis operatione, an scilt intrinsece an vo extrinsece. his suppositis:

Dico Ursale n̄ est extrinseca sed intrinseca denominatio sive naa realis denominatur ꝑ rnem ursalis intrinsecè n̄ vo extrinsece. Est D. Thomæ 1 par. quæst. 6. Art. 3. ad 3tium. et opusc. 62. ubi dicit: Quod n̄ Ens n̄ ht in se unde cognoscatur, sed cognoscitur inqntum inltus sfcat illud cognoscibile.

Pbr quo ad 1mum. Nulla 2da Intentio existit realr intra v extra inltum g nulla 2da Intentio, et ꝑ cqns nec ursalitas est denominatio extrinseca. Ans ꝑtt. Cqntia pbr. Denominatio extrinseca ē Ens reale sive existat realr extra inltum ut esse visum, sive in inltu ut esse cognitum g nulla 2da q.

Confirmatur Eadem fra cognitionis reddit potentiam cognoscentem, et denominat objectum cognitum, sed ut denominat Poam cognoscentem ē realis, g etiam ut denominat objectum cognitum erit realis. P.

Pbr quo ad 2dum. Intentio 2da facit qd res cognita intrinsece dicat relationem ad suum correlativum g intentio 2da et ꝑ Cqns ursalitas est denominao intrinseca.

Cqntia

Cqntia ptt. Ans pbr Quando Inltq cognoscit aal cu ordine ad inferiora ex hujusmodi cognitione resultat in ~~at~~ aali ordo ad species, qui cu illi n̄ oveniat a parte rei d̄ ttm prout objicitq Inltui est Ens rnis ē Intentio 2da ursalitis, d̄ talis ordo et respectq ē intrinsecus ex vi 2dæ Intentionis generis, cujus naa ē respicere plures species et pdicari de illis q̄ intentio 2da facit qd res cognita intrinsece dicat relationem ad suum correlativu, et p cqns consistit in denominatione intrinseca.

Infertq 1mo generalr loquendo nullu Ens rnis consistit in denominaone extrinseca d̄ in Entitate ficta admodu frē intrinsecæ objecta denominante. ē Arist. 6. metaph. D. Thomæ locis citatis. Pbr Ens rnis dt esse contradistinctu ab Ente reali quod ht esse a parte rei ante inltum, sed quidqd aliud assignatq pter frā fictā quæ ē ttm objective in iltu ē aliquid reale a parte rei q̄ Ens rnis consistit in quada Entitate ficta.

Infertq 2do Etiā quo ad existentiā Ens rnis n̄ consistit in denominaone cogniti prout esse cognitu dicit puram denominatione extrinseca. Rao qa denominatio

extrinseca ē realis, ut ptt ex prob. assert. q̄ n̄ pt esse existentia Entis rnis. Cqtia ptt. qa existentia dt esse in eodē genere cū essea.

Infertur stio Dantur denominaones extrinsece. Rao qa quotiescunq. aliquid ht denominationē novā absq. ulla fra sibi intrinsece inhærente, illa denominao dt esse extrinseca, d defacto multa hnt denominaones novas absq. ulla fra nova q̄ tales denominaones st extrinsece et p cqns dantur.

Obyciturcon assertionē et simul con illatū tmū. Terminare actū Inltus ē solū denominatio extrinseca, d Ens rnis dicitur terminare actū Inltus, q̄ Ens rnis et p cqns ursale est denominao extrinseca. Major ptt ex dictis qa paries visus ideo dicitur denominari extrinsece qa terminat Actū videndi q̄ etiā a pari ideo dicitur ursale et Ens rnis quodlibet denominao extrinseca, qa terminat actū Inltus. Nor pbr: Obyci Inltui nil aliud ē qm terminare actum Inltus sed ursale et quodlibet Ens rnis consistit in esse objectivo q̄ terminat actū Inltus. R Negando Norē cū suæ probnis Jorē. quando em dicitur q̄d essea Entis rnis consistin in esse objectivo n̄ ē sens, frlis, ita ut Obyci s

attingi

attingi rē ab Intu, sit Ens rnis essealr, tale em obijci datr a parte rei, q̄ ē sensus causalis, quatenus ex eo, qd res attingatr ab Intu vg naa humana resultat quiddam esse fictū sit relao ipsius naa ad sua inferiora et sic de cæteris, in quo esse ficto et n̄ in hac attingentia stat Ens rnis

DISPUTATIO 2da

De universalibus s Prædicabilib, in particulari, et primo quidem de genere.

Quoniā genus 1mū locū tenet in p̄dicabilia proinde post ursalia in communi, 1mo agendum est de genere.

QUÆSTIO 1ma

U. Genus recte et Essentialr a Porphirio definiatr; et quod sit definitum ejus definitionis.

Occasio hujus quæstionis ex parte 1mi habetr apud Phum 4. Met. Tex. 4. dicentem: Solius speciei esse propriā defnēm, qui

deinde lib. 1. Top. Cap. 4. dicit: genus autem est quod de pluribus et differentibus specie in eo quod quid est predicatur. Ex parte vero 2di habetur occasio presentis quaest. lib. 4 met. cap. 12. ibi: quare definitum est cujus rationem definitionem esse dicimus. Opiniones circa 1mum punctum est 4. 1ma est asserens genus nullo modo posse definiri. 2da est Scoti quaest. 14 et 15 ursalium docentis genus definiri defne esseali allata a Porphirio. Idem tenet Cajetanus quaest 1 de gre et alij. 3tia est Beati Alberti magni Tract 1 Praedicabilium Cap 3: genus nullo modo posse definiri defne esseali sed quidditativa sed solum descriptiva. 4ta est D. Thomae Opusc. 48. Tex. 1. Cap. 2. et 3. ubi Sanctus Doctor non negat genus posse definiri essealiter sed tn defnem ejus a Porphirio allatam docet ttm esse descriptivam. Circa 2dum vero punctum Opiniones est 5. 1ma est nominalium statuentium pro definito generis hanc vocem genus. 2da est Ruvis docentis definitum ~~fe~~ defnis gris esse quid aggregatum sive compositum ex naa et 2da Intentione. 3tia est Jabelli ~~de~~ Cap de gre, Toleti, Soncinnatis, et aliorum tenentium definitum defnis generis esse naam ut connotat 2dam Intentionem. 4ta est Soti et aliorum affirmantium definitum esse solam 2dam intentionem. 5ta est D. Thomae et Discipulorum ejus docentium

centiũ definitũ defnis gris esse 2dã Intentionem — 1 — — prout connotat naam ita ut intentio 2da principalr frlr et in recto definiatz, naa vo denominative et in obliquo.

Articulus 1mus

Exponuntz Termini

Suppono 1mo Non esse hanc quæstionẽ de genere grammatico nec de Rhetorico ut sumitz pro genere demonstrativo deliberativo et Judiciali, nec de Politico ut sumitz pro stirpe aut cognaone, ut dicitz genꝰ Romanum, Lechiadũ ꝛc Sed de Logico solũ id ẽ pro eo cui subyciuntz species et quod ꝑdicatz de pluribꝰ specie differentibꝰ.

Suppono 2do Genꝰ a Porphirio definiri 2plr. 1mo sic: Genus ẽ id sub quo collocantz species Sed hæc definitio ñ videtz esse exacta! 2do sic: Genꝰ ẽ id qd ꝑdicatz de pluribꝰ specie differentibꝰ in eo quod quid est.

Suppono 3tio In genere sicut et in alijs ꝑdicabilibꝰ 5 considerari. 1mo Subjectum id ẽ naam quæ denominatz vꝰ aalis. 2do fram denominantẽ, id ẽ 2dã Intentionẽ vꝰ genereitatem. 3tio Compositũ s aggregatũ ex utroq. quod æque includit tam naã qm 2dã Intentionẽ. 4to naam ut connotantẽ 2dam Intentionem ita, ut naã sumatz principalr et in recto. Intentio vo

2da in obliquo et denominative e contra
Intentionem 2dam ut connotantem naam ita
ut Intentio 2da sumatur principaliter et in
recto, naa autem in obliquo et denominative.
Et quidem in presenti non est Disputatio de subje-
cto et fra precise sumptis; certum enim est illa
non posse hre rnem definiti in defne generis.
Nam ut ipsum accidens ita nec illius defnia
convenit subjecto essealiter sed tm accidentaliter,
cum tn nihil sit alicujus male esseale
et intrinsecum qm sua definitio, nec fra
2da Intentio in abstracto pt de mul-
tis specie differentibus ut pote, qa non est in
illis predicari.

Suppono 4. In predicaone esseali s quidditati-
va predicabilium Intentionem 2dam vg genereitatem
predicari ut quod naam vo ut quo,
et sic definitum defnis generis vg genere-
itas est ut quod naa vo ut quo, sicut
vg albedo ht se ut quod disgregare visum
quo ad essealem rnem talis disgregaonis
subjectum vo ut quo. Iam vo in predicati-
one accidentali et denominativa naa vg
aal predicatur ut quod, Intentio vo 2da gene-
reitatis ut quo, et sic naa pt dici defi-
nitum ut quod, 2da vo Intentio genere-
itatis ut quo. Sicut etiam subjectum album
dicitur ut quod disgregare visum accidenta-
liter et denominative, fra vo albedi-

nis

nis ut quo.

Articulus 2dus

Determinatur Quaestio

Coo Genus a Porphirio recte definitur definitione 2da. Est ad mentem Aristotelis loco supra citato, D. Thomae Opusc 18 Tra. 1 Cap 2. et aliorum.

Pbr Coo Illa definitio est recta quae partim convenit cum alijs partim distinguitur ab illis, sed Defnio generis sic se ht q' e recta. Ior ptt a Legibus bonae defnis quae requirunt ut in omni defne sit aliquid in quo conveniat definitio cum alijs teneatq locum generis et aliquid, qd faciat definitum ab alijs differre teneatq locum diffeae.

Nor pbr Defnio gris p particulas id quod pdicatur quae ponuntur loco generis, convenit cum alijs pdicabilibus p particulas vo de pluribus distinguitur ab individuo, p particulas specie differentibus a specie, p particulas in eo quod quid e a diffea, proprio et accidente, q definitio generis partim convenit cum alijs partim distinguitur ab ijsdem. Addunt aliqui Incomplete p quod itidem distinguitur a specie quae pdicatur p modum esseae completae.

Infertur 1mo Dicta definitio generis non e essealis

d descriptiva. ē Porphirij cap de genere, D. Thomæ Opusc. 48. cap. 2. et ꝯmuniter Thomistarū cōn Scotistas. Rao, Dicta definitio datꝫ ꝑ proprietatem q̄ n̄ ē essealis. Cqntia ptt: Proprietas em n̄ ē extra esseam rei. Ans pbr. Dicta definitio datꝫ ꝑ ꝑdicari, sed ꝑdicari s ꝑdicabilitas ē ꝓprietas ursalis ut supra dictū, q̄ dicta definitio datꝫ ꝑ proprietates.

Infertꝫ 2do In dicta definitione descriptiva generis illa; genus est quod ꝑdicatꝫ de pluribꝫ specie differentibꝫ in quid, ponitꝫ genꝰ maalr acceptū, id ē naa quæ sfcatꝫ ꝑ illā particulā quod. Rao, qa in defne accidentiū concretorū subjectū ponitꝫ loco generis, subjectū in hac defne ponitꝫ ut accidens rnis concretū q̄ in defne ejus subjectū ponitꝫ loco generis. Subsumo sed genꝰ maalr sumptū s naa ht se ꝑ modū subjecti ad 2dam Intentionē sive ad genus frlr sumptū q̄ in hac defne generis genus maalr sumptū, sive naa, quæ sfcatꝫ per illā particulā quod, ponitꝫ pro definito.

Coo 2da Definitum in definitione generis ē Intentio 2da in ꝯcreto ut connotat naā. ita D. Thomas 5 met. lect. 9. et 8 met. lect. 1. et communiter oes Thomistæ.

Pbr 3plr. 1mo Definitio q̄ris (ut et aliorū ꝑdicabilium de quibꝫ sic dicta, dnt proportionalr intelligi) ē proprie Logica, q̄ id in illa ē definitū, quod spectat ad Logicam. sed 2da Intentio prout connotat naā tanqm fundamentum spectat ad Logicā q̄ 2da Intentio est

definitum

definitum in defne gris, n̄ ꝑcise d̄ prout connotat naam.

Pbr 2do Illud ē definitum in defne gris, qd frlr primario et ꝑ se nomine generis sfcatꝫ, d̄ frlr primario et ꝑ se sfcatꝫ 2da Intentio in concreto connotans naam q̄ 2da Intentio q̄.

Nor pbr: In accidentibꝫ realibꝫ concretis fra denominans ē id, quod frlr primario et ꝑ se significatꝫ, ut docet Phus Cap de Substaa, q̄ etiam in accidentibꝫ rnis quale ē genꝫ 2da Intentio in concreto frlr primario et ꝑ se sfcatꝫ. Cqntia ptt: qa definitiones accidentium rnis proportionantꝫ definionibꝫ accidentium realium. Ans pbr exemplo albi corporis qd n̄ rne sui sed rne fræ scilt albedinis frlr et xmario dicitꝫ disgregare visum, rne vo sui tantum connotative inqntum scilt ē ꝑfectum tali fra, q̄ in accidentibꝫ realibus.

Pbr 3tio Illud est Definitum in definitione gris cui competunt ꝑdicata frlia et quidditativa quæ in defne explicantꝫ, d̄ 2dæ Intentioni gris prout connotat naam competunt ꝑdicata formalia et quidditativa quæ in defne explicantꝫ q̄ intentio 2da q̄ Iorptt qa in hac vꝫ Defne homo est Substantia corporea vivens, aal, rationale, ideo hō ē definitum frle, qa ei competunt dicta ꝑdicata frlia et quidditativa.

Norpbr Prædicata frlia et quidditativa gris st, quod genꝫ sit ursale, quod sit in multis specie differentibꝫ quod referatꝫ ad multos species, sed hæc ꝑdicata ꝯpetunt 2dæ Inten-

oni generis connotanti naam q̄ 2dæ Intentioni ex Ior ptt ex dictis. Nor pbr Ideo naa ursalis dicitur esse in multis et referri ad species qa ht fram ursalitis et relaonis ad sua inferiora sed fra ursalitis et ejus relatio st 2da Intentio q̄ hæc ꝑdicata ꝯpetunt 2dæ Intentioni connotanti naam.

A

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obyeitur cond. x Coond. Dicta generis defnio ꝯpetit alij a definito q̄ n̄ ē recta. Ans pbr: Competit Enti, defnioni, animæ, differentiæ et speciei q̄ competit alijs a Definito. Cqntia ptt. quia hæc omnia n̄ st genus. n̄ enim Ens ē genus, qa hoc ē transcendens n̄ definitio, qa hæc ē quid complexum, non anima, qa hæc ē quid incompletum, quæ omnia repugnant gri, differentia vo et species st distincta ab illo. Ans pbr: Ens ꝑdicatur de pluribus specie differentibus in quid, ut cum dico: ho ē Ens, Leo ē Ens, definitio ꝑdicatur in quid de ōbus quibus convenit, ut cum vg ad quæsitum quid ē ho? R̄ ē aal rnale. Anima ꝑdicatur de vegetativa sensitiva, et rnali, tanqm de specie differentibus. Diffea ꝑdicatur de specie in quid, qa ē ꝑdicatum ejus esseale. Species ꝑdicatur de Individuis in quid, q̄ dicta Definitio competit Enti, animæ, defni, differentiæ et speciei. R̄ Negdo Ans xmi Argti et 2di, 3tij digdo quo ad singula puncta. quo ad

xmum

mum: Ens pdicatur de pluribus analogice Concedo, univoce nego. Deinde n̄ solum pdicatur in quid sed etiam in quale, invenitur enim tam in pdicatis quidditativis qm in qualificativis. Ut em̄ ad interrogaonem quid ē hō? recte R̄ esse Ens; ita ad interrogaonem qualis ē hō? recte dico esse Ens. Quo ad 2dum: Definitio pdicatur in quid p modum totius esseæ tanqm quid complexum Concedo; p modum partis poalis et tanqm quid incomplexum quod ē de ratione generis nego. Quo ad 3tium R̄: Anima pdicatur tanqm Pars actualis et quid incompletum concedo tanqm integra naa et quid completum nego. Quo ad 4 R̄: Diffea pdicatur de specie in quid ex parte ttm rei sfcatæ concedo, ex parte rei sfcatæ et modi pdicandi nego. Sic em diffea pdicatur in quale. nam sicut p accidentia qualificatur et determinatur actualr subjectum, ita suo modo qualificatur essealr genus p differentias, quas Aristoteles. 5. met. cap. 27. vocat qualitates generis. Genus autem non solum sdum rem, sed etiam sdum modum pdicandi pdicatur in quid. qa sfcat aliquid p modum determinabilis. ad 5tum R̄: Species pdicatur in quid dicens totam esseam completam actualr concedo, dicens partem esseæ aut totum poale nego; Sic autem pdicatur genus selt tanqm totum poale, n̄ autem tanqm totum actuale.

Instabis ex Parte Responsionis quo ad 4tum: Dif-

ferentia pdicatꝫ in quale ex parte modi pdicandi ut responsum, sed etiam genꝰ pdicatꝫ in quale q̃ tn defnio gris competit diffeæ, ꝑ cqns n̄ ē recta. Nor pbr. In pdicamento substantiæ genera et species vocantꝫ idæ substantiæ, sed idæ substantiæ pdicantꝫ in quale ut docet Phus Cap. de Substaa. Tex. 4. ubi dicit: Scire quale quid et addit quod genus et species circa substaam qualitatem determinant. Rꝫ Negdo Norē. xmi argti, idi digdo Norē: sed idæ substaæ pdicantꝫ in quale consideratæ respectu xmarum quæ st ut subjectum sustentans idas tanqm pdicata superiora Concedo, consideratæ respectu naæ et quidditatis qm constituunt Nego. Licet em respectu subjecti sive suppositi omnis fra etiam essealis ht se ꝑ modum qualitatis, n̄ tn respectu naæ qm constituit. Et sic genꝰ pdicatꝫ solum in quid n̄ vō in quale: qa n̄ in ordine ad suppositum constituitꝫ, sed in ordine ad naturam.

Urgebis Dq. contra particulas: pdicatꝫ de pluribꝰ specie differentibꝰ. Genus pdicatꝫ de pluribus numero differentibꝰ q̃ defnio ejus, quæ dicit quod pdicatꝫ de pluribꝰ specie differentibꝰ n̄ est recta. Ans pbr: aal ē genꝰ sed hoc pdicatꝫ de Petro Paulo et alijs individuijs numero differentibꝰ: recte em dico: Petrus ē aal, Paulꝰ ē aal ꝛc ge genꝰ pdicatꝫ ꝛc.

Rꝫ digdo

Rx digdo Ans: Genus pdicatr de pluribus numero differentibus immediate Nego, mediate id ē mediante specie Concedo ans et Nego Cqtiā. Similr digdo Norē 2di argti cū sua Probne. Genus em immediate pdicatr de pluribus numero differentibus quae st immediata ejus tanqm rne hujus constituitr esse in ordine pdicabilis.

Obijcitr con Coonē 2da. Illud ē definitū in definitione generis quod definitio principaliter explicat, sed Definitio naam principalr explicat g naa n̄ vo Intentio ut connotat naam est definitum. Jor ptt. Nor ē Aristotelis x Top. cap. 4. et Porphirij Cap. de genere, qui allata defnione generis subjungunt exemplum de aali: sed aal sfeat naā g et definitio definit naam. Rx Ngdo Norē xmi argti, authoritte Aristotelis et Porphirij digdo: Subjungunt exemplum de aali tanqm subjecto, quod connotatr in Obliquo ex modo definiendi et in quo exercetr definitio Concedo; tanqm principali definito et in recto, Nego.

Instabis Atq. naa est tanqm principale definitum g Solutio n̄ valet. Ans pbr: Illud est principale definitum quod solum pdicatr de specie differentibus, d Sola naa pdicatr de specie differentibus in quid n̄ vō Intentio 2da, g naa est tanqm principale definitum. Jor pt. Nor pbr: Hae

pdicationes: hō ē aal, Leo ē aal, st rectæ et e contra hæ: hō ē genus, Leo ē genus, n̄ st rectæ; et utræq. sunt generis de speciebꝫ, sed priores st naæ posteriores st 2dæ Intentionis q̄ sola naa pdicatꝫ de specie differentibꝫ in quid. deinde 2da Intentio generis ht se solum ut ratio, p̄ qm̄ naa generis pdicatꝫ de specie differentibꝫ q̄ ꝯ.
R4 Ngdo ans 1mi argti, 2di gdo Iorē: Illud ē principale ꝯ quod prædicatꝫ in quid frlr et essealr Concedo Iorē; quod pdicatꝫ denominative et accidentalr Nego Iorem. Similr diquo Norem: Sed sola naa pdicatꝫ frlr et essealr Nego Norē; denominative et accidentalr, quatenus accidit illi fra genereitatis Concedo norem et Nego Cqntiam. In concretis em accidentibus sicut sola fra sfcatꝫ in recto, ita etiā sola definitꝫ in recto subjectum vero habet se ex modo sfcandi ut denominatꝫ et in obliquo. Unde qa Intentio 2da in defne generis ē fra genereitatis naa vo subjectum, ideo etiā Intentio 2da pdicatꝫ frlr et essealr in recto naa vo solum denominative et in obliquo.
Urgebis. Sicut aliquid inest multis ita et de illis pdicatꝫ, cum ad esse insequatꝫ dici de, sed naa generica vg aal frlr et essealr inest speciebus, n̄ vō Intentio 2da; qa alias

homo

homo frlr et essealr esset genus q̃ etiam naa frlr et essealr prædicatꝫ de speciebus ꝑ cqns n̄ ttm denominative et accidentalr. ℞ Negdo Jore: qa cum aliud sit ꝑdicari essealr, aliud accidentalr ideo ut aliquid ꝑdicetꝫ essealr n̄ requiritur ut sit in illis, sed sufficit quod referatur ad illa; e contra vo ut aliquid ꝑdicetꝫ accidentalr denominativeq dt esse in illis, cū accidentis sit inesse proprium qualiter ꝑdicatꝫ naā.

Replicabis Soli naæ competit frlr esse genꝰ sicut corpori frlr competit esse album a fra albedinis q̃ sola naa frlr ꝑdicatꝫ, ꝑ cqns n̄ denominative. ℞ digdo Ans: Soli naæ ꝯ si ly frlr sumatur a fra intrinseca nego Ans; si ab extrinseca Concedo Ans et nego Cqntiā. Sicut Corpori fra albedinis est extrinseca, ita naæ fra genereitatis; ex qua denominatꝫ genus.

QUÆSTIO 2da

U: Genus ꝑdicetꝫ de specieb, v ut totū v ut pars?

Occasionem hujus quæstionis dedit ipse Phus ꝛ Poster. Cap. 4. ubi docet Integram definitionem et singulas ejus partes ꝑ se ꝑdicari de definito e contra vo ꝛ Top. cap. 4. dicit partes definitionis prædicari de definito. Genus autem est pars

Definitionis ut Phorphirij cap de specie inquit: totum enim quod est ē genus.

Opiniones sunt hic duæ. 1ma docens genus prædicari de speciebus n̄ solum ut totum sed etiam ut partem componentem speciem eo, quo esseale sit parti metaphysicæ quod sit quod est totum, et ita tenet Scotus quæst. 16ta prædicabilium, quæst. 47ma Commentarij in Logicam. 2da tenens genus solum prædicari de speciebus ut totum. ē Aristotelis 2do Poster. cap. 8. et 5 metaph. D. Thomas opusc 480 Tract. 1. cap. 4. de Ente et essea, et aliorum imo attestante Masterio Disp. 4. de Ursalibus. quæst. 1. art. 1. num. 60mo, etiam ipse Scotus videtur hanc sententiam tenere loco citato.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo Genus quodlibet præter universalissimum, supra quod n̄ ē aliud genus 2plr posse considerari. 1mo per ordinem ad superiora vg aal per ordinem ad Vivens, corpus, substantiam. 2do per Ordinem ad inferiora vg idem aal per ordinem ad hominem, Leonem, bovem etc. Si 1mo modo consideretur ē totum actuale id ē actu includens partes, scilt, genus et differentiam ex quibus actu componitur vg Vivens et sensibile ex quibus componitur aal, n̄ quidem reali

compositione

Compositione quæ ē unio realr distinctorū, sed Compositiōne rnis quæ ē unio rne distinctorū. Si vo 2do modo consideretr Genus, tunc sumitr 2plr. v ut totum poale, v ut pars. Ut totum poale sumitr quando sfcat quid superius, sive naam abstractam ab inferioribus et per diffeas contrahibilem ut est vg aal abstractum ab hne, bcone et alijs speciebus: ad quas p proprias diffeas contrahitr. Ut Pars vo n̄ quidr phca, sive ut ē maa et fra, sed metaphca sumitr, qdo cum diffea componit totū idq v actualr, et dicitr pars actualis, ut aal cum rnali componit hnem. v potentialr et dicitr pars poalis qdo scilicet ē in poa ad componendū totū.

Suppono 2do Genus vg aal qdo sumitr ut pars excludere diffeam vg rnale, cum de rne partis sit excludere compartem, quæ quidem exclusio vocatur abstractio frlis. quando vō sumitr ut totum poale n̄ excludit inferiora, sed ea in poa contineat: alias si excluderet de illis frlr pdicari n̄ posset, sed solum ab illis abstrahitur, quæ abstractio dicitr totalis seu universalis, id ē superioris ab inferioribus. Et hanc doctrinam applicare oportet etiam diffeæ, de qua ut et de genere ē discurrendum eodem modo; cum hæc sit etiam pars speciei et totum poale ad sua inferiora, de quo toto, n̄ autē de actuali psens currit quæstio. Totū em actuale potius ē species quo ad genus.

Articulus 2dus

Determinatꝫ Quæstio

Coõ. Genus (idem dicendum de diffea respectu inferiorum) non ꝑdicatꝫ de speciebus ut pars sed ut totum potentiale. ē Porphirij cap. de specie dicentis: ideo genus ꝑdicatꝫ de specie, qa est totum quoddam: idē docet Aristoteles 2do Poster. cap. 8. D. Thomas cap. 4. de ente et essea.

Pbr 1mo Ut aliquid ꝑdicetꝫ de alio dt saltim confuse et in poa continere illud, sed genus ut pars sive poalis sive actualis n̄ continet etiā confuse et in poa species, g̃ sic sumptum n̄ ꝑdicatꝫ de illis, sed ut totum poale. Ior ptt. Nor pbr: Si genus ut pars contineret confuse et in poa species, contineret etiam differentias, sed genus ut pars n̄ continet diferentias, g̃ neq species. Sequela Ioris ptt: qa diffea ē pars essealis speciei, unde si genus ut pars contineret species, contineret etiam et diffeas. Nor pbr: Genus ut pars excludit diffeam ut dictum supposito 2do alias, ꝑdicaretꝫ de illa frlr, veraq esset frlr hæc ꝑdicaõ: aal ē rnale, sed hoc ē falsum ut ptt, g̃ genus ut pars n̄ continet diffeas.

Pbr 2do Qua ratione ē aliquid ursale ea ratione ꝑdicatur, sed genus ē ursale n̄ quatenꝰ ē pars, sed quatenus ē totum poale, g̃ etiā hac rne ꝑdicatꝫ de speciebus. Ior ptt modus em ꝑdicandi sequitꝫ modum essendi. Nor pbr: Ad rationem ursalis requiritꝫ abstractio totalis, sed

pars

pars n̄ pt abstrahi a toto, sed solum p̄scindi ab illo, q̄ genus est ursale &c.

Pbr 3tio Nulla pars pt p̄dicari de suo toto q̄ neq. genus de speciebus sumptum pro parte. Cq̄ntia ptt: Sic em sumptum genus vg aal solum dicit principium sentiendi quemadmodū diffeā scilicet rnale principium ratiotinandi præcise. Ans ē Phi. 7. met. et D. Thomæ Cap. 3. de Ente et Essentia. et Rao ē qa mala ē hæc vg p̄dicatio in recto: hō ē maā, aut hō ē caput q̄ &c. R̄ Sanches digdo Ans: nulla pars p̄dicatr de suo toto pars esseæ, quales st partes phcæ Concedit Ans; pars quidditatis quales st partes metaphysicæ vg alias Logicæ, sclt genus et diffea Negat Ans. Tales em partes st quoddā totū, nec possunt sine ratione totius intelligi. Sed:

Contra Nullum totum componit aliquid p̄ se cum alio toto, ex pluribus em actibus, sive entibus in actu n̄ constituitr 3tium, alias tale compositum esset aggregatum, et sic vg genus ut est pars, esset totum, similr et diffea ut ē pars esset totum, cum poneret speciem ut totam, q̄ et partes metaphysicæ n̄ habent se ut quid totum. Cq̄ntia ptt: Genus em (idē dic de diffea) non p̄dicatr ut pars sed ut totum. R̄ iterū Sanches Nullum totum componit aliquid per se cum alio toto, totum Phcum Concedit Iorē; metaphysicum negat Iorem. Sed:

Contra Si totum metaphcū componeret aliquid aliud cum alio toto, tunc compositio metaphca

ex genere et diffea n̄ esset vera in suo genere compositio, sed hoc ē falsum, q̄ et illud. Sequela Ioris ptt: qa vera compositio dt fieri ex duabꝰ partibus, quarum una sit ut poa, altera ut Actꝰ, sicut communiter docet Phus, sed nullum totum pt habere rationem solius poæ, v̄ solius actus, qa ex eo aliquid dicitꝫ totum, q̄d constat ex poa et Actu, q̄ si totum metaphcū contineret ef. Nor etiam 1mi argti ptt: qa conclusio metaphca s̄ Logica terminatꝫ ad verū totum sclt ad speciem, q̄ falsum est, quod Conclusio metaphca n̄ sit vera compositio in suo gr̄o.

Infertꝫ 1mo Genus contractum p̄ diffeam ad speciem non pt de illa p̄dicari in recto. Rao qa tale genus dicit partem actualem; nec est quid superius specie, q̄ ef.

Infertꝫ 2do licet genus ex parte rei p̄dicatæ non explicat nisi partem quidditatis illius rei, de qua p̄dicatur, ex parte tamen modi concipiendi prædicatꝫ ut totum. Ratio qa quando dico: hō ē aal, nomine aalis solum explicatꝫ raō fræ sensitivæ quæ ē tm pars quidditatis et n̄ omne quod ptinet ad esseam hominis aut alteri, speciei. modus tn quo p̄dicatꝫ aal implicite involvit n̄ solū fram sensitivam sed etiam fram raonalem qdo p̄dicatꝫ de hac: et fras aliarū specierū qdo de illis p̄dicatꝫ et propter hanc rnem genus simplr ē totū.

Infertꝫ 3tio Genꝰ n̄ continetꝫ in defne ut

poale

pcale totu sed ut pars. Rao qa genus cu rne
continet in defne, qua denotat gradum quen-
dam distinctum a gradu quem denotat dif-
ferentia. Siquidem ex his duobus gradibus fit unu
definitu q. ex.
Infertur 4to Genus immediata relatione illaq
unica refertur ad oes species. Rao 1mi qa genus
definitur p relaone ad species q immediata rela-
tione ad illas refertur. Ans pt ex dictis. Cqntia
e Aristotelis. 6. Top. cap. 2. docentis Relativum
t suum primu et immediatum correlativu
definiri, et Phorphirij Cap. de specie dicentis
genus et speciem esse invicem definita.
Rao 2di qa in omnibus speciebus e unica sdum
speciem ratio terminandi relaonem generis
id e ratio quidditatis et sdum esseam quae
e unica in omnibus speciebus q genus uni-
ca relaone refertur ad omnes species. Deinde
qa principium ad sua principiata unica
relatione refertur jam autem genus e prin-
cipium specierum ut docet Porphirius q ad
illas unica relaone refertur.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Objicitur 1mo con Coond. Genus ex naa sua dicit
partem q n pt pdicari de speciebus ut totum.
Ans pbr. Genus cu diffea componit speciem
tanqm aliquid totum q genus ex naa sua di-

cit partes. Cqtia ptt: nullum em totum pt componere aliquid cum alio toto nisi forte compositum sit p aggregationem. Rq digdo Ans Genus ex naa sua dicit partem ex parte rei conceptae qm sfcat Concedo; ex parte modi concipiendi nego Ans, et cqntiam. Deinde qdo dicitur nullum totum pt componere Rq digdo quatenus e totum concedo quatenus pars nego.
Instabis Genus n pt concipi ut totum g neq ex parte modi concipiendi pdicatur ut totum. Ans pbr Si genus posset concipi ut totum, posset esse totum, alias talis dceptus esset mere figmentum, d genus n pt esse totum g nec pt concipi ut totum. Nor pbr Omne totum e perfectius suis partibus Sed genus n e pfectius specie et diffea quae dicuntur ejus esse partes g genus n pt esse totum. Ior e axioma. Nor pbr Genus e quid contrahibile et poale species vo e quid actuale, similr genus e quid determinabile, diffea autem determinans g genus n e perfectius etc. Rq Ngdo Ans xmi argti 2di digdo Norem, Sed genus n pt esse totum actuale Concedo Norem; totum poale nego Norem et Cqntiam. Deinde 3tij argti digno etiam Norem, Sed genus n e pfectius pfectione actuali Concedo Norem; pfectione poali nego Norem et Cqntiam.
Urgebis Genus e quid incompletum unde etiam pdicatur de pluribus specie differentibus

in quid

in quid incomplete, q̄ n̄ pt esse totū quod etiam poale. R̄ digdo Ans genus ē quid incompletum ex parte hujus quod sefcat Nego. ex parte pfectionis qm explicat et exprimit Concedo Ans et nego Cqtiā. Genus em licet sfcet totā rem n̄ tn eam explicat totalr. Unde inqntū totū sfcat, ē completū; inqntū vo n̄ exprimit rem totalr ē quid incompletum. Unde etiam dicitr pdicari incomplete.

Obycitr 2do con Coone. Genus ē pars defnis speciei q̄ pdicatr de specie ut pars n̄ ut totū Cqntia ē Aristotelis π Top Cap 4 dicentis: Partes definitionis pdicari de definito. Ans pbr. Incompletū ē pars sed genus ut ingreditr defnem speciei ē quid incompletū q̄ ē pars defnis speciei. Deinde qa n̄ pt ingredi defnem nisi in ratione partis. R̄ negdo Cqtiā 1mi argti Authoritte Aristotelis digdo: Partes defnis pdicantr de definito ffrlr nego; maalr sive specificative, ut st tota quædam, quæ confuse continent quid quid in definito reperitr concedo. 2di etiā argti digdo Nord. Sed genus ē ex pte rei sfcatæ Concedo; ex parte modi concipiendi et pdicandi nego Norem et cqntiā. Sic em dicit totā ejus essea de quo dicitr.

Instabis Genus ut ē pars defnis ē pars me-

taphca, d partes metaphcæ ꝑdicantꝫ frlr de toto, g' et genus. Jor ptt. Nor pbr: Partes metaphcæ sfcant totũ compositũ g' frlr ꝑdicantꝫ de illo. Cqntia ptt ad ꝑdicaonẽ em frlem ñ aliud requiritꝫ ut ptt ex dictis. Rꝫ Negdo Norem xmi argti 2di digdo Ans partes metaphcæ sfcant totũ compositũ si sumantꝫ sine mutua ꝑcisione unius ab alia concedo Ans: si sumantꝫ cũ tali ꝑcisione neg Ans et cqtia. Nam sic spectatæ ñ continent implicite quidquid ẽ in quidditate totius cqnter ñ ꝑdicantꝫ frlr de illo, d tantũ ut a se mutuo ñ ꝑscindunt, qua rne ñ st partes, d tota poalia.

Instabis 2do nulla pars pt ꝑdicari ꝑ modum totius, pars em ut pars ñ ẽ totũ, sed pars etiam metaphca ẽ vera pars g' ñ pt ꝑdicari ꝑ modum totius etiam poalis. Rꝫ dgdo Jorẽ: Nulla pars ꝑ phca quæ ẽ proprie pars Concedo; metaphca quæ ñ ẽ proprie pars, sed solũ gradus indistinctus ab alio, diversæ ttm designationis ut docet D: Thomas de Ente et essea nego Jorẽ et Cqntiã. Hæc em sine ꝑcisione sumpta optime et ꝑ modũ totius ꝑdicatꝫ licet cũ ꝑcisione sumpta sit, et concipiatꝫ ut pars.

Urgebis Genus sumptum cũ ꝑcisione alterius compartis ꝑdicatꝫ de specie g' tn genus ut

ut vera

ut vera pars et n̄ totū ꝑdicatꝫ. Cqntia ptt
t' Ans pbr Si genus sine ꝑcisione compartis
ꝑdicaretꝫ de specie n̄ distingueretꝫ ab illa, d
hoc n̄ ē dicendū g' ꝑdicatꝫ cū ꝑcisione. Seque-
la Ioris pbr: Species ꝑdicatꝫ ut totū sine ꝑci-
sione alterius partis g' si ꝯ. Rꝫ negando Ans
xmi argti 2di digdo Sequelam. Si genus ꝯ
ꝑdicaretꝫ ut totum esseale qualr ꝑdicatꝫ species id est
ut dicens totā et completā rei esseam Concedo
Sequelā; si ut totum ~~essea~~ poale nego Sequelā et
Cqntiā. Genus em ut dictum n̄ ut totū esseale
Sed ut totum poale ꝑdicatꝫ et quidem Si n̄ ex par-
te rei Sfcatæ qua rne dicit unum ttm quiddi-
tatis specifice constitutivum; certe ex parte
modi sfcandi et concipiendi.

Urgebis 2do aal consideratā ut pars importat et
continet in poa species et earum diffeas g'
poterit de illis ꝑdicari Si non ut pars actualis,
saltim ut pars poalis n̄ vō ut totum. Rꝫ digdo
Ans aal ꝯ et continet in poa remota concedo Ans
proxima nego Ans et Cqntiā. Nam sive sumatꝫ
ut pars etiam poalis semꝑ sumitꝫ cum ꝑcisio-
ne alterius compartis sub qua rne excludit il-
lam. Sed:

Dices Si genus vg aal n̄ posset ꝑdicari ut pars d.
ttm ut totum, tunc nulla esset diffea ir partem
phcam et metaphcā Sed hoc n̄ pt subsistere ut
dictū supra g' genus ꝯ. Sequela Ioris pbr. Etiā
pars Phca Si sumatꝫ ut totum quoddam ꝑdica-
tur in recto g' si genus ꝯ. Ans pbr. qdo dico:

hō ē maalis, ly maale ē pars phca hnis, et tn̄ accipitr ut totum. Unde etiā in recto vere pdicatr de hne g etiam pars phca ꝯ. Rꝫ Ngdo sequelam Ioris 1mi Argti, 2di ans, 3tij Antecedentis negando quod ly maale sit pars phca cū sit metaphca potiꝰ alias gradꝰ quidā maalitatis, qui licet explicet solā maam, implicite tn continet totum id, qd continetr in hne, sicut etiā aal qd de hne pdicatr. Unde pt qd pars phca differat a metaphca quia illa n̄ pdicatr in recto, hec pdicatr, non quidē ut pars, sed ut ē totū quoddā potentiale.

DISPUTATIO 3tia

De specie et Individuo

Quia genꝰ definitr p speciem et species illi immediate subijcitr et ē illiꝰ correlativū sicut etiā species desumitr p Individuū tanqm suum correlativum; ideo post disquisitionē de genere recte deccendimus ad disquisitionem speciei in psenti Disputaone quæ habebit quæstiones 4.

QUÆSTIO 1ma

U: Species recte definiatr a Porphirio et p quid constituatr in rne 2di pdicabilis.

Occasionē huic quæst dedit Phus 4 Top Cap 2. ibi: Species in eo quod quid pdicatr et lib 2 Topicorū

Topicorum cap 2. tu etiam Porphirius in sua Isagoge cap de specie ubi speciem definit. 3plr. Circa 1ma parte quæst. 3 st opiniones. 1ma Negans omnes 3 definitiones a Porphirio allatas esse bonas qm tenet Franciscus bonæ spei, Furtathus, Ariaga, Oviedo. 2da Asserens 1ma Defne esse ttm acceptionem speciei, 2dam vo et 3tiam esse bonam, ita Soto. 3tia affirmans oes 3 defnes esse bonas ita D. Thomas et Scotus cum suis Discipulis. Circa 2dam parte 5 reperiuntur opiniones. 1ma tenet quod licet species ut subijcibilis n sit pdicabilis tn subycibilitas in specie ht se, ut essea pdicabilitas vo ut proprietas, ita Cajetanus cap de specie Arauxo lib. 3. met. 2da asserit quod ursalitas in specie ht rnem esseæ respectu pdicabilitatis et subijcibilitatis: ita ut species qua pdicabilis sit ursalis, et e contra et species qua subijcibilis sit ursalis et e contra ita Toletus et quidam Thomistæ. 3tia tuetur quod species p se 1mo id e rne diffeæ referatur ad genus essealr, jam vo p se 2do ad individua id e ratione generis, ita quidam Scotistæ. 4ta tenet quod species per se referatur ad genus et ad individua, sed duabus relationibus, ita Petrus niger. 5ta tenet quod species ut subycibilis n sit

ursalis frlr et Logice sive cum respectu ad plura sed tm maalr et metaphce, ut dicit naam abstractam a singularibus et sic species n̄ constituitur p subycibilitatem sed p ursalitem limitatam et cqnter p pdicabilitatem. ita communiter Thomistæ cum S. Doctore.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo speciem sumi varie. 1mo sumitur grammatice, pro origine sive derivatione vocis 2do sumitur pro similitudine quadam generali apud historicos et politicos; sic aliqs dicitur hre speciem boni viri. 3tio sumitur vulgariter sive ex communi usu loquendi pro fra et pulchritudine in quo sensu dictum ē: species Priami digna imperio. 4to sumitur phcè pro imagine sive repræsentatione rei sive extra Inltum, quales st species visibiles, sive in inltu, in quo dantur species repræsentantes rem. 5to sumitur metaphce v pro idea sive exemplari qualr Plato species rerum omnium vocabat ideas. v pro pdicato specifico, sive pro naa abstracta a suis inferioribus qualr hō 1mo intentionalr sumptus dicitur species. 6to accipitur Logice pro naa denominata a 2da intentione speciei, sive ponitur pro 2da intentione denominante naam realem idq 2plr. v p ordinem ad genus tanqm ad superius. v p ordinem ad individua tanqm

ad inferiora. Et quidem 1mo modo sumpta species dicitur subijcibilis et definitur a Porphirio defne 2plici. 1mo sic: species est id quod subijcitur generi. 2do sic: species est id de quo genus predicatur in quid, quarum 1ma est essentialis, de essea enim speciei est ut subijciatur generi; posterior vero descriptiva, cum datur per predicari quod est proprietas ursalis. 2do vero modo sumpta species dicitur predicabilis definiturque 3tia defne a Porphirio sic: species est id, quod predicatur de pluribus numero differentibus in eo quod quid est. quae defnio ut ex dictis patet est descriptiva: nihilominus tn species pt definiri essealr idque tam in concreto quam in abstracto. In concreto sic: species est naa universalis completa, una, apta, nata inesse multis solo numero differentibus. In abstracto vero sic: specieitas est ursalitas naae completae ex genere et diffea constitutae. Sive sic: est unitas et aptitudo naae ad essendum in pluribus numero.

Suppono 2do Unam eandemque Entitatem realem posse subijre intentionem speciei tam subijcibilis quam predicabilis respectu diverso, qui respectus sunt diversi frlr, tam ex parte terminorum quam ex parte fundamentorum et quidem terminus frlis subijcibilitatis est ipsum superius id est genus. predicabilitatis vero terminus sunt inferiora sive individua. Fundamentum etiam subijcibilitatis est inferio

ritas sive dependentia a superiori p-
dicabilitatis autē ē ipsa ꝯmunitas
sive ursalitas naē, in qua ꝯveniunt
inferiora.

Suppono 3tio Utramq. speciem conside-
rari posse ꝛplr essealr et accidentalr.
Species subijcibilis ꝯsideratꝫ essealr sdū
ea, quæ ht et sua essea; et sic solū ht
subijci generi. Accidentalr vō sdū denomi-
naonē quæ ipsi attribuitꝫ ab Inltu q̄d
scclt sit ursalis respectu hujus v illius
subijcibilitatis, quæ denominao ē ꝛda
Intentio. Species p̄dicabilis ꝯsideratꝫ es-
sealr inqntū ē apta inesse multis. Acci-
dentalr vō, inqntū ē apta p̄dicari de mul-
tis v inqntum tribuitꝫ ipsi denominao
subijcibilitatis.

Articulus 2dus

Determinatꝫ Quæstio

Coo 1ma Utraq. species tā subijcibilis q̄m
p̄dicabilis rectē definitꝫ a Porphirio alla-
tis definitionibꝫ ē Aristotelis 2. Top. c. 2.
D. Thomæ Opusc. 8. Tract. 1. Cap. 3. et com-
munis Phorū.

Pbr quo ad 1mū Definitiones ambæ speciei
subijcibilis soli definito competunt q̄st
rectæ. Cqntia a Conditionibꝫ bonæ defnis,
Ans pbr. Si competerent alteri maxi-
me individuo et diffeæ ut conside-
ranti ptt, sed utriq hoīs n̄ ꝯveniunt

eodē

eodem modo quod est. Nor non Individuo, quia licet hoc subijciatur gri non immediate tn sicut species sed mediate. non etiam differe. quia genus non predicatur de differentijs in quid directe et frlr sed tm de speciebus, ut dictum supra quod est.

Pbr quo ad 2dam partem Coo. Definitio speciei predicabilis explicat genus et differam ejus, et nec latius nec strictius ptt quam suum definitum quod species predicabilis recte per eam definitur. Cqntia a Conditionibus bonae definis. Ans quo ad 1mum pbr: hae particulae: id quod predicatur de pluribus, exprimunt genus in hoc enim convenit species predicabilis cum obus alijs predicabilibus, reliquae particulae hnt rnem differe, et quidem per ly numero differentibus, differt a genere, per ly in quid differt a differa proprio et accidente ut ptt ex definitionibus illorum. Ans superius quo ad 2dum pbr: Quae defnio datur vel per essealia, vel per proprietates, illa nec latius nec strictius ptt quam suum definitum, sed defnio speciei predicabilis datur per proprietatem, scilt per predicabilitatem, quod nec latius nec strictius ptt.

Coo 2da Species inesse predicabilis 2di frlr constituitur per universalitatem sive predicabilitatem sive per respectum superioris ad individua. ita D. Thomas in compendio Logicae. Cap. 3. Joannes a S. Thoma quaest. 8. de specie. Art. 2. et communiter Phi.

Pbr 1mo per id aliquid constituitur per quod intrinsece et frlr definitur, sed species per respectum ad indivi-

dua definit ut est Prædicabilis ut ptt ex
ejus defne g p eandē ostituit inesse rdi pdica-
bilis.

Pbr 2do Intantū species constituit inesse rdi p-
dicabilis inqntū est ursalis, sed p respectū ad in-
dividua n̄ p respectū ad genus ē ursalis g p re-
spectum ad individua constituit in rne sive
inesse rdi pdicabilis. Nor pbr species p respectū
ad individua n̄ p respectum ad genus ē una
apta innesse multis et pdicari de illis g es.
Cqtia ptt et ans quo ad 1mū, quo ad 2dū pbr.
species inqntū subijcibilis subijcit solū generi
tanqm superiori g sic spectata n̄ ē una nata
inesse multis et pdicari de illis.

Pbr 3tio de Rne ursalis ē ut sit totū quoddam
sed species subijcibilis qua subijcibilis in ordi-
ne ad superiora n̄ ē quid totū g n̄ ē ursalis,
cqnter n̄ ht rnem rdi pdicabilis.

Infert 1mo species subijcibilis qua subijcibilis
n̄ ē ursalis frlr et Logice, bene tn ē ursalis fun-
damentalr et metaphce. Rao 1mi qa ursale frlr
et essealr dicit respectum ad plura eaq inferio-
ra ut dictum sed species ut subijcibilis n̄
dicit respectum ad plura eaq inferiora sed ad
superiq sclt ad genus g es. Rao 2di qa speci-
es sive naa specifica ideo subijcit generi qa
ē abstracta a conditionibus maalibus, particula-
re em n̄ pt poni tanqm species in genere
g species ut subijcibilis saltim ē ursalis me-
taphce.

Infert 2do nulla species ostituit frlr p rnem
subycibil-

Subijcibilittis sive p ordinē ad genꝰ. Rao
qa nullū ursale Constituitꝫ p Subijcibilita-
tem alias em et genus supremū esset
tale g neq species ꝯ Confirmatꝫ ut aliquid
sit frlr ursale dt esse superiꝰ illis ad quæ
dicit respectū, sed species ut subijcibilis non
ē superior genere g nulla species ꝯ
Infertꝫ 3tio Licet Relatio Subijcibilitatis a re-
latione ꝑdicabilitatis sit distincta n̄ ē tn dis-
parata: et sic n̄ ē alia res species ut subijcibilis
et alias res species ut ꝑdicabilis sed subyci-
bilitas et ꝑdicabilitas ht se in specie ut diver-
sæ passiones sive modi quibꝰ naa specifica
diversa rne refertꝫ ad genus et diversa ra-
tione ad inferiora. Rao 1mi et 2di ptt ex sup-
posito 2do. Rao 3tij qa species in una eademq re
existens et subijcitꝫ et ꝑdicatꝫ licet alio modo
se habeat inqntum est subijcibilis et alio
inqntum ꝑdicabilis g species subijcibilis n̄ ē
alia res.
Infertꝫ 4to Species subijcibilis ut sic n̄ amittit
rnem ursalis ex eo quod sit subijcibilis. Rao
qa relatio subijcibilis ut sic et realis nullā
hnt inter se oppositionem g ꝯ. Ans ptt quia
nihil obstat quo minꝰ aliquid possit esse subje-
ctū superiorū et ꝑdicatū inferiorū g ꝯ

Articulus 3tius

Solvuntꝫ Objectiones

Obijcitꝫ cont 1ma Coonē. Dictæ defnes speciei sub-
ijcibilis competunt etiā aliijs scilt individuijs g

ñ st tales. Cqntia pt̃ qa Defnio ñ dt compe-
tere alijs a Definito. Ans pbr Petrus Paulus
qui st individua subijciuntur aali quod ē genus,
aal de illis in eo q̃d quid ē pdicatur g̃ dictae
Rx Negando Ans 1mi, 2di dig do Petrus Paulus
subijciuntur aali immediate nego; mediate conce-
do Ans et nego Cqntiam: mediat em species quae
subijcitur generi, genusq. de illa pdicatur imme-
diate. Sed:
Contra atq. dantur individua generica quae sub-
ijciuntur gri immediate, genusq. immediate
de illis pdicatur g̃ solutio nulla. Ans pbr: hoc
aal, hoc corpus ex st individua generica, d hoc
immediate subijciuntur generi, genusq. de il-
lis pdicatur immediate g̃ dantur individua. Nor
pbr: hoc aal, hoc corpus ñ subijciuntur gri me-
diante specie nec aal et corpus sic de illis
pdicatur, g̃ immediate subijciuntur. Ans pbr: Si
subijciuntur mediante specie, tunc v mediante
omni, v saltim aliqua determinata, d neu-
trum dicendum est g̃ ex. Nor pbr: Non me-
diante omni qa hoc aal hoc corpus st tm
duo individua g̃ ñ pt mediante omni specie
subijci, nec genus pdicari immediate de illis,
non etiam mediante aliqua determinata qa
ñ ē ratio cur huic qm alijs subijciatur, hoc
em aal et hoc corpus ñ ē magis individuum
speciei humanae qm ~~ea~~ equinae nec ma-
gis aal et Corpus pdicatur de homine qm
equo. Ad hoc Argtum varij varie Respondent:
alij

alij em negant absolute dari individua
generica ꝑ cqns nulla subijci qri, genusq
de illis ꝓdicari asserunt, raone negaonis
dant; qa dicunt individua n̄ reperiri nisi
determinata ꝑ ultimas specificas et
individuales diffeas, sicq. n̄ pt dari individuū
genericū vg hoc aal, nisi determinetꝫ ꝑ hanc
rnalittem v irrationalitate. Sed hec ratio
n̄ videtꝫ esse bona, ꝑ cqns et negatio falsa:
Nam etiam aal ut sic n̄ datꝫ a parte rei
nisi determinetꝫ et contrahatꝫ ꝑ rnale v
irraonale. Dicimus tn dari aal, qa pt in-
tellectus abstrahere rnem aalis ab hne, q
etiam licet n̄ detꝫ hoc aal et corpus nisi de
terminatū ꝑ diffeas specificas et individua-
les, pt tn dici quod dentꝫ individua generi-
ca. Lovianienses Rꝫ ad hoc argtū qd in ꝓdi-
cta defne speciei debeat intelligi ursale ita
ut sensus sit species ē ursale saltim ma-
ale quod subijcitꝫ generi. Unde qa individua
generica n̄ sunt ursalia n̄ possunt subijci imme-
diate generi nec genus de illis ꝓdicari. Dixi sal
tim maale qa species subijcibilis n̄ ē ursalis
frlr ut sequenti patebit quæstione, nihilominꝫ
hæc solutio videtꝫ esse insufficiens, qa licet aliquid
maalr conveniens definito possit collocari in
aliqua defne n̄ possunt tn ea quæ frlr se-
parantꝫ a definito ꝑ illud solū ab ejus de-
fne excludi quod maalr in illa collocatur

v subintelligitur vg licet in defne albi maalr
ponatur id quod frlr ab albo distinguitur n
pt p solam rnem corporis ab ejus defne
excludi. Si em daretur p possibile v impossi-
bile aliquid disgregativum visus etiamsi n
esset corpus n diceretur illud frlr a defne
et essea albi excludi. Cum g Individua
generica frlr a rne speciei distinguantur
n poterunt p aliquid solum maalr in de-
finitione subintellectum a pdicta defne spe-
ciei frlr separari.
Cajetanus R Individua generica n subijci gene-
ri frlr et p se cum hec subjectio n oriatur
ex ipso genere qualr oriuntur ex illo differe
specifice illiq subijciuntur frlr sed solum ma-
alr et p accidens cum dicta subjectio prove-
niat solum ab aliquo extrinseco a quo etiam
determinatur sclt a principio individuali et
sic etiam genus de illis pdicatur sclt maalr et
p accidens n vo frlr et p se. Aliter tn
pt responderi dicendo Ans xmum: atq dantur ei im-
mediate subijciuntur generi genus de illis im-
mediate pdicatur quatenus e genus nego Ans,
quatenus e species concedo Ans et nego Cqtiam.
Hic em genus n accipitur ut contrahibile et di-
cens solum partem essee speciei in actu, d
ut contractum et dicens in actu totam es-
seam speciei, p Cqns n accipitur ut genus d
ut species respectu individuorum genericorum.

Obycitur

Obijcitur con 2da Parte ejusdem Coonis. Species pdicabilis n̄ datur q̄ nec ejus defnio. Ans pbr: Species ē tm Subijcibilis q̄ n̄ pdicabilis. Ans ē Aristotelis in libris Top. docentis omnia Problemmata fieri de specie ita ut semp sit Subjectum et nunqm pdicatum. R̄ ngdo Ans 1mi argti, 2di digdo: Species tm ē Subijcibilis quatenus de illa st problemmata et quest disputabiles v quatenus ē objectum scientiæ alicujus aut opinionis Concedo Ans; quatenus ht inferiora a qbus abstrahitur et de qbus pdicatur nego Ans et Cqtiam. Et sic Intelligendus ē Thus.

Instabis Atq. Species n̄ pt pdicari de inferioribus q̄ solutio n̄ valet. Ans pbr: Species n̄ pt esse in inferioribus q̄ nec de illis pdicari. Ans pbr Substantiæ completæ repugnat esse in alijs sed Species ē Substaa completa q̄ n̄ pt esse in inferioribus. R̄ negdo Ans 1mi et 2di argti, 3tij digdo Jore: Substantiæ completæ Repugnat esse in alijs tanqm in Subjecto inhæsionis concedo, tanqm in Subjecto pdicaonis nego Jore. et concessa nore nego Cqtiam.

Obijcitur con coōne 2da. Species ut ē 2dum pdicabile constituitur p Subijcibilitte ad genus q̄ p respectum ad individua. Ans pbr: Per quod aliquid distinguitur ab alijs p illud et constituitur sed species ut ē 2dum pdicabile distinguitur p Subijcibilitte q̄ et stituitur. Nor pbr deductione p Singula: Species Subijcibilis distinguitur 1mo a genere summo quod nulli subijcitur, nisi

Enti analogo. deinde ab gnte irmedio qa
hoc ingntu subycitur n̄ ē genus et species.
tande ab illis quæ n̄ ponuntur in linea recta
pdicamentali in qua species ponitur q̄ ef. R.
Ngdo ans 1mi argti, 2di Iorē limitando 2plr
nam aliquid distinguitur ab alio v ꝑ id quod ē
de essea sua v ꝑ id quod ē proprietas. Unde
digdo Norē. Sed dicta species distinguitur ꝑ subij-
cibilitatē tanqm ꝑ essea nego tanqm ꝑ pro-
prietatē eamq 2daria. n concedo Norē et nego
Cqntia. Essea bem speciei ~~unius~~ pdicabilis ē universalitas re-
spiciens Individua, ex qua fluit pdicabilitas tanqm
proprietas 1maria et deinde subijcibilitas tan-
qm 2daria passio.

Instabis Quod alicui competit 1mario, illud est
de essea illius, sed subijcibilitas competit speciei
1mario q̄ ē de essea ejus. Ior ptt nor ꝑbr Pri-
or ē em naa specifica contracta respectu ge-
neris qm contrahibilis respectu individuorū
q̄ subijcibilitas ef. Ans ꝑbr Ex hoc quod naa sit
contracta et subordinata generi sequitur quod
sit ursalis, qa in 1maria et in recta linea
subordinatur gri, nec posset aliter referri ad in-
dividua quæ illi subijciuntur et cqnter pdicari
de illis q̄ prius ef. R. ngdo ans 1mi argti, 2di
norē, 3tij digdo ans. Prius ē naa specifica con-
tracta ef prius respectu constitutionis naæ
sdum se scilt prout constituitur ex gre et
diffea et respectu subijcibilitatis cujus ē fun-
damentū

damentum contractio s inferioritas Condo,
respectu constitutionis 2di pdicabilis quod
consistit in respectu ad individua ut fundan-
tia respectu ursalitis ac cqnter pdicabilitis
Nego Ans et Cqntia. Nisi em species esset
contrahibilis ad individua n posset etiam esse
alr esse ursalis et 2dum pdicabile.
Urgebis species e correlativum gris qa p illam
genus definitur, sed hoc modo speciei competit
subijcibilitas n vo pdicabilitas q species con-
stituitur p respectum ad genus etc. Rn digdo Iorem
species e correlativum gris tm nego Iorem
etiam individuorum, Rne quorum constituit 2dum
pdicabile concedo Iorem. Relatio em speciei
ad genus n e constitutiva illius, esse alr ut
e 2dum pdicabile sed relao ad ppria individua.
Promovebis Argtum. Genus subalternum n con-
stituitur p respectum ad inferiora q neq spe-
cies. Cqntia ptt qa genus subalternum e ma-
gis ursale qm species cum pdicetur de illa
sitq superius ea. Ans pbr genus subalter-
num neq constituitur p respectum ad diffea specie
cum hoc supremo gri competat neq p respe-
ctum ad diffea numero qa id competit speciei
infimae. Rn negdo Cqtiam xmi argti: qa licet
genus subalternum sit specie ursalis, ht tn rnem

dissparē a specie infima. Genus em̄ sdū aliā rnem ht ursalittem sclt inqntū ē in pluribꝫ specie et sdū aliam rnem ht subijcibilitatem sclt inqntū ē pars esseæ ꝓdicati superioris; at vo species infima n̄ ht ursalittē ꝑ ordinē ad plura specie, sed ꝑ ad plura numero in quid et complete. Et ideo in specie ꝑ priꝰ ē ꝓdicabilitas qm subijcibilitas, ꝑ cqns species ut 2dū ꝓdicabile constituitꝫ ꝑ ꝓdicabilittem n̄ subijcibilittem.

QUÆSTIO 2da

U: Genus possit conservari in unica specie, et species in unico Individuo.

Occasionem primæ parti quæstionis dedit Philosophus lib. 4 Top. inspiciendū autē omnis generis esse plures species. Et cap 2do ibi: de nullo autē genꝰ qm de speciebꝫ ꝓdicatꝫ et in alijs locis. 2dæ parti quæstionis dedit occasionē Porphiriꝰ in de fne speciei 3tia, sclt qd species sit quæ ꝓdicatꝫ de pluribꝫ numero differentibꝫ. unde merito dubitatꝫ an genꝰ ꝛc. Opiniones circa 1mam Par quæst st duæ, 1ma affirmans genus posse salvari in unica specie, et hanc tenet Scotꝰ quæst. 10. in Porphiriū. Iabellus in Tractatu suæ Logicæ. Ioannes Angles quæst. 14 in ꝓdicabilibꝫ et alij. 2da

negans

negans qm tuetur D. Thomas lib. 1 de demonstrat. Cap. 5. Lect. 12.
Circa 2da partem opiniones et 3. 1ma est Scoti Lovaniensium et aliorum affirmantium posse speciem conservari in unico Individuo. 2da est absolute negantium speciem posse conservari in unico Individuo, cujus authores patebunt in determinaone quaestionis. 3tia est media Thomistarum et aliorum quae etiam patebit ex determinaone psentis quaest.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo hanc quaestionem non procedere de gre Logice sumpto prout definitur esse id quod predicatur de pluribus specie differentibus sive potius prout dicit Intentionem 2dam quae rne naae et illam denominat, sic em evidens est ad conservationem gris requiri plures species tanqm Terminum adaequatum suae relationis quae dantur actu v dari possunt ut de eis tanqm fra ursalittis enunciari possit sed procedit haec quaestio de genere metaphce sive 1mo intentionalr sumpto prout scilt dicit gradum poale strahibilem et perfectibilem per diffeas inferiores sive prout dicit naam quae substernitur et subest 2dae Intentioni idq. non prout dicit pcise naam qm

actualr explicet estq. totu
quale ē vg aal qd dicitq vivens sensibile, sic
em certu ē illud in una specie conserva-
ri imo in unico individuo ut erit post
diem Judicij, ubi in hne xmo et in Petro
vg vera ratio viventis sensibilis reperietq
licet n̄ erunt alia aalia, d prout dicit to-
tum pvale sdu illa, quæ in pva stinet, si-
ve quibq aptu natu ē inesse.

Suppono 2do 2dam Partem quæstionis propor-
tionari etiam xmæ parti quæstionis, quemad-
modu em illa n̄ procedit de genere Logico sive
2do intentionalr sumpto; ita nec hæc pcedit de
specie taliter sumpta id est ut dicit Intenti-
onem 2dam quæ inest naæ specificæ illamq.
denominat. Certu em est sicut genq n̄ posse con-
servari in una specie, ita nec speciem 2do
intentionalr acceptam, cum utrumq. respici-
at plura inferiora tanqm Terminum suæ Re-
lationis adæquatum ut ptt ex illoru defnib.
Sed procedit 2da pars quæstionis de specie me-
taphce sive xmo-Intentionalr accepta id ē
ut dicit gradum sive naam quæ subest 2dæ
intentioni ursalittis idq. non ut ē totu actu-
ale reale id est sdu illud, quod dicit actualr et
essealr, ut vg hō sdu quod ē aal rnale sic em
certum ē illam posse in unico Individuo
Salvari ut contigit in Adamo ante creati-
onem Evæ sicut etia genq sic acceptum

pt Salvari

pt salvari in una specie imo in unico individuo ut dictum supra de statu futuro post Diem Judicij, sed ut ē totum poale id ē sdum illa quae dicit in poa, et respectu quorum ē quid superius ut est vg homo respectu suorum Individuorum, in quorum uno an possit conservari, ita ut n̄ amittat rnem ursalittis quaerit in psenti.

Suppono 3tio Genus et speciem 1mo intentionalr sive metaphce accepta differre. Genus em dicit poam sive poalittem ad species intrinsecam, ut pote quod contrahitur p diffeas frles et sdum illas in multis species, essealr dividitur. Species vō dicit poalitatem v potius multiplicabilitatem ad Individua extrinseca ut pote quae p diffeas maales sive numericas et individuales contrahitur et sdum illas in multis individuis tanqm inextrinsecis additamentis dividitur et multiplicatur ut ptt in hne respectu Petri Pauli &.

Articulus 2dus

Determinatur Quaestio

Coō 1ma. Genus metaphce sumptum prout dicit solum potentiale n̄ pt conservari solum in unica specie. Est Aristotelis cap. 3tio dicentis: Si genus n̄ sit altera species manifestum ē q omnino n̄ ē genus. et 3tio metaph. lib. 10. D. Thomae 1 Postr. lect. 12. cum suis Discipulis.

Pbr Coo. Quod petit essealr pfici ac determinari p plures diffeas inferiores n pt oservari in unica specie, sed genus metaphae sumptu petit essealr perfici ac determinari p plures diffeas inferiores g n pt conservari in unica specie. Ior certa. Nor pbr. Aal vg qd e genus metaphcu p xma diffeam ut maale n pficitur nec determinatu essealr sed solum xma qualitte prius selt ut e in solo gre g ut essealr e poale determinatu ac pficitu &c. Ans ptt ex ipsa naa generis quod e totum poale s gradus essealr determinabilis ac pfectibilis p plures tu diffeas inferiores.

Pbr 2do Poa n satiatu pfecte nisi p actum adequatu sed genus e poa sive totu poale ut dictu respectu omniu diffeas et p poas e contrahibile tanqm p actu adequatu g satiatu p omnes diffeas n vo p unica, p cqns n pt conservari in unica specie.

Infertu xmo Genus metaphae sumptu prout dicit totu actuale sive ipsam naam realem pt conservari quo ad sua essealia in unica specie etiamsi aliae species essent impossibiles. Rao qa si nullu vg aal pter hne daretu nihil deesset eoru quae ingrediuntu defnem aalis recte em diceretu aal e substaa corporea sensitiva g genus ut totu actuale pt conservari in unica specie imo et in unico individuo

dividuo quo ad sua essealia.
Infertur 2do Genus Logicæ sumptum nullo modo pt conservari in unica specie. ē D. Thomæ et aliorum in 2da opinione citatorum. Rao pt ex defne gris tam essealis quæ ē ejusmodi: genus ē id quod inest v inesse pt pluribus specie differentibus, qm ē ex descriptiva hac: genus ē quod predicatur de pluribus specie differentibus.
Coo 2da Species metaphce s. 1mo intentionalr accepta ut ē totum poale pfecte conservatur in unico Individuo ē aristotelis 1mo metph. et D. Thomæ 1mo Postr.
Pbr 1mo. Si species metaphce sumpta ut est totum poale n̄ posset pfecte conservari in unico Individuo tunc maxime ob poalitte qm dicit ad plures diffeas individuales, sed hoc nil obstat quo minus species possit conservari in unico Individuo q conservatur. Sequela Ioris pt. Nor pbr: Dicta poalitas ē solum extrinseca n̄ intrinseca id ē rne diversæ mae illi oveniens, unde etiam n̄ tam ē poalitas qm multiplicabilitas q nil obstat.
Pbr 2do Coo. Dantur de facto plures species quarum singulæ n̄ hnt plura individua actu, sed solum poā, q species ut totum poale pt conservari in unico Individuo.
Pbr 3tio In illo pt conservari species metaphce sumpta a quo dependet rne suæ essealis perfectionis sed species metaphce sumpta dependet sic ab uno solum

individuo q in illo tata pt conservari. Jor ptt
Nor pbr Species dicto modo accepta ut ē in
uno Individuo existens n̄ cōpetit alijs Indivi-
duis essealr, q rne suæ essealis pfectionis
dependet ab uno Individuo. Cqtia ptt. Arg
pbr: Si species dicto modo accepta ita esset
in uno Individuo ut amplius essealr in alijs
pfici possit, tunc vq Petreitas, Pauleitas, et
aliæ Individuales diffeæ p quas pfici, con-
trahi, et multiplicari intelligitr. adderent
aliqm novam esseale naæ humanæ pfectionem
sed nullam addunt q ita ē in uno individuo
ut n̄ possit multiplicari et inveniri es-
sealr in alio. Sequela Joris ptt. Nor pbr. Si Pe-
treitas, Pauleitas ꝛc aliquam adderent pfectio-
nem esseale, tunc etiam essealr diversificarent
unum Individuum ab alio, sed n̄ diversi-
ficant q n̄ addunt esseale pfectionem. Nor
pbr: Petreitas, Pauleitas, addunt ttm supra
naam humanam hæcceitatem, sed hæcceitas ē
solum diffea maalis et veluti accidentalis:
desumitr em a maa ut connotante hanc
numero qntitatem quæ ē accidens q Petreitas
Pauleitas ꝛc.
Infertr 1mo. Species metaphce accepta ut
dicit totum actuale conservatr in uno In-
dividuo ē Aristotelis 4to Top. cap. 3. et 3tio
Metaph. Tex. 10. D. Thomæ 1 Post. et in
1mo Sententiarum dist 19. quæst 4. Art. 2.
Ratio

Ratio ptt ex illato xmo xmæ coonis, qa
genus ita acceptum pt conservari in unica
specie q multo magis species in unico In-
dividuo.
Infertur 2do. species logice accepta n pt conservari
in unico Individuo. Rao tum ex defne speciei
tum ex illato 2do xmæ coonis ptt.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycitur. Si nullum daretur nec esset possibile aal
pter hnem, adhuc hæc Proo esset vera et esse-
alis: hō ē aal, sed n esset in illa pdicao speciei
v diffeæ q generis, sicq. aal esset genus, p cqns
conservaretur in una specie. R digdo 2dam Partem
Ioris: hæc Proo esset essealis, id ē n accidenta-
lis concedo, esset essealis id ē frlis nego Iorem. In
illa em hypothesi cum tm importaret aal qntum
hō, dicta Proo n frlis sed identica esset et
concessa Nore nego Cntiam. Licet em pdicta
Proo n esset speciei aut diffeæ n tn esset
gris sed ejusdem de eodem. v etiam dici pt qd in
dicto casu aal una cum rnali cui identificatur
necessario (cum aal hnis idem sit qd hō) constitueret
adæquate diffeam hnis p qm contraheretur ali-
quod superius pdicatum vg vivens, quod se habe-
ret p modum generis.
Instabis maa xma cum tota sua poalitte suffi-
cienter salvatur in uno Individuo actuata
p unam fram ut ptt in maa cæli q
etiam genus metaphice sumptum (imo et logice)

cum omni sua poalitte salvabitur in una specie actuata per unam diffeam. Cqtia ptt: nam eodem modo ht se genus ac maa in sua indiffea ac perfectibilitte ut dictum in probne 3tia Coonis xmae. Rndigdo Ans: Maa xma phce accepta id est sdum entitatem suam, sive ut dicunt alij sdum poalittem ~~actionis et infor~~ actuationis et informabilittis Conedo, metaphce sumpta id est sdum latitudinem et poalittem sive capacitatem extensivam ad plures actus, s fras sibi correspondentes a qbus potens est informari Nego Ans. Sic em non pt salvari in unico Individuo licet per accidens id est ob incorruptibilittem frae aliter eveniat ut ptt in cælis. Similr diguo Cqns: quod etiam genus est phce v etiam metaphce ut est totum actuale vq aal quatenus est vivens sensibile Conedo Cqtiam; metaphce ut est totum poale nego Cqtiam. Sic em acceptum cum non solum essealr involvat convenientiam et unittem conformittis ex eo quod sit ursale, d etiam dissimilitudinem specificam ex eo, qa pdicatur v pt pdicari de pluribus specie differentibus ideo ad sui conservaonem requirit omnino plures species.

Urgebis species ut est totum poale salvatur in uno individuo ut dictum Coone 2, quod et genus in una specie. Cqntia ptt: qa tam genus qm species st ursalia apta inesse multis. Rndo Cqtiam, et dando disparittem: qa species contrahitur per diffeas maales quae non pficiunt naam innesse naae, d ttm inesse hujus v illius

naae

naæ, respicitq inferiora ut extrinseca ad-
ditamenta; genus vo contrahitur p diffeas frlas
sibi oppositas quæ naã genericã pficiunt in-
nesse naæ: ita ut quo st plures et pfectiores
eo etiã naa magis pfectior redditur, respicitq
inferiora ut intrinseca. Quia g species æque
pfectas ht oporeraones essealr in uno indi-
viduo atq in pluribus, genus vo pfectius operatur in
una specie qm in alia ut ptt in naa aalis
existente in hne, in pisce, in verme, in Ostre-
is et conchis; ideo hoc requirit plures speci-
es n vo species plura Individua.

Dices Genus pt conservari in unica specie
ut est totũ actuale g etiã ut ẽ totũ poale
Cqtia ptt: qa poã gris inseparabiliter sequitur ejus
esseam a qua dicitur totũ actuale. R ngdo Cqtiã
et dando disparitte: qa genus sumptũ sdũ esse-
am solũ dicit pdicata essealia, quæ optime
salvantur in unica specie; jam vo sumptũ
sdũ poam dicit id qd sit unum aptũ inesse
essealr pluribus inferioribus a qbus participatur
et p hæc completur quo ad intelligentiã et
totalitte suæ naæ.

Obycitur cond coonẽ 2dã. Speciem conservari in uni-
co individuo ẽ contra ejus naã g n pt conservari.
Ans pbr: speciei naa ẽ respicere plura ut ptt
ex ejus defne, d si conservaretur in unico
individuo n respiceret plura g R ngdo
Ans xmi argti, 2di digdo Iore: naa speciei

sumptæ metaphicæ Nego, Logicæ Concedo.
Instabis Naa speciei sumptæ metaphicæ est respicere plura q̃ solutio ñ valet. Ans pbr. species metaphicæ sumpta ē ursalis q̃ naa speciei. Ans pbr. species metaphicæ sumpta ē poalis et contrahibilis p̃ diffeas maales q̃ ē ursalis. R̃ Ngdo Ans xmi argti, 2di digdo: species metaphicæ sumpta ē ursalis maalr, concedo Ans; frlr nego Ans et cqtiã. Similr disquo Ans 3tij argti: species eq̃ ē poalis et contrahibilis maalr id ē ut sit in poa ad hoc ut essealr pficiatur p̃ diffeas maales, sicut naa generica pficitr p̃ diffeas frles nego Ans. ē poalis et contrahibilis Logicæ tm et accidentalr id ē quatenus assumpta motione 2da pt pdicari de hoc v̄ illo individuo, Concedo Ans et Nego Cqtiã.
Urgebis Genus ut ē totũ poale ñ pt salvari in unica specie q̃ nec species in unico Individuo. Ans ē Coõ xma. Cqntia pbr. Ideo genus sic acceptũ ñ pt salvari in unica specie, qa ctrahitr p̃ diffeas oppositas incompossibiles in una specie vg aal p̃ rnale et irrnale, d̃ etiã species contrahitr p̃ diffeas maales oppositas incompossibiles in unico Individuo vg hõ p̃ Petreitatẽ Pauleitatẽ ꝛc q̃ si genus ꝛc. R̃ negdo Cqtiã xmi argti, 2di digdo norẽ: sed etiã species eq̃ eodẽ modo quo genus nego norẽ, diverso modo Concedo, et nego Cqtiã. Genus em contrahitr p̃ diffeas

p diffeas frles p quas intrinsece et essealr
contrahitr ita ut n̄ possit esse in una il-
larū p cqns nec in una specie pfectio gris.
Iā vo species contrahitr v potiq dividitr ttm
p diffeas maales p quas n̄ nisi accidentalr
et extrinsece pficitr ita ut tota ejus esse-
alis pfectio in uno individuo esse intelligatr.
Unde poa gris ad plura ē intrinseca speciei
vō extrinseca; deinde n̄ ē de rne speciei me-
taphe sumptæ esse in multis sed ttm
esse naā completā ex gre et diffea com-
positā.

Replicabis Diffeæ individuales st etiā frles, st
em frlites et actualitates quædam q species n̄
contrahitr ttm p diffeas maales p cqns disparitas
nulla et solutio nulla. Ans pbr Diffeæ Individua-
les distinguunt unum Individuū ab alio q st
etiam frles. Rt Ngdo Ans xmi Argti ejusq. Probnē
distingdo: St em frlites pficietes intrinsecā poā
aliqm Nego. Hæc em pficitr p diffeas specificas
pficientes poam 2dam idq. extrinsece p modū
accidentis concedo Ans, et nego Cqntiā.

Dices Quando aliqua identificantr ir se, tunc
qd n̄ convenit uni n̄ convenit etiā alteri
sed genus identificatr speciei q quod n̄ convenit
gri n̄ convenit etiā speciei, Subsumo sed
gri n̄ convenit salvari in una specie q
nec speciei in uno Individuo. Ior p tt. Nor pbr

Poalitas gris identificatur cum
ē totum actuale sed genus ut ē totum actu-
ale identificatur cum specie cum sic n̄ distingua-
tur ab illa q genus ex R. Ngdo Ans Xmi Argti
2di digdo Iorē. Poalitas generis ex fundamen-
talis qm ht a parte rei p abstractione a dif-
ferentijs Concedo, poalitas frlis id ē ipsa in-
diffea et contrahibilitas qm ht p Inltum nego
Iorem et Cntiam.

QUÆSTIO 3tia

U: Species unum tm habens Individuum
(qualis ē quælibet naā Angelica) possit esse u-
niversalis et prædicabilis. nec ne
Alij istam quæst. ponunt sub his Terminis: U:
detur species subijcibilis quæ n̄ sit Cpdicabilis.
Hujus occasio quemadmodum et prioris desumi-
tur ex defne speciei, unde merito quæritur utrum
species ex. Opiniones hic st duæ. Xma negans
qm tenet molina. X. par. quæst. 50 art. 4. Zuares
Disp. 5. met. Sect. 2. et alij. 2da affirmans qm
tuetur D. Thomas par. X. quæst. 13. Art. 9. Cajetanus
hic dubio 3tio. et communiter Thomistæ

Articulus Xmus
Exponuntur Termini

Suppono Xmo Hanc quæstionem n̄ procedere de
specie 2do intentionalr sumpta, sic em respicit
plura

plura Individua ut dictt in quæst: immediate
neq. de specie sumpta Amointentionalr quæ
unum: ttm ht Individuum actu pt autē plura
hre, sive successive qualis ē Phœnix, sive ttm
in poa, qualis ē Sol, luna &c Sed procedit de specie
reali, cui etiā de possibili repugnant plura Indi-
vidua, qualis ē quælibet naa Angelica: nam sdū D.
Thomam omnes Angeli ita specie differunt, ut im-
possibile sit dari duos Angelos ejusdē speciei.
qa tn Angeli conveniunt in gradibus essealibus et
univocis tanqm specie subijcibiles in genere
scilt qd sint spiritus, quod sint intellectuales,
qd sint Substaæ, merito in psenti quæritur: An
saltim p rnem, sive ex nostro modo concipi-
endi dici possint ursales et pdicabiles.
Supponoēdo sdū doctrinā D. Thomæ quæst de spi-
ritualibus creaturis art 8 ad 4tū, 2plr posse con-
siderari naam ursalem et pdicabilē, sit positi-
ve et negative. positive v ut alij dicunt sdum
rem et rnem simul, tunc consideratur, qdo a par-
te rei v actu est in multis. ut vg aalis naa
in hne Leone, bove &c vel saltim pt esse ut vg
naa Solis lunæ et cæterorū. Negative vo s
p n repugnantiam, sive ut alij loquuntur sdū
rnem ttm, consideratur tunc, qdo a parte rei nec
actu nec potentiā ē in multis, n repugnat tn
ut respectu illorū concipiatur talis et in
hoc sensu psens procedit quæstio, n vo in
priori. cum naa Angeli n possit hre plura
Individua positive ob carentiā maæ.
Supponoēstio Naam Angelicā licet in sua
Entitate simplicē, tn ex modo nostro intelli-

gendi considerari 2plr. 1mo ut naa e, sive ttm sdum Conceptum aut gradum diffeae specificae p qm constituitur in sua specie. 2do ut ~~in~~ Individua e sive ttm sdum conceptum aut gradum diffeae Individualis et numericae p qm Individuatur. Et quidem si consideretur tam 1mo qm 2do modo, dicitur considerari in adaequate. Si vo sdum utrumq id e tam sdum gradum specificum qm individualem dicitur considerari adaequate.

Suppono 4to 2plx esse fundamentum accipiendi inadaequate naam angelicam ursalem et Praedicabilem. 1mum e remotum scilt distinctio veluti virtualis naae specificae a numerica sive singularitate angeli: licet enim haec utraq sit simplx Entitas qa tn sdum diffeam specificam importat 1mario sua praedicata essealia et intrinseca absq individualitte; jam vo naa numerica sive ipsa Individualitas quae ex his praedicatis vg spiritualitte et immaalitte sequitur, dicit ordinem ad praedicata extrinseca vg ad accidentia et subsistentia nec pure pertinet ad essea: cum Personalitas propria angeli possit separari ab Angelo, si assumeretur a Deo ut docent Theologi. 2dum fundamentum e proximum et e ipse modus concipiendi naam angelicam admodum rerum corporearum sive ex maa et fra compositarum et a singularitte abstractarum

Articulus 2dus
Determinatur Quaestio

Coo

Cõ Species unum ttm habens Individuũ, sive
quod idẽ ẽ naa angelica vg Michaelis cui repu-
grant plura Individua a parte rei, si fieri posset in-
adequate, adinstar rerum corporearũ pt esse ex mo-
do nostro concipiendi ursalis et Pdicabilis. ẽ D. Tho-
ma 1ª par. quæst. 85. art. 3.

Pbr 1mo Si naa Angelica concepta inadequate n̄ pos-
set esse ursalis et Pdicabilis id fieret maxime ob re-
pugnantiam positivam ad plura Individua, sed
concepta inadequate n̄ dicit talem repugnantiã
ad illa g̃ pt esse ursalis et Pdicabilis. Sor ẽ Adver-
sarius Sor pbr. In naa angelica repugnantia
tenet esse ttm ex parte Individuationis eo, quod
careat n̄ maa, sed ut a nobis concipit inadequate
n̄ concipit sub rne Individuationis, verũ Pcise
sub rne naã Specifica adinstar rerum corpore-
arum abstrahendo a Singularitte, g̃ ut sic conce-
pta n̄ dicit repugnantiã ad individua. Sor pbr
Sor ẽ D. Thome quæst de Spirit. creaturis art. 8.
dicentis: Sicut hæc albedo n̄ prohibet hre sub
se multa Individua ex hoc
sed ex hoc, qd ẽ in hoc, quod est albedo
vidui, ita naa hujus angeli n̄ phibet esse in
multis ex hoc
quod ptinet ad rnem indi-
quod ptinet, quod ẽ naa in tali ordine rend
nata ptinet ad rne Specici, sed ex hoc, qd n̄ est
recipi in aliquo Subjecto quod ptinet ad
rnem Individui g̃ ex mente D. Thomæ in naa
angelica est

Pbr 2do Naa corporea Specifica ex vi abstracti-
onis et comparaonis ad multa, ẽ sdm rem
et sdm rne ursalis et Pdicabilis, g̃ natura

incorporea specifica qualis ē angelica, saltim ex vi modi nostri concipiendi ꝓcisivi et ꝯparativi erit quoq. ursalis et ꝑdicabilis.

Pbr 3tio. Omnis naa angelica ponitꝫ directe in ꝑdicamento substaæ cū sit Ens finitū ꝑ se subsistens compositum ex gre et diffea, ꝗ n̄ ponitꝫ ut genus: qa vꝫ sub angelo Gabriele nequit intelligi diversitas specierū cū sint tanqm Individuū, ꝗ dt poni ut species. Subsumo, sed omnis species ꝑdicamentalis ē ursalis et ꝑdicabilis, cū dicat respectū ad plura ꝗ et naa angelica. Rꝫ Adversarij naam angelicam poni in ꝑdicamento substaæ ut subijcibilem n̄ vo ut ꝑdicabilē. Sed:

Contra ē. Etiam species subijcibilis considerata cum respectu ad inferiora n̄ pt n̄ esse ursalis et ꝑdicabilis; cum species subijcibilis et ꝑdicabilis st idem sdū ~~rnem~~ rem et solū differunt rne, id ē sdū diversū respectū ut dictum Coone 2da quæst. 1. in cōn de specie. Sed naa angelica pt concipi cū respectu ad sua inferiora ꝗ etiā collocatꝫ in ꝑdicamento substaæ n̄ solū ut species subijcibilis, ꝗ etiā ut ꝑdicabilis.

Pbr 4to Naa angelica vꝫ Gabrielis n̄ ē determinata ad unum Individuū sed indifferens ꝗ pt esse ursalis et ꝑdicabilis. Cqtia ptt. Ans manifestū: qa naa angelica Gabrielis in adæquate concepta nulli ē appropriata. Rꝫ Naam Angelicā solū esse indifferentem

negative

negative, ꝑ eqns solu esse ursale metaphce
n̄ vo Logice.
Contra ē. qa pt Inltus naam illa sic conceptā
frlr comparare ad Individua, q pt fieri ursalis.
Cqntia ptt. Ans pbr: Naa angelica concepta in-
adæquate, ita se ht ad Individua, ut n̄ magis
illud Individuū in quo ē realr qm alia si
darentꝫ respiciat: imo si ꝑ impossibile plura
Individua naæ alicujus angelicæ vg Gabri-
elis ponerentꝫ eodē modo defacto naa ab ōbꝫ
illis abstracta ad oā Individua se haberet
et ad omnia compararetꝫ, sicut nunc abstra-
cta ab uno comparatꝫ ad plura Individua
etiamsi n̄ sint possibilia q naa angelica
n̄ solū ē Indifferens sive communis ne-
gative sed etiā ursalis et ꝓdicabilis esse pt.
Infertꝫ Imo naa angelica si concipiatꝫ ad-
æquate n̄ pt esse ursalis et ꝓdicabilis; ita D.
Thomas loco in coone citato.
Pbr naa angelica adæquate concepta n̄ pt
cognosci absq singularitte, q sic sumpta n̄ pt
esse ursalis et ꝓdicabilis. Cqntia ptt. qa taliter
n̄ ē Indifferens sed ad unū determinata. Ans
pbr: nulla res pt cognosci absq eo, qd illi esse-
ale, sed naa angelica adæquate sumpta est
essealr singularis, q naa angelica ꝛc. Ior ptt
Nor pbr: quilibet Angelꝫ sdū ē immultipli-
cabilis q naa ejus ē essealr singularis sum-
pta adæquate: nam si concipiatꝫ inadæquate

Singularitas n̄ ē ei essealis, cū possit sine illa concipi ut dictū, nulla autē res pt concipi absq sua essea.

Infertur 2do Impossibile ē ut naa Angelica specifica possit hre plura Individua ejusdē speciei. Rao ex D. Thoma 1 par quæst 5. qa si naa Angelica haberet plura Individua, illa individua deberent differre numero, sed hoc ē impossibile, q impossibile q Ior pt. Norpbr Illa differunt numero quæ conveniunt in fra et differunt in maa signata qntitate sed in naa Angelica nulla datur maa, cū sit pure spiritualis q et

Infertur 3tio Individua specie Angelicæ quæ a nobis concipiuntur n̄ sunt fictitia ~~sed~~ et reale n̄ absolute et simplr sed conditionate id ē ex modo Intelligendi. Rao 1ma, qa naa realis Angelica nequit comparari ad aliud fictitiū. Rao 2da, qa dicta Individua concipiuntur ut possibilia cū fundamento in re, hnt em fundamentū in naa concepta inadæquate, conveniuntq univoce cū Individuo reali et a parte rei unico q Individua speciei q

Infertur 4to. Licet Intlg noster pt tribuere denominaonem speciei naæ Angelicæ n̄ pt tn eandem tribuere naæ Divinæ. Anteqm pbetur illatū,

Advertendū ē 3plr aliquid dici ursale. 1mo ex pluritte individuorū. 2da ex indiffea sive n̄ appropriatione naæ alicui Individuo. 3tio ex modo nostro intelligendi imperfecto

Si omnes

Si omnes isti 3 modi concurrunt, tunc
naa quæ dr ursalis, erit rigorose ursalis,
quales st omnes naæ maales. Si ttm ocur-
rant duo modi sclt indiffeæ naæ cum modo
nostro concipiendi tunc naa quæ sic dr ur-
salis erit minus rigorose ursalis, sicuti ē naa
angelica; si vo ttm unus modus concurrat ad ur-
salittem sclt modus noster concipiendi imp-
fectus tunc naa sic concepta nullatenus erit
ursalis, qa modus noster concipiendi nihil ponit
in re si n̄ ht fundamentum sui conceptus in illa
re et talis ē naa Divina. hoc pmisso:
Ubr illatum. Licet naa Divina possit concipi sub
modo omuni solum rne imperfecti nostri oceptus
n̄ tn rne indiffeæ et poalittis ex parte ipsius naæ
quæ in ipsa esse n̄ pt sicuti ē in naa Angeli-
ca ut pbatum in conclusione g licet Inltus ef.
Confirmatur. Quia naa specifica in angelo ex mo-
do nostro concipiendi pt abstrahi qa singula-
ritas n̄ ē de ratione radice naæ Angelicæ d
ht se ut pprietas logicalis, quæ sequitur ex
eo quod Angelus sit immaalis. Unde sicut pt
abstrahi a singularitte illius, ita n̄ repugnat illi
comparari ad plura. Tam vo in Deo naa illius
n̄ pt abstrahi a singularitate, qa licet ex modo
nostro concipiendi imperfecto explicite ocipiatur
quasi abstracta a singularitte, ex se tn et
implicite singularitas illius ita ē essealissi-
ma Deo, ut implicet concipi substaa sub-
staarum, eamq. infinitam n̄ unam et n̄ simplicem.

virtualis distinctio ursalittis a naa specifica Angeli nego. Ad Reliqua Argta R ut supra, qd scilt naa angeli nequit multiplicari sdu rem et concepta adæquate, pt tn sdu rne et inadæquate concepta multiplicari. Deinde quod principiu multiplicaonis sit maa in ursalib, sdu re, n vo sdu rnem, quale principiu e in angelis, in his em principiu multiplicaonis est cognio naæ adinstar rei maalis, et cu pcisione a singularitte.

Obycitz 2do. Naa specifica Angeli etia concepta inadæquate admodu reru corporearu dicit intrinseca et positiva repugnantia ad essendu in multis, q n pt esse ursalis et pdicabilis. Cqtia ptt. Ans pbr. Positiva et intrinseca repugnantia ad essendu in multis fundatz in receptibilitte in maa sive in immaalitte, d naa angeli specifica etia inadæquate dicit irreceptibilitte in maa q dicit positiva et intrinseca repugnantiam ad essendu in multis. Ior ptt. Nor pbr. Naa angeli concepta inadæquate dicit id qd e pdicatu ejus esseale, sed receptibilitas in maa est pdicatu ejus esseale q naa e R negdo ans xmi argti, 2di Nore 3tij digdo Nore, sed irreceptibilitas in maa e pdicatu ejus esseale rne naæ ut naa e dicens indifferentiam nego Minore, rne individuationis et incommunicabilittis ipsius fræ sive ut individua et singularis e concedo, et nego Cqtia Prædicata

em

em Essealia naæ angelicæ st in 2plici diffea.
alia quæ conveniunt illi ut naa ē. alia quæ
conveniunt illi ut ē individua. Unde licet irre-
ceptibilitas in maa sit esseale pdicatū naæ
angeli inqntū consideratꝫ a metaphco tā sdū
munꝰ constituentis illam in determinata specie
qm sdū munꝰ singularisandi eā. Metaphcꝰ em
agit etiā de principio Individuationis n̄ tn̄
inqntū consideratꝫ a Logico pcise sdū munꝰ con-
stituentis illā in determinata specie, s ut
naa ē.
Instabis Irreceptibilitas in maa ē pdicatū
esseale et intrinsecū naæ angelicæ vg Gabrielis
præcise ut naa ē sive ut consideratꝫ a lo-
gico, q n̄ ttm ut osideratꝫ a metaphco sive
prout ē simul singularis. Ans pbr: Hoc pdica-
tū ē esseale et intrinsecū alicui quod illi semp
et in quocunq statu ovenit, et oppositū
ejus nec p rnem opetere pt, d irreceptibilitas
in maa sic se ht respectu naæ angelicæ
ut naa ē q ē pdicatū ejus esseale et intrinse-
cum. Ior ē D. Thomæ cap 4 de Ente et essea
docentis et aliunde manifeste ptt. nam vg
qa rnele ē pdicatū esseale et intrinsecū hnis
ideo illi sdum se semp et in quovis statu
convenit, nec ejus oppositū sclt irraonale
pt concipi etiā p inltū de hne, cū sit destru-
ctio ejus naæ. Nor pbr: Oppositū irreceptibi-
littis in maa sclt receptibilitas in illa nullo
modo ovenit naæ angelicæ, etiā ut conpitur
ab Inltu cū hanc implicet multiplicari

intra eandem speciem in via Thomistica quia irreceptibilitas essealr et sdum se semper et in quocunque statu scilt etiam ut concipitur ab Inltu convenit naae angelicae et oppositum ejus nec per rnem illi competere pt. Rndo Ans primi argti: Nam irreceptibilitas in naa (intellige Logicam) aliam em non ht, solum est predicatum in naa Angelica sdum gradum singularitatis non autem sdum gradum specificum concepta sive ut naa est. Unde etiam 2di argti nego Nore, et 3tij ans. qdo vo additur: cum hanc implicet multiplicari intra eandem speciem. Rx pariter ut supra: implicat multiplicari consideratam a metaphco concedo, a Logico nego. Sic em ex conceptu naae specificae ut a nobis concipitur inadaequate adinstar rei corporeae, illam non implicat multiplicari licet ex parte rei, et qdo concipitur adaequate hoc implicet.

Urgebis Immultiplicabilitas sive irreceptibilitas opponitur intrinsece multiplicabilitati quia tn naa Angelica quomodocunque considerata non pt concipi ut multiplicabilis. Cqtia ab oppositis ptt. Ans clarum. Rx digdo Ans: Immultiplicabilitas sive irreceptibilitas, opponitur multiplicabilitati si consideretur utraque in eodem gre vg phco aut logico concedo Ans; si in diverso gre consideretur id est si sit immultiplicabilitas metaphca aut phca et in re, multiplicabilitas vo logica, et per rnem in presenti nego Ans et Cqntiam. Sic em ut frlr non opponuntur ita et concipi una sine alia pt

presertim

pertim in conceptu naæ ut naa ē.
Replicabis idem ē constitutivū naæ angelicæ ut naa est et ut individua est, sed ut Individua ē constituit frlr ꝑ immultiplicabilitatē sive irreceptibilitatē in maa, q̄ etiā ut naa ē ꝑ idē constituit.
R̄ digdo Iorē: Idē ē constitutivū et sub eadē rne nego Iorem sub diversa concedo Iorem et nego cqtiā. Licet em eadē sit irreceptibilitas quæ constituit naam angelicam ut naa est et ut Individua ē sub diversa tn rne; nam constituit illā ut naa est irreceptibilitas prout est carentia maæ spectantis ad esse specificū rerū maaliū jam vo ut ē individua, constituit illā eadē irreceptibilitas dicens carentiā maæ spectantis ad esse individuale rerū maaliū.
Promovebis Argtū. Naa angelica ut naa ē n̄ dicit aliud nisi p̄dicata specifica et essealia sed hæc n̄ st ex se indiffea ad plura, q̄ nequeunt multiplicari ꝑ cqns naa angelica ut naa est, constituitur frlr ꝑ immultiplicabilitatē tanqm p̄dicatū specificū et esseale. Ior ptt. Nor pbr. Dicta p̄dicata in naa angelica important conceptū fræ simplicis, sed fræ simplici ut tali repugnat multiplicao, q̄ n̄ st ex se indiffea. **R̄ digdo Norē** Xmi argti: Non st ex indiffea, si concipiant adæquate et sdū rem concedo; si inadæquate et sdū rnē nego Norē. Eodē modo distinguo Norē 2di argti: Sed fræ simplici repugnat multiplicao, adæquate et sdū rem conceptæ concedo Norē, inadæquate et sdū rnē conceptæ nego Norē, et cqtiā.
Instaurabis Argtū. fra simplx est essealr sin-

gularis, q̃ nullo modo pt concipi multiplicabi-
lis. Cqtia pbr: Quia vg Petr, ē essealr singularis,
ideo n̄ pt concipi ut multiplicabilis, q̃ a pari naa
Angelica cū sit essealr singularis tanqm fra sim-
plex n̄ pt concipi ut multiplicabilis, sive n̄ pt
pscindi a sua singularitte. R̸ digdo Ans ut supra:
Fra simplex ef ē essealr singularis si concipi-
atr adæquate concedo ans, si inadæquate nego
ans, et sub eadr distinctione Cqntiā. Ad 2di
argti ans R̸ negdo parittem de Petro, qa Petr,
omnimodè tam implicite qm explicite sive
tam radicalr qm frlr dicit singularitte cui
multiplicabilitas directe repugnat, naa vo An-
gelica qmvis implicite et radicalr et sdū se
importet radicalitatē, n̄ tn explice et frlr
et ex modo nostro concipiendi illā dicit: Sic
nec naa specifica corperea admodū cujus con-
cipitr naa angelica.

Reparabis Argtū. Fra simplx Angelica etiā ina-
dæquate concepta nequit multiplicari q̃ etiā sic con-
cepta ē essealr singularis. Ans pbr: Forma simplx
Angelica nequit concipi inadæquate sub aliqua rne
naæ sive essecæ suæ, sed multiplicatio, repugnat
fræ simplici Angelicæ q̃ fra simplx ef. Nor pbr:
Fra simplx Angelica essealr caret prin-
cipio multiplicaonis numericæ q̃ illi repugnat
multiplicao. R̸ Ngdo Ans xmi argti, intelligendo mul-
tiplicaonē logicam (ut hic dt intelligi) 2di diquo
norē: Sed multiplicao repugnat fræ simplici
Angelicæ xmario directe et rne naæ speci-
ficæ

ficæ angeli Nego, sic em quemadmodum ē ur-
salis ita et multiplicabilis ex parte modi nostri
concipiendi, 2dario ex obliquo, sive rne singula-
ritatis quæ ē solum ut pprietas logicalis sive mo-
dus intrinsecus naæ angelicæ Concedo Norem
et nego Cqntiam 3tij Argti diguo Ans: fra simplx
caret principio multiplicaonis numericæ
phcæ v metaphicæ Concedo Ans; logicæ nego Ans
et Cqtiam.

Renovabis Argtum. Ex concessis singularitas est
proprietas naæ angelicæ specificæ inadæquate
ut supponitur conceptæ, q naa angelica n pt con-
cipi ut multiplicabilis sive ursalis. Cqtia
pbr: Quod opponitur proprietati naæ angelicæ
n pt illi competere, sed multiplicabilitas
opponitur pprietati naæ angelicæ sclt singu-
laritti q n pt illi competere Ior ptt qa
licet possumus concipere rem pcisam a sua pprie-
tate, n tn repugnantem proprietati possumus
affirmare ut vg possumus hnē quidem sine risibili
concipere n tn cum n risibili. Nor clara q et
R Negdo Cqtiam 1mi Argti, 2di diguo Norem, sed
multiplicabilitas opponitur pprietati naæ an-
gelicæ concepta sdum rem et rnem simul sive
adæquate Concedo Norem; concepta sdum rnem tm
sive inadæquate nego Norem et Cqtiam. Proprietas
em naæ angelicæ ē, qd sit singularis sdum
rem, et ut tali opponitur multiplicabilitas

sive ursalitas ttm sdu re, id e esse defacto in multis a parte rei, hoc aute n impedit ut n sit multiplicabilis s ursalis p rne, cu sic possit pscindi a singularitte distincta virtualr a naa angeli et sparari ad singularia n quid metaphce d saltim logice s objective possibilia.

QUAESTIO 4ta

U: Individuum recte a Porphirio definiatur deturq Individuu vagu mediu inter singularia et universalia. nec ne?

Occasio quaestionis quo ad utramq parte habet apud Phum lib 1 Perichermenias cap 1 ibi: Singulare e id qd n e pdicabile de multis. Et apud Porphiriu cap de specie ibi: Individuu e qd de uno ttm pdicat. Opiniones circa 1ma parte quaest st duae. 1ma negans recte definiri individuu a Porphirio, qm tenet Massius sect 1 quaest 2 de specie et complutenses hic Disp 7 quaest. 6. 2da affirmans e communis Thomistarum et Scotistaru imo ferme omniu Phor. Circa 2da parte etia st duae opiniones 1ma negans dari Individuu vagu, ita Scotus. 2da affirmans, ita D. Thomas quaest. 9. de Poa. Art. 2. ad 1. et 1 par. quaest 30. art. 3.

Art.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo Individuum varijs nominibus appellari, dicitur enim 1ma Substaa, Suppositum, Persona Singulare, unum numero, et hoc aliquid. Ex quibus 3 priores acceptiones solis Substantijs conveniunt. Et quidem Persona solis Substantijs intellectivis unde etiam definitur, quod sit naae rnalis individualis Substaa. Suppositum vo est id quod alteri est incommunicabile tam ut quo, id est sicut fra Subjecto, quam ut quod, id est sicut superius inferiori. Iam vo Substaa definitur communiter a Phis quod sit Ens per se Subsistens. 3 vo posteriores individuj acceptiones conveniunt tam Substantijs quam accidentibus. Porro Suppositum supra Individuum addit quod sit Substaa: persona supra Suppositum, quod sit Substaa intellectualis, atque haec ht se ut magis et minus latepatens. Omnis enim Persona est Suppositum sed non e contra, quemadmodum omne Suppositum est unum numero sed non e contra ut patet consideranti. Imo ursalr omnis 1ma Substaa Suppositum et Persona sunt quid singulare unum numero et hoc aliquid sed non e contra. Sed de his exactius in metaphca hic enim non agimus de Individuo ut est individuum et solum ut est praedicabile vel Subijcibile; ibi vo de individuatione ejusque principio ex Professo agitur.

Suppono 2do Individuum quod est vi nnis non divisum

sive indivisibile et incommunicabile dr, cum hoc tn discrimine ab indivisibili, qd hoc sit negatio divisionis in partes, individuum vo negatio divisionis in tale totum sumi 2plr: 1mo intentionalr et 2dointentionalr. 1mointentionalr s maalr sive metaphce et in actu exercito sumitur pro ipsa rerum naa singulari tam substantiali qm accidentali n considerando illam ut Individua aut hec e sive hecceisata, multo minus ut subijci aut pdicari pt, ut st wq Petrus Paulus, hec albedo, hic ho &c. 2dointentionalr s frlr, logice, et in actu signato sumitur pro eadem re sive naa singulari n quidem ut tali sed ut substat rni frli individuj, quatenus scilt hec naa ~~oper~~ mediante Inltus operaone dicit rnem subijcibilitatis ad speciem athomam, et pdicabilitatis ad se ipsam.

Suppono 3tio Individuum 1mointentionalr sumptum definiri a Porphirio sic: Individuum e cujus Conditio proprietatum ita e in uno ut in altero nulla ratio inveniatur. Hae autem proprietates sive conditiones Individuantes numerantur 7, illo disthicho vulgari ctentae:

Forma, figura, locus, tempus, cum Nne sanguis
Patria, st septem; quae n ht unus et alter.

2dointentionalr vo idq rne subijcibilitatis Individuum ab eodem Porphirio definitur sic: Individuum e qd immediate subijcitur speciei athomae (intellige subjectione maali ad

diffeam

In Dialectica latig.

diffa a specie quæ subijcitur gri subjectione frli.
2do rne pdicabilitatis definitur sic: Individuum
est qd de uno solo pdicatur id e de se ipso n pdi-
catione frli sed identica. Et hæc defnio cum
Aristotelica coincidit, quæ 1mo Perichermenias
cap 5 affertur talis: Singulare e id qd n e pdicabile de
multis. Et quidem in hac defne Individui definitum
e 2da Intentio in Concreto sfcata quæ e id qd defi-
nitur: naa vg singularis e id in quo talis exercetur de-
finitio ut proportionalr dictum de gre.
Suppono 4to Individuum (pter divisionem in substa-
ale et accidentale) esse 2plx: determinatum et va-
gum. Determinatum e quod rem singulare de-
terminate et distincte sfcat quod fit 4plr. 1mo
p nomen proprium. 2do p demonstraone sive prono-
men demonstrativum ut vg hic ho, hoc aal. 3tio
p suppositione ut Filius B. M. Virginis intelligitur
Christus Dnus. 4to p Antonomasiam, ut Angelicus Doctor
id e D. Thomas Aquinas. Individuum vagum est quod
sfcat rem singulare confuse et indeterminate
vg quidam ho, aliqd aal.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Coo 1ma. Individuum tam 1mo qm 2do intentio-
nalr sumptum recte a Porphirio definitur ita
cum D. Thoma communiter Phi.
Pbr. Defnes Individui utroq. modo accepti expli-
cant naam ejus, illudq. ab omni alio distinguunt,
g p illas recte definitur Individuum. Cqtia ptt. Ans quo
ad 1mam defne etiam ptt: qa defnio quæ datur p pprie-
tates reales e bona, qualis e ista Individui 1mo-

intentionalr accepti. Ans quo ad 2dam Defnem declarat; qa p defnem Individui 2do intentionalr accepti explicat subjectum quod in defnionibus concretorum accidentalium ponitur loco gris et effectus accidentis, qui tenet locum differe, distinguitur Individuum ab ursalibus, quae et nullis subjiciuntur speciebus athomis et de multis pdicantur.

Coo 2da. Datur Individuum vagum medium ir naam ursalem et singularem. ita D. Thomas 1ma par. quaest. 30. Art. 4. dicens: Dicendum e qd etiam in rebus humanis hoc Nomen Persona e omune communitternis n sicut genus aut species, sed sicut Individuum vagum.

Pbr 1ma Pars. Si n daretur Individuum vagum Proones subcontrariae in maa contingenti n possent esse simul verae sed hoc e falsum g datur. Sequela Ioris ptt: qa idem de eodem simul affirmaretur et negaretur vg de Petro p quidam ho expresso verum esset dicere Petrus e doctus et Petrus n e doctus. Nor ptt etiam: qa istae Proones quidam ho e doctus, quidam ho n e doctus st verae.

Pbr 2da Pars. Individuum vagum participat de naa ursali et singulari determinata tanqm de extremis g e medium ir illas. Ans pbr: Participat de ursali; qa sicut haec, ita et Individuum vagum dr de inferioribus vg quidam ho de Petro, Paulo et participat et de singulari determinato qa sfcat particulare modum essendi sicut et illud. Nam vg ut Petrus e involutus conditionibus Individuantibus, ita et quidam ho, licet indeterminate et confuse, g individuum vagum e medium.

Infertur 1mo. Individuum vagum n e ursale simplr,

Sed

Sed tm sdu quid, pt tn vagari p oa pdicabilia. Rao
xmi: qa ursale simplr excludit Conditiones Indi-
viduantes, n dtes Individuu vagu excludit eas d.
Rao 2di: qa Individuu vagu vg quodda aal revo-
catr ad genus quida ho ad speciem, quodda ra-
onale ad diffea, quodda risibile ad propriu, quod-
da albu ad accidens g pt vagari.
Infertr 2do. Individuj vagi smunis pluribus sceptus
e realis, illeq analogus ad oes diffeas individuales. Rao
xmi: qa modus essendi determinatus realis impor-
tat sceptu reale, d individuu vagu ht tale modu
essendi g illius sceptus e realis. Ior ptt: qa Conceptus
realis correspondet objecto reali. Nor clara g ep. Rao
2di: qa diffeae individuales, a qbus dictus sceptus abstra-
hit st xmo diverse, in nulloq univoce sveniunt
sed solu pportionalr g conceptus communis ad
illas est analogus. Ans quo ad xmu ptt, quo ad 2du
pbr: Sicut Petrus p sua Principia maalia e Indivi-
duu ita et Paulus et quilibet alius ho, g diffeae in-
dividuales solu sveniunt pportionalr sive ana-
logice in sceptu Individuj.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Objicitur cont xma. Individuu n pt definiri g n est
recte definitu tam xmo intentionalr qm 2do inten-
tionalr acceptu. Ans pbr: Singulare n pt defi-
niri Sicut nec sciri ut docet Phus 7 metaph
cap 14, sed Individuu e singulare g n pt defi-
niri. Deinde Individuu n stat gre et diffea
quae st Partes sstitutivae defnis g n pt definiri.

Rx digdo Ans xmi argti: Individuum n pt definiri si consideretur in particulari sive ut dicit hunc v illum essendi modum determinatum, concedo Ans, consideratum in communi s ut e ratio communis alij Individuijs competens et ab obus abstrahibilis Nego Ans et Cqtiam. Et sic Intelligendus e Phus loco citato. Quando vo dr, qd n constat gre et diffea. Rx concedendo hoc et dicendo: quod tn constat gre et pprietate quod satis e ad defne, Individuum in communi sumptum potius e ursale qm Individuum q tn n pt definiri, v si definitur in ursale transit. Rx digdo Ans: Individuum q potius est ursale frlr nego Ans denominative et accidentalr concedo Ans et nego Cqtiam quo ad xmam partem. quo ad 2dam digno Cqns: transit in ursale frle nego Cqntiam denominativum concedo Cqtiam. Definitur autem Individuum xmo intentionale (ut objectioni tacite occurratur) sub unitate analoga cum abstrahat a differentijs Individualibus quae st xmo diversae. 2do vo Intentionalr s pro ratione rnis sumptum definitur sub unitate univoca

Obijcitur cond 2dam Coonem. Individuum vagum idem e q individuum ut sic, s in communi sed n datur Individuum ut sic q neq vagum. Ior ptt. Nor pbr: Si daretur Individuum ut sic, esset communicabile pluribus, et in illa divisibile, sed n e q n datur. Sequela Ioris ptt. Nor pbr Individuum de rne sua intrinseca solum e communicabile uni de quo pdicatur q n pluribus. Rx Nqda Norem xmi et 2di artgi 3tij digdo Ans: Individuum determinatum concedo Ans; Vagum Nego, et Cqtiam.

Hoc enim

Hoc enim licet frlr et ut quo n̄ sit commune
de uno ttm pdicatr, denominative tn et ut quod
pt recipere Intentione pdicandi de pluribus.
Instabis. Denominao hæc pdicabilitis repugnat rni
frli Individuj q neq denominative pt pdicari Indi-
viduum de pluribus. Cqtia ptt. Ans pbr: Esse in uno
et esse in pluribus opponunt, q hæc denominao re-
pugnat. Rq negdo Ans xmi Argti, intelligendo Indivi-
duum de quo ad psens. Quamvis em omunicabilitas
repugnet individuo determinato et in actu eter-
cito sive frlr n̄ tn repugnat vago, et in actu signa-
to sive maalr.
Ingebis. Differæ Individuales st xmo diversæ ut di-
ctum supra, q n̄ possunt hre aliquid omune p cqns
omunicabilitas repugnat Individuo vago. Rq digdo
Cqns: q n̄ possunt hre aliquid omune univocum Concedo
Cqtiam, analogum nego Cqtiam. Licet em conceptus In-
dividuj vagi n̄ sit simplr unus et abstractus ē tn p
modum conceptus inferiora proportionalr transcenden-
tis.

DISPUTATIO 4ta

De Differentia

4

Post expositionem naæ ursalium quæ pdicantur in quid
descendimus cum Porphirio ad inquirendam naam ursalium
quæ pdicantur in quale, ir quæ quoniam xma ē dif-
ferentia, utpote pars essæ rerum, merito de illa an-
te alia ursalia accidentia hic excitabimus
3 quæstiones.

QUÆSTIO 1ma

U: Divisiones et Definitiones differentiæ a Porphirio allatæ sint bonæ et quales sint.

Occasio hujus quæst habetur apud Phum lib 1 Top cap 4. ubi dicit: Post hæc autem oportet determinare genera prædicamentorum, in quibus sunt dictæ 4 diffeæ. et 4 Top cap 2 dicentem: nulla enim diffea sfcat quid est sed magis quale quid. Et Porphirius Cap de diffea dicit: Diffea autem communiter, proprie, et propriissime dr.

Opiniones circa 1mam par. quæst videntur esse 3. 1ma est docens divisionem diffeæ in communem, propriam, communem, et maxime propriam esse tam vocis commonime et maxime in sua sfcata ita Petrus niger quæst 52 et alij. 2da est tenens Divisionem hanc esse gris in suas species ita Lovanienses cum alijs. 3tia est affirmans prædictam divisionem esse analogi in sua analogata, ita Albertus magnus Tract 5. et communiter Thomistæ et Scotistæ.

Circa 2dam quæst partem non est Disputatio sed solum doctrina, quod autem prius inquirimus de divisione quam definione diffeæ, hoc facit ambiguum ejus nomen, quod prius est dividendum in sua sfcata postea illa sfcata defienda.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo Diffea non sumitur hic latissime

et

et improprie scilt pro quacunq diversitte et di-
stinctione aliquorum, ut etiam dicuntur differre 1mo
diversa vg Dicamenta, sed strictius et proprie id
est p diversitte eorum quae in aliquo oveniunt et
in aliquo differunt, sive essealr s accidentalr.
Suppono 2do Diffeam a Porphirio dividi 3plr. 1mo
In communem, propriam, et maxime ppriam. Communis
est accidens separabile p quod unum ab alio v a se ipso
differt vg Petrus p sessionem a Paulo ambulante v
a se ipso n sedente. Propria e accidens inseparabi-
le p qd differt unum ab alio vg nigredo corvi a Cy-
gno. maxime propria e p qm unum essealr et in-
trinsece differt ab alio vg ho et bos p rnale et irra-
ale. 2do dividitur in eam quae facit differre p accidens
et in eam quae facit differre p se quae divisio coin-
cidit cum pcedenti et e immediatior qm illa. Nam
communis et ppria faciunt differre accidentalr,
maxime vo propria facit differre p se. 3tio
dividitur in separabilem ut e vg movere se et qui-
escere; et in Inseparabilem vg ut e rnale in hme,
sed et haec divisio coincidit cum 1ma, nam sub ejus
1mo membro continetur diffea communis sub
2do vo ppria et maxime ppria. 4to dividitur v
potius subdividitur diffea inseparabilis in eam quae
inest p se, nec suscipit magis et minus ut e ppri-
issima vg rnale. Et in eam quae inest p acci-
dens et suscipit majus et minus. 6to dividitur v
potius subdividitur diffea p se, in divisivam ut e vg

rnale et irrnale ꝛ quæ dividunt aal, Et constitutivam quæ cum gre constituit speciem idq; v subalternam ut sensibile cum vivente constituit aal, et dicitur subalterna s generica. v speciem infimam ut rnale cum aali constituit hnem, et dr infima s specifica. Quæ quidem diffeæ divisio in subalternam et infimam ē accidens rnis sicut et gris in summum et intermedium et speciei in subalternam et infimam.

Suppono 3. diffeam sumi 2plr: metaphce et logice. Metaphce sumitur p ipsa re s naa denominata a 2da Intentione diffeæ. Logice vo sumitur p ipsa fra s relaone rnis, aut Intentione 2da denominante rem sive naam. Et sic accepta diffea dicit respectum ad inferiora, estq totum quoddam poale aptum inesse illis et pdicari de illis essealr. quod totum poale s pdicabile dicitur esse tale ex parte modi sfcandi s concipiendi. Iam vo diffea accepta metaphce dicit 2plcem respectum, unum in ordine ad genus tanqm fra determinans illud, alterum in ordine ad speciem tanqm pars ejus formalis quæ cum gre ingreditur actualr compositionem speciei drq esse diffea ex parte rei sfcatæ.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Coo Divisio diffeæ in omunem ppriam et maxime ppriam est bona et adequate. it oes Phi ferme.

Pbr

Pbr Quae divisio Exhaurit naam sui divisi illa
ē bona, d hec exhaurit q̄ ē bona. Ior ptt a Legi-
bus bonae divisionis. Nor pbr. Dicta divisio aeque
latepatet qm suum divisum cum illud nec excedat, nec
excedatur ab eo q̄ exhaurit naam totius divisi.
Ans pbr Quidqd vere differt ab alio v differt esse-
alr v accidentalr, si 1mum ē diffea maxime
propria; si 2dum tunc tale accidens v ē propri
um et sic erit diffea ppria; v ē commune et
sic erit diffea omunis, q̄ pdicta divisio aeque
latepatet.

Coo 2da. Diffeae divisio sive sumatur 1mo inten-
tionalr sive 2do intentionalr ē analoga s
anagalogi in analogata. 1ma pars Coonis ptt
et pteraa pbr: In hac divisione membra divi-
dentia n̄ aequalr participant naam divisi q̄ ē ana-
loga sumpta 1mo intentionalr. Ans pbr: In hac
divisione 1mum membrum dividens scilt diffea
maxime ppria participat naam sui divisi sim-
plr: aliae vo scilt omunis et propria solum 2dum
quid q̄ inaequalr. Ans pbr: diffea mxe propria facit
differre essealr s substantialr, communis vō et pro-
pria accidentalr, q̄ mxe ppria participat naam di-
visi simplr ppria et omunis participat 2dum quid.
Cqtia ptt: Accidens em respectu substae ē Ens 2dum
quid, substaa vo Ens simplr et p se. Ans pbr Dif-
fea mxe ppria ostituit cum gre opositione essea-
lem omunis vo et ppria st actus accidentales
constituentes cum gre opositione accidentale,

q̄ mxe ꝓpria facit differre essealr, Propria communis accidentalr et sdū quid; Ans ptt Cqtia clara: Actꝰ em essealis dt esse in eodem gre cū poa cujus ē actꝰ, e contra vo accidentalis actꝰ ē diversi gris a subjecto qd actuat.

Pbr 2da Pars Coonis. In hac diffeæ divisione Nn diffeæ inæqualr ꝑdicatꝫ de sujs membris dividentibus, q̄ hæc divisio sumpta 2do intentionalr ē analoga. Ans ptt. Cqtia pbr: Tum qa ꝑdicari sequitꝫ ad esse sive ad esseam aut naam, tanqm ad suum fundamentū cui dt conformari sed naa divisi inæqualr participatꝫ a membris dividentibꝰ ut immediate ꝓbatū q̄ etiā dt ꝑdicao s 2da Intentio ita participari a membris eandꝫ dividentibꝰ. Tū qa divisū sclt diffeæ ut sic de diffea mxe ꝓpria ꝑdicatꝫ simplr, utpote in quale quid sive in quale esseale constitutivū 3tij ꝑdicabilis: de diffea vo ꝓpria et ꝯmuni ꝑdicatꝫ sdū quid sclt in quale accidentale constitutivū 4ti et 5ti ꝑdicabilis, q̄ divisū in hac divisione etiā logice acceptū inæqualr participat ꝯ.

Articulus 3tius
Solvuntꝫ Objectiones

Obycitꝫ cont 1ma. Sub dicta divisione diffeæ n̄ continentꝫ oa membra divisi q̄ n̄ est bona et adæquata. Cqtia ptt a legibꝰ divisionis. Ans pbr.

Suprema

Suprema genera ut st substaa et accidens dif-
ferunt ir se sed n̄ differunt ꝑ aliqm ex dictis
divisionibꝫ, q̄ sub dicta divisione n̄ oa mem-
bra continentꝫ. Nor pbr: Non differunt ꝑ commu-
nes et ꝓpriaꝫ, qa hæ faciunt differre tm acci-
dentalr, suprema vo genera differunt ir se
essealr cū unū n̄ sit aliud essealr. n̄ etiā ꝑ mxe
propriam qa hæc constituit speciē, diffea vo su-
premi gris n̄ ꝯstituit illā, q̄ ꝑ nullā harum
differunt suprema genera. Deinde propria pas-
sio vg risibilitas facit differre unum ab alio vg hnē ab
equo sicut hinnibilitas equū ab hne, sed risibilitas et
hinnibilitas neq st diffeæ communes qa st inseparabiles
neq maxime ꝓprie qa nullā constituunt speciē
neq proprie qa n̄ ꝓveniunt a principijs individua-
libꝫ ꝯ ab essealibꝫ et specificis q̄ n̄ oa ꝯtinentꝫ
in membris hujus divisionis quæ faciunt differ-
re. Pretera diffea individualis ꝑ tm vg Petrꝫ a
Paulo differt ꝓprie diffea et tn nec ē ꝯmunis
nec ꝓpria cū n̄ distinguat accidentalr, nec mxe
ꝓpria cū n̄ sit specifica q̄ sub dicta divisione ꝯ
R̄ Negdo Ans xmi argti, 2di digdo Iorē: Suprema gene-
ra ꝯ differunt diffea latissime et improprie sum-
pta concedo Iorē, diffea stricte et ꝓprie sumpta
de qua in ꝓsenti nego. et concessa Nore nego cqtiā.
Sic em suprema grā cū in illis includatꝫ conceptꝫ
Entis n̄ possunt dici diffeæ sed potius modi quidā
interni dividentes Ens. R̄ ad 2dū negdo Norē di-
cendoq; quod risibilitas et hinnibilitas et aliæ oēs

ppriæ passiones sint diffeæ frlr, qa faciunt
differre pprie frlr accidentalr; virtualr autem
sive faciunt differre mxe pprie cum
sint effectus consecuti ad diffeam mxe ppriam. Unde
ex diffea per ppriam passionem recte infertur diffea es-
sealis, ideoque ppria passio virtualr sumpta conti-
netur sub diffea mxe ppria. Rx ad 3tium qd diffea
Individualis si sumatur radicalr a substaa est diffea
mxe ppria non tn talis de qua hic loquitur qa licet
distinguat rem ab aliis essealr phce non tn distinguit
eandem essealr metaphce. Si vo sumatur ab eo, quod
est extra esseam ut a quantitate in substantiis
corporeis et a subjecto in accidentibus reducitur ad
diffeam omunem v pt etiam dici, qd reducatur ad diffeam
ppriam tanqm modus substaalis, qui est extra esseam
rei. Nec valet si dicas qd vg Petrus nec esse nec co-
gnosci pt sine diffea individuali g hæc potius reduci-
tur ad diffeam mxe ppriam qm ad ppriam. Non valet in-
qm qa licet Petrus nec esse nec cognosci pt sine
diffea Individuali tanqm sine modo substaæ, pt
esse et cognosci tanqm sine gradu esseali, qmvis
etiam reducatur ad diffeam mxe ppriam, si sumatur radi-
calr a substaa ut dictum.
Obycitur con Resp 2dæ Partem 1mam et 2dam, Quod scilt
dicta divisio non possit 1mo et 2do Intentionalr.
Si dicta Divisio posset accipi 1mo et 2do inten-
tionalr sequeretur illam esse univocam sed hoc
nemo

nemo Phorus admittit q̄ n̄ pt sic accipi. Se-
quela pbr: Dicta Divisio haberet 2plx divisiū et
2plicia membra solo numero diffea, diversa
vo re q̄ esset æquivoca. R̄ Nego sequelā 1mi
argti 2di dico ans: Dicta Divisio habreret 2plx
divisiū 2plx diversa rne scilt v ingntū dividit
ut ē rna substrata, v ingtū ē 2da Intentio con-
cedo ans. eadē rne nego ans et cqtiā
Obycitr cōn 2dā Partē pcise ejusdē Coonis scilt qd
dicta divisio n̄ possit accipi 2do intentionalr.
Si acciperetr hæc divisio 2do intentionalr seque-
retr 1mo qd diffea mxe ppria n̄ esset immedi-
ate species ursalis ut sic qa ir illā mediaret
Intentio diffeæ in omuni, quæ postea subdividitr
in omunē, ppriā, et mxe ppriā. 2do sequeretr
qd diffea omunis ppria possent induere 2dā
Intentionē 3tij pdicabilis qa essent ursales
Sed hoc utrumq ē inconveniens q̄ pdicta Di-
visio n̄ pt accipi 2do intentionalr. R̄ Nego se-
quelā utramq ad rnē 1mæ dicendo, diffeam
in communi n̄ esse immediatā specie ursalis
ut sic, d solū diffeā mxe ppriā qmvis possit
dici species impprie et large sumpti ursalis.
ad rnē 2dæ sequelæ dico: qd n̄ essent ursales
ursalitte 3tij pdicabilis qmvis induant inten-
tionē diffeæ in omuni.

QUÆSTIO 2da

U: Diffea athoma p ordinē ad speciē n̄ vo
p ordinē ad individua constituat ursalis
competat illi defnio hæc qd sit qd pdicat
de pluribus specie differentibus in quale quid
simplr sine ulla additione aut explicaone.
Occasionē huic quæst. dedit Phus π Top Cap 3 di
cens: Etenim diffea cū sit generalis cū ordine
ordinanda. Unde videt diffea ita respicere sua
inferiora quemadmodū et genus. Et Porphirius cap
de diffea ubi eā definit n̄ in ordine ad speciē, sed
in ordine ad plura inferiora. Similr cap de
specie enumerans modos pdicaonis directe ait,
nam aut ~~par~~ paria de paribus ut hinnibile de
equo, aut jora de noribus pdicant, oportet. 2da
vo Parti quæstionis dedit occasionē Porphirius
in eadē defne definiens diffeā p pdicari de pluri-
bus specie differentibus. Unde aut debuit exclu-
dere diffeā athomā atq sic insufficienter defi-
nivisse diffeā mxe ppriā quæ ē 3tiū pdicabile
aut etiā diffea athoma debebit pdicari de plu-
ribus specie differentibus saltim p n̄ repugnan-
tiā si dicta Defnio dret esse sufficiens.
Opiniones circa 1mā partē quæst st 3. 1ma
docens diffeā inesse ursalis constitui in ordine ad
inferiora ppria et immediata vg rnale p ordinem
ad hoc v illud rnale: ita n̄ nulli quos refert Sanches
quæst 24 et Complutenses Disp 4 de diffea quæst. 2.

2da

2da tenens diffeam inesse ursalis constitui p ordinem ad speciem qm constituit ita Cajetanus Toletus et alij. 3tia affirmans diffeam inesse ursalis constitui p ordinem ad inferiora immediata suae speciei ita communiter Thomistae et Scotistae. Circa 2dam partem quaest duae st opiniones: 1ma tenet pfatam defnem competere oi diffeae mxe ppriae quae constituit 3tium pdicabile etiam athomae, sed n̄ repugnantiam s negative: ita Cajetanus in Commentarijs hujus Capitis, Magister Soto quaest unica de diffea. 2da e huic otraria qm tenet S. Thomas, Simplicius, Lovanienses, Scotus et omuniter Phi.

Articulus 1mus

Exponunt Termini

Suppono 1mo Diffeam considerari 3plr: 1mo p ordinem ad genus quod contrahit et sup quod addit aliquid. 2do p ordinem ad speciem qm cum gre constituit et segregat ab alijs. 3tio p ordinem ad inferiora sive individua, illaq v propria v specie de quibus pdicatur in quale quid. 1mo et 2do modo considerata diffea e quid maale ursalis logici, e em res sive naa contrahens vg rnale contrahens aalitte et constituens hnem, drq diffea metaphie sumpta. 3tio vo modo considerata ht rnem pdicabilis logici et quidem certum e diffeam p ordinem ad genus n̄ constitui inesse ursalis logici, cum genus sit superius illa. Unde solum dubium e, an constituatur p ordinem ad speciem v ad inferiora, illaq propria v speciei.

Suppono 2do Omnem naam quae denominatur esse ursalis debere esse pdicabile: ad esse em in multis sequitur dici de multis, n̄ e converso. Sunt

U: Diffea athoma p ordinē ad speciē n̄ vo
p ordinē ad individua constituat ursalis
competatq illi defnio hec qd sit qd pdicat
de pluribus specie differentibus in quale quid
simplr sine ulla additione aut explicaone.
Occasionē huic quest. dedit Phus π Top Cap 3 di
cens: Etenim diffea cū sit generalis cū ordine
ordinanda. Unde videt diffea ita respicere sua
inferiora quemadmodū et genus. Et Porphirius cap
de diffea ubi eā definit n̄ in ordine ad speciē sed
in ordine ad plura inferiora. Similr cap de
specie enumerans modos pdicaonis directe ait,
nam aut ~~pa~~ paria de paribus ut hinnibile de
equo, aut jora de noribus pdicant, oportet. 2da
vo parti questionis dedit occasionē Porphirius
in eadē defne definiens diffeā p pdicari de pluri-
bus specie differentibus. Unde aut debuit exclu-
dere diffeā athomā atq sic insufficienter defi-
nivisse diffeā mxe ppriā quē ē 3tiū pdicabile
aut etiā diffea athoma debebit pdicari de plu-
ribus specie differentibus saltim p n̄ repugnan-
tiā si dicta Defnio dret esse sufficiens.
Opiniones circa 1mā partē quest st 3. 1ma
docens diffeā inesse ursalis constitui in ordine ad
inferiora ppria et immediata vg rnale p ordinem
ad hoc v illud rnale: ita n̄ nulli quos refert Sanches
quest 24 et Complutenses Disp 4 de diffea quest. 2.

2da

2da tenens diffeam inesse ursalis constitui p ordinem ad speciem qm constituit ita Cajetanus Toletus et alij. 3tia affirmans diffeam inesse ursalis constitui p ordinem ad inferiora immediata suae speciei ita communiter Thomistae et Scotistae. Circa 2dam partem quaest duae st opiniones: 1ma tenet pfatam defnem competere oi diffeae mxe ppriae quae constituit 3tium pdicabile etiam athomae, sed n̄ p repugnantiam s negative: ita Cajetanus in Commentarijs hujus Capitis, Magister Soto quaest unica de diffea. 2da e huic otraria qm tenet S. Thomas, Simplicius, Lovanienses, Scotus et omuniter Phi.

Articulus 1mus

Exponunt Termini

Suppono 1mo Diffeam considerari 3plr: 1mo p ordinem ad genus quod contrahit et sup quod addit aliquid. 2do p ordinem ad speciem qm cum gre constituit et segregat ab alijs. 3tio p ordinem ad inferiora sive individua, illaq v propria v specie de quibus pdicatur in quale quid. 1mo et 2do modo considerata diffea e quid maale ursalis logici, e em res sive naa contrahens vg rnale contrahens aalitte et constituens hnem, drq diffea metaphice sumpta. 3tio vo modo considerata ht rnem pdicabilis logici et quidem certum e diffeam p ordinem ad genus n̄ constitui inesse ursalis logici, cum genus sit superius illa. Unde solum dubium e, an constituatur p ordinem ad speciem v ad inferiora, illaq propria v speciei.

Suppono 2do Omnem naam quae denominatur esse ursalis debere esse pdicabile: ad esse em in multis sequitur dici de multis, n̄ e converso. Sunt

em aliqua pdicabilia de aliquo n tn respectu
illius st ursalia vg qdo æquale pdicatur de æquali.
Eodem modo diffeæ tam subalternæ qm infimæ li-
cet dicantur de speciebus quas constituunt, n tn re
spectu illarum st ursales, n em possunt ab illis
abstrahi ut quid superius, alias conciperemus hnc
absq rnali, quod repugnat, cum hoc sit de ejus
essea) sed hæc n æque latepatent ac species
ipsarum. Et licet diffeæ metaphce sumptæ Ama-
rio pdicentur de speciebus de inferioribus vo illarum
specierum 2dario, logice tn acceptæ Amario pdi-
cantur de inferioribus specierum, ut suis tanqm
correlativis, 2dario vo de speciebus ita, ut qdo
de illis pdicantur ly pdicari nil aliud sfcat qm
esse fra sive informare ac ostituere qdo vo
de inferioribus tunc ly pdicari sfcat idem ac
referri frlr ad inferiora sive illa inferiora
sint Individua de qualibus pdicantur diffeæ atho-
mæ sive inferiora illa sint species de qualibus
pdicantur diffeæ subalternæ, qmvis psens quæstio
potissime currat de diffea athoma quæ sola
dicit ordinem ad Individua speciei.
Suppono 3tio fundamentum remotum diffeæ ut
constituit 3tium pdicabile esse unitem frlem mul-
torum quatenus hæc in fra specifica st ir se si-
milia et ab alijs dissimilia, p qm quidem fra
differt a proprio et accidente quorum unitas
frlis et similitudo e inesse accidentali pprio
v omuni. Item agre cujus unitas et simili-
tudo e in naa otrahibili et pfectibili et

a specie

a specie cujus unitas et similitudo ē in
naa completa et pfecta, ja vo fundamentū
proximū diffeæ logice sumptæ ē unitas ab
stracta ab inferioribꝫ de quibꝫ ē pdicabilis.

Articulus 2dus

Determinatꝫ Quæstio

Coo 1ma Diffea athoma inesse ursalis Logici consti-
tuitꝫ p ordinē ad Individua illius speciei qm constituit.
Est D. Thomæ 2 Postr. et aliorū pter citatos in 3tia opinio.
Pbr: Ut aliqua naa ostituatꝫ ursalis Logice dt dicere re-
spectū ad aliqua inferiora qbus inest et de quibꝫ pdicatꝫ
sed diffea athoma n̄ pt dicere respectū talem nisi ad
individua speciei qm constituit, q̄ p ordinē ad illa
constituitꝫ ursalis Logice. Jor pt qa quodlibet ursale ē
tale p ordinē ad inferiora. Nor pbr Si diffea athoma
ut est ursalis Logice posset dici respectum ad alia
inferiora tunc ad propria v ad inferiora gris
scilt ad ipsā speciē qm ostituit, d neutrū dicendū
q̄ talem respectū dt dicere ad individua speciei. Se-
quela Joris pt ex supposito 1mo. Nor quoad 1mū
pbr: Diffea athoma imo et subalterna) respectū suo-
rum inferiorū n̄ pdicatꝫ in quale quid q̄ esse
n̄ pt dicere respectū ad illa. Cqtia
pt diffea em ut constituit 3tiū pdicabile dt p-
dicari in quale quid. Ans pbr Dicta diffea solū pdi-
catꝫ de suis inferioribꝫ in quid, solū em respectu
illorū induit naā speciei vꝫ rnale respectu hujus v
illiꝫ rnalis ht rnē speciei n̄ diffeæ q̄ de illis
pdicatꝫ in quid. Nor quo ad 2dū pbr: Inferiora

gris selt species qm ostituit diffea ē quid æquale respectu diffeæ, q' diffea n̄ pt de illa pdicari ffrlr. Cqntia ptt. Frlis em pdicao ē ttm superioris de inferiori: jam autē æqualis de æquali ē identica. Ans pbr Illud ē æquale respectu alterius ad quod ab altero valet subsistendi Cqntia, sed ad speciē a diffea valet subsistendi Cqtia, q' species ē quid æquale diffeæ. Sor ē axioma. Nor pbr: Recte dico: ē rnale q' ē hō, q' ad speciem a diffea valet subsistendi Cqtia, et e contra vg est hō q' ē rnale.

Coo 2da Definitio diffeæ hæc: Est id qd pdicatur de pluribus specie differentibus in quale quid 6 proprie loquendo n̄ pt ovenire athomæ sed ttm subalternæ nisi forte accipiatur juxta explicaonē in pcedenti quæstione datā, ita Doctores positi in 2da opione 2dæ par.

Pbr 1ma Pars. Diffea athoma n̄ pt pdicari de pluribus specie differentibus q' defnio ꝙ. Ans pbr Ut aliquid pdicatur de pluribus specie differentibus dt esse ursale quod dicat ordinē ad plura specie et ab illis dt esse abstractū d diffea athoma n̄ ē hujusmodi ursale q' diffea ꝙ. Nor pbr Diffea athoma ē constitutiva unius speciei ttm q' diffea athoma n̄ ē ursale dicens ordinē ad plura specie.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Objcitur: Omne ursale inesse ursalis ostituitur p ordinē ad illud quod immediate respicit, d diffea athoma n̄ respicit immediate individua speciei q' inesse ursalis n̄ ostituitur p ordinē ad illa. Cqtia ptt. Illud em immediate respicit aliquid cui immediate inest. Ans pbr Diffea athoma immediate inest speciei et hac mediante inest ejus Individuis q' n̄ immediate inest individuis. Ans pbr Rnalitas vg ē

vg ē dissea athoma ꝺ hac ꝓꝛ inest humanitti
Deinde hac mediante Petro Paulo ꝙ g'ꝯ ꝟ digo
Sorꝛ: Omne ursale ꝙ quomodocunq. nego Sorꝛ ut
superiꝰ Concedo Sorꝛ, similr distinguo nord: sed dis-
sea ꝙ quomodocunq concedo, ut quid superiꝰ nego
Nord et cgtia. Eod etiã modo dīguo ans ꝺi Argti
imo et reliquorũ et nego cgtias. ursale ẽm n
constituit inesse ursalis ꝙ ordinẽ ad illud de quo
immediate et quomodocunq ꝓdicat ꝺ solũ de
quo ꝓdicat ut superiꝰ respectu inferioris, quod
de dissea dicī n̄ ꝓt ut ꝓꝛ ea dictis.
Instabis Dissea immediate respicit speciẽ et de il-
la ꝓdicat tangn superiꝰ ꝛ inferiorꝫ. Ans ꝓbr
Ista ꝓdicao hō ē rnalis ē directa ē frlis ꝺ ista
ꝓdicao ē superioris de inferiori ꝙ dissea ꝙ Sor ꝓꝛ
Norbr Ista ꝓdicao Petꝛi ē rnalis, ꝙ superioris de
inferiori ꝙ etiã ista hō ē rnalis, Ans certũ cgtia
ꝓbr: Dissea eaꝺ relatione respicit speciẽ et ejus
individua ꝙ etiã eoꝺ modo ꝓdicat de individuis
quo ꝓdicat ꝺ speciebꝫ. ꝟ ngo Ans tmi Argti ꝺi-
digo Sorꝛ: ista ꝓdicao hō ē rnalis ē directa et
frlis ut dissea ē ꝓdicabile nego, ut ē ꝓdicatus
concedo Sorꝛ et una cũ nore nego Argti. Ztij
Argti nego cgtiã. 4ti dīguo Ans. dissea eaꝺ rela-
tione ꝙ dissea metaphia concedo, logica nego Ans
et cgtiã. De individuis ẽm ꝓdicat ut superiꝰ ꝛ
inferiori, de speciẽ vō ut equale ꝛ equali
id ē ingntus dicit rnẽ constitutiva ejus.
Urgebis Dissea frlr ut dissea ē ursalis ꝺ
dissea ē dissea ꝓ ordinẽ ad speciẽ ꝙ ꝓ ordinẽ

ad speciem e ursalis. Rx digdo Norem: Sed diffea q
metaphce sumpta ut e actus dans illi esse speci
ficum concedo, sumpta logice ut refertur ad infe-
riora nego Norem et Cqtiam.

Replicabis Diversa ursalia petunt diversa indi-
vidua sed species et diffea st diversa ursalia
q diversa petunt Individua, Sussumo sed in-
dividua speciei st ejus ppria individua q n pos-
sunt esse Individua diffeae de qbus illa pdicatur.
Rx digdo Iorem: Diversa ursalia frlr et inesse scibi-
lis concedo, maalr et inesse rei nego, et Cqtiam.
In psenti em licet utriusq ursalis dicti sint
eadem individua sive particularia maalr st
tn diversa frlr. nam st individua speciei, ut de
illis species pdicetur in quid, diffeae vo ut de illis
pdicetur in quale.

Promovebis Argtum. Ad ursale frle requiritur ut
sit unum in multis et pdicetur de multis, d
diffea n tm p ordinem ad individua, d etiam p ordi-
nem ad speciem e unum in multis et pdicatur de
multis q n tm p ordinem ad Individua speciei
sed etiam ad ipsam speciem constituitur inesse ursalis
frlis. Ior ptt. Nor pbr Species e multiplex saltim
virtualr id e ut ht sub se plura q diffea etiam p
ordinem ad speciem et Rx ngdo norem xmi argti quo ad
2dam partem 2di digdo ans: Species e multiplex,
saltim virtualr ut e totum pvale qualr de illa n
pdicatur diffea concedo, ut e totum actuale quale
de illa pdicatur diffea n quidem tanqm superior
de inferiori, d tanqm aequalis de aequali,

nego ans

Nego Ans et Cqtiam.
Obycitur cont 2dam Coonem: Si dicta definio n̄ ꝯpeteret diffeæ athomæ, sequeretur 1mo quod diffea athoma n̄ esset 1mum ꝑdicabile cum ista definio sit 3tij ꝑdicabilis. Sequeretur 2do quod Porphirius insufficienter diffeam definivisset in rne 3tij ꝑdicabilis qa n̄ competeret omni ejus membro definio d utrumq. videtur esse inconveniens et contra oum Phorum sententiam q̄ definio diffeæ ꝑdicta ꝯpetit diffeæ athomæ. R̄ ngdo 1mam sequelam cum sua Probne. rāo negaonis: qa diffea ~~cum~~ communis ac mxe ꝓpria ut est 3tium ꝑdicabile abstrahit a particularibus modis ꝑdicandi inde ē quod ꝑdicatur de pluribus in quale quid. Ad 2dam sequelam ptt R̄ ex illato 3tiæ Coonis in ꝑcedenti quæst.

QUÆSTIO 3tia

U: Diffea athoma includat genus et diffeam subalternam, v includatur in illa ꝑdicentur q. de se invicem. nec ne? 3

Occasionem huic quæst dedit Phus 7. met. cap. 14. Text. 43. dicens nisi quod 1mum dicitur genus et diffea, cætera vo genera st et ipsum 1mum et post hoc quæ comprehenduntur diffeæ ubi Phus 3 videtur dicere: 1mo qd diffeæ superiores claudantur in infima. 2do qd diffea infima sit tota rei substaa. 3tio quod ad inveniendam ultimam diffeam ꝑcedendum sit ꝑ divisionem diffeæ superioris in inferiores. Deinde lib 4 Top cap 2 dicit: Nam omne quod

participat genus v species v Individuum e, diffea
ro neq individuum nec species e. manifestum q
quoniam n participat genus diffea ex qbus con-
trarijs Textibus dubitatur. Utrum est
4tuor hic st opiniones. 1ma e Nominalium
affirmantium genus et diffeas superiores frlr in-
cludi in inferioribus et de illis pdicari; hanc Eter-
citij causa defendit Soncinas 7 met. Tex. 37. et
Sotus Cap. de gre. quest. 1. 2da e non nullorum te-
nentium quasdam diffeas inferiores includere frlr
genus et diffeas superiores quasdam n includere.
3tia e Magistri Soti quest unica de gre in so-
lutione 3tij Argti diffeas superiores n includi
p se in inferioribus immediate sed mediate
docentis: quemadmodum etiam aal immediate in
cluditur in hne et de illo pdicatur mediate ante
de Petro. 4ta e Communis Thomistarum,
Complutensium quest 4. et Scotistarum cum suo Do-
ctore, ac aliorum plurimorum asserentium nec
diffeas inferiores includere genus et diffeas su-
periores, nec e contra superiores includi in gre
et inferioribus differentijs qmvis includantur poa
generis, scilt genera et diffeae superiores st con-
trahibiles p diffeas inferiores.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo non esse quaestionem de diffea tam
infima qm subalterna et de genere sumptis

realr

realr, sic ẽm ga sibi identificant in se adinvicem includuntur, Sed. Sumptis frlr gris vg rnalitas in suo conceptu frli tangm predicatum intrinsece et actualr in se inclusum, aalitem includat et aalitas rationalittem, quæ ẽ contractiva ejus ad esse hominis.

Suppono 2do Differam in concreto Sumptã vg rnale, duo importare. Unum pro maali scilicet naam sensitivam, scilicet tm naturã hnis, Alterum pro formali Solum gradum rnalitatis, significatum tn in concreto. Unde falsa ẽ quorundam opinio existimantiũ differas frlr sumi, quando sfcatur in abstracto vg nomine rationalitatis aut sensibilitatis; gã hoc modo sumpta differa nõ ẽ differa sed proprium ejus, sicut naa generis accepta in abstracto non se ht ut genus sed ut principium generis. De differa g̃ in sensu maali et identico acceptã nulla ẽ Disputatio cum totum dicat quod et species. etenim includit inferior superiorem et genus cũ quib realr identificat. Sed Disputatio est de differa frlr sumpta: an sic inferior includat genus et superiores differas.

Articulus 2dus

Determinata Questio

Coo Ima Differa athoma seu inferior nõ includit in conceptu suo frli intrinseco genus nec differam

Superiorem. Est communis Thomistarum cum Scotistis et aliorum.

Pbr quo ad 1mum. Contrahens n̄ includit frlr contrahibile, d̄ diffea athoma (idem dicendum de Subalterna) ē contrahens, genus vo ē contrahibile, g̃ diffea athoma ꝗ. Nor vera. Jor pbr: Contrahens comparatꝫ ad contrahibile ut actꝰ ad poām sed actus n̄ includit frlr poam cum ab illa distinguatur g̃ diffea ꝗ.

Pbr quo ad 2, 3plr. 1mo Si diffea inferior includeret frlr superiorem, tunc hæ diffeæ n̄ essent primo diversæ, d̄ sunt, g̃ inferior ꝗ. Sequela Joris ptt: qa convenirent in aliquo univoce vg in ratione sensibilis. Nor pbr: Si diffeæ non essent primò diversæ non differrent se totis et se ipsis sed per alias diffeas et hæ ꝑ alias, et sic in infinitum, sed hoc dici n̄ debet, g̃ differentiæ sunt primo diversæ, id ē in nullo secum conveniunt; alias diffea n̄ esset sola ratio differendi, sed etiam conveniendi, quod ē falsum: qa sic homo ꝑ rationale; quâ rationale conveniret cum brutis, nam rationale esset potentialiter sensitivum. Deinde homo formaliter differret a brutis ꝑ sensitivum qa sensitivum idem esset frlr cum rationali.

Pbr 2do Differentia athoma non includit formalr

formalr genus, q̃ neq differentiam subalternam. Ans ptt: præter quam quod probatu in prima Probatione ē Aristotelis 4 metaphisicorū Textu 10 docentis genus non esse de essea et conceptu frli differentiarū. Cqntia pbr: Ideo genus n̄ includitꝫ frlr in diffca athoma, qa si includeretꝫ, tunc sola diffca constitueret speciem aut certe genus bis eam constitueret semel in se, altera vice in diffca sed etiam si diffca subalterna includeretꝫ in athoma bis quoq constitueret speciem semel in se et semel in diffca athoma, q̃ si diffca athoma n̄ includit genus nec diffeam subalternā.

Coo 2da Etiam genus et diffca superior n̄ includit frlr diffeam inferiorem.

Pbr: aal et sensibile n̄ includunt in suo conceptu frli rationale q̃ genus et diffca. Cqtia ptt: Ans pbr Potest pfectissime concipi aal et sensibile n̄ concepto rnali q̃ aal et sensibile. Ans pbr Perfectissimꝰ conceptus aalis et sensibilis prout a nobis concipi possunt quod sint substantiæ, viventia, petentia sentire, ꝺ talis conceptꝰ habetꝫ absq eo, quod concipiatꝫ in illo rnale q̃ pt pfectissime ꝯ.

Coo 3tia. Diffca athoma n̄ pt frlr pdicari de genere et diffca subalterna, nec e contra genꝰ et diffca subalterna de athoma.

Pbr quo ad 1mū. Ut aliquid de aliquo pdicetꝫ frlr

dt esse illo superiꝰ, sed diffea athoma n̄ ē superior gre, nec diffea subalterna q̄ sic de illis n̄ pt p̄dicari. Ior certa, qa alias si p̄dicatio n̄ erit superior de inferiori n̄ erit frlis sed identica tm. Nor clara. Pbr quo ad 2dū: Genus et diffea subalterna n̄ includitꝫ frlr in athoma q̄ nec de illa p̄dicabitꝫ. Ans ptt ex dictis immediate. Cqtia clara: ad p̄dicaonē em frlē requiritꝫ ut p̄dicatū actu, subjectū frlr in se includat s ut unū sit de conceptu alteriꝰ frli et intrinseco, ut ptt vq in aali rnali et hne.

Articulus 3tius
Solvuntꝫ Objectiones

Obycitꝫ con coonē 1ma. Nil p̄dicatꝫ de alio in cujꝰ conceptu frli n̄ includitꝫ sed gris diffea superior p̄dicatur de inferiori q̄ gris diffea inferior s athoma includitꝫ frlr genus et diffeam superiorem. Ior clara. Nor pbr ex 4 metap Tex 43 q̄ diffea ef. R̄ ngdo Iorē: Sufficit em ad p̄dicationem ut unum includatur in conceptu alterius frli. Unde distinguo Norē et genus et diffea in sensu frli nego Norem, in sensu reali s identico concedo Norē, et nego cqtiam. Et sic etiam distinguenda est authoritas Phi, qd selt in sensu reali n̄ in frli p̄dicetꝫ. Instabis Istæ prædicationes substantia ē Ens, perseitas ē Entitas st frles, s in sensu frli q̄ etiā ista rnale hnis ē aal, rnalitas ē aalitas. R̄ ngdo Cqtiam: In p̄dicatis em transcendentalibꝰ hnt rnem ipsiꝰ esse ac fræ illorū, de qbus p̄dicantꝫ, p̄dicao pt dici frlis, n̄ autē in p̄dicatis p̄dicamentalibus, cum hæ n̄ omnia transcendant, nec in omnibꝰ includantꝫ.

Quæres

Quæres 1mo An omnes diffeæ athomæ sint nobis notæ. R. Negative, quamvis enim hæ dentur ut docetur a Pho 7. met. Tex. 42. ubi inquit Probabile esse quod definio ex duobus constituatur quorum unum sit genus alterum diffea. et 8 met Tex 6 asserente diffeam correspondere fræ illæ tn ferme oes præter diffeam hnis nos latent et sunt nobis ignotæ. Unde Phus dicit latent nos proprie diffeæ rerum et propterea excepto hne in alijs rebus utimur loco diffeæ aliqua proprietate nobis nota vg Leonem dicimus esse rugibilem bovem mugibilem. Q

Quæres 2do An quævis diffea sit perfectior gre R. affirmative, qa oīs actus cum sit determinans et perficiens est perfectior quam Poa quæ est determinabilis et perfectibilis sed diffea est quidam actus genus vo quædam poa quæ quævis diffea est perfectior gre. Quod ipsum dicit D. Thomas quæst de spirit creaturis dicens: Illud quod constituitur in specie est nobilius eo quod constituitur in gre sicut determinatum in determinato, jam autem constituitur in specie diffea, in gre genus, idem docet in alijs locis cum Aristotele

DISPUTATIO

De Proprio et Accidente

Absolutis prædicabilibus illis quæ prædicantur essealr de scendit Porphirius et noscunt illud ad prædicanda quæ prædicantur accidentalr qualia sunt hæc duo proprium et accidens. Hæc Disputatio ht quæstiones duas.

QUÆSTIO 1ma

U: Proprium recte definiatur tamq 4to modo sumptum constituat 4tum Prædicabile idq per ordinem ad inferiora speciei.

Occasio hujus quæst bipartitæ habetur 1mo apud Porphirium cap de proprio ibi: 4tum autem est id cui oa conveniunt ut soli et omni semper accidat. Deinde apud Phum lib 1 Top cap 4 ibi: Proprium autem est quod non implicat quod erat esse soli autem inest et conversim prædicatur de re.

Opiniones hic circa 1mam quæstionis partem nullæ sunt quoad rem quamvis in terminis aliquando discrepent. Circa 2dam sunt ~~duæ~~ 4tuor. 1ma affirmans Proprium obq 4 modis acceptum constituere 4tum Prædicabile s ursale hancq divisionem esse univocam et gris in suas species. 2da est asserens Proprium 2do modo acceptum constituere simplr 4tum prædicabile. ita Phonseca 4 met. Cap 29. 3tia tenens 3tio modo acceptum constituere etiam directe 4tum prædicabile, ita quidam moderni Teste Rubio 1 Proprium constituere 4tum prædicatum simplr tribus vo prioribus modis tam 5dum quid, potiusq pertinere ad accidens 5dum illos quam ad proprium, ita Aristoteles 1 Top. D. Thomas opusc 48.

Circa 3tiam quæstionis partem eadem est difficultas et opiniones ut circa diffcam: Sicut enim hæc dicit re spectum et ad speciem quam constituit et ad individua immediata s propria v mediata s species ad quæ refertur ut superiori Disp. quæst 2 patuit, ibi proprium

um dicit respectu et ad speciē ꝛ potiꝰ ad eſſeam
a qua oritꝰ ꝟg riſibile ad hnem et ad individua
eaq immediata ꝛ ꝓpria ꝟg riſibile ad hoc ꝟ illud
riſibile ꝟ mediata ꝛ speciē ꝟg riſibile ad Petrum
Paulꝰ ꝛ ꝟ

Articulus xmus

Exponunt Terminꝰ

Suppono xmo Quamvis poſſit pluribꝰ modis ſumi ꝓ-
prium, potiſſimꝰ tn ſumitꝰ ꝛplr: xmo put diſtingui-
tur ab impropriō ꝛ metaphorico, quale ē ꝟg riſus pra-
torū et tali ꝓprio nihil ē ad ꝓſens. 2do Proprium
ſumitꝰ put diſtinguitꝰ a communi alicuius acce-
ptione enumerat hic Porphirius ꝛ idē ad mentē
Ariſtotelis ꝛ Top Cap ꝛ. xmo accipitꝰ Proprium pro eō
qđ competit ſoli ſpeciei ꝺ nō omni ejus individuo
ſol ꝟg eſſe Phus ſoli hni ꝺ nō oi. 2do pro eo qđ
convenit oi Individuo ſed nō ſoli ſpeciei ut ꝟg eſſe
bipes ꝟvenit ſoli hni ſed nō oi, qa etiā aves
ſt bipedes. 3tio pro eo qđ convenit ſoli indivi-
duo et omni ſpeciei ꝺ nō ſemꝑ ꝟg cancſcere
convenit oi hni ſed ſolū in ſenſo. 4to pro eo
qđ competit ſoli ſpeciei omni ejus Individuo
et ſemꝑ ꝟg riſibilitas convenit ſoli hni oi et ſemꝑ.
Et quia xmo et 2do modo acceptū Proprium loco
citato vocat Phus Proprium ad aliud ex eo, qđ nō ſit
Proprium abſolute ꝺ ꝑ ꝓparatōnē ad aliam ſpeciem
ꝟ ad aliud Individuum. 3tio modo acceptum
vocat Proprium 2do ex eo, quod ꝺu tempꝰ verū-
at 4to autē modo acceptū Proprium vocat ſim-
pliciter et abſolute definitꝰ illud ſic: Est qđ
nō indicat quod ē eſſe rei ſoli autem inest
et converſim ꝓdicatꝰ a quo ꝑ ly nō indicat

quod ē esse rei excluditur defnio, imo et 3 pdi-
cabilia essealia scilt genus species et diffea. Per
ly Soli et conversim excluditur accidens omune
imo et 3 priores modi s acceptiones Proprij.
Suppono 2do Proprium 4to modo acceptum sumi
2plr. 1mo metaphice s 1mo intentionalr id ē pro
reali pprietate, et sic acceptum definitum ē im-
mediate. 2do logice s 2do intentionalr id ē pro
fra quadam rnis, quod definitur v potius describitur
sic est id quod de pluribus in quale accidentalr
et necessario pdicatur. Seu ē id qd de pluribus ali-
cujus speciei differentibus et de solis semp pdi-
catur in quale. Dr in quale ad diffeam gris et
speciei, dicitur accidentalr ad diffeam diffeae,
Dr necessario ad diffeam accidentis. Porro ut
Proprium pdicetur necessario dt dimanare ex
principijs essealibus et hre cum illis connexio-
ne. Et sic dt convenire soli speciei omniq in-
dividuo et semp. nec pt concipi cum opposito
speciei cujus est Proprium cum illi tanqm suae
radici 1moq principio identificetur a quo nec p
prium s ppria Passio esse metaphica ad distin-
ctionē phae quae realr distinguitur ab essea cujus
ē passio, quae p naale resultantiam dimanat ab
essea vg calor ab igne, frigus ab aqua et qualr
n dimanat Passio metaphica sed solum ex mo-
do nostro concipiendi et improprie utpote 2da-
rius rei sceptus ex 1mo tanqm ex radice.
Sub 1mo conceptu essealis cum quo simul pro-
ducitur.

Suppono

Suppono 3tio Proprium esse 2plx: genericum qd consequitur speciem subalternam vg sensitivum qd consequitur aal, auditivum v dormitivum quod consequitur vivens &c. Et specificum qd consequitur speciem athomam vg risibile qd consequitur hnem: qbus ab alijs additur proprium Individuale id e qd n fluit a pprijs essealibus et fralibus ut genericum et specificum d a maalibus, id e a vario temperamento Individuj, sed hoc pprium e tm pprium sdum quid.

Suppono 4to Cum in Proprio 4to modo sumpto tria possunt spectari ut radix ipse aptitudo et radix; ideo advertendum e actum ipsum vg ridere nihil aliud esse nisi accidens omune, cum hoc hni accidat qd hic et nunc rideat. Radicem vo esse ipsam essealem differam qualis e vg rnale respectu risibilis aal respectu sensitivi et cetera, jam vo solam aptitudinem s facultatem vg ridendi esse proprietatem s pprium 4to modo sumptum.

Suppono 5to Quamvis Proprium et accidens omune conveniant in hoc, qa utrumq e extra essea rei (unde etiam utrumq p modum fre extrinsece et denominative pdicatur) differunt tn multipliciter. 1mo qa qa pprium fluit ex principijs frlibus, accidens vo commune ex principijs individualibus, hinc fit qd Proprium 1mario competit speciei, 2dario vo ejus Individuo: ideo em Petrus e risibilis qa ho e ribilis. Accidens vo e contra, 1mario competit Individuo, 2dario vo speciei: ideo em ho e albus, qa hic ho e albus. 2do qa subjectum nec esse nec intelligi pt, cum proprij oppositio vg ho cum possibilitate, acci-

dentis vo pt vg naa Cygni cu nigredine. 3tio qa Proprium dr ad ɔvertentiam cu Subjecto, accidens vo n. 4to qa Proprium necessario inest Subjecto et de illo in 2do modo pdicatr, accidens vo solum illi inest contingenter et de illo in 4to modo dicendi pdicatr. 5to qa Proprium ht radicem et Principium in Subjecto scilt esseam a qua dimanat, unde etiam semp illud comitatr vg Lux quatenus est in Sole n autem quatenus e in aere, qa in hoc solum e participative hinc etiam Proprium sdm aliquos ut e in pprio Subjecto n pt augeri, sicut vg lux in Sole, calor in igne, bene tn ut e in extraneo, ut lux in aere, calor in aqua. Accidens vo n ht principium in Subjecto cui inhaeret, unde pt abesse ab illo sine destructione. 6to qa proprij virtg e in demonstraonibus, accidentis vo n item.

Articulus 2dus
Determinatr Quaestio

Coo 1ma Proprium 1mo intentionalr sumptum recte a Porphirio definitr sic: Proprium e qd convenit oi soli et semper. Cujus defnis sensus e hic: Proprium 1mo intentionalr sumptum e illud, quod necessario ad aliqm naam consequitr, et illi ɔvenit accidentalr necessario et convertibiliter. 2do vo intentionalr definitr sic: Proprium e qd pdicatr de pluribus in quale accidentalr et necessario.

Pbr: Utriusq Proprij defnes distinguunt definitum, tu a caeteris pdicabilibus tu ab oi alio qd st recte. Cqtia pts a Lege bonae defnis. Ans pbr Dictae defnes nullo pdicabili nec cuiqm alteri.

a pprio

a pprio conveniunt q distinguunt definitum tum a cæteris ꝙ Ans ptt examinanti definionem tam pdicabilium cæterorum qm aliorum Cqtia ex supposito π et 2 ptt.

Coo 2da Solum Proprium 4to modo sumptum constituit 4tum pdicabile s ursale. ē Aristotelis π Top. Porphirij cap 5 de Proprio et omunis Phon.

Pbr Illud solum ostituit 4tum pdicabile s ursale, cui competit rao et essea illius, d solum pprio 4to modo sumpto competit rao et essea 4ti Prædicabilis, q solum Proprium ꝙ. Ior ptt. Nor pbr: Illi competit rao et essea 4ti pdicabilis, qd pdicatur de pluribus in quale accidentale necessario et convertibilr sed solum Proprium 4to modo sumptum sic pdicatur ꝙ solum pprium ꝙ. Nor pbr Illud solum pdicatur in quale accidentale necessario et convertibilr qd dimanat ab essea subjecti et ht necessariam onexionem cum illo q solum pprium ꝙ

Ior certa. Nor pbr: Illud dimanat ab essea subjecti et ht necessariam onexionem cum illo, qd salva ejus essea n pt negari de illo, sed solum pprium 4to modo sumptum ē tale q solum ꝙ. Ior ptt. Nor pbr salva essea subjecti vg Petri negari n pt de illo quod n sit risibilis cum risibilitas oriatur ac fluat ab intrinseco q solum ꝙ.

Confirmatur Tres priores modi Proprij n possunt constituere 4tum pdicabile q illud solum constituit Proprium 4to modo sumptum. Cqtia ptt. Ans pbr Tres Priores Proprij modi potius ptinent ad 5

Prædicabile scilt ad Accidens, et ttm sdm quid
s reductive ad 4tum, sicut diffea communis et
propria ad 4tum ut dictum supra quæst 2. q 3
priores q Ans pbr: Tres priores proprij modi
possunt abesse et adesse sine subjecti corrupti-
one quod e de rne accidentis q n possunt con-
stituere 4tum pdicabile. Ans deducitur: qa subjectum
vg Petrus pt esse absq eo, qd sit medicus v bipes v ca-
nus, et qa contingenter ho e medicus et n solus
ho e bipes nec semp canus, q tres priores modi
possunt abesse et adesse sine subjecti corrupti-
one. Quod autem hi 3 modi Proprij priores vo-
centur a Porphirio Propria, id fit ex compara-
one quadam ad 4tum: nam licet vg bipedem esse n
sit absolute Proprium hni tn comparaone ad
4drupedia e illi Proprium.
Coo 3tia Proprium specificum 4to modo sumptum
in esse pdicabilis s ursalis frlr constituitur p
ordinem ad Individua s inferiora speciei. e D.
Thomæ 1 Postr. Porphirij hic et aliorum. et jux-
ta doctrinam de diffea, cum utriusq quo ad esse
ursale par sit rao.
Pbr Proprium 4to modo sumptum e illud quod con-
venit oi soli et semp, sed hæc particula omni
accipitur ab obus Phis p oi supposito phico s pro
obus Individuis q p ordinem ad illa Individua
constituitur in esse pdicabilis s ursalis frlr

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obyeitur

Obycit con Coonis 1mae Partem 1ma. Dantur quaedam
Propria 4ti praedicabilis quae non conveniunt soli speci-
ei quod male definitur Proprium 1mo intentionale quod
convenit soli omni et semper. Ans pbr Aptitudo ad senti-
endum est Proprietas hnis, sed haec aptitudo convenit
alijs ab hne, quod dantur quaedam ex. Nor pbr: qa convenit bru-
tis. Jor pbr: Aptitudo ad sentiendum nec est generica
species nec differa aliqua alicujus gris, nec accidens
5ti praedicabilis, quod proprietas hnis ex. Rx digdo Ans 1mi Ar-
gti: Dantur quaedam propria ex quae non conveniunt soli speciei
infimae concedo, quae non conveniunt infimae et subalter-
nae nego Ans et Cqtia. Ad 2dum Argtum Rx negdo Jorem:
Aptitudo eam ad sentiendum potius est proprietas aalis
qm hnis, cum ejus Proprietas sit potius risibilitas.
Instabis Calor est Proprietas ignis et tn non soli igni com-
petit quod tn non recte dr in defne, quod Proprium soli spe-
ciei conveniat. Ans pbr Calor competit alijs ab igne
quod non soli igni. Ans pbr Calor convenit piperi vino
quod convenit alijs. Rx digdo Ans 1mi Argti: Calor est pro-
prietas ignis metaphca spectans ad 4tum praedicabi-
le nego, est proprietas phca spectans solum ad 5tum
praedicabile Cocedo Ans et nego Cqtia. Deinde quando
dr calor convenit soli piperi et vino, Rx quod calor
his conveniat virtualr non autem frlr.
Obycit con 2dam Coonem. Etiam 3 priores modi con-
stituunt 4tum praedicabile quod non solum Proprium 4to
modo sumptum. Ans pbr: Etiam 3 priores proprij
modi necessario conveniunt suis subjectis et
de illis praedicantur in quale necessario accidentalr,

q etiã 3 ef. Cqtia ptt: qa id requiritur ad 4tum pr
dicabile. Ans pbr Esse vq medicum soli hni licet
n oi ejus Individuo; esse bipedem, omni licet n
soli; esse canum soli et omni licet n semp neces
sario conveniunt, de illoq pdicantur necessario ac
cidentalr, q etiã 3 ef. Cqtia ptt: qa esse medicum
e primus modus, esse bipedem 2dus, esse canum 3tius.
Q Negando ans xmi argti, 2di digdo Ans: Etiam
tres q necessario conveniunt et de illis pdicantur
necessario necessitate frli et ex principijs nae
intrinsecis ac essealibus, qd requiritur ad Proprium sim
pliciter nego; necessitate maali et ex principijs In
dividualibus, concedo ans et nego Cqtiã. Eodem modo Q
ad 3tiam ans.

Dices Tres priores Proprij modi hnt veram rnem
Proprij, q constituunt 4tum pdicabile. Ans pbr Tres
Priores Proprij modi fluunt ab essea suorum sub
jectorum si n quo ad actum, saltim quo ad aptitudi
nem, qd sufficit ad constituendum 4tum ursale et Pre
dicabile q 3 priores Q. Cqtia ptt: Ans pbr Oe acci
dens sdum aptitudinem causatur a principijs substae
ut docet D. Thomas de Ente et Essea Cap 7 et
ptt in exemplificaone dictorum modorum: nam medi
cum licet n conveniat oi hni quo ad actum, convenit
tn quo ad aptitudinem, cum utriusq sit capax, uti
oum Artium ita et medicinae, sicut et risibilitas
n convenit semp hni quo ad actum ut ptt in flen
tibus et dormientibus necq obus hnibus, ut ptt in
Heraclito qui semp flebat et in Crasso qui
nunqm risit

nunqm risit quod idem dr de Christo similr bi-
pedem esse licet etiam pter hnem conveniat avibus, hoc
tn pprietati nihil obest cum et risus qui e hni p-
prius conveniat etiam pratis; sic esse canum licet
ttm determinato tempore conveniat hni id
tn verum n tollit pprietatem ut ptt in poa visiva
respectu canis post 9 diem, ante quem etiam n dr
caecus g 3 priores q. R Negando Ans xmi argti
et 2di, 3tij digdo Ans: Omne accidens est a princi-
pijs ijsdem nego, a diversis ita ut antecedens pro-
prium causetur s oriatur ex principijs frlibus, accidens
vo ex maalibus; et licet ~~utriusq~~ unusquisq ho sit
naalr capax uti omnium artium ita et medicinae
rne nae suae specificae s frae, n tn rne individua-
tionis juxta qm ad unam potius qm ad alteram sci-
entiam inclinatur, quod e contra e in risibilitate, sed
prata dicuntur ridere metaphorice improprie n vo
pprie ut ho, et in poa visiva respectu canis, nulla
e variatio sdum tempus sed ttm in Dispositione
Organi quae e necessaria ad eliciendum actum visio-
nis qd aliter evenit in canitie, qm etiam alia ac-
lia dicuntur hre.

Objicitur Con 3tiam Coonem: Proprium 4to modo sumptum
in esse pdicabilis frlr constituitur p ordinem ad ipsam
speciem g n p ordinem ad ejus Individua. Ans pbr
Proprium 4to modo sumptum prius dr de specie qm
de ejus Individuis g p ordinem ad speciem con-
stituitur in esse pdicabilis. R Negando Ans xmi
argti 2di digdo: Proprium prius dr de specie meta-
phice acceptum concedo, logice et frlr nego Ans

et Cqntiā. Sic em p prig ꝯvenit Individuis.
Instabis Proprium etiā logice acceptū p prig dr de spe-
cie q solutio n valet. Ans pbr De illo prig dr Propri-
um p ordinem ad quod proxime constituitur, sed p
ordinē ad speciem proxime constituitur n esset em
tale nisi diceret ordinē ad speciem q pprium q. R
Ngdo Ans 1mi argti, 2di Norē digdo: Sed p ordinē ad
speciem pxime constituitur ut ꝑdicatū 4tū Concedo
Norem, ut ꝑdicabile s ursale nego norē et Cqtiā. Pro-
prium em si consideretur in esse ursalis pxe et im-
mediate p ordinem ad Individua speciei constitu-
itur si vō consideretur in rne ꝑdicati ut cum dico
hō ē risibilis tunc immediate constituitur Proprium
p ordinē ad speciē.
Urgebis Proprium 4to modo n pt ad illa in rne
ursalis logici constitui quibus convenit ut accidens
commune sed individuis speciei proprium con-
venit ut accidens commune q proprium n pt ad
illa q Jor pt. Nor pbr: Proprium convenit Indivi-
duis n rne sui d rne speciei q ut accidens com-
mune q. R negdo Norē 1mi argti, 2di digdo Ans:
Convenit illis n rne sui si consideretur in rne
ꝑdicati Concedo Ans, in rne prædicabilis nego Ans
et Cqtiā. Sic em convenit Individuis proxime
et immediate.
Replicabis Per ordinē ad individua speciei con-
stituitur species in esse ꝑdicabilis q n proprium 4to
modo sumptū. Ans pt a Defne speciei. Cqtia pbr
Prædicabilia specie distincta distinctos dnt hre
terminos d species et pprium st ꝑdicabilia spe-
cie distincta q distinctos dnt hre Terminos

Subsumo

Subsumo Sed Individua speciei st ejus Terminus quatenus species ē pdicabilis q̄ n̄ possunt esse Terminus proprij ut constituit in esse pdicabilis. Rdgdo Cqns 1mi agti: q̄ etiā pprium ex uno eodemq modo consideratum concedo, diverso nego Cqtiā. Sic em. et species et pprium respectu Individuorum speciei possunt esse pdicabilia frlia nā vg hō refert ad Petrum Paulum et alios, ut id, q̄ illorum essēā specificam importat, jam vo risibile ut quid consecutum ex eorum nāa specifica.

QUÆSTIO 2da

U: Accidens recte definiatur a Porphirio, et quomodo accipiantur illæ defnes; constituatur in rne 5ti pdicabilis p ordinē ad Subjecta quæ denominat. nec ne.

Occasio hujus quæstionis sumitur ex Pho 1mo Top cap 4 dicente accidens vo ē qd nihil horum ē neq. defnio neq. Proprium neq. genus, inest tn rei; et quod contingit inesse uni et eidem et n̄ inesse. Item lib 4 Cap 1 dicit: accidens dicimus quod contingit idem inesse alicui et n̄ inesse tum ex Porphirio cap 6 de accidente.

Opiniones circa 1mam Partem st duæ. 1ma negans bene definitum esse accidens ut 1mum pdicabile ita Avicenna et alij. 2da affirmans idem ita Complutenses citantes D. Thomam de Creaturis Spirit. art ultimo ad 7. quem sequitur Cajetanus, Soto et Phi.

Circa 2dam Partem quæstionis duæ st sententiæ. 1ma ē Toleti et Ruvij docentium allatam a

Porphirio 1ma defne intelligenda esse 1mo intentionalr. 2da Thomistarum et aliorum plurimorum affirmantium eandem Defne sumendam esse 2do intentionalr. Circa 3tiam partem etiam duae sunt opiniones. 1ma asserens accidens inesse 5ti predicabilis constitui per ordinem ad sua inferiora, ita Sanches referente Mastrio Disp. 5 hic, Art. 2. 2da tenens accidens in rne 5ti predicabilis constitui per ordinem ad subjecta, ita Thomistae et Phi.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo accidens non sumi in presenti pro fortuito et casuali ut docet Aristoteles cap. 2. nec pro accidente Phco quod distinguitur a substaa et dicit inhaerentiam, vocaturque accidens predicamentale et dividitur in 9 genera summa, sed quod opponitur predicato essentiali ut patebit in sequenti Disputaone. et accidenti proprio, Drque accidens predicabile, quae quidem accidentis Divisio in phum et logicum, in predicamentale et predicabile est juxta D. Thomam 1 par quaest 87. Art. 1. et de spirit creaturis Art. 11. Alij ad hanc divisionem addunt 3tium membrum dividens scilt accidens metaphcum quod contraponitur substae, vocaturque 1mo intentionale de quo tractare spectat ad Metaphcum qui considerat Ens ut Ens.

Suppono 2do accidens predicabile a Porphirio definitur 3plr. 1mo sic: accidens est quod abest et adest sine subjecti corruptione. 2do sic: accidens est quod eidem pt inesse et non inesse, sed

hec

hæc defnio coincidit cum 1ma quo ad rem et tm
rne diversæ sfcaonis distinguitur ab illa qa clare
sfcat poam logicam p particulam potest. 3tio sic:
Accidens ē qd nec genus nec diffea nec pprium ē,
semp autem subjecto inest.
Suppono 3tio Accidens ē 2plx: Separabile et in-
separabile. Separabile ē quod pt facile a subje-
cto separi vg albedo a pariete. Inseparabile
vo qd difficile v nunqm pt a subjecto separa-
ri vg albedo a cygno v a nive. Quæ quidem se-
paratio ē etiam 2plx: 1ma realis s phca p qm
realr et phcè unum ab alio separatur ut albedo
a pariete. Et mentalis sive Intentionalis p
qm aliquid solum mente et p opus Intus separatur
ut albedo a cygno v nive.
Suppono 4to 2plicia esse inferiora de quibus pt
pdicari accidens: alia de qbus pdicatur essealr
vg album de hoc v illo albo, color de albo nigro,
viridi, rubro &c. Alia 4 de qbus pt pdicari acci-
dentalr s contingenter vg idem album pdicatur de
pariete nive, lacte &c.
Suppono 5to Accidens sicut et alia 4 pdica-
bilia sumitur 2plr, selt in concreto et abstracto.
In concreto qd connotat subjectum et de illo de-
nominative et contingenter pdicatur vg album
denotat parietem et de illo pdicatur contingen-
ter. In abstracto sumitur qdo sfcatur p modum sub-
stae p se existentis nullius subjecto appli-
catur qualr applicatur sumptum in concreto,

cum subjecto uniatur, utpote quod non efficatur per modum substantiae et per se existentis.

Articulus 2dus

Determinatur Quaestio

Coo 1ma. Accidens ut constituit 5tum praedicabile, recte a Porphirio definitur per 1mam Defnem. est conformis Aristoteli 1 Top. cap. 4. et D. Thomae 2do con gentes cap. 8 n.

Pbr Coo Praedicta Definio explicat naam accidentis et distinguit illud ab oi alio quod est recta. Ans quo ad 1mum pbr: Quod nec constituit subjectum nec fluit ab essca ejus, sed solum ht se contingenter ad subjectum, id est pt ei convenire vel non, absq. destructione illius, illud recte explicat naam accidentis, sed dicta definio hoc facit quod explicat ex. Sor pt quia per hoc distinguitur accidens a 4 prioribus ursalibus. Nor clara, quia quod pt adesse vel abesse sine subjecti corruptione non constituit subjectum nec fluit ab illo sed illi mere accidit. Ans Superius quo ad 2dum pbr: Nullum aliud datur praedicabile imo nec quidpiam aliud quod sic possit definiri ut pt consideranti quod dicta defnio distinguit accidens ab oi alio.

Coo 2da Defnio accidentis 1ma intelligenda est 2do intentionalr. est authorum in 2da opinione 2dae partis quaestionis citatorum.

Pbr

Pbr 2plr. 1mo Alioꝝ ꝑdicabiliu defnes accipiunt 2do intentionalr dant em ꝑ proprietatem rnis sclt ꝑ ꝑdicari q etiā defnio accidentis sic ē accipienda. Cqntia ꝑtt oum em ꝑdicabiliu eadē ē rao definiendi cum oa conveniant in rne univoca ursalis logici ut dictu supra. 2do Si ꝑdicta accidentis defnio acciperet 1mo intentionalr sclt pro realī adesse et abesse et n̄ 2do intentionalr sclt ꝑ ꝑdicaone affirmativa et negativa, v ꝑ convenientia et n̄ convenientia sequerent hæc inconvenientia in Phia: 1mo quod dicta defnio n̄ ꝯveniret 2dis intentionibꝫ hæ em utpote Entia rnis realr n̄ possunt inhærere, neq. recte diceret aal ē genus, hō ē species, genus ē ursale q sed hoc falsu ē q ef 2do sequeret, qa. nullū esset discrimen ir accidens ꝑdicamentale et ꝑdicabile: nam sicut illud dicit reales inhærentiā ita et hoc diceret n̄ mere contingentes ꝯ eandē cū subjecto connexiones sed hoc ē falsu q ef. sequeret 3tio qd dicta defnio n̄ conveniret ꝑdicatis substaalibꝫ hæc em realr inhærere n̄ possunt, sed convenit; hæc em ꝑdicao Cathedra ē lignea, annulꝫ ē aureꝫ ē 5ti ꝑdicabilis q ef 4to qa dicta defnio repugnaret Divisioni accidentis in separabile et n̄ separabile: accidens em Inseparabile n̄ pt naalr abesse 3dū rem a subjecto sine ejus corruptione. q dicta defnio accipienda ē 2do intentionalr.

Coo 3tia Accidens inesse ursalis sive 5ti ꝑdicabilis constituit ꝑ ordinē ad subjecta quæ denominat.

Est Porphirij et communiter Phorum.
Pbr Accidens respectu illorum constituitur inesse 5ti
pdicabilis de qbus pdicatur in quale contingenter
sed de subjectis quae denominat et quibus inest
pdicatur otingenter q respectu illorum constituitur.
Ior ptt a defne accidentis. Nor pbr Album vg de pari-
ete nive lacte et caeteris pdicatur contingenter,
sed album e accidens 5ti pdicabilis, paries
vo nix, lac et st subjecta, q de his pdicatur con-
tingenter. Ior ptt: Hae em pdicaones Paries e
albus, nix alba, lac album et st pure accidentales et
contingentes. Nor clara.
Pbr 2do Accidens respectu illorum e ursale in rne
5ti pdicabilis de qbus pt affirmari v negari sine
subjecti corruptione, sed de subjectis quae denomi-
nat et qbus inest accidentalr pt sic affirmari et
negari q respectu illorum e ursale. Ior ptt. nor clara.
qa vg album v coloratum bene pt affirmari v ne-
gari de pariete v alio subjecto salva illius essea.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Objicitur cond xma. Dantur accidentia quae n possunt
adesse et abesse sine subjecti corruptione q di-
cta defnio n e adaequata, eqnter n bona. Ans pbr
Nigredo a corvo albedo a cygno et n possunt ab-
esse sine subjecti corruptione q dantur acciden-
tia. Rn ngdo Ans xmi argti, 2di digdo: Nigre-
do a corvo et n possunt abesse sine subjecti
corruptione realr et phce concedo, 2do in-
tentionalr et logice, id e p rnem nego Ans
et Cytiam.

Instabis

Instabis Mors combustio, cæcitas, calor in aqua ut octo st accidentia, sed hæc n̄ possunt adesse sine subjecti corruptione etiā 2do intentionalr q̄ solutio n̄ valet. Ior ptt. Nor pbr Prædicta n̄ possunt affirmari et negari sine destructione subjecti, cū illud tollant; ut cū dr hō ē mortuus, domus ē combusta, Petrus n̄ est videns, aqua calida ut octo conversa ē in ignē, q̄ hæc n̄ possunt adesse et abesse sine subjecti corruptione etiā logice. R̄ dīgdo Norē: sed hæc n̄ possunt abesse ꝯ si sumantur in facto esse concedo; si sumantur in fieri nego Norē et Cytiā qa licet repugnet hnem et esse et mortuū esse in facto, tn cū incipit mori verū ē dicere, quod n̄ sit mortuus sed quasi corruptus. et sic de alijs sclt combustione, cæcitate, calore in aqua, et de existentia intelligendū est quæ qmvis n̄ possit abesse s negari de aliquo salva ejus essea in actu exercito ut hic et nunc a parte rei sit, sive participialr; pt tn salva ejus essea in actu signato s nominalr abesse, id ē salvis ꝓdicatis essealibus s defne ita ut licet dicatur vg Paulus n̄ existit, adhuc tn verū ē dicere hnē esse aal rnale; qui sive existit sive n̄, semp ē aal rnale, vita autem actualis et exercita convenit ei contingenter. R̄ 2do hanc ꝓdicaonē: hō ē mortuus, et alias similes n̄ esse bti ꝓdicabilis: qa ꝓdicatū istud mortuus et cætera similia

ñ st convenientia, sed potius repugnantia
subjecto, ly em mortuus destruit hnē, cū p
separaonē animæ et corporis desinat esse hō,
licet verū sit ampliative quatenus scilt copula
extenditur ad tempus pteritū, facitq sensū hunc:
quod ē v fuit ho, ē mortuum, id ē olim hō, modo ē mortuus.
Obycitur con 2da. Si pdicta defnio accidentis acciperetur 2do intentionalr sequeretur nullū accidens esse inseparabile; qa omne accidens esset p Inltū separabile, sicq sequeretur 2do ñ esse recta accidentis divisionē in separabile et ñ separabile a Porphirio allata, sequeretur 3tio quod de uno subjecto possent affirmari duo contradictoria vq verū esset qd cygnus esset albus et ñ esset albus, sed hoc ē inconveniens q pdicta accidentis defnio ñ accipit 2do intentionalr. Rdigdo ans quo ad 1mū: Si q sequeretur nullū accidens esse separabile quo ad Inltū 2do intentionalr et logice condo, realr phce nego sequela Ioris. Unde sequela 2da ngda ē, qa Porphirius consulto ad notificandā 2dā Intentionē accidentis post explicaonē illius divisit accidens 2dū esse reale, dicens aliud esse separabile aliud inseparabile. Ad 3tiā sequelā Rq qd p Inltū possit affirmari et negari albedo de cygno salva illius essea; nulla tn ē in hoc contradictio qa ñ ē de eodem determinato nec eodē modo d diverso.
Obycitur con 3tiā. Accidens respectu subjecto ñ quæ denominat ñ ē ursale q neq commune. Cqtia ptt: ursale em dt esse omune illis de

qbus

qbus pdicatur. Ans pbr: accidens n identificatur subjectis q n e illis omune. Cqtia ptt qa qd e omune aliqbus dt illis identificari, alias posset ab eis separatu existere, qd e facere Platonicu ursale. Ans pbr accidens distinguitur realr a subjectis vg albu a pariete nive lacte &c cu possit adesse et abesse sine illoru corruptione q n identificatur eis. Praeterea de rne ursalis e ut sit frlr in inferioribus de qbus pdicatur d. vg albu n e frlr in subjectis scilt pariete nive lacte. Verum ttm inhaesive q respectu illorum n e ursale. Rx ngdo ans xmi argti, idi cqtiam, qmvis em priora ursalia quatuor quae pdicantur essealr v necessario requirant hoc ut sint communia respectu suoru inferioru quatenus identificantur cu illis n tn hoc requirit accidens utpote qd pdicatur accidentalr qdo vo dr de rne ursalis e, ut sit frlr in inferioribus: Rx similr, si ursale sit pdicabile essealr concedo si accidentalr nego. Sufficit em ut hoc sit in inferioribus maalr et denominative sicut etiam maalr et denominative e ide cu illis v ut alij dicunt idem supposito.

TRACTATUS 2dus
De Praedicamentis

DISPUTATIO 1ma
De Antepraedicamentis
QUAESTIO 1ma

U: Aequivoca, univoca, et denominativa recte definiantur ab Aristotele. nec ne?

Occasio sumitur hujus quaestionis sumitur ex Aristotele.

Opiniones hic non est controversae quamvis in non nullis aliqua videatur esse discrepantia

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo Antepraedicamenta communiter describi sic: Sunt praeambula quaedam sive praecognita faciliorem viam sternentia a cognitione praedicamentorum. Suntque 3 in gre scilt Defnes Divisiones et Regulae; in specie vero 4: 3 defnes de quibus modo sermo est, duae Divisiones, et duae Regulae.

Suppono 2do Cum praedicamenta possint comparari 3plr, scilt v ad suum superius id est ad Ens, quod respectu illorum est quid analogum ut dicetur in metaphca; v ad sua inferiora respectu quorum est univoca et ad se invicem, qua rne praedicamenta accidentia st denominativa substae; ideo praedicta dnt hic omnino cognosci et considerari. Ea vo in unoquoque praedicamento 1mo consideratur Rao Entis, deinde propria inferiora, tandem

praedicata

Prædicata extrinseca, idcirco ab Aristotele
prius hic explicantur æquivoca, postea univo-
ca, post hæc denominativa.

Suppono 3tio Æquivoca juxta Phum definiri sic:
Æquivoca st quorum solum nomen commune, rao
vo substaæ p Nomen sfcata diversa simplr
ut st vg canis terrestris cælestis et marinus
qbus nomen Canis ē commune, rao vō sub-
staæ p Nn sfcata ē omnino diversa. Non dt
autē hic ly nomen intelligi stricte id ē ut
distinguitur a verbo et alijs partibus orationis d
late id ē ut ē vox sive terminus significativus
quomodocunq, et ly rao substaæ dt accipi p
eodē ac essea sive quidditas, sive defnio rei.
Sunt autē æquivoca 2plicia æquivocantia et
æquivocata; cum em in defne duo importentur Nn
selt et res tali nomine sfcata; ideo Nomen ipsum
dr æquivocans, res vo ipsa æquivocatum vocatur. Por-
ro æquivoca alia st a casu, quæ imponuntur rebus
fortuito et casualiter, alia a consilio quæ impo-
nuntur rebus propter aliquē respectum.

Suppono 4to Univoca definiri sic: st quorum Nn
commune ē et ratio substaæ p Nn sfcata eadē
simplr; ut st vg Leo hō bos et alia quæ hnt idē
Nn aalis, et rnē substaæ s essea p Nn sfcatam ean
dem simplr id ē quod sint vivens sensibile. Sunt
autē sicut et æquivoca 2plicia: univocantia et
univocata de qbus imo et de denominativis si-
milr ut de æquivocis discurrendum ē defnesq. eadē
applicandæ.

Suppono 5to Denominativa definiuntur sic: Denominativa sunt quae ab aliquo Nnē appellationē hnt solo casu diversa; vg fortis a fortitudine, grammaticus a Grammatica, ex quo facile colligitur in oi denominaone 3 inveniri sselt frdm denominante, denominativum et denominatū. fra denominans ē accidens in abstracto a quo denominaonē accipit vg fortitudo, grammatica et alia n̄ solū Pdicamentalia ꝯ etiā pdicabilia accidentia quae a grammaticis dicuntur Nnā substantiva. Denominatū ē accidens in concreto vg justus grammaticus; quae a grammaticis dicuntur Nna adjectiva. Denominatū ē subjectum qd denominatur vg ho qui dr justus, fortis, grammaticus a qbus tribus ipso denominao n̄ distinguitur rigorose loquendo sed potius illa involvit. Porro denominativū aliud ē voce aliud re et aliud voce simul et re. voce ttm ut studiosus dr a studio. re ttm ut studiosus dr a virtute. re et voce simul, ut albū ab albedine denominatur. Et hoc 3tiū solū ē pprie et simplr denominativū qa ht requisitas conditiones ad denominaonē. Ubi:

Adverte 1mo Conditiones Denominativorū sunt 4 potissimū. 1ma ut denominativū a fra denominante derivetur. apud Logicos em̄ abstractū ē 1ma radix Concreti. 2da ut fra denominans sit accidens. Unde humanitas n̄ ē denominativū hnis.

3tia

3tia ut denominativum conveniat initialibus literis cum fra denominante et differat ab illa terminaone. 4ta ut denominativum et fra denominans n̄ differant in re sfcata, licet differant in modo sfcandi.

Suppono 6to Æquivoca univoca, et denominativa (imo et analoga) 2plr possunt sumi: Metaphe, et logice. Metaphee sumpta st ipsa æquivocata, univocata, analogata, denominataq. Logice autem st voces sive nna æquivocantia, univocantia, denominantia et analogantia.

Suppono 7mo Inter pdicari univoce et pdicatum univocum esse diffeam: pdicari em univoce ē sdum idem Nū et eandem rnem de pluribus pdicari essealr. Prædicatum autem univocum n̄ necessario includit essealr in illis de quibus pdicat ut ptt de albo respectu hnis et parietis.

Suppono 8vo Ad pfectam univocaonem 4 requiri Conditiones 1ma quod debeat esse unitas. Conceptus tam Objectivi qm frlis. 2da quod eodem modo essendi sit in omnibus. 3tia qd descendat in illa eodem ordine. 4ta ut univoca sint ejus pfectionis essealis. Unde hō dr hre pfectam univocaonem respectu inferiorum. Iam vo aal n̄ ita exactam, defectu 2dæ et 4tæ pdicationis.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Coo Æquivoca univoca et Denominativa recte st definita a Philosopho. ē 3munis Phorum.

Pbr Per dictas defnes explicatur naa suorum definitorum q st recte. Ans pbr Explicatur p has defnes convenientia secum et cum alijs, et disconvenientia ab illis, q explicatur naa p. Ans Per illas

particulas quorum unum ē commune explicat
essea cum univocis et denominativis, p reliquas
vo, particulas exprimit disconvenientia horum
3um in se et ab alijs similibus. qa æquivoca p-
dicant sdm diversam omnino rnem, univoca
sdm eandem, denominativa sdm diversam nnis
derivaonem, q ~~Dic~~ p dictas defnes exprimitur
convenientia et disconvenientia æquivocorum.
Infertur 1mo Prædictæ univocorum æquivocorum et
denominativorum defnes important respectum
p relationem rnis numerice ad res sfcatas. Ratio
qa definitum harum definitionum ē ipsa intentio
2da in concreto, prout convenit æquivocis æqui-
vocatis, univocis univocatis et denominativis
denominatis, ac proinde istius intentionis p substra-
to st res sfcatæ. idem pportionalr intelligendum ē
de analogis.
Infertur 2do Notitia æquivocorum, Univocorum, et de-
nominativorum (imo et analogorum) ad recte in-
telligenda pdicamenta summopere ē necessaria.
Ratio: qa declarat quæ in illis dnt collocari ut
univoca; quæ ab alijs reijci ut æquivoca et a-
naloga; et quia accidentia denominative de
substaa pdicant, q notitia &c

Articulus 3tius
Solvunt Objectiones

Obycitur cont Defnem æquivocorum: Æquivoca n possunt
definiri, q defnio æquivocorum n ē bona. Ans pbr
Quod definitur dt hre unam rnem unamq naam

Sed æquivoca

Sed æquivoca n̄ hnt q̄ n̄ possunt definiri.
Nor ptt. qa æquivoca hnt diversas rnes et naas
ut ptt. et dictis de cane cælesti terrestri et
marino. Ior pbr: Quod definitur dt esse univo-
cum q̄ dt hre unam rnem et naam. Cqtia a
defne univocorum ptt. Rt digdo Ans xmi Argti:
Æquivoca n̄ possunt definiri, si sumantur in
actu exercito et maalr pro ipsis particula-
ribus quæ a parte rei exercent æquivocaonem
Concedo; si sumantur in actu signato et frlr, id
est sdum Nn̄ et rnem communem omnibus æquivo-
cis nego ans et Cqtiam. Sic em̄ oa æquivoca con-
veniunt in hoc Nne æquivocum et in una rne
communi sfcata p hoc Nn̄ æquivocum. Eodem modo
distinguitur Nor odi Argti cum sua rne, 3tij distingt
Ans sic: Quod definitur dt esse univocum, v frlr v
denominative concedo, semp frlr nego. Ad hoc
em ut æquivoca definiantur, sufficit quod sint
univoca denominative, id est q̄ oa conveni-
ant in hoc Nne æquivocum, et in una rne
omuni sfcata p hoc Nn̄, quod Nn univoce
convenit obus æquivocis æquivocatis, n̄ min
qm Nn̄ hō convenit Petro Paulo etc. aut sal
tim n̄ minus qm oa Individua conveniunt
in rne Individui ut sic, et omnis diffea
in rne diffeæ ut sic.
Instabis Æquivoca n̄ hnt idem Nn̄, nec unam rnem
communem obus æquivocis, q̄ solutio n̄ valet.
Ans pbr Illa hnt idem Nn̄ et unam rnem omunem
quæ hnt eandem sfcaonem illius Nominis et
rnis: sfcaa em est fra ostitutiva Nnis et

rnis, sed æquivoca n̄ hnt eandē sfaonē, d
potius diversā ut ptt in aali latrabili, sidere cælesti, et pisci marino g' æquivoca nec idē Nn̄ nec eandē rnē hnt communē.
R̄ Ngdo Ans xmi Argti, 2di digdo Norē: Sed æquivoca n̄ hnt eadē Nnis sfcaonē singularē l peculiarē concedo, communē nego Norē et Eqtiā. Sic ēm et Nn̄ et rāo et sfcāo st quid unū frlr in æquivocis, licet hæc sint multiplicia maalr.

Dices Dicta defnio æquivocorū n̄ convenit obus æquivocis g' adhuc n̄ ē recta. Ans pbr species quæ collocantur sub gre vg ho Leo bos q sub aali st æquivoca, sed his n̄ convenit defnio æquivocorū g' n̄ obus æquivocis ovenit. Jorē Phi 7 Met dicentis: Sub gre latent multæ æquivocaones. Nor pbr In species quæ collocantur sub gre, ē idē Nn̄ et rao eadē n̄ vo diverso g' ipsis n̄ convenit defnio æquivocorū.
R̄ Ngdo Ans xmi Argti 2di digdo Jorē. Species st æquivocæ, æquivocaone phca concedo, logica nego Jorē, et concessa Nore nego Eqtiam. Unde loco citato Phus intelligendg ē de æquivocaone phca, n̄ vo de logica, quæ nec quid pfectū, nec quid impfectū importat, d ab utroq abstrahit.

Obycitr cond Defnē Univocorū. Dicta Defnio competit alijs a Definito g' n̄ ē recta. Ans pbr Competit Deo et individuo g' ꝗ Ans Deus pdicatr

catur de Personis Divinis et Individuum de
hoc v illo Individuo sdum idem Nn et sdum
eandem nnis rnem sed Deus respectu Persona-
rum Divinarum n̄ ē univocum nec Individu-
um respectu hujus v illius Individui. R
Ngdo Ans xmi et 2 argti 3tij digdo Iore. Deus
pdicatur de Personis ex frlr tanqm ursale de
singularibus in qbus multiplicatur sdum eandem rnem
substae quod requiritur ad veram univocaonem
Nego Iore, pdicatur identice et extra multiplica-
onem sui s rnem substae Concedo Iore et Conces-
sa minore Nego cqtiam. Ad veram em pdicaonem
univocam n̄ sufficit qualiscunq rao pdicaonem
ritur ut sit ursalis et multiplicetur sed requi-
ribus qd n̄ pt dici de Deo ut dictum supra; eodem
etiam modo R de Individuo.
Obycitur con Defne Denominativorum Recta defnio
uni tm opetere dt d defnio denominativorum
competit multis q n̄ ē recta. Nor pbr Defnio
denominativorum competit substantijs et ac-
cidentibus q multis. Ans pbr Non minus ab al-
bedine denominatur paries albus qm ab humani-
tate hō. d illa denominatio ē accidentalis, hoc
substaalis et in utrisq. Sola ē difea a casu q de-
fnio denominativorum ex. R Ngdo Nore xmi ar-
gumenti, 2di Ans: Solum em competit acci-
dentibus nam fra denominans dt esse acci-
dens. Unde etiam 3tij argti Nego Iore. Ad hoc
em ut fra sit denominans vere et frlr
requiritur ut solum Nn oferat n̄ vo esseam. Iam

vō humanitās cū sit fra substaalis ofert
etiā essea. Unde ab illis desumpta denomi-
nao ē impropria.

QUÆSTIO 2da

U: Dentꝫ Analoga media ir Univoca et æquivoca. nec ne?

Occasionē quæstioni dedit Phus lib. 4. met. cap. 2.
dicens: Ens autē multipliciter quidꝫ dr, verū
ad unā quandā naam et ñ æquivoce, sed
quemadmodū oē salubre ad Sanittē refertꝫ
eo qd conservat. Deinde hic in Pdicamentis
cap. 1 ubi definitis æquivocis attulit Exemplū
hnis vivi et picti, respectu quorū hō dr esse
analogū. E contra tn nullā fecit analogorū
mentionē expressā cū tota sua Philosophia.
Opiniones hic st duæ. 1ma negans dari ana-
loga media ir univoca et æquivoca, sed esse
idē cū æquivocis siquidē et Aristoteles nullā
fecit mentionē illorū. Cæterū hæc opinio in
duas classes ē divisa: Alij etiā docent sola a-
naloga a Consilio esse idē cū æquivocis ut Sco-
tistæ et aliqui Thomistarū, Complutenses Ci-
tantes D Thomā Opusc. 48. Tract. 2. cap. 1. Iam
vo analoga a casu esse distincta ab æquivocis.
alij asserunt nulla analoga dari distincta
et media ir univoca et æquivoca, ut quidā
Recentiores. 2da ē affirmans dari simplr
Analoga media ir univoca et æquivoca.

Art

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo Analogia ē Nn̄ græcū, qd sfcat diversitte in fris cū convenientia ꝯ ꝓportione aliqua. In Concreto definitur gnālr sic: Analoga st illa quorū Nn̄ ē commune rao vo sfcata ꝑ Nn̄ partim ē eadē partim diversa. Analoga st 2plicia: scilt phca et logica. Physica sive aliter inæqualitatis st illa quorū Nn̄ ē commune rao vo sfcata ꝑ Nn̄ ē omnino eadē, inæqualr tn ꝓfecta et participata ab inferioribꝫ. Et hoc modo aal ē Analogū phcum respectu hnis v bovis. Analoga Logica dicuntur illa quorū Nn ē commune rao vo sfcata ꝑ Nn̄ simplr diversa, v sdum quid eadē. Et hoc modo docet Phus hic, quod hō æquivoce id ē Analogice dr de hne vivo et picto, qd licet conveniant in Nne, tn rao sfcata (puta essea hnis vivi) simplr ē diversa ab essea hnis picti, v solū ē eadē sdū quid scilt ꝓpter similitudinē cū externa figura hnis.

Suppono 2do Analogia logica dividitur a D. Thoma in analogiam attributionis ꝯ proportionis et proportionalitatis. Analoga attributionis sive ꝓportionis dicuntur illa quorū Nn̄ ē commune, rao vo sfcata ꝑ Nn̄ eadē sdū Terminū ꝯ diversa sdū habitudinē ad Terminū vg aal, medicina, Dieta, Sanguis, pulsus ꝙ sunt analoga attributionis respectu Sani nam Sanum ē Nn commune illis, rao vō Sani ab obus istis respicitur sdū diversā habitudinē, qa aal ē Subjectū Sanitatis, medicina ē causa, Dieta ē conservativa, Sanguis pulsus st Signū Sanitatis. Dividitur autē

Analogia Attributionis in Analogiam duorum s
plurium ad unum 3tium vg medicinae dietae et ali-
orum similium ad aal sanum. Vel in analogiam uni-
us ad alterum vg accidentis ad substantiam ad qm ordina-
tur v Creaturae ad Creatorem. Analoga proporti-
onalitatis est illa quorum Nn̄ ē omune, rao vo sfca-
ta p Nn̄ ē eadem sdum similitudinem v convenienti-
am pportionum. Et haec dividitur in Propriam et
Impropriam: Propria ē qdo rao sfcata p Nn̄ Ana-
logum reperitur in utroq Analogato frlr pprie et in-
trinsece, sed n̄ aequaliter; et sic Ens ē Analogum re-
spectu substantiae et accidentis qa in utroq mem-
bro intrinsece et frlr reperitur Entitas. Impropria s
metaphorica ē qdo rao sfcata p Nn̄ analogum inve-
nitur frlr et intrinsece in uno in altero extrin-
sece et similitudinarie. Et hoc modo Analogiae
convenit hō hni vivo et picto, risus hni et pra-
to. Ubi advertendum ē Analoga alia esse a casu alia
a consilio ad eum modum quo pcedenti quaestio-
ne dictum ē de aequivocis.

Suppono 3tio Conditiones ad Analogiam attri-
butionis requiruntur 4. 1ma et pcipua qd fra
analoga sfcata p Nn̄ Analogum intrinsece dt re-
periri in principali analogato, in aliis vo ex-
trinsece et denominative et p respectum ad illud.
2da fra Analoga s rao sfcata p Nn̄ analogum
dt esse una numero, id ē dt solum reperiri in
uno principali Analogato licet diversimode in
Analogatis minus principalibus respectus ad illam
reperiatur. 3tia fra principalis Analogati dt
poni in dcfne caeterorum Analogatorum, quae ab illa
denominantur, quae caetera n̄ suscipiunt Nn̄ for-
mae nisi referantur ad 1mum Analogatum. 4ta qd

Analoga attributionis n̄ sint uni, omnis conceptus sed plurium habentium aliquem ordinem ad unum terminum a quo denominantur, atq adeo n̄ sint pure æquivoca, quæ oēs conditiones videri possunt in sano respectu aalis, medicinæ, dietæ, pulsus ut dictum supra.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Coo Dantur analoga media ir univoca et æquivoca ab utrisq distincta. Et Phi. 4. met. Cap. 5. D. Thomæ quæst de veritte.

Pbr Datur Ratio analogorum distincta et diversa ab univocis et æquivocis q' dantur et ipsa analoga.

Ans pbr Rao quæ n̄ ē simplr eadem, nec simplr diversa ē distincta ab illa rne quæ ē omnino eadem v. omnino diversa sed ratio analogorum ē partim eadem partim diversa, univocorum vō eadem omnino, et æquivocorum omnino diversa, ut ptt de fnibus eorum q' datur rao analogorum distincta.

Pbr 2do Quæ definiuntur illa dantur sed analoga definiuntur q' dantur. Ior ptt qa n̄ Ens n̄ pt definiri. Nor manifesta ex suppositis.

Confirmatur Exacta Prædicamentorum cognitio n̄ pt haberi sine analogis, hæc em ostendunt ordinem et convenientiam ir substaam et accidens q' dantur analoga.

Infertur Magna ē diffea ir analoga phca et logica. Rao qa analoga phca st simplr univoca et sdum quid et abusive analoga; jam vo logica analoga sunt proprie analoga.

Infertur 2do In Logica analogia datur analogia proportionalitatis distincta ab analogia attri-

butionis. Rao qa dantur aliqua quae conveniunt in una rne communi, quae imbibitur in ultimis differentijs inferioribus, pcisa oi attributione unius ad alterum ut pt in Ente respectu Dei et creaturarum et in alijs, q dantur alia analoga quae n sint attributionis.

Infertur 3tio Analoga logica recte dividuntur in analoga attributionis et pportionalitatis. e D. Thomae 1mo Sententiarum dist 19 quaest 5 art 2 ad 1.

Pbr Ratio analoga quae e abstracta ab analogatis partim e eadem partim diversa v e intrinsece in obus analogatis v intrinsece tm in uno et extrinsece in alijs qa n datur medium ir haec n pt em aliqua ratio analoga esse quae in nullo analogatorum reperiatur, sed si rao analoga intrinsece in obus analogatis reperitur, tunc est analogia pportionalitatis; si vo intrinsece tm in uno et extrinsece in alijs tunc e analogia attributionis q recte dividuntur analoga.

Infertur 4to haec Divisio e analoga. Rao qa sdum D. Thomam analogia proportionalitatis e analogia sdum re et intentione et cqter pprie e simpliciter analogia. analogia vo attributionis e analogia sdum intentione tm, ac ppterea analogia sdum quid tm q ef

Infertur 5to Analoga diversa pdicaone pdicantur a pdicaone Univocorum et aequivocorum. Ratio qa n pdicantur de analogatis sdum voce tm ut aequivoca, nec sdum eandem rnem ut univoca sed pdicantur de illis ut dicunt implice et confuse oes rnes, quas ipsa analogata dicunt explicite, q analoga ef

Infertur 6to

Infertur 6to Analoga potius accedunt ad aequivoca quam ad univoca. Rao qa rao sfcata p Nn Analogum n̄ ē sic partim eadē partim diversa quasi ex aequo importent utrumq; sed ē simplr diversa et sdum quid eadē.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obycitur con. Si darentur Analoga media ir Univoca et aequivoca, haberent diversum modum pdicandi de illis, sed n̄ hnt, q̄ n̄ dantur. Nor Inter Contradictoria n̄ datur medium, sed modi pdicandi univocorum et aequivocorum st Contradictorij sicut et ipsa univoca et aequivoca st Contradictoria qa in univocis fit identitas sfcaonis in aequivocis vo diversitas, q̄ Analoga n̄ hnt diversum modum pdicandi ab univocis et aequivocis. R Nego Norē, ad Probnē illius dicendo qd ir idē et diversum simplr n̄ detur medium ita, ut sit simplr idē, et diversum simul, pt tn dari tale medium, qd ad diversitatē simplr proxime accedat et sit idē sdum quod Hm. Et talis identitas sfcaonis reperitur in analogis. V etiam dicendum qd isti modi Hm st oppositi contrariē n̄ relativē sicut idē et diversum, unde possunt admittere medium.

Instabis Analoga st eadē cum univocis q̄ n̄ sunt distincta ab illis. Ans pbr Analoga hnt idē Nn et rnē unam illo Nnē sfcatam, qm inferiora illorum participant q̄ st idē cum univocis. Cqtia a de fne Univocorum. Ans pbr Si Analoga n̄ haberent unam rnē Nnē sfcatam, q̄ idē Analogum sfcaret immediate rnēs pprias suorum inferiorum in quas

Inltus fertur, et n̄ in aliquid commune infe-
rioribus, sed Inltus n̄ fertur in rnes ꝓprias in-
ferioribus, sed in aliquid commune q̄ ꝗ. Nor
pbr: Inltus audito Nne Entis quod ē analogum
n̄ fertur in rnes inferiores substaæ et accidentis,
sed in rnē utriq. communem, q̄ ꝗ. Ans pbr qa
audito Nne Entis n̄ cognosco aliquid esse ꝑse et
esse in alio, sed esse tm simplr q̄ ꝗ. R. Ngdo Ans
Probnis penultimæ digdo Ans: Inltus audito Nne
Entis, fertur in aliquē gradū, qui sit communis
et distinctus a substaa et accidente Ngo Ans; fertur
in utrumq. ut sibi proportionalr st similia con-
cedo Ans: Conceptui em, qui formatur de analogo
correspondent analogata sdū suas rnes ꝓportio-
nalr ir se similes, sed de hoc fusius in Metaphca.
Dices tn adhuc. Aristoteles n̄ agnovit analoga nul-
libi em de illis egit q̄ tn̄ hæc n̄ dicuntur media
ir æquivoca et univoca. R. Ngdo Ans: sufficienter
em de illis egit Phus sub Nne æquivocorū a con-
silio. Deinde expresse meminit analogiæ: 1. Ethic.
cap. 6. et 1 Postr. 4. met. Tex. 2. 12 met. cap. 22.
et in Physicis sæpe, ꝑterea expresse egit de uni-
vocis et æquivocis tanqm de externis q̄ hoc ipso
etiā egit de analogis medijs, ir hæc em media
utriusq. extremi participant modū.

QUÆSTIO 3tia

U: Divisiones et Regulæ antepræd icamentales,
recte sint traditæ ab Aristotele. nec ne?

Occasio

Occasio quæstionis est ex Phō qui in Prædicamentis 3tio 4to 5to determinat duas divisiones et duas Regulas, cū tn istorū ꝑplexus videatꝫ sensus, merito quæritꝫ utrū recta sit Doctrina Aristotelis.

Opiniones et Controversiæ hic nullæ st, sed sola doctrina, ꝑ cujus intellectione sit.

Articulus 1mus

Exponuntꝫ Termini

Suppono 1mo Duas divisiones Antepredicamentales ab Phō allatas esse selt Vocum et rerū, Leorū quæ dicuntꝫ, et eorū quæ st. Porro voces (quæ st signa internorū conceptuū) st 2ples: Complexæ et Incomplexæ. Complexæ st, quæ ab extra pluribꝫ vocibꝫ exprimuntꝫ, et ab intra plures hnt Conceptꝫ vg hō ē aal rnale, Petrus ambulat, Paulus ē sapiens, et hæ reijciuntꝫ a Prædicamentis, licet partes illorū possent in his collocari. Incomplexæ vo st quæ ab extra una voce, et ab intra imo simplici Conceptu exprimuntꝫ, ut hō Leo ꝛc. Et hæ ponuntꝫ in Prædicamentis ꝗa illis competit unitas quæ ē passio Entis, stꝫ ejusmodi voces 3ples: 1mo illæ quæ sfcantes st incomplexæ et simplices, compositione tn multiplices, ut st defnes rerū vg hō ē aal rnale. 2do quæ re ipsa st simples et incomplexæ sfcaone tn multiplices et complexæ vg doceo disputo et alia, quæ et actionē et passionē sfcant selt ego doceo. 3tio illæ quæ voce et sfcaone st incomplexæ ut hō Leo aal ꝛc.

Res etiam sunt 2plices: aliæ p se existentes ut substaæ. aliæ inhærentes sive in alio existentes ut accidentia. Et hæc divisio ē 4plæ. 1ma eorū quæ n̄ st in subjecto dicunt̄ tn de illo quales st substaæ ursales, quæ qa st substaā n̄ st in subjecto qa n̄ st ursales dicunt̄ de illo. 2da eorū quæ st in subjecto et n̄ dicunt̄ de illo ut st accidentia singularia quæ inhærent subjecto ut hæc albedo sed n̄ dicunt̄ de illo qa n̄ st superiora illo. 3tia eorū quæ dicunt̄ de subjecto et st in illo ut st accidentia ursalia vg siccum albū ꝙ quæ qa st ursalia dicunt̄ de subjecto et qa accidentia st in illo. 4ta eorū quæ nec st in subjecto nec dicuntur de illo ut st substaæ singulares s Individua vg Petrus hic hō ꝙ quæ n̄ st in subjecto qa ipsa st substaa, nec dicunt̄ de illo quia nullū hnt se inferius. p esse autē in subjecto intelligit̄ hic subjectū inhæsionis p dici vō de illo subjectū ꝓdicaonis. Præterea esse in subjecto accipit̄ hic 1mo intentionalr quod respicit ꝓdicatū accidentale. dici vo de subjecto accipit̄ 2do intentionalr quod respicit ꝓdicatū accidentale et esseale. Porro quod inest subjecto dt esse pars ejus, nec pt ab illis separatū existere! accidens em sine subjecto existere n̄ pt nalr. Ubi:

Advertendū ē in hac divisione rerū quadrimembri 3 alias divisiones virtualr otineri. 1ma ē divisio Entis in substaam et accidens juxta hos versus: Sumus Aristoteles trutinando Cacumina rerū, In duos divisit quidqd in orbe fuit. Scilt

in

in Substaa et Accidens. 2da divisio ē accidentis in ursale et particulare. 3tia naa ursalis et particularis in naa ursale et particulare Substaa, et in naa ursale et particulare Accidentis.

Suppono 2do 3tiu antepredicamentu ē cognitio literaru, quae st duae: 1ma Serviens illis quae st in recta linea pdicamenti, communiterq. vocatur Regula cognator, estq. talis: Cu alteru alteri attribuitur tanqm Subjecto, quaecunq. de attributo dicuntur, eadem et de Subjecto dicentur. Si juxta communē expositionē quod aliquod pdicatu pdicatur quidditative de Subjecto, tum quidqd realr positive quidditative pdicatur de pdicato, etiā quidditative pdicatur de Subjecto, imo de quocunq. inferiori contento sub Subjecto, et ita a 1mo ad ultimu valet dicere: ho ē aal, aal ē vivens, vivens ē corpus, corpus ē Substaa, q' hō et quodlibet ejus Individuum sunt Vivens, corpus, Substaa. 2da Regula ē quae dr diversorum Serviens ijs, quae ad diversa pdicamenta referuntur et ē talis diversoru generu et n̄ Subalternatim positoru diversae st species et diffeae, sive diversae st specie diffeae; qdo vō st genera Subalternatim posita, nihil prohibet eadē diffeas Superiores hre posse. Explicatur haec regula, qa aal et Scientia st diversa genera eo, qa aal ē de pdicamento Substaae et Sciā de pdicamento qualitatis, unde n̄ possunt ijsdē differentijs essealibus dividi, neq eadē diffea esseali constitui, et ita aal dividitur in volatile, aquaticu, et terrestre, Sciā vo in Divinā angelicam et humanā. Jam vō genera Subalternatim posita vg Vivens et aal

possunt hre easdem diffeas superiores.

Articulus 2dus
Determinatur Quæstio

Coo 1ma. Utraq. Divisio tam vocum qm rerum sufficienter ē assignata ab Aristotele. ita Phi communiter.

Pbr 1ma Pars. Divisio conceptuum in Incomplexos s. simplices, et complexos ē recta, q̄ etiam divisio vocum in Incomplexas et Complexas. Ans qa n̄ dantur alij conceptus pter dictos. Cqtia manifesta: qa conceptibus correspondent voces tanqm signa illorum.

Pbr 2da Pars. Omnis res v ē substaa, illaq. v ursalis v particularis, aut accidens, illudq. pariter v ursale v particulare, q̄ Divisio rerum in substaam et accidens, ejusq. ~~Divis~~ subdivisio quadrimenbris ē recta.

Coo 2da. Etiam utraq. Regula rectæ ab Aristotele ē tradita. Pbr quo ad 1mum: Aristoteles 1ma Regulam ideo tradidit ut cognoscantur ea quæ in recta linea pdicamentali collocari dnt, ē in ejusmodi linea tm collocantur ea, quæ quidditative realr positive pdicantur de inferioribus q̄ hæc regula ē recta. Pbr 2do eadē Regula: Hæc Regula nititur principio lumine naalinoto q̄ ē recta. Ans pbr nititur illo principio: quæ st eadem uni 3tio, st eadē ir se, q̄ ē. Ans subjectum in recta linea pdicamentali positum est idē cum pdicato quod de illo pdicatur p se, ut superius

illo

illo, et rursus pdicatum pdicati idem etiam e subjecto, nimirum pdicato priori, q subjectum et pdicatum pdicati st eadem uni 3tio, cqnter eadem ir se.
Ans declaratur: Aal quod dr de hne tanqm subjecto, et vivens qd dr de aali, st pdicata, ubi vivens et hō st eadem uni 3tio selt aali, pinde dnt esse et ir se eadem, selt vivens hni.
Pbr quo ad 2dam Regulam, et ejus 1mam partem. Genera diversa et n subalternatim posita, st 1mo diversa respectu specierum et differarum, quas continent, q illas hnt diversas. Cqtia pbr: Sequeretur em qd eadem naa pveniret ex diversis principijs specie, qd implicat. Confirmatur: Diversarum poarum diversi st actus ut docet Phus 12 met, sed genera diversorum pdicamentorum st poe diversae essealr diffeae vō actus, q diversorum generum dnt esse diversae diffeae.
Pbr eadem Regula quo ad 2dam Partem. Quidqd de alio dr, essealr e illius constitutivum, sed diffeae generum superiorum dicunt essealr de generibus inferioribus q generum subalternatorum eadem st diffeae (puta constituentes sed n dividentes).

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obycitur con 1mam Coonem ejusq Divisionem 1mam. Divisio 1ma n exhaurit naam Divisi q n e bona.
Ans: Aequivocum nec dr complexe, nec sine complexione; n 1mum qa in aequivocis n st plures voces; n 2dum qa aequivocis correspondet simplex

Conceptus q̄ divisio xma vocū n̄ exhaurit naā divisi. R̄ Ngdo Ans ad probnē dico: Aequivocū pro diversa sfcaone dicitr et sine complexione et cū complexione; sumptū em sdū vocē sfcantem dr sine complexione, sumptū vo sdū res sfcatas dr cū complexione: qa sfcat res plures.

Instabis Nullus Conceptus ē complexus q̄ nulla vox complexa. Ans qa sequeretr alias quod Inltus posset simul plura intelligere, sed hoc ē falsum qa n̄ datr in mente aequivocatio q̄ nullus conceptus ē. R̄ Ngdo Ans, Probnis digdo Norē sed falsum ē inltum plura simul intelligere, plura p modū plurium Concedo, plura p modū unius nego Norē et Cqtiā.

Obycitr con 2dā Divisionē. Oē quod dr de subjecto dt esse in illo; Dici em de ꝑsupponit esse in, q̄ n̄ recte dr qd aliqua dicuntr de subjecto et n̄ st in illo. R̄ digdo Ans: Oē quod dr de subjecto dt esse in illo tanqm in subjecto ꝑdicaonis Concedo tanqm in subjecto inhaesionis nego Ans et Cqtiā. Phus em hic p esse in subjecto n̄ ttm esse inhaesive sed etiā attributive s ꝑdicative.

Obycitr con 2dā Coonē et Regulā xmā. Non omne quod dr de ꝑdicato dr etiam de subjecto, q̄ regula xma n̄ ē omnino vera. Ans dr de aali qd sit genus, n̄ tn̄ dr de hne, qa continetr sub aali et sic de alijs intelligendum q̄ non omne ē. R̄ Ngdo Ans: ad Probnē dico, quod dicta Regula valeat de Terminis xmo intentionalibus illisq. quae in recta linea ꝑdicamentali collocantr

et sunt positi

et sunt positiva et quidditativa, n̄ autē de
2do intentionalibꝫ ꝑdicatis quæ st extra esse-
am et quidditatē rerū ut exemplū superiꝰ dicit.
Instabis Dicta Regula etiā in Tnis xmo inten-
tionalibꝫ fallit q̄ n̄ ē bona. **Ans** In Divinis
essealr dr de Filio Deus, et De Deo Pater, et
tn Pater falsò ꝑdicatꝫ de Filio; n̄ ēm valet; Filiꝰ
ē Deus, Deus ē Pater q̄ Filius ē Pater, si sic
q̄ fallit Regula in ꝑdicatis quidditativis. **R Ngdo**
Ans, pbnis digdo Cqns: Ergo regula fallit si rne
appellaonis impediatꝫ Conceditꝫ Cqntia, si n̄ im-
pediatꝫ, negatꝫ Cqtia. Quare in Cqtia propositi
Argti ē impedimentū, qa in illo Arguitꝫ a Præ-
dicaone identica ad frlē. Licet em Pater et
Filiꝰ identificentꝫ frlr in essea, distinguuntꝫ tn
rne ab illa, ideoq magis identicū et minꝰ frlē
sensū faciunt ꝑmissæ dictæ Cqtiæ, ob qm cau-
sam n̄ recte infertꝫ.
Obycitꝫ con 2dā Regulā. Dantꝫ grā diversa et sibi
non subordinata quæ hnt eandē diffeā, ut
st aal terrestre et volatile, quæ hnt unā diffeā
vg quod sint bipedia q̄ dicta regula n̄ verificatꝫ.
Rt quod volatile et terrestre st subalternata
uni gre selt aali, unde possunt convenire in
una diffea sed accidentali tm, qualis ē vg
esse bipedē.
Instabis Aāl et Scia st grā diversa et n̄ sub-
alternata poā, et tn unā hnt diffeam selt

rnale, Logica em dr Scia rnalis, q' dubium manet in suo robore. Rx digdo Ans: hnt eandē diffeā conveniente sibi univoce Ngtr Ans, æquivoce concedit Ans, et Ngtr Cqtia. Rnale em ut ē diffea divisiva aalis est idē quod habens rnem, jam vo ut ē diffea constitutiva Sciæ selt Logicæ, ē idē qd dirigens rnē quæ n̄ conveniunt in unica rn̄e.

DISPUTATIO 2da

De Prædicamentis in Communi.

Præmissa doctrina Antepdicamentali procedimus cū Pho ad explicanda pdicamenta sive Cathegorias, quorū naā anteqm investigemus prius de illis in communi psenti disputatione inquiremus duabus quæstionibus.

QUÆSTIO 1ma

U: Prædicamenta recte definiantr et dividantr in 10 genera summa. nec ne.

Occasione huic quæstioni porrigit Phus libro de Prædicamentis Cap 5 ibi eorū, quæ sdū naalem Complexione dicuntr unumquodq. aut substaā sfeat aut qntū aut quale ꝯ, ubi recenset Phus 10 Suprema genera. Tum lib 1 Postr. itē 6 Pcorū et 9 ibi. Si igitr Prædicamenta divisa st substaā et qualitte et ubi

et qdo

et qdo et ad aliquid et qntitate et ipso age
re et pati, ubi tot enumerat Pnedicamen-
ta. Des facit 3 Met. quae cu eor quae pdicant
quedam ipsu qd e sfcant, ut etia situ et habitu
omittit. Circa psente quaestione quot ca-
pita tot sensus maxime circa Numeru pdica-
mentoru, nam de Defne n e dubiu, ad tres tn
Classes possunt verocari oes Opiniones, in 1ma
Classe st illi Authores qui pauciora qm 10 sta-
tuunt pdicamenta, sic Nicostratus teste Simpli-
cio dixit ~~Simpli~~ esse q, qa n distinguebat Actio
realr Actione et passione, Lucrenus tenuit q
et n distinguebat ubi a loco, Mirandula et Ve-
netus dixerunt esse 7, qa ultra pcedentes Au-
thores n distinguebant qdo a tempore, Xeno-
crates, et Andronicus dicebant esse duo, quia
omnia Entia reducebant ad bonu et malum,
Plato dicebat unu esse pdicamentau qa oa re-
ducebat ad Ens, quida putant res oes ad 7 haec
veluti summa capita referri posse sclt ad men-
te quae ut illis placet e Substaa cogitans, ad
maa 1 corpus id e Substaam extensa, ad men-
sura quo rei magnitudine determinat et quan-
titas dici pt. Ad situ v ir res aliquas propo-
sitione ad figura motu et quietem, quae quid
his versibus solent exprimere:
Mens, mensura, quies, motus, positura figura
Sunt cu maa cunctaru exordia rerum.

In 2da Classe st illi qui plura volunt esse et sic Franciscus de rubeis et Benedictus de Benedicto addiderunt haberi super Arborem, Ammonius addidit punctum et unitatem, quidam sup unum caput Relativi addunt aliud caput Correlativi, Osiander et supra qualitatem naam addidit qualitatem supnaalem, aliqui addunt Prædicaonem Entis rationis. In 3tia Classe st qui decem nec plura nec pauciora statuunt, secuti Architam, Tarentinum, et Aristotelem et in hac ē D. Augustinus et Cordati Scholastici cum D Thoma 3tio Physicorum lectione 9. et sic in 4 dist. quæst. 1. art. 1.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo Prædicamentum quo ad Nn sfcat appellationem sive prædicationem, quod græca dictio Cathegoriam indicat, Cathegoria idem ē qd Prædicamentum.

Cæterum tn n̄ sumitur hic pro aliquo certo pdicato sed pro tota serie et coordinaone pdicabilium, in qua tanqm in scala aliqua suppono gre generalissimo et gra subalterna et species infima cum suis Individuis veluti quidam gradus collocantur directe sive in recta linea a latere autem diffeæ. hinc quoad rem Prædicamentum definitur a D. Thoma Opusc 48 sic: Prædicamentum ē Coordinatio plurium pdicabilium in qua superiora denominative de inferioribus pdicantur. Communiter definitur sic: Est quidditativa

Prædicabili

Prædicabiliũ Coordinatio sdũ Sub et Supra, id ẽ sdũ Subijcibilitte et Pdicabilitte, A gre generalissimo usq ad individuũ.

Suppono 2do Prædicamenta a Phõ 10 numerantur quæ ab Archita Tarentino versibus his exprimuntur: Arbor Sex Servos fervore refrigerat Ustus. Ruri Cras Stabo nec tunicatus ero.

Quorum versuũ ẽ sensus talis: Ens reale incomplexũ creatũ aliud ẽ Substa a, ut arbor; aliud quantitas ut Sex; aliud relatio ut Servus; aliud qualitas ut fervor; aliud Actio ut refrigerare; aliud passio ut uri; aliud ubi, ut esse ruri; aliud quando ut Cras, aliud Situs ut Stare; aliud habere ut esse tunicatũ.

Suppono 3tio Quod Pdicamentũ duo importet unũ de maali et alterũ de frli. Pro maali importat, maale reale completũ et ordinabile esse sdũ debitã Subjectionẽ ad Superiora et sdũ debitã Pdicationẽ ad inferiora. Pro frli importat Relaonẽ gris Speciei, et Individui, quæ st rnes frles, qbus medijs Inltus ordinat has nãas p modũ gris speciei in rne cujusdã Arboris v Scalæ, in qua a Pdicatis inferioribus ascendimus ad Superiora, et a Superioribus descendimus ad inferiora.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Cõo 1ma Prædicamentũ recte definitur quod sit coordinatio quidditativa Prædicabiliũ sdũ sub

et supra. ē D. Thomæ 48 Opusc. et Phorum.
Pbr Prædicamenta n̄ sunt series et coordinaones
vocū nec simplr rerū ab extra q̄ st series rerū
ut st in Inltu sclt ut st subjcibiles et pdica-
biles p Inltū. Ans quo ad 1mū pbr: Si Prædicamen-
ta essent ttm series vocum sequeretur quod
unicū ttm esset pdicamentū sed hoc ē falsū q̄
et illud ex quo sequitur. Sequela Oēs voces repo-
nuntur in pdicamento qualitatis; vox em nihil
aliud est qm qualitas patibilis ex repercussione
corporū solidorū q̄ unū ttm esset Prædica-
mentū sclt qualitas. Ans quo ad 2dū pbr: Res
ut st ab extra, st singulares, q̄ ir illas nullus ē
ordo superioritatis v inferioritatis: qa nulla ē
prior altera, in Prædicamentis vo datur prius et po-
sterius q̄ ꝛc.
Coo 2da Prædicamenta st ttm 10 superius enume-
ratur. Est Aristotelis 5 Met. D. Thomæ ibidē lect. 9.
et Aliorū.
Pbr 2plr: 1mo Quod st modi essendi tot st pdicamen-
ta, sed modi essendi st 10 q̄ et pdicamenta. Ior
ptt. Nor pbr: Quidqd ē, aut ē substaa aut accidens,
sed si ē substaa, ē 1mū Prædicamentū sclt ipsa
substaa, si ē accidens sive in substaa tum v illam
extendit et sic ē quantitas v quales denomi-
nat et sic est qualitas, v ad aliud refert, et sic
ē Relatio; v ex ea dimanat et sic ē Actio; v
in ea recipitur et sic ē passio; v eam ponit
in certo loco ita ut alibi esse n̄ possit et
sic ē

sic ē uōi; v eā ponit in tempore et sic ē qdo;
v eam ita constituit in loco ut disponat ejus
partes sdū partes loci, ita ut superior sit in lo-
co superiori et sic ē situs; v deniq illā exte-
rius circumponit et sic ē habitus; nec quidqm
pt aliud excogitari, q̄ no st modi essendi, cqnter
no Prædicamenta.

Pbr 2do Quod st modi Prædicandi de 1ma Sub-
staa, tot st Prædicamenta, sed no ttm st modi
pdicandi de 1ma Substaa q̄ et Prædicamenta
no. Ior ptt. Nor pbr Quidqd pdicatr de 1ma Substaā
aut pdicatr essealr aut accidentalr s sdū sub-
staā et accidens, sed si pdicatr sdū Substaam
ē Prædicamentū Substaæ, si vo sdū accidens, tunc
v sdū internū v sdū externū. Si sdū inter-
num, tunc illud accidens v ē absolutū v re-
spectivū. Si absolutū, tunc v consequitr maām
et sic ē qntitas; v consequitr frā, et sic ē quali-
tas. Si vo respectivum, tunc ē relatio. Si deniq
accidens est externū, tunc aut simplr externum
aut n̄ simplr externū. Si n̄ simplr externū sed
partim externū partim internū, tunc v ut est
proprium et sic ē accidens, v ut Terminus et sic
ē passio; Si simplr externū tunc aut ornat
Substaā et sic ē habitus, aut mensurat id sdū
qntitatē et sic ē ubi v sdū duraonē temporis
et sic ē qdo, v sdū debitū ordinē partiū et sic
ē situs nec quidqm aliud pt cogitari q̄ no mo-
di st pdicandi de 1ma Substaa, cqter no Præ-
dicamenta.

Infertur 1mo. Nec plura nec pauciora quam 10 possunt assignari Prædicamenta. Ratio quia nec plures nec pauciores dantur modi prædicandi et essendi de 1ma substaa ut dictum est si v qui dantur modi essendi et prædicandi tunc facile revocantur ad dictos 10. Infinita vo esse prædicamenta est inconveniens.

Infertur 2do. Prædicamentorum coordinatio multum conducit ad Scientias præsertim ad illarum Instrumenta scilt definitiones Divisiones et Argumentationes. Rao qa cum Prædicamenta sint sedes omnium facile ex illis naae et differentiæ gricæ, partes esseales, integrales ac subjective tm reales ad formandas pones desumi possunt ex qbus tandem frantur argumentaones. Unde cum Prædicamenta sunt tanqm promptuaria aut thesauri ex qbus ad quemlibet modum et actum sciendi accommodata maa desumitur.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Objicitur cond 1ma. Prædicamenta sunt series et coordinaones rerum sive naarum realium quæ non prædicabilium. Ans pbr In gre vg substaæ prædicamentum est series et coordinao substaæ corporis viventis aalis hnis Petri Pauli et aliorum individuorum. in qntitate est series qntitatis continuæ lineæ superficiei et sic de alijs quæ Prædicamenta sunt series et coordinao rerum. Rx digdo Ans 1mi argti: Prædicamenta sunt rerum series, sumpta maalr et metaphice Condo, frlr et logice nego Ans et cqtiam. Eodem modo distinguendum 2dum argtum.

Instabis Prædicamenta frlr sumpta n̄ possunt esse series Prædicabiliū scilt generū et specierū g solutio n̄ valet. Ans pbr Omnis Relao requirit Terminū sed pdicamenta frlr sumpta st relaones rnis q requirunt terminum. Subsumo. Sed dicta pdicamenta n̄ possunt hre terminū q Prædicamenta frlr q Sequela ptt. Subsumptū pbr Si pdicamenta frlr sumpta haberent terminū tunc mxe res ipsas ordinatas, sed hic n̄ possunt esse Terminus Prædicamentorū frlr sumptorū q n̄ hnt terminū. Jor ptt. Nor pbr Prima Intentio n̄ pt esse Terminus 2dæ Intentionis quælibet em relatio dt esse ir terminos ejusdē generis, sed res ordinatæ st xma Intentio, Prædicamenta frlr sumpta st 2da intentio q res ordinatæ n̄ possunt esse terminus Prædicamentorū. Rs Nydo Ans xmi argti et subsumptū, 2di 3tij, Norē, 4ti Jorē: Non ē em Ursalr vera, res em sfcatæ terminant relationē rnis. Sic relaonē rnis Dominij in Deo terminat Creatura ex quo ptt qd n̄ quælibet relao dt esse ir terminos ejusdē gris; tandē digt Nor 4ti argti sic: Sed res ordinatæ st prima Intentio, res absolutæ, maalr et metphce consideratæ condtr, Consideratæ respective frlr et logice s ut ordinatæ st nego Norē et Cytiā.

Dices Non Omnia quæ Ordinantr in Prædicamentis st Prædicabilia q tn Prædicamenta n̄ st coordinaones pdicabiliū. Ans Individua Ordinantr in Prædicamentis, sed hæc n̄ st Prædica-

bilia q̃ n̄ oā. R̸ Ngdo Ans 1mi Argti 2di digdo Nord: Sed hæc n̄ st p̄dicabilia Active Concedo passive nego Ans et Cqtia. Sic em possunt dici p̄dicabilia cū sint fundamenta et Substaa omnium p̄dicabiliū ad p̄dicaonē requisita licet n̄ sint pars intrinseca Prædicamentorū.

Obycitꝫ cond 2da. Nulla divisio supflua ē recta, Sed divisio Prædicamentorū in 10 suprema genera ē supflua q̃ n̄ ē recta. Nor Sufficit unū Prædicamentū q̃ ꝯ Ans Sufficit unū ttm principiū rerū omnium a quo dependeant q̃ sufficit unū p̄dicamentū. Ans ē Phi 12 met dicentis Non ē bonum pluralitas principiū. Cqtia ptt. R̸ Ngdo Nord 1mi Argti 2di Ans 3tij digdo Ans: Sufficit unū ttm principiū efficiens et extrinsecū Conceditꝫ frle et intrinsecū negtꝫ Ans et Cqtia.

Instabis Atq unū ttm principiū ē frle oūm q̃ difficultas manet in suo robore. Ans pbr Ens ē principiū frlr qa de obus dr, et nulla res est cui rao Entis intrinsece n̄ conveniat Sed Ens ē unū q̃ et principiū frle unū omniū. R̸ digdo Ans Unū ē principiū frle, Analogū Condtꝫ Univocū ngtꝫ Ans et Cqtia. Ad hoc em ut aliquid proprie dicatꝫ Prædicamentū requiritꝫ ut sit univocū qd n̄ convenit Enti ut patebit in metaphca.

QUÆSTIO 2da

U: Prædicamenta realr ir se distinguantꝫ et quæ Conditiones requiruntꝫ ut aliquid directe ponatꝫ in p̄dicamentis.

Sub

Sub hac quæstione ejusq 2do puncto tangitur et ventilatur illa famosa in Scholis quæstio: Utrum Deus reponatur in Prædicamento Substaæ. nec ne.
Occasio quæstionis sumitur ex Pho in Prædicamentis cap 4 ibi: Diversorum generum et non subalternatim positorum diversæ sunt species et differæ. Tum 6. Top. cap. 4. ibi. Nam non conversim prædicatur de re ut aal bipes gressille et in alijs locis.
Opiniones circa 1mam partem quæstionis sunt 3. 1ma negat prædicamenta in se distingui realr sed tm rne ut docet Henricus lib 1mo quæst 1 de Prædicam: 2da tenet illa distingui ex naa rei aliquomodo v frlr v realr; Ita Nominales existimantes quantitatem non distingui realr a Substaa et relaones non esse modos realr distinctos ab extremis. ex Scotistis etiam Marinerus et quidam ex Thomistis docent actionem et passionem non distingui realr in se, quibus favent Averroes 5 met quæst. 1. Phonseca ibidem Suares, Vasques. 1. par. disp. 3. Joannes a S. Thoma hic quæst 14 Art 5. 3tia affirmat prædicamenta oa distingui in se realr; ita communiter Thomistæ cum Scotistis. Circa 2dam partem quæstionis varie sunt opiniones alij em docent illa reponi in Prædicamentis directe, quibus competunt 3 ~~opinion~~ conditiones primæ, id est ut contineantur in aliquo ex 10 generibus, 2do ut sint ursalia vel prædicabilia. 3tia ut sint ursalia et prædicabilia, non quomodocunque sed per essentiales coordinaones et series cum alijs per modum superioris et

inferioris, ita Machilla cum suijs sequacibus. Alij dicunt illa reponi quibus competunt 4 conditiones, ita Merisanus disp 4 Logicæ. Alij quibus competunt 5 ita Mastrius Disp 6 hic. citans pro sua sententia Aristotelem. Alij quibus sex inferius enumerandæ ita communiter Thomistæ cum Scotistis et alijs plurimis Phis cum quibus et Machilla sentit, qui etsi 3 enumerat Conditiones hæ tn continent oes sex infra enumerandas.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo Pro prima quæstionis parte revocandam esse hic doctrinam de distinctionibus quæst 3 in Proœmijs et Disp 3. quæst 2. Tract 1 traditam.

Suppono 2do Pro 2da quæstionis parte 2plr posse aliquid reponi in Pdicamentis scilt per se directe et reductive. Per se 2plr, directe et indirecte. Directe reponuntur illa quæ st in recta linea Pdicamentali qualia st gra species et individua; quinqm individua st potius fundamenta et bases Pdicamentorum qm ipsa Pdicamenta. Indirecte vo illa quæ st ad latus, quales st differæ et quidem 1mario et explicite differæ esseales, 2dario vo et implicite pprie et omnes s accidentales qd tn de illis intelligendum e in concreto qua rne constituunt 4tum et 5tum

Pdicabile

pdicabile. Si em sumantur in abstracto ponun-
tur in recta linea suorum pdicamentorum, jam
vo reductive ponuntur in pdicamentis partes
tam esseales qm integrales vg maa fra caput
manus pedes ec. Item substae imperfectae quae
st in via et tendentia ad substam perfectam
ut e vg Embrio. Praeterea modi pertinent ad
ipsam compositionem v ad complementum naae sub-
staalis ut e unio existentia, insup inhaerentia
cujuslibet accidentis. Modi vo qui ex aliqua
rne extrinseca conveniunt rebus ut st vg Situs
habitus ec n reductive sed directe ponuntur in
pdicamentis, illaq distincta constituunt.
Suppono 3tio Res p se pprie et principalr n vo
voces reponi in pdicamentis, ex rebus em et
n ex vocibus pdicamenta st constituta, resq in Pre-
dicamentis disponuntur et ordinantur n quidem nude
spectatae sed ut substant conceptibus inltus nostri,
rem namq in Praedicamento reponi n e aliud qm
eam a nobis concipi sub rne superiorittis v infe-
rioritatis. Voces autem solum p accidens reponun-
tur in pdicamento quatenus selt st signa rerum
p se reponibilium in pdicamentis, ista em vox
ho n poneretur in pdicamento nisi sfcaret substam.
Caeterum sub alia sfcaone voces possunt reponi in
pdicamentis p se directe nimirum si n ut signa
manifestativa conceptuum internorum sed potius
ut quidam res considerant. Qua rne ad pdicamen-
tum qualittis spectabunt, inqntum selt st qualittes

passionem sensui auditus inferentes.

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Coo 1ma Prædicamenta in se realr distinguuntur. est Aristotelis 5 met. Tex 14. et 10 met Tex 8.

Pbr 3plr. 1mo Prædicamenta n̄ possunt realr identificari q̄ realr distinguuntur. Cqtia ptt. distinctio em realis et identitas realis n̄ possunt se compati. Ans pbr Quæ hnt diversas esseas et Entitates reales illa n̄ possunt identificari, sed Prædicamenta hnt diversas esseas et Entitates q̄ es. Nor pbr Ante omnem operaonem Inltus essea et Entitas substaæ n̄ ē essea et Entitas qntitatis, et essea ac Entitas qntitatis n̄ ē essea ac Entitas qualitatis et sic de aliis intelligendum q̄ Prædicamenta hnt diversas esseas et entitates reales. Cqtia manifesta. Ans patebit infra ex diversis definitionibus.

Pbr 2do Si Prædicamenta n̄ distinguerentur realr tunc convenirent in aliqua Entitate illis communi sed n̄ conveniunt q̄ distinguuntur. Tor ptt. Nor pbr Prædicamenta n̄ possunt hre commune sibi aliquid superius, cum em superius illis n̄ sit univocum sed analogum q̄ Prædicamenta n̄ conveniunt in aliqua entitate sibi communi.

Pbr 3tio Quæ differunt numero distinguuntur realr sed Pdicamenta differunt numero q̄

distinguu

distinguuntur realr. Ior pt Nor pbr Prædicamenta differunt gre q et numero. Ans qa Pdicamenta sunt summa genera nullu autē genus superius ht in quo conveniat. Eqtia clara, qa distinctio generica arguit specificā et numericā q si Pdicamenta differunt gre differunt etiā nrō.

Infertur 1mo. Prædicamenta st 1mo diversa. Rao qa se totis differunt id ē nullo gre superiori conveniunt ut pt ex probnē 2da et 3tia Coonis. Nam Ens quod ē commune Pdicatum 10 Pdicamentis n contrahitur p modos intrinsecos sicut contrahitur genus vg aal p rnale et irrnale sed ttm explicatur p illos: Ens em otinet actu licet implicite modos suos intrinsecos genus vo s univocu otinet diffeas ttm poā.

Infertur 2do. Prædicamenta constituuntur et distinguuntur p modos intrinsecos. ē D. Thomæ 4 met. Rao qa Substaæ modus intrinsecus ē esse p se accidentis vo esse in alio scilt in Substaa, sive extendendo illā uti qntitas sive qualificando uti qualitas q g ef.

Infertur 3tio. Inter Prædicamenta n requiritur distinctio realis Ior s rigorosa sed sufficit realis modalis s minor. Rao tu ex illato pcedenti, tu qa Pdicamenta st modi varie afficientes Substaā.

Infertur 4to. Potest pbabilr sustineri aliqua Pdicamenta solu ir se distingui raone rnata. ita Joannes Martines hic lib 2 quest 4. Rao qa distinctionis realis Pdicamentoru rao ē ea, qa st 1mo diversa, sed ad hoc sufficit distinctio rnis

rnata q' es. Sequela ptt ex dictis. Nor pbr rnale et sensibile in hne distinguuntur solum rne rnata qa st grad, metaphci, et tn ir se xmo differunt nec unum includit alterum, ut pbrtum quaest 3 de diffea, q' a pari hoc idem dicendum de Praedicantis.

Coo 2da Ad hoc ut aliquid reponatur in Praedicamentis directe sex requiruntur conditiones. Pbr p Enumeraonem xma Conditio e ut sit univocum, 2da ut sit Incomplexum 3tia ut sit Ens p se, 4ta ut sit Ens finitum, 5ta ut sit Ens reale, 6ta ut sit Ens completum. Quae conditiones his versibus exprimuntur:

Vox una et simplex rebus concinna locandis
Entia p se se finita, realia tota.

q' ad hoc ut aliquid reponatur in Praedicamentis directe 6 conditiones requiruntur. Cqtia ptt. Ans pbr: Aequivoca et Analoga, Entia complexa, Entia p accidens, Entia rnis, infinita et incompleta n' possunt reponi in Praedicamentis q' ut aliquid reponatur in illis dt esse univocum, incomplexum, Ens p se, finitum, reale, et completum. Cqtia ptt ab oppositis. Ans deducitur. Ad hoc ut aliquid ponatur in Praedicamentis dt hre unam naam qualia st univoca, n' vo plures qualia st Analoga et aequivoca, dt illis correspondere unus conceptus, et de illis Praedicari suprema gra quidditative p essealr, qd solis convenit incomplexis. Debet esse Ens unum,

quale e Ens

quale ē Ens p se n̄ vo plura quale ē Ens
p accidens vg acervus lapidū. Itē concreta
Accidentalia si sumantur maalr id ē p com-
positione ex subjecto et accidente ut vg albū
quae n̄ st unū esseale. dixi concreta; quia
abstracta idq phca vg albedo dulcedo ponuntur
directe in pdicamento qualitatis. dixi phca
qa metaphca vg albedineitas, dulcedineitas n̄
possunt poni directe in pdicamentis, cū si-
gnificent naā modo incompleto. dixi acci-
dentalia, qa concreta substaalia vg hō bos ep
directe ponuntur in pdicamento substae; li-
cet abstracta vg humanitas, bovinitas solū
reductive cū solū sfcent partē s quid in-
completū. dixi si sumantur maalr, qa sum-
ptis frlr n̄ repugnat series pdicamentorum
quatenus scilt sfcant solā frā dt etiā esse
Ens finitū s creatū, hoc em voluit Phus
solum hic dividere: cū summa gra species
et individua quae reponuntur in pdicamen-
tis sint finita n̄ vo infinitū simplr, quae-
lis ē Deus gloriosus qui nullis clauditur termi-
nis pdicamentalibus, cū n̄ componatur ex actu et
poa dt esse Ens reale, qa Phus divisit Ens
simplr in xo Predicamenta, et qa pdica~~bilia~~
menta st coordinaones illorū quae constant
vera essea et Entitate n̄ similitudinaria.
Tandē dt esse Ens completū; de incompletis
em n̄ psunt pdicari summa gra in quid

directe. Unde Incompleta reyciuntur a Prædicamentis, ut st: Complexum sfcans fixum Polysenum, vox logicæ, Deus excedens, privatio parsq. In qbus versibus pter enumerata opposita conditionib, Prædicamentorum adduntur duo scilt Excedens, quales st termini transcendentales contenti in voce REUBAU; et privatio, ut eg mors cæcitas tenebræ. Consignificans vo quales st Trni syncathegorematici omnis nullus quod autem reduduntur ad incompletum cum etiam de his n possunt Prædicari Summa gra q et equivoca et Analoga, Entia complexa, p accidens, incompleta, insup Excedentia et privativa n possunt reponi in Prædicamentis.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obijcitur con 1ma. Prædicamenta saltim aliqua st idem realr, q n distinguuntur realr. Ans pbr Quantitas a Substaa, ~~accidens~~ actio a passione sola rne distinguuntur q st idem realr. Cqtia ptt qa distinctio rnis arguit identitatem realem. Ans quo ad 1mum pbr de rne esscali qntitatis e hre partes extra partes ut patebit ex Disp de qntite, sed etiam Substaa ht partes extra partes q Substaa a qntite sola rne distinguitur.

Ans

Ans quo ad ~~xmum~~ 2dum pbr: Actio et passio est nrō modus ut docet Phus 3 Phisic. Tex 19 ubi dicit: Cū modus ē hujus in hoc dr. Passio autem cū est hujus ad hoc dr Actio quod declarat a Simili, sicut vg eadem ē via Athenis Thebas et Thebis Athenas, ita eadē ē sfcatio modus Actio et passio, g' Actio et passio distinguuntz Sola ratione. Rz Ngdo Ans xmi Argti, et 2di, 3tij quo ad xmū distinguendo Norem: Sed etiam Substaā habet partes extra partes ex se et ex naa Sua Nego; ex qntitate sive rne qntitatis Concedo Norem et nego Cqtiam. Quo ad 2dū diguo etiā Ans: Actio et passio ē unus numero modus mālr sive in via Concedo; frlr sive in Termino nego Ans et Cqtiam. Sic em eadē ē frā motūs, quemadmodū licet idē sit spatium Sursum et deorsum, n̄ tn idē ē ascendere quod descendere.

Instabis Ex parte xmæ Solutionis Substaā rne sui pt hre partes extra partes, g' n̄ Solū rne qntitatis. Ans pbr Ponatz vg aliqs hō in aliquo loco a quo auferat Deus qntitatem, in illo casu quæritz? An ille hō erit in loco, an non? si erit habebit partes extra partes Sine qntitate qa omne quod ē in loco dt hre partes extra Sine qntitate: qa omne quod si n̄ erit, tunc

dici pt, qd illud n̄ ē in loco in quo antea fuit, n̄ pos-
sit esse in illo, nisi moveatur ex illo ad alium, sed
omne quod movetur localiter ē indivisibile habens
partem extra partem ut docet Phus, q̄ Substaā rnē
sui hre pt partes extra partes. Rx Ngdo Ans xmi Argti,
ad 2dū dicendū in illo casu n̄ esse hnēm in loco cir-
cumscriptive, qa caret qntitate, quæ ē rāo frlis exi-
stendi in loco circumscriptivē.

Obijcitur con 2da Coone, idq. con ejus 2da Conditionem.
Complexa directe ponuntur in pdicamentis q̄ n̄ solum
incomplexa. Ans pbr Definitio ē quid Incomplexum
sed hæc directe ponitur in pdicamento q̄ etiā cplexa.
Jor evidens. Nor pbr Aal rnale directe ponitur in pdica-
mento Substaæ, sed aal rnale ē definitio selt hnis,
q̄ definitio directe ponitur in pdicamento Substaæ.
Nor ptt. Jor pbr vg definitū hō directe ponitur in p-
dicamento Substaæ q̄ et defnio ejus, selt aal rnale.
Cqtia pbr: Definitio ē idem cū definito suo, q̄ si
definitū vg hō directe ponitur in pdicamento Sub-
staæ, etiam ejus defnio selt aal rnale sic dt
poni. Rx Ngdo Ans xmi Argti, 2di Nore, 3tij Jore, 4ti
Cqtiam, 5ti digdo Ans. Definitio ē idem cū suo
definito realr concedo; idē rne et modo sfcandi
Ngo Ans et Cqtiam. Defnio ēm ē cplexa ex gre et
diffea composita, definitū vō ē Ens incomplexum.

Obycitur 2do con eandē Coone, idq. con 4ta Conditionem.
Deus ē Ens infinitū, sed Deus directe ponitur in pdi-
camento Substaæ q̄ Ens infinitū. Jor ptt Nor pbr
Christus directe ponitur ꝯ rne naæ humanæ con-
cedo, rne Divinæ nego Jore. concessa nore nego Cqtiam.
Sic ēm n̄ solū directe sed nec reductive pt poni in pdi-
camento Substaæ n̄ quidē directe, qa sic ponuntur
grā species et individua Creata, Deus autē neq. pt esse
genus

genus cum non sit quid poale, sed actus purissimus; neq. species cum non constet ex gre et diffea, non enim componitur ex actu et poa; neq Individuum cum nullam supra se habeat speciem ut dicit D. Augustinus cap 5. ubi recensitis Pdicamentis subjungit: ab his pprietas summae esseae evidenti rne excluditur. Et D. Dyonisius ajt Deus esse potius supra substaam, qm substaam. Non indirecte et reductive qa sic in Pdicamentis ponuntur diffeae quae solum sfcant partem esseae et substae incomplexae. Deus vo e Ens completissimum et psectissimum capiens in se totam plenitudinem essendi. Christus tn rne naae humanae ponitur directe in Pdicamento substae, cum sit unus homo conveniens cum alijs Individujs univoce humanis in naa humana. Instabis Christus non solum rne naae humanae d etiam rne suppositi ponitur directe in Pdicamento substae q solutio non valet. Ans pbr Sola naa vg humanitas non pt poni in Pdicamento sed ipsum suppositum vg homo, sed suppositum Christi e Verbum Divinum s 2da Persona Divina q haec ponitur in Pdicamento et cqnter Deus. Sq Ngdo Ans 1mi argti, 2di digdo Iorem: Sola naa vg humanitas non pt poni in Pdicamento, incomplexa qualis est vg humanitas Conecdo Iorem; complexa p suppositum ut jam e ipse homo Nego Iorem et Cqntiam. Unde suppositum per se et ratione sui non ponitur in Pdicamento, sed solum complet naam ut possit poni in Pdicamento.

#

Urgebis Ergo Suppositum Divinum saltim reductive ponit in Prædicamento Substaæ. Illatum pbr: Complementum naæ quæ ponit in ~~prædicta~~ camento positive ptinet ad prædicamentum, sed ~~complem~~ Suppositum Divinum

scilt humanitatis Xti q Suppositum Divinum ex. R Ngdo Illatum, ad ita argti Digdo Iore Complementum naæ essealr ordinatum ad talem naam Concedo, n essealr ordinatum sed sup naalr illam perficiens nego Iore. Diguo etiam Nore sed Suppositum Divinum essealr ordinatum ad illam nego, e complementum solum se extendens supnaalr ad illam perficiendam Concedo Nore et nego cqntiam unde n dt eum illa ad prædicamentum reduci eo modo quo partes et modi reducunt.

Replicabis Suppositum Divinum facit omnia, quæ faceret Supposita creata respectu naæ humanæ in Christo, sed Suppositum Creatum reductive ptinet ad prædicamentum Substaæ q et Divinum. R digdo Iorem: Suppositum Divinum facit omnia quæ faceret creatum qntum ad ea quæ n important imperfectionem Concedo qntum ad ea quæ important imperfectionem nego Iore, et Concessa Nore Ngo Cqtia. Reduci autem ad prædicamentum importat imperfectionem, ideo autem suppositum creatum reducitur ad prædicamentum Substaæ qa e aliquid incompletum et modus quidam Substaalis. Unde Suppositum Divinum qntum ad hoc quod e reduci ad prædicamentum n supplet vices Suppositi creati, qmvis Autem Christus sit occurramus Objectioni sit compositus ex duabus naturis n

tn

tn̄ ē Ens p accidens cū n̄ habeat 2plicē existentiā et subsistentiā: nam anima Xti humana subsistit et existit una subsistentia v existentia Verbi Divini.

Obyeitz 3tio cond eandē Coonē et 2do cond + Conditionē. Si Ens infinitū utpote Deus n̄ poneretz in pdicamento, tunc mxe ideo qa n̄ posset concipi ex gre et diffea, Cqns ē falsū, et ans. Sequela ptt. Nor pbr Compositio rationis s per nostros conceptus n̄ repugnat Deo. Sed Compositio ex gre et diffea ē rnis s p nostros conceptus q̄ q. Nor ptt: Genus em et diffea st Entia rnis. Jor: distinctio rnis n̄ repugnat Deo q̄ neq compositio rnis. Ans ptt qa distinctio rnis invenitz ir attributa Dei adinvicē et ir attributa et ipsea Dei. Cqtia pbr: Deus n̄ minus ē unus qm simplx q̄ si unitati Dei n̄ repugnat Distinctio rnis, neq Simplicitati Ejus repugnabit Compositio. R4 Ngdo Norē xmi argti, 2di Jorē, 3tij Cqntiā: Disparitas em ē ir Distinctionē et compositionē rnis; nam distinctio fundatz in eminentia naē Divinā quā licet unica sit, aequivalet tn distinctis pfectionis. Unde merito p rnē distinguitz p varia attributa quā distinctio nullā involvit impfectionē imo ex summa pfectione provenit et tota se tenet ex parte modi nostri scipiendi: composio autē rnis fundatz in pmixtione poalitis, ac pinde in impfectionē, siquidz genus ē naa poalis et impfecta, p diffeā pfectibilis et actuabilis, cqnter

distinctio rnis pt attribui Deo n̄ tn̄ Compoo.
Instabis Compositio ē distinctorū unio q̄ si in Deo datur distinctio rnis dabitur et compoo talis. R̄ dig̃do Ans: Compositio ē distinctorum unio se se mutuo excludentiū condo, se se mutuo ~~ex~~ includentiū Nego Ans et Cq̄tiam. Ad hoc em ut aliqua sponant aliqd n̄ sufficit quod aliquomodò distinguantur sed requiritur insup ut se se mutuo excludant. Unde licet verū bonū distinguantur p rne ab Ente tn̄ cū illo n̄ faciunt sposionē etiā rnis, qa illud includunt et transcendunt. Sic in Deo essea et attributa ac frlites, quas inltq distinguit, se se mutuo includunt et transcendunt ut docent Theologi, ac pinde n̄ possunt facere compoonē rnis.
Urgebis Genus includit diffeas vg aal rnale et irrnale, et tn̄ cū illis facit compoonē rnis, q̄ etiam licet in Deo unus sceptus includat aliū pt cū illo facere compoonē metaphcā. R̄ dig̃do Ans Genus includit diffeas poa concedo, actu nego. Ut autē possit aliquid sponere cū alio, sufficit quod illud n̄ includat actu jā vo in Deo unus conceptus includit etiā actualr omnes alios saltim implicite qmvis illos n̄ exprimat sic vg conceptus essecē actu includit conceptū existentiā.
Replicabis Inltq noster pt attribuere Deo duos conceptus, quorū unus determinetur et perficiatur p alterū vg conceptū Entis et Substāe

stae determinabilis p asseitate scilt p
esse a se q tn pt dari in eo compositio. R
Ngdo Ans: qdo em attribuimus Deo aliquem sceptu
debemus illum attribuere remotis imperfectionibus
et q put dicit ultimam actualitte suae lineae:
alias em talis sceptus n pt attribui Deo, sed
conceptus determinabilis et perfectibilis n di-
cit perfectione et ultimam actualitte suae lineae.
Dices Existentia Creata dicit ultimam actuali-
tatem, et tn ad predicamenta reducitur, q et Deus
licet dicat ultimam illamq. summam actuali-
tatem n omnino a predicamentis dt removeri.
R Ngdo Cqtiam: Disparitas e, qa existentia crea-
ta licet sit ultimo actualis phae n tn metu-
phae et saltim dicit ordinem ad maam in qua
recipitur et limitatur atq. sic ad eam reducitur
tanqm perfectum ad imperfectum scilt actus ad poam.
quae oa de Deo ut de actu purissimo et illi-
mitato nequaqm verificari possunt.
Obijcitur 4to con eam Coone et 2tio con 4tam Con-
ditione. Ens infinitum scilt Deus e ubiq. jux-
ta illud Enter presenter Deus e ubiq. potenter,
q etiam in predicamentis.
Confirmatur D. Augustinus lib x de Trinitte, et
Boetius de Trinitte cap xx docet substaam et rela-
tionem proprie dici de Deo, q Deus reponitur in
predicamentis. R digdo Ans: Deus e ubiq. illi-
mitate id e repletive condo, limitate id est
definitive v circumscriptive nego Ans et
Cqtiam. ad Confirmaonem R digdo Ans; Augusti-

sting et docent substaa et relaone dici de Deo analogice condo, univoce ut dr de Creaturis nego ans et cqtia.

Dices Deus ē mensura oum substaarū creatarū, q dt poni in eodē pdicamento cū illis. Cqtia pt. qa mensura et mensuratū st ejusdē gris. Confirmaq Deo opetit Defnio Substaae q Deus ponitr in pdicamento Substaae. Ans Substaa dr Ens p se subsistens sed Deus ē talis q Deo opetit Defnio Substaae. Rq digdo Ans, Deus ē mensura pportionata nego, impportionata condo Ans et nego cqtia. Unde qnvis mensura pportionata et mensurabile sint ejusdē gris n̄ tn impportionata. ad Confirmaonē Rq ngdo Ans xmi argti, 2di digdo Norē: sed etiā Deus ē Ens p se subsistens participialr et actualr condo, nominalr et aptitudinalr nego et cqtia. hic autē loquimur de Entibq nominalr et aptitudinalr sumptis id ē sdū esseā; Substaa vo Divina ē ipsa existentia et subsistentia.

Dices 2do Si daretr qntitas v qualitas infinita, esset reponibilis in pdicamento, haberet enim ex parte esseae Trnōs limitatos scilt actū et poā qbus determinaretr metaphice, q n̄ implicat infinitū reponi in pdicamentis ac cqnter etiā Deū. Rq Concesso Andte digdo Cqns: q n̄ implicat infinitū reponi in pdicamentis, infinitū sdū quid et in certo gre qualis esset qntitas aut qualitas infinita

Si

si daretur Condo, infinitum simplr et in vi
gre qualis ē Deus gloriosus nego Cqtiam.
Obycitur 5to cont eandem Coonem idq cont 5tam Condi-
tionem. Negaones directe ponuntur in Pdicamen-
tis q̄ n̄ requiritur ut sit Ens reale illud qd
reponitur. Ans possibilia nihil st intrinsece
et directe ponuntur in Pdicamentis q̄ et ne-
gaones. Rt Ngdo Ans 1mi Argti, 2di digdo; pos-
sibilia ponuntur in Praedicamentis negative
Concedo positive nego Ans et Cqtiam, id ē rebus
possibilibus n̄ repugnat poni in Pdicamentis
si existerent, actu tn n̄ ponuntur in illis.
Dices Ipsamet Praedicamenta n̄ st realia q̄
n̄ requiritur ut reponibile in illis sit reale. Ans
pbr: Praedicamenta componuntur ex generibus
et speciebus, sed gra et species n̄ st Entia
realia q̄ et Pdicamenta ex illis oposita. Rt
Ngdo Ans 1mi Argti, 2di digdo Iorem: Compo-
nuntur ex generibus et speciebus sumptis frlr
id ē ex genereitate et specieitate nego Iorem
sumptis maalr id ē ex rebus ipsis quae dicun-
tur gra et species Concedo Iorem, similr distin-
cta Nore nego Cqtiam. Unde quod ponitur in Pd-
icamentis ē res, id vo quo ponitur ē intentio
2da; intantum em res ponuntur in Pdicamen-
tis inqntum subsunt nostris conceptibus.
Obycitur 6to cont eandem Coonem, ejusq. Conditionem
6tam. Genus et differa ponuntur in Pdicamen-
tis sed haec st Entia incompleta q̄ n̄ re-
quiritur ut id quod ponitur in Pdicamentis

sit Ens completum. Sor certa. Nor pbr Gen, et diffea ordinantur ad complendum s constituendum totum q̄ st Entia incompleta. Rdigdo Norē, sed genus et diffea st incompleta sdum rē concedo, sdum modum quo ɔtinent inferiora sua nego Norē et Cntiam. Sic em sunt Entia ɔpleta, qa de suis inferioribus pdicantur ut tota poalia. Idē dicendum ad 2dum Argtum.

DISPUTATIO 3tia

De Prædicamentis in specie et 1mo quidē de Substantia.

Absolutis in communi Prædicamentis, eadē in particulari aggredimur, incipientes a substaa tanqm nobiliori et subjecto ac basi oūm aliorum pdicamentorum, de qua 3 potissimum inquirem, ut patebit ex sequentibus quæst.

QUÆSTIO 1ma

U: Rao formalis constitutiva Substaæ sit esse p se. nec ne?

Occasio quæstionis ē in Phō de pdicamentis parte 2 cap 1 ibi: Substaa autē est, quæ pprie et principalr et maxime dr esse, et 1mo metaph: ubi Phus docet 1mas substaas esse magis substaas qm 2das, eo qd magis subsunt accidentibus; ubi videtur docere qd rao frlis substaæ sit substare n vo esse p se.

Opiniones hic st 3: 1ma docet rnem frlem Substaæ constitutivam esse negaonem essendi in alio s n̄ esse in alio, n̄ autem quid positivum. ita Porphirius et Soncinnas. 5. met. quæst. 14. 2da asserit rationem frlem Substaæ esse substare s Subyci accidentibus, ita Boetius cum alijs quos refert Didacus disp. 12. quæst. 1. 3tia affirmat rationem frlem constitutivam Substaæ esse, esse p se et n̄ substare accidentibus, ita communiter Thomistæ.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo Substantiam accipi bifariam: 1mo accipitur large pro essea s quidditate cujusq rei, opposita pdicato accidentali: nam sicut Substaa dr ab eo quod alteri substat, ita etiam essea quælibet substat suis passionibus, atq hinc factum est ut quælibet essea vocetur Substaa. Unde Nn̄ Substaæ hoc modo acceptum competit etiam accidentibus; qa omne accidens ht suam esseam. 2do sumitur stricte pro Ente p se quod contra distinguitur accidenti inhærenti s existenti in alio, sicut in priori acceptione contradistinguitur accidenti pdicabili; unde in psenti quæstione sumitur Substaa 2do modo n̄ 1mo. Sed cum Substaa put abstrahit a completa et incompleta sit Ens p se, ut excludit inhærentiam, et sic fit analogum et transcendens ultimas differas Substaæ, n̄ ē hic sermo de Substaa in tali communitte et transcendentia, d de Substa opletas;

et quidē n̄ de substaa incompleta ut abstrahit a Creata et increata quæ ut sic ē etiā quid ꝯmune Analogū, sed sermo ē de substaa Creata ꝯpleta; hæc em ꝓprie ꝯstituit hoc genus generalissimū xmi ꝑdicamenti.

Suppono 2do qd substaa completa ꝑdicamentalis habeat duo officia scilt subsistere ꝫ existere in se absq indigentia alterius quo pacto assimiliatur Deo. Et substare ꝫ sustentare accidentia, quo pacto differt a Deo, qui ē substaa et tn n̄ substat accidentibus: nā imꝓprie sdū solā rnē essea Divina intelligitur substare relaōnibus. Propterea substaa completa ꝑdicamentalis definitur ab Isidoro lib 2 Originū Cap. 27. ab Ethymologia sic: Substaa est Ens subsistens et substans, id ē cui debetur subsistere et substare. Subsistere em̄ ē esse independenter ab alio tanqm a subjecto; substare autē ē esse subjectū quod sustinet aliud, xmū ꝑtinet ad rnē substaæ, 2dū ē velut proprietas.

Suppono 3tio esse ꝑ se sumi 5 modis. xmo pro eo quod n̄ ē ꝑ aliud et sic soli Deo competit esse ꝑ se. 2do pro eo qd n̄ ē ꝑ accidens et sfcat oē id qd vere ht unicā esseā; et sic esse ꝑ se ꝯmune ē obus ꝑdēmtis. 3tio ꝑ eo qd n̄ ht esse subjective in alio, et sic esse ꝑ se ꝯpetit tam substaæ completæ qm incompletæ, nam etiā pars substaæ non ē accidens. 4to sumitur pro esse ꝑ esseam sive ꝑ eo qd n̄ est

denomina

denominative in Subjecto neq ut pars in toto, nihilominus tñ ē in Supposito, et ita esse ꝑ se competit Soli Substaæ completæ ꝓdicamentali, quæ dicit ttm quidditte et naam completa in esse naæ. 5to Sumitꝫ pro esse extra Suas causas, sic omne Suppositum reale dr esse ꝑ se, qa ponitꝫ extra causas ꝑ Suam Subsistentiam. Itaq Solu esse ꝑ se 4to modo Sumptu ē de rne Substaæ n̄ tñ actualr et participialr sed saltim aptitudinalr et nominalr, sicut etiā inhærere ꝯpetit accidenti saltim aptitudinaliter.

Articulus 2dus

Determinatꝫ Quæstio

Coo 1ma. Ratio formalis constituendæ Substaæ non est pura negatio essendi in alio. ē contra 1mā Opinionem.

Pbr 1mo. Substaa ē Ens reale ꝑfectissimu q illig constitutivum esseale n̄ pt esse pura negatio. Cqtia qa pura negaō ē aliquid rnis ut ptt, q n̄ pt esse constitutivum esseale Entis realis. Cqntia pbr: Constitutivum ē ꝑfectio constituti, sed Ens rnis n̄ pt esse ꝑfectio Entis realis, q nec constitutivu.

Pbr 2do Ratio frlis constitutiva Substaæ ē id quod 1mo intelligitꝫ in illa, sed negatio essendi in alio n̄ intelligitꝫ 1mo in Substaa q n̄ est ejus ratio constitutiva. Nor pbr: Omnis

negatio fundatur in aliquo positivo, et illud supponere dt q̃ non intelligitur 1mo in substaa. Cqns Pbr: Negatio vg irrationalitatis in hne fundatur in positiva ejus rationalitte, ideo em hō n̄ ē irrationalis, qa ē rnalis, q̃ negao fundatur in aliquo positivo, et p cqns negao essendi in alio, n̄ pt esse ratio frlis constitutiva substaæ.

Infertur Esse p se explicatur p n̄ esse in alio. Rao qa esse p se ut docet D. Thomas 1 cond gentes cap. 99. dicit negationem dependentiæ ab alio saltim 2dario, q̃ esse p se explicatur p n̄ esse in alio.

Coo 1da. Substare accidentibus n̄ ē ratio essealis substaæ. Est cond 2da opinione.

Pbr 1mo. Substare accidentibus est qd posterius in substaa q̃ n̄ ē ratio essealis substaæ. Cqtia ptt, ex superiori Conclusione: qa rāo constitutiva dt esse quid prius constituto. Ans pbr: Prius ē esse substaam constitutam in ordine ad se qm in ordine ad alia, sed substare accidentibus ɔvenit substaæ in ordine ad alia scilt ad accidentia, q̃ id supponit substaam constitutam in ordine ad se et supponit esseam substaæ.

Pbr 2do In Entibus absolutis prius ē rem esse in se, qm referri ad alia, sed substaa pdicamentalis ē Ens sive Naā absoluta et independens q̃ prius ht subsistere in se, quam

referri ad

referri ad accidentia sustentanda.

Infertur. Substare accidentibus et non esse in alio sunt proprietates substaae metaphicae. Rao tum qa dimanant ab esse per se tanqm ab essea et per illud demonstrantur de substaa; tum qa sunt conceptus 2darij substantiae, quod est.

Coo 3tia. Ratio formalis constitutiva substaae completae pdicamentalis est esse per se, s perseitas. Est Aristotelis lib de causis. D. Augustini cap. q Catheq.

Pbr xmo. Quod est ~~causa~~ s radix et principium emanationis pprietatum substaae illud est ratio frlis constitutiva illius, sed esse per se est radix et principium emanationis proprietatum substaae quod esse per se est ratio illius constitutiva. Ior pbr. Nor pbr Per esse per se tanqm per causam demonstrantur proprietates de substaa, quod esse per se est radix et principium emanationis pprietatum substaae. Cqtia pbr qa sicut ex essea fluunt pprietates ita per illam dnt demonstrari. Ans pbr qa per esse per se demonstratur substare accidentibus et non esse in alio, ideo enim substaae substant accidentibus et non sunt in alio, qa sunt entia per se quod per esse per se demonstratur substare accidentibus.

Pbr 2do. Substaa et accidens sunt opposita qa ens incomplexum immediate dividitur in substaam et accidens quod opposito modo dt explicari essea substaae et essea accidentis subsumo sed essea accidentis pdicamentalis est existere in alio tanqm in subjecto quod essea substaae completae pdicamentalis erit existere per se.

Infertur. Substaa ut e genus Supremum definitur sic: Est Ens completum per se stans et independens ab alio tanqm a Subjecto sustentante aut tanqm a comparte, inferiora am continens sui in poa. e D. Thomae Opusc. 48. cap. 10.

Articulus 8tius
Solvuntur Objectiones.

Obycitur cond xma Coone. D. Thomas 3 cond gentes cap. 25. dicit: Oportet ut rao Substae intelligatur hoc modo quod sit res cui convenit esse n in alio, et ratio e, qa simplicia solent definiri per negationem st p cum dr cujus nulla pars est q ex mente S. Doctoris Ratio frlis Substae e n esse in alio. R D. Thomas loqui n de frli et reali constitutivo Substae in se, sed de explicativo quo ad nos constitutivi frlis, quod quide pt esse negatio essendi in Subjecto, sicut etiam negao Praedicamentorum de maa xma dr explicare v circumscribere essea mae quo ad nos. qdo dr maa, nec e quid, nec qntum, negatio em aliquando e notior frâ.

Instabis Non esse in alio prius competit substantiae, qm esse per se, ideo enim Substaa est Ens per se existens, qa n e in alio q potius n esse in alio, qm esse per se e ratio frlis Substae. R Ngdo Ans cum sua rne: qa Entis positivi

dt esse

dt esse ratio formalis positiva. Et sic prius competit Substaæ esse p se qm negatio essendi in alio.

Urgebis Per qd aliquid distinguitur ab alijs, p illud et constituitur, qa eade st principia constitutionis et distinctionis, sed p n esse in alio Substaa distinguitur ab obus accidentibus, q et constituitur. R digdo Jore: p qd aliquid distinguitur tanqm p aliquid reale, p illud et constituitur, Concedo Jore; tanqm p id quod est cqns ad esseam Nego Jore. Sed p n esse in alio Substaa distinguitur ab accidentibus, tanqm p aliquid sibi esseale et reale negtur Nor, tanqm p id qd e cqns ad esseam Conceditur Nor, et Negtur Cqtia. Licet em ho distinguitur per risibile ab alijs, n tn risibile e ratio frlis constitutiva ejus.

Obijcitur Con 2da Coone. Aristoteles in hoc capite pbat, quod xmæ Substaæ sunt maximæ Substantiæ, qa maxime substant, q substare Accidentibus e essea Substaæ. R quod Aristoteles n intendat xmas Substaas in rne esseali Substaæ esse magis Substaas qm 2das, sed in aliqua pprietate Substaæ selt in Substando, quod p prius convenit xmæ Substaæ qm 2dæ; ac ideo illa pbatio Aristotelis n e a priori sed a

posteriori, id ē n̄ ab essea sed a proprietate:
Instabis Substaa dr a substando q̄ substare magis competit substaæ et ꝑ cqns ē ejus essea. R̄ quod res frequenter denominantꝫ a ꝓprietate et n̄ ab essea, et sic lapis dr qd lædat pedem cū tn sfcet læsionē pedis, similiter dicendū de substaa. Et dato n̄ concesso quod Nn̄ substaæ derivaretꝫ a substando, adhuc tn̄ n̄ sequeretꝫ in eo rationē substaæ consistere, qa aliud ē a quo res accipit Nn̄, aliud vero in quo ejus essea consistit.

Obijcitꝫ cōn 3tiā Coonē. Ratio substaæ ꝓdicamentalis sclt esse ꝑ se competit alijs a substantia q̄ n̄ recte illi attribuitꝫ. Cqtia ptt. Ans ꝓbr: Esse ꝑ se competit Deo, qui in Prædicamentis n̄ ponitur, competit accidentibus Eucharisticis, item accidentibꝫ tā in abstracto qm in concreto sumptis vg albedini et albo, q̄ esse ꝑ se competit alijs a substaá. Ans ꝓbr: Deus a nullo dependet subjecto, nec accidentia Eucharistica cū illud n̄ habeant; panis em̄ et Vinum post Consecrationem transeunt in verū corpus Christi remanente qntitate et qualitatibꝫ sclt rotunditte, albedine, sapore odore, alia etiā accidentia tam in abstracto qm in Concreto hnt esse ꝑ se

cum n̄

cum n̄ sint Entia ꝑ accidens q̄ esse ꝑ se ꝯpetit
Deo, Accidentibꝫ Eucharisticis ꝛc. Rꝫ ngdo
Ans xmi Argti, 2di digdo Ans quo ad xmum:
Esse ꝑ se ꝯpetit Deo, analogice, id q̄ modo
nobiliori qui nullis subjacet accidentibꝫ
nec ē ab alio st Substaa creata, Concedo;
competit univoce ꝑut Substaa Creata est
dependenter ab alio Nego Ans. Præterea esse
per se idem ē ac subsistere ꝑ se, diverso au-
tē modo Deus subsistit ꝑ se a Substaa ꝓdica-
mentali, scilt ille participialr et in actu exerci-
to, hæc naalr et in actu signato sive aptitu-
dinali ut dictum in Suppositis. Rꝫ 2do digdo 2dum:
punctum: Etiam esse ꝑ se ꝯpetit accidentibꝫ Euchari-
sticis ab extrinseco et supnaalr qns, scilt Deus
conservat illa sine Substaa Concedo; ab intrin-
seco et naalr Nego Ans. Sic em semꝑ ꝯpetunt in-
esse subjecto, si n̄ accidentalr saltim aptitudi-
nalr, qd ē de essea illorum. Rꝫ 3tio quo ad 3tium digdo:
idq̄ xmo de abstractis Accidentibus, qd scilt his
competat esse ꝑ se, id ē si ꝑ accidens Concedo; esse ꝑ
se id ē si in alio, ꝑut in ꝓsenti sumitꝫ Nego. Sic
enim accidentis esse semꝑ ē inesse. De concre-
tis vō accidentibus Rꝫ quod licet hæc rne subjecti
possunt esse ꝑ se, n̄ tn rne fræ denominantis.
Unde cū ista dicunt v sdum subjectum et frā potiꝫ st
Entia ꝑ accidens qm Entia ꝑ se, v si ꝑ se tunc solum
rnē subjecti, rne vo fræ. Entia in alio.

Dices Esse p se fundat negaonem essendi in alio
Sed hæc n competit omnibus in pdicamento Sub-
stae reponibilibus q esse p se n e rao frlis Sub-
stae. Nor ptt: Non competit generibus et speciebus Substae
q n obus. Ans pbr: Quæ pdicantur de alijs dnt ijsdem
inesse, sed gra et species Substae pdicantur de alijs
solt Individuis q insunt illis. R Ngdo Norem
xmi argti 2di ans, 3tij Iorem digdo: Quæ pdican-
tur de alijs dnt illis inesse, p modum inhærentiæ
nego Iorem; p modum attributi essealis Concedo Iorem.
Similr dicta Norem, nego Cqtiam.

Obycitur 2do con eandem Coonem: Fra Substaalis e ve-
ra Substaa, sed fra substaalis n e p se existens
q male dr quod Substaa e Ens p se existens.
Nor pbr Fra Substaalis dependet ab alio tanqm
a Subjecto q n e Ens p se. Ans pbr: Fra Sub-
staalis tam bene dependet a maa qm accidens
a Subjecto q ex Ans pbr: Sicut accidens n pt
naalr existere sine Subjecto, ita nec fra sine
maa q ex. R Negdo Norem, Probrnis digdo Ans: Fra
Substaalis dependet ab alio ex cum quo facit unum
p accidens nego Ans; cum quo facit unum p se
Concedo Ans et nego Cqtiam. Accidens q n facit
cum Subjecto unum p se sed psupponit semper
illud jam factum. eodem modo respondendum ad
alia argta. Cæterum hic n e sermo de Substaa
incompleta, qualis e fra Substaalis, sed de com-
pleta.

Obycitur 3tio con eandem Coonem. Humanitas Christi
est

est Substaa, sed hæc n̄ ht esse p se q̄ male assignat p rnali Substaā esse p se. Ior ptt Nor pbr Humanitas Christi Domini Subsistit p Substaā Verbi Divini s personalitate ejus ut docet D. Thomas. 3. par. quæst. 17. Art. 2. q̄ n̄ ht esse p se. R 1mo negdo Norē 1mi Argti 2di Cqntiā. Licet em humanitas Christi subsistat Subsistentia verbi Divini ē tn Ens p se Subsistens cū n̄ sit in Verbo Divino ut in Subjecto Inhæsionis, sed tm ut in Supposito alieno vices gerente pprij Suppositi sive Personalitatis, quas debebat hre in 1mo instanti Suæ Conceptionis, nisi hæc fuisset miraculose impedita et loco illius personalitas Verbi Substituta. R 2do digdo Norē 1mi argti: sed humanitas n̄ ht esse p se actualr Concedo Norē aptitudinalr ~~tom~~ nego Norē et Cqtiā. Quamvis em humanitas ~~Ve~~ Christi n̄ subsistat Subsistentia ppria actualr ht tn aptitudinē ut subsistat ppria Subsistentia nisi impediret a Supposito Divino; quæ aptitudo subsistendi actualr n̄ est de essea Substaæ.

Instabis Humanitas Christi n̄ ht aptitudinē ad subsistendū ppria Subsistentia q̄ Solutio n̄ evacuat dubium. Ans pbr: Ibi ē aptitudo ad aliquem actū ubi ipse actus esse pt, frustra em ē illa poa quæ n̄ reducit ad actū ut commune axioma sonat, sed in humanitte xti n̄ pt esse actus Subsistentiæ propriæ, qd em Verbū Divinū semel assumpsit, nunqm

dimisit, q' humanitas Xti n̄ ht aptitudinē ad subsistentiā ppriā. Rq Ngdo Ans 1mi argti 2di Norē, ad raonē ejus dicendo verū esse qd Verbū Divinū nunqm dimiserit humanitatē, si tn̄ illā dimitteret, apta esset p se subsistere.

Urgebis Pt esse aliquid substaa etiamsi n̄ habeat esse p se, sive subsistere etiā aptitudinale, q' tn esse p se etiā aptitudinale n̄ ē de essea substaē. Ans pbr: Maa 1ma et partes integrantes sunt de genere substaē, sed hē n̄ hnt esse p se s subsistere etiā aptitudinale q' pt esse aliquid Ior ptt. Norpbr: Maa 1ma nunqm apta ē existere sine fra ut dicetz in Phcis, similr partes integrantes sine toto q' ē. Rq Ngdo Ans 1mi argti 2di Norē 3tij Ans et ratio ē qa ad hoc ut aliquid dicatz substaa aut de genere substaē sufficit quod n̄ sit in subjecto inhaesionis licet n̄ existat p se. qmvis etiā dici pt qd hec quaestio pcedat de substantijs completis n̄ vo de incompletis.

Quaeres Quodnam ē genus supremū pdicamenti substaē. Rq Genus supremū pdicamenti substaē ē substaa completa finita p se subsistens communis corruptibili et incorruptibili, corporeae et incorporeae et abstracta a particularibus. est communis ir Thomistas et Scotistas. Rao quia substaa sic descripta eadē omnino rne participatz a substantijs corporeis et incorporeis corruptibilibus et incorruptibilibus omnes em hnt

qd

qd p se subsistant q' ē oūm commune genus, qd ab obus æqualr participatur.

Dices tn: Omnis substaa metaphce completa ē composita ex gre et diffea sed summū genus n̄ pt componi ex gre et diffea qa alias n̄ esset summum q' n̄ pt esse Ens completū. R. Ngdo Jo-rē. qa ut dicatur substaa completa sufficit si conci-piatur p modū totius et integræ substaæ.

QUÆSTIO 2da

U: Divisio substaæ in primā et 2dā, illarumq Definitiones recte sint traditæ a Phō.

Occasio quæstionis sumitur ex eodē fonte ex quo et prior. Nam Phus divisit substaam in 1mā et 2dā rne substandi; jam vo rnē frlē substaæ consti-tuimus esse p se. Opiniones circa 1mā partē quæstionis st duæ. 1ma tenet hanc Divisionē n̄ esse vere divisionē sed quandā enumeraonē, ita Græci, Ammonius et alij. 2da asserit esse verā et bonā divisionē, ita communiter Phi. Circa 2dā partē duæ opiniones reperiuntur: 1ma negat posse definiri 1mā substaā ex eo, qd sit singula-ris sed solū 2dā. 2da affirmat utramq posse definiri. ē communis Thomistarū, aliorumve plurimorum.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppono 1mo. Supposito qd 2da substaa ē verē

Substaa Aristoteles dum definit 1ma et 2da
Substaa videtur supponere quod Substaa comple-
ta abstrahat a prima et 2da ut quod ut
recte dividatur in 1ma et 2da. definit quod
1ma Substaa quae proprie primo et maxime dr
Substaa sic: est illa quae neque de Subjecto dr
neque est in Subjecto aliquo vg Petrus dr 1ma
Substaa qa non ht inferius de quo praedicetur quidditative, nec est in Subjecto tanquam inhaerens alicui sed Est Ens per se. Deinde definit Substaas 2das: Substaae 2dae sive ursales st genera et species in quibus 1mae insunt id est Subjiciuntur; ut homo et aal st Substaae 2dae in quibus Petrus Paulus continentur tanquam Subjecta sub praedicatis vel inferiora sub superioribus.

Suppno 2do quod 3 illa adverbia proprie, 1mo, et maxime non spectant ad fra defnis Substaae 1mae sed st quaedam Encomia declarantia dignitatem Substaae 1mae supra 2das. Unde solum defnio Substaae 1mae consistit in illis verbis: est illa quae neque est in Subjecto neque dr de Subjecto. Porro 3dum D. Thomas Substaa duo importat: unum pro maali, scilt ipsam esseam Substaae; alterum pro frli, nimirum modum quendam incommunicabiliter existendi.

Articulus 2dus
Determinatur Quaestio

Coo 1ma. Substaa recte ab Phō dividitur in 1mam et 2dam. ita D. Thomas quaest. 8. de poa cum plurimis Discipulis, Complutenses quaest. 2.

Pbr 3plr. 1mo Substaa sive sumatur 1mo intentionaliter

tionalr, n̄ possunt excogitari plures modi nisi
v̄ esse p̄ se ~~par~~ stalr et substare accidentibus
partialr qd ovenit substaæ xmæ rne esseæ et
pprietatis v̄ esse maalr p̄ se, et substare ac-
cidentibus ursaliter quod itidē opetit substaæ
2dæ rne esseæ et pprietatis; sive sumatur
2do intentionalr, etiā n̄ possunt plures con-
cipi modi nisi v̄ qd immediate fundat inten-
tionem subjecti et pdicati et sic ē substaa
xma, v̄ mediate quatenus scilt identificatur
cū xma et sic ē substaa 2da q̄ divisio substaæ
in xmā et 2dā ē recta.

Pbr 2do Divisio substaæ in xmā et 2dā ē p̄
membra opposita q̄ ē recta. Cqtia a legibus bonæ
divisionis. Ans pbr: Divisio substaæ in xmam
et 2dā pt fundare diversā intentionē subje-
cti ad pdicatū q̄ ē p̄ membra opposita. Cqtia
pt. Ans ex prima probnē manifestū qa substaā
xma fundat intentionē subjecti et pdicati p̄-
xime et immediate, 2da remote et mediate.

Pbr 2do In recta linea substaæ nec plura
nec pauciora collocantur nisi v̄ substaæ ursales
v̄ 2dæ, quas Phus vocat gra et species v̄ parti-
culares s̄ xmæ, quas vocat Individua q̄ substaā
pdicamentalis recte dividitur in xmā et 2dā.

Cōo 2da Utraq. substaa tam prima qm 2da re-
cte ab Aristotele ē Definita. ē communis Phorū

Pbr In utraq. substaæ defne ponitur id p̄ quod differt
definitū ab omni alio q̄ utraq. defnio ē recta.

Cqtia ptt. Ans pbr quo ad 1ma defne: per ly neq. ē in subjecto et differt ab accidente p ly neq. dr de subjecto differt a substantijs 2dis tam illis quæ directe in pdicamentis ponuntur qm quæ indirecte imo et ab accidentibus ursalibus nam et hæc dicuntur de subjectis q in prima substaæ defne ponitur id p qd differt definitum ab omni alio. Ans quo ad 2da defne pbr: Per ly n ē in subjecto, differt etiam ab accidente substaa 2da, p ly tn dr de subjecto, differt a substaa 1ma. Præterea qdo substaæ 2dæ dicuntur ab Aristotele grā et species p hoc etiam differunt a primis quæ sunt Individua et qdo additur in quibus 1mæ substaæ st p hoc differunt ab accidentibus quæ licet sint in substaā n tn st in illa ut gre v specie sed ut in subjecto inhæsionis q in defne 2dæ substaæ ponitur id p quod differt ab omni alio.

Infertur 1mo. Dictæ definitiones utriusq. substaæ n st essealis sed descriptive. Ratio qa st p pprietates et p effectus nam n esse in subjecto ē pprietas substaæ et effectus illius frlis qui consequitur esse p se, idem dicendum de 2da defne q ꝯ

Infertur 2do Defne 1mæ substaæ p negaones non esse vitiosa. Rao 1ma; qa hæc defnio ē descriptiva, n ē autem vitium qdo res describitur p negaones. rao 2da qa hæ negaones n st pure negaones, ita ut pure negent esse

in

in alio et ꝑdicari de alio, sed hnt locum affir-
maonis et positionis. Nam prima negaõ decla-
rat quod prima substaa ē naa cui positive
repugnat esse in alio. 2da vō negaõ exprimit
quod xma substaa repugnat ꝑdicari de alio si-
bi inferiori; licet ipsi n̄ repugnet ꝑdicari positi-
ve saltim in actu signato vage et incommu-
ni ut dictum quaestione de Individuo.

Infertur 3tio Definitum frle in defnionibus utri-
usq. substaae si sumantur metaphce, ē modus
illarum essendi; si vo sumantur logice, ē intentio
2da. aggregatum vo ex naa et 2da intentione dici
n̄ pt definitum. Ratio xmi; qa vne modi essendi
ꝑ se incommunicabilr sive particulariter
substaa xma n̄ ē in subjecto nec dr de illo; rati-
one vo modi essendi ꝑ se communicabilr ꝯ
ursalr substaa 2da dr de subjecto, sive ē genus
v species q̄ definitum frle ꝯ ē modus illarum
essendi. Rao 2di; qa in Logica consideratur utraq
substaa ut fundant 2das Intentiones id ē par-
ticularitte xma et ursalitte 2da q̄ definitum
frle logice ē intentio 2da. Rao 3tij ptt ex
quaest xma de gre supra et ex alijs locis; qa
Ens ꝑ accidens quale ē aggregatum ex naa et
intentione 2da definiri n̄ pt.

Infertur 4to Prima substaa ē magis substaa et
ꝑfectior qm 2da. Rao xmi qa substaa xma
magis subsistit et substat accidentibus qm 2da:

Nam prima subsistit et substat virtute p-
pria 2da vo aliena selt substaa 1ma q
substaa 1ma ubi ly magis sumitur intensive;
nam extensive substaa 2da e magis substaa
eo, qd pluribus substet accidentibus ut ptt consi-
deranti. Rao 2di qa substaa 1ma cum in se
et p se existunt pfectius existunt qm 2da
quae in primis sunt et p illas existunt.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obycitur con 1ma Coond. Divisio dt esse p membra
opposita sed divisio substaa in 1ma et 2da
n e p opposita q n e recta. Sor a legibus bonae
divisionis. Nor pbr: substaa 1ma includit
2dam q divisio substaa n e p opposita. Cqtia
ptt qa unum oppositorum n includit aliud. Ans
pbr: subjectum includit pdicatum sed prima sub-
staa e subjectum, 2da pdicatum ut ptt in hac
propositione: Petrus e ho q substaa 1ma
includit 2dam. Rq negdo Nore 1mi Argti, 2di di-
gdo Ans: substaa 1ma includit 2dam maalr,
concedo Ans, frlr nego Ans et Cqtiam. Sic em
st sibi opposita, nec 2da pt pdicari de 1ma.
Nam n recte dico: substaa 1ma e substaa 2da,
licet sumpta maalr s p naturis substaalibus
n opponantur sibi, et 2da de 1ma pdicetur ut
ptt ex allato exemplo.

Dices pt esse aliquid p se qd neq sit 1ma
neq

neq 2da substaa q adhuc divisio substaae in
xma et 2da n̄ ē recta. Ans pbr: Pt substare
accidentib, aliquid, qd neq sit xma neq 2da
substaa q etiā esse p se. Cqtia ptt: nā substa-
re sequitr ad esse p se tanqm pprietas ad
esseam. Ans pbr: Anima separata substat
Inltui et voluntati quae st accidentia, itē
manq calori aut frigori dū haec sola cale-
fit aut frigefit, sed anima et manq n̄ st
xmae substaae cū n̄ sint individuae naae nec
2dae cū n̄ sint gra et species q pt aliquid sub-
stare accidentib. Rq Ngdo Ans xmi Argti: Quod
enim ē esse p se saltim indirecte v redu-
ctive ē substaa. 2di digdo Ans: Pt aliquid sub-
stare accidentib tanqm pprium et spletum
subjectū sine ordine ad aliud, qd neq sit xma
nec 2da substaa nego; tanqm subjectū incom-
pletū et cū ordine ad aliud concedo Ans et
nego Cqtiā. Eodē modo distinguo Ans 3tij Argti,
et Ngo Cqtiā. Anima enim separata dicit ha-
bitudinē partis, substat Inltui et voluntati
cū ordine ad totū selt ad suppositū humanū
et manus n̄ substat calori aut frigori rne
sui sed rne suppositi; sicut etiā rne illius
subsistit. dr tn calida n̄ totū qa illa afficitr
calore, in quo affirmative fundatr pdicatio,
ideo absolute dr de manu, n̄ de toto, qmvis
totū substet, ac pinde nec anima nec manq

possunt dici substaæ tam 1mæ qm 2dæ nisi reductive.

Obycitur con 2da Coone, idq. con 1ma defnd substae. Singulare n pt definiri sed 1ma substaa e singularis q n pt definiri. Ior e Aristotelis 7 met. Nor Clara. Rx digdo Iore singulare n pt definiri sumptu maalr, quatenus dicit ipsa naa s re singularem determinata conceditur frlr quatenus dicit ipsam rne commune singularitatis indeterminata negatur Ior et Cqtia. Quæ quidem distinctio fundatur in Authoritte D. Thomæ 1 par quæst 24 Art 1 ad 1mu dicentis: licet hoc v illud singulare definiri n pt, tn id quod ptinet ad rne commune singularittis definiri pt; qa modus existendi incommunicabilr e communis pluribus.

Instabis Defnio 1mæ substaæ convenit substaæ ut sic qa et hæc n e in subiecto nec dr de illo, q tn 1ma substaa n recte definitur. Rx Rgdo Ans, ad rne antecedentis Rx digdo: qa hæc n e in subiecto nec dr de illo negative concedo; positive nego rne Andtis et Cqtiæ.

Urgebis Substaa 1ma dr de hac et illa substaa, q tn male definitur quod n dicatur de subiecto. Rx digdo Ans: dr de hac et illa substaa ut sumitur in actu signato id e ut dicit commune modu particular subsistendi concedo; ut sumitur in actu exercito, id e ut supponitur pro re singulari vg pro Petro nego Ans et Cqtiæ.

Obycitur 2do con eande Coone idq con defnd

Substaæ

Substaæ 2dæ. Potius grá et species st xmæ substaæ
qm 2dæ q̃ n̄ recte dr 2das substaas esse gra et
species quæ ꝓdicantur de subjecto. Ans pbr Tum
qa grá et species magis st substaæ qm singu-
laria ut ꝯ met. tex. 2. docetur. tum qa gra et
species st ꝑpetua et incorruptibilia, singula-
ria autē fluxa et corruptibilia quales sunt
substaæ xmæ, tū qa ursale ē prignaæ et com-
positione qm singulare q̃ potius grá ꝯ Rngdo
Ans xmi argti, 2di digdo genera et species ma-
gis st substaæ qm singularia eodē modo et
respectu accepta nego diverso concedo Ans.
Unde si substaa sumatur pro quidditate rei
substaalis substaæ 2dæ erunt magis substaæ
qm xmæ utpote æternæ priores primis na-
turâ et cognitione si vo sumantur (prout in
ꝓsenti sumuntur) pro modo subsistendi et sub-
standi accidentibus, sic xmæ substaæ s singu-
lares st magis substaæ qm 2dæ s ursales,
utpote magis subsistentes et substantes, pri-
oresq 2dis causalitte.
Instabis Substaæ 2dæ st in primis, q̃ tn
substaa 2da male definitur, qd n̄ sit in subjecto.
Rꝑ digdo Ans: Substaæ 2dæ st in primis actu
concedo; sic em considerantur ꝑ modū parti-
um, stq de essea xmarū. st in xmis pōâ qua-
liter defnio ꝓsens procedit nego Ans et cqtiam.
Sic em xmæ st in 2dis; qa 2dæ st quid totū

confusum, xma vo partes subjectivae.
Dices con utriusq. simul substae defnes. Definitio p negationem e vitiosa, sed utriusq substae defnes st p negaones q st vitiosae. Ior e Phi 6to Top dicentis defnes n esse tradendas p negationem: Negao em n explicat quid sit res sed potiq quid n sit. Nor ptt. Rp digdo Iorem: Defnio p negaonem e vitiosa essealis concedo, descriptiva nego.

QUAESTIO 3tia

U: Proprietates substae recte sint ab Aristotele assignatae. nec ne?

Locus quaestionis e apud Phum in cathegorijs de substaa ibi: maxime vo substae pprium hoc esse videtur. Opiniones circa 3 priores proprietates n reperiuntur diversae apud Phos. circa alias 3 posteriores discors e sententia Phorum. Et quidem circa 4tam 3 st opiniones: xma e Galeni libro x de Elementis et aliorum medicorum docentium substae vere et pprie aliquid contrariari. 2da e Philoponi tenentis substae incompletae esse aliquid contrarium, n vo completae. 3tia e communis Phorum asserentium substae tam completae qm incompletae nihil esse contrarium. Circa 3tam

propri

proprietate duæ st opiniones: 1ma ē Averronis de Cælo commento 52 docentis substaas completas suscipere majus et minus, hanc sequitur Zimara et communiter Averroistæ cū Scotistis, qui dicunt omnes fras excepta anima rnali recipere magis et minus. 2da ē D. Thomæ et communis Phorū docentiū tā completas qm Incompletas substaas n̄ suscipere magis v ming. circa 6tam Propriettē itidē duæ st opiniones: 1ma docet hanc ꝓpriettē n̄ esse 4to modo sumptā sed 1mo; qa licet soli substaæ competat n̄ tn̄ omni; cum n̄ competat substaæ 2dæ, quæ n̄ ē una numero sed specie aut gre. ita Porphirius et Alij. 2da affirmat 6tā ꝓpriettē competere substaæ 4to modo Proprij; ita simplicig, Cajetanus, Soto et alij.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Suppno 1mo Proprietates hic ab Aristotele assignatas n̄ esse pheas et ꝓdicamentales quæ realr ab essea dimanant et ab illa distinguuntur realr, quales st subsistentia et existentia, d logicales et ꝓdicabiles s attributales, quæ st quædam ꝓdicata substaæ s modi aut frlites quæ substaā nostro modo intelligendi consequuntur, ab illaq virtualr n̄ nisi et rne rati otinata distinguuntur, sicut vg distinguitur ab

Ente unum, verum, bonum.

Supno 2do Sex propriettes Substae hic enumerat Phus quae his versiculis exprimi possunt: n̄ in Subjecto univoce vocat hoc aliquid fert; Nil magis, aut contra contraria suscipit una. Prima itaq. Proprietas Substae ē n̄ esse in Subjecto. Et haec pprietas convenit tam 1mae qm 2dae Substae Petrus enim qui ē 1ma Substaa in nullo Subjecto ē, sed in se et p se subsistit; Homo etiam et aal quae st Substae 2dae n̄ st in aliquo tanqm in subjecto inhaesionis licet st in Subjecto Pdicationis. haec pprietas ꝯpetit etiam differentijs Substaalib, et ideo n̄ dr esse 4to modo sumpta. 2da Proprium est Substae 2dae Pdicari de 1ma univoce: valet enim dicere Petrus ē hō, hō ē aal. Haec etiam pprietas ꝯpetit differentijs. 3tia propriu Substae 1mae ē sfcare hoc aliquid, 2dae vo sfcare quale quid: id ē 1ma Substaa sfcat rem certam et determinatam 2da vō sfcat quidditatem importatam p genus et differam. 4ta proprium ē tam 1mae qm 2dae Substae n̄ hre contrariu puta contrarietate ppria et p se; ad differam qualitatum in qbus pprie invenitur contrarietas. 5ta propriu ē tam 1mae qm 2dae Substae n̄ suscipere magis et minus, hoc ē intentionem et remissionem; nam Petr, n̄ ē magis Substaa hodie qm heri, nec hō magis ē Substaa in hoc tempore qm in alio, neq magis Substaa qm Leo. 6ta mxe pprium ē Substae 1mae ut una numero manens cu sui mutaone possit suscipere contraria:

hoc autem

hoc autē intelligitur de susceptibili ut quod, n̄ ut quoi superficies em̄ ē qua suscipit albedo, sed substaa ē quæ suscipit. Petrus q̄ idē numero manens modo ē frigidus modo calidus.

Articulus 2dus
Determinatur Quæstio

Cōō Sex Proprietates substantiæ recte st ab Aristotele assignatæ. Est communis Phōrum.
Pbr Omnibus dictis pprietatibus convenit ratio proprietatis q̄ st recte assignatæ. Ans pbr dictæ proprietates qmvis n̄ dimanant a substaa realr bene tn̄ virtualr q̄ illis convenit rao ppriettis.
Cqntia pbr qa istæ propriettes n̄ st phcæ et pdicamentales d̄ ttm logice et pdicabiles. unde sufficit ut saltim virtualr dimanent a substaa et sic distinguantur ab illa. Ans pbr Ex rne frli substaa scilt ex esse p se optime possunt virtute quadā deduci hæ pprietates q̄ qmvis n̄ dimanent ef. Ans pbr quod ē p se, n̄ ē in subjecto; quod n̄ ē in subjecto n̄ ht contrariū, qd n̄ ht contrariū n̄ suscipit majus et minus, sed p xmū deducitur pprietas xma p 2dū 4ta, p 3tiū 6ta q̄ 3 istæ pprietates virtute quadā deducuntur ex essea substaæ. Deinde ad esse p se sequitur substare accidenti quod autē substat immediate huic debetur modus existendi p se incommunicabilr q̄ sfcat hoc aliquid, et sequitur 3tia pprietas. Cum autē hoc modo substaā realr exerceat causalittē maæ, et maa ē susceptiva contrariorū successive, hinc deducitur

Sta pprietas. Si autē esse p se accipiatur quatenus abstrahit ab immediato substandi modo ht se ut quid superius, qa concipitur sub ratione ursalis; et cum superiora habeant se p modū frae, ideo substaa 2da pdicatur de xma ut vult 2da pprietas, q dictae pprietates optime deduci possunt virtualr ex rne frali substae.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obijcitur xmo gnalr cond coonē. Substaa n pt hre istas pprietates q n recte assignantur. Ans pbr Proprietates istae neq. esse possunt de gre substae, qa ipsa substaa e subjectū pprietatum. neq. de gre accidentis, qa n dimanant necessario et realr a substaa. neq. de gre communis accidentis, qa deberent pdicari contingenter de substaa quod n e dicendū q. 2 digdo Ans: Substaa n pt habere istas proprietates phie et realr sibi convenientes concedo, convenientes saltim logice, nego Ans et Cqtia. Deinde dici pt istas proprietates esse Entitates substaales sed alijs et diversis conceptibus apprehensas.

Obijcitur in particulari cond xmā pprietē. Prima pprietas n pt affirmari de sola et omni substaa q n recte assignatur. Et hoc argtū obus propriettibus gnalr accommodari pt. Ans pbr Multae st substae quae st in alio et accidentia quae st sine subjecto q pma pprietas

Ans

Ans deducitur 1mo: Elementa sunt in mixta realiter et non tantum virtualiter sed aliquos, 2do fraeque substantiales sunt in materia ut in subjecto, 3tio quantitas in Sacramento Altaris existit separata sine subjecto et sic de alijs intelligendum quod multae sunt etc. Ad 1mo generaliter, non esse in alio tanquam in subjecto actualiter, non est proprietas substantiae sed tantum aptitudinaliter, non esse in alio est proprietas ejus. Ad 2do specialiter ad 1mum punctum 3tij Argumenti: Elementa sunt in mixto vel virtualiter tantum rne qualitatum vel si sunt formaliter, tunc non sunt tanquam in subjecto sed tanquam partes in composito. ad 2dum respondetur: fras substantiales esse in materia non ut in subjecto inhaesionis sed ut in subjecto informationis et tanquam in comparte cui dat esse simpliciter ad differentiam accidentis. Ad 3tium Ad quantitas in Sacramento Altaris existit sine subjecto actualiter sed non aptitudinaliter: negatur vero aptitudinalis inhaerentiae ad subjectum est proprietas substantiae. Reliqua autem accidentia in eodem Venerabili Sacramento sicuti est Albedo Sapor Odor color vinique habent pro subjecto quantitatem

Obijcitur contra 2dam proprietatem. Obus praedicamentis commune est quod gra et species praedicentur univoce de suis inferioribus quod non est proprium substantiae praedicari univoce. Ans probatur Quemadmodum enim aal Anne et rne dr de hne, ita etiam color nomine et rne dr de candore et quantitas continua de linea superficie et corpore et sic de alijs intelligendum, quod obus praedicamentis etc.

R̸ digdo et dicendo hoc Argtū solū pbare quod dicta pprietas n̄ sit 4to modo sed 3tio modo pprij scilt quæ convenit omni et semper substaæ sed n̄ soli.

Obijcitꝫ cont 3tiā Proprietatē: Genꝰ summū substaæ ē substaa 2da et n̄ sfcat quale quid, sed tm quid; qa nullā diffeā includit, g' v n̄ erit substaa 2da v male loquitꝫ Aristoteles de 3tia pprietate substaæ. R̸ digdo quod genus generalissimū licet n̄ dicat quale in actu, dicit tn quale in poa, et licet n̄ habeat diffeā constitutivā ht tn divisionem.

Dices xma substaa sfcat quale quid qā actu includit quid generis et diffeæ g' n̄ sfcat quid ut dr̄ in 3tia pprietate. R̸ qd xma substaa sfcat quale quid ut conjunctum cum conditionibꝰ individuantibꝰ; 2da vō substaa sfcat quale quid ꝑ se sine talibus conditionibꝰ.

Obijcitꝫ Cont 4tā proprietatē Elementa vg aqua et ignis adinvicem pugnant et sibi contrariantꝫ ut docetꝫ 2do de grē Tex 24 sed elementa st substaæ g' substaæ hnt contrarium R̸ digdo Iorē, Ignis et aqua pugnant secū secundū se et quo ad substaā nego Iorem sdum accidentia et quo ad qualitates annexas concedo Iorē et nego cqtia. Ideo em Phus docet substaæ nil esse contrariū, loquitur immediate rne sui, n̄ vo mediate ratione qualitatū contrariarū quibꝰ afficitꝫ.

Instabis

Instabis: mæ qualitates contrariæ pcedunt tanqm accidentia ppria a Substantijs elementorum q a Substantijs elementalibus accipiunt otrarietatem. Cqtia qa contrarij effectus arguunt contrarias causas ex ado de generaone. Rq quod Elementa rne Substaæ n̄ st frlr et in actu contraria d tm virtualr et radicalr, quod selt st causæ qualittum, ir quas frlis ē contrarietas.

Dices Forma Substaalis et ejus privatio otrariantur sibi: similr diffeæ Substaales n̄ possunt esse in eodem Subjecto, q Substaæ st frlr contrariæ. Rq digdo quod fra Substaalis et ejus privatio n̄ dicuntur vere et proprie contrariari, qa n̄ st Subjecta, nec possunt esse in eodem Subjecto v sub eodem genere, q contrariantur improprie et privative, et ita Substaa pt esse aliquid contrarium: similr diffeæ Substaales cldentes genus, licet opponantur inter se, qa constituunt diversas species essealr et unam extra aliam, et hnt se incommunicabilr, tn hæc oppositio n̄ ē contrarietas. Rao qa n̄ conveniunt nec simul nec successive recipi possunt in eodem Subjecto st contrariæ, sed ē repugnantia quæ reducitur ad species oppositionis privativæ n̄ quæ ē sdum fram et privaone, sed quæ est sdum perfectum et imperfectum — — inqntum selt una diffea (puta ignobilior) habet rnem imperfecti et defectus respectu pfectioris, diffeæ em n̄ sunt in æquali gradu, sed una semp ē excellens et supabundans.

Obijcitur cont 5 pprietatem. Ipse Aristoteles docet hic quod 1ma Substaa ē magis Substaa qm 2da, et in Schola Thomistica docetur quod una anima rnalis ē perfectior altera, g 5ta proprietas n̄ verificatur. R. qd aliud ē unam Substaam esse pfectiorem altera, et aliud Substaam suscipere magis et minus. ad 1mū sufficit qd eadē essea absq sui diminutione participatur æqualr a Subjectis. ad 2dum requiritur qd eadē essea nr̄o gradualr modo augeatur, modo minuatur et quod magis et minus in Subjecto radicetur. Et ita qdo Aristoteles dicit, Substaa n̄ suscipit magis et minus, intelligit quod una Substaa extensive possit esse pfectior alia, sed n̄ intensive.

Obijcitur cont 6tā pprietatē. Angeli et corpora cælestia n̄ possunt recipere contrarias qualitates, cum n̄ subjaceant contrarijs ~~ef~~ accidentibus, g 6ta pprietas ē. R. qd pdicata n̄ suscipiant contraria et accidentia corruptiva, suscipiunt tn̄ pfectiva, ut ptt in cælis, qui suscipiunt raritatem et densitatem, item afficiuntur motibus contrarijs.

Instabis Hoc saltem n̄ pt verificari de cælo Empyreo, quod n̄ movetur localr. R. qd licet n̄ moveatur defacto, pt tn̄ moveri poā prout et alia corpora cælestia.

DISPU

DISPUTATIO 4ta
De Quantitate.
QUÆSTIO 1ma

U: Ratio Constitutiva frīs Quantitatis sit extensio Partium in ordine ad se. nec ne?

Occasio Quæstionis sumit ex Aristotele, qui 5to Met. 3. 18. qntitatem definit nō p extensionem sed p divisibilitatem. & contra in 2o metaph. qntitatem vocat mensuram xmam de cujus rnīe ē extensio. Unde merito quærit in quo consistat essea qntitatis. Opiniones hic st p 1ma

Docet rnem frem constitutivam qntitatis esse mensuram xmam; ita B. Albertus Magnus, cui favere videtr D. Thomas Opusc 62 circa finem his verbis: propria rāō qntitatis quæ competit qntitati quatenus qntitas ē mensura. 2da tenet Divisionem esse rnem frīs constitutivā qntitatis, sive illa divisibilitas sit Phīca, selt per rnem naalem unius partis ad aliam, sive Mathematica selt p designaōnē unīus partis extra aliam. Ita Capriolus in 2da dist. 13. quæst. 1. aureolus Soncinas 5. met. et alij, quibus itidem favere videtr D. Thomas disp. 3. quæst. 1. art. 1. ad 1. inquiens: imo pt melius dici quod æqualitas consequatr rnem qntitatis in omni, quæ consistit in quadam divi-

sibilitte. 3tia asserit rnem frlem constitutivam qntitatis esse impenetrabilitte; ita Tuares Disp. 40 met. et alij. 4ta affirmat rnem frlem constitutivam qntitatis esse extensionem partium in ordine ad locum; ita Ocha cap de qntte. 5ta docet rnem frlem constitutivam substae qntitatis existere in extensione partium in ordine ad se; ita D. Thomas. 1ma. par. quest. 54. hanc sequuntur Ferrarienses ibidem cap. 87. Arauxo, et alij.

Articulus 1mus
Exponunt Termini

Suppono 1mo Quantitatem esse 2plicem virtutis, et molis. Quantitas virtutis s transcendentalis est quæ consistit in interna rei effectione; sic dicimus Deum magnum Deum, magna scientia. Et hæc competit non solum ipsis creaturis, sed et ipsi Creatori, qui ob sua effectionem eminentem dr esse magnus Dominus. Molis seu magnitudinis è qua convenit solis corporeis substantijs rne cujus ille extendunt in partes, et de hac ysens currit quæstio. **Supoo 2do** 3plicem effectum exercet qntas molis 1ma substaam. **1mo** extendit illas in partes integrantes nempe in caput pedes manus faciendo quod una pars non sit altera. **2do** mensurat intrinsece ipsam tribuendo illi poam s capacitte, ut mensuret pasivè v active mensuret, hoc è assumat ad mensurandas alias. **3tio** tribuit illi poam pasivam, ut possit dividi in partes quas obtinet.

Unde

Unde nunc quaeritur: utrum essea quantitas consistat in hoc quod extendat partes substantiae vel in hoc quod mensuret substantiam, vel in hoc quod sit divisibilis, vel in hoc quod exigat extensionem localem.

Supposito 3tio 2plices esse extensionem scilicet ordinem seu situm partium in ordine ad se scilicet ad totum, et in ordine ad locum. 1mum est quod una pars in toto non sit quod sit ~~extra collum~~ penetrata et confusa cum alia, sed quod una pars sit extra aliam vel caput quod sit extra collum et collum extra pectus et solo spatio correspondentia. Unde extensio partium tantum dicit quamcunque partium multiplicationem: haec enim convenit etiam substantiae antecedenter ad quantitatem, sed dicit constitutionem unius partis extra aliam. 2dum est quod una pars sit extra locum alterius vel quod caput sit in loco superiori, pedes in inferiori, una manus ad dextram altera ad sinistram, ex qua extensione locali connaalr surgit impenetrabilitas.

Supposito 4 Quod Phus. G. met. quantum in concreto describit sic: est divisibile in ea, quae insunt, quorum utrumque vel unum quodque eorum unum est, quod et hoc aliquid aptum est esse. Hoc vero quantum est divisibile non per separationem realem quae datur quantum in ~~quos~~ quo partes non possunt separari a se, sed dicitur quantum divisibile per resignationem partium quod possunt in aliquo toto assignari. Et hoc innuitur ab Aristotele per illas particulas:

unum quod aptum ē. Et ita in cælo et minimo
maālr st partes divisibiles. dr̄ ꝓterea divisibile
n̄ ttm divisibilitte distinctionis sed etiā divi-
sibilitate discretionis ꝓpter qntitatem discre-
tam. dr̄ ꝓterea divisibile in partes phcas sclt
in maam et fram, nec in partes frles ut vg
aal dividitꝫ in poās suas vg in inltum sensū
ꝙ nec in partes subjectivas, sicut dividitur
ursale in inferiora; sed dicitur qntum di-
visibile in partes integrales s quantas, qua-
rum una quæq postqm divisa fuerit, ma-
net aliquid unum.

Supōo 5. Divisibilitas in partes qntitativas
2plr est: xma dr frlis s actualis, quæ importat
partes actu divisas, et talis nullo modo pt esse
de essea qnttis eo, qd multa sint qnta, quæ
n̄ st actu divisa, ut st cæli astra. 2da dicitꝫ
radicalis s fundamentalis ꝑ qm omne qntū
pt dividi, et hæc ē 2plx: alia proxima et im-
mediata ad dividendū; et alia remota ac pri-
ma. Et talis divisibilitas radicalis coincidit
cum extensione partium in ordine ad se.
Unde pt dici quod sit ratio frlis qntitatis.

Supoo 6. Impenetrabilitatē nil aliud esse, qm
repugnantiam, qm ht una qntitas s corpus qn-
tum et localr extensū ad hoc, ut penetretur
ab alio, ita ut sit in eodē loco sive spatio si-
mul et semel, et totū cum toto, et quæ-
libet pars cum qualibet parte vg caput cum

capite

capite manus cum manu. his suppositis sit:

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio.

Coo 1ma. Ratio frlis quantitatis n̄ consistit in rne mensuræ. Est contra 1mam Opinionem.

Pbr 1mo. Quidqd supponit aliquid ante se n̄ pt esse essea ejus, sed mensura tam passiva qm activa, id ē quæ dicit mensurari v mensurare ꝑsupponit qnttem jam constitutam, q̄ mensura n̄ ē ratio frlis qnttis. Ior ptt qa nullum prius constituitur in esse ꝑ aliquid posterius. Nor pbr: Utraq. mensura ꝑsupponit qd jam qntitas sit extensa q̄ ef. Ans pbr qa nihil pt mensurare v mensurari nisi quod ē extensum ideo em̄ aliquid quantum pt mensurari ab alio, et mensurare alia, qa ht partes in ordine ad se extensas et distinctas, q̄ ef.

Pbr 2do Quantitas pt intelligi sine rne mensuræ q̄ mensura n̄ ē rao frlis qnttis. Cqtia ptt: qa nil pt intelligi sine sua rne frli. Ans pbr: Pt linea infinita ꝯcipi; n̄ em̄ hoc involvit ꝯtradictionē q̄ ef. Cqtia ptt: qa infinitum nec ē mensura active: qd em̄ mensurabit, nec passive, qa infinitū ꝑtransiri n̄ pt q̄ ef.

Coo 2da Divisibilitas proxima n̄ ē raō frlis qnttis. est cond 2 Opinionē.

Pbr. Illud ē rao frlis constitutiva ~~subs~~ qnttis, qd 1mo intelligitur in qntte, sed divisibilitas proxima n̄ est qd 1mo intelligitur in qntte, q̄ divisibilitas ꝓxima

n̄ ē rao frlis ɔstitutiva qnttis. Nor pbr: Prig intelligr in qntte hre partes, easq. distinctas abinvicē, qm esse in illas divisibilē; qa qntitas ideo ē pxime in suas partes divisibilis; qa ht tales partes, n̄ ē contra, ideo ht partes qa ē divisibilis, q̄ ef. Ɔfirmat: qa Divisibilitte demonstrat Phus de qntte. 6. Phcorū, q̄ divisibilitas n̄ ē ratio frlis qnttis. Cqtia plt: quia essea s rao frlis demonstrari n̄ pt, d ttm pprietas.

Coo 3tia. Impenetrabilitas n̄ ē ratio frlis qnttis. est cōn Authores 3tiæ opinionis.

Pbr 1mo. Impenetrabilitas n̄ solum n̄ ē qd 1mū intelligibile in qntte sed cqntr ad qnttem extensā in ordine ad locū q̄ n̄ ē rao frlis qnttis. Ans ad hoc em̄ ut duo corpora dicantur penetrari, n̄ solū dnt hre qnttē, sed etiam utrumq. dt hre suā extensionem in ordine ad locum; si em̄ n̄ sit extensū in ordine ad locū, sicut n̄ erit in loco, ita ad expellendum ab eodem loco aliqd corpus eodem modo se habebit, acsi nullam haberet qntittē ac cqnr n̄ dicetur cū alio corpore pprie penetrari. Impenetrabilitas em ē expulsio corporis uniꝰ ab altero, ab eodē loco rne suæ extensionis in ordine ad locum q̄ ef. Pbr 2do Impenetrabilitas Actualitas ē auferibilis divinitꝰ a corpore q̄ n̄ ē rao frlis. Ans pbr: In Nativitate Christi, Resurrectione et post Resurrectionē fuit penetrata qnttas Corporis Xti cū qntte Corporis V. Mariæ, lapidis sepulchralis et forium cœnaculi qdo Xtus clausis januis intravit ad Discipulos, q̄ impenetrabilitas ē auferibilis ef.

Coō 4ta Extensio localis aptitudinalis n̄ ē ratio formalis qnttis. ē cōn 4 Opinionē.

Pbr 1mo

Pbr 1mo Essea dt competere omnib; inferioribus univocè sed extensio in ordine ad locum n̄ competit omnib; quantis: qa n̄ videt quomodo competere possit tempori numero et orationi, quæ st species qntitatis q' extensio localis.
Confirmat Quia extensio in ordine ad locu est quid extrinsecu qntitati, nam locus ē rei extrinsecus q' extensio localis n̄ ē rao frlis qntitatis.
Pbr 2do Ratio frlis 1mario et essealr constitutiva alicujus rei n̄ pt ab illa realr separari sed extensio in ordine ad locu pt realr separari a qntitate q' n̄ ē rao frlis ɔstitutiva qntitatis. Norpbr: Corpus Christi Dni in SS. Eucharistiæ Sacramento ht veram qntitatem, sed n̄ ht extensionem ad locu: qa partes corporis Xti n̄ conmensurant partib; speciei panis aut vini; qa totus Christus ē in tota hostia et totus in qualibet ejus parte v minima.
Coo 5ta Ratio frlis s essea qntitatis ē extensio partium in ordine ad se sive ad totum. Est D. Thomæ 4 cond gentes cap. 6-6 et opusc. 48. Tract. de qntitte. et authoru in 6ta opinione.
Pbr 1mo. In quod resolvunt oes ppriettes alicujus illud ē essea illius sed oes ppriettes qntitatis resolvunt in extensionem partiu in ordine ad totu q' extensio partiu in ordine ad totu ē essea qntitatis. Por ptt qa essea ē radix et principiu ppriettu a quo oriunt et in quod resolvunt. Norpbr Ideo qntitas

ē æqualis v inæqualis qa ē extensa; ideo pt mensurare v mensuraria qa ht ttam extensionē; ideo pt dividi qa ht partē extra partē; ideo ē in loco qa ē extensa in se, nec pt assignari rao, quare qntitas ē extensa nisi qa ē qnta q̄ ef.

Pbr 2do Extensio partiū in ordine ad se univoce participat ab obus speciebus qntitatis veris, continuitas em et discretio, longitudo, latitudo, profunditas, et cæteræ st diversi modi habendi partes extensas et tribuendi substaē.

Infertur 1mo Effectus frles qntitatis st duo: 1mus ē extensio partiū substaē. 2dus extensio partiū sui ipsius et quidem probabilius ē extensionem partium p qntitatem prius competere substaē sdum modū nostrū intelligendi et in actu signato, licet prius ꝯpetat ipsi qntti in exercitio. Rao 1mi qa in actu 1mo ad hunc effectū totalē ē destinata qntitas licet in actu 2do possit n̄ extendere substaam si vg a Deo crearet sine substaa q̄ ef. Rao 2di qa nemo dat, qd n̄ ht q qntitas tribuens partē substaē dt illā hre. Rao 3tij pt in exemplo vg lucis quæ prius a nobis fit visibilis in exercitio qm colores qui rne lucis vident, licet in actu signato et sdū modū nostrū intelligendi prius concipiamus visibilitte in coloribus. Et ita dicendū de qntitte.

Infert

Infertur 2do Quantitas praedicamentalis pt definiri sic: ē accidens tribuens partes substaae. Rao qa qntitas ē extensiva partiū substaae. v ē ratio extensionis partium in ordine ad se (puta partiū integralium sfcatarū sine confusione et unitas p indivisibilia) ex hac defne oriunt proprietates ejus quod sit mensura, quod sit divisibilis proxime finita impenetrabilis. ff

Infertur 3tio Si extensio partiū in ordine ad locum sumatur radicalr, similr impenetrabilitas divisibilitas et mensura possunt dici rnes frles constitutivae qntitatis. Rao qnalis oum ē hec qa ista omnia sumpta radicalr nihil st aliud nisi ipsa frlis extensio partium in ordine ad se. Sicut vq risibilitas radicalr sumpta nihil ē aliud nisi ipsa rnalitas.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Objicitur cond 1 Coonē. S. Augustinus Cap. 10. Cathegoriarum dicit: qntum vō sit aliquid inveniri n pt nisi fuerit adhibita mensura collecta; Aristoteles etiā asserit rnē frlē qntitatis esse mensuram et hic de qntitate Cap. probavit orationē esse qntam ex hoc quod sit mensura longitudinis et brevitatis. Confirmatur qa multiplicata rne mensurae resultant diversae species qntitatis.

Unde Phus hic ponit locum et superficiem tanquam duas species quantitatis, quae solum distinguuntur rne mensurae hnt. em eandem extensionem partium; deinde D. Thomas 1ma 2dae dicit circa finem propria rao quantitatis quae competit quantitati quatenus quantitas est rao mensurae. Et 1. par. quaest. 28. Art. 2. definit quantitatem quod sit mensura substae. Rx 1mo ad S. Augustinum tantum per praefatum textum et similes velle quod ad extra applicanda sit mensura ut nos deveniamus in cognitionem alicujus quanti non vero quod quantitas intrinsece constituatur per mensuram quamcunque etiam. Rx gnalr D. Thomam et Phum accipere mensuram non frlr et actualr sed fundamentalr et radicalr quae nihil aliud est implicite quam ipsa extensio partium in ordine ad se uti principium et radix mensurabilitatis. Ad Confirmationem Rx quod locus non est propria species quantitatis.

Dices Per quod aliquid distinguitur per idem etiam constituitur sed quantitas distinguitur ab alijs praedicamentis per mensuram qua non sunt ordinata ad substam quae etiam constituitur per mensuram tanquam per rnem frlem. Rx quod 2plr pt aliquid distingui ab alio sed v per rnem frlem v per propriam passionem. Unde Nor digda. Quantitas distinguitur per mensuram tanquam per rnem frlem negatur; tanquam per propriam passionem Cont. Nor. et negtur Cqtia.

Obijcitur Cond 2dam Coonem Phus Tex. 18. definit quantitatem per divisibilitatem ut patet et 4

Supposito

Supposito. Et D. Thomas agit me consistere in indivisibilitte q divisibilitas e rao frlis qntitatis. R Aristotele loco citato definisse qntitate n essealr sed descriptive p proprietate quae e divisibilitas. R 2do Aristotele et D. Thoma nne divisibilittis intelligere divisibilitate radicale quae concordat cu extensione partiu cu ordine ad se.

Dices Illud e rao frlis qntitatis juxta cujus modos assignantur species ejus, sed juxta divisibilittis modos n vo extensionis partiu assignantur species qntitatis q divisibilitas e rao frlis qntitatis. Ior ptt. Nor pbr Ideo linea alia e species a supficie et haec alia a corpore qa linea divisibilis e sdu longitudine, superficies sdu longitudine et latitudine, corpus sdu longitudine latitudine et pfunditate, et sic de alijs qntitatis speciebus intelligendu ergo juxta q R digdo Nore: sed juxta divisibilittis modos assignantur species qntitatis inadaequate et a posteriori id e p effectu s p pprietate tanqm nobis notiore conceditur, adaequate et a priori id e tanqm p primam radice et causam negtur Nor et Cqtia. Haec em e sola extensio partiu quo ad se.

Obijcitur cond 3 Coone. Impenetrabilitas dat distinctione qntitati ab oi alio n qnto, q dat etiam esse. Cqtia ptt: qa ad esse sequitur distinctio. Ans

pbr: Impenetrabilitas distinctionem dat qnti-
tati a qntitate q ab oi alio. Ans pbt: ideo enim
duae superficies aut duo corpora hnt esse di-
stinctum qa n̄ se penetrant adinvicem. Cqtia
clara: qa magis distat qnttas ab omni alio n̄ qnto qm
alia qntte.
Rt Negando ans 1mi argti 2di digdo ans: Impe-
netrabilitas dat distinctionem frlem et essealem
et in actu signato Ngtr; accidentalem tanqm
propria passio qntittis v maalem et in actu exer-
cito tanqm osecutivum actualis ejus inhaeren-
tiae s inhaerentiae potius et extensionis Contr
ans et Ngtr Cqtia. Similr Rt ad 3tium argtum et
4ti negdo causalem Ancedentis: qa potius e cond
ideo ē qntum impenetrabile qa ē distinctum ab
alio, haec tn̄ distinctio in qnttibus ejusdem spe-
ciē vg duabus speciebus v duobus corporibus so-
lum ē maalis Cqns existentiam sive actua-
lem extensionem partium in ordine ad se. Sicut
vg Conditiones Individuantes substaae vg fra
figura et caetera quae subsequuntur ad esse
participiale hnis vg in Paulo distinguunt
eum maalr a Petro et ab equo.
Obyeitr cond 4 Coonem. De essea qnttis ē situs
partium sed situs partium osistit in extensio-
ne locali q extensio localis et n̄ alia ē de
essea qnttis. Rt digdo Jorem: de essea qnttis ē
situs partium in toto Contr Jor; in loco ne-
gatur Jor. Ita docet D. Thomas cap de qntte.
Instabis Quantitas sine extensione locali
redigitur

redigit in punctum q remanet in extensa
q ad rnem ejus requirit extensio localis
R. digdo Ans. redigit in punctum respectu
loci et situs, transeat Ans; respectu sui et totius
Negt Ans. Similr digdum Cqns et ngda 2da Cqtia:
Nam in ordine ad se s ad totum qnttas rema-
net cum extensione partium sdum D. Thomam.
Obycit xmo con 6 Coone. Rao frlis unius n pt
competere alteri sed extensio partium in ordi-
ne ad se competit alteri a qntte q n e ratio
frlis qnttis. Ior ptt. Nor pbr: Extensio parti-
um in ordine ad se competit substae ante
qnttes q competit alij a qntte. Ans pbr Sub-
staa ante qnttes e subjectum qnttis sed n pt
esse illius subjectum nisi ex se habeat partes
extensas q extensio partium ex. Nor substaa
n pt esse subjectum qnttis nisi habeat con-
venientiam cum partibus illius ita ut una
pars substae sit subjectum unius qnttis et
altera alterius q substaa n pt esse ex. R.
negdo Norem et probnis Ans cum probnis Morem
qa substaa e subjectum qnttis solum sdum suas
partes precise. Ultimae pbnis diguo ans: Sub-
staa n pt esse subjectum qnttis nisi habeat
convenientiam cum qntte s poam ad eam reci-
piendam in eodem instanti temporis, quo reci-
pit ipsam qntte Concedo Ans; in instanti pce-

denti ipsa receptione qntis nego Ans et C.
Instabis Hæc partiu extensio qm ht substaa
du e sub qntte n pt provenire a qntte
q substaa ht illa a se. Ans pbr: Hæc exten-
sio partium v e distinctio earu v coordina-
tio sed 1mu e in substaa ante qntte, 2du
vo scilt ordo partiu v erit transcendentalis
v pdicamentalis. Si 1mu tunc ptinebit ad
substaa ut pote cu substaa identificatus.
Si 2du tunc ptinebit ad pdicamentu rela-
tionis q nullo modo extensio partiu qm
ht substaa sub qntte ptinet ad qntte. R
Ngdo Ans, ad pbne misso 1mo puncto de
quo in segnti quæstione fusius, ad 2dum
dico qd sit coordinao s ordo transcenden-
talis negtr tn quod sit substaalis qa n ose-
quitr partes substaæ nisi ut substant for-
malitati partis qntitativæ quæ ospetit
eis accidentalr media qntte.
Obycitr 2do cond eande. Quod pt separari ab
aliquo, n e de essea ejus, sed extensio par-
tiu pt separari a qntte q extensio partiu
n e de essea qntis. Ior ptt. Nor Corpus Xti
in Sacramento ht veram qntte et tn
n ht extensione q extensio ex Ans n ht
distantia partiu, alias em esset in loco.
q n ht extensione ex. R Ngdo Nore pbnis
Ans

Ans digdo quo ad 2dam ptem: et n ht exten
sionem actualem Condo; aptitudinalem nego
Ans et C. Licet em in Sacramento n ex
tendantur partes Substae actu, ht tn qntitas
poam et aptitudinem ad hoc ut illas exten-
dat quod sufficit ad essea qntitis. Similr 3tij
Argti diquo Ans: Non ht distantiam partium
extrinsecam et in ordine ad locum Condo Ans.
intrinsecam et Entitativam in ordine ad totum
nego Ans et Cytiam. Addo quod corpus organi-
cum qdo existit cum naali modo requirit de-
terminatam distaam localem singularem par-
tium ir se, secus qndo existit supnaali modo
ut e corpus Christi in Sacramento.
Dices Pt Deus creare qntitem absq. Substaa cum
hec sit realr distincta ab illa ut dictum
in Disp de ursalibus in omuni quaest 2
ptq illam oservare absq. Substaa ut pt in Sa-
cramento Eucharistiae Sed in tali casu qn-
titas n haberet aptitudinem ad extenden-
das partes Substae q qntitas pt esse sine
extensione partium etiam aptitudinali. Nor pbr
In tali casu extensio partium nullum ordinem
diceret ad aliqm Substaam q n haberet apti-
tudinem q. Rq ngdo Norem xmi argti: 2a qntitas
in tali casu licet quo ad actum sdum n hret
aptitudinem ad extendendas partes Substae

tanqm actu 1mu, hret tn illa cu qntitas
essealr ordinata sit ad hunc effectu pstan-
du ut et se ipsa s partes suas extendat
s potens sit extendere sed etia substaa
et partes ejus cu hoc tn discrimine qd
substaa extendat in actu signato et ut
qd, se ipsa vo in actu exercito et ut
quo.

QUAESTIO 2da

U: Substaa corporea seclusa omni qntte habeat ex se partes.

Locus quaestionis e apud Phu 1 Phcorum
dicentes, maam autem dividi in partes n
convenit, nisi sdu quod intelligit sub qn-
titate qua remota remanet substaa in-
divisibilis. Opiniones hic st 2. 1ma affir-
mans substaa sine qntte hre ex se partes
n quidem accidentales s qntitativas sed
substaales s Entitativas, ita Nominales,
Connibricenses, Zuares, Ruvius, et n nulli ex
Thomistis. 2da negans esse aliquas partes
Entitativas in substaa ante qntte ita D.
Thomas 4to cond gentes, et Thomistae quos
citat noster Mallovius qmvis quidam ex illis
ir se disconveniant, Ortis em et Lerma
n negant absolute dari partes in substaa

Seclusa

Seclusa qntte d solu extensive id e ita positas qd una sit extra aliam qd e esse ordinatas, concedunt vo illas dari distinctive, id e ita positas ut una n sit alia qd est esse plures inordinatas.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Supoo 1mo praesente quaestione ut ptt ex titulo pcedere de Substaa corporea. Incorporea em n hre ullas partes extra oe dubiu e, idq. sive totaliter tali, qualis e in his, quae constant maa et fra divisibili s n totalr tali qualis e in illis quae constant maa et fra divisibili ~~aut licet p~~ an selt pcisa qntte ut divinitus fieri pt, ita ut absq illa maneat sicut et vg in Eucharistia qntitas Sublata Substaa habeat partes n quidem esseales v metaphcas v phcas d integrales easq n localr extensas sed in ordine ad se idq n accidentalr qua rne rigorose dicuntur partes, id em facile ab Authoribus oppositae sententiae concedit, sed Substaalr s entitative qua rne dicuntur partes largo modo quae potius portiones quaedam prioribus substandae, dicendae st.

Supoo 2. Ex Ioanne a S. Thoma hre partes integrales s extensum esse aliquid, 2plr sumi: frlr et radicalr. Frlr quatenus aliquid ht partes istas ordinatas et inconfusas quae se n penetrant sed st unitae n se totis sed p indivisibilia ut linea

p puncta supficies p lineas, Et tales partes
Substaa n' pt hre ante qntte. radicalr vo quatenus
ht aptitudinem ad recipiendam illam ordinatio-
nem et distinctionem partium, et sic pt dici Substaam
hre partes. Haec em ex se e extensibilis s capax
recipiendae qntittis, sicut vg eadem Substaa ante
albedinem e capax recipiendae albedinis, nec
requiritur ullatenus ut qnttas p supponat divisi-
onem partium in Substaa ut adversarij volunt
docentes divisibile qualis e qnttas n' posse recipi
in indivisibili qualis e Substaa se sola sum-
pta quod e falsum cum haec ex se dicat ca-
pacitatem ad recipiendam qnttem. Caeterum partes in
Substaa consideratae n' st unitae p indivisibilia
sed se totis et penetrative, et sic confuse se ht
p modum unius nec st distinctae nisi virtu-
alr s radicalr.

Articulus 2dus
Determinatur Quaestio.

Coo 1ma Substaa corporea seclusa omni qntte
nullas ht ex se partes integrales etiam entitati-
ve extensas s Substaalr. ita D. Thomas 4to
cond gentes. cap. 65. ubi ex mente Phi 1 Pheorum
inquit: Remota qntte Substaa omnis e indivi-
sibilis. idem docet 1 par. quaest. 50. art. 5.
Pbr 1mo Compositio partium integralium etiam
Substaalium s entitativarum e accidentalis q'
n' datur in Substaa ante qnttem. Eqtia qa qn-
titas e necessarium accidens Substaae corpo-
reae

reæ, proinde quidqd in substaa intelligr an
te qntte necessario ptinet ad ejus esseæ. Ans
compositio partiu integraliu n fit ex actu et
poa simplr, cu una pars n constituat aliam
neq illa dt esse, g e accidentalis.
Pbr 2do Si substaa corporea oi qntte seclusa
hret partes integrales etiã substaales tunc actu-
alr essent extensæ et distinctæ ir se sed n
possunt esse sic extensæ et distinctæ sine
qntte g illas substaa corporea n ht. Seque-
la ptt: partes em integrales qualescunq illæ
sint, dnt esse extensæ et distinctæ. Nor quo
ad xmu pbr: Extensio partiu e effectus frlis
qnttis g sine illa n possunt esse actualr ex-
tensæ. Cqtia ptt: nil em pt esse sine suo effe-
ctu frli, proinde nec qnttas sine extensio-
ne partiu. Ans effectus frlis e ipsa fra ut
omunicata, d extensio partiu e talis fra
qnttis g et effectus frlis. Ior certa. Nor ptt
et pcedenti quæst. Nor superior quo ad 2
pbr: Si partes integrales sine qntte essent
distinctæ in substaa tunc illaru distinctio
esset a maa v a fra sed a neutra pt esse
g n st distinctæ. Ior ptt qa seclusa qntte
ut xmo accidente, quo substaa recipit alia
accidentia nil aliud pt cogitari in substaa.

Nor pbr Non a maa qa hæc ē pura poa q̄ n̄ pt esse distinctio partiū ab illa. Cqtia ptt. qa actus distinguit. Non etiā a fra quia potiꝰ mutuatꝫ ab immersione in maam et consortio ejus distinctionē hanc et divisibilitē in partes. tū qa fra ē ttm principiū distinctionis et divisionis frlis et specificæ sed talis distinctio n̄ ē frlis et specifica ut ex terminis ptt q̄ nec pt esse a fra.

Pbr 3tio Nulla ē necessitas ut Substaa corporea seclusa omni qntte habeat ex se partes etiam Substaales et Entitativas q̄ illas n̄ ht. Ans pbr Si esset aliqua necessitas maxime quod divisibile, qualis ē Entitas n̄ possit recipi in indivisibili ut pote Substaa, sed hoc est falsum, q̄ ꝗ. Ior ē adversariorū. Nor pbr Dictū divisibile n̄ opponitꝫ contrarie sed solum privative indivisibili q̄ pt in illo recipi. Ans ptt qa contraria n̄ possunt se adinvicem compati, qualiter se compatiuntꝫ quantitas indivisibilis et Substantia indivisibilis; imo cum quantitas sit accidens n̄ pt esse naturaliter sine Substantia. Cqtia pbr: In Substantia indivisibili datꝫ capacitas et aptitudo passiva suscipiendi quantitatem, ut et alia accidentia hac mediante ita, ut Substantia solum dicatꝫ extensibilis n̄ vero

Entita-

Entitativè extensa quemadmodū dealbabilis aut ad aliud referibilis; alias ad eam denominandam quantam seu extensam frustra ordinaretꝫ quantitas tanqm actus ad suam privationem, sicut et ad denominandā qualem relatam, ꝙ quantitas divisibilis ꝑt recipi in substaa indivisibili.

Pbr 4to. Materia 1ma seclusa qñtte ñ ht partes integrales etiam substaalr seu entitative extensas, sed maa 1ma ē substaa corporea, ꝙ substaa seclusa quantitate partes integrales etiam substaales ñ habet.

Ior pbr Si maa 1ma seclusa quantitate haberet partes prædictas, daretur illarum distinctio. Sed hæc ex se ē impossibilis in materia 1ma, ꝙ ñ habet dictas partes.

Sequela Ioris ptt: alias illæ partes ñ plures sed una Entitas est. Nor pbr 2plr: 1mo Oīs distinctio provenit ab actu, actus autem ē qui distinguitur, ut docetꝫ 7 metaph: Tex: 49. Sed in materia 1ma ex se nullus ē actus, cum hæc sit pura potentia, ut in physicis dicetur, ꝙ ꝯ. 2do pbr: Si in materia 1ma esset distinctio partium, etiam esset compositio earundem, sed ñ potest esse

compositio, g nec distinctio. Nor pbr: Si materia 1ma esset compositio partium, tunc v. esset 1ma v 2da, Sed neutrum dici potest g nulla est compositio. Nor pbr: Quia hæc est ex ipsa materia ut patet, nam non datur compositio nisi ex materia et frā Sive ex actu et potentia, ut docetur. 8. metaphisicor. Sed in materia 1ma non est actus ullus ut probabitur in physicis, g &c. Non etiam 2da, quia hæc est ex Subjecto et accidente, consequiturq 1mam ita, ut ibi illa non est ubi nec hæc pt esse, g non 2da &c.

Infert 1mo Etiam accidentia secluſa quantitate non possunt habere ullas partes ex Sc. Ratio: quia accidentia sine quantitate non possunt inhærere Substantiæ; quantitas enim est ratio inhærendi ut quo, Sed accidentia non possunt habere partes ullas nisi per Inhæsionem, g non possunt habere illas sine quantitate.

Infertur 2do. Substantia Corporea habet partes integrantes Substantiales Sub quantitate. Ita D. Thomas Quodlibetto. 9. quæstione 4ta. Articulo 1mo. ubi inquit sic: Diversæ formæ recipiuntur in diversis partibus

partibus materiæ. Ratio Illati: quia Substantia corporea sub quantitate dividitur in Substantias partiales, quarum quælibet sortitur partem Substantiæ vg baculus in duos partiales baculos divisus, quorum quævis pars dicitur baculus g Substantiæ corporeæ &c &c.

Infertur 3tio. Ablata in Substantia quantitate aufertur etiam confusio partium non per aliquam novam illarum unionem, sed solum per ordinatam et extensæ unionis solutionem. Ratio est quia ablatæ in Substantia partes quantitatis non replicantur nec penetrantur, aut ad punctum reducuntur, quod novam postularet unionem positivam, sed solum relinquuntur in privatione omnis divisibilitatis, cum capacitate tamen ejusdem, ergo ablata in Substantia quantitate, aufertur etiam confusio partium, non per aliquam novam illarum unionem, sed solum per

ordinatam et extensæ unionis
solutionem, sive annihilationem.

Vacat sed non frustra

Articul

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Objicitur Cond coonem xmo. Substaa ex se dividitur in partes integrantes quia illas ht saltim entitativas. Cqtia ptt. Ans pbr Substaa e fræ divisæ in partes subjectum quia et ipsa dividitur in illas. Ans ptt Quantitas em est extensio partium. Cqtia pbr: Si Substaa n divideretur in partes, tunc divisibile reciperetur in subjecto divisibili, d divisibile n pt recipi in subjecto indivisibili quia ex R ngdo Ans xmi argti 2di Cqntiam: sufficit em ut Substaa sit capax divisionis sicut sufficit ut sit capax suscipiendæ qnttis. 3tij Argti digdo sequelam: Si Substaa tunc divisibile reciperetur in subjecto indivisibili negative nego; in subjecto indivisibili privative Concedo sequelam Joris. Diguo etiam Norem: Sed divisibile in indivisibili negative Concedo; in indivisibili privative nego Norem et Cqtiam. Dr autem indivisibile negative illud quod nec ht partes, nec illas hre pt ut e vg Angelus qui nec dividitur nec pt dividi in partes cum sit Substaa spiritualis. Privative vo indivisibile e illud, qd licet n dividatur actu in partes cum illas n habeat actu et proxime pt tn dividi in illas, cum habeat illas radicalr et remote, alias in pōa.

Instabis Substaa maalis ht partes frlr, quia n est indivisibilis privative. Ans pbr Substaa maalis producitur simplr per nutritionem quia ht partes frles.

Cqtia ptt: partes em quae producunt successi-
ve dnt correspondere diversis partibus motus
productivi. Ans pbr in substaa maali p nutritione
augent ejus partes et novae succrescunt q substaa
Rq Ngdo Ans xmi Argti, 2di digdo Ans: substaa maa-
lis producit sim successive p nutritione ante
qntte nego, ut substat qnti a qua constituit in
esse partis Concedo Ans et nego Cqtia. Similr di-
stingui dt 3tij Argti Ans et negt Cqtia. Unde
si Deus auferret ab alimento n fieret alimen-
tum nutritio.

Urgebis Naa prius intendit producere substaa tan-
qm quid pfectius, 2dario vo accidens tanqm quid
imperfectius, q substaa maalis ante qntte producit
successive p nutritione, ejusq partes augen-
tur et novae accrescunt, cqter illas ht. Rq digdo
Ans: naa prius intendit producere substaa totale
Concedo; poale nego Ans et Cqtia. Deinde licet
naa intendat producere substaam n tn cu parti-
bus; has em acquirit a qntte frlr et proxime.

Promovebis Argtu. Substaa ht partes ex se frlr
et proxime, q illas n acquirit a qntte. Ans pbr
Substaa ht Entitates ex se q et partes frlr. Cqtia
ptt: Entitates em ex se arguunt partes frles.
Ans pbr: Substaa n pt hrc Entitates a qntte q
illas ht ex se. Cqtia ptt. Ans pbr Entitates sub-
staae st illi intrinsecae et essentiales q p. Cqtia
ptt: Nil em intrinsecu et essentiale alicujus habe-
tur ab alio. Ans pbr Substaa sine suis Entitatibus

nec esse nec

nec esse nec concipi pt q' st ipsi intrinsecae et essentiales. R. Negdo Ans xmi Argti 2di digdo: Substaa ht entitates ex se pheas et sibi intrinsecas de quibus pbaõ ulterior Concedo; integrantes s extensas quae arguunt partes frles de qbus psens ē quaestio. Nego Ans et Cqtiam. Similr distinguitur 3tium Argtum et reliqua.

Restaurabis Argtum. Entitates integrales n̄ possunt haberi a qntte q' etiam has Substaa ex se ht. Ans pbr: Nihil Substaale pt hri ab accidente, q entitates etiam integrantes st Substaales; caput em vg manus n̄ st accidentia q' entitates q. R. Negdo Ans xmi Argti 2di digdo Iorem: Nihil Substaale pt haberi p modum frae constituentis ab accidente frli concedo Iorem; maalr s p modum Conditionis complentis ut docet Ioannes a S. Thoma Nego Iorem; Norem etiam digno: Sed entitates st Substaales sumptae radicalr s qntum ad Substratum Sup quod cadunt Concedo Iorem sumptae frlr s qntum ad principium a quo pcedit illarum extensio nego et Cqtiam. licet em entitas quae extendit et dividit sit ipsa Substaa, principium hujus extensionis et divisionis qd facit ut una pars sit extra aliam, e accidens, solt qnttas quae licet n̄ tribuat Substaae partes Substaales, ita ut totum hoc sit ejus frlis effectus, id ē quod etiam constituat Substaalr illas, concurrit tn ad eas tanqm conditio sine qua n̄ dicerent tales partes, n̄ dissimili modo qm qd dicimus calorem facere Substaam calidam, unde haec locutio: caput Petri ē pars Substaalis, n̄ ē frlis sed maalis s denominativa Nam pars frlr ē accidens qa ē qnttas, licet maalr rne Substrati sit Substaa, quae rne qnttis dr

frlr hre ptes s extensione et divisione.
Renovabis Argtu. Substaa extensione et divisione partiu ht ex se q n rne qnttis. Ans Si Substaa n hret ex se extensione ac divisione ptium, tunc dependeret a qntte rne illiq, d Substaa n pt dependere a qntte q dicit ex se extensione. Jor ptt. Nor Prius n pt dependere a posteriori d Substaa e prior qnttas posterior q n pt dependere ab illa. R. ngdo Ans xmi, 2di Nore, 3tij Jore digdo: Priq n dt dependere a posteriori in illo gre in quo e priq concedo Jore, in alio gre nego. distinguo Nore. Sed Substaa e prior qntu ad raone sua absolute considerata s in gre causae maalis aut subjecti concedo, qntu ad rne partiu illarumq extensione s in gre causae frlis nego Nore. Sic em qnttas e prior in illaq recipitr Substaa.
Dices Etia in gre causae frlis s rne divisibilitatis in ptes Substaa e prior qntte q solutio nulla. Ans Ante qntte Substaa ht ptes ir se divisas qetia in gre q. R. ngdo Ans xmi Argti 2di digdo: Ante qntte q divisas radicalr et in poa concedo Ans; frlr et actu nego Ans et Cqtia. Licet em Substaa maalis ex se ipsa habeat radicalr et in poa ptes frlr, tn et actu sine qntte nequit illas hre n secus acsi vq maa daretr sine fra, tunc nullu esse frle et actu hret, sed solu incapacitate et poa, ut docetr x pheon.
Instabis Duae Substaae totales maales st actu Divisae penes sola phabitione pmaale seu

Sigillatione

x aut ordine

Sigillationem x ad duas numero qntes etiamsi
actu n̄ afficiant illis q̄ etiam ptes substaales
erunt actu et frlr distinctæ eo ipso, qd radicalr
respiciant et exigant diversas ptes qnttis
licet illa actu non afficiant, eqter substaa ht
partes divisas frlr et n̄ solum radicalr sine qntte.
Ans docet a Thomistis de principio individua-
tionis ut videbimus in metaphca. Eqntia a
pari; qa ita hnt ptes s portiones substaæ ad
partes qnttis sicut se hnt substaæ totales ma-
ales ad qnttes totales. Rq Nydo Eqtiam: disparitas
ē 2plx: 1ma qa divisio dictarum substaarum n̄ ē effe-
ctus frlis qnttis sed maæ signatæ qntte. Divi-
sio vo s distinctio ptium substaalium ē effectus
prius et frlis qnttis quæ essealr osistit in ex-
tensione partium. 2da qa distinctio et sigillaō
substaarum maalium dependet a qntte ut separan-
te et dividente ita, ut facta semel divisio-
ne etiamsi qnttas auferatur ab illis semp ma-
neant distinctæ et separatæ ex solo ordine
ad illam ut ptt in anima rnali separata a
corpore; ptes vo substaales n̄ dependet a qntte
ut separante et dividente sed ut ab ordinante
eas et uniente n̄ quidem substaalr, qua rne re-
sultat ex illis totum substaales, sed accidentalr,
qua rne resultat ex illis totum qntum.
Urgebis substaa n̄ pt ostitui p qnttem q̄ nec pt
hre ptes frlr distinctas ab illa. Ans ptt. Eqtia
Eadem st principia ostitutionis quæ et distinctionis

q̄ Substaa n̄ pt constitui p qntte neq pt
hre ptes frlr distinctas ab illa. Rq digdo Ars
Substaa n̄ pt ɔstitui p qntte constituone
esseali concedo accidentali nego. Sic em̄
ɔstituitr p qntte ab illaq ht partes frlr
distinctas.

DISPUTATIO 5ta

De Qualitate

QUÆSTIO 1ma

U: Qualitas recte sit ab Aristotele defini-
ta et quæ sit raõ ejus frlis. nec ne?
Occasionē huic quæst dedit Phus in pdicamen-
tis cap. 4. de qualitte ibi: Qualitatē vo dicis dū
qm res dicuntr quales. et 5 met cap 14 Tex
19 ibi: Quale dr uno modo diffea substaa.
Opiniones hic st 2. 1ma negans defnē qualittis
ab Pho datā et a nobis infra specificandam
esse rectā, ita Zuares Disp 47 met. Hurtado
Disp. Ariaga 5 met. Sect 2 et alij Neoterici.
2da affirmat defnē Phi esse rectā et rnē ejus
frlē p illā v potiq p expositionē ejus bene posi-
tā explicari.

Articulus 1mus

Exponuntr Termini

Supoō 1mo Qualitatē accipi 3plr: 1mo pro eo quod
quomodocunq qualificat et determinat sive substa-
alr sive accidentalr, in quo sensu Phus sæpe
differs

diffeas appellat qualittes gris et pdicata superi-
ora qualittes tmæ substaæ imo et fras sub-
staales, qualittes maæ. 2do strictiꝰ pro fra
accidentali modificante et determinante sub-
staam ad aliquod esse accidentale, quo sensu oá ac-
cidentia tam ppria qm communia cujusq pdica-
menti dicuntꝫ esse qualittes. 3tio strictissime
p eo, qd simplr et pprie qualificat, disponit, mo
dificat et determinat substaam in se ipsa ad esse
aliquod accidentale, s pro eo a quo res dicuntꝫ
et denominantꝫ vere quales, et p quod respon
demus ad interrogaonem factam p quale distinctum
ab alijs pdicamentis quæ quærunt quid, qntum
ubi etc. Et de hac acceptione qualittis (n vo de
prioribq) psens currit quæstio. Porro hæc acceptio
qualittis e realis s metaphca, logice vo sumpta
qualitas e quædam relaõ rnis pdicati qualificantis
disponentis modificantis et determinantis sub-
staam.

Suppoõ 2do Qualittem varie a varijs definiri: a Qua-
re em loco in Opinione quæstionis citato defini-
tur sic: Est accidens absolutum ordinatum ad com-
plendam pfectionem substaæ tam in agendo qm in
existendo. ab Hurtado loco in eadem Opinione ci-
tato sic: Est accidens absolutum a qntte distinctum.
a Mantio. Disp. 12. sect. 2. sic: Est accidens abso-
lutum ordinatum ad pficiendam substaam. A Mastrio
sic: Est accidens absolutum rne cujus subje-
ctum qualificatum pt intendi et remitti ab
alijs aliter: Ab Phõ sic: qualitas e sdum qm

dicimur esse quales; id ē qualitas ē accidens a quo res constituitur in esse qualis, et p quod proprie respondetur interrogationi factæ p quale. Vel ut Mailhat et alij exponunt: Qualitas est Accidens completum modificativum, s determinativum Substaæ in se ipsa. Ubi ly accidens cpletum ponitur pro gre; qa in hoc cvenit cum alijs accidentibus cpdicamentalibus analogice, reliquæ particulæ p diffea, ut patebit infra. Quam quidem Aristotelis defnem in abstracto ut ptt sumptam imo et in concreto, quæ ē talis: Qualia st ea quæ sdum qualittes denominative dicuntur aut quomodocunq aliter ab illis) ~~claudit~~ D. Thomas Opusc 48 et cmuniter Interpretes admittunt. Tandem D. Thomas conformiter cpter additam expositionem defnis aristotelicæ, qualittem definit 2plr: 1mo sic: Qualitas ē Dispositio Substaæ s accidens dispositivum Substaæ. 2do 1ma 2dæ quæst 49. Art 2 sic: Qualitas ē accidens modificativum s determinativum s imponens modum et determinaonem Substaæ.

Suppoo 3tio Dispositionem (p qm qualitas a D. Tho: definitur) n sumi hic stricte ut ē 1ma species qualittis de qua sequenti quæst. Sed gnalr, qualr sumpta definitur ab Aristotele 5 met: quod sit ordo habentis partes. s ut illam D. Thomas ibidem Tex. 20. definit: Est ordo partium inhabente partes n quidem maales s molis quod ē proprium qnttis quæ illas extendendo ordinat et ponit unam

unam extra aliam, sed frles ꝑ virtutis aut
ꝑfectionis, idq ꝯdm debitam rnem commensurati-
onis et ꝓpositionis, sive in ordine ad naam
ipsam ꝑ in ordinem ad operaonem et terminao-
nem alioꝝ accidentium, ex quo dr virtualis latitudo.
Supoo 4 modum (qui a D. Thoma et alijs ponitur etiam
in defne qualitatis) n̄ sumi hic latissime ꝓut
scilt sumitur ꝓ oi accidente sive completo sive
incompleto, qd modificat substam. neq. sumi ꝓci-
se ꝓ accidente incompleto sed minimae et
imꝑfectissimae qualitatis ut st figurae relao-
nes et ultima 6 ꝓdicamenta. neq. sumi
ꝓcise ꝓ qbusdam entibus imꝑfectissimis et incom-
pletis, quae n̄ st in gre nec in specie entis, nec
st verae partes, d. tm pure affectiones et mo-
dificaones entium ꝑtinentes reductive ad ꝓdica-
menta. ut vg st subsistentia unio ꝗ post ꝓdi-
camenta ꝗ. sed sumi ꝓ dispoone ꝑ determina-
ta ordinaone, qua rne defnes a D. Thoma coin-
cidunt: modus em ut ptt nihil aliud ē, qm adja-
cens rei determinao ꝑ rao disposita.

Articulus 2dus
Determinatur Quaestio

Coo 1ma. Qualitas ab Phō recte ē definita.
Pbr. Illa defnio ē bona quae declarat naam sui
definiti, si n̄ ꝓ notiora quo ad se, saltim ꝓ notio-
ra quo ad nos, sed data defnio qualitatis ab Phō
explicat naam sui definiti ꝓ notiora quo ad nos,

q̄ ē bona. Ior ptt. Nor pbr 2plr: 1mo Effectus frlis
ē nobis notior qm causa cū magis pateat sen-
sibus, et ex hoc cognoscitur causa saltim a poste-
riori, sed data defnio qualittis a Pho ē p effe-
ctū frlē; ē em ad id a quo res denominantur
quales s Subjectū redditur esse quale q̄ ē. 2do pbr
Concreta st nobis notiora abstractis ut dictū
supposito ultimo, sed data defnio ē p concretū
q̄ explicat naā ē.
Infertur 1mo. Dicta qualittis defnio ē descripti-
va n vo essealis. Rao 1mi: qa dicta defnio datur
p effectū frlē ut immediate dictū. Sed hic n
ē quid esseale, cū n sit quid intrinsecū sed ex-
trinsecū, qualificare em Subjectū n ē intrinse-
cū illi, qd pstat qualitas, q̄ dicta defnio ē de-
scriptiva. Rao 2di qa summa genera ir quæ
numeratur qualitas n possunt hre aliud genus cqnr
nec defnē esseale quæ ō p genus et diffeā, q̄ ē
Infertur 2do. Aristotelica qualitatis definitio clarior
est illa, in qua dr qd qualitas pdicamentalis sit acci-
dens completum modificativum s determinativum
Substaē in se ipsa. Rao tum qa p ipsam magis expri-
mitur id qd ponitur pro grē et id qd ponitur p diffea.
nam per ly accidens completū qualitas convenit
analogice cum alijs s pdicamentis accidentalibus
p reliquas vo particulas differt ab illis, tum qa per
illam explicatur rao frlis qualittis ut patebit ex sequenti
coōne q̄ clarior Aristotelica ē.
Coo 2da Rao frlis constitutiva qualittis ē dispoō s
modificatio et determinao Substaē sine addito.
est

gt D. Thomæ 1 par quæst 28. Arist. 1 et 5 met. Mailath
ut colligit ex defne ejus qualittis, et aliorũ Expositorũ
defnis Aristotelicæ, Raimundi &c
Pbr Illud ẽ rao frlis constitutiva s essentia alicujus
qd 1mo in illo intelligit, sed dispoo s modificaõ
et determinaõ substãæ imo in qualitte intelligitur, q hæc ẽ rao frlis ɔstitutiva illiꝰ. Nor pbr
Ita se ht qualitas respectu substaæ ut diffea essentialis respectu generis, sed in diffea esseali
hoc intelligit prius, qm contractio, modificao
et determinatio poæ generis ad aliquod esse
quidditativum seu esseale ut ptt vg in rnali
respectu aalis, q et in qualitte hoc prius dispoone
s modificatione et determinatione substaæ
sine addito, cqnter si illa contractio, modificao
et determinao poæ generis ad aliquod esse quidditativum ẽ ratio frlis ɔstitutiva, illius etiã
dispoõ s modificaõ aut modus et determinaõ
substaæ sine addito erit ratio frlis constitutiva
qualitatis. Dixi sine addito ad diffea aliorũ accidentium, quæ licet substaam modificant et
determinant non tñ sine addito s ꝑcise et absolute ac simplr s in se intrinsecè: ut qualitas
constituens 3tium ꝑdmtum sed cum addito
id ẽ cum ordine et respectu ad aliud extrinsecum.
Idq v passive ut qntitas quæ ñ tam determinat
substaam qm potiꝰ reddit illam determinabilem
ut ꝑ aliam determinetur. Vel Active ut alia
accidentia vg Relatio respectiva ad terminum,
actio ad agens, passio ad affectũ, ubi et sitꝰ ad locũ,

quando ad tempus, et habitus ad indumentum.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obijcitur cont. x Coone. Omnis definitio recta dt esse p notiora qm suum definitum, sed defnio qualittis n̄ ē p notiora suo definito scilt qualitte q̄ n̄ est recta. Ior ē lex bonæ defnis. Nor pbr. Quale n̄ est notius qualitte sed qualitas definit p quale q̄ illius defnio n̄ ē p notiora definito. Nor ptt. Nam qualitas dicitur esse sdum qm dicimur esse qles. Ior pbr Quod n̄ ē prius aliquo n̄ ē illo notiq, sed quale n̄ ē prius qualitte, q̄ n̄ ē illa notiq. Nor Effectus n̄ ē prior sua causa sed quale ē effectq qualittis q̄ ē. R̄ digdo Iore. Oīs definitio recta dt esse p notiora v quo ad se v quo ad nos Concedo; semp quo ad se nego Iorem. Sed defnio q̄ n̄ ē p notiora quo ad se Concedo; cum hæc sint p causam p notiora quo ad nos; quæ st p effectum nego Nore et Cqtia. Eoq modo R̄ ad reliqua argumenta similiter distinguenda.

Instabis. Definitio p concretum n̄ ē pfectior quo ad nos, sed defnio qualittis ē p concretū q̄ etiam quo ad nos n̄ ē notior. Nor ptt ex dictis supra, et patebit ex dicendis contra de defnē. Ior pbr Concretum plura in suo conceptu includit scilt subjectum et fram q̄ n̄ ē notiq quo ad nos. R̄ Ngdo Iore xmi argti 7di Cqtia. Licet em̄ concretum plura includat in suo conceptu, qa tn ē magis sensibile qm abstractum ideo ē notiq quo ad nos, qa mediante sensu cognoscimus oā.

Urgebis Per qd aliquid manifestatur illud n̄ pt esse notius illo, sed quale concretū manifestatur per abstractum

abstractum, scilt qualitte q̃ n̄ pt esse illâ notiꝰ. Jor
qa oē manifestans ē notius manifestato. Nor pbr.
Qualia st quæ a qualitte denominative dicunt ut
docet Phus hic q̃ quale ꝯ. Rꝝ digdo Jorē: Per qd ꝯ
n̄ pt esse notius illo quo ad se concedo; quo ad nos
nego Jorē. Similr distincta nore, nego Cqtiam.
Dices Circularis defnio ē inepta et nugatoria,
d defnio qualittis ē circularis q̃ ē inepta. Nor pbr
Illa Definitio ē Circularis in qua idem ꝑ idem
definitur, Sed qdo qualitas definitꝫ ꝑ quale, defi-
nitur idem ꝑ idem q̃ ꝯ. Rꝝ digdo Jorem xmi argti:
Defnio circularis n̄ ē recta, si si uniformis, id
est eodem respectu et modo Concedo; Si sit diffor-
mis ut in ꝓsenti nego Jorē. Eodē modo distincta
Nore, nego Cqtiam. Qualitas em definitꝫ ꝑ quale
a posteriori tanqm ꝑ effectum, qui ē qd popius
quo ad nos, quale vō definitꝫ ꝑ qualittē a priori,
tanqm ꝑ causam et notius sdum nāam sive
sdum se, quod ē esse circulum difformē, qui
n̄ ē vitiosus. Sicut è contra quando Causa definitꝫ
ꝑ effectum, et rursus illa causa ponitꝫ pro effe-
ctu, ē circulus vitiosus. 2di Argti digūo Jorem:
Illa defnio ē circularis ꝯ Si sit idem quo ad rem
sfcatā et simul quo ad modū sfcandi Concedo;
secus nego Jorem. Sed qdo ꝯ idem ꝑ idem defi-
nitur quo ad rem sfcatam concedo quo ad modū
sfcandi nego Norē et Cqtiā. Quale em et qualitas
st idem quo ad rem sfcatam, habent tn diversū
modū sfcandi.
Obijcitꝫ con 2 Coonē. Dispoō sive modificaō et deter-
minao Substaē n̄ distinguit qualittē ab alijs acci-
dentalibus ꝓdimtis, q̃ n̄ est ratio frlis illiꝰ. Cqtia ptt:

Nam oā ꝑ suam raonē frlem distinguuntꝫ ab alijs. Ans
Oē accidens disponit modificat et determinat Sub-
staam q' dispoo ꝙ. Ans Præter authoritte Aristotelis
7. met. dicentis Oē accidens esse dispoonem Entis
idē Substaæ. Pbr rnē Quantitas disponit Substaam
ut recipiat alia accidentia quæ illa mediante
recipiuntꝫ; Relatio disponit eandē ut recipiat ter-
minum; actio ut passionem; passio ut actio-
nem; ubi ut locum; situs ut diffeam loci; qdo
ut diffeam temporis; et habitus ut tegumentū
q' omne ꝙ. Rꝫ Negdo Ans 1mi Argti, 2di digdo:
Omne accidens disponit large et improprie,
Concedo; stricte et proprie loquendo Nego Antecedens
et Consequentiam. 3tij distinguendo itidem
Antecedens: Quantitas disponit Substaam quo
ad maales partes et ut quo idq n̄ præcise d
cum addito Concedo; quo ad partes frles ꝑ vir-
tuales aut ꝑfectionis et ut quod, et sine addito
(quemadmodū disponit qualitas) Nego Ans et C.
Similr̄ dicendū ad reliqua Argta quæcunq Obyci
possunt in hac materia.

Dices Species alicujus gris n̄ pt esse illig ratio
frlis, Sed dispoo Substaæ sine addito ē species qua-
litis ut dicetꝫ sequenti quæst; q' n̄ pt esse illius
raō frlis. Rꝫ digdo Norē: Sed dispoo ꝙ stricte sum-
pta concedo; generalr sive late qualr̄ ad ꝑsens su-
mitꝫ ut dictū in suppto 3tio Nego Norē et ꝗtiam.

QUÆSTIO 2da

U: Qualitas recte et adæquatē dividatꝫ in 4
species. nec ne?

Locus

Locus quæstionis ē in Phō Tract 2 de Pdic. c. 4. de qualitte et qualiter ibi: Est autē qualitas eorū quæ multipliciter dicuntur, una quidē species qualittis ꝙ ubi recenset 4 species alias excludendo.
Opiniones hic st 2. 1ma ē Poetij, Simplicij et aliorū quos hic refert Massius asserentiū ex verbis Phi Divisionem qualittis in 4 species nō esse rectā et adæquatam. 2da contrariū tenet cū hoc tn discrimine qd alias species ir se pmisiet, habitū vō et dispositionem distinguit ir se essealr ita Phonseca, Valentia et alij, Porphirij vō Scotus, Albertus Magnus et multi recentiores solum accidentalr et quo ad modū.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppōo 1mo Qualittem ut ē genus supremū hic et sto met immediate dividi ab Pho in 4 species, quarum 1ma ē habitus et Dispositio. 2da naalis poa et impotentia. 3tia passio et patibilis qualitas. 4ta fra et figura, ad quas omnes aliæ qualittes revocantur.
Supōo 2do 1mā speciē in omuni silt habitū et dispoonē simul definiri sic: Est qualitas determinans subjectū ad hoc ut bene v male se habeat sdū esse suæ naæ. Dixi sdū esse suæ naæ sive enim qualittes hujus speciei subjectentur in ipsa naa sive substaa rei ut vg sanitas ægritudo deformitas pulchritudo ꝙ et ex supnaalibus gratia quæ immediate inhæret ipsi substaæ animæ sive in potentijs operativis ut scia opinio error in intu, virtutes et vitia in voluntate,

aut appetitu, omnes tn ordinantur ad bene v ma-
le esse naae s subjecti.

Suppono 3tio Idam speciem qualitatis in omuni
scilt naale poam et impoam definiri sic: Est
qualitas disponens substaam ad agendum v resisten-
dum. S e principium agendi simplr et absolute v re-
sistendi. Ubi ly qualitas disponens substaam, sive
ly principium ponitur p gre, in hoc em oveni-
unt cum alijs, reliquae particulae p diffea ponuntur.
Et quidem principium ad diffeam principij remoti,
s radicalis qd est ipsa substaalis fra vg aa in hne.
ly agendi et resistendi, ponitur ad comprobandam
utramq poam ac ostendendam scilt tam activam qm pas-
sivam quae etiam dr receptiva ut vg durities mol-
lities &. Dr simplr et absolute ad diffeam htus et
dispvonis quae dantur ad agendum bene v male n vo
ad simplr et absolute. Et qmvis etiam aliq htus sup-
naales et infusi ordinantur ad simplr agendum
sine qbus simplr agere n possumus, n tn pcise
sed ad simplr agendum bene. Ex quo ptt diffea
essealis ir 1ma et 2da speciem qualitatis qd scilt
haec abstrahit ab agendo bene v male; illa n
item. In particulari vo naalis poa definitur sic:
Est principium forte et validum agendi v resistendi
ut vg e poa visiva juvenis et durities adamantis.
impoa vo sic e principium debile v demissum
agendi v resistendi ut vg poa visiva senis et
mollities in aqua v in aere.

Suppono 4to 3tiam speciem in omoni scilt pas-
sionem et patibilem qualitatem definiri sic: e qua-
litas sensibilis sdum qm e alteratio ut e calor

frigus

frigus sonus ꝛc. Dr sensibilis ad distea xmæ
speciei qualitatis quæ naā n̄ sensū afficit. dr sdū
qm ē alterao qa causat alteraonē, ut ē dulce
et amarū in gustu: tū etiā qa causatꝫ ꝑ alte-
raonē vg albū et nigrū quæ causantꝫ ex altera-
tione xmarū qualitatū. In particulari vō passio
definitꝫ sic: Est qualitas sensibilis cito transiens
vg Rubor ex verecundia. Iam passibilis s patibilis
qualitas definitꝫ quod sit qualitas sensibilis diu
ꝑmanens in subjecto vg rubor a nativo tempe-
ramento insitꝫ. Et qbꝫ ꝑtt hic passionē n̄ sumi
ut ē essea ab intrinseco ꝑmanans; sic em inve-
nitꝫ in obꝫ alijs ꝑdicamentis, neq ut ē receptio
agentis in passum, sic em ꝯstituit speciale ꝑdi-
camentū, neq ut ē receptio alicujus effectus
sic em ꝑtinet etiā ad ꝑdicamentū passionis
sed sumi modo explicato.

Suppoo 5to ꝑtam speciē in ꝯmuni definiri sic:
Est qualitas resultans ex diversa dispositione
partium qnttis in se. Vel sdū alios ē terminus
qnttis. In particulari vo fra definitꝫ sic: ē qualitas
dicta in rebꝫ artefactis, quo sensu dr vg fra turris
fra navis, fra domus ꝛc. Figura vo definitꝫ sic: est
dicta qualitas in rebꝫ naalibꝫ quo pacto dr vg figu-
ra hnis, leonis, plantæ ꝛc. qmvis sæpe in utroq
sensu usurpentꝫ indifferenter. Ex qbꝫ ꝑtt n̄ sumi
hic fra substaalem nec accidentalē quæ vagatꝫ
ꝑ oa ꝑdicamenta neq figuram hic sumi pro
imagine v signo ut dr xma ad Corinthios xo.
Oā in figura contingebant illis, sed sumi fram
Et figurā modo explicato.

Articulus 2dus
Determinatur Quæstio

Coo Qualitas recte et adæquate dividitur in dictas 4 species. ē Aristotelis hic et 5 Met. D. Tho. 4 senten. Dist 4. quæst. 4. art. 1.

Pbr Dicta divisio exhaurit naam sui Divisi q̄ est recta et adæquata. Cqtia ptt. a condionibus Divisi. Ans pbr Naa hujus divisi solt qualittis ē dispositio modificao et determinao substaæ, sed hæc exhauritur p dictas 4 species q̄ dicta divisio q̄. Ior ptt ex pcedenti quæst. Nor pbr Dispositio s modificao substaæ n̄ pt intelligi, nisi v quo ad esse s naam ejus v quo ad operaonem illius v quo ad extensionē sive qntte sed xmū fit p htū s dispositionē, 2dū p naalē poam et impoam, idq quo ad principiū illius, quo ad vo terminū v objectū alicujus sensus p passibilē et patibilē qualittē, 3tiū p frā et figurā ut ptt ex illarū defnibus supra.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Objicitur cōn Coonē. Divisio qualittis in 4 species ē diminuta q̄ n̄ ē recta. Cqtia ptt. Ans pbr ex Pho qui enumeratis 4 speciebus qualittis videtur insinuare alias species dicens fortasse igitur quispiā qualittis modus et 5 Met. 3 ttm assignavit ptermissa alia specie q̄ diminuta ꝙ. Rs Nqdo Ans, ad Phū dicendo n̄ fuisse eum locutū assertive sed dubitative idq modestiæ causa. v solū plura alia esse qualittis exempla, pter illa quæ ipse adduxit. Rs ad 2dā Authorittē ideo ibi ptermisisse 2dam

misisse 2dam speciem quod ante Tex. 15 de illa egerit.

Dices Ois qualitas est dispoo cum hæc sit de rne frli qualittis ut dictum q superflue ponitur pro specie qualittis. Rn digdo Ans: Ois qualitas est dispoo generalr concedo; specialr et pprie, ut scilt qualitas disponens ad bene v male esse quo ad naam facile mobilis, ut hic sumitur nego Ans et C. Sic em ut ptt ex dictis ab oi alia specie qualittis distingtur.

Quæres Quæ reponuntur in pdicamento qualittis? Rn In prima ejus specie et quidem htu oes habitus, tam corporales ut st ludendi organisandi qm animæ idq sive illi sint infusi ut st fides spes charitas gratia dona spiritus S. q sive acquisiti illiq tam intellectuales et quidem n ttm veri ut st intelligentia sapientia scia prudentia et ars, sed etiam falsi ut st Error et hæresis, tum etiam mixti ut st opinio; tum deniq morales sive boni ut prudentia clementia et sive mali ut injustitia intemperantia q.

Sub dispoone vo oes dispoones corporales reponuntur ut st sanitas ægritudo pulchritudo facultas saltandi psallendi et aliæ habitudines. Item species expressæ et ex spiritualibus illa qualitas quæ p xmum v 2dum actum virtutis in voluntate relinquitur.

Sub 2da specie et quidem sub poa reponuntur oes actiones tam transcendentes n transcendentes ut e inltus agens et poa aæ vegetativæ scilt generativa nutritiva et qm immanentes

Sive illa sint cognoscitiva qua sub se hnt intellectiones ut i inlty humany et Angelij v sensitivas ut st Sensus interni et sensitivas ut st sensibilis et irascibilis poa. Sub Impoa vo oes actiones debiles et remisse ut st vg poa visiva in sone vestigiu aalis interra dura sive lapide.

Sub xtia specie idq sub passione reponunt oes qualitates sensibiles transeuntes vg pallor et verecundia, languor et calore. Sub patibili vo qualitte oa obiecta sensuu ut lux color sonj odor sapor et xma qualites tangibiles scil calor frigus siccitas q et gbj lux et xma qualites st species infima reliqua subalterna qua possunt in alias sub-dividi vg calor in albedine et nigredine q. Sub 4ta tandj qualitis specie thedra domus q. Sub figura vo oes figure tam rerum naalium ut hnis leonis bovis Arboris q qm geometrica ut circuly triangulus pyramis q.

6

DISPUTATIO 6ta

De Relatione.

Hacteng egimj de Predicamentis absolutis, nunc tandj de respectivis agendu venit et quidem xmo de Relatione cujus difficultates ad certas deduemus questiones.

QUESTIO 1ma

U: Dentj Relationes reales creatæ, et an Relatio

latio prædicamentalis ab Aristotele recte definiatur, tum quæ sint Conditiones illius.

Occasionem quæstionis porrigit Phūs Tract 2. de Prædmtis cap.3. ibi: ad aliquid vero talia dicunt quæcunq. hæc ipsa quæ st aliorum, esse dicunt ℣. et 3 met. Tex.20. ibi: ad aliquid dicunt quædam ut 2plr ℣. tum et in alijs locis.

Opiniones hic circa ⁊ma partem st ℣. ⁊ma Stoicorum Zenonis et aliorum veterū Phorū asserentiū nullā dari relaonē realē sed solum rōis consistentem in apprehensione Intus, cujus apprehensionis causam docent esse realitatem fundamenti et termini. 2da è Aurcoli in ⁊ Dist.30. docentis solas relationes Divinas esse reales, alias vero ℣ denominationes extrinsecas, ℣ aliquid rōis, quod etiam docent Nominales. 3tia è Medinā qui ēsti concedat relaones creatas esse etiam reales ut dicunt conceptū in, n̄ tñ ut dicunt receptum ad. 4ta è Phorū recentiorum et Theologorū affirmativa. Relaones sdm utrumq; Conceptum esse reales. Circa 2dam partem n̄ vident esse Disputationes, quamvis tot possint dici opiniones quot sunt definitiones relaonis. Circa 3tiā partem ℣ st opiniones. ⁊ma è Medinā docentis Relaonem Prdicamentalem posse terminari ad non Ens et n̄ existens. 2da communis Phōrum contrarium tenens.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppoõ 1mo Respectum Ordinem, habitudinem, comparationem, dependentiam, et relationem Stricte Stricte et in rigore loquendo n̄ esse idem, C qmvis a Phis his obus vocabulis appelletur relaõ ut a Græcis et ipso Aristotele dicitur esse ad aliud eo, quod ejus totum esse est ad aliud se hrē qa vg ir sensum et sensibile, scientiam et scibile ē respectus, ir̄ prius et posterius ordo et comparatio, ir̄ definitionem et definitum habitudo, item ir̄ misericordiam Dei et justitiam eadem, et tn̄ ir hæc n̄ ē eadem relatio. Deinde ir̄ Personas Divinas ē relaõ, n̄ tn ulla dependentia. Item ir duo similia ē vera relatio n̄ tn̄ ordo aut ꝯparatio, cum unum illorum n̄ sit prius v posterius altero.

Suppoõ 2do Relationem dictam a referendo eo, qd sit raõ frlis ꝑ qm una res refertur ad aliam 2plr posse sumi: 1mo latissime ꝑ quacunq. habitudine, sive illa habitudo sit ad fram ut ē maa, sive ad habitum ut ē oūm Accidentium, sive ad terminum ut vg ē Patris ad Filium. 2do Strictius prout dicit habitudinem solum ad terminum sive sit realis sive rationis.

Suppono 3tio Relaonem esse 2plcem realem et rationis. Realis ē quæ ante operaonem Inltus facit unum respicere aliud. Rationis vo ē quæ id facit beneficio inltūs et sic genus refertur ad speciem, hæc ad individua. Porro Relao realis dividitur in Creatam et Increatam. Increata ē ir Personas Divinas. Creata vō ē ir res creatas. estq. 2plr transcendentalis et prædicamentalis

dicamentalis. Transcendentalis s. sdum dici reperit ir illa
quæ xmario pbabilr et p se dicunt quid absolutum, 2dario
vo quid respectivum seu respicit Terminum n̄ ut pure
terminum, sed potiq tanqm causam v tanqm effectum
v tanqm subjectum v tanqm Objectum sive reale sive
rationis v tanqm quidpiam aliud, et talis ē vg ir sciam
et scibile, ir sensum et sensibile movens et motum,
maam et fram ꝛc. Dicitur vō transcendentalis qa nil
ejus habitudinē effugere pt. Dicitur sdum dici, quia
sdum eam res absolute dicuntur v intelliguntur
referri ad aliud. Prædicamentalis autē s sdum
esse reperitur ir illa quæ xmario p se et principalr di-
cunt quid respectivum, 2dario vo absolutum, seu cujus
Ratio ē pure respicere terminum ut vg ē ir Patrē
et filium Dominum et servum. Dicitur vō Prædica-
mentalis nam licet pro maali possit connotare et
afficere res diversorum Pdicamentorum, frlr tn̄
pertinet ad speciale Prædicamentum. Dicitur sdum
esse qa sdum eam unum extremum sine
alio esse n̄ potest. Et hæc iterum est 2plx: n̄ mutua
et mutua. Non mutua ē cui n̄ correspondet in
termino alia relatio realis seu quæ est ir illa
quæ se mutuo n̄ respiciunt; et sic Creatura
realr respicit Creatorem, Creator vō creaturam
sola ratione. Sic Virgo SSma relatione Mater-
nitatis respicit Christum Dominum, Hic vo n̄
item, cum ejus Divinum Suppositum n̄ sit ca-
pax Accidentis realis. Sic etiam Scientia re-
alis respicit Scibile, Scibile autem Sciam sola
ratione ꝛc. Mutua vō ē cui correspondet in Termino

alia relao realis s quæ ē ir illa quæ se mutuo respiciunt, qualis ē ir Patrem et filiū q. Et hæc v ē æquiparantiæ quæ ē ir extrema ejusdem denominationis ut ir duo alba v disquiparantiæ quæ ē ir extrema diversæ denominationis s appellaonis, illaq v Suppositionis ut si ignobilis referat ad Nobilis vg servus ad Dominū, v Superpositionis si ignobilius ad nobilius vg Dnus ad servū. Quæ quidē Divisio relationis Prædicamentalis in n mutua ad mutuam dr esse accidentalis ad distinctionem relaōnis essealis quæ fundat in unitate et numero in actione et passione in mensura et mensurabili, de quibus quæstione 2da.

Supōo 4to Relaōnē realē ꝓdicamentalē varie definiri ꝓcipue tn 3 plr: 1mo ab antiquis Phis ꝓsertim a Platone ut refert sic Phs: ea dicunt ad aliquid quæ id, qd st, aliorū esse aut aliquo alio modo dicunt. Et hæc defnio ꝯplectit relativa n ttm ꝓpria d et impꝓpria et quovis modo dicta. 2do a Pho sic: Relativa st qbus ipsū esse ē ad aliud quodammodo se hre id ē terminū respicere, et hæc defnio sola relativa ꝓpria s 2dū esse ꝯplectit. 3tio a modernis sic: Relatio ē accidens reale cujus totū esse ē ad aliud se hre s faciens respicere aliud quæ defnio coincidit cū aristotelica, nisi quod sit clarior, et relaonis in abstracto sumptæ, illa vo sicut et a Platone allata in ꝯcreto idq in plurali eo qd concreta magis appareant Entia et ipsa relao exerceat ir plura. Dr vo accidens ad excludendas relaones increatas s divinas quæ st ipsa Dei substa-

Dicit

Dicitur reale ad excludendas relaones rnis
quæ sicut a pdicamentis ita et ab hac Ca-
thegoria arcentur. Dr cujus totum esse e ad
aliud se hre, tum ut denotetur Relaone pdi-
camentalem esse purum respectum ad ali-
ud s pura referibilitte ad terminum n quidem
actuale s in actu exercito sed aptitudina-
le s in actu signato. Tum ut ab hoc pdica-
mento excludantur tam relaones transcenden-
tales s sdum dici, qm alia Accidentia pdica-
mentalia, cum qbus licet relao conveniat in
oceptu omuni: qui dr esse in (ita em e in
subjecto ut et alia accidentia) differt tn ab illis
tanqm p rnem frtem p oceptum pprium, qui
dr esse ad, id e ad aliud se hre. Sicut em
qntas inhærendo substaæ facit illam extensam,
qualitas qualificatam, ita relao facit unum
referri ad aliud, quæ quidem duo oceptum
esse in, et esse ad, in relaone n distinguuntur
realr sed sola rne, eo, qd esse ad, dependeat
ab esse in p modum fra relativæ.

~~Re~~ Suppoo 5. Relaone Relativum, subjectum
Relaonis, fundamentum, terminum, correlati-
vum et extrema relaonis diversimode se hre.
Relao em (ut dictum) e accidens reale cujus
totum esse e ad aliud se hre, intellige ut quo:
Nam e rao qua mediante subjectum se hat ad
aliud ut quod, ita ut sensus sit: Relatio
e id quo mediante subjectum refertur, seu

cujus effectus frlis ē subjectum cui inest. 4.
Relativum ē concretum Relaonis qd idē ē ac
habens relaonē s habens se ad aliud ut
quo. In quo sensu intelligenda ē defnio Ari-
stotelis supposito 4to allata, qd sit id cui
Relao inest ut vg Petrus cui inest paterni-
tas. Et hoc differt a relativo sicut vg pari-
es ab albo. Fundamentum relaonis qd alias
dr rao fundandi s fundamentum proximum,
ē rao s causa referendi, s respiciendi, id ē
cur subjectum referatur ad aliud s respiciat aliud,
ut ē vg poa generativa patris. Terminus
Relaonis ē id, qd hanc relaonē terminat
ut ē vg Relaonis, ē id quod hanc relaonē
s respectum terminat ut ē vg Filius. Correla-
tivum ē ipse terminus qui vicissim refertur
ad id qd terminat (qd fit in relaonibus mu-
tuis) ut ē idē filius correlatus ad Patrē, qui
si n̄ ɔreferatur, dr simplr terminus. Tandē
Extrema relaonis st relativum et terminus
s id qd refertur et id qd ejus relaonē termi-
nat, sive correferatur sive n̄. Et qbus ptis
ad ɔstituendam relationē 3 concurrere
scilt subjectum fundamentum, Terminus.

Articulus 2dus

Determinatur Quaestio

Cōo 1ma Dantur Relaones reales creatae. ē Phi
hic e 5 met. D. Tho. 1. par. quaest 13. Art. 4. et alibi.
Petri Lombardi magistri sententiarum in 1 Dist
30 et oum Phsophantium.

Pbr 4plr

Pbr 4plr. 1mo Datur a parte rei bonitas universi
ꝑter absolutam correspectiva q̃ etiam dantur relaones
reales creatæ. Cqtia ptt. Ans pbr. Datur a parte rei
ordo unius rei ad aliam, sed talis ordo ē ꝑfectio
et bonitas universi respectiva q̃ hæc datur a parte
rei. Ior ꝑter authoritte D. Thomæ quæst 7 de poa
id docentis ptt. qa Pater dicit ordinem ad filium
simile ad simile æquale ad æquale. Non em̄ Pater
ē sui ipsius Pater nec simile aut æquale sibi
simile v æquale sed alteri. Nor pbr Talis ordo ad-
dit universo decorem cum ꝑ illum tollatur con-
fusio in rebus ut ptt in cohortibus Exercituum
q̃ ē ꝑfectio et bonitas universi respectiva.
Pbr 2do Quod ē Causa Entis realis, illud ipsum est
Ens reale sed relaones Creatæ s ꝑdicamentales
st causæ Entium naalium q̃ et ipse st reales.
Ior ptt qa qualis causa, talis dt esse et effectus.
Nor pbr Positis relaonibus Creatis ea quæ n̄ fuere
realia st realia, q̃ relaones ꝯ. Ans pbr Si vg ad
unum album qd n̄ erat simile accedat album,
erit realr simile etsi ad unum quantum, quod
n̄ erat æquale accedat alterum, erit realr
æquale et sic de alijs q̃ potis relationibus ꝯ
Pbr 3tio Relaō realis creata ē illa cujus totum
esse ē ad aliud se hre ut dictum supposito
sed dantur multa in rebus quorum totum esse est
ad aliud se hre q̃ dantur relaones reales creatæ.
Nor Dantur in rebus bonitas Paternitas similitu-
do æqualitas ꝯ sed horum totum esse ꝯsistit in hre
se ad aliud, q̃ dantur ꝯ. Ior certa. Nor pbr Quod
pereunte alio perit, illius totum esse ꝯsistit in hre

se ad aliud

se ad aliud, sed pereunte filio, altero vg albo
simili, et altero vg corpore, æqualitas perit,
Paternitas, similitudo ꝛc ꝙ hor totu esse ꝛc.
Pbr 4to Dantꝫ sdu fidem in Personis Divinis
relaones reales ꝙ etiam dantꝫ in creatis. Cqtia
Ideo in Divinis dantꝫ relaones reales, qa Pa-
ter æternꝰ vere generat Filiu et Filiꝰ s Ver-
bu vere generatꝫ a Patre, sed etiam in Creatis
Pater vere generat Filiu et Filiꝰ vere genera-
tur a Patre ꝙ si in Personis Divinis dantꝫ rela-
tiones reales, etiam ꝛc.
Infertꝫ 1mo Relao creata ꝑdimtalis tam sdu con-
ceptu communem in, qm sdu conceptu ꝓpriu
ad, est realis. Rao 2plx: 1ma in Relaone crea-
ta conceptus ꝯmunis in et proprius ad st idem
realr. Conceptus em Entis realis objectivꝰ n̄ ē
distinctꝰ a ꝓprijs Conceptibꝰ ꝑdimtorꝫ cu in illis
imbibatꝫ transcendentalr ut dicetꝫ in metaphca
ꝙ relao creata ꝛc. Rao 2da qa si sdu aliquem ꝯce-
ptu ex dictis relao Creata n̄ esset realis tunc
etiam aliquis conceptus n̄ esset realis, sed hoc
ē falsu ꝙ relaones creatæ ꝛc. Sequela pbr: dicti
Conceptꝰ st constitutivi relaonis creatæ (com-
munis quidem ex parte gris ꝓpriꝰ vo ex parte
disteæ ꝑ rnis frlis), sed ꝯstitutiva dnt esse ejus-
dem gris sicut et constituta, alias essent aggre-
gata et Entia ꝑ Accidens quod repugnat
relaoni creatæ utpote quæ ē Ens unum
ꝑdimtale ꝙ ꝛc.
Infertꝫ 2do Relao Prædimtalis constituit di-
stinctu realr ꝑdimtu ab alijs ꝑdimtis. Rao 1.
qa alia

ponunt aliqd in subjecto
qa alia pdimta sdu pprias rnes, Relao vo
sdu pprias rnes solu e ad aliud ut docet S. Do-
ctor quest. 8. q relao cf. Rao 2da qa Prædica-
menta xmo diversa differunt totalr in natu-
ris et essentijs tam sdu gradu genericu qm dif-
ferentiale ut ptt in singulis q relao pdicam: q
Infertur 3tio Licet relaones increatæ et transcen-
dentales seu sdu dici sint reales, n tn possunt
poni in hoc pdicamento, sicut nec relao rnis
licet sit vera relao. Rao xmi qa in Divinis Pa-
ter realr refertur ad Filiu et e contra, et Spiritus
S. realr pcedit a Patre et Filio, q relaones re-
ales st increatæ. Rao 2di qa relaones transcen-
dentales s sdu dici vagantur p oa pdimta rea-
lia q et ipse st reales. Rao 3tij qa relaones
increatæ st ipsa substaa Dei, identificatur
em cu ipsa substaa snaa Divina, q n pos-
sunt poni in hoc pdimto, qd e accidens. Rao
4ti: qa relaones transcendentales n distin-
guuntur ab alijs pdimtis, cu p illa vagentur
ut immediate dictu, jam vo relao constituit
distinctum pdicamentu ut dictu illato 2do,
et quest 2 de pdimtis in omuni q Relaones
transcendentales n ponuntur in hoc pdimto,
nisi forte sfeatæ alio Nne relativo, n autem
nne relativoru sdu dici. Sicut manus vq con-
siderata Nne manus reducitur ad substaam,
Nne vo partis cujus totu esse e referri ad
totum, ad pdimtu relaonis. Rao 5ti: qa
pdimta st Entia realia, a qbus Entia rnis

excludunt sdu illud: Entia p se se finita re-
alia tota. q relao rnis n ponit in hoc pdica-
mento. Rao 6ti qa totum esse relaonis rnis
e ad aliud se hre tanqm ad terminu vg totu
esse genereitatis e ad specieitate et hujus ad
individua ef q relao rnis e vera Relao.
Coo 2da Relao pdimtalis recte e ab Pho defini-
ta. e communis Phoru.
Pbr Defnio relaonis explicat sufficienter esse-
am s rne frle sui definiti, illamq ab obq
alijs distinguit, q e recta. Cqtia hoc em requi-
rit ad recta defne. ans quo ad 1mu pbr: De
rne frli relaonis pdimtalis e respicere aliud, d
hoc explicat dicta relaonis defnio, q explicat
sufficienter essea. Ans quo ad 2du pbr: Oa alia
pdicamenta a Relaone n dicunt habitudine
s ordine ad aliud tanqm ad terminu (ut di-
cunt ad subjectu cu sint accidentia alia)
Relao vo dicit, sed hæc habitudo s ordo expli-
cat in defne aristotelica q dicta defnio di-
stinguit definitu ab obus alijs. ~~Ex qua sequi~~
Infert falsa e sententia Nominaliu et aliorum
asserentium relaones creatas oes esse denomina-
tiones extrinsecas, id e ab aliqua fra absoluta pve-
nientes. Rao quia relao realis creata e fra sub-
jecto intrinseca, q falsa e ef
Coo 3tia ad Relationem reale pdimtale 4 Con-
ditiones requirunt: scilt Subjectum realr et realr
existens, fundamentu reale et subjectio intrin-
secum, Terminus realis et realr existens, et
distinctio realis ir fundamentu et terminum,
quibq

quibꝰ alij addunt 5tam Conditionem, de qua in fine.
Pbr quo ad Singulas, et quidem quo ad 1mam: Accidens
reale requirit Subjectum reale, et ut illi inhæreat
requirit, realr existens, cum id de essea ejus sit, ꝯ
Relao ē Accidens reale q̄ requirit Subjectum reale
et realr existens. Pbr quo ad 2dam, idq. rne 1mæ
partis: Effectus realis requirit causam realem, sed relao
ē effectus realis fundamenti, hoc em̄ ē ratio s
causa referendi ut dictum supposito 5to q̄ fundtum ē
reale. Pbr rne 2dæ Partis: Subjectum rnis n̄ pt re-
alr referri ad aliud p aliquod extrinsecum sibi, q̄ ut
referatꝫ, dt esse intrinsecum illi. Cqtia pt: Ans
etiam in re intellecta vg v visa constat; ideo em̄
res intellecta ad poam ~~visivam~~ intellectivam,
et res visa ad poam visivam, n̄ dicunt relaonem
realem; qa p id qd res vg paries intelligatꝫ aut
videatꝫ, nihil intra componitur in illo, ut pt conside:
Pbr quo ad 3tiam: Sine Trno reali et realr existente
Relao esse nequit q̄ hic dt esse realis et realr exi-
stens. Cqtia pt Sine quo em̄ aliqd esse nequit illud
ad ipsum requiritꝫ. Ans pbr: Cujus totum esse est
referre Subjectum ad Trnum, illud nequit esse sine
Trno, sed relaonis esse ē Subjectum referre ad
Trnum realem et realr existentem q̄ ꝯ. Nor pbr
Sublato Trno reali et realr existente, ipsa quoq relao
aufertꝫ a Subjecto, ad qd em̄ referretꝫ q̄ relaonis
totum esse ꝯ. Hinc defectu hujus conditionis Logica
n̄ dicit relaonem ꝑdimtalem ad suum objectum
quod ē Ens rnis ꝯ Solum transcendentalem ut
etiam genitor ad genitum refertꝫ. Et sic de alijs.

Pbr quo ad 4tam. Relao Pdimtalis ē verus et realis ordo unius ad aliud, id ē Subjecti et fundti ad Trnum, d talis ordo n̄ ē ad se ipsum, q ad aliud realr distinctum, Cqnter et distinctio realis ir fundtum et terminum. Hinc defectu istius conditionis similitudo et æqualitas quæ reperiunt ir Personas Divinas ratione unius et ejusdē esseæ n̄ ē relaō realis, etsi p impossibile una et eadē albedo esset in 2bus parietibus, similitudo eorū n̄ esset realis d identitatis. His 4 conditionibus quidā addunt 5tam: Scilt ut extrema Relaonis sint ejusdē ordinis, sed hæc tm solis relationibus mutuis servit; undē defectu istius Conditionis Relatio Dei ad Creaturas n̄ ē realis sed rnis. hinc:

Infertur 1mo Relaō Prædimtalis a transcendentali 4plr differt. Pbr rne: 1mo qa Relao Pdimtalis s sdum esse respicit Trnum ut pure Trnum, Transcendentalis vo s sdum dici respicit illum n̄ ut pure Trnum, sed sub aliqua rne speciali idq. v objecti v subjecti, v effectus caæ efficientis v finalis. 2do Quia Relaō Pdimtalis exigit Trnum reale realr existentem et realr distinctum a fundamento ut dictum, Transcendentalis vō nil horum exigit ut ptt in Logica respectu Entis rnis, Scia respectu scibilis eq. 3tio qa Prædimtlis supponit aliquod fundtum absolutum utpote subjectum; transcendentalis vō n̄ item, cum sit ipsa quid absolutum, et in obus rerum creatarum frlittibus includatur. 4to qa Prædimtlis n̄ ē p se a naa intenta, d ad ~~pro~~ positione fundti resultat, sine quo pduci nequit, sicq ad positione albedinis resultat relao similitudinis; transcendentalis; ~~transf~~ vo ē p se a naā intenta, cum sit suo fundamento realr identificata, nec pt ab illo separari, ut ptt in accidentibus respectu subjecti, q relao Pdimtlis a Transcendentali differt 4plr.

Infertur 2do

Insertꝫ 2do. ad constituendam relaonem rnis 5 requiruntur. Pbr: 1mo Ut sit ir extrema rnis solaq. rne distincta, ut st genꝰ species ꝙ. 2do ut fundtum relaonis sit unum et idem in extremis relatis, ut in Divinis relao similitudinis et æqualittis ht unam esseam Divinam. 3tio qd alterum extremum possit esse ordinis superioris, ut ē relao Creatoris ad Creaturam. 4ta ut sit v ir duo extrema n existentia in rerum naa, qualis ē ir Adamum et Anti Christum futurum; v ir unum existens et alterum n existens, qualis ē ir Ens et non Ens. 5to ut fundtum pximum n sit a parte rei, sed solum habeat esse beneficio Inltus qualis Relaō ē ir subjectum et pdicatum, genꝰ et species quorum Prædicatum ē in Inltu agente aut possibili denudante naam a phantasmatibꝰ v comparante ad aliud, g ad ꝙ Non requiritꝫ vō ut oēs istæ 5 Conditiones competant uni relaoni rnis, d sufficit si competant aliquæ.

Articulus 3tius

Objicitꝫ cond 1 Coonē. Non datꝫ essēa relaonis realis g nec ipsa relao realis datꝫ. Ans pbr: Essēa cujuscunq. accidentis consistit in aliquo speciali modo inhærendi subjecto, d essēa relaonis realis n ht talē modum inhærendi g. Nor totum esse relaonis realis ē ad aliud se hrē g n ht ꝙ. Rꝫ ngdo Ans 1mi, 2di Norē 3tij Cqtiā: Hoc ipso em relao realis, qd illiꝰ totum esse sit ad aliud referri, ht specialē modum inhærendi, qui exprimitꝫ ꝯceptu frli ad identificatum realr ꝯceptu ꝯmuni In, eq. p modum fræ respectivæ, qa subjectum refertꝫ ad aliud.

Instabis Modꝰ inhærendi dt esse realis, sed modꝰ inhærendi p modum fræ respectivæ n ē realis; fit em p actum Inltꝰ ꝯparantē unum ad aliud g tn relao n ht esseam realē. Rꝫ ngdo Norē cum sua rne: qa ante actum Inltus comparantem unum ad aliud vg Pater a parte rei est vere filij Pater.

Dices Si dictus modus inhærendi esset realis tunc relaõ adderet aliqm pfectionem rei D n̄ addit q̄ q̄. Nor Si Relaõ adderet aliqm pfectionem rei s subjecto sequerentur hæc: 1mo qd vg Petro albo Varsaviæ existenti p productionem alterius albi vg Cracoviæ adveniret aliqua pfectio et nova mutatio, sicq agens distans produceret aliqd reale, v etiam n̄ existens: plerumq enim desinit esse agens qdo resultat Relaõ, ut vg qdo mortuo Patre generat Filius. 2do qd in Divinis Pater haberet aliqm pfectionem, qm n̄ hret Filius. 3tio qd in creatis producerentur infinitæ pfectiones, siquidem in uno subjecto pt augeri in infinitum multitudo Relaonum ad omnia quæ st sibi similia æqualia agentia patientia p sed oa dici nequeunt q modus inhærendi p modum frae respectivæ n̄ ē realis. R Digdo sequelam Joris 1mi argti: Si dictus adderet pfectionem phcam s esseale et ppriam nego; metaphcam et ppriam s accidentale quæ fit p resultantiam et mediate, concedo sequelam. et distincta Nore nego cqtiam. Similr R ad 2di argti 1mam sequelam. Nec obstat ut posito fundamento Rlaonis vg uno albo Varsaviæ ad alterum album Cracoviæ resultet Relaõ similitudinis, dictaq pfectio ac mutaõ nova adveniat. Si vō n̄ existat alterum album aut generans desinat tunc dicendum qd maneat fundamentum ex vi 1mæ generaõnis scilt similitudo in virtute sua sicut et filiatio manet in virtute relicta a Patre mortuo, sicut vg in gravi, manet tendentia deorsum quæ relicta e a generante virtualr, licet ipse generans

ab hac

ab hac tendentia absit. Ex quo tn̄ n̄ sequitur unum
album existens et alterum n̄ existens sicut et
ir Filium mortui Patris et Patrem mortuum
esse relaones Pdicamentales et esseales ob de-
fectum conditionum expressarum in Coone 3tia.
ad 2dam Sequelam Rx Negdo: In Divinis em Rela-
tionis st idem realr essea et naa. Unde sicut
hæ ita et illæ relaones æque st pfecte substaalr
seclusa oi imperfectione accidentali, quale dicit
Relao Pdicamentalis. ad 3tiam Sequelam Rx negdo
Inconveniens dari Sdum D. Tho. ~~Sing~~ infini-
tas syncathegorematice pfectiones et relao-
nes, quoties multiplicantur fundamenta et Trmi.
Obycitur 2do: Si daretur Relao realis cum sit genus
deberet hre species reales, d n̄ ht g n̄ datur.
Ior genus dt hre species reales. Nor qd inclu-
ditur et pmiscetur obus Pdicamentis vagatur p illa
n̄ ht veras species reales, sed relao sic se ht
utpote psupponens p fundamento Pdimta, et
ut patebit sequenti quæst. quæ etiam ir prius et
posterius post Pdicta reperitur. 2do species reales
constituuntur p diffeas reales, sed relao n̄ ht diffeas
reales g nec species. Ior ptt. Nor Diffeæ reales
opponuntur contrarie et quasi privative sed diffeæ
relaonis n̄ opponuntur nisi relative ut ptt ir
Patrem et Filium, simile et dissimile ef g ef. Rx
Negd Norem xmi argti, 2di quo ad xmum digdo N:
sed relao n̄ includitur inclusione accidentali
Nego; esseali ut vg Ens et alia transcenden-
tia includuntur in illis Condo N, et Nego C.

Unde etiam solum Relao transcendentalis per illa vagatur v si etiam Relao praedicamentalis tunc non per se sed per accidens scilt rne fundamenti in prius et posterius. Ad quo ad 2dum Nego Norem utramque: non tamen enim opponuntur relative sed etiam contrarie aut privative cum non possint uni eidemque speciei relaonis aut relativo inesse.

Dices Opposita Contrarie et privative uni eidemque simul inesse non possunt sed opposita relative possunt, ergo opposita relative non possunt opponi contrarie aut privative. Ad digdo Norem cum sua Pbne: sed opposita per respectu diversi termini Concedo; respectu ejusdem Nego.

Obycitur Con eandem Coonem. Si darentur relaones creatae hrent causas sui esse reales, sed non hnt ergo non dantur. Sequela Ioris ptt. Nor quod ht causas sui esse reales producitur ab illis, sed relaones creatae reales non producuntur ergo non hnt causas per Ior ptt. Nor Quod producitur fit per accidens, sed dictae Relaones non fiunt per accidens ergo etc. Ior ptt Productio enim est actio. Nor pbr 2plr: 1mo actio est motus sed motus non est per se ad relaonem ut dicitur lib 1 physicor. 2do ois actio terminatur ad aliquid absolutum, sed relaones non st quid absolutum sed respectivum ergo etc. Ad Negdo 1mi 2di et 3tij Argti, 4ti quo ad 1 digdo Norem: sed motus per se 1mario et immediate Concedo, 2dario Nego Norem et Cqtiam. Ad actionem enim fundamenti

productiva

prudictivam resultat relao tanqm terminus
2darius, licet dependet ab aliquo extrinseco id ē
a positione sui termini. Rq quo ad 2dum similr
digdo Nore: Ois actio terminatur ad aliqd abso-
lutum 1mario Concedo, 2dario nego; sic etiam
ad respectivum terminatur, nam vg Paternitas
producitur ab agente qd produxit subjectum in quo
ē Paternitas quae si statim actu n̄ ē hoc
fit p defectum Trni id ē filij, ad cujus positi-
onem resultat relatio. Intum vō ad alias
causas dicendum ē loco causae maalis dictae
relaonis esse subjectum ut maam in qua,
ex qua vo fundamentum, ex cujus resultat
positione, et a quo maalr specificatur ut infra
dicemus. 2mvis etiam fundamentum dicatur causa
efficiens relaonis ē fundamentum reale p quod
constituitur et distinguitur ab alijs pdimtis. Tandem
finalis ē pulchritudo et pfectio universi quae
consistit in variette et ordine rerum.
Instabis Relao n̄ pt constituere pdicamentum
reale q' haec n̄ ē realis. Ans pbr: Concreta acciden-
talia n̄ possunt constituere pdicamenta sed Re-
latio est concretum dicit enim esse ad aliud
qd ut ptt ē concretum q' n̄ pt stituere &c. Rq Ngdo
Ans 1mi argti 2di digdo Nore sed relao ē con-
cretum sumpta p subjecto et fra concedo Nore
sumpta pro sola fra nego Nore. Et sic frlis
causa ē ly esse ad reale etiam dicendum de
ly esse ad aliud quae quidem relao in abstracto
sumpta licet n̄ refertur ut quod, bene tn̄ ut

quo, inqntum scilt ē id qd fundamentum respicit terminum, et sic accepta constituit Pdicamentum Reale.

Urgebis Nulla ē necessitas relaonis realis q tn hæc n̄ datur. Ans Possunt esse Entia absoluta absq hoc q nulla ef. Ans pbr: Pt Deus relinquere duo alba absq hoc quod ad se referantur relaone similitudinis q ef. Rn Ngdo Ans xmum: Relao em spectat ad decorem universi ut dictum et qmvis possint esse aliqua Entia absoluta sine respectu, Deusq possit relinquere duo alba ad se relata, n̄ tn inde sequitur nullam esse necessitatem relaonis realis utpote cujusdam effectus frlis sicut et aliorum absolutorum quæ efficit ordinem et habitudinem ad absoluta. Deinde licet illa duo alba n̄ essent frlr similia essent tn fundamentalr.

Obijcitur cont 2dam Coonem. Aristotelica Relaonis Pdicamentalis defnio n̄ explicat naam sui definiti q n̄ ē recta. Cqtia ptt. Ans pbr Habitudo ad aliud n̄ explicat naam relaonis, sed dicta defnio dr p habitudinem ad aliud q ef. Nor ptt. Ior Relao realis ht suum esse in ordine ad subjectum q habitudo ef. Rn Ngdo Ans xmi Argti 2di Iore, 3tij digdo Ans: Relao ex ratione conceptus communis in quo convenit cum alijs accidentibus Concedo; rne pprij nego Ans et C.

Instabis In defne Relaonis realis n̄ exprimitur iste uterq conceptus q tn hæc defnio n̄ ē recta. Ans Solum exprimitur conceptus Proprius

scilt

velt esse ad, n̄ autē omnis velt esse in, ut
ptt ex tenore defnis dictæ q̄ ef. Rt digdo Ans
1mi Argti: In defne relaonis explicitæ concedo;
implicitæ nego Ans et C. Norē 2di Argti eodē
modo digdo.

Obycitz con 2 Coonē, idq. con 1 ejus conditionē:
Si ad constituendā relaonē realē requireretz
subjectū reale et realr existens tunc ab illo
relao realis sumeret realittē sed hoc dici ne-
quit, q̄ n̄ requiritz. Jor. Nor Quod ē alicuj ex-
trinsecū ab illo n̄ pt sumere realittē sed sub-
jectū ē extrinsecū relaoni reali in suo esse
consideratæ q̄ ab illo n̄ pt sumere realittē. Rt
Ngdo Norē 1mi, 2di digdo Jorē: Quod ē alicui
extrinsecū relaone reali absolute ab illo n̄
pt sumere realittē concedo; quod ē extrinsecū
relativo nego Jorē et C. Cū em̄ ad esse s enti-
tatē relativi plura requirantz qm absoluta,
hinc ē ut etiā a subjecto tanqm a conditi-
one sine qua non, sumat realittē.

Obijcitz con 2 Conditionē: Illud requiritz ad Rela-
onē realē a quo dependat illa sed relao realis
n̄ dependet a fundamento reali et realr exi-
stente q̄ ad illam n̄ requiritz. Jor ptt Nor ptt
Quo sublato manet relao realis, illa ab eo
n̄ dependet sed dicto fundamento sublato
manet relao realis q̄ ab illo n̄ dependet.
Jor. Nor Poa generativa ē fundamentū
reale paternittis vg in Petro d hac amissa

ob certas causas Petrus, sll adhuc ht filiu,
dicitr esse vere Pater, imo etiã hoc mortuo
ñ perit relao cum maneat ejus terminus
a quo relao specificatr q̃ sublato dicto funda-
mento manet relao realis. R̃ dig̃do Norẽ ãmi:
Sed relao q̃ in facto esse s acquisita concedo;
in fieri s acquirenda nego Norẽ et C. Sic em
nullo modo absq. ea fieri pt. Ad 2di argti No-
rẽ R̃ quod licet poa generativa ob certas cau-
sas amittatr frlr et ut consideratr in facto
esse manet tñ virtualr et considerata in
fieri, imo mortuo Patre manet ejus virtus
in filio licet ipse frlr et phce ñ maneat.
Dices Relao realis p̃dicamentalis ut suppo-
nit, ht realitte ex sua naa q̃ illã ñ emen-
dicat a fundamento Cqter hoc reale ñ re-
quiritr ad illã. Ans Relao stinetr sub ente
diviso in ãto p̃dimta realr q̃ q̃. R̃ negdo
Ans ãmi: Relao em ex sua naa ht hoc so-
lũ ut unũ referat ad aliud, quod vo sit rea-
lis ht hoc a fundamento, termino, et subje-
cto, quae realitas distinguit illã a rnis Relnẽ.
Obijcitr cõn 3 Condit. Relao realis pt esse sine
fundamento reali q̃ ad relaonẽ realẽ ñ requi-
ritr terminus realis et realr existens. Ans quo
ad ãmũ pbr: Logica refertr ad Ens rnis quod
ñ ẽ reale q̃ relao pt esse absq. termino reali.
quo ad 2 pbr: Inter imaginẽ et imaginatũ
Est relao realis p̃dimtalis quae fundatur
in

in mensura et mensurabili quae constituit 3tium genus praedimtorum, dicit relaone etiam ad defunctum ut patet in imagine defuncti, similiter dicit relaone ad objectum scibile etiam non existens quod est. Ad negdo Ans 1mi Argti, 2di quo ad 1mum digdo Ans: Logica refert ad Ens rnis relaone praedimtali nego; transcendentali concedo Ans et nego C. Ad quo ad 2dum dicendo duas debere intelligi relaones in praedictis, unam sdum dici s transcendentale quae convenit imagini et Sciae, inquantum st qualitates et haec non requirit terminum existentem. alteram sdum esse s praedimtale quae convenit imagini et Sciae ut st mensurata et haec requirit terminum actu existentem.

Dices Objecta Sciarum abstrahunt ab existentia qua st ursalia quod Sciam pt referri ad objectum s scibile non existens sicq. responsio non valet. Ad negdo Cqtiam: Licet enim objecta Sciarum abstrahant ab existentia illarum illam tn non excludunt cum supponant res singulares in quibus objecta ursalia Sciarum existunt.

Obycitur con 4 Condit. Ir Personas Divinas relaones similitudinis hnt idem fundamtum selt esse eam Divinam eandem numero 3tio dicendum est si p impossibile eaedem albedines quae in Petro Paulo essent similes et

q distinctio realis fundamenti et trni
n requiritur ad relaone reale. R. Ngdo Ans
Ir em Personas divinas similitudo et æ-
qualitas st tm relao rnis, sicut etiam æ-
qualitas et inæqualitas st tm relao rnis
ut dictum et sic n requirunt distinctione
reale fundamenti a Termino.

QUÆSTIO 2da

U: Relatio Realr distinguatur a suo fundamento.
Occasio quæstionis sumitur ex Pho lib 1 Physic Tex 10
ibi: Alterum mutaone n subit vere pt dici ad
aliud. et 5 met. Ens extra animam dividitur in 10
pdimta p diversos modos n solum pdicandi
d etiam essendi. Opiniones hic st 2. 1ma
docet relaone pdimtale sola rne distingui a
suo fundamento, ita Nominales ut Ocham in
1 dist 30, Durandus, Complutenses et ex Thomi-
stis Soncinas, Bannes, quos citat Noster Mathiovius.
2da affirmat relaone pdimtale a suo funda-
mento distingui realr ita D. Thomas, Scotus
Cajetanus et alij qui tn in modo distinctionis
n conveniunt alij enim tenent relaone
realr distingui a suo fundamento ex naa rei
ut Phonseca quæst. 2. Alij realr modalr, aut
realr formalr tanqm duas formalittes s reali-
tates quarum e una Entitas maalis ita Bannes
Arauxo et Soto. Alij docent distingui quidem
Entitative d solum ex pte essea n vo ex pte
existentiæ

existentiæ ita Massius. Alij realr entitative ex pte utriusq. ita Capreolus. in. 1. Dist. 30. Alij Relaones separabiles quales st vg similitudo æqualitas Paternitas distingui jubent realr, inseparabiles vo ut e vg relao creaturæ n distingui realr, ita Scotus in 2do Dist. 3.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Supoo 1mo Præsentem quæstionem n esse de fundamentis remotis idq. neq. de fundamento ut quod, quale e subjectum s. substaa. Certum enim e qd a tali fundamento distinguat realr relao pdimtalis tanqm accidens a substaa, neq. de fundamentis ut quo, nam et ab his relaonem distingui realr ptt ex quæst. 2da. disp. de pdmtis in omuni, qmvis et de his optime currat. Neq. e quæstio de relaone sdum dici, hæc enim cum nihil aliud e qm apta rei Entitas n pt distingui realr a suo fundamento. Sed ipsa e fundamentum. Sed esse quæstionem de relaone pdimtali s. sdum esse, pro qua revocanda e doctrina de distinctionibq disp 3 pemialium allata.

Suppono 2do Distinctionem (quæ e pprietas entis) esse 2plicem penes esseam et existentiam. Distinctio penes esseam e quæ intercedit ir extrema distinctas esseas habentia, et talis e vg ir actionem et passionem, ir maam et fram. Distinctio vo penes existentiam e ir illa, quorum existentiæ st reales

et ir se realr distinctæ, et sic qnttas et qualitas distinguitr realr, qa utriusq existentiæ st diversæ.

Sup oo 3. Distinctionē realē positivā necessario supponere unittē transcendentalē ejq quæ ab alia distinguitr, id ē distinctio realis duorū supponit in uno quoq unittē transcendentalē, p qm qdlibet realr sit in se unū. Tunc em aliqua a pte rei st distincta qdo unum qdq eorū a pte rei ē in se unū, qa eo ipso ē realr indivisū in se et divisū a quolibet alio: ē autē unū qdq a pte rei unū p suam entitatē s essea realē, cum unitas sit passio Entis, etsi illud a pte rei ē distinctū ab alio qd ht in se ppriā entitatē s essea.

Articulus 2dus
Determinatr Quæstio

Coo Relao pdicamentalis distinguitr a suo fundamento realr, idq entitative ē D. Tho. 1. pte. quæst. 28. Art. 2. et quæst. 8. de poa. Art. 2.

Pbr quoad 1mū. 1mo Quæ ptinent ad diversa pdicamenta, illa distinguuntr realr, sed relao et fundamentū ejus ptinent ad diversa pdicamenta q distinguuntr realr. Ior qa pdimta distingtr realr ut dictū disp. de illis. Nor Ens pure et essealr relativū et Ens pure et essealr absolutū ptinent ad diversa pdicamenta, d relao ē Ens pure et essealr relativū, fundamentū vo pure et essealr absolutū; una em relao n pt fundare aliā q relao et fundamentū ejus ef

Pbr 2do

Pbr 2do Si Relao pdimtalis n̄ distingueretur realr a suo fundamento tunc fundamentum posset referri p se ad Trnum absq ulla realitte respectiva, sed hoc ē falsum cum oē fundamentum sit absolutum pcedit eam relaonem vg unitas duorum alborum pcedit relaonem similitudinis ir illa q Relaō pdicamentalis distinguitur realr a suo fundamento pximo. Nec valet si dicas fundamentum quidem n̄ referri p se pcise sumptum ad Terminum bene tn̄ ut connotat Terminum v in recte v in obliquo. Non valet inqm: qa fundamentum tam pcise qm cum Termino sumptum ē semp entitative et realr quid absolutum n̄ vō quid respectivum ut relaō, cujus totum ē esse ad aliud, se ht. Deinde hec responsio sfundit relaonem realem cum pdimtali cum et hec sit Entitas absoluta connotans aliud, ad qd ex naa sua determinatur ut Scia ad Objectum, oculus ad colores q n̄ valet ep.

Pbr quo ad 2. Relao facit spoonem realem cum fundamento q realr entitative distingtur ab illo. Cqtia ptt. qa compositio realis n̄ fit nisi ex entibus realr distinctis. Ans pbr. Quae sparantur ir se ut actus et poa realis, illa faciunt spoonem realem, sed relao et ejus fundamentum sparantur ir se ut actus et poa realis, q ep. Tor ptt. In maa et fra ex qbus tanqm ex poa et actu fit spositum. Nor Relaō ē verum accidens reale q fundamento cui inest tanqm poa s maa comparatur ut actus seu fra realis.

Infertur 1mo. Relao a fundamento distinguitur realiter entitative non solum ex parte esseae (ut deductum est) sed etiam ex parte esseae. est D. Tho. quaest. 14 Ar. 1. Rao qa Relao non solum esseam ut dictum, sed etiam existeam propriam ht realiter entitative a fundamento distinctam ergo relao etc. Ans Relao est effectus realis sui fundamenti proximi a quo causatur ergo relao non solum ex parte esseae etc. Ans patet qa fundamentum proximum est rao s. causa referendi unum ad aliud. Cqtia qa causa et effectus hnt proprias suas esseas et existeas.

Infertur 2do. Fundamentum relaonis proximum a remoto quod est subjectum, aliqdo distinguitur realiter entitative, aliqdo non. Rao 1mi qa vg duae albedines quae st fundamentum proximum relaonis similitudinis distinguitur realiter entitative vg ab hnibus v alijs subjectis qbus inst ergo etc. Rao 2di qa vg unitas specifica duarum substaar est ipsamet fundamentum proximum relaonis et subjectum illius ergo fundamentum etc aliqdo non distinguitur realiter entitative.

Articulus 3tius

Solvuntur Objectiones

Obycitur con 2dam partem Coonis. Si Relao distinguerentur a fundamento realiter entitative, daretur in relationibus processus in infinitum sed hic admitti non dt ergo etc. Sequela supra unam Relaonem fundatur alia et sup hanc 3tia et sic ultra, ergo daretur processus etc. Ans 2ad rne qua albedo

vg

vg parietis dt referri ad albedinem p relaonem similitudinis supaddita debet et similitudo albedinis parietis referri p similitudinem albedinis p aliam rnem et hæc p aliam g sup relaonem &c. Sed Ngdo sequelam xmi, 2di Ans: Una em relao ydimtalis n fundat aliam, ∂ p se ipsam essealr refert ad aliud, sicut vg actio qa e essealr egressus s emanatio ad agentem, p se ipsam fit s emanat ab illo, et n p aliam actionem ex quo ptt discrimen ir albedinem et similitudinem in albedine fundatum. Albedo em cum sit Ens absolutum n refert p se ad aliam albedinem, cqnter dt referri p relaonem supaddita. Similitudo vo cum sit Ens respectivum p se essealr refert ad aliam similitudinem.

Instabis Quamvis Relao p se ipsam referat ad alias relaones sibi correspondentes similr ad suum trnum vg similitudo ad similitudinem, Pater ad filium, n tn ad relaones disparatas nec ad suam causam aut subjectum et fundamentum vg una Paternitas ad aliam paternitatem cui e similis, nec Pater et filius ad unitatem et numerum v ad actionem aut passionem aut vg ad Petrum et Paulum. Sed relaonem p se ipsam referri ad trnum v (si mutua sit) ad relaonem v relaones sibi correspondentes xmario, 2dario vo ad oa alia, adquæ pt dicere ordinem sive similitudinis sive dissimilitudinis sive effectus ad causam sive alio modo.

Dices Paternitas vg Petri n refert p se ipsam

etiam 2dario ad Paternitte Pauli si manente Paternitte Petri, pereat ille respectus, quem dicebat ad Paternitte Pauli, d pt perire, si vg Paulus desinat esse g solutio ruit. R dig do Iore: Paternitas q si manente pereat ille respectus tam quo ad entitate s esse maale relaonis qm quo ad esse frle, s ipsam relaonem Concedo; si solum pereat quo ad esse maale Nego. distinguo etiam Nore: sed pt perire quo ad entitate maale concedo, quo ad esse frle s ipsam relaonem nego.

Obycitur 2do Entitas relaonis distincta realr a fundamento e superflua g relao pdimtalis n distingtur realr entitative a fundamento. Ans si dicta Entitas n esset superflua tunc mte p illam unum extremum referretur ad aliud, d sine illa unum extremum n pt referri ad aliud g eq. Sequela Ioris ptt. Nor pbr: Positis duobus vg parietibus albis ut 4 seclusa omni relationis Entitate ab utriusq albedine distincta referunt ad se invicem frlr relaone similitudinis g Relatio superflua est ad hoc ut unum extremum Ans pbr: Implicat duos parietes convenire in eodem gradu albedinis et n esse frlr similes sed sine entitate relaonis sic conveniunt g positis eq. R Ngdo Ans 1mi Argti, 2di Norem, 3tij Ans: Dato em casu quod si p possibile v impossibile Deus auferat v suspendat relationem posito fundamento et termino vg duobus albis ut 4 parietibus, tunc illi parietes albi solum referentur ad se fundamentalr

n vo frlr

n̄ vō frlr, quatenus solt convenirent in eadē albedine quæ convenientia ē fundtū relaonis Similitudinis. Si autē dicetur qd illi parietes essent frlr similes tunc distinguo: Similitudine sumpta p ipsa relaone Nego; sumpta p ipsa convenientia in qua Relao fundatur Concedo Ans. Et sic similia solventur Argta.

Instabis Quando vg Petro nascitur Filius nullam acquirit entitatē a se ipso q̄ tn̄ relao n̄ distinguitur realr entitative a fundamento. Ans pbr: Si aliqm acquireret Entitatem tunc esset aliqua illius causa pductiva sed nulla ē q̄ n̄ acquirit. R̄ digdo Ans: Quando q̄ nullam acquirit entitatē phcam s absolutam concedo Ans; simplicē s relativam nego Ans et Cqtiam. 2di Argti Nego Norē: caa ēm ipsum fundtum ex quo resultat posito Termino vg in Petro vis pductiva resultat quoties ponitur Filius p eam pductus; v caā ex quo resultat ordo Patris ad talem Filiū.

Urgebis Fundtum n̄ ē caā relaonis q̄ solutio n̄ valet. Ans pbr: Posita caā ponitur effectus, sed posito fundamento n̄ ideo ponitur reloo q̄ Ans pbr: In Petro ante nativitatē filius existit fundtū Paternitatis et tn̄ n̄ ē in eo paternitas q̄ posito ē. R̄ Ngdo Ans 1mi Argti, 2di digdo Iorē: posita caā ponitur effectus si adsint aliæ Conditiones ex quibus pendet effectus Concedo; si n̄ adsint nego Iorē. Licet ēm fundamentū sit caā relaonis, terminus tn̄ ē conditio sine qua non. Et raō ē: qa fieri

sequitur ad esse, jam vero Relatio in suo esse, tota consistit in respiciendo termino, ideoque nequit fieri sine illo.

QUÆSTIO

II: Omnis Relatio Prædicamentalis terminetur ad aliquid absolutum an vero respectivum.

Occasionem quæstioni dedit ipse Philosophus cap. 3tio de Prædicamentis ibi: Amplius siquidem convenienter assignatur id, quod dicitur obus alijs sublatis quæcunque accidentia sunt, relicto autem solo illo quod assignandum est convenienter semper ad ipsum dicitur esse.

Opiniones hic sunt 3. 1ma omnem Relationem Prædicamentalem asserit tam mutuam quam non mutuam terminari ad absolutum: ita Scotus in 1mo Sententiarum dist. 3. cum suis Discipulis quos sequitur Vasques, Zuares et alij recentiores. 2da est contra tenet omnem relationem terminari ad respectivum, ita Complutenses Phonseca, Lerma, Sanches et alij. 3tia est media quæ affirmat relationes mutuas terminari ad respectivum, non mutuas ad absolutum ita Ferarrnenses Lib. 2. contra Gentes, Massius hic quæst. 2, Joannes a S. Thoma hic quæst. 13. Art. 5. et alij.

Articulus 1mus

Exticulus Termini

Suppono 1mo Relationem ut dictum quæst. 1ma.

Supposito

Supposito 3. aliam esse mutuam, cui ex pte alterius extremi correspondet alia relatio quales st relaones 1mi et 2di gris; Nam vg Paternitti correspondet filiatio, similitudo similitudini. Aliam n̄ mutuam cui ex pte termini n̄ correspondet alia relao sed quid absolutum, cujusmodi st relaones 3tij gris vg Creaturæ ad Deum.

Supoo 2do Terminū Relaonis mutuæ esse 2plem maalem et frlem. Materialis (qui etiam radicalis remotg et mediatg dicitur) ē Entitas sive pfectio respectiva fundata in Entitate absoluta sic vg in Relaone Patris ad filium terminus maalis et Entitas absoluta geniti sive quod idē ē, ē generatio passiva aut poā s vis patiendi; Si vo remotiq sumatq ē ipsa Substaa hnis, atq si sic relao Paternittis terminatq hoc ipso terminatq ad absolutū, sicut si unū albū referatq ad aliud, Relao similitudinis terminabitq ad absolutum; si vō ad album ut simile tunc terminabitur ad respectivum, Terminq vō frlis in eadē relaone ē ipsa filiatio ut correlata ad Paternittē sdū rem, ipsiq relative opposita, hoc utrūq requiritq ad terminum frlē relaonis mutuæ, ex quo ptt relaones n̄ mutuas non posse frlr terminari ad respectivū, cum illarū Trnus n̄ sit correlativus sdum rem, d solū sdum rnē ut ptt in Deo respectu creaturæ, nec illis oppositus frlr relative

cum talis oppositio sit ir extrema correlativa, qualiter n̄ correferunt correlationes n̄ mutuæ, licet fundamentalr pxime pt dici Terminus Relaoni oppositus, ut dicetur infrerius, alias n̄ pt dici nec intelligi terminus. Ubi:

Adverte Quamvis Adversarij dicant 2plr aliqd denominari frlr relativum: 1mo Intrinsece id ē a relaone sibi inhærente qd servit relationibus 1mi et 2di gris quæ st mutuæ. 2do Extrinsecè selt a relaone existente in altero extremo qd ē proprium et singulare relaonibus 3tij gris vg scibile dr frlr relativum a relatione quæ ē in altero extremo.

Articulus 2dus
Determinatur Quæstio

Coō 1ma. Omnis Relao pdimtalis mutua terminatur ad relativum frlr. ita Phus hic dicens servum n̄ referri ad hnem ꝯ ad Dnum ita, ut si ab hne auferatur esse Dnum n̄ amplius dici relativum. Et D. Thomas quæst. 40. dicit: Cum dr qd relativi esse sit ad aliud se hre, p ly aliud intelligr correlativum, qd n̄ ē prius sed simul naa. Et plurimi Thomistæ. Pbr 2plr. 1mo Trnus relaonis mutuæ ē frliter qd relativum q hæc terminatur ad respectivum. Cqtia ppt: Sicut em Relao dr esse respectus, ita relativum dr respectivum. Ans pbr: In Trno relaonis mutuæ frlr reperitur Relao q hic ē frlr qd relativum. Ans pbr Quod oppositum ē relative in eo reperitur frlis Relao sed terminus Relaonis mutuæ ē oppositus relative q in Trno ex. Ior ptt: Sicut em in oppositis contrarie

trarie frlr ē raō oppositionis ɔtrariæ, id ē ipsa contrarietas, ita quoq in oppositis relative frlr ē raō oppositionis relativæ id ē ipsa relaō. Nor pbr: Trnus relaoni mutuæ n̄ pt esse oppositus absolute q̄ ē oppositus relative. Ans pbr: Extremū cujuscunq oppositionis dt esse oppositum oppositione sui gris, d relationis mutuæ Terminus ē extremum oppositionis relativæ q̄ n̄ pt esse oppositus absolute. Ior pbr: Alias em̄ in Divinis posset esse oppositio ir relativū et absolutū qd ē falsū. Nor pbr: Oppoō relativa versatr ir fundtum et terminum tanqm ir duo extrema, q̄ terminus relaonis mutuæ est alterum oppositionis relativæ extremū.

Pbr 2do Si Relao ꝓdicamentalis mutua n̄ terminaretr ad respectivū, sequerentr plura inconvenientia: 1mo quod absolutū intraret defnē relativi qd dt definiri p̄ Trnū. 2do qd relativa mutua n̄ essent simul naa et cognitione qa terminus in illis esset quid absolutū qd ē prius naa et cognitione relativo sed hoc repugnat doctrinæ Phi et naæ relativorū mutuorū q̄ ex. 3tio sequeretr qd etiā relaones Divinæ terminarentr ad absolutū, Nam relaones Divinæ n̄ distinguuntr a creatis penes rnē habendo diversos Trnos, sed penes rnē infiniti et finiti, sed hoc ē mxe inconveniens et hæreticū: qa alias Pater in Divinis n̄ terminaretr ad Filiū sed ad aliqd distinctū; jam vo in Divinis oa st unū, ubi n̄ ircedit oppositio relativa, ut dicit Axioma Theologorū q̄ cū hoc aliaq sequentr inconvenientia, Relao mutua terminatr n̄ ad absolutū sed ad respectivū.

Coo 2da Relao Pdimtalis n̄ mutua n̄ termi-
natꝫ frlr ad respectivū sed ad absolutū.
Pbr Ut Relao terminetꝫ ad relativū ejus Ter-
minꝰ dt esse de gre relaonis ꝯ terminꝰ
relaonis n̄ mutuæ n̄ ē de gre relaonis
ꝗ relao Pdimtalis n̄ mutua n̄ termina-
tur frlr ad respectivū. Ior Alias em̄ ille
terminꝰ n̄ esset relativꝰ ꝯ absolutꝰ. Nor pbr
Terminꝰ Relaonis n̄ mutuæ n̄ refertꝫ sed
solū terminat sub entitate absoluta (qd
ē de rne talis relaonis) v si refertꝫ tunc
solū sdū rnē, ut docet D. Tho. 1. pte. quæst. 13.
Art. 7. et 1. pte. quæst. 1. dicens Relaonem
mensuræ ad mensurabilē et sensibilis
ad sensū esse relaonē rnis. Alias si re-
ferretꝫ sdū rē, Deo adveniret aliquod acci-
dens reale relativū in tempore, cqtermu-
tao et imꝑfectio qd repugnat dicere ꝗ termi-
nus relaonis n̄ mutuæ n̄ ē de gre relaonis
Pdimtalis quæ ē Ens reale.
Infertꝫ 1mo Terminū in Relaonibꝰ n̄ mutu-
is esse relativū fundamentalr ꝑxime Rao
tū qa Terminꝰ relaonis n̄ mutuæ deno-
minatꝫ talis a Relaone existente in
alio extremo ut docet D. Tho. quæst. 35.
Et sic Deus dr Dn̄us a relaone servitu-
tis existente in Creatura, Christꝰ Dn̄us
dr

dr Filius B. M. Virginis relaone Mater-
nitatis existente in Illa. tum qa D. Tho.
Art. x. ad 2. dicit: In relativis qndoq. deno-
minatur aliquid p id quod in ipso e; sicut Pa-
ter a Paternitte quae e in ipso, qdoq. denomi-
natur ab eo qd solum e in altero: sicut in illis
in quorum alio e rlao sdum re et in alio sdum
rne ttm; quae oa fundantur in dictis Phi. 5. met.
quorum saepe meminit D. Thomas qd scilt men-
surabile dicatur ad aliquid ex eo qd aliquid
dr ad ipsum, sic aliqd dr scibile qa de eo datur
scia. Atq. rne istius denominaonis pt fundari
pxime in illa sceptus relaonis opposita quae
importat frlte termini q terminus ef
Infertur 2do. Licet in relaonibus n mutuis ter-
minus frlr terminet Relaone sub rne ab-
soluta et n nisi fundalr pxime relativa
n pt tn intelligi hre rne termini nisi in-
telligatur sub rne relativa, nimirum sub oppo-
sito relaonis. rao qa esse terminum e esse ali-
cujus Trnum sed oe illud qd scipitur ab inltu
ut e ad aliud v ut e alicujus concipitur sub
rne relativa q trnus relaonis n mutuae
sdum quod concipitur Trnus, dt concipi sub op-
posita relaone. Sic licet vg paries termi-
net a pte rei actione videndi n pt ab
inltu tn concipi sub rne Trni nisi

sub rne relaonis concipiatur ad poa visi-
vam id ipsum docet D. Tho. 2. cond Gentes
cap ππ. et π Sent. dicens: Inltus noster n̄
pt concipere aliquid relative ad alterum
dici nisi ipsum sub opposita habitudine
intelligat q̄ ef.

Infertur 3tio Relativa n̄ mutua qualia st
3tij gris n̄ st ejusdem ordinis. Rao qa unum
illorum ht se p modum mensurae, alterum p
modum mensurati jam autem mensura n̄
dependet a mensurato, unde etiam n̄ refer-
tur ad illud mutuo.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obycitur cond π Coonem. Si omnis Relaō mutua
terminaretur ad respectivum tunc v maxime Rela-
tiones 2di gris sed hae n̄ terminantur ad respectivum
q̄ falsum ē quod ois relao mutua terminetur ad re-
spectivum. Sequela ptt qa relaones 2di gris st effectus
ad caam, cum fundantur in actione et passione.
Caā vo et effectus dicunt mutuam dependentiam. Nos
Relao creaturae quae ē effectus n̄ terminatur ad
Creatorem qui ē caā tanqm ad relativum, alias Deus
fuisset mutatus in tempore recipiendo novam rela-
tionem ad creaturam. Idem dicendum de Relaone Mater-
nittis B.V. Mariae cui ex pte Christi Dni n̄ corre-
spondet relao naalis Filiationis ob incapacitatem
Suppositi Divini in quo deberet recipi ut supra
dictum, q̄ relaones 2di gris n̄ terminantur ad respe-
ctivum

ctivum. Rx digdo sequelam 1mam si ois Relao ꝑ si fiat
ejusdem ordinis concedo sequelam, si diversi nego se-
quelam Joris. Similr distincta Nore nego cqtiam.
Eodem modo concesso Andte 2di argti ~~negtr conqtia~~
cum hoc currat de effectu et caa diversi ordinis, diguo cns et dico
Beatissimam Virginem pro Trno hre aliqd sup-
naalr subrogatum loco relaonis.

Instabis Relaones mutuae ejusdem ordinis terminantur
ad trnum sed hoc n̄ ē quid respectivum g ꝑ. Jor ptt.
Nor pbr: Quidqd antecedit Relaonem mutuam ē quid
absolutum sed Trnus istam relaonum antecedit easdem
ꝑ ē quid absolutum. Jor ptt. Nor pbr Quod ad relao-
nem mutuam prequiritur illud etiam antecedit, d ter-
minus ad relaonem mutuam prequiritur g ꝑ. Jor.
Nor constat ex 2muni axiomate docentium
Relaonem n̄ resultare nisi posito fundamento
et Trno. Rx negdo Nore 1mi, ad 2dij digdo Norem:
sed Trnus illam antecedit radicalr s maalr aut
sdum entitatem et frltem absolutam sumptus concedo.
frlr s sdum entitatem et frltem relativam s respecti-
vam nego Nore et cqtiam. Similr Rx ad 3tium
argtum, qd selt Trnus radicalis prequiritur et antece-
dit relaonem mutuam n̄ vo frlis, hic em simul
ē naa cum illa, et sic dictum axioma intelligi dt.

Instabis Specificativum dt requiri et psupponi ad
rem specificatam tanqm prius ad posterius sed
Trnus relaonis mutuae sumptus frlr ē specifica-
tivum illius g etiam sic sumptus dt prequiri et psup-
poni ad eam. Rx digdo Jore: Specificativum ꝑ si
sit p modum caae v objecti v alterius alicujus, quod

causalitte qnda et respectu specificativu impor-
tat Concedo; si sit p modu puri Trni (ut in
psenti) nego Jore. Similr digno Nore et nego 6.
Urgebis Si Terminus esset specificativu rela-
tionis p modu puri Trni, una relao esset ter-
minus alterius, qa Trnus purus nil aliud e qm
relao pdimtlis, sed hoc dici n pt, alias ex posi-
tione unius resultaret alia, sicq. fundaretur una
supra aliam qd e contra superius dicta q. e. R.
digdo sequelam Joris: si Trnus es una Relao esset
Trnus alterius si ex positione Trni frlr resul-
taret relao concedo; si n, ut nos dicimus et
asserimus solu resultare ex positione Trni
maalr s radicalr sumpti ut ad axioma supra
allatu responsu e, nego sequelam et cqtiam.
Dices Si Relao mutua terminaretur ad respe-
ctivu unu illorum definiretur p aliud ut tale e,
d hoc dici nequit q. e. sequela ptt: qa relaone
esse relativi e p ordine ad Trnu. Nor pbr: quid-
qd definitur dt definiri p aliquid se notius, d
unu relativu frlr tale n e notius altero q. e.
Deinde si unu relativu definiretur p aliud
daretur circulus in defnioby sed hic n e admit-
tendus ut docet Phus 2 Physic. q n deninitur.
Tande si unum relativum definiretur p aliud
sequeretur ide certe p se definiri, na ut docet
Phus 2 Top. Cap. 2. loco Nominis in defne
positi pt poni etiam defnio ut vg in defne

hnis

hnis, quæ ē aal. rnale, loco aalis pt poni apti-
us defnio selt vivens sensibile ꝙ ita ut di-
catꝫ: hō ē vivens sensibile rnale sed hoc ē
falsū ꝙ et illud. Rꝫ Ngdo Norē xmi argti, 2di
digdo Jorē: Quidqd definitꝫ si ingrediatꝫ defnē
ut pars ejus intrinseca ut fit in absolutis Con-
cedo Jorē; si ꝙ ut quid additū ꝯ extrinsecū
connotatū ut in ꝯsenti ingreditꝫ defnē rela-
tivorū Trnus nego Jorē et C. Quod em̄ sic in-
greditꝫ n̄ requiritꝫ ut sit notiꝰ ꝯ sufficit ut sit
æque notū, sicut st relativa quæ se adinvicē
explicant. Rꝫ ad 2dū digdo sequelā si unuꝫ
daretꝫ circulꝰ difformis ut dictū de qualitte
Concedo sequelā. Nam cū definitꝫ relativū
ꝑ suum correlativū ponitꝫ correlativū n̄ frlr
ut relativū sed sub conceptu inadæquato rela-
onis selt ut Trnꝰ relaonis alteriꝰ et sic
e contra, quod ē ꝑ esse circulū difforme.
Daretꝫ uniformis ꝑ sub eadē rnē nego se-
quelā Joris. Similr digno Norē: sed n̄ ē ad-
mittendꝰ difformis nego, uniformis Conce-
do Norē et Ngo C. Ad 3tij Rꝫ Ngdo sequelā
Joris, ad authoritte Phi dicendo loco Nomi-
nis quod ut pars intrinseca (ut fit in abso-
lutis) ingreditꝫ defnē, posse poni ejus defnē
n̄ vo ꝙd ut quid extrinsecū qd fit in relativis.
Obijcitꝫ con 2da Coōnē. Relao n̄ mutua ht Ter-
minū frlr relativū ꝙ terminatꝫ ad relativū et n̄

ad absolutum. Ans pbr Terminus Relaonis n̄ mutuae
ē illi oppositus relative q̄ relao ex. Cqtia ptt: qa hoc
requiritur ad Trnum frlr relativum. Ans pbr Eadem oppo-
sitione opponitur Trnus Relaoni n̄ mutuae, qua re-
lao opponitur Trno, sed relao opponitur Trno rela-
tive ut ex se constat q̄ et Trnus relaoni. Jor ptt:
qa haec ē naa oppositorum ut qua oppositione unum
alteri opponitur eadem alterum opponatur ipsi. R. Ngdo
Ans xmi Argti, 2di digdo Ans: Trnus relaoni n̄
mutuae ē oppositus relative relaone sibi inhae-
rente et reali nego Ans; relaone alteri extremo
inhaerente et solum rnis Concedo Ans et Nego C.
Quamvis em relao n̄ mutua conveniat n̄ mutua
in hoc qd utraq habeat Trnum relative oppositum
disconvenit tn in hoc quod mutuae Trnus sit op-
positus relative relaone sibi inhaerente et reali
n̄ mutuae vō n̄ ite. Unde in relaonis mutuis
cessante relaone ex pte alterius extremi adhuc
retineretur oppositio relativa cum illo n̄ autem
in relaonibus n̄ mutuis; cessante em relaone
alterius extremi n̄ amplius in his restaret raō
frlis oppositionis relative. Similr 3tij Argti di-
guo Jore: Eadem oppoone opponitur Trnus relaoni
n̄ mutuae qua relao Trno et Trnus ht in
se rnem frlem istius oppositionis quod requiritur
ad hoc ut sit frlr relativus nego Jore: et n̄ ht
concedo Jore. Distinguo etiam Nore: sed Relao
opponitur termino relative ita ut relao sit
ex pte extremi utriusq realis ipsi realr

inhaerens nego; ita ut sit ex pte unius extremi et psi ttm inhaerens alteri vo n nisi p rne Concedo. Similr digno Cqns. ꝙ.

Instabis Relao n mutua opponitur ex pte utriusq. extremi g Solutio nulla. Ans Si relao n mutua n opponeretur relative ex pte utriusq. extremi, relativa mutua n essent simul naa Sed st g ꝙ Sequela ptt qa Si Trnus n esset respectiv, Sed absolutus, absolutum vo n est simul cum respectivo sed prius illo. Nor pbr Una ex ꝓpriettibus relativor dicit quod oa relativa st simul naa g etiam relativa n mutua st simul naa. Rx xmo Ngdo Ans xmi, 2di Nore. Esse em simul naa Solis ꝯpetit relativis mutuis ꝓprie. Rx digdo 2do eandem Nore Sed relativa n mutua st simul naa Si Trnus sumatur reduplicative slt ut e terminans Concedo; Si sumatur absolute et maalr nego Nore et C.

Urgebis Relao Servitutis Creaturae ad Deum e nobis n mutua Sed Deus Sub rne Deitatis nullo modo pt dici terminus hujus relaonis absolutus g tn relao n mutua terminatur ad respectivum et n ad absolutum. Ior ptt ex dictis. Nor pbr Si Deus Sub rne Deitatis posset esse terminus absolutus istius relaonis, Sequeretur qd relao Servitutis in ordine ad Deum n esset quidditative cognoscibilis lumine naali Sed hoc e falsum cum hoc relao sit ꝓdimtlis g Deus ꝙ

Sequela ptt Relao quidditative n̄ cognoscitur nisi cognoscatur Trnus illius Sed Deus sub rne Deitatis et sub rne absoluti nequit quidditative cognosci lumine naali, cum sit infinitus g. &c.
R. Ngdo Norem 1mi, 2di Iorem, 3tij vo diquo Iorem: Relao quidditative n̄ cognoscitur nisi cognoscatur Terminus illius omnimode Nego; Nisi cognoscatur aliquo modo s imperfecte concedo Iorem. Diquo etiam Norem: Sed Deus ex nequit cognosci omnimode concedo; aliquo modo Nego Norem et C. Et sic Deus cognoscitur quidditative scilt ut importat poam dominativam et creativam.
R. 2do Deum posse dici Trnum relaonis sdum dici quatenus scilt n̄ pt intelligi aut explicari poa illius dominativa nisi p respectum ad creaturas, n̄ tn̄ e relativus sdum esse, qd requirit Trnus ut sit vere et frlr oppositus relative.
Dices. Si Relaō n̄ mutua n̄ Terminaretur ad relativum Sed ad absolutum tunc Christus n̄ posset dici vere et realr Filius B. M. Virginis Sed id n̄ e dicendum, g. &c.
Sequela ptt qa Filius e quid relativum. Nor e de fide.
R. Ngdo Sequelam: Licet enim Christus n̄ dicat respectum realem ad Virginem SSmam Matrem Suam, qa tn̄ vere et proprie terminat relaonem Matris Suae tanqm genitus ab Illa, ideo dr pprie et realr Filius. Rnem hujus dat D. Thomas 5 met dicens: Aliquid dr relative n̄ solum qa refertur ad aliud, d etiam qa aliud refertur ad ipsum qd idem docet in 1mo dist 40ma art 1 ad 2. Unde aliqs dr filius realr

n̄

n̄ solū qa refertꝫ ad Patrē v matrē sed qa etiā Pater v Mater refertꝫ ad illū tanqm ad eū quem genuit. Et qa SSma Virgo refertꝫ ad Christū tanqm ad Eum quē genuit proinde vere et realr dr̄ esse Mater Illius. Deinde qmvis Persona Divina Christi n̄ refertꝫ realr ad Virginē SSmā qa tn subrogatꝫ naa humana, ideo ppter illā refertꝫ Christꝰ ad Mariam.

QUÆSTIO 4ta

U: Relaō desumat suam unittē et distinctionem a fundto et Trno specificā, a subjecto vō cui inhæret numericam.

Occasio quæstionis habetꝫ apud Aristotelē in Pdimtis cap. ibi: Universa igitꝫ ea quæ st ad aliquid si accommodate quis reddat, ad ea sane dicuntꝫ quæ convertuntꝫ. Et ibi: videntꝫ autē et magis et minꝰ ea, quæ ad aliud st, suscipere. Et lib. 5. Met. c. 15. Textu 20: hæc itaq. ad aliquid oā sdū numerum dicuntꝫ. Opiniones etiā ir̄ ipsos Thomistas st 3. 1ma docet unittē et distinctionē tam specificā qm numericā desumendā esse ex ipsis n̄ nisi fundamentis ita Phlandria 5 Met. quæst. 16. Cajetanꝰ Bannes q. 2da tenet unitatē et distinctionē specificā desumendā esse ex solis Trnis ita Soncinnas 5 met. quæst. 35. et Arauxo supra quos addit Scotꝰ affirmans etiā numericā unittē et distinctionē desumendā esse ex ipsis Trnis ut multiplicaonem multiplicentꝫ etiā ipsæ relaones, sicq. vg in uno Patre dicit tot esse relaones et Paternitates quot st Filij. 3tia asserit Unitatem

et distinctione relaonum specifica desumendam esse ab utroq. selt a fundto et Trno; numerica vo a subjecto cui inhaeret, ita D. Tho. 1 parte quaest 15. art. 5. Joannes a S. Thoma de relatione et alij plurimi Thomistae et Complutenses contra Scotum.

Articulus 1mus
Exponuntur Trni

Suppono 1mo Quamvis unitas et distinctio statuatur esse 3plr: generica specifica et numerica; qa tn conveniunt oes qd unitas et distinctio Relaonum generica (p qm distinguuntur ab alijs accidentibus) desumitur ex ppria relaone rnis et modo ad et ex diverso modo in inferioribus ac pdicandi de illis, quae etiam hnt alia pdimta ut dictum de pdimtis in omuni quaest. 1. ideo hic solum disticultas restat de unitte et distinctione tam numerica qm specifica relaonum.

Supoo 2do Fundtum et Trnum n sumi hic maale et absolute ut st quaedam entitates maales et absolutae. Idem em maale fundtum sdum diversas rnes pt fundare diversas frlr relaones; et idem maalr Trnus similr easdem terminare, ut ptt vg in Petro qui et relaone similitudinis vg cum Paulo, et identitatis in pdicatis omunibus vg cum Leone fundat ac utramq Terminat, sed accipi frlr s respective ut selt st quaedam rnes

fundandi et

fundandi et terminandi precise ex quibus coale-
scit integrum quoddam specificativum a quo proxime
sumitur unitas et distinctio specifica relao-
num; cum hac tamen differentia, quod a fundamento
sumatur inhoative radicaliter et quasi efficienter
a termino vero effective et quasi formaliter, qui esto, sit
quid extrinsecum ad esseam rationis, ordo tamen ad
illam est quid intrinsecum. Unde communiter
dicitur relaonem specificari a fundto in genere causae
efficientis, quia est radix et causa proxima sive prin-
cipium ejus, a termino autem in genere causae formalis idque
extrinsece sive potius tanquam a connotato sive comple-
mento extrinseco, quia est id in quo ultimo
sistit relao. Dicitur vero a fundto quasi efficienter;
nam causa efficiens relaonis vera ut quod
est ipsum subjectum sive substantia; fundtum vero ut
quo sive ut ratio fundandi qua scilicet mediante
et termino resultat relao. Dicitur a termino vero quasi
formaliter cum etiam terminus formaliter sumptus in nullo genere
causae sit sit prior relaone, non potest dici vere
forma, quia tamen ante terminum non intelligitur comple-
ta ratio relaonis, ideo unitas et distinctio
ejus sumitur a termino quasi formaliter sive ut a forma
et differentia ultima; non solo, siquidem etiam de-
sumitur et a fundto cum ex hoc utroque resultet
relao. Praeterea dicitur quasi formaliter ad differentiam termini
vere formaliter, prout scilicet dicit rationem oppositi qui con-
currit solum ad specificaonem relaonis
terminative, nec ut talis potest esse causa

frlis d potiꝰ quasi frlis extrinseca cū hæc sit prior, unde solū sumptꝰ fundtalr ē ut caa talis s ut concurrit ad specificaonē relaonis causative quasi frlr admodum objecti.

Articulus 2dus

Determinatꝫ Quæstio

Coo 1ma Relao desumit suam unittē et distinctionem specificā tā a fundto qm a Termino. ē Phi hic et 5. Met. D. Thomæ 1. pte. quæst. 32. Art. 2. et Aliorū plurium.

Pbr Ab illo relao desumit suam unitatē et distinctionē specificā quod ē illiꝰ specificativū d specificativū relaonis ē fundamentum et Terminus ꝗ ꝯ Ior ptt qa Quod dat esse, dat et consequentia ad esse sclt specificaonē et alia ut ptt vꝰ in tñe qui ut ꝑ rnale sumit esse, ita et specificaonē s specie; esse em s essealis rāo relaonis est ordo s respectꝰ uniꝰ ad aliud sed hic n̄ pt intelligi alicujus alterius qm fundti ad Trnū illius quidem tanqm causæ et initiative, hujus vo tanqm effectꝰ qd connotatur completive, s juxta modum fundti et ejus ꝑ quod relao ē Trni vō tanqm ejus ad quod est ꝗ relao dependet in suo esse a fundamento et termino.

Coo 2da Relao desumit suam unittē et distinctionem numericā ab unitte et distinctione numeri subjecti cui inhæret. ē D. Thomæ quæst 35. Art 5 et 9. et in alijs locis Cajetani et alion

Pbr

Pbr 1mo Unitas maalis et distinctio accidentis qualis ē relao ꝓdimtlis desumuntꝫ ab unitte et distinctione maa ipsiꝰ, quæ ē subjectū, ꝯ unitas et distinctio numerica ē maalis sicut specifica frlis ꝙ desumitꝫ ex unitte et distinctione numerica subjecti. Nor certa. Ior pbr: Ab eo desumitꝫ unitas et distinctio maalis a quo ponitꝫ diffea maalis ꝫ individualis, sicut specifica ab illo, a quo ponitꝫ diffea frlis, ꝙ unitas ꝙ

Pbr 2do Oē accidens desumit suam unittē et distinctionē numericā a subjecto sed relao ē accidens ꝙ ꝯ. Unde multiplicatis subjectis multiplicantꝫ numero relaones. Nor ptt. Ior pbr accidentia subtū modificantia ut ē relao quæ ē modus fundti nullo alio medio nisi ꝑ suam esseam intrinsecam uniuntꝫ subjecto ita, ut nec de absoluta dei poā possint uniri alteri subjecto, quia repugnat ut Petri sessio ponatꝫ in Paulo ꝙ oē accidens ꝯ.

Infertꝫ 1mo Multiplicatis Trnis relaonis ejusd. speciei n̄ multiplicantꝫ in eodē subjecto relaones vg multiplicatis numero filijs n̄ multiplicantꝫ in eodē Patre paternittes ꝯ manet una et eadē numero, licet ad illos quotquot sit tanqm ad Trnōs partiales et inadæquatos sdū diversā et multiplicē rnē referatꝫ ē cōn Scotū. Nao qa implicat duo accidentia solo nrō distincta esse simul in eodē subtō ut dicetꝫ in met. de individuatione. alias essent duo et n̄ essent ꝑa n̄ distinguerent

idq nec maalr qa essent in eodē Subjto, nec frlr qa essent ejusdē rnis et speciei, d in ppo-
sito vg duæ relaones paternittis v similitudinis solo distinguuntur nrō cū sint ejusdē
speciei. Rao 2da ex D. Thoma qui quæst. 8.
dicit: Duo accidentia ejusdē rnis n̄ possunt
esse in eodē subto. Unde eadē paternitte hō
refertur ad multos Filios. Et quodlibetto 1.
Art. 1. in Corpore agit: ex eodē ht aliquid
qd sit Ens et quod sit unū. Et ideo contin-
git quod sit una ttm relao realis propter u-
nittē causæ q̄ ꝯ.
Infertur 2do Unū vg Filiū unica Relaone nu-
merica totali et adæquata referri ad Patrem
et Matrem tanqm ad unū totale correlativū
et e contra. Rao qa Pater et Mater est unū prin-
cipiū totale, ille Activū, hæc passivū totalitas
autē Trni pendet ex totalitte fundti et e otra.
q̄ ꝯ. Dixi vō unū filium qa vg duo filij cū
sint duo subjecta n̄ possunt unica relaone
numerica referri ad unū fundamentū sed
2plei, licet in unico fundto n̄ multiplicentur
relaones ut immediate dictū et sic de alijs
similr quibuscunq exemplis intelligendū e.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obijcitur contra Coonē 1mā, ej Relao desumit suā
unittē et distinctionē specificā a solo fundto, q̄
n̄ a fundto et Trno simul. Cqtia ptt: unitas em
et distin

et distinctio st passiones Entis. Ans pbr pter Au
thoritte D. Thomæ 1 parte dicentis: Unitas re-
laonis v ejus pluralitas n attenditr sdu Trnos
d sdu caam v subjectu, id sdu fundamentum
s rnem fundandi ut explicat Cajetanus tali
rne: Trnus nil confert ad unitte et distincti-
one specifica Relaonis q hanc relao sumit a
solo fundto. Ans pbr. Relao a Trno specificari
n pt q ex. Ans pbr 3plr. 1mo specificativu dt
esse prius saltim naa suo specificato sed Trnus
n e prior Relaone cu relativa sint simul
naa q ab illa relao n pt specificari. 2do nil
pt specificari ab opposito sed Trnus e oppositus
relaoni q ex. 3tio specificare e aliquid causare
d trnus nil causat sed pure respicit q nec spe-
cificat. R4 Ngdo Ans 1mi, Ad authoritte D. Tho.
dicendo intelligendam esse de relaone radicalr
initiative et causalr sumpta: sic em sicut En-
titate ita et unitte ac distinctione specifica
hnt solu a fundto, n vo de relaone completive
frlr sumpta: sic em ut Entitatem ita etiam
unitatem et distinctione specifica hnt a Trno
cnter ab hoc utroq specificatr. vel etia dicendu
e D. Thomas loco citato et quocunq alio simili
loqui de unitte et distinctione numerica. 2di et
3tij Argti negdo Ans, 4ti digdo Nore: sed Trnus
n e prior relaone actualr Trnians s sumptus
frlr concedo; ut potens terminare s sumptus
fundalr nego Nore; qmvis etia ad Iore possit
dici illam esse veram si specificativu speci-
ficet causalr et tanqm vera caa, n vo si solu

terminative et quasi caa frlis adinstar objecti
qualr specificat Trnq. 5ti Argti diguo Jore: Nil
pt specificari ab opposito contrarie concedo;
ab opposito relative nego Jore. Similr distin-
cta Nore nego Cqtiam. 6ti Argti digdo Jorem:
specificare v aliquid causare, si ly specifica-
re pveniat a vera caa concedo; si solum quasi
a caa v potiq a cplemento et Trno nego. Et
concessa Nore intelligendo veram caam, diguo
Cqns: q nec specificat tanqm id p qd
causando concedo, tanqm id ad qd terminando
nego. Et sic 4ti et 6ti Argti distingui poterat Ans
cum sit idem cum hoc.

Contra Trnus nullo modo pt specificare relao-
nem q s. Ans Trnus nullo modo pt dare en-
titatem relaoni q nec illam specificare. Ans si
Trnq daret Entitatem relaoni aliquomodo etiam
Ens rnis ad qd terminatq relao 3tij generis il-
lam daret sed hoc e impossibile qa nemo dat
qd n ht q Trnq f. R Ngdo Ans 1mi et 2di, 3tij
digdo Nore quo ad 1: sed impossibile est ut Ens
rnis det Entitatem cqnr specificationem intrin-
secam qualem dat Trnq realis et fundtum ejus
concedo; extrinsecam nego. Ens em rnis dat
Entitatem et specificaonem logicam cujus e objectum,
quae quidem relao sicut et alia 3tij gris dr esse
realis ex ordine reali ad Trnum rnis. Quo ad
2dum R: Impossibile e ut n Ens det Entitatem
et specificaonem si n Ens sit pure n Ens scilt
qd nec e nec esse pt, nec ht fundtum, ubi

Subjectum

Subjectum Concedo. Tale enim Ens terminat Relaonem transcendentalem oppositionis contradictoriae non vero Praedimtalem de qua in praesenti, quae realiter dependet a Trno et per illum definitur. Si non Ens sit tale actu sed tn aliquando tale fuit vel erit ut vg rosa quae fuit nego. Ea tale Ens per speciem suam in mente retentam exequitur munera Entis realis, utpote excitando Intellectum et inflectendo voluntatem ad illud prosequendum.

Instabis Si Trnus aliquomodo specificaret Relaonem tunc distingueret formaliter specifice unam ab alia, sed non distinguit ergo nec specificat ullo modo. Ior. Nor Relaones specie distinctae terminantur ad eundem formaliter Trnum ergo Trnus non distinguit specifice unam relaonem ab alia. Ans Paternitas et Maternitas sunt relaones specie distinctae, sed istae terminantur ad eundem filium et potius ad Eundem formaliter filiationem ergo etc. Ior pt. quia paternitas et maternitas habent rnem fundandi species diversas scilicet concursum activum Patris et passivum matris sub eadem relaone filiationis, omnino terminat filius rnem paternitatis et maternitatis. Cytia pt. Ans est D. Thomae 3 parte Art. 5. ubi inquit: Consideranti apparet eadem relaonem unum quemque referri ad patrem et matrem propter unitatem causae, eadem enim nativitate nascitur homo ex patre et matre. Et ad 3tium sic ait: Contingit quod ex parte unius extremi est una Filiatio, ex parte vero alterius sunt

multæ relaones. Rx Ngdo Nore xmi, 2di Ans, 3tij
digdo Iore: Paternitas ex specie distinctæ enti-
tative et connalr s specie incompleta con-
cedo, frlr s specie cpleta et adæquata nego.
Licet em concursus actiq Patris et passivq
matris sint diversi in gre Entitatis tn in
rne fundandi talis relaonis uter eorb est
ejusdem rnis. Utpote uterq. ad generationem
ordinatq ita ut filiq unum respiciat Parentem
tanqm completum filiationis s relaonis Trnum.
Neuter enim solus e caa completa illiq
sed solum inadæquata et incompleta. Quodsi
vo unq parentum moriatq licet ad ipsum dein-
ceps n dicat relaonem realem filiq tn relaone
pdimtli ad supstitem refertq Parentem sicut eadem
Relaone, qa Pater referebatq ad plurimos Filios
mortuo illorum aliquo ad supstitem refertq.
Obijcitq 2do Cond eandq xmam Coonem. Unitas et di-
stinctio specifica relaonis sumitq frlr a suo
Trno q n a fundamento et Trno. Ans pter Au-
thoritte D. Tho. 1 parte quæst. 32. Art. 2. dicen-
tis: Cum rao specifica relativi consistit in hoc
qd ad aliud se ht, necesse e dicere, quod hæ
relaones n st diversæ sdum speciem, si ex op-
positione una relao ejs correspondeat Pbr:
In defne relaonum ponitq Trnq q ab illo desumi-
tur unitas et distinctio. Rx Ngdo Nore xmi, ad
Authoritte dico: Sanctq Doctor loquitq de relaoni-
bus habentibq rnes fundandi et terminan-
di integras et totales n vo partiales qd
nos quoq. tenemq. 2di argti digno Ans: In
Defne

Defne relaonu. et ut specificans solu frlr et
oplete concedo; ut totalr id c̄ ut inhoative et
radicalr ut specificat fundtu Nego Ans et C.
Utrumq. em id ad adequata specificaone p-
tinet talis tn̄ relao definitur p Trnu sui corre-
lativum qa in eo quodammodo censetr radicale
specificativu.

Obijcitr cond 2 Coone. Si Relao desumeret sua uni-
tate et distinctione numerica a subto tunc vg
in uno Patre n̄ darentr plures relaones paternittis
nro distinctæ, d dantr qa relao n̄ desumit
sua unitte q. q. Sequela ptt. Nor pbr Pater habens
unum Filium du ei nascitr alter, incipit re-
alr referri ad illu, sed n̄ eade relaone qua ad
xmu q in Patre dantr plures paternittes nro
distinctæ. Ior ptt qa antequm nasceretr alter filij
Pater n̄ referebatr ad illu, qa du nascitr incipit
realr referri ad illu. Nor pbr: Si Pater eadem
relaone refertr ad alteru Filiu qm ad xmu
tunc n̄ adveniret alia Relao ad alteru, neq.
posset xma perire remanente hac 2da, sed
advenit alia (nascente alio filio) et perit xma
(moriente xmo filio) remanente altera q
n̄ eade relao q. R. Ngdo Nore xmi argti et 2di
imo et 3tij quo ad xmu: qa qdo nascitr alter
filij n̄ advenit Patri nova aliqua relao sed
pcedens quæ fuit ad xmu maalr extenditr et
quasi modificatr. Ad 2du dr digdo: ~~Per xmu~~
perit xma quo ad terminaone reale con-
cedo, quo ad sua Entitate reale nego Nore et C.
Remanet em adhuc illiq Trnus frlis in
altero filio et perit tm Trnq ejus maalis

id hæc filiatio aut hic filius, n̄ vō filiatio aut filius absolute, s. quod idē ē, manet frlr Trnus selt filiatio et perit Hm maalr id ē quo ad subjectum.

Instabis Pereunte Filio illo jam Pater amplius n̄ refertur ad illum ad quē tn̄ antea referebatur q perit omnino etiam frlr. R̄ Ngdo Cqtiam solum em̄ perit quo ad maale n̄ vo quo ad frle.

Urgebis Pereunte filio alio cessat esse raō terminandi relaonē ejus q perit Relao quo ad esse frle. R̄ digdo Ans: Pereunte q cessat rao terminandi relaonē frlis nego, maalis concedo Ans et Nego Cqtiam. Sicut em nascente alio filio n̄ resultat nova frlr relao sed solum prior extenditur maalr, inqntum selt poa generativa reducitur p accidens ad plures actiones quæ omnes conveniunt in una rn̄e frlr terminativa, sicut disconveniunt in maali, ita etiam manente alio filio n̄ perit relao quo ad esse frle cum maneat filiatio ut sic abstracta ab hac v illa quæ ē Trnus frlis relaonis.

Dices Relao ē frā simplx q pereunte alio filio cessat rao terminandi eam frlis. R̄ digdo Ans: Relao ē fra simplx entitative concedo; terminative et respective nego Ans et C. Sic em̄ pt esse divisibilis et multiplicabilis maalr ad positionē plurium Terminorum maalium licet n̄ dividantur nec multiplicentur frlr manente eodē nro fundto et subjēto

Quæres 1mo Quod st Proprietates Relaonis et an recte sint assignatæ?

Dico

Dico Proprietates sunt 5 recte ab Aristotele assignatæ. Deducitur 1ma ē contraria ut vg virtus contrariatur vitio sed hoc n̄ fit frlr et sdm se sed maalr s rne fundti in quo fundatur unde relative solum contrariantur illa quorum fundta suscipiunt contrariū. 2da ē relativa suscipiunt magis et minus ut unū simile dr magis simile alteri sed et hoc fit rne fundti. 3tia Relativa dicuntur ad overtentia, puta, n̄ qd ita overtantur ir se sicut Trni aut proōnes sed qa unū illorū explicatur p ordinē ad aliud ut cū dr: Dominus ē servi Dnus et e converso: servus ē Dni servus. 4ta Relativa st simul naa id ē simul existunt ita, ut unū n̄ sit prius aut caā alterius. 5ta Relativa st simul cognitione, qd ē dicere: Cognito uno relativo necessario cognoscitur alterū, alias n̄ cognosceretur ut relativum.

Dico 2do Istæ pprietates Relativorū recte assignantur ab Aristotele. Rao qa duæ priores competunt relaoni rne fundti a quo illa recipit esse, 3 vō posteriores opetunt illi rne ipsius esse scilt rne respectus ad aliud, Rne cujus ir se overtuntur et hnt simultatē naæ et cognitionis.

Quæres 2do Quæ reponuntur in pdimto Relaonis. R Solæ Relaones reales, illæq. sdm esse ut ptt. Rao qa relaones rnis ut vg subtū pdicatū genus species et alia reijciuntur a Prædimtis. Increatæ etiā st ipsa Dei substaa s essea, hic vō debent poni accidentia.

Obijcitur cont dictū 1mū. Proprietas dt demon

strari de illis quorū ē pprietas sed enumeratæ relaonis 5 propriettes n̄ demonstrantꝫ de illa q̄ n̄ st recte assignatæ a Pho. Ior qa Proprietates n̄ demonstrantꝫ de suis subjectis. Nor pbr: Non xma qa relao nullū prosus ht contrarium q̄ nec impprie s rne fundti. Ans pbr Relativa compatiuntꝫ se in eodē subto, idem em̄ vg hō sæpe ē filiꝰ et Pater simul æqualis uni et inæqualis alteri, similis et dissimilis q̄ ꝯ. Non 2da qa relao rne fundti n̄ suscipit magis et minus q̄ hæc ejus pprietas n̄ demonstratꝫ de illa. Ans pbr: Pater ē fundtū relaonis sed hic n̄ ē magis relativū qm filius nec minus Pater habens unū filiū, qm habens plures in relativis q̄ ~~hæc~~ relao etiā rne fundti n̄ suscipit magis et minꝰ. Non 3tia qa multa st relativa quæ se mutuo n̄ inferunt ut ptt in relaonibꝰ n̄ mutuis et sdū dici: Nā vg licet ala dicat respectū ad avem et recte dicatꝫ ala ē avis ala, n̄ tn̄ recte dr̄ avis est alæ avis, q̄ relativa n̄ dicuntꝫ ad ɔvertentiā. Non 4ta qa ex relativis unū ut plurimum est xmum altero; Pater em̄ vg ē prior filio tanqm generans genitor q̄ relativa n̄ st prius naa etiā mutua. Non 5ta qa plurimæ st relaones quorū unū cognoscitꝫ ac definitꝫ imo etiā dr sine altero, multi em̄ st qui se agnoscunt adinvicem et patres suos n̄ cognoscunt, et multa dicuntꝫ cognoscibilia

et

et Scibilia de qbus n̄ datꝫ Scia, ut ptᵒ de quadratura circuli, nondū em̄ inventa ē demonstraō geometrica quadratura circuli q̄ relativa n̄ st simul cognitione. R̄ Ngdo Norē 1mi argti, 2di Ans, quo ad 1mā 3tij digdo Ans: Relativa compatiuntꝫ se in eodē subjecto respectu eodē nego Ans; respectu diverso Concedo Ans et nego Cqtiā. R̄ quo ad 2dā, digdo Ans 1mi argti: Relao etiā rne fundti n̄ suscipit magis et minꝰ si fundtū sit de gre alio extra qualittē concedo Ans; si de gre qualittis nego Ans et Cqtiā. ~~2di argti digdo Ans~~: Cum hoc currat de fundto in gre substaē. et similr ut 1mū Ans, digdo Cqns: Et q̄mvis ois Relaonis frā consistit in indivisibili cq̄nter relao n̄ suscipit magis et minꝰ rne sui, rne tn fundti relaones existunt in indivisibili; paries em̄ albus ut 3, magis ē similis parieti albo ut 4, q̄m albo ut 6. Debet autē fundtū remotū esse, n̄ vō pximū, cū hoc intendi et remitti non possit idq. solū de gre qualittis ut dictū. R̄ quo ad 3tiā, digdo Ans: Multa st relativa quae se mutuo n̄ inferunt si n̄ recte assignentꝫ Concedo, si recte nego Ans et C. Unde si dicatꝫ ala ē alati ala, recte converteretꝫ q̄ alarū ē ala alarū, qd idē de alijs intelligendū vg de Scia et Scibili, motu et mobili, sensu et sensibili. R̄ quo ad 4tam Negdo Ans: Sumendo relativa frlr in quo sensu falsū ē

quod Pater sit prior filio scilt qa Pater licet sit prior fundalr et sit senior quo ad ppriam existentiam n̄ tn̄ quo ad existentiam Relaonis. Rt quo ad 5tam Ngdo Ans, rnē ejus digdo quo ad 1mum: multi st qui se cognoscunt adinvicē et Patres suos n̄ cognoscunt sub relaone rnis Nego, sub aliqua alia relaone transeat ista Proō. Ad 2dum etiam digdo: multa dantur cognoscibilia et scibilia de qbus n̄ datur scia actu concedo; poā nego Ans et C.

DISPUTATIO 7ma

De Ultimis Sex Prædicamentis

Reliqua sex pdimta brevissime expedivit Aristoteles v quod sint parum in usu v quod ex dictis facile deducuntur. Nos tn̄ pro completa pdimtorū tractatione aliquid de illis dicemus.

QUÆSTIO 1ma

U: Ultima sex Prædicamenta sint frā absolutæ et intrinsecæ. nec ne.

Occasio quæstionis hic ē in Pho cap 6 ubi videtur docere qd hæc pdimta sint relaones v denominaōnes extrinsece, cum dicit: dictum ē de eo qd sit esse in ijs quæ sint ad aliquid, quod denominative a posterioribus dr̄.

Opiniones st hic 4. 1ma docens ultima 6 pdicamenta consistere in sola denominaōne extrinseca, ita Zuares. 2da asserit hæc pdimta esse fras quasdam et accidentia intrinseca

relicta

relicta in Subjecto ab aliquo extrinseco. 3tia tenet haec Pdimta constare ex absoluto et respectivo. 4ta affirmat esse duas relaones advenientes extrinsece. 5ta docet esse Entia absoluta.

Articulus xmus
Exponuntur Termini

Supoo xmo ex Scoto Relaones alias esse intrinsecus advenientes, alias extrinsecus. Priores st quae saltim posito fundto et Trno resultant, vg posito generante et genito resultat Relao Patris ad filium. Posteriores vo st quae etiamsi ponatur fundtum et Trnus n statim consequuntur ut vg positis agente et patiente n statim resultat Actio ut pt in agentibus liberis, et tales relaones docet esse 6 Pdimta.

Supoo 2do Denominaonem esse 2plicem intrinsecam et extrinsecam ut dictum supra in Disp. 2. de Enternis. Porro extrinseca e duplx: Alia quae denominat subjectum immediate sine ulla mutaone ejusdem vg visio denominat parietem visum. Alia quae denominat subjectum media aliqua applicatione et modo sui ad alterum, ex qua applicaone oriuntur necessario aliquae mutaones in eo cui adjacet v a quo dependet, quod aliqui explicant p respectum aliqui p modum, ille tn modus sive mutatio revera n e aliquid absolutum ab extrinseco independens sed dependens ab illo; licet n sit ad illud ut ad Trnum: hoc em proprium e relaonis sdum esse, atq sic talis denominao procedit ex fra

ipsa extrinseca quasi originative; a modo vō quo applicatur ad informandum applicative. hinc provenit qd aliqdo hæc denominao tribuatur frā extrinsece aliqdo ipsi modo ex ejus adjacentia relicto, sic habitus aliqdo dr vestis ipsa extrinseca, aliqdo ipse modus, adjacentia vestis relicta in re.

Articulus 2dus
Determinatur Quæstio

Coo Ultima sex pdicamenta st frā sive Entitates absolutæ et intrinsecæ resultantes in rebus cum esseali dependentia ab aliquo extrinseco quod connotant frlr, sive sint modi absoluti dicentes respectum transcendentalem. Est D. Thomæ Opusc. 48. Tract. 6. de pdimtis.

Pbr quo ad 1mum 2plr. 1mo Si ultima sex pdicamenta n̄ essent frā absolutæ sed respectivæ tunc dicerent pprium conceptum relaonis quid ē esse ad sed n̄ dicunt q st frā absolutæ. Nor pbr Nullum ex 6 pdimtis dicit ad actio em dicit ab. Passio, ubi, qndo, et situs dicunt in. habitus vō dicit ex, ut patebit ex dicendis q n̄ dicunt esse ad. Pbr 2do: In singulis horum pdimtorum Tria ttm possunt considerari: 1mo Subjectum cui insunt v qd ab ejs denominatur ut vg Petrus, 2do aliquid extrinsecum ut vg locus a quo oritur ubi; tempus a quo sumitur quando; fundtum a quo htus, et sic de alijs, 3tio aliqua entitas aut frltas qua vg idem Petrus intrinsece afficiatur vg in ordine ad locum, in quo dr esse psens, d ex his 3bus nil pt poni in his cathegorijs nisi

3tium; duo em

3tium; duo em priora spectant ad alia pdim-
ta scilt substaa et qualittis q ultima 6 es.
Pbr quo ad 2dum. Actio connotat actionem pas-
sum et effectum pductum in passo, Passio e con-
tra connotat actionem caam et effectum receptum
ad agendum. Situs connotat positionem. Ubi rem
locatam. Quando rem tempore mensuratam. htq
adiacentiam vestis in re vestita q ultima 6 pdi-
camenta frlr snotant aliquid extrinsecum.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obijcitur con. Quod rne suae esseae dicit dependen-
tiam ab altero ad quod ordinatur illud e quid
respectivum sdum esse, d ultima 6 pdimta dicunt
dependentiam ab existentia illius extrinseci, ad
qd ordinantur q st fra s entitates respectivae. Jor
ptt. Norpbr: Ab illo aliquid dicit dependentiam
rne suae esseae quo sublato tollitur, d ultima
6 pdimta tolluntur sublata existentia illius extrin-
seci ad quod ordinantur, sublato em effectu tollitur
actio, sublata receptione ex illaone agentis
tollitur passio, sublato loco Ubi, tempore qdo,
sublata veste htus q sex ultima pdimta rne
suae esseae dicunt dependentiam. Rn ngdo ur-
salr Jorem, quae licet sit vera de relativis sdum
esse n tn exinde sequitur ttm in his esse depen-
dentiam unius ab altero. Nam etiam pt esse dependen-
tia rne transcendentiae sicut accidentia a
substaa. Item rne imperfectionis ppter qm entia
imperfecta qualia st ultima pdimta quae essealr

dependent ab alijs atq. dicunt ordinē transcentalē.
Ob qm quidē imperfectionē dicta ē ꝑdimta di-
cuntꝫ etiā modi subinde ab authoribꝫ n̄ qd
sint entia imperfecta qualia st modi ꝑdicti
3 quia minimā hnt entitatē ideoq. re-
quirunt existēā suorꝫ extrinsecorꝫ quæ 2da-
rio respiciunt, ex quorū extrinsecorū adja-
centia et applicaone causantꝫ cū aliqua
immutaone subti ex pte frā noviter ac-
quisitæ.

QUÆSTIO 2da

U: Actio et Passio habeant suas rāones
frles p quas distinguuntꝫ ir se et ab
alijs ꝑdimtis.

Occasio quæstionis desumitꝫ ex Pho qui hic
omissa quæstione actionis et passionis ttm
proprietates illarū enumerat.
Circa 1mā ptē 3 st Opiones. 1ma dicit Ratio-
nē frlē actionis et passionis in relaone
extrinsece adveniente consistere. ita Scotus.
2da docet consistere in dependentia effectus
a caa ita Zuares. 3tia ē communis Thomi-
starū quæ ptebit infra. ~~Massi~~ Circa 2dam
Massiꝰ dicit actionē et passionē dicit solū
distingui rne rnata, Cajetanꝰ et alij dicunt
eas distingui rcalr.

Articulus 1mus
Exponuntꝫ Termini

Sup oo 1mo actionē hic sumi proprie n̄
pro quacunq. actione cujuslibet agentis sive
immanente

immanente sive transeunte; d tm p actione transeunte. Et hæc sola constituit pdimtum actionis. Immanens em ptinet ad qualitte qualis ē intellectio. Actio transiens dividit in naale et artificiale. Artificialis dividit p multas species artis ut ædificare pingere q. Naalis dividit in actione quæ post se n relinquit opus ut cantare sonare ep. et in actione quæ post se relinquit opus. Et hæc ē 2plx: Alia ē productiva substae ut generao, alia productiva accidentis ut alteratio. Porro qd dr de actione similr dicendu de passione quod sclt sdum easde species dividi possit, et deinde qd hic solum sumat pro sola receptione ab agente qui pducit in maa externa.

Supoo 2do actione pdimtale definiri sic a Gilberto: Actio ē fra sdum qm in id quod subijcitur agere dicimur. quæ defnio omuniter exponit sic: actio ē causalitas causæ efficientis, sive ē actus 2dus poæ operativæ; sive ē accidens p qd res constituit actu agens transeunter. Passione vo ab eode definiri sic: Passio ē actualis receptio Trni. Quæ defnio ab alijs exponit sic: Passio ē actus 2dus poæ passivæ, sive ē accidens p qd res constituit actu recipiens transeunter. Dr aute actualis receptio qa n ē receptio passiva Trni in subjecto d receptio quasi activa qa subtu recipit Trnu s ipsum recipere subti quo Trnu pdictu p actionem. Ab alijs adhuc definit actio sic: actio ē motus ut ab agente. Passio vo sic: ē moto ut in passo sive subjecto. Quæ defnes coincidunt cu superioribus.

Articulus 2dus
Determinatur Quæstio

Coo 1ma Ratio frlis constitutiva Actionis consistit in eo quod sit fra accidentalis in fieri, p qm poa Activa dr Actu agens transeunter, sive e emanatio et eggressus ab agente in passu tanqm in maam externam. Passionis vo Rao frlis consistit in eo qd sit fra accidentalis p qm poa passiva fit Actu recipiens. Sive e ipsa receptio fra ab agente productæ in maa externa.

Pbr Coo Per qd aliquid essealr differt illud e rao frlis constitutiva ejus, sed p dictas fras scilt emanatione et receptionem Actio et passio tum a se invice, tum ab Actione et passione immanente, quæ n transeunt in maa externa, tu ab alijs pdimtis essealr differunt g dictæ fra scilt emanao et receptio st rnes frles constitutivæ illaru. Ior ptt: qa una quæq pars p suam rne frle distinguitur ab alia essealr. Nor pbr: Prædimta st impmixta sed si Actio et passio p dictas fras n different essealr a se invice, ite ab actione et passione immanente et ab alijs pdimtis, tunc n essent impmixta g p illas differrent essealr. Nor ptt Quod em n differt ab alio essealr pt pmisceri cu ipso.

Coo 2da Actio et Passio realr ir se distinguuntur. hæc coo ptt ex 1ma, si em Actio et passio hnt rnes frles constitutivas essealr distinctas (licet ir se sint onexæ rne ejusde motus et maalr) sequitur eas ir se realr

esse

esse distinctas. Sed pterea: —
Pbr Actio et passio ostituunt diversa realr
pdimta q realr distinguuntr ir se. Cqtia. Ans
Actio et passio hnt diversa realr subta, diver-
sas species et ppriettes oppositas q constituunt di-
versa realr pdimta. Ans quoad 1 pbr: Actio sub-
jectatr in agente, passio in passo q diversa
realr hnt subta. Ans quoad 2 pbr: Actionis puta
transeuntis species st Artificialis et naalis quae
rursus varie subdividuntr. Passionis vo e ctra st
varie species receptionis in passo speciebus acti-
onis oppositae q Actio et passio hnt diversas spe-
cies saltim frlr realr.

Articulus 3tius
Solvuntr Objectionis

Objicitr cond 1. Data rao frlis actionis convenit
alteri pter actionem q n e recta. Ans. Rao frlis
actionis e accidens sdm qd agere dicimur d
hoc ovenit alteri ab actione vg securi sdm qm
agere dicimur et tn securis s quodlibet instru-
mentum n e accidens agentis. Item ovenit frae sdm
qm etiam dicimur agere et tn fra n e actio q
ovenit alteri ab actione assignata rao frlis
cqnter male e assignata. Rr Ngdo Ans 1mi agti,
2di digdo Nore quoad 1mum selt quoad instru-
mentum qbus convenit effective n autem frlr ut
actioni. Quoad 2dum selt quoad fras substaales
quod etiam dicendum e sub distinctione, quod illis
assignata rao frlis actionis oveniat radicalr
et remote, n vo frlr et prime, sicut ovenit
actioni.

Dices Calor n̄ ē actio sed effectꝰ ignis sed calor ē fra ꝯstitutiva actionis q̄ fra constitutiva actionis, n̄ ē ~~fra~~ Rao constitutiva actionis R̄ Ngdo Iorē: Actio em ē fra operativa in actu 2do ut dictū, calor vō n̄ ē fra operativa in actu 2do sed in actu 1mo.

Obijcitꝫ cord 2dā. Oā grā accidentiū ꝯstituuntꝫ et distinguuntꝫ penes specialē inhærentiā in subjecto, sed actio nullā dicit inhærentiā in subjecto d solū qd sit ab agente q̄ n̄ ꝯstituit speciale ꝓdimtū. R̄ quod actio n̄ explicat nisi solum ab sicut relao solū explicat ad, tn̄ sicut de relaone creata reali dictū quod revera includat In et dicit specialē inhærentiā in subjecto ꝯtractam et determinatā ꝑ ꝯceptū ad; ita etiā actio revera dicit et includit in sive specialē inhærentiā in subjecto ꝯtractā et determinatā ꝑ ꝯceptū ab, et sic bene pt ꝯstituere speciale genꝰ s ꝓdimtū.

Quæres 1mo Quot st ꝓpriettes actionis et passionis. R̄ duæ ab Aristotele assignantur. 1ma actio et passio hnt ꝯtrariū ut calefacere frigefacere, calefieri, frigefieri. 2da actio et passio suscipit magis et minus. Unū em corpus pt magis calefacere qm aliud, unū magis frigefieri qm aliud.

Quæres 2do. Quæ reponuntꝫ in ꝓdimto actionis et passionis. R̄ id facile colligi ex dictis, gnalr tn̄ loquendo in actione reponuntꝫ

nuntꝫ oa verba activa idq n̄ tm voce et sfcaone simul ut docere, sed etiā sfcaone tm ut ire loqui ꝛc. In passione vō oā verba passiva n̄ tā quo ad vocē ut moveri doceri qm quo ad sfcaonē ut vapulare audire crescere et alia, quæ licet voce s grammatice st activa, sfcaone tn̄ st passiva. Unde colligitꝫ reijci a ꝑdimto actionis 1mo actiones supnaales s increatas quæ st ipsa Dei substaa ut ē Creatio Dei activa. 2da actiones naales late et impprie sumptas quales st actiones pure gmammaticales ut timere itē logicales quales st emanaōnes accidentiū a substaa s subto et ꝓpriettū ab essea. 3tio actiones immanentes quæ manent in ipsis potentijs ut Intellectio volitio, Idē sentiendū de passione.

QUÆSTIO 3tia

U: Reliqua 4 ꝑdimta habeant suas rnes frles ꝑ quas ꝯstituunt distincta ꝑdimta. Occasionē quæstioni huic ꝑbuit Aristoteles cap. 6. de ꝑdimtis ubi sat breviter hæc ꝑdimta expedivit. Opiniones hic st eædē quæ circa 1mā et 2dā hujus Disputaōnis quæstionē.

Articulus 1mus

Exponuntꝫ Termini

Suppono 1mo Ubi Gilbertꝫ definit sic: Ubi est

circumscriptio Corporis a circumscriptione loci proveniens. Id ē Ubi ē accidens resultans in re locata ex eo, qd a loco contineat quo mediante et coequat et proportionat loco. Hinc ut corpus circumscribat loco concurrunt hæc 3. 1mo Corpus ipsum. 2do ejus qntitas qua mediante reddit capax existendi in loco. 3tio locus extrinsecus ipsum corpus circumscribens. In nullo autē istorum consistit Ubi, sed in quodam accidente intrinseco, quod a circumscriptione activa loci in ipsum corpus locatum resultat. Quod quidē accidens cum desumat a loco intrinseco n̄ pt intelligi sine aliquo respectu transcendentali ad ipsum locum. Dividit autē Ubi in Increatum s Divinum rnē cujus Deus dr esse Ubiq. Et Creatum qd communissime appellat definitivum, qa definitive determinat rem ut sit in loco determinato. Hoc iter subdividit in Circumscriptivum et definitivum particulariter s proprie dictum. Circumscriptivum Ubi ē qd ita rē facit esse in loco, ut tota correspondeat toti loco et partes ejus partibus loci; Et tale Ubi competit solis Substantijs corporeis. Definitivum Ubi pprie est qd ita facit rē esse in loco ut tota correspondeat toti loco et tota cuilibet parti loci; et tale ubi ē creaturarum spiritualium ut angelorum et animæ rnalis.

Adverte 1mo Ubi circumscriptivum qd constituit hoc Pdimtum hre 6 species enumeratas ab Aristotele. 6. Physic. Tex. 45. Scilt Sursum et deorsum, ante et retro, dextrorsum et sinistrorsum.

Adverte 2do ad Ubi Divinum revocari ubi Sacramentale rne cujus Christus Dominus ē psens in speciebus Sacramentalibus, in quarum loco n̄ ē nisi p accidens. Unde p motum localem specierum sicut n̄ acquirit ita n̄ deperdit Sacramentale

ubi

Ubi, sed tm Ubi circumscriptivum eam.

Suppoōzdo Quando a Gilberto desumitur sic: Quando est fra accidentalis ex adjacentia temporis relicta. s. ē accidens quo res ē in tempore. Et hoc n̄ consistit in ipso tempore, neq. in re quæ tempore mensuratur neq. in duraone temporis sed in quodam accidente quod ex eo qd aliquid sit in tempore aliquo resultat. Species hujus pdimti desumuntur penes diversum ordinem existendi in tempore ad diversas partes temporis et st hæ: Esse in psenti tempore in pterito et futuro, et hæ subdividuntur in species specialissimas, ut esse hodie, heri, cras, mane, meridie, vesperi. Hinc ptt ab hoc pdimto reijci esse in æternitate et esse in ævo, qa ista n̄ mensurantur tempore.

Suppoōztio Situs sdm Gilbertum definitur sic: Est dispoō s. ordo partium in ordine ad locum. s. ē accidens disponens partes in loco. Differt autem ab ubi qa ubi resultat ex circumscriptione corporis solum efficit ut res locata commensuretur loco; Situs vō efficit ut partes commensuratæ loco habeant ordinem prioris et posterioris ita, ut una sit prior, altera posterior respectu loci. Dividitur Situs in naale qui convenit corpori determinato ex naā ut vg quod in hne sit caput superius reliquæ partes inferius. Et pternaale qui juxta appetitum et libitum aalis fit qualis ē Situs stare, sedere, jacere &c. juxta phum Situs dividitur in æque v non æque situatum esse id ē aut recte aut inflexe. Istorum species sunt stare, sedere, jacere in dextram et sinistram partem.

Suppono 4to Habitum hic n̄ sumi p ipsa veste nec p re vestita sed pro quadam proone s. accidente resultante ex adjacentia vestis. Definitur

a Gilberto sic: ē accidens rne cujus res dicuntur Indutæ. Dividitur vō habitus sdū diversa grā indumentorū tam toti corpori qm parti convenientiū. Et sic alius ē habitus qui resultat ex adjacentia Armorū, unde dicuntur Armati frameati, loricati. Et alius qui resultat ex adjacentia vestium: unde dicuntur togati, pileati q̄ alius deniq; qui ex adjacentia ornamentorū corporis st.

Articulus 2dus
Determinatur Quæstio

Coo 1ma Reliqua 4 prædicamenta hnt suas rnes frles p quas ɔstituuntur et distinguuntur ab alijs et ab alterutris prædimtis.

Pbr Reliqua 4 prædimta st vere prædimta q̄ hnt rationes frles distinctas. Cqntia ptt. Ans pbr Habent suas species subalternas et infimas ut ptt ex suppositis q̄ st vere prædimta. Cqtia ptt: qa prædimtū ē coordinaō generū et specierum.

Coo 2da Ratio frlis Ubi consistit in eo, qd sit accidens resultans ex circumscriptione loci, quo mediante locatū coæquatur et pportionatur loco.

Pbr Non consistit in reali modo præsentiæ sive existeæ subjecti alicujus alias enim raō frlis rei absolute consisteret in respectu, nec consistit in loco circumscribente extrinsece, neq. in qntte interna locati q̄ consistit in eo quod sit accidens resultans ad circumscriptionē loci.

Infertur 1mo Ubi definitivū Sacramentale et Divinū s Increatū n̄ ptinent ad hoc prædimtū. Rao qa illa ad hoc prædimtū ptinent, qbus ɔvenit proo qntitativa ad locū, d prædictis Ubi n̄ convenit q̄ q. Nor pbr Corpus Christi in Sacramento

to, aã rnalis, angeli et Deus gloriosus n̄ coequantur ita, loco ut totum toti et pars parti loci ɔveniat qa st indivisibilr q̄ ꝙ.
Infertur 2do Ubi ht duas proprietates. 1ma Ubi n̄ ht ɔtrarium. 2da Ubi n̄ suscipit magis et minus.
Coo 3tia Raõ frlis qndo n̄ ē duratio intrinseca Rerum sed ē fra accidentalis ex adjacentia temporis in subjecto relicta.
Pbr Raõ frlis alicujus gris dt ɔvenire obus speciebus d̄ duraõ intrinseca n̄ ɔvenit obus speciebus q̄ n̄ ē rao frlis quando. Nor pbr: Heri ē species quando ut docet Phus hic cap. 4. sed heri n̄ ē frlr duraõ, licet em̄ heri et anno superiori esse supponat durationem: qa sine duraone n̄ pt esse aliquid heri et anno superiori; bene tn̄ res pt hre duraonem et n̄ esse heri, ut fiet post diem Judij cessante motu Celorum, tunc em̄ res durabunt, et tn̄ n̄ erunt heri; qa n̄ erit amplius tempus ut S. Scriptura docet q̄ ꝙ.
Pbr 2da Pars Coõnis: Fra accidentalis relicta in subjecto ex adjacentia temporis ɔvenit obus speciebus Quando, ut pt. ɔsideranti q̄ ē raõ frlis qdo.
Infertur Proprietes Quando st 3. 1ma Quando n̄ ht ɔtrarium. 2da n̄ suscipit magis et minus. 3tia sola ea quae incipiunt et desinunt esse st in hoc ꝑdimto.
Coo 4ta Praedicamentum Situs distinguitur ab Ubi et ejus raõ frlis ē dispoõ partium in ordine ad locum.
Pbr Situs et ubi diversos dicunt respectus unius rei q̄ distinguuntur. Ans pbr: Ubi dicit respectum locati totius respectu partium locati ad totum locum q̄ ꝙ.
Infertur Proprietes situs st 3. 1ma n̄ ht ɔtrarium.

2da n̄ suscipit magis et minus. 3tia positionē Substaē obus frīs assignat.
Coo 5ta Rao frlis htus resultat ex adjacentia Indumenti in re induta.
Pbr Sicut Ubi ē Accidens resultans in re locata ex adjacentia loci (quod idē dicendū de alijs) ita habitus ostituens hoc pdimtū ē accidens resultans ex adjacentia indumenti in re induta q̄ rao frlis habitus ꝯ.
Infertur 3 st Propriettes htus. 1ma suscipit magis et minus qa Equites magis st armati qm pedites. 2da n̄ suscipit ɔtraria qa consequitur figuram. 3tia htus ē in pluribus existens scilt in htē et htō.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obijcitur con 2da coonē. Modus realis psentiæ convenit obus qbus ɔvenit Ubi q̄ ē rao frlis ubi. Cqtia ptt: Quia rao frlis alicujus superioris convenit obus contentis subeo essealr. Ans pbr Quidqd ht Ubi necesse ē ut illud realr sit ibidem psens s existat q̄ Modus realis psentiæ ꝯ R̄ digdo Ans: modus realis psentiæ convenit obus qbus attribuitur Ubi maalr et psuppositive concedo Ans; frlr nego Ans et C. Hoc autē nihil aliud ē quā fra accidentalis reddens locatum proportionatum loco ex circumscriptione activa superficiei ambientis illud.
Instabis Non ē necesse ad Ubi alicujus rei locatæ ut circumscribatur in Superficie alicujus corporis externa q̄ Responsio ruit. Ans ptt in

ultima

ultima sphæra quæ ht ubi licet a nullo cor-
pore contineatur g. Cf. R. Ngdo Ans, Probnē digdo:
Ultima sphæra ht ubi pfecte et adæquate sdū
totū nego Ans; inadæquate sdū partes Concedo et N.C.
Dices non solū substaa corporea sed etiā qnttas
et alia accidentia corporalia hnt proprium
Ubi quo mediante st in loco g datur ubi corpora-
le absq. omni circumscriptione. Ans ptt in
Misterio Eucharistiæ ubi transmutata sub-
staa panis in Corpus Christi, manet qnttas pa-
nis cū eodē Ubi qm ante habebat. R. Ngdo
Ans, ad Probnē dico si p unā substaā exten-
duntur substaa qualitas albedo et alia acci-
dentia corporea ita unico ubi, ubicantur sub-
staa quidē ut quod, accidentia vō ut quo. Cū
g in pane post consecraōnē transit substaa panis
in corpus Christi, illud ubi desinit ubicare sub-
staam, ubicat, tn qnttē cū alijs accidentibus.
Obijcitur cōn 3 Coonē. De rne frli Quando ē ipsū
tempus adjacens rei temporali sive mensura-
tæ Tempore g n fra resultans ex adjacentia
temporis. Ans pbr: Phus hic dicit: Quando est
ut esse heri, Anno pterito cf. Et D. Thomas
5 Physic inquit: Quando sfcat in tempore esse
et nos omniniter p Quando utimur tempore.
nā vg loco quando fuisti, interrogamus quo
tempore fuisti? g cf. R. Ngd Ans xmi, ad
Authorittes et nostrū modū dicendi R.

quando denotat quidem tempus sed conditionate s modalr, id e ut adjacens qua rne constituit hoc pdimtu, n vo absolute; sic em e species qntis continuae.

Obijcitr con 4 Coone: Situs n distinguitr a qntte q n constituit distinctu pdimtu. Ans e Phi dicentis: Quaedam st qnttes positione habentes in continuo q situs sive positio erit in qntte. R Ngdo Ans, ad probne dico positione 2plr sumi: 1mo pro ordine partiu ir se et in ordine ad totu et sic positio sive situs est quantitas. 2do pro ordine partiu ir se et in ordine ad locum et sic situs sive positio est distinctu pdimtu a qntte; ht em distinctu modu pdicandi de 1ma substaa scilt esse situatu.

Obijcitr con 5. Coone: Multa st quae adjacent alicui et tn ex illis n resultat habitus q fra resultans ex adjacentia indumenti n e rao frlis htus. Ans pbr: terrae adjacent herbae flores, gramina; arboribus cortices, folia; quadrupedibus, pili, conua; avibus plumae, piscibus squammae; hominibus crines, caelo stellae, parieti picturae; et tn improprie dr: terra vestita floribus, arbores folijs etc. q multa st etc.

R digdo Ans Multa st etc si adjaceant ut quid extrinsecum nego Ans; si ut pars aut aliquod accidens concedo Ans et nego Cqtia.

2di

2di Argti etiā distinguo Ans: Herbæ adjacent terræ tanqm quid extrinsecum nego Ans; tanqm pars aut aliquod accidens concedo. et N.C.

DISPUTATIO 8va

De Postprædicamentis

QUÆSTIO 1ma

U: Oppositio recte ab Phō dividatur in 4 genera et quæ est maxima.

Locus quæstionis ē apud Aristotelē Tract. 3. de Ꝑdimtis ibi: De oppositis autē quot modis solent opponi dicendū ē. 1ma Pars quæstionis ē doctrinalis. Circa 2dā partē 1ma opinio asserit oppositionē contrariā esse maximā. 2da vo contradictoriā quæ ē ꝯmunis Thomistarū et aliorū pluriū.

Articulus 1mus

Exponuntur Termini

Supoō 1mo n̄ esse hic quæstionē de oppositione proōnū quæ ē ꝓprietas illarū dr̄q. oppositio logica, d̄ de oppositione rerū quæ dr phca, illaq. n̄ late sumpta, ꝑut se extendit ad quæcunq. disparata definitūq sic: ē repugnantia s̄ incomposibilitās aliquorum quæ simul eidē ꝯvenire n̄ possunt, ut st vg hō et lapis, quæ potiꝰ distinguuntur qm opponuntur ir se. Unde et oppoō talis potiꝰ

ē distinctio dicenda. Sed ē quæstio de oppo-
sitione stricte sumpta quæ definitur sic: ē
Repugnantia determinatur aliquorū ir se.
Ubi ly determinata facit ea differre a di-
sparatis, hæc em̄ n̄ important determina-
te aliqd extremū cui directe opponantur
d indifferenter dicunt repugnantiā s pu-
gnant cū obus a qbus essealr distinguuntur.
Suppoō 2do Oppositionē stricte sumptā
esse 4plū: Relativā privativā contrariā
et contradictoriā. Relativa ē repugnantia
duorū extremorū orta ex relaonē qm ir
se sunt qualis ē ir Patrē et Filiū. Con-
traria ē repugnantia duarū frar absi-
lutarū quæ sub eodē gre mxe distant
et ab eodē subjecto se mutuo pellunt.
Estq 2plx mediata et immediata. me-
diata ē ir qm ē aliquod medium ejusdē gris
participans de utroq extremo qualis ē vg
ir albū et nigrū, ir quæ mediat viride cæ-
ruleū; Itē calidū et frigidū ir quæ medi-
at tepidū. Immediata oō ē ir quam n̄ ē ali-
quod medium ejusdē gris p participaōnē
licet possit esse p abnegaonē, qualis ē vg
ir virtutē et vitiū morbū et sanitatē,
ir quæ nihil mediat utrumq tn̄ ne-
gatur de lapide et aliis qbus n̄ conveniunt.

Privativa ē

Privativa ē repugnantia ir htu s fra
et illig privationē s carentiā in subjecto
apto ad habendā illā qualis ē vg ir vi-
sum et cæcitatē, lucē et tenebras. Contra-
dictoria oppositio ē repugnantia ir affir-
maonē et negaonē s ir Ens et n̄ Ens simplr
qualis ē vg ir hnē et n̄ hnē, lapidē et n̄
lapidē. Licet autē in hac oppoone extre-
mū negativū n̄ sit a pte rei rei ē tn̄ p
intu qui concipit n̄ ens admodū entis.

Articulus 2dus

Determinatr Quæstio

Coo 1ma Oppositio recte a Pho dividitr
in Relativā, contrariā, privativā et con-
tradictoriā. ē Phorū communis.
Pbr Ois oppoō dicit repugnantiā d ista
recte dividitr in Relativā privativā q
oppositio ꝯ. Nor pbr: Ois repugnantia v ē ir
Ens et n̄ Ens, si ir Ens et Ens tunc v ir Ens et Ens
mutuo se pellens ab eodē subjecto et sic ē oppositio
contraria v mutuo se se respiciens et sic ē oppoō
Relativa, si ir Ens v n̄ ens tunc v ir Ens v n̄ Ens
simplr et sic ē oppositio Contradictoria, v ir Ens
v n̄ ens Sdū quid rne unig subti et sic ē oppoō
privativa, nec pt alia oppositio stricte sumpta
excogitari q hæc recte dividitr in relativā ꝯ
Coo 2da Inter dictas oppositiones Contradicto-
ria ē mxā.

Pbr Oppoonis contradictoriæ extrema mxe distant q̃ st mxa. Aspb. mne recedunt a medio q̃ mxe distant. Ans nullũ hnt mediũ q̃ mxe recedunt ab illo. Ans ir Ens et n̄ Ens nullũ ē mediũ sed hæc st extrema oppositionis contradictoriæ q̃ hæc nullũ hnt mediũ qd aliæ oppoones admittunt. et quidẽ contraria in gradu remisso ɔveniunt in eodẽ subto. Privativa vō et relativa hnt illud saltim ꝑ abnegaonẽ extremorũ imo et contraria unde de multis simul negari possunt lapis em vg nec ē cæcq nec videns nec Pater nec Filius. Cælũ nec ē calidũ nec frigidũ qdn̄ verificatꝫ de contradictorijs qdlibet em̄ ē v n̄ ē.

Infertꝫ 1mo Oppoō Relativa ē minima contraria ē major hac, privativa utraq jor. Rao 1mi qa ejus extrema saltim diverso respectu se compatiuntꝫ Petrus em̄ vg pt esse simul Pater et Filiꝰ diverso respectu. Rao 2di qa ejus extrema se mutuo pellunt ut ptt in calido et frigido. Rao 3tij qa oppoo privativa mae accedit ad contradictoriã quæ ē oppoō mxã.

Infertꝫ 2do Divisio oppoonis in 4 grã ē analoga. Rao tũ qa oppositio ē quid reale conveniens rebꝰ diversorũ ꝑdimtor. tũ qa ir oppoones dictas sola ɔtradictoria ē absolute et simplr oppoō cũ excludat oē mediũ. Licet vō oppoo ɔtradictoria sola sit simplr et absolute oppoō n̄ sequitꝫ tn̄ qd hæc n̄ possit fundari in alijs. Rao vg in albo et nigro quæ sibi opponuntꝫ contrarie fundatꝫ ɔtradictoria albi et n̄ albi

et sic

et sic de alijs intelligendum.

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Obijcitur contra Coonem: Relativa sibi non opponuntur quia oppoo non recte dividitur in relativam contrariam. Ans pbr: Quae sibi opponuntur dicunt dissimilitudinem et repugnantiam sed relativa neutrum dicunt quia sibi non opponuntur. Ior ptt ex dictis. Nor ptt: quia vg Pater non generat filium sibi dissimilem et idem homo pt esse pater simul et filius quia est. R Ngdo Ans xmi, 2di digdo Norem quoad xmum: Sed Relativa non dicunt dissimilitudinem maalem concedo, frlem nego Norem. Licet enim Pater et Filius sint sibi similes, quia homines qa tn referuntur adinvicem st dissimiles. Nam Pater est fundtum, filius vo Trnus Paternitatis, sicut e contra filiationis filius est fundtum et Pater terminus sed istae relaones st diversae. Quoad 2dum nego Norem intelligendo repugnantiam frlem, hujus Probnem distinguo: idem homo pt esse Pater et filius diverso respectu concedo norem, eodem nego etc.

Dices Opposita non possunt se spati in eodem subto sed relativa se spatiuntur in eodem subjecto quia non st opposita. Ior ptt ex dictis. Nor pbr: Inltus dicit relaonem mutantis ad se ipsum dum in se producit intellectionem et idem Inltus dicit etiam ad se ipsum relaonem mutati sed ista st relativa et in eodem subto quia relativa compatiuntur se in eodem subto. R Ngdo Norem xmi, 2di digdo Iorem: Inltus dicit Relaonem mutantis s intelligentis ad se ipsum immediate nego; mediate concedo Iorem: Inltus enim dum mutat se ipsum per Inltionem, dicit im-

mediate respectu ad inltionem qm producit et
ad ipsius unionem cum Inltu nullumq aliud
respectu ad se dicit qa tn Inltio cum illa uni-
one n pt esse quin Inltus mutetur, ideo Inltus
dr mutare se ipsum qm denominaonem ht ab
illo respectu quo producit Inltionem cum uni-
one ad se ipsum. Unde talis respectus e mediatus.
tt Similr inltus p receptionem inltionis dr mu-
tatus illa tn receptio immediate terminatur
ad Intellectionem, ad Inltum vo ipsum mediante in-
tellectione. Unde concessa Nore, distinguo Cons:
q relativa spatiuntur se in eodem subjecto medi-
ate Concedo immediate ~~nego~~ (p qd sufficien-
ter opponuntur) nego Cqtiam.
Obijcitur con 2da Coone. Extrema oppoonis Con-
tradictoriae minime distant q ipsa oppoo
contradictoria e minima n m.ca. Cqtia oppoo
em i quaedam distantia. Ans pbr quae carent me-
dio minime ir se distant sed contraria carent
medio q minime distant. Ior ptt: In manibus
junctis aut digitis ir se complicatis. Nor ptt
ex 2da Coone. Rt Ngdo Ans xmi, 2di digdo Iorem
quae carent medio q maalr et phie illa mini-
me distant Concedo Iorem; frlr s logice nego Iorem.
Distantia em sumitur hic n rne loci sed rne con-
venientiae; ita ut frlr illa minime distent
quae secum in nullo 3tio oveniunt qd solis
ctradictorijs convenit.
Instabis Ctradictoria hnt medium in quo con-
veniunt q responsio ruit. Ans pbr Ir Ens et

n Ens

n̄ Ens quæ st ɔtradictoria mediat maa 1ma
Sed hæc n̄ ē Simplr Ens cū sit pura poa ut di-
cemus in phea, nec Simplr n̄ Ens, cū sit Sub-
jectū frar q̄ ɔtradria hnt mediū. R̄ Ngdo Ans
1mi, 2di digdo Norē quoad 1: Sed maa n̄ est Sim-
plr ens ɔpletū ɔcedo, Ens incompletū Nego Norē
et Cqtia.

Urgebis ɔtradria contradicunt sibi invicē p ɔtra-
dictionē q̄ saltim ipsa ɔtradictio erit medium
ir illa. R̄ digdo Cqns: q̄ saltim ꝑ mediū ɔparaonis
id ē quo ɔferunt ad se invicem ɔcedo Cqtia, medi-
ū verificaonis de quo in ꝑsenti Nego Cqtia. Non
em contradictoria possunt esse simul vera aut
falsa.

QUÆSTIO 2da

U: Modi Prioritatis Simultatis, motûs, et
habere, recte ab Pho assignentur. nec ne.
Locus quæstionis ē apud Phū Tract 3. de ꝑdimtis
cap. 2. de priori, cap. 3. de simul, cap. 4. de motu,
cap. 5. de habere. Opiniones hic nullæ st
sed sola doctrina Hm.

Articulus 1mus

Exponunt Termini

Suppono 1mo. 2dum postprædimtū ē Prius qd nil
aliud ē qm modꝰ quidā quo res una ꝑcedit aliā.
Suppoo 2do 3tiū postꝑdimtū ē Simul quod ē modus
quidā quo aliqua simul esse dicunt.
Suppoo 3. 4tū postꝑdimtū ē motꝰ de quo dictū ē
in qntte et dicet in Mel. nunc describit: quod

sit via s tendentia ad suum Trnum.

Supoo4. 5tum postpdimtum ē habere qd ē modus sdum qm una res dr hri ab alia

Articulus 2dus

Determinatur Quæstio

Coo 1ma Modi 5 prioritatis recte st assignati a Pho. ē Communis Phor.

Pbr Ois prioritas s pcedentia aut fit ordine aut naa. Si ordine tunc v ordine temporis et sic ē 1mus modus prioris v ordine dignittis et sic ē 4tus modus v ordine voluntatis aut doctrinæ, et sic ē 3tius modus. Si vo naa tunc v sine subsistendi cqntia et sic ē 2dus modus v quo ad causalittē et sic ē 5tus modus, nec possunt excogitari plures modi prioris q ꝯ. Dixi ordine voluntis v doctrinæ qa sub hoc modo etiā ordo doctrinæ ꝯtinetur. Sic vg st priores literæ syllabis, syllabæ dictionibus, dictiones oratione.

Coo 2da. 3 modi simultatis recte a Pho traduntur.

Pbr. Quæcunq st simul n̄ possunt esse simul nisi v tempore v naa, d si tempore st simul, ē primus modus, si vo naa tunc v cum dependentia unius ab alio sine caālite tn et sic ē 2dus modus, v cum dependentia ab aliquo 3tio cum aliquo modo caālittis et sic ē 3tius modus, qui reperitur in differentijs dividentibus genus, qd ad illas ht se ꝑ modum caæ maalis q 3 modi simulttis ꝯ

Coo 3tia. Modi s species motûs st sex et recte assignantur a Pho.

Pbr

Pbr. Motus ē tendentia ad Trnū ꝺ hoc tendentia ē 2plx v instantanea v successiva. Si 1mū tunc v pcedit a n̄ esse ad esse, et sic erit generatio, v ab esse ad n̄ esse et sic erit ɔruptio. Si 2dū v pcedit ad majorē qntte a minori, et sic ē augmentatio, v a majori ad minorē et sic ē diminutio, v ab una qualitte ad aliā ɔtrariā et sic ē alteratio, v ab uno ubi ad aliud et sic ē loci mutatio.

Coō 4ta Modi hrē sufficienter st enumerati a Pho. Pbr 1mo Quidqd habetꝫ v ē substaale v accidentale. Si accidentale tunc v ē qualitas et sic ē 1mus modus, v qnttas et si ē 2dus modus. Si substaale tunc tanqm aliquid extra se v per modum contenti et sic ē 3tius modus, v per modū ɔtinentis et sic ē 4tus modus, v per aliquid sui et sic ē 5tus modus, v tanqm possessionē idq. v sine reciproca htudine et sic ē 6tus modus v cū recipca htudine et sic ē 7tus modus.

Articulus 3tius
Solvuntꝫ Objectiones

Obijcitꝫ coñ 1mā Coonē. Aristoteles 5. met. cap. 11. recenset modos Prioris 8 q̄ hic male assignavit 5 modos. Rꝫ digdo Ans: Aristoteles ꝗ inqntū prius ē diffea Entis de quo agitꝫ in metaphca concedo; inqntū prius ɔsequitꝫ res positas in aliquo ordine s in pdimtis de qbus agitꝫ in Lcā Nego Ans et Cqtiā.

Obijcitur con 3tia. Generatio et corruptio n̄ st motus ut dr 5 met. q̄ species motg n̄ recte assignantur 6. Rx digdo Ans: n̄ st motg proprie dicti Concedo, impprie nego Ans et C.
Obijcitur con 4ta. 5. met. Tex. 28. Phūs 4 ttm modos assignat habendi q̄ v hic v ibi n̄ recte assignantur. Rx digdo Ans: 5. met. ꝯ gn̄alr sumpto concedo; specialr ut hic nego Ans et Cqtiam.

TRACTAT, 3tius

De Entib, Rn̄is 2dam mentis Operationem s 2dæ Intentionis dirigentibus

DISPUTATIO 1ma

QUÆSTIO 1ma

U: Propositio s Enuntiatio recte definiatur a Dho.
Locus quæstionis ē in Aristotele definiente hic enuntiationē p sfcaonē veri v falsi, quod an congruum sit, nunc quærimus.
Opiniones de hac quæst possunt esse duæ, una negans altera affirmans.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Supōō Orationē Proonē et enuntiationē esse idē re sed differre rne. Orāō em latius ptt qa se extendit et ad enuntiativam quæ aliquid affirmat v negat de aliquo, et ad n̄

enuntia-

enuntiativa quae nihil affirmat v negat.
Eadem Oraõ si spectetur ut sfcat animi sensum, dr
enuntiatio; si võ spectetur ut ẽ pars syllogismi,
dr Proõ quasi pro conclusione positio. hic usur-
patur pro enuntiatione quae definitur a Pho sic:
Enuntiatio ẽ Oratio verum v falsum sfcans. Cum
autem verum v falsum sfcare n̄ sit vera diffea e-
nuntiationis, d potius propria passio, unde haec
defnio ẽ descriptiva. Pt võ definiri esse alr sic:
ẽ oraõ enuntians unum de altero.
Suppono 2do Veritatem esse 2plicem transcendentalem
et frlem de qbus dicetur in Metaphca, hic de frli
agitur quae definitur a D. Thoma 1 parte. Art. 2
qd sit adaequatio et conformitas in re et Inltu, qd
tunc fit qdo res vere cognoscitur ut ẽ in se. haec
autem conformitas n̄ intelligr in essendo, qa res ali-
qdo ẽ maalis inltus võ immaalis, d in repsen-
tando inqntum res ht eandem frã ut ẽ in se, qm
ht ut ẽ in Inltu. Porro veritas dr esse in re
in voce, et in Inltu, sed distincta rne. In rebus
eñ ẽ causalr. in voce et oraõne sfcaone s
tanqm in signo, in Inltu vo frlr.

Articulus 2dus
Determinatur Quaestio

Coo Propositio sive enuntiatio recte definitur
ab Aristotele, quod sit oratio verum v falsum
sfcans. Pbr Instrumentum recte definitur p suum
Officium, d enuntiatio ẽ instrumentum ad
enuntiandum verum v falsum g recte definitur

p hoc suum Officium, qd sit oraõ verum v falsum
sefans. Nor Enuntiatio ẽ irptaõ inltg compo-
nentis v dividentis in quo ẽ veritas v falsi-
tas frlis g ẽ instrumentum &c

Articulus 3tius
Solvuntur Objectiones

Objicitur cond. Assignata defnio n̄ ɔvenit obg Propo-
sitionibg g n̄ ẽ recta. Ans Non convenit prooni-
bus hypotheticis, ꝑsertim conditionali. Unde hoc:
Si hõ volat, ht alas, n̄ sfeat verum v falsum g n̄
convenit obus Proonibg. Ans Constitutivum Pro-
onis Conditionalis ẽ illaõ ut constat, sed illaõ
n̄ dr vera v falsa d bona aut mala g n̄ com-
petit Proõni conditionali. Rg Ngdo Ans 1mi et
2di, 3tij digdo Iorẽ: Constitutivum dictæ Proonis
ẽ illatio in rne cqntiæ Concedo; in rne Proonis
nego Iorẽ. Et ɔcessa nore nego Cqtiam. Ht esse hoc
Conditionalis Proõ simul et semel quod sit Con-
seqntia et Proõ, sdum diversam tn̄ rnẽ; ex eo em
qd p illam particulam si denotatur unum deduci
ex alio ht rnẽ Cqtiæ; ex eo võ qd p illam aliqd
enuntiatur, dr proõ. Et ita quatenus ẽ Cqntia
dr bona v mala; quatenus võ proõ vera aut
falsa appellatur.

QUÆSTIO 2da

U: Enuntiatio recte dividatur in affir-
mativam et negativam, et quomodo.

occasio

Occasio quæstionis sumitur ex Aristotele hic in alias divisiones Proonis afferente hanc: Cum autem affirmatio et negatio competit alijs etiam orationibus, Unde merito quæritur An recta sit divisio Proonis.
Circa istam quæstionem alij dicunt quod ista divisio sit analoga in analogata ut Alexander et alij. Alij tenent eam esse subjecti in accidentia ut Magister Soto lib 2 Simulam cap 8. Alij affirmant esse univoci in univocata, Et hæc est communis Phorum.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Supposito 1mo Enuntiatio generaliter dividitur vel secundum substantiam vel secundum accidens. Secundum substantiam dividitur vel ex parte formæ vel ex parte materiæ. Ex parte formæ quæ est unio subjecti cum predicato 1mo dividitur in affirmativam qua predicatum subjecto jungit affirmandi sine qua attribuit predicatum subjecto. Et negativam qua removet predicatum cum subjecto. 2do in Cathegoricam vel hoc est Aal et Hypotetica sive composita quæ constat ex proonibus tanquam partibus aliqua conjunctione vice copulæ gerente unitis. Sive illa unio sive compositio sit copulativa ut cum dicitur homo est rnalis, bos est mugibilis, sive subjunctiva ut Petrus vel loquitur vel tacet, sive conditionalis ut si Petrus disputat loquitur, sive causalis et rnalis ut qua Petus ambulat movetur. Ex parte materiæ quæ est habitudo predicati ad subjectum ans unionem quæ fit per enuntiationem dividitur in necessariam quæ enuntiat rem quæ aliter se hre non pt. Contingentem quæ aliter se hre pt. Et impossibilem quæ enuntiat rem quæ sic se hre non pt, sive in quæ predicatum repugnat subjectum. Secundum accidens enuntiatio dividitur vel rne quantitatis vel qualitatis. Rne quantitatis dividitur

in ursale quæ afficit signo ursali ut ois, nullus. Particulare quæ afficit signo particulari, quidam, quidam n. In indefinita quæ nullo signo afficit vg hō ē aal. Et singulare in qua alter, utrum v utrumq. extremum ē singulare vg Petrus ē hō v Petrus ē hic hō. Rne qualitatis dividr in veram v falsam. Plura in Dialectica.

Suppoō 2do Enuntiationem hic dividi pcipue rne fra essealis partialis intrinsece selt rne unionis ut dictum superiori supposito, qa tunc Proo essealr dr Proō qdo ht extrema unita, 2plx itaq ē enuntiationis fra selt totalis et partialis. Totalis rursus ē 2plx: 1ma ē extrinseca selt veri v falsi significao, altera intrinseca selt ipsa rao Enuntiationis uniq de alio. Partialis vo intrinseca ē unio subti et pdicati. Pt autem ista unio dici qualitas sed essealis n accidentalis sicut diffea dr sfcare quale quid, et in hoc sensu Dialectici Proonem rne qualitatis dividunt in affirmativam et negativam.

Articulus 2dus
Determinatq Quæstio

Coo Divisio enuntiationis in affirmativam et negativam ē recta et univoca. Est Phi I Pericher. et D. Thomæ ibidem. Boetij et aliorum

Pbr quo ad 1mum. Divisio Enuntiationis in affirmantem et negantem ē adæquata q ē recta. Ans Præter affirmantem et negantem n datq 3tia aliqua Proo q divisio enuntiationis ꝯ

Pbr 2da Pars. Enuntiatio æqualr dr in quid

de

de affirmante et negante q̄ hæc divisio ē
univoca. Ans Tam affirmativa q̄m negativa
æqualr sfeat veritte v̄ falsitte, n̄ em̄ min, verū
ē dicere hō ē aal q̄m hō n̄ ē lapis q̄ enuntiaō
æqualr dr in quid de affirmante et negante.
Infertr 1mo. Divisio Proonis in Cathegorica et
hypothetica si ɔsideretr rne frā et Substaē
enuntiationis ē univoca, si rne maē sive
partiū ex qbus ɔponitr accedit ad modū analo-
giæ. ē D. Thomæ Opusc 18. Pbr 1ma Pars: Tam
Proo Cathegorica q̄m hypothetica ht totū quid
q̄d spectat ad rnes et Substaā enuntiationis
q̄ rne Substaē ista divisio ē univoca. Ans de
Cathegorica certū ē, de hypothetica pbr: qa 1mo
ht id q̄d sit orao pfecta distincta ab oraōne opta-
tiva interrogativa et similibꝰ, cū n̄ relinquat
sensū suspensū. 2do ht id q̄d sit enuntiativa uni
de alio. 3tio ht id q̄d sfeet verū v̄ falsū. Cæterō
n̄ q̄ntū ad illaonē sed q̄ntū ad ita esse et
n̄ esse q̄ tā Proo Cathegorica ꝑ Pbr 2da pars
ex D. Tho. loco citato dicente Prædictā divisio-
nē esse ut analogi in analogata eo, q̄d habeat
modū quendā analogiæ q̄ ex S. Doctore ē velut
Analoga. Pbr 2do rne eadē pars illati: qa cathe-
gorica ē simplr una, hypothetica vō rne proo-
nis pluriū ē una, unde logice rne enunti-
andi ē una, phie tn̄ ht se ut multiplr sub
unitte ordinis pluriū proonū q̄ ē analoga.
Infertr 2do Reliquæ divisiones Proonis ut

in Finitā et Infinitā, in ursalē et particularem et singularem in absolutam et modalem et similes st accidentales; excepta illa quæ ē in necessariā, contingentē et possibilē. Rao 1mi qa ꝑ illas n̄ dividitꝫ Proo 2dū ejus rnē esseale sed tm v rne qnttis quæ dependet a signo sive ursali sive particulari sive nullo, v rne qualittis aut alterig accidentis. Rao 2di qa sicut esseale ē prooni necessariæ enuntiare illud qd se aliter hre n̄ pt, ita esseale ē prooni contingenti enuntiare id qd se aliter hre pt. Idē judiciū esto de impossibili q̄ priores Proones st accidentales postrema ē essealis.

Articulus 3tius
Solvuntꝫ Objectiones

Obijcitꝫ con. In qua divisione ē prioritas ir membra dividentia, illa n̄ ē univoca, sed ir membra dividentia enuntiaonis seltir proonē affirmantē et negtē datꝫ prioritas q̄ divisio enuntiaonis n̄ ē univoca. Tor. Norpbr Ois affirmao prior ē negaone: cū sit fundtū illig juxta Phū hic q̄ ir membra dividentia q̄ Rꝫ digdo Torē In qua divisione datꝫ prioritas simplr selt quæ facit inæqualr participare rnē divisi qualis ē in ente concedo, prioritas sdū quid id ē cum æquali participaone rnēs divisi qualis ē vg in speciebg numerorū

binarij

binarij ternarij ꝙ sic impoa respectu htus
et htus respectu actꝰ nego. Similr dissuo Norē
sed affirmao ē prior negaone simplr id ē in
hoc qd ē hre priorē rnē Proonis Concedo. hoc
eīn n̄ sufficit ad destruendā univocaonē.
ē prior sdū quid, quod ē participare rnē ꝯmu-
nē ꝓonis nego Norē etc.
Instabis Proo afirmans et negans nequit æqualr
participare rnē proonis ut sic ꝙ solutio n̄ valet.
Ans pbr Contradictorie opposita nequeunt æqualr
participare rnē alicujus, ꝺ proo affirmativa
et negativa st opposita ꝯtradictorie; qa illa di-
cit esse, hæc vō n̄ esse ꝙ Proo affirmativa est
Rꝫ Ngdo Ans, et Probnis Norē: qa negans dicat
n̄ esse, n̄ sfeat tn̄ illud qa ejus sfcaō ē positiva
licetsi penes negaonē additam opponatꝫ sfcao-
ni affirmativæ contrarie ttm, atq sic ꝯveni-
unt hæ proones in una rne ꝯmuni sfcaonis.
Quæres Utrū ꝓpriettes Proonis selt Oppoo
æquipollentia et Conversio recte assignentur.
Suppono 1mo Propriettes istas n̄ esse pheas
v quasi pheas, talis eīn ꝓprietas Proonis ē
potiꝰ occasio veri v falsi sed esse logicas et
eas quæ ꝯveniunt prooni n̄ rne extremorū
sed rne totiꝰ ꝯnexionis ꝓdicati cū subto. hoc
præsupposito: Respondeo ad quæsitū:
Dico recte assignantꝫ dictæ propriettes
proonū 3. Rao qa ois proo si ꝯparetur cū

altera v disconvenit cu illa et ita e oppoo, v
ht aptitudine ad hoc ut sveniat cu illa, et
ita si fiat rne maa proonis selt rne pdica-
ti et subti, sic e conversio. Si vo fiat rne fra
selt affirmaonis v negavnis erit aequipol-
lentia q recte assignantur.

Colligitur 1mo quod 1ma pprietas selt oppoo e af-
firmao et negao ejusde de eodem sive e pugna ir duas
proones selt affirmativa et negativa ide pdicatu
et subtu htes ut vg ois ho e aal, nullg ho e aal.
Rao istius defnis ptti qa oppositiones duas requi-
runt conditiones: 1ma ut in una proone sit
copula principalis affirmans, in altera vo negans.
2da ut sit ejusde pdicati de eode subto et haec
oppoo e 4plx: 1ma e contradictoria quae reperitur
ir proones pugnantes et sdu qntte et sdu qua-
litte vg omnis ho e aal quida ho n e aal. Vel
nullg ho e aal, quidam ho e aal. 2da contraria quae
e pugna proonu sdu qualitte ttm vg ois ho est
aal, nullg ho e aal. 3tia e subcontraria quae e pu-
gna duaru proonu particulariu etia sdu qualita-
tem ttm vg quidam ho e aal quida ho n e aal.
4ta e subalterna quae e pugna proonu sdu qntte
n sdu qualitte vg ois ho e aal, quida ho e aal.
Vel nullg ho e arbor aliqs ho n e arbor. Sed haec
oppositio n e propria.

Adverte Leges proonu esse istas. 1ma e, hae
contrariae in nulla maa possunt esse verae
aut falsae eo, quod haec oppositio sit maxima
nullu admittens mediu. 2da contrariae in
nulla maa possunt esse simul verae v falsae

eo quod etia

eo quod etiam mxe ir se distent, hoc tn intelligendum e in maa necessaria. Unde excipiunt ab hac Lege proones in maa contingenti, hae em possunt esse ambae falsae vg Ois ho e doctus, nullus ho e doctus. 3tia Subcontrariae nunqm possunt esse simul falsae possunt tn esse simul verae in maae contingenti vg quidam ho e justus, quidam ho n e justus. 4ta Subalternae proones in maa necessaria v st simul verae v simul falsae; in maa contingenti particularis e vera, in ursali falsa esse pt. vg ois ho e mortalis, quidam ho e mortalis, st verae; nullus ho e mortalis, quidam ho n e mortalis st falsae. exemplum idae: ois ho e justus, falsa; quidam ho e justus, vera. item nullus ho e justus, falsa; quidam ho n e justus, vera.

Colligitur 2do. 2da Proprietas scilt aequipollentia identitas duarum proonum oppositarum a diversis signis pveniens ut ois ho n e albus, idem valet qd nullus ho e albus: haec quomodo fiant? sic: Praecontra dic post contra ppostus Subalter. D e ut aequipolleant proones contradictoriae dt pponi negao signo, jam vo in contrarijs dt postponi, in subalternis dnt esse duae negaones ita, ut una pponatur altera postponatur signo, quod totum ptt ex Dialectica.

Colligitur 3tio. 3tia Proprietas scilt Conversio est transmutao unius totalis extremi in alterum extremum totale scilt subti in pdicatum et e converso vg nullus ho e lapis q nullus lapis e ho. Et haec e 3plx: 1ma dr simplx quae est

mutaõ extremorũ manente eadẽ qntte et qualitte proonis. 2da dr esse ꝑ Accidens quæ ẽ mutaõ extremorũ manente eadẽ qualitte id ẽ veritte v falsitte, affirmaõne v negaone ꝺ mutata qntte id ẽ ur̃salitte in particularitte. 3tia ẽ ꝑ contrapoonẽ qndo mutantur Trni finiti in infinitos sed hæc ut impropria omittitꝫ a Dialecticis

QUÆSTIO 3tia

U: Proones de futuris contingentibꝫ sint determinatæ vere v falsè.

Occasionẽ quæstioni dedit Phus lib π Perich. ibi: In instantibꝫ igitꝫ ac ꝑteritis affirmaõ v negaõ ut vera sit v falsa necesse ẽ q̃. at vo in enuntiationibꝫ quæ de rebꝫ singulis et futuris dicuntꝫ n̄ ita ẽ. et cap. 9. v juxta Alios Commentatores 6 ubi docet Phus in proonibꝫ singularibꝫ de futuro contingenti licet determinate verũ sit totũ disjunctũ ex ꝯtradictorijs ꝯstans vg hoc Petrꝫ peccabit aut n̄ peccabit, tn̄ utraq pars contradictionis sitne vera v falsa, affirmativa an negativa n̄ esse definitæ certũ. Quæ quidem quæstio licet n̄ sit ꝓprie Logica magis em̄ spectat ad Theologos propter affinittẽ maæ de Scia Dei, ubi quæritꝫ qualr Deus cognoscit futura ꝯtingentia. ne tn̄ et nostræ doctrinæ aliquid desit, illã tractabimus.

Opiniones hic st. 4. xma docet Proones de futuro ꝯtingenti nullã actu hre veritte

et

et falsitte d solu indiffea ad utrumq, id e qd solu sint in poa vera v falsa ita quidam Parisienses attestantibus Connibricensibus in cap. 8. q. 1. 2da tenet proones de futuris contingentibus esse determinate veras v falsas quo ad se s naa suam, licet n sint tales quo ad nos, ita Antonius Cordubensis lib. 1. quaest. Theologicar. quaest. 31. dubio 1. pro qua citat Medina Complutenses et alios. 3tia asserit dictas proones esse actu determinate veras v falsas ita Scotus. 1. Sent. Objectione 39. D. Bonaventura et alij. 4ta affirmat pones dictas neq. esse determinate veras neq. falsas actu sed indeterminate s indefinite, ita Aristoteles hic. D. Thomas. B. Albertus M. lib. 1. de Interpret. Tract. de oppoone cap. 4. et alij plurimi.

Articulus 1mus
Exponuntur Termini

Suppono 1mo Praesente quaestione ut ptt ex titulo ejus n procedere de pterito v psenti sic em certum est proones in omni maa esse determinate veras v falsas, cu illar objectu jam fuerit v sit, d de futuro idq. n necessario s in maa necessaria, na etia sic st determinate vera, cum illar objecticaa intrinseca et necessaria sit vg Sol cras orietur nec impossibili s in maa impossibili vg ho cras volabit, d stingenti s in maa stingenti: idq. n quo ad contingentia quae fit a causis p accidens scilt p fortuna v casum vg qd aliquis fodiendo terra sit thesaurum inventurus, sed qd ad eam quae fit a causis

p se, idq n illis quæ ab extrinseco possunt impediri a potentioribus, sed ab illis quæ n possunt impediri, quales st caæ liberæ quæ positis obus requisitis possunt operari et n, et effectus illarum evenire et n evenire, n quidem quo ad proones ursales, istæ em st semp determinate falsæ vg vis hō cras curret, Nullus hō cras curret, n simplr et absolute sed moraliter loquendo et sdum communem cursum naæ. nec quo ad particulares et indefinitas, nam istæ plurimum st determinate veræ vg quidam hō cras curret quidam hō cras n curret, et hō cras n curret, hō cras n curret, sed singulares vg Petrus cras curret, Petrus cras n curret, idq n quo ad sumptas hypothetice nam sic st determinate vere v falsæ ut hic innuit Phus, d quo ad sumptas Cathegorice s seorsim sumptas, n quidem quomodocunq oppositas d contradictorie.

Supoo 2do Dari ctingentiam et libertatem in rerb naa quod quidem deducitur tum ex S. Scriptura Ecclesiastici 15 ubi dr. Posuit Deus hnem in manibus csilij sui, tum et Pho hic de futuris contingentibus ubi ponit Electiones, deliberaones et consultaones quæ oa denotant contingentiam. Cujus rplx e caa, remota et pxima. Remota s. xma causa e Dei voluntas quæ effectibus quos novit futuros esse necessarios ordinavit caas necessarias, quos vo novit futuros contingenter, ijs contingentes caas desti

navit

navit ut docet D. Thomas Art. 8. Proxima
vo s. caa 2da e voluntas humana impedibi-
lis ex poa maa. Et quidem psens quaestio pt
considerari v. pcise ex pte caae 1mae, v. pcise ex
pte caae 2dae. Si consideretur pcise quo ad caam 1mam
tunc v. quo ad instans reale v. quo ad instans rnis.
Si quo ad Instans reale; Sic certum e Proones de
futuro contingenti esse determinate veras v. falsas
ab aeterno, qa res quas enuntiant st determina-
tae s. decretae ab aeterno a Deo, ut eveniant aut
n. eveniant tempore futuro. Si quo ad instans rnis;
Consideretur; Sic psens difficultas oritur: An Silt in eo
instanti rnis s. in illo priori, in quo juxta nostrum
modum intelligendi concipimus Deum antecedere De-
creta sua libera et aeterna, qbus rerum futuriti-
onem determinat. Proones de illis rebus futuris
intelligantur esse determinate verae v. falsae vg
istae: Petrus cras disputabit, Petrus cras n. disputabit.
Seu qd idem e: An istae proones de futuro contingen-
ti st determinatae vere v. determinatae false
ante determinaonem s. Decretum Dei. Si vo psens
quaestio consideretur pcise quo ad causam 2dam, tunc sen-
sus illius erit: Utrum dictae Proones: Petrus cras
disputabit, Petrus cras n. disputabit et similes sint
determinatae vere v. false antecedenter sive
determinaonem sive decretum Petrum quo se di-
sputaturum decernit, an vo dependenter a
determinaone Petri et n. nisi illa supposita.
Suppoo 3tio. Aliud e esse Proonem veram v.
falsam, et aliud determinate v. definite esse

vera v falsa. Illa em Proo dr esse determinate vera quæ ita enuntiat aliquid sicut ē, s quæ affirmat id qd ē, et negat id, quod n̄ ē. Illa vō falsa quæ n̄ ita enuntiat aliqd ut ē id ē quæ affirmat id esse quod n̄ ē, et negat id esse quod ✱ est. Iam vo illa proo dr esse determinate vera quæ eo tempore quo ē vera impossibile ē ut sit falsa; illa vō determinate falsa quæ eo tempore quo ē falsa, impossibile ē ut sit vera.

Suppono 4to Proones de futuro ɔtingenti esse in 2plci diffea. 1mo quæ st absolute tales vg dictæ superiꝰ Petrꝰ cras disputabit Petrꝰ cras n̄ disputabit, itē mortui resurgent, mortui n̄ resurgent, mundꝰ incendio peribit et similes. 2do quæ dependent v inferunt ab aliqua proone ꝓteriti temporis v ꝓsentis, et tales v dependent a caā variabiliter qualis ē hō ut vg Petrus dixit se cras disputaturū esse, v ab invariabili caā, qualis ē Deus vg Deꝰ dixit Antichristum futurū.

Articulus 2dus
Determinatꝫ Quæstio

Cōo Proones de futuro ɔtingenti singulares contradictoriæ n̄ st determinatæ vere aut false ante decretū caæ ꝓsertim 1mæ scilt Dei et independenter ab illa. ē Phi hic et Divi Tho. multis in locis

Pbr 4plr. 1mo qd ē determinatū verū aut falsū n̄ ē indifferens et necessariū. d proones

de futuro

de futuro ɔtingenti st indifferentes ad utramq
ɔtradictionis ptē q̄ n̄ st determinatæ vere ñ
v̄ false. Ior ptt. Nor Illud ē indifferens ad utramq
contradictionis ptē qd æque se hnt ad veritte
et falsitte sed dictæ proones æque se hnt ad
veritte v̄ falsitte q̄ st indifferentes. Ior ptt. Nor
Ut se hnt res ad esse v̄ n̄ esse ita ad veritte
v̄ ad falsitte, sed dictæ proones æque se hnt
ad esse v̄ n̄ esse q̄ et ad veritte et ad falsitte.
Ior ptt qa verū consequitz esse, falsū n̄ esse, tanqm
esseam ppriettes. Nor pbr Dictarū proonū tanqm
effectuū futurorū ɔtingentiū causa ē libera, ita
ut positis ōbus ad agendū requisitis possit agere
et n̄ agere q̄ dictæ Proones tanqm effectus futuri
contingentes possunt evenire et n̄ evenire s
æque se hnt ad esse et n̄ esse. Confirmatz axio-
mate Phi illo: De futuris ɔtingentibus n̄ datz
scientia q̄ ef
Pbr 2do. Illa Proo ē determinate vera, quæ ē
determinate ɔformis objecto s rei enuntiatæ
t illa; illa vo falsa quæ ē difformis objecto, d
proones de futuro ɔtingenti ante oē decretū
sive determinaonē cad neq. st determinate
ɔformes suis objectis neq. difformes q̄ neq. deter-
minate vere v̄ false. Ior qa veritas et falsitas
Proonis sdū Phū sumitz ab objecto s re qm enun-
tiat. Unde quale ē Objectū talis ē et proo. Nor
Proones n̄ possunt esse determinate confor-
mes suis Objectis aut difformes nisi talia

Objecta sint determinate futura aut determinate n̄ futura, ꝺ ante decretū objecta proonū de futuro contingenti neq. st determinate futura neq. determinate n̄ futura ꝗ et ipsæ proones neq. st determinate conformes suis objectis, neq. difformes. Ior ptt. Nā cū illæ proones affirment aut negent res fore, n̄ possunt esse conformes aut difformes illis rebꝰ nisi eæ res sint determinatæ futuræ aut n̄ futuræ. Nor pbr Oē qd ē determinate futurū ꝟ ē tale ex se sive ex naa sua independenter ab alio; ꝟ ē tale rne alteriꝰ id ē ex sua causa determinante ipsius futuritionē sed objecta proonū singularium de futuro contingenti ante decretū causæ nec st determinate futura ex se sive ex naa sua, nec rne alteriꝰ sive ex caā sua determinante ipsorū futuritionem ꝗ ante decretū causæ objecta proonum de futuro ɔtingenti neq. st determinate futura neq. determinate n̄ futura. Ior ptt. Nor quo ad 1 pbr: Tū qa alias necessario evenirent, sieq. n̄ essent contingentia. tū qa dicta Objecta s̄ res n̄ possunt sibi dare esse ꝗ etiā n̄ possunt esse a se ipsis esse determinate futura. Nor quo ad 2dū pbr: Tū qa dicta objecta antecederent suā causā tum qa causæ 2dæ ante decretū Dei st indifferentes ad agendū ꝟ n̄ agendū ꝗ nec illarū effectꝰ st determinate futuri. Rꝫ cū adversarijs Dicta Objecta s̄ res ante Decretū Dei n̄ esse quidē determinate futura a se ipsis

et dependenter

et dependenter a determinaone suæ caæ,
esse tñ determinate futura ex suppoone
qd aliqdo venient, sive qd aliqndo ponetꝫ effectꝫ.
Ex eo em qd vg gnalis resurrectio mortuorum
aliqdo ꝓsens erit, semꝑ fuit futurũ mortuos
resurrecturos; sicut ex eo qd aliqdo cadã pecca-
vi semꝑ ꝓteritio erit Adamũ peccasse. Sed
Contra ē Ante Decretũ Dei eventꝫ rei n̄ pt sup-
poni potiꝫ futurꝫ qm n̄ futurꝫ q̄ sicut suppoõ
ita Responsio nulla. Ans pbr: qd adhuc ē indifferens
ad esse et n̄ esse, n̄ pt magis supponi futurũ
qm n̄ futurũ, sed eventꝫ futuri contingentis
ante decretũ Dei st indifferentes ad esse v n̄
esse q̄ n̄ possunt magis supponi futuri qm
n̄ futuri. Ior. Nor pbr: Nulla caã supponitꝫ esse
determinans eventum futurũ ad fore potius
qm n̄ fore q̄ ante decretũ Dei, talis eventꝫ ē in-
differens ad esse v n̄ esse, estꝫ incertꝫ, in quo n̄ pt
fundari dicta suppoõ.
Pbr 3tio Illæ proones dicuntꝫ esse veræ quæ
nullo modo possunt esse falsæ, et illæ determina-
tæ falsæ quæ nullo modo possunt esse veræ, sed
proones de futuro ꝯtingenti n̄ sic se hnt q̄ n̄ st
determinatæ veræ aut falsæ. Ior. Nor pbr: Si pro-
ones de futuro ꝯtingenti ita essent determi-
natè veræ ut nullo modo possent esse falsæ
aut e contra, tunc vg Ioannes cras lecturꝫ, nul-
lo modo cras posset scribere, sed hoc ē falsũ, alias
tolleretꝫ ejus libertas q̄ dictæ Proones n̄ st ita
determinate veræ ut nullo modo possent
esse falsæ.

Pbr 4to Ante Decretum Dei oa sit possibilia q
proones de futuro Contingenti n̄ sunt determina-
tè verè v falsè ante Decretum Dei sed sunt
mere indifferentes ad utrumq. Ans pbr Effectus n̄
ē determinate futurus antequam illius — causa pro-
ductiva sit determinata ad cooperandum, sed ante
Decretum Dei causa productiva nullo modo est
determinata sed adhuc indifferens ad caas produ-
cendas v non, q ante Decretum Dei nil ē deter-
minate futurum. Ior ptt qa effectus sequitur causam et
determinatio effectus ē determinatio causae. Nor
Causa productiva rerum ē Omnipoa Dei sed ante
decretum omnipoa Dei n̄ ē determinata ad ali-
quid producendum

Obijcitur Con. Homines vere hnt scientiam de Deo et angelis d talis scia n fit ex praexistenti cognione, n em sensu percipitur Deus et angeli q n ois doctrina fit ex praexistenti cognione. R digdo Nore: sed talis scia n fit ex praexistenti cognione mediata qualis e sensitiva concedo, immediata qualis e cognio inltiva simplex v sposita judicativa Nego Nore et C. Cognitio em Conclusionis immediate praesupponit cognione praemissarum. R 2do ad novem Deum et angelos licet n cognoscantur per sensum sdum se qa st immaales cognoscuntur tn per Inltum.

QUAESTIO 2da

U: Recte assignentur a Pho duae praecognitiones et 3 praecognita necessaria ad demonstrationem. Occasio quaest e in Pho 1 poster. cap. 1. ubi postqm docuisset oem cognitione discursiva fieri ex praexistenti cognitione tandem de ipsis praecognionibus et praecognitis doctrinam adfert, sed an recte quaeritur. Opiniones hic n st diversae ir Phos.

Ar
Ex
Suppono 1mo sdum Cajetanum praecognitio nil aliud e nisi quaedam cognitio antecedens discursum ex qua fit discursus disciplinabilis. Unde hic n e sermo de quacunque cognione quae cognione quomodocunque antecedit sicut cognio phcae antecedit cognione metaphcae; sed hic ea solum

intelligr ꝓcognio quæ alteri inservit in eadem demonstraone. Et tales ꝓcogniones numerantur a Pho duæ, scilt an sit, et quid sit, quæ dnt ꝓcognosci de ꝓcognitis.

Suppoo 2do Præcognitum illud dr, qd necessario dt ꝓcognosci ante Coonem demonstrativam. 3 autem sdm Phum numerantur ꝓcognita, scilt Subjectum ꝓdicatum ꝑ propria passio et principium ꝑ ꝓmissæ. Dicunt vo ꝓmissæ ꝓcognitum qa antequam in conclusione intelligatur ꝓdicatum vere attribui subjecto opus ē ut cognoscantur ꝓmissæ, in qbus unio medij cum extremis ē eaa ꝓdicati cum subjecto in Coone. Dicuntur etiam ꝓmissæ principium n̄ principia, qa utraq ꝓmissa ē una integra eaa Coonis, et sic st unum principium integrum n̄ plura. Deinde subjectum dr esse ꝓcognitum, qa ut cognoscamus ꝓdicatum illi ꝯvenire prius debemus cognoscere ipsum subjectum, tandem passio dr esse ꝓcognitum: qa ut attribuatur suo subjecto opus ē ut saltim Nn ipsius cognoscatur.

Ar

De

Coo Recte ab Aristotele numerantur 3 ꝓcognita et duæ ꝓcognitiones. ē ꝯmunis cum Pho et D. Thoma 1 poster. Lectione 2. et Scoto 1 poster.

Pbr 1 Pars Quot concurrunt maalr ad constituendam demonstraonem, tot st ꝓcognita d3 concurrunt maalr scilt subjectum passio et principium g 3 st ꝓcognita. Nor pbr qa subjectum ē id de quo demonstratur passio, prin

cipiu ē id p qd ostendr passio inesse subjecto
et passio ē id qd demonstratr de subto q
3 st quæ concurrunt maalr ad demonstra:
Pbr 2 Pars Quot st modi gnales sub qbus pco-
gnoscunt ea quæcunq dnt pcognosci ante di-
scursu tot st pcognitiones, d duo ttm st ta-
les modi, scilt an sit et quid sit, q duæ ttm
st pcogniones. Ior ptt qa pcognio ē modus quidā
sub quo res ad efficiendu discursum dnt ne-
cessario pcognosci.

Ar
Sol

Obijcitr cond 1 Partē Coōnis. Principiu n videtr esse
pcognitu q pauciora st qm 3 pcognita. Ans
qa Aristoteles hoc principium, quodlibet ē aut
n ē dicit nil valere ad coonē. Rr ngdo ans ad
probnē et authoritte Phi dico sub distinctione,
quod licet hoc principiu in sua latitudine sum-
ptu, nihil videatr syllogistice concludere, ē em
extrinsecu rne coōnis; determinate tn sum-
ptu ut virtualr continet alia principia ad
demonstraonē et ut applicatr certis demon-
straonibus, plurimu sfert ad cognionē demon-
strativa.

Obijcitr cond 2 Partē Coonis. Plures st pcognitio-
nes qm duæ q n recte assignantr duæ. Ans
alia ē pcognio esseæ alia existeæ, alia quid
sit res et alia quid nn sfcet q st plures
qm duæ. Rr ad Probnē Andtis, qd eadē sit pcogni-

tio in omni essea et Nnis scit quid sit res; sicut eadem e pcognitio an sit res et quid sit verum.

Q

U: Assensus pmissarum Demonstrationis sit causa efficiens assensus Conclusionis necessitetq. Inltum ad assentiendum illi.

Occasio quaestionis istius desumitur ex Pho quo ad 1ma pte hic et lib. Poster. Tex. 1. ubi inquit: Omnem cognionem discursivam fieri et pexistenti cognione (intellige pmissarum) ubi ly ex denota causalitte. Quo ad 2dam pte desumitur et lib 1 prior ubi definiens Syllogismum Phus ponit in ejus defne ly necesse.

Opiniones circa 1ma pte st 5. 1ma dicit pmissas nullam hre causalitte respectu conclusionis sed esse p modum Trni a quo, sicut color ut duo e Trnus a quo caloris ut 3, ita tenent quidam recentiores. 2da e Durandi et aliorum docentium assensum pmissarum esse causam assensus coonis maale. 3tia e Hurthasarum esse caam frle extrinsecam assensus pmisclusionis. 4ta e n nullorum docentium dictum assensum esse causam finale assensus coonis. 5ta e D. Thomae Scoti Toleti et aliorum affirmantium assensum pmissarum esse caam efficientem assensus coonis. Circa 2dam

ptes quæstionis n̄ ē controversia de ipsa re
s substaa, omnes em̄ concedunt qd assensus
pmissarū necessitet Inltū ad assensū coonis.
Sed de modo necessitandi st duæ opiniones.
1ma docet solū necessitari Inltū quo ad
specificaonē qm tuetur Ruvius cū alijs. 2da
tenet etiā quo ad exercitiū n̄ tm̄ quo ad
specificaonē necessitare Inltū, ita D. Thomas
Scotus et alij.

Ar
ex

Suppono 1mo Præsentē quæstionē n̄ pcedere de
pmissis ~~subt~~ sumptis objective, id ē sumptis
pro rebus ipsis quæ p illas exprimuntur, sicem̄
ocurrunt tm̄ maalr ad assensū coonis, d
de sumptis frlr, id ē ut st assensus sive ipsi actus
Inltus, qbus proones judicantur veritasq in
illis ostenta attingitur. Neq pcedit psens quæstio
de pmissis pbabilibus qa licet p has necessi-
tetur Inltus ex vi eqntiæ n̄ tn ex vi verittis
inferentium. Unde Inltus concessis pmissis
pbabilibus recte dispositis pt retrocedere ad exa-
minandā verittē illarū, quod in demonstra-
tivis locū n̄ ht.

Supoō 2do pmissas Coonē et assensū utriusq
2plr posse osiderari: 1mo inqntū inltus assen-
titur pmissis p se ex sola Trnon cognione
atq coōni tanqm alteri objecto, n̄ osideran-
do, qd ei assentiatur ppter pmissas, cū possit

illis assentiri ob aliam rnem vg ppter testimonium viri fide digni et sic pmissa n st caa coonis. 2do ut hnt ordinem et dependentiam esseale ir se et sic pmissae st caa coonis. Quae quidem pmissae ita se hnt ad coonem sicut lux ad colores, et speculum ad imaginem in eo relucentem.

Suppono 2do. Quemadmodum libertas e 2plx specificaonis s. strariettis quae e indiffea ad eliciendum unum specie actum v ejus oppositum vg amorem v odium, assensum v dissensum &c. Et exercitij s. contradictionis quae e indiffea ad eliciendum unum nro actum v n eliciendum sive suspendendum vg amorem quae ideo dr contradictionis, qa e ir actum et ejus negaonem; ita etiam necessitas opposita libertati e 2plx: altera specificaonis s. strariettis quae e determinao ad unum specie actum, ita ut n possit elici actq illi oppositq qualis e vg in poa visiva respectu colorati ita ut n possit videre aliud nisi coloratum. altera necessitas e exercitij s. contradictionis quae e determinao ad aliquem nro actum ita, ut n possit suspendi qualis e vg in poa visiva posito psente objecto et ipso n impedita tunc em n pt n videre.

Ar
De

Coo 1ma Assensus pmissarum e causa efficiens assensus conclusionis e Phi hic et D. Thomae Lect. 1. et 2 Physic.

Pbr Propter pmissas assentimur Conclusioni
d hic assensus n pt esse caa maalis, aut frlis
aut finalis q dt esse causa efficiens. Ior ptt et
suppositis. Nor pbr deductione p singula: Non
maalis qa licet pmissæ objective sumptæ habe-
ant se ut maa respectu coonis, sumptæ tn
frlr s pro ipso assensu n item. Alias ex assen-
su pmissarum et coonis fieret unum p se cum
ex maa et fra fiat unum p se, sed hoc e falsum
qa assensus pmissarum et coonis st distincti et
diversi actus in rne assensus q ef. Non frlis
qa hæc v e extrinseca v intrinseca sed neutra
dici pt de assensu q ef. Non xma qui hæc spo-
nit unum p se ut dicetur in phca, sed assensus
pmissarum n componit unum p se assensum cum
assensu Coonis ut modo dictum, n etiam 2da q ef
qa caa frlis extrinseca v e exemplaris v
Objectiva d neutra svenit assensui q ef. Non
xma qa assensus Coonis cum sit diversus frlr
ab assensu pmissarum n elicitur adinstar illius
sicut artefactum adinstar idææ in mente arti-
ficis. Non etiam 2dum qa illius e pponere Objectum
d assensus pmissarum n pponit Objectum Coo-
nis Inltui cum sit diversum ab objecto pmissa-
rum q ef. Non deniq finalis qa cum assensus
pmissarum sit prior assensu coonis n ht se
ut finis respectu assensus pmissarum sed po-
tius e otra q si assensus pmissarum n e caa
maalis, frlis, aut finalis, assensus coonis re-
linquitur qd sit caa efficiens.

Coo 2da Assensus pmissarum necessitat Inltum ad assensum coonis tam necessitte quo ad specificaonem qm quo ad exercitium. e D. Thomae 1 pte quaest. 82. Art. 2. et Alijs in locis.

Pbr 1 Pars. Quod aliqm poam constituit in actu 1mo ad agendum, illud determinat etiam ad actum talis speciei d assensus pmissarum recte dispositarum ostituit Inltum ad assentiendum cooni in actu 1mo q assensus pmissarum determinat Inltum ad actum talis speciei. Ior ptt qa vq calor qui e Objectum visus ostituit poam visivam in actu 1mo ad visionem quae e actus 2dus ideo determinat poam visivam ad actum talis speciei nimirum ad actum talis visionis.

Pbr 2da. Necessitas quo ad exercitium e determinao ad aliquem nro actum ita ut n possit suspendi d assensus pmissarum ita determinat Inltum ad assensum coonis ut n possit illum suspendere q ef. Ior. Nor poa naalis ultimate disposita et n impedita positis obus ad agendum requisitis n pt n agere sive actionem suspendere, sed intus e poa naalis et assensus pmissarum e requisitum ultimate disponens Inltum ad assensum coonis q ef.

Art
Sol

Obijcitur cond 1ma Coonem. Caa efficiens influit in effectum d assensus pmissarum n influit in assensum coonis q ef Ior Nor Unus actus n influit in alterum sed assensus pmissarum e

unus actus, assensus coonis est alter actus. Nor quia alias daretur actionis actio et huius altera actio et sic in infinitum quod falsum posset esse in motu cujus non datur alius. Nor quia priori intellectus actu assentitur praemissis et posteriori actu cooni ut dictum. Ad negando Iorem 1mi 2di Norem digdo: unus actus est si non praecontineret illum virtualiter concedo Iorem si praecontineret nego, et distincta Nore nego Cqtiam. Deinde licet unus actus non influit in alium in rne actionis bene tamen in rne rei productae.

Instabis Nil potest influere in aliud nisi sit existens sed stante hac praecontinentia virtuali dum assensus coonis elicitur jam non existit assensus praemissarum quod solutio non valet. Nor probatur 1mo: Eorum quae sibi succedunt dum existit unum jam non existit aliud sed transit non secus ac ut in motu progressionis perit terminus a quo dum acquiritur terminus ad quem sed dicti assensus sibi succedunt quod est. Probatur 2do Objecta diversa non possunt simul existere ~~sibi succedunt~~ ut docet D. Tho: intellectus enim non potest simul plura intelligere sed si adveniente assensu coonis assensus praemissarum existeret diversa objecta simul existerent quod est. Ad negando N 1mi 2di quo ad 1: digdo Iorem: eorum est transit secundum successionem temporis nego, secundum successionem

s caalitē cognitionū ita ut utraq illa
rū simul tempore duret licet sdū in
staa diversa naē concedo, similr dignō
Nore sed dicti assensus sibi succedunt
successione temporis nego, cognionis et naē conce
do. Non ois em successio existentiam ~~cognio~~ tollit sed solū succes-
sio cū priorite temporis.
Rqūo ad idū dignō Iore Diversa objecta
si nullū ir se dicant ordinē et unionem concedo
si dicant nego. Unde ad D. Thomā Rq
digdo Inltq ā pt plura simul intelligere
p modū plurium aut disparatorū concedo
p modū unius aut subordinatorū nego
similr distincta Nore nego cytiā. assensus
em dicti ~~specie~~ selt ir se ɔnexi nec p plures
species aut cogniones disparatas cogno-
scuntur d p modū uniq discursq tanqm
partes integrantes uniq speciei, qmvis
aliunde sint duo assensus et duae cogni-
tiones etiā specie distinctae.
Urgebis assensq pmissarū dicit proone
Iore et nore, d ir Iore et Nore datur
successio temporis assensus em Ioris pt
pcedere assensū Noris tempore q etiā
ir assensū pmissarū et coonis datur
successio temporis. Rq digdo Nore sed ir
Iore si accipiatur ut indeterminata p
minore Cocedo, si ut determinata
p

p Nore Nego Nore et Cytia. Sic em cu virtualr illa includat n pt esse illa prior tempore.

Obijcitr con idæ Coonis 1ma Parte: Agens liberu n pt necessitari etia quo ad specificaone d Inltg e agens liberu q n pt necessitari quo ad ~~ad~~ specie assensg. Ior qa qd necessitat tollit libertate. Nor etia ptt ex eo qd ho ideo dr liber qd in suis coonibg utatur libertate similr a naa concessa cqnr et inltg ejus. R gratis concessa Iore negdo Nore; qa Inltg n e libera d necessaria poa circa suu objectu suficienter dispositu necessario operans, sicut etia ho solu respectu suæ voluntatis dr esse liber, repetu vo aliar poar intlm dr esse liber, ingntu voluntas pt indirecte impedire illar actiones removendo objecta v alio amovendo poa operativam.

Q

U: Idem Inltus de eode Objecto simul possit habere Scientiam et Opinionem. 4

Occasio quæstionis e ex Pho 1 poster cap 26 ubi Scia ab opinione distinguit p hoc qd n sit de eode. Et infra dicit qd opinari et scire simul n stingit. Unde quæritr num hoc scmp verificatr.

Circa ista quæst 3 st opiniones. 1mo alij cum Nominalibg dicunt posse esse simul scia et

opinionem tam quo ad actus quam quo ad habitus. 2do alij tenent quod possit esse simul quo ad actus ita Longinus. 3tio alij negant utrumque; est communis Thomistarum.

Ar
Ex.

Supppono sensum istius quaestionis posse esse multiplicem. 1mus est cum de eodem objecto incomplexo sed tamen diversa praedicata possit esse simul scia et opinio, et ita de eodem hinc scimus quod sit risibilis, opinamur vero an diligat amicos. 2dus est cum de eodem objecto incomplexo sed idem praedicatum sed juxta diversa tempora possit esse scia et opinio, et ita potest aliquis 1mo opinari de re aliqua et tandem acquisito medio necessario potest scire. 3tius sensus est, cum de eodem objecto complexo scilicet de proone opinativa vel contingenti possit habere scia et opinio simul, et ita repugnat aliquid esse repugnabile et demonstrabile. 4tus est an de eadem proone sed diversa media possit idem homo in eodem tempore habere sciam et opinionem et de hoc praesens est difficultas vel quod Deus existat, possit aliquid de hac proone habere simul sciam et opinionem, sciam quidem inquantum tenet hanc veritatem per medium demonstrativum vel per ordinem universi quo luce clarius ostenditur clari unum Gubernatorem; opinionem vero inquantum tenet eandem veritatem per medium probabile. Suppono 2do 2plr scientiam posse considerari. 1mo quo ad actum. 2do quo ad habitum. Scia actualis est ille actus quo de facto assentimur cooni per demonstraonem probatam. Scia habitualis est

quidam htus ex tali actu relictus; et eo eñ qd aliquis semel ꝯvictus sit de veritte in eo manet facilitas et determinao ad assentiendum tali cooni quoties ibi proposita fuerit. Hæc facilitas vocatur htus scientificus s scia htualis. Similr etiam opinio ꝯsiderari pt v quo ad actum v quo ad htum. 3plr vo pt comparari scia cum opinione: 1mo actus cum actu. 2do htus cum habitu. 3tio actus cum htu. Et de hac 3plci comparaone nunc inquiritur.

Ar

De

Coo 1ma Idem Inltus n̄ pt hre simul scientiam et opinionem quo ad actum de eadem re. Seu actus scientiæ n̄ pt ꝯpati actum opinionis in eodem Inltu de eadem re. ē Phi 1 Poster. cap. 26. D. Tho: ibi.

Pbr Impossibile ē ut Inltus sit de eadem re certus et incertus, sed Inltus sciens est certus de re qm scit, Inltus vō opinans ē incertus g̃ ꝯ. Ior pt qa certitudo repugnat incertitudini. Nor pbr: Opinio essealr ē cognitio incerta, p qm adhæremus uni parti ut formidinem habeamus ne altera sit vera, scia vo ē cognio certa et firma, p qm ita adhæremus uni pti ut nullam de ꝯtraria formidinem habeamus g̃ ꝯ.

Dices Posse Inltum hre 2plx medium, unum certum et evidens, cui innitatur scia, alterum incertum et dubium cui innitatur opinio, rnē cujus 2plcis medij erit certus et incertus.

Contra ē. Inltus de eadem veritte n̄ pt esse certus et incertus etiam p diversa media g̃

Solutio n̄ subsistit. Ans Inltus semel certus et plene convictus de eadem veritte n̄ ē amplius capax dubitandi qntumvis pponantur ei media incerta q̄ p diversa media n̄ pt esse certus et incertus de eadem veritte. Ans 1mo rnē: qa subjectum dum ht fra aliqm, manente fra ē incapax simul hre privaonem illius frae; sicut impossibile ē ut dum sol illuminat aerem, aer sit obscurus, sed incertitudo et privatio certitudinis: certitudo em et incertitudo privative opponuntur g q. Ans idem pbr 2do experientia: qa si de re aliqua semel certi sumus p media incerta n̄ ppterea incerti sumus, ut qa certus sum me vivere qmvis aliqs pponeret aliqua media pbabilia ad psvadendum me n̄ vivere n̄ ideo me adduceret in dubiettem et incertitudinem illius verittis.

Coo 2da etiam htus Sciae n̄ pt esse simul cum htu opinionis. ē D. Thomae loco citato. Pbr htus specificatur p actus, d actus scientificus et actus opinativus respectu ejusdem coonis n̄ possunt esse simul et semel in eodem inltu ut pbatum coone 1ma g nec htus possunt esse.

Coo 3tia Htus Sciae pt esse cum actu opinionis, d actus opinionis n̄ pt esse cum actu Sciae. Pbr htus solum dicit inclinaonem ad aliquid, actus vo ad actualem tendentiam, sed cum inclinaone simul stat tendentia in oppositum, sicut lapis stante gravitte inclinante pt tendere sursum violenter g

htg Sciæ pt stare cū opione; e contra vo
qui ht actū opionis si eliciat actū demon-
strativū tunc generatr htg Sciæ pfecte con-
vincens Inltū, et tollit htū opinionis tanqm
fra ɔtraria pfecta g' ꝛ.
Infertr Quidqd dictū ē de Sciā respectu opinionis
idē pportionalr dicendū ē de eadē Scia respectu
Fidei Divinæ. Rao qa Scia duo ht: evidentiā
et certitudinē, ē cm cognio certa et evidens
g' sicut rne certitudinis expellit opinionē
quæ incerta ē ita rne evidentiæ excludit fi-
dē quæ obscura ē.

Art
Sol

Obijcitr 1mo cond 1 Coonē. D. Thomas in 3. Dist. 31.
quæst. 2. Art. 1. quæstiuncula 2da ad 4tū dicit:
Opinio et Scia qmvis sint de eodē n tn sdum
idē mediū sed sdū diversa, et ideo possunt esse
simul g' ex mente D. Tho: Scia et opinio possunt
se ɔpati. Rr 1mo D. Thomā docere cū cognione
scientifica objecti manere simul cognionē
opinativā in actu signato qd tale objectū ha-
beat pbabilē ɔnexionē cū alijs causis, et qd ex-
tensive augeat cognitionē scientificā, n vō in
actu exercito. Rr 2do D. Thomā loqui n assertive
2 pmissive qa loco citato solvit argtū a paritte
sumptū, qd n ē infrequens apud D. Thomā, sæpe
cm pmittit adversarijs suppoonē falsā et
negat paritte, qd sufficit ad solvendū eorū
argtum.

Contra Assensus Scientificus separatur ad opinativum ut lumen majus ad minus sed lumen majus et lumen minus vel lumen solis et lumen candelae possunt esse in eodem subto quod etiam assensus scientificus et opinativus. Respondeo Iorem ob 2plicem rnem: 1ma est quia lumen majus et lumen minus pugnant tm ex parte processus a causis specie differentibus; scia vero et opinio pugnant ex parte subti; quia idem intelligens non potest esse clare videns et non videns. 2da est quia assensus probabilis quamvis sit quoddam lumen et disponat ad sciam tn non est purum lumen, sed lumen admixtum tenebris quae non possunt ab ipso auferri, nisi destruatur ratio opinionis, quod fit adveniente assensu scientifico.

Instabis Posita causa ponitur effectus sed medium probabile est causa opinionis quod ubicunque ponitur medium probabile ponitur et opinio. Respondeo Iorem: posita causa ponitur effectus si subjectum sit capax illius concedo, si sit incapax nego Iorem. Inltus autem convictus per sciam de aliqua veritate est incapax opinandi circa illam quia est incapax incertitudinis, ac ideo per media probabilia circa illam veritatem non producitur in illo opinio.

Obijcitur cond 2 Coonem. Ille qui habet habitum sciae potest uti medio probabili ad probandam coonem demonstrativam ut experientia patet sed ex illo syllogismo procedente ex medio probabili producitur aliquis habitus non sciae quod opinionis, quod habitus sciae potest esse cum habitu opinionis. Respondeo Nego Norem: nam solum extenditur habitus sciae jam acquisitus ad judicandum de eadem coone per

Signa probabilia.
Obijcitur con Illatu. Phus Christianus demonstrative scit dari Deum et tn idem p fidem tenet q de eodem ht fidem et sciam. Ans ad 1mum supponitur ut certum, ad 2dum pbr: Quilibet Christianus etiam Phus tenetur credere oes articulos fidei, sed 1mus articulus fidei e credere Deum esse q Christianus Phus tenetur id credere. Rx ngdo ans, pbnem digdo: Christianus tenetur credere oes articulos fidei qmdiu sibi st credibiles concedo; qndo st sibi evidentes nego. tunc em desinunt esse articuli fidei respectu illius, nam fides e de rebus obscuris.
Et Hæc de Abstrusis totius Logicæ difficultatibus et simul de 1ma Cursus Philosophici parte sufficiant quæ ad Dei Ter optimi maximi Laudem et Gloriam Deiparæ Virginis Mariæ Honorem Divorum Tutelarium veneratione, Nobilissimi vo Auditoris fructum in uberrimum cedant.

BIBLIOTH. BAVGROVIAN. LEOPOLIEN.

BIBLIOTH. BAVG. LEOPOLIEN.
RKps. Nr. 380.
K. 393

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1
62-002 Suchy Las
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.